

EVROPSKÁ KOMISE

Brusel, 14.10.2025
SWD(2025) 332 v konečném znění

PRACOVNÍ DOKUMENT KOMISE HODNOCENÍ

směrnice 2014/23/EU o koncesích, směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a směrnice 2014/25/EU o veřejných službách

{SWD(2025) 333 final}

Obsah

1	ÚVOD	1
1.1	Účel a rozsah hodnocení	2
2	JAKÝ BYL OČEKÁVANÝ VÝSLEDEK INTERVENCE?	3
2.1	Popis intervence a jejích cílů	3
2.2	Srovnávací body	6
3	JAK SE SITUACE VYVÍJELA BĚHEM HODNOTÍCÍHO OBDOBÍ?	6
4	ZÁVĚRY HODNOCENÍ	7
4.1	Do jaké míry byla intervence úspěšná a proč?	7
4.1.1	Účinnost	7
4.1.2	Účinnost	47
4.1.3	Soudržnost	56
4.2	Jaký vliv měla intervence EU a na koho?	60
4.3	Je zásah stále relevantní?	60
4.3.1	Rozsah	60
4.3.2	Procesní aspekty	61
4.3.3	Přístup na trh	62
4.3.4	Strategické cíle	63
4.3.5	Správa	64
4.3.6	Závěry – Relevance	65
5	JAKÉ JSOU ZÁVĚRY A POZNATKY?	65
5.1	Celkové závěry	65
5.2	Získané zkušenosti	67
PŘÍLOHA I	PROCESNÍ INFORMACE	68
PŘÍLOHA II	METODIKA	69
PŘÍLOHA III	HODNOTÍCÍ MATICE A ODPOVĚDI NA HODNOTÍCÍ OTÁZKY	75
PŘÍLOHA IV	PŘEHLED VÝHOD A NÁKLADŮ	82
PŘÍLOHA V	KONZULTACE SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI	89
PŘÍLOHA VI	DOPLŇJÍCÍ INFORMACE A ÚDAJE	193
PŘÍLOHA VII	JURISPRUDENCE ESD	256
PŘÍLOHA VIII	BIBLIOGRAFIE	278

Slovníček

<i>Termín nebo zkratka</i>	<i>Význam nebo definice</i>
BRT	Nástroj pro lepší regulaci
CfE	Výzva k předložení důkazů
CPV	Společný slovník zadávacích podmínek stanovený v nařízení (ES) č. 2195/2002.
CRI	Index rizika korupce
Směrnice	Směrnice EU o veřejných zakázkách 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU
DPS	Dynamický nákupní systém (systémy)
ECA	Evropský účetní dvůr
ECJ	Evropský soudní dvůr
EHP	Evropský hospodářský prostor
ESPD	Evropský jednotný dokument pro zadávání veřejných zakázek
GPA	Dohoda WTO o vládních zakázkách
GPP	Zelené veřejné zakázky
IP	Inovační partnerství
IT	Informační technologie
LRAs	Místní a regionální orgány
MEAT	Nabídka s nejvýhodnějšími ekonomickými podmínkami (ve smyslu článku 67 směrnice 2014/24/EU)
MS	Členské státy
OPC	Otevřená veřejná konzultace
PPDS	Prostor pro údaje o veřejných zakázkách
PPI	Veřejné zakázky na inovace
SDGs	Cíle udržitelného rozvoje
SME	Malé a střední podniky
SPP	Udržitelné veřejné zakázky (včetně ekologických a sociálních)

SRPP	Sociálně odpovědné veřejné zakázky
TED	Tenders electronic daily – příloha Úředního věstníku EU
Tříleté zprávy	Zprávy podle článku 45 směrnice 2014/23/EU, článků 83 a 85 směrnice 2014/24/EU a článků 99 a 101 směrnice 2014/25/EU
Veřejné služby	Odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb nebo subjekty působící v těchto oblastech.

Kódy zemí použité v textu:

AT – Rakousko
BE – Belgie
BG – Bulharsko
DE – Německo
DK – Dánsko
CY – Kypř
CZ – Česko
EE – Estonsko
FI – Finsko
FR – Francie
EL – Řecko

HR - Chorvatsko
HU - Maďarsko
IE - Irsko
IT - Itálie
LV - Lotyšsko
LT - Litva
LU - Lucembursko
MT - Malta
NL – Nizozemsko
PL – Polsko
PT - Portugalsko

RO – Rumunsko
SK – Slovensko
SI – Slovinsko
ES – Španělsko
SE – Švédsko

IS – Island
LI – Lichtenštejnsko
NO – Norsko

1 Úvod

Vzhledem k tomu, že veřejné orgány¹ v EU vynakládají ročně přibližně 15 % HDP² na veřejné zakázky, jsou pravidla pro zadávání zakázek na zboží, služby a stavební práce klíčová pro zajištění efektivního vynakládání veřejných prostředků a zároveň pro prevenci korupce a praktik narušujících hospodářskou soutěž.³ Proto předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová oznámila revizi pravidel EU pro veřejné zakázky, přičemž zdůraznila strategický význam veřejných zakázek a oznámila zavedení kritérií „vyrobena v Evropě“ pro určité strategické odvětví⁴. Výkonný místopředseda José Manuel Sélourné navíc zdůraznil obrovský potenciál veřejných zakázek jako součásti evropské investiční strategie na posílení konkurenceschopnosti, odolnosti a hospodářské bezpečnosti EU⁵.

Právo EU stanoví minimální harmonizovaná pravidla pro zadávání veřejných zakázek s cílem vytvořit spravedlivý, transparentní a konkurenceschopný jednotný trh pro podniky a zlepšit účinnost a integritu veřejných výdajů, čímž se zajistí lepší využití veřejných prostředků. Tato pravidla upravují způsob, jakým zadavatelé a subjekty⁶ nakupují zboží, stavební práce a služby. Pravidla jsou převedena do vnitrostátních právních předpisů a vztahují se na zakázky, jejichž peněžní hodnota přesahuje dohodnuté prahové hodnoty⁽⁷⁾. Na zakázky nižší hodnoty se vztahují vnitrostátní pravidla, která jsou v souladu s obecnými zásadami práva EU.

Nákup zboží, služeb a stavebních prací veřejnými orgány v EU dosahuje přibližně 2,6 bilionu EUR (tabulka 83, s. 193), což představuje zhruba 15 % HDP⁸ a nárůst o přibližně 1 % ve srovnání s obdobím před pandemií COVID-19⁹. Ve mnoha odvětvích, jako je energetika, doprava, nakládání s odpady, sociální ochrana a poskytování zdravotních nebo vzdělávacích služeb, jsou hlavními odběrateli veřejné orgány. Přibližně jedna čtvrtina celkové hodnoty zadávaných zakázek⁽¹⁰⁾ podléhá pravidlům EU a je zveřejňována v elektronickém věstníku EU Tenders Electronic Daily (TED)⁽¹¹⁾. V letech 2018 až 2023 bude v průměru 44 000 zadavatelů v

¹ Veřejné orgány zahrnují zadavatele, subjekty a orgány podléhající veřejnému právu.

² Metodika použitá pro výpočet tohoto odhadu je podrobně popsána v příloze II.

³ Veřejné zakázky jsou proces, kterým veřejné orgány a někteří provozovatelé veřejných služeb nakupují zboží, stavební práce nebo služby.

⁴ *Europe's choice – Political Guidelines for the next European Commission 2024-2029*, https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_en?filename=Political%20Guidelines%202024-2029_EN.pdf.

⁵ Slyšení Stephana Sélourného, kandidáta na výkonného viceprezidenta Evropské komise, 12.11.2024 (https://hearings.elections.europa.eu/documents/sejourne/sejourne_verbatimreporthearing-original.pdf).

⁶ Pro účely tohoto hodnocení se termín „zadavatelé“ rozumí jak zadavatelé, tak zadávající subjekty a veřejné orgány, pokud není výslovně uvedeno jinak.

⁷ Tzv. „prahové hodnoty EU“, podrobnější informace viz příloha VI.

⁸ Odkazuje na výdaje sektoru vládních institucí (S.13) ve smyslu ESA2010 na stavební práce, zboží a služby, s výjimkou veřejných služeb (podrobnější informace viz příloha II).

⁹ V 2019 tento odhad stál na 13,8 (zdroj: *Veřejné veřejných 2020 2020* (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/60615>)).

¹⁰ Při porovnávání údajů je třeba vzít v úvahu, že výdaje veřejných orgánů na veřejné zakázky nezahrnují např. výdaje na zakázky veřejných služeb, zatímco údaje TED je zahrnují.

⁽¹¹⁾ TED – elektronický deník veřejných zakázek; příloha Úředního věstníku EU (<https://ted.europa.eu/en/>).

členské státy (obrázek 78, s. 195) zveřejnily v TED přibližně 198 000 oznámení o zadání zakázky ročně v průměrné roční hodnotě 616 miliard EUR¹² veřejných zakázek zadávaných každoročně téměř 155 000 společnostmi (obrázek 79, s. 195). Hodnota zakázek zveřejněných na portálu TED se za poslední desetiletí více než zdvojnásobila (v reálném vyjádření, očištěném o inflaci).

Vzhledem k významnému objemu veřejných investic Enrico Letta ve své zprávě z března 2024 o budoucnosti jednotného trhu¹³ vyzval k lepšímu využití postupů v oblasti veřejných zakázek a ke zjednodušení procesů na podporu evropského průmyslového trhu. Následně Mario Draghi ve své zprávě o konkurenceschopnosti EU¹⁴ zdůraznil potřebu strategicky využívat evropské veřejné zdroje k dosažení klíčových politických cílů v oblasti konkurenceschopnosti, strategické autonomie, odolnosti a udržitelnosti.

1.1 Účel a rozsah hodnocení

Cílem tohoto hodnocení je posoudit dopady směrnic přijatých Evropským parlamentem a Radou v roce 2014 na veřejné zakázky v období přibližně od roku 2016 do roku 2024. Hodnocení se týká směrnice 2014/24/EU o veřejných zakázkách [„klasické“]¹⁵; směrnice 2014/23/EU o zadávání koncesí [„koncese“]¹⁶; a směrnici 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb [„Veřejné služby“]¹⁷, dále společně označované jako „směrnice“ nebo „směrnice z roku 2014“¹⁸.

Ve zvláštní zprávě o zadávání veřejných zakázek v EU¹⁹ Evropský účetní dvůr (ECA) v roce 2023 zdůraznil, že nástroje, které směrnice nabízejí, nebyly plně využity k dosažení jejich cílů a posílení hospodářské soutěže²⁰. Analýza několika ukazatelů na základě údajů EU TED (např. podíl jediných nabídek, počet přímých zadání, počet

¹² Průměrná roční hodnota publikace byla vypočítána vydělením kumulativní hodnoty za období 2018–2023 (3,7 bilionu EUR) počtem let v referenčním období; zdroj kumulativního odhadu: Světová banka (2025). *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, © Světová banka (publikace připravována), s. 22–23.

¹³ Enrico Letta. Mnohem více než trh – Rychlost, bezpečnost, solidarita Posílení jednotného trhu s cílem zajistit udržitelnou budoucnost a prosperitu pro všechny občany EU, s. 44 a 74, (<https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>).

¹⁴ Mario Draghi. *Budoucnost evropské konkurenceschopnosti*. (https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en).

¹⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, *Úř. věst.* L 94, 28.3.2014, s. 65–242, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj>.

¹⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/23/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání koncesí, *Úř. věst.* L 94, 28.3.2014, s. 1–64, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/23/oj>.

¹⁷ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb a o zrušení směrnice 2004/17/ES, *Úř. věst.* L 94, 28.3.2014, s. 243–374, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj>.

¹⁸ Toto hodnocení se nevztahuje na směrnici 2009/81/ES o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a citlivých bezpečnostních záležitostí.

¹⁹ Evropský účetní dvůr (2023) *Zvláštní zpráva 28/2023: Veřejné zakázky v EU. Menší konkurence při zadávání zakázek na stavební práce, dodávky zboží a služby v období deseti let do roku 2021*. (<https://www.eca.europa.eu/en/publications/SR-2023-28>).

²⁰ *Tamtéž*. EÚD zejména dospěl k závěru, že podpora strategického zadávání veřejných zakázek s cílem podnitit větší zohlednění environmentálních, sociálních nebo inovativních aspektů měla celkově omezený dopad, podíl řízení využívajících jiná kritéria pro zadání zakázky než cena je i přes reformu z roku 2014 velmi omezený.

přeshraničních nabídek), ECA dospěla k závěru, že konkurence na trzích veřejných zakázek v EU v období 2011–2021 poklesla.

Rada EU následně zdůraznila, že je třeba zabránit zbytečné administrativní zátěži pro veřejné zadavatele a hospodářské subjekty, včetně malých a středních podniků (MSP), a v této souvislosti se domnívala, že složitost právních předpisů týkajících se zadávání veřejných zakázek může odradit hospodářské subjekty od účasti na zadávání veřejných zakázek.²¹ Rada požádala Komisi, aby provedla hloubkovou analýzu stávajícího rámce²² a prozkoumala základní příčiny poklesu hospodářské soutěže na trhu veřejných zakázek v EU.

Evropský parlament v roce 2025 přijal zprávu z vlastní iniciativy o veřejných zakázkách²³, v níž vyzval Komisi, aby zjednodušila stávající rámec, snížila byrokracii a regulační zátěž a zároveň zachovala vysoké sociální a environmentální standardy a posílila konkurenceschopnost EU.

2 JAKÝ BYL OČEKÁVANÝ VÝSLEDEK TOHOTO ZÁSAHU?

Směrnice z roku 2014 (tj. opatření, které je předmětem tohoto hodnocení) měly za cíl zjednodušit postupy zadávání veřejných zakázek, poskytnout zadavatelům flexibilitu, podpořit spravedlivý přístup pro všechny hospodářské subjekty, včetně malých a středních podniků, a zajistit nejlepší poměr ceny a kvality ve veřejných zakázkách zlepšením transparentnosti, integrity a právní jistoty. Výsledná pravidla EU měla za cíl zlepšit environmentální udržitelnost, sociální začlenění a inovace, a to vše s důrazem na efektivitu a hospodářskou soutěž. Podpora využívání digitálních nástrojů a přechod k plně elektronickému zadávání veřejných zakázek byly považovány za klíčové pro zrychlení, zvýšení transparentnosti a snížení zátěže zadávacího řízení.

2.1 Popis zásahu a jeho cílů

Posouzení dopadů z roku 2011, které doprovázelo legislativní návrh⁽²⁴⁾ identifikovalo následující problémy, které vedly k logice zásahu:

- Nepřiměřené postupy stanovené v pravidlech EU, které vedou k nadměrným nákladům (zejména u menších zakázek), s významnými rozdíly mezi členskými státy v délce trvání zadávacího řízení.
- Složité předpisy EU definující rozsah a působnost, které vyvolávají nejistotu, vedou k rizikově averznímu chování a „zaškrťování políček“ ze strany veřejných zadavatelů, což má negativní dopad na kvalitu výsledků zadávání veřejných zakázek.

²¹ Závěry Rady ke zvláštní zprávě Evropského účetního dvora č. 28/2023 Zlepšení spravedlivé a účinné soutěže o veřejné zakázky EU na stavební práce, dodávky zboží a služby, 3.6.2024 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024XG03521&qid=1733312572628>).

²² *Tamtéž*. Rada rovněž vyzvala Komisi, aby posoudila potřebu zefektivnění a harmonizace odvětvových iniciativ obsahujících ustanovení o zadávání veřejných zakázek v zájmu nalezení rovnováhy mezi různými cíli, větší právní jistoty a celkové soudržnosti a případně snížení regulační zátěže a nákladů.

²³ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. září 2025 o veřejných zakázkách (2024/2103(INI)).

²⁴ Pracovní dokument útvarů Komise – Posouzení dopadů, SEC/2011/1585 v konečném znění, s. 21 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011SC1585>).

- Vznik různých modelů a roztržštěná správa veřejných zakázek na vnitrostátní úrovni a rozptýlení zdrojů, což vede k nejednotnému uplatňování, kontrole a monitorování v celé EU.
- Nesprávné uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek a v některých případech nesprávné provedení směrnic do vnitrostátních právních předpisů.

Důvodem pro zásah EU byla základní potřeba umožnit jednotnému trhu plně využít jeho potenciál. Obecné **cíle** byly následující:

- poskytnout hospodářským subjektům spravedlivý přístup a podpořit přeshraniční hospodářskou soutěž;
- zajistit nejlepší poměr ceny a výkonu;
- dosáhnout optimálních společenských výsledků;
- podporovat boj proti korupci.

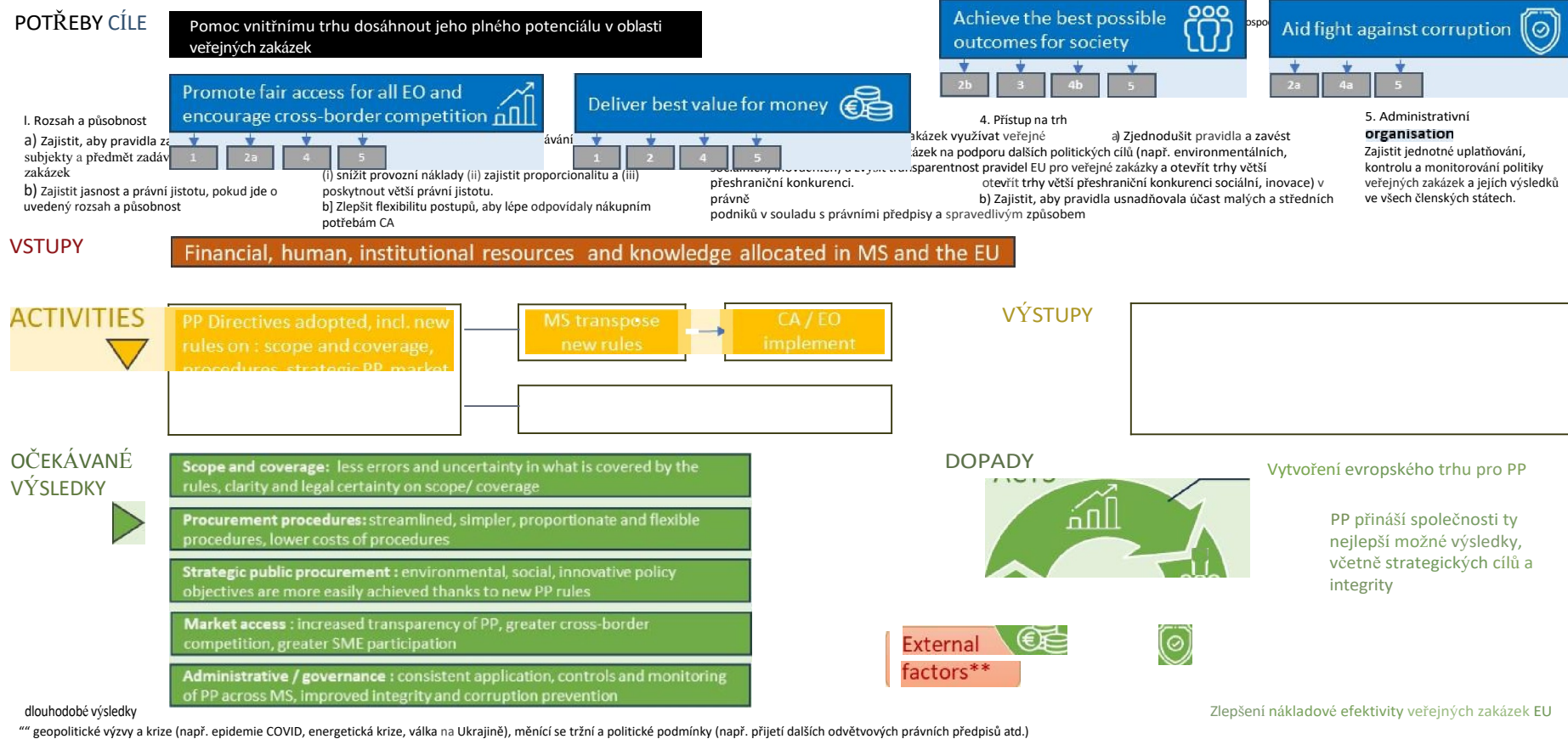
Tyto cíle byly převedeny do konkrétních a operačních cílů:

- komplexní pravidla týkající se rozsahu a působnosti;
- zjednodušené a jasnější postupy;
- podpora strategického zadávání veřejných zakázek;
- usnadnění transparentního přístupu na trh, zejména pro malé a střední podniky; a
- správní organizace a řízení (viz obrázek 1 na druhé straně).

Intervence byla podpořena **vstupy** ve formě značných finančních, lidských a institucionálních zdrojů, které byly vynaloženy jak na úrovni EU, tak ve formě příspěvků členských států. To vedlo na jedné straně k přijetí, transpozici a účinnému provádění těchto pravidel (**činnosti**) a na druhé straně k vypracování nových vnitrostátních pravidel pro zadávání veřejných zakázek, jakož i k lepší koordinaci, podávání zpráv a monitorování činností (**výsledky**).

Mezi **očekávané výsledky** patřila větší jasnost a jistota pro zúčastněné strany, efektivnější a flexibilnější postupy zadávání veřejných zakázek, lepší sladění zadávání veřejných zakázek se strategickými prioritami EU, větší otevřenost trhu a větší konkurence, zejména přeshraniční konkurence, jakož i posílená správní správa a větší integrita. V dlouhodobém horizontu byl **očekávan dopad** v podobě integrovaného a efektivního evropského trhu zadávání veřejných zakázek, který by přinášel přidanou hodnotu a větší odpovědnost a zároveň by zůstal odolný vůči vnějším výzvám a měnícím se politickým prioritám.

Obrázek 1: Logika intervence

2.2 Body srovnání

Hlavním bodem srovnání pro posouzení zásahu v této evaluaci je stav trhu veřejných zakázek před vstupem stávajícího legislativního rámce v platnost v roce 2016 (s přihlédnutím k tomu, že některé členské státy směrnice transponovaly se zpožděním). U vybraných prvků může být časový rámec upraven: prodloužen tak, aby pokrýval dlouhodobé jevy, nebo zkrácen z důvodu omezených údajů⁽²⁵⁾. Celkově **se hodnocení týká období mezi lety 2016 a 2024**. Vzhledem k významu zprávy EÚD (2023) bude toto hodnocení také často odkazovat na zjištění nezávislého externího auditora EU⁽²⁶⁾.

3 JAK SE SITUACE VYVÍJELA BĚHEM HODNOCENÉHO OBDOBÍ?

Směrnice byly přijaty dne 26. února 2014 s lhůtou pro provedení do vnitrostátního práva do 18. dubna 2016. Všechny členské státy od té doby tyto směrnice provedly, přičemž poslední provedení proběhlo na začátku roku 2020 (přesná data provedení podle jednotlivých členských států jsou uvedena v tabulce 85, s. 196). Členské státy provedly směrnice různými způsoby: některé používají jeden právní nástroj pro klasické zakázky a zakázky na veřejné služby, jiné používají samostatné nástroje pro každou směrnici a některé přijaly jednotný přístup pro všechny oblasti, včetně koncesí. Nad rámec působnosti směrnic mají členské státy volnost, což vede k různým přístupům k zakázkám pod prahovou hodnotou.

Komise sledovala dodržování směrnic členskými státy a posuzovala jak jejich provedení, tak soulad. Během kontrol dodržování předpisů zjistila nedostatky v následujících oblastech: rozsah, změna smluv, kritéria vyloučení, postupy, kritéria pro zadání zakázky a subdodávky. Komise zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti několika členským státům z důvodu neprovedení nebo nesouladu⁽²⁷⁾. Jednalo se především o zadávání zakázek bez řádných postupů na úrovni EU a o změnu smluv. Monitorování rovněž odhalilo případy nesprávného uplatňování, a Rada proto přijala 31 doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru na období 2017–2024⁽²⁸⁾ aby tuto záležitost vyřešila. Komise věnovala zvláštní pozornost monitorování zadávání veřejných zakázek financovaných z fondů EU prostřednictvím ex ante podmíněnosti (platné do roku 2021) a současné horizontální podmíněnosti podle nařízení o podmíněnosti⁽²⁹⁾.

²⁵ Zejména pokud jde o hlavní zdroje údajů použité v tomto hodnocení: Da Rosa et al. (2025) porovnávají údaje z let 2013–2015 a 2016–2023, interpretované jako před a po směrnicích z roku 2014; Ecorys (2025) analyzuje období 2006–2010 jako období před přijetím směrnice a období 2017–2024 jako referenční období po přijetí směrnice, pokud nejsou k dispozici podrobnější informace; zpráva Světové banky (2025) pokrývá období 2018–2023.

²⁶ Je však třeba poznamenat, že období, které EÚD zkoumá (2011–2021), není v souladu s obdobím před přijetím a po přijetí, které slouží jako referenční body pro toto hodnocení.

²⁷ Více podrobností viz příloha VI.

²⁸ V roce 2016 byla doporučení pro jednotlivé země založena na výsledcích členských států podle předchozího souboru směrnic, proto nebyla zahrnuta do výpočtu.

²⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2092 ze dne 16. prosince 2020 o obecném režimu podmíněnosti pro ochranu rozpočtu Unie, Úř. věst. L 4331, 22.12.2020, s. 1–10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj>.

Od roku 2016 do března 2025 vydal Evropský soudní dvůr (ESD) 107 rozsudků týkajících se zadávání veřejných zakázek³⁰, které se týkaly především směrnice 2014/24/EU. Mezi běžné otázky patří důvody pro vyloučení, subdodávky, změny smluv a koncese.

Během posuzovaného období bylo přijato několik nových právních aktů Evropského parlamentu a Rady, které zavedly nová ustanovení o veřejných zakázkách³¹. V důsledku toho jsou veřejné zakázky nyní upraveny nejen směrnicemi z roku 2014, ale také více než 50 různými a často odvětvově specifickými právními akty EU (tabulka 101, s. 252), které pokrývají širokou škálu témat, jako jsou nové hlavní zásady pro veřejné zakázky⁽³²⁾ důvody pro vyloučení⁽³³⁾ mezinárodní aspekty zadávání veřejných zakázek³⁴, odolnost³⁵ nebo sociální kritéria³⁶.

4 ZÁVĚRY HODNOCENÍ

4.1 Do jaké míry byl zásah úspěšný a proč?

Toto hodnocení posuzuje účinnost, efektivitu, relevanci, soudržnost a přidanou hodnotu směrnic pro EU v souladu s metodikou stanovenou v pokynech pro lepší právní úpravu a v nástroji pro lepší právní úpravu (BRT)³⁷. Jak je uvedeno v oddíle 2.2, u některých prvků může být časový rámec upraven – prodloužen, aby bylo možné zachytit dlouhodobější jevy pro srovnávací účely, nebo zkrácen, pokud je omezen nedostatkem údajů. Použitá metodika a použité zdroje jsou podrobně popsány v příloze II⁽³⁸⁾.

4.1.1 Účinnost

V této části se posuzuje, do jaké míry byly směrnice z roku 2014 účinné při dosahování stanovených cílů. Struktura této části odráží klíčové problémové bloky identifikované v posouzení dopadů z roku 2011, které doprovázelo legislativní návrh.

³⁰ Více podrobností viz příloha VII.

³¹ Více podrobností viz příloha VI.

³² Např. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955, *Úř. věst.* L 231, 20.9.2023, s. 1–111, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>.

³³ Např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o uvádění na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a degradací lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010. *Úř. věst.* L 150, 9.6.2023, s. 206–247, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj>.

³⁴ Např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh. *Úř. věst.* L 330, 23.12.2022, s. 1–45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj>.

³⁵ Např. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2747 ze dne 9. října 2024, kterým se stanoví rámec opatření souvisejících s nouzovým stavem na vnitřním trhu a odolností vnitřního trhu a kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2679/98 (zákon o nouzovém stavu a odolnosti vnitřního trhu), *Úř. věst.* L, 2024/2747, 8.11.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj>.

³⁶ Např. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2381 ze dne 23. listopadu 2022 o zlepšení genderové vyváženosti mezi členy představenstev kótovaných společností a souvisejících opatřeních. *Úř. věst.* L 315, 7.12.2022, s. 44–59, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2381/oj>.

³⁷ Evropská Komise – Lepší regulace Pokyny a nástroje (https://commission.europa.eu/law/law-making-process/better-regulation/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en).

³⁸ Jak je uvedeno v metodické příloze, kromě konzultací s mnoha zúčastněnými stranami, na nichž je toto hodnocení založeno (např. OPC, CFE), byli hospodářští subjekty a veřejné orgány osloveny prostřednictvím specializovaných průzkumů týkajících se veřejných zakázek, jejichž oznámení byla zveřejněna v TED v letech 2006–2010 a 2019–2024.

návrh a zaměřuje se na rozsah, procesní aspekty, přístup na trh, strategické cíle a správu. Každý z těchto aspektů sledoval jiné cíle. Pokud jde o rozsah a procesní aspekty, směrnice se zaměřovaly na dosažení větší právní jistoty. Přístup na trh, strategické zadávání veřejných zakázek a správa byly cíle samy o sobě.

4.1.1.1 Rozsah

Směrnice se snažily vyjasnit rozsah působnosti pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek nad určitými prahovými hodnotami tím, že poskytly větší jasnost a právní jistotu ve vztahu k i) dotčeným subjektům a ii) předmětu.

V rámci veřejné konzultace (dále jen „OPC“)³⁹ zastávaly zúčastněné strany rozdílné názory na to, zda směrnice zvýšily **právní jistotu** v zadávacích řízeních, přičemž 38,4 % (266 odpovědí⁴⁰) souhlasilo a 35,9 % (248 odpovědí) nesouhlasilo (obrázek 13, s. 112). Nicméně 45,4 % společností, které odpověděly na průzkum, souhlasilo s tím, že směrnice poskytují větší právní jistotu ohledně dodržování zadávacích řízení (59 odpovědí). Na otázku, zda **se rozsah platných pravidel stal jasnějším**, se názory zúčastněných stran rozcházely: 41,1 % odpovědělo kladně (284 odpovědí), zatímco téměř 36,9 % (255 odpovědí) nesouhlasilo. Společnosti převážně vyjádřily souhlas (47,3 %, 62 odpovědí), zatímco 27,5 % nesouhlasilo (36 odpovědí). Z veřejných orgánů 71 respondentů (36 %) považovalo jasnost za zlepšenou, zatímco 91 (46,2 %) zastávalo opačný názor (obrázek 4 a tabulka 8, s. 104). Na otázku, zda směrnice vedly k **jednotnějšímu** uplatňování politiky veřejných zakázek v zemích EU, téměř polovina respondentů z řad orgánů pro ochranu hospodářské soutěže (45 %, 304 odpovědí) neměla žádný názor. Z těch, kteří vyjádřili názor, souhlasila větší část (30,1 %, 203 odpovědí) než nesouhlasila (24,9 %, 168 odpovědí). Zejména všechny odpovědi odborových svazů (51 odpovědí) s výjimkou jedné vyjadřovaly negativní názor na konzistentnost uplatňování pravidel. Společnosti a obchodní sdružení poskytly převážně pozitivní zpětnou vazbu, i když ne s velkým rozdílem (obrázek 53 a tabulka 57, s. 162).

Je však třeba poznamenat, že směrnice nejsou samostatné – jsou transponovány do vnitrostátního systému zadávání veřejných zakázek, který často zahrnuje další procedurální kroky, například přípravu výběrového řízení nebo složení hodnotící komise⁴¹. Dlouhá doba potřebná k transpozici směrnic a četná zpoždění v jednotlivých členských státech naznačují složitost systému zadávání veřejných zakázek.

³⁹ Více podrobností o provedených konzultacích je uvedeno v příloze II.

⁴⁰ V hlavní části tohoto hodnocení jsou agregovány odpovědi vyjadřující podobné názory (není-li uvedeno jinak). V tomto případě se číslo 266 vztahuje k 34 účastníkům, kteří uvedli „silně souhlasím“, a 232 účastníkům, kteří uvedli „souhlasím“.

⁴¹ Např. podle knihy II, hlavy I, kapitoly I, oddílu 1st oddílu španělského zákona o veřejných zakázkách (Ley 9/2017 de contratos del sector público) musí španělský zadavatel před zveřejněním oznámení o zakázce provést analýzu trhu a předběžnou konzultaci s trhem, vypracovat zprávu odůvodňující potřebu uzavření smlouvy, dostupných finančních prostředků (včetně osvědčení od příslušného rozpočtového orgánu) a zadávací dokumentaci. Tato zpráva musí být schválena zadavatelem a zveřejněna. Zadávací dokumentace musí být rovněž podrobena přezkoumání příslušným právním útvarům, který musí vydat zprávu v tomto smyslu, pokud zadávací dokumentace není standardizovaná. Zadavatel musí jmenovat zadávací komisi, která se liší od zadávacího orgánu a která je odpovědná za posouzení výběrových kritérií a hodnocení nabídek. Zadání zakázky musí provést samostatný orgán, pokud není stanoveno jinak.

4.1.1.1.1 Pravidla týkající se příslušných subjektů

Za účelem zvýšení právní jistoty a srozumitelnosti směrnice z roku 2014 kodifikovaly stávající judikaturu týkající se dotčených subjektů a poskytly nové zjednodušené definice zadavatelů a zadávajících orgánů⁴². Cílem bylo řešit „šedé zóny“, které existovaly v souvislosti s subjekty podléhajícími veřejným zakázkám, a potíže zadavatelů při určování jejich klasifikace (zadavatel, veřejný podnik, subjekt veřejného práva atd.), které byly identifikovány při hodnocení předchozích směrnic o veřejných zakázkách z roku 2004⁴³.

Zajištění právní jistoty při určování, kdo podléhá veřejným zakázkám (v případě zadavatelů) nebo kdo má přístup k zakázkám (v případě hospodářských subjektů), je klíčové pro rovné podmínky a využívání veřejných zakázek jako investičního nástroje. Zprávy členských států podle článku 45 směrnice 2014/23/EU, článků 83 a 85 směrnice 2014/24/EU a článků 99 a 101 směrnice 2014/25/EU (dále jen „tříleté zprávy“)⁴⁴ často označovaly některá nová ustanovení zavedená směrnicemi za nejasná nebo problematická. Mezi tato nová ustanovení patřily veřejné zakázky mezi subjekty veřejného sektoru, důvody pro vyloučení, spoléhání se na kapacity jiných subjektů a abnormálně nízké nabídky⁴⁵. Kromě toho v další konzultaci provedené v roce 2025 s orgány prvního stupně přezkumu členských států⁴⁶ tyto orgány uvedly, že různé oblasti působnosti směrnic nejsou v praxi vždy jasně chápány a že definice zadavatele a zadávajícího subjektu stále představují potíže při jejich uplatňování.

Kromě toho několik příspěvků k OPC a výzvě k předložení důkazů (dále jen „CfE“) od hospodářských subjektů i zadavatelů poukazuje na opakující se potíže při určování správného právního rámce, s případy nesprávného použití směrnic a právních sporů ohledně použitelných pravidel⁴⁷. Přezkumné orgány a zadavatelé rovněž zdůraznili nesrovnalosti v interpretaci klíčových definic, jako je „veřejný

specifikované v regionálních nebo doplňkových právních předpisech. Tato ustanovení se značně liší od struktury uvedené ve směrnici a mohou vést k rozdílům v přístupu k zadávání veřejných zakázek v jednotlivých členských státech.

⁴² Mimo jiné věc C-31/87 *Gebroeders Beentjes BV proti Nizozemsku* [1988] ECLI:EU:C:1988:422; věc C-44/96 *Mannesmann Anlagenbau Austria AG a další proti Strohal Rotationsdruck GesmbH* [1998] ECLI:EU:C:1998:4.

⁴³ Pracovní dokument útvarů Komise, *hodnotící zpráva, dopad a účinnost právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek*, SEC(2011) 853, v konečném znění, Brusel 27.6.2011.

(část 1: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15468/attachments/1/translations> ; Část 2: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15469/attachments/1/translations>).

⁴⁴ Zprávy byly vypracovány v letech 2018, 2021 a 2024. Zprávy jednotlivých zemí a informace o zemích EU. Dostupné na [adrese https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en](https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

⁴⁵ Další informace o zdrojích nejistoty souvisejících s předmětem zakázky jsou uvedeny v oddíle 4.1.1.1.2.

⁴⁶ Cílený průzkum sítě orgánů prvního stupně pro přezkum zadávání veřejných zakázek, provedený v prosinci 2024 (podrobnější informace viz příloha V) (<https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=en&do=groupDetail.groupDetail&groupID=3611>).

⁴⁷ Například velká společnost v Portugalsku a zadavatel v Itálii uvedli, že rozlišení mezi veřejnými a soukromými společnostmi, pokud jde o uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek, je nejasné a že různé výklady na vnitrostátní úrovni vedly k nerovným podmínkám.

„smlouva“, „orgán ústřední vlády“ a „orgán veřejnoprávní“ – a poznamenaly, že rozdíly v právní terminologii na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU dále komplikují provádění.

Kromě toho další důkazy shromážděné během hodnoceného období zdůraznily⁴⁸ potřebu jasného znění směrnic, pokud jde o přístup hospodářských subjektů ze třetích zemí, které nemají zajištěný přístup na trhy veřejné zakázky v EU. Ačkoli směrnice nezaručují přístup hospodářským subjektům ze zemí, s nimiž EU nemá uzavřenu vzájemnou dohodu, zadavatelé často čelí nejistotě ohledně toho, jak určit původ hospodářského subjektu⁴⁹. Tyto obtíže se ještě zhoršují, pokud jde o určení původu produktů nebo služeb v nabídce. Přestože směrnice 2014/25/EU zahrnuje možnost omezit země, ze kterých zboží a služby pocházejí, konzultace s zadavateli i hospodářskými subjekty ukazují, že tato možnost je využívána jen zřídka, přičemž jako hlavní překážky jsou často uváděna složitost a nutnost mít specializované znalosti celních předpisů.

Z výše uvedených úvah vyplývá, že pokud jde o určení, kdo podléhá pravidlům veřejných zakázek a v jakých situacích, přetrvávají otázky právní jistoty a jasnosti ohledně vzájemného působení různých směrnic. Potvrzuje to neustálý a častý výklad výše uvedených témat ze strany ESD, který se zabýval více než 100 případy souvisejícími s výkladem směrnic a několika případy porušení předpisů zahájenými proti členským státům⁵⁰.

4.1.1.1.2 Předmět zadávání veřejných zakázek

Pokud jde o předmět zadávání veřejných zakázek, směrnice z roku 2014 se snažily řešit nedostatek právní jistoty ohledně toho, které činnosti spadají pod pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek, přičemž zachovaly rozdělení na klasické služby a služby veřejného zájmu zavedené reformou z roku 2004 (směrnice 2014/24/EU a směrnice 2014/25/EU). Za tímto účelem směrnice zavedly i) nová pravidla pro spolupráci mezi veřejnými subjekty; ii) nový režim pro sociální služby (zjednodušující stávající rozdělení podle směrnice 2004/18/ES); iii) vylepšená pravidla pro výjimky z ustanovení týkajících se veřejných služeb; a iv) nová pravidla pro koncese. Směrnice navíc zavedly nové pojmy, jako jsou důvody pro vyloučení, zadávání zakázek interně, změny zakázek nebo podmínky pro plnění zakázky.

Aby byly zadavatelé veřejných zakázek dostatečně právně jistí a mohli se přizpůsobit různým vnitrostátním právním tradicím, zavedly směrnice značné množství volitelných

⁴⁸ Viz např. Pokyny k účasti uchazečů a zboží ze třetích zemí na trhu veřejných zakázek v EU C(2019) 5494 (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/36601>); a pracovní dokument útvarů Komise Posouzení dopadů doprovázející dokument Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro přístup zboží a služeb ze třetích zemí na vnitřní trh Evropské unie v oblasti zadávání veřejných zakázek a postupy podporující jednání o přístupu zboží a služeb Evropské unie na trhy zadávání veřejných zakázek třetích zemí, SWD/2012/0057 v konečném znění, s. 16 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52012SC0057>).

⁴⁹ Jak bylo vyjádřeno například v dotazech obdržení prostřednictvím helpdesku pro zelené veřejné zakázky. Aby se tyto otázky vyřešily a poskytly další pokyny k rozsahu stávajících mezinárodních dohod podepsaných EU, Komise v roce 2024 zavedla nástroj pro kupující (<https://webgate.acceptance.ec.europa.eu/procurementbuyers/#/procurementlocation>). Kritéria pro určení původu pro hospodářské subjekty však neexistují a zadavatelé mohou vyžadovat použití registrů konečných vlastníků, které jsou často soukromé.

⁵⁰ Více podrobností viz příloha VII.

ustanovení, která umožňují členským státům a zadavatelům přizpůsobit směrnice svým vnitrostátním potřebám. Směrnice 2014/23/EU stanoví 25 volitelných ustanovení, směrnice 2014/24/EU 48 volitelných ustanovení a směrnice 2014/25/EU 42 takových ustanovení. Provádění těchto možností se v jednotlivých členských státech a v závislosti na tématu značně liší⁵¹.

Za účelem vyjasnění výjimek týkajících se **spolupráce mezi veřejnými subjekty** byly do právního rámce směrnic začleněny některé aspekty vyplývající z judikatury⁵² týkající se vertikální a horizontální spolupráce mezi veřejnými orgány⁵³. Cílem těchto změn bylo vyjasnit, v jakých případech jsou smlouvy uzavřené v rámci veřejného sektoru vyloučeny z působnosti pravidel pro zadávání veřejných zakázek, a zároveň zabránit narušení hospodářské soutěže.

Během konzultací s místními a regionálními orgány byla jako problematická oblast často zmiňována spolupráce mezi veřejnými subjekty. Ustanovení směrnice měla za cíl poskytnout zadavatelům dostatečnou flexibilitu k poskytování služeb potřebných pro jejich občany, avšak zadavatelé, zejména ti menší, často shledávali stávající ustanovení jako nedostatečně jistá a neodpovídající jejich potřebám. V případě nutnosti využít spolupráci mezi veřejnými subjekty zadavatelé často uváděli nedostatek právní jistoty, pokud jde o proveditelnost využití tohoto režimu, a poukazovali mimo jiné na obtíže při určování úrovně kontroly nad subjektem nebo při kvantifikaci činností prováděných na otevřeném trhu⁵⁴. Kromě toho nedávná judikatura vyvolala obavy ohledně slučitelnosti interních ujednání, pokud jde například o právo hospodářské soutěže, tj. *Irgita*⁵⁵.

Kromě toho je nedostatečné uplatňování pravidel pro spolupráci mezi veřejnými subjekty problémem, který auditoři Komise často zjišťují při kontrole uplatňování pravidel pro veřejné zakázky u projektů financovaných z fondů soudržnosti EU.

Z výše uvedeného vyplývá, že pokud jde o spolupráci veřejného a veřejného sektoru, směrnice nedosáhly zamýšlené úrovně jasnosti a právní jistoty.

U zakázek týkajících se **sociálních a jiných specifických služeb** směrnice sloučily přílohy A a B směrnice 2004/18/ES a vytvořily nový „zjednodušený režim“⁵⁶. Cílem této revize bylo poskytnout zadavatelům větší právní jistotu a zároveň zajistit flexibilitu pro přizpůsobení se různým vnitrostátním právním tradicím. Zjednodušený režim umožňuje zadavatelům zadávat zakázky na sociální a jiné specifické služby flexibilněji a vyhradit účast na zakázkách určitým typům organizací⁵⁷. Pravidla směrnic jsou navíc

⁵¹ Vybrané otázky jsou zkoumány v oddílech 4.1.1.1.1. a 4.1.1.1.2. Více informací o přijetí různých ustanovení viz příloha VI.

⁵² *Mimo jiné* věc C-107/98 *Teckal* [1999] ECLI:EU:C:1999:562; věc C-324/07 *Coditel Brabant* [2008] ECLI:EU:C:2008:621.

⁵³ Odůvodnění (31) směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek.

⁵⁴ Více podrobností viz příloha V.

⁵⁵ Věc C-295/18 *Irgita* [2019] ECLI:EU:C:2019:369, bod 64. Hartung, W. (2019). Vnitřní zadávání veřejných zakázek – potvrzena diskreční pravomoc členských států, vztah k právu hospodářské soutěže zůstává otevřený – věc C-285/18 *Irgita*, rozsudek Soudního dvora Evropské unie (4. senát) ze dne 3. října 2019. *Eur. Procurement & Pub. Private Partnership L. Rev.*, 14, 262.

⁵⁶ Články 74 až 77 směrnice 2014/24/EU a články 91 až 94 směrnice 2014/25/EU.

⁵⁷ Jedná se o organizace, jejichž cílem je plnění veřejného poslání souvisejícího s poskytováním služeb, organizace, v nichž jsou zisky reinvestovány s cílem dosáhnout cíle organizace, organizace, jejichž struktury řízení nebo organizace jsou založeny na vlastnictví zaměstnanců, a organizace, kterým nebyla v předchozích třech letech udělena zakázka na poskytování příslušných služeb. Viz články 77 a 94 směrnice 2014/24/EU a směrnice 2014/25/EU.

platí pouze nad prahovou hodnotou, která je výrazně vyšší než u běžných veřejných zakázek⁵⁸.

Při srovnání celkového počtu výzev k podání nabídek zveřejněných v TED týkajících se sociálních a jiných specifických služeb s těmi, u nichž byl použit zjednodušený režim, téměř čtyři z pěti oznámení o zadání zakázky, která potenciálně spadala pod zjednodušený režim, podléhala místo toho obecným pravidlům stanoveným ve směrnici⁵⁹. Kromě toho byla možnost vyhradit účast na zakázce mezi lety 2016 a 2022 využita pouze 70krát.

Analýza 100 ze 357 smluv zveřejněných v letech 2017–2020⁶⁰ odhalila nejasnosti ohledně toho, jak má být zjednodušený režim používán, přičemž 44 smluv uplatňovalo zjednodušený režim na nesprávný kód společného slovníku veřejných zakázek (CPV), 49 smluv uplatňovalo zjednodušený režim nesprávně na správné kódy CPV a pouze 7 smluv uplatňovalo zjednodušený režim správně na příslušné kódy CPV. Tato analýza, byť malá, ukazuje, že zamýšlený cíl poskytnout jasný režim pro sociální služby nebyl dosažen.

Kromě nedostatečné jasnosti mohou být důvody pro nízké využívání zjednodušeného režimu buď nedostatečná přidaná hodnota dodatečného režimu fungujícího souběžně s celou řadou jiných postupů (viz oddíl 4.1.1.2.1), a/nebo odborné kapacity zadavatelů (viz oddíl 4.1.1.5.3).

Směrnice o veřejných službách ve svém článku 34 stanoví mechanismus pro **vyloučení určitých činností z působnosti pravidel pro zadávání veřejných zakázek**, pokud jsou přímo vystaveny hospodářské soutěži na trzích, k nimž není omezen přístup. Směrnice umožňuje členským státům nebo přímo zadavatelům požádat Komisi o potvrzení, že se směrnice nevztahuje na zadávání zakázek na konkrétní činnost. V praxi se většina žádostí o výjimky⁶¹ týká poštovního a energetického odvětví⁶².

Cílem revize článku 34 směrnice 2014/25/EU bylo vyjasnit objektivní kritéria pro určení, kdy je činnost vystavena hospodářské soutěži, a zejména pojem „relevantní geografické trhy“. Úsilí o vyjasnění bylo zřejmě úspěšné, protože během něj nebyly shromážděny žádné významné negativní zpětné vazby od zúčastněných stran.

⁵⁸ V rámci běžných režimů zadávání veřejných zakázek činí příslušné prahové hodnoty pro služby 143 000 EUR pro ústřední orgány státní správy, 221 000 EUR pro orgány nižší úrovně podle směrnice 2014/24/EU a 443 000 EUR pro veřejné služby; zatímco zjednodušený režim se podle směrnice 2014/24/EU vztahuje na částky nad 750 000 EUR a 1 milion EUR pro veřejné služby.

⁵⁹ Více podrobností viz příloha VI.

⁶⁰ Zdroj: vlastní výzkum, z TED bylo náhodně vybráno 100 oznámení o zakázkách, která odpovídala standardním formulářům pro zjednodušený režim v hodnoceném období.

⁶¹ Seznam žádostí o výjimky a rozhodnutí je k dispozici na adrese https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/legal-rules-and-implementation/exempt-markets_en.

⁶² Nedávným příkladem v poštovním sektoru je rozhodnutí o výjimce ze dne 29. listopadu 2024 týkající se vnitrostátních a mezinárodních standardních služeb doručování balíků na Slovensku. Komise shledala, že slovenské poskytovatele poštovních služeb nabízejí značnou substituovatelnost na straně nabídky, protože všichni používají stejnou síť a distribuční kanály pro expresní a standardní služby. Na základě svého hodnocení Komise proto dospěla k závěru, že byly splněny obě podmínky článku 34 a že směrnice 2014/25/EU by se neměla použít. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2024/3224 ze dne 29. listopadu 2024 o použitelnosti článku 34 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/25/EU na zakázky zadávané na činnosti související s poskytováním určitých poštovních služeb a jiných služeb než poštovních služeb na Slovensku (oznámeno pod číslem dokument C(2024) 8407) Úř. věst. L, 2024/3224, 23.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/3224/oj.

konzultační proces. Nicméně samotný proces udělování výjimek může být z právního hlediska složitý a časově náročný pro provozovatele veřejných služeb, který požádá Komisi o potvrzení, že se směrnice nevztahuje na zadávání zakázek na konkrétní činnost. A konečně, rozdíly v tržních podmínkách v jednotlivých členských státech mohou vést k fragmentaci regulace v podobných odvětvích.

Koncesní smlouvy se liší od standardních veřejných zakázek, protože jsou obvykle vysoké hodnoty, komplexní a zahrnují převod provozního rizika. Tato komplexnost odůvodňuje flexibilnější pravidla pro jejich zadávání. Směrnice 2014/23/EU o zadávání koncesních smluv byla přijata s cílem řešit absenci soudržného a komplexního rámce pro koncese na úrovni EU, protože absence jasného právního rámce v celé EU způsobovala narušení fungování vnitřního trhu. Směrnice 2014/23/EU vyjasnila a rozšířila působnost pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek zavedením přesné definice koncesí a rozšířením působnosti na koncese na stavební práce i služby ve všech odvětvích, včetně veřejných služeb. Vyjasnila případy, v nichž se na smlouvu uzavřenou mezi zadavatelem a hospodářským subjektem nevztahují pravidla pro zadávání koncesí. Zavedla povinné zveřejňování zakázek s vysokou hodnotou v celé EU, uplatnila pravidla nápravných opatření k zajištění právní ochrany a zavedla flexibilní, ale transparentní zásady zadávání zakázek, což představuje významný krok k harmonizaci a zjednodušení regulace koncesí v celé EU.

Ačkoli směrnice 2014/23/EU přispěla k harmonizaci právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek v členských státech, stále existují značné nesrovnalosti. Pojem „koncese“ je v jednotlivých zemích a odvětvích stále vykládán odlišně – někdy je zaměňován s licencemi nebo povoleními

– což vede k roztržičnosti právních rámců. Tyto nesrovnalosti způsobují nejistotu a vyšší náklady pro přeshraniční subjekty, které se nemohou spolehnout na jednotné chápání toho, co tvoří koncesi. To často vede k nedorozuměním ohledně platných pravidel a definic, což má dopad jak na zadavatele, tak na hospodářské subjekty.

Pokud jde o provozní riziko, které je klíčovým rysem odlišujícím koncese od jiných veřejných zakázek, pouze několik členských států přijalo definici přesně tak, jak je uvedena ve směrnici, zatímco většina používá mírně odlišné znění a některé ji zcela vynechaly. Tyto rozdíly mohou vést k nejednotnému zacházení s podobnými zakázkami v celé EU, což může vést k jejich vyloučení z působnosti směrnice a k právní nejistotě. Situaci dále komplikují odlišné vnitrostátní přístupy k partnerstvím veřejného a soukromého sektoru, kde definice a jejich vztah k pravidlům pro koncese zůstávají v jednotlivých členských státech nejasné nebo nejednotné⁽⁶³⁾.

V cílených konzultacích se zúčastněnými stranami působícími v oblasti koncesí⁶⁴ však hospodářské subjekty ocenily flexibilitu a zjednodušení, které směrnice o koncesích nabízí⁶⁵.

⁶³ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o fungování směrnice 2014/23/EU o zadávání koncesí a o dopadu výjimek stanovených v článku 12 na vnitřní trh, COM/2023/460 final, s. 6, (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023DC0460&qid=1756294666546>).

⁶⁴ Další podrobnosti jsou uvedeny v příloze V.

⁶⁵ Viz oddíl 4.1.1.2.1.

4.1.1.1.3 Závěry – Rozsah

Směrnice z roku 2014 nedosáhly svého cíle, kterým bylo zajistit právní jistotu a jasnost, pokud jde o subjekty podléhající pravidlům pro zadávání veřejných zakázek. Zavedení nových pojmů a vzájemné působení tří právních nástrojů vyvolalo nové výzvy v oblasti výkladu. Pokud jde o pravidla týkající se příslušných subjektů a definici předmětu zakázky, směrnice nepřinesly větší právní jistotu. V oblasti veřejných služeb fungovalo vyjasnění systému opt-out podle očekávání, i když stále existuje prostor pro další vyjasnění. Pokud jde o koncese, směrnice zvýšily právní jistotu, zatímco vybrané definice vedly k významnému počtu soudních rozhodnutí v této věci. Celkově zúčastněné strany převážně zastávají názor, že směrnice nevedly k větší právní jistotě ani jasnosti.

4.1.1.2 Procesní aspekty

Směrnice z roku 2014 mají za cíl zjednodušit a zefektivnit postupy zadávání veřejných zakázek, a tím snížit administrativní zátěž spojenou s prováděním postupů nad prahovými hodnotami EU a poskytnout zadavatelům nástrojovou sadu sestávající ze šesti postupů⁶⁶ a dvou technik zadávání zakázek⁶⁷. Opatření ke zjednodušení zahrnovala rychlejší postupy, snazší úpravy smluv a digitální nástroje. Je však třeba poznamenat, že členské státy často zavádějí dodatečná pravidla pro veřejné zakázky (nadměrná regulace), která zvyšují složitost postupů⁶⁸. Dalším zdrojem složitosti mohou být samotné zadávající orgány⁶⁹. Podle konzultace, kterou Výbor regionů provedl mezi místními a regionálními orgány, 69 % respondentů⁷⁰ považuje dodatečná pravidla na vnitrostátní nebo regionální úrovni za zdroj složitosti postupů při zadávání veřejných zakázek.

4.1.1.2.1 Flexibilita postupů

Směrnice měly za cíl poskytnout zadavatelům flexibilitu, aby se mohli přizpůsobit svým různým potřebám v oblasti nákupu, a zároveň zajistit transparentní⁷¹ systém a konkurenceschopný trh veřejných zakázek. Tato flexibilita se promítá do možnosti volby mezi výše uvedenými různými postupy a technikami zadávání veřejných zakázek⁷².

⁶⁶ Otevřené a omezené postupy jako výchozí možnost, inovační partnerství pro nákupy související s inovacemi, soutěžní řízení s vyjednáváním a soutěžní dialog pro určité případy a sjednávací řízení bez zveřejnění pro mimořádné situace.

⁶⁷ Vylepšená verze rámcové dohody a dynamického systému zadávání zakázek (DPS).

⁶⁸ V rámci CfE bylo nadměrné zavádění předpisů označeno za problém v oblasti veřejných zakázek akademickou/výzkumnou institucí v Nizozemsku, obchodním sdružením v Německu a veřejným orgánem v Rakousku. Viz také poznámky pod čarou 41 a 69.

⁶⁹ Například provozovatelé sítí při uplatňování směrnic přidávají požadavky na zakázkovou výrobu zařízení, které přesahují jeho kritické funkce potřebné pro bezpečný a spolehlivý provoz, což prodlužuje proces přípravy nabídek a potenciálně omezuje hospodářskou soutěž kvůli náročnosti práce spojené s přípravou jedinečné nabídky.

⁷⁰ Evropský výbor regionů: Komise pro hospodářskou politiku, Valenza, A., Odoardi, L., Giorgino, E., Marchetti, G. E. et al., Jak pravidla EU pro veřejné zakázky ovlivňují regiony a města, Evropský výbor regionů, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2863/0379789>

⁷¹ Viz také oddíl 4.1.1.5.1.

⁷² Více informací viz příloha VI. Kromě různých postupů uvedených ve směrnici zahrnují veřejné zakázky také soutěže na návrh, které lze využít k nákupu inovativních řešení.

Tři směrnice nabízejí zadavatelům různé možnosti. Aby byla zajištěna maximální flexibilita, směrnice 2014/23/EU nestanoví pravidla pro postupy, ale spíše obecné zásady. Na druhé straně směrnice 2014/24/EU stanoví jako standard otevřené a omezené postupy a směrnice 2014/25/EU nabízí také možnost využít postupu s vyjednáváním se zveřejněním⁽⁷³⁾. Jak ve směrnici 2014/24/EU, tak ve směrnici 2014/25/EU je inovační partnerství navrženo tak, aby vyhovovalo zadávání zakázek na inovativní řešení.

Během zkoumaného období se většina zadávacích řízení v EU řídila **otevřeným postupem**. Podle společnosti Ecorys (2025) se podíl otevřeného postupu zvýšil ze 73 % před přijetím směrnic (2006–2010) na 82 % v letech 2017–2024. V letech 2017–2024 použilo šest členských států (EL, HR, LV, MT, PT a RO) otevřené postupy u 90 % nebo více svých zakázek nad prahovou hodnotou⁽⁷⁴⁾. Pozorovaný nárůst otevřenosti se odehrál především na úkor omezeného řízení, jehož podíl klesl z více než jedné desetiny v letech 2006–2010 na pouhých 2 % v posledním období (2017–2024)⁽⁷⁵⁾. Tento posun k otevřenějším řízením se zdá být způsoben především odvětvím veřejných služeb, kde se jejich využití zvýšilo z 39 % před přijetím směrnic na 54 % v roce 2024 (obrázek 86, s. 218). Podle klasické směrnice byl podíl otevřených postupů vysoký a stabilní, ale s vrcholem 89 % v roce 2019 (obrázek 85, s. 217), což mohlo znamenat rostoucí trend, který byl ovlivněn COVID-19.

Směrnice zahrnovaly možnost použít **sjednané řízení bez zveřejnění**, pokud neexistují vhodné nabídky, na trhu není konkurence nebo z důvodu mimořádné naléhavosti. Jak uvádí Ecorys (2025), využití tohoto postupu pokleslo z 7 % v letech 2006–2010 na přibližně 5 % v letech 2017–2024, pokud jde o počet oznámení o zadání zakázky⁽⁷⁶⁾, což i přes nedávnou zdravotní krizi a narušení dodavatelského řetězce. Podle Da Rosa, I. et al. (2025) činila hodnota postupu s vyjednáváním bez zveřejnění před přijetím směrnic 3,87 %, zatímco v období po jejich přijetí to bylo 3,44 % (tj. v průměru se využívání postupů přímého zadání v členských státech snížilo o 0,43 %). Podíl přímých zadání v posledních letech však v pěti členských státech stále přesahoval 5 % (i když před vstupem nových pravidel v platnost klesl z devíti členských států)⁽⁷⁷⁾. Je však třeba poznamenat, že i když se jeho využívání snížilo, absence povinnosti zveřejnění ho činí nevhodným pro dosažení cílů směrnice v oblasti transparentnosti a zajištění efektivního využívání veřejných výdajů k podpoře strategických investic.

I přes širokou škálu dostupných postupů vyjádřila téměř polovina respondentů (49,3 %, 342 odpovědí) v OPC nespokojenost s úrovní flexibility poskytovanou směrnicemi (např. širší výběr postupů a technik zadávání veřejných zakázek), zatímco 31,3 % (217 odpovědí) uvedlo, že systém zadávání veřejných zakázek je dostatečně flexibilní.

⁷³ Článek 44 směrnice 2014/25/EU.

⁷⁴ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů kvality a účinnosti postupů zadávání veřejných zakázek*, závěrečná zpráva, DG GROW, Rotterdam, 2025 (*publikace připravována*), s. 49–50.

⁷⁵ *Tamtéž*, s. 50.

⁷⁶ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 50.

⁷⁷ Pět členských států, v nichž podíl přímých zadání zůstává nad 5 %, jsou CY, CZ, RO, SK a BG. Da Rosa et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti a integrity. Směrnice o veřejných zakázkách z roku 2014*, s. 48 (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/9217244>).

byla poskytnuta (obrázek 5, s. 105). Mezi nejvíce nespokojené skupiny zúčastněných stran patřily veřejné orgány, obchodní sdružení a společnosti, které poskytly 56,1 %, 46,8 % a 46,2 % negativních odpovědí (tabulka 9, s. 105). To často souvisí se skutečností, že směrnice 2014/24/EU umožňuje jednání pouze za omezených okolností, jako jsou odůvodněné technické potíže (hospodářské soutěže s jednáním) nebo mimořádná naléhavost (jednání bez zveřejnění), což ve skutečnosti omezuje flexibilitu zadavatelů.

Kromě možnosti využití jednání k minimalizaci rizika zrušení⁷⁸ odborníci z členských států, zadavatelů a hospodářských subjektů často poukazují na přidanou hodnotu jednání během minulých krizí. To se odráží i v OPC, kde mnoho respondentů považovalo směrnice za neschopné řešit naléhavé situace (42,1 %, 284 záporných odpovědí; obrázek 55, s. 165) nebo významné problémy v dodavatelském řetězci.

narušení (43,9 %, 297 záporných odpovědí; obrázek 56, s. 166). Během konzultací se zúčastněnými stranami hospodářské subjekty rovněž poukázaly na přidanou hodnotu jednání v takových situacích⁷⁹. V rámci workshopu organizovaného společností Altaee (2025) odborníci z členských států uvedli, že splnění podmínek pro použití smluvních postupů je často známo až zpětně, což vede k právní nejistotě⁽⁸⁰⁾. V důsledku toho je rozhodování ztíženo a reakční doby se mohou prodloužit, což v konečném důsledku vede k neúčinnému řešení naléhavé situace. Jako příklad Altaee (2025) uvedla, že použití vyjednávacích postupů bez zveřejnění bylo účinné pouze v raných fázích krize COVID⁽⁸¹⁾. Důvodem je, že jedním z kritérií pro to, aby byla situace považována za „naléhavou“, byla její nepředvídatelnost, což činilo tento postup nevhodným pro dlouhodobou krizi.

Mimo naléhavé situace se v konzultaci s zadavateli, zejména místními a regionálními orgány, často zmiňuje použití **rámcových dohod** nebo **dynamických nákupních systémů** (DPS) jako mechanismů pro zjednodušení zadávacího řízení a překonání nejistoty. Tyto techniky umožňují zadavatelům stimulovat poptávku a vytvářet stabilní vztahy s trhem prostřednictvím centrálních nákupních orgánů⁸².

Pokud jde o údaje týkající se rámcových dohod, jejich využívání se ve srovnání s obdobím před reformou výrazně změnilo. Podle společnosti Ecorys (2025) dosáhl podíl rámcových dohod na celkové hodnotě zadávaných zakázek v letech 2006–2010 v průměru 17 % a v letech 2017–2024 dosáhl 37 %. Pokud jde o počet smluv, tato hodnota vzrostla z 11 % v základním období na 19 % v posledním časovém intervalu (2017–

⁷⁸ Viz oddíl 4.1.1.2.2.

⁷⁹ Například velká společnost ve Francii uvádí, že pokud není možné vyjednávat, hospodářské subjekty obvykle odmítají podávat nabídky, čímž se minimalizuje hospodářská soutěž, a že se často vyhýbá změnám technických specifikací z obavy, že by to vedlo k povinnosti vypsát nové výběrové řízení. Jiná společnost ze Slovinska uvedla, že směrnice neposkytují zadavatelům flexibilitu potřebnou pro rychlé nebo zrychlené zadávání zakázek na stavební práce, dodávky a služby. Zadavatelé se často potýkají s každodenními problémy, které vyžadují rychlé řešení, ale nejedná se o mimořádně naléhavé situace, které by jim umožňovaly využít vyjednávání.

⁸⁰ Altaee (2025), *Hodnotící studie o relevanci a přidané hodnotě právních předpisů EU v oblasti veřejných zakázek. Hodnocení směrnic EU o veřejných zakázkách*, s. 16, (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/3480868>). ⁸¹ Tamtéž, s. 17–18.

⁸² Např. skupina místních a regionálních orgánů v ES uvedla, že z důvodu procedurálních omezení při zadávání veřejných zakázek často využívají centrální nákupní orgán, kde použití DPS a rámcových dohod umožňuje rychlejší nákupy.

2024), což naznačuje relativně vysokou hodnotu těchto zakázek⁸³. Častější využívání rámcových dohod zřejmě odráží postupný posun k strategičtějším a dlouhodobějším postupům při zadávání veřejných zakázek⁸⁴.

Ačkoli tento vývoj naznačuje strukturovanější a strategičtější přístup k zadávání veřejných zakázek, provádění těchto dohod se v jednotlivých členských státech liší. Podle Da Rosa, I. et al. (2025) je ve 14 členských státech více než 50 % rámcových dohod uzavřeno s jediným dodavatelem, což je praxe, která se v posledních letech zvýšila v průměru o 4,8 %. Tento trend vyvolává obavy ohledně možného dopadu na hospodářskou soutěž na trhu, protože rámcové dohody s jediným dodavatelem mohou omezovat příležitosti pro ostatní hospodářské subjekty. Ačkoli takové modely mohou nabídnout efektivitu, kontinuitu a předvídatelnost, mohou také snížit konkurenční tlak a představovat rizika pro transparentnost a integritu, zejména pokud jednotlivé smlouvy v rámci těchto rámcových dohod nejsou jasně zveřejněny⁽⁸⁵⁾.

Pokud jde o DPS, jeho využití od zavedení směrnic je spíše skromné – společnost Ecorys (2025) odhadla, že v letech 2017–2024 DPS představovaly přibližně 0,5 % počtu zakázek (pokles z 1,1 % v letech 2006–2010), což odpovídalo 1,9 % hodnoty zakázek (nárůst z 0,7 % v letech 2006–2010)⁽⁸⁶⁾, což naznačuje mírný nárůst průměrné hodnoty DPS mezi dvěma hodnocenými obdobími. Obecně lze říci, že tato technika se častěji používá u zboží (3,1 % z hlediska hodnoty zakázek v letech 2017–2024)⁽⁸⁷⁾. Podle Da Rosa, I. et al. (2025) se DPS zvýšily z průměrných 9 na 39 systémů na členský stát ročně, což naznačuje nárůst poptávky⁽⁸⁸⁾.

4.1.1.2.2 Zjednodušení

Zjednodušení bylo dalším klíčovým cílem směrnic. Cílem reformy bylo usnadnit uplatňování postupů jak pro zadavatele a subjekty, tak pro hospodářské subjekty. Směrnice se snažily snížit administrativní zátěž a usnadnit rychlejší a efektivnější procesy zadávání veřejných zakázek. Zjednodušení tak mělo nejen zlepšit dodržování pravidel, ale také přispět k efektivnějšímu fungování vnitřního trhu. Zjednodušení právního rámce mělo být dosaženo *mimo jiné* zkrácením postupů (zejména zkrácením minimální lhůty pro podání nabídek a zadání zakázek a snížením požadavků na dokumentaci) a změnami pravidel týkajících se úpravy zakázek. To mělo být doplněno novými digitálními nástroji.

⁸³ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 53.

⁸⁴ Po zavedení směrnic se průměrný počet těchto dohod na členský stát zvýšil z 1 224 na 1 796 ročně. V letech 2016 až 2023 vedly v tomto ohledu země jako FR, DE, RO, BE, NL a SE. Zdroj: Da Rosa et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti ...*, s. 68.

⁸⁵ Kromě toho může dlouhodobý charakter rámcových dohod také bránit vstupu nových účastníků na trh. Dohody, které se vztahují na dlouhá období, omezují možnost obnovení hospodářské soutěže, a tím omezují spravedlivý přístup. Průměrná doba trvání rámcových dohod se mírně zvýšila z 33,06 měsíců před přijetím směrnic na 33,72 měsíců po jejich přijetí, přičemž 10 členských států uvedlo dobu trvání delší než 36 měsíců. Ačkoli se nárůst o 0,54 měsíce může jevit jako mírný, v kombinaci s nárůstem rámcových dohod s jediným dodavatelem naznačuje negativní trend, pokud jde o otevřenost trhu a dynamiku hospodářské soutěže. Zdroj: Da Rosa et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti ...*, s. 86.

⁸⁶ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 53.

⁸⁷ *Tamtéž*.

⁸⁸ Da Rosa et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti ...*, s. 66.

Obecně lze říci, že podle zúčastněných stran, které odpověděly na OPC, nebyly cíle reformy z roku 2014 v oblasti zjednodušení splněny. Celkem 54,1 % (364 odpovědí) uvedlo, že směrnice nevedly ke zjednodušení pravidel, přičemž pouze 17,8 % (121 odpovědí) zastávalo opačný názor (obrázek 8, s. 108). Nedostatečné zjednodušení vnímali především odborové svazy (52 negativních odpovědí z 54) a až 2/3 orgánů veřejné správy (123 negativních odpovědí z 197). Podniky a obchodní sdružení se k jejich nespokojenosti připojily, přičemž obě skupiny poskytly přibližně 43 % negativních odpovědí (tabulka 12, s. 108). To potvrzuje převládající názor, že směrnice nevedly k očekávanému zjednodušení a zefektivnění postupů.

Pokud jde o **délku řízení**, lze zadávací řízení rozdělit do tří fází: čas strávený přípravou samotného zadávacího řízení zadavatelem; čas potřebný pro hospodářský subjekt k podání nabídky; a čas strávený zadavatelem vyhodnocováním nabídek před zadáním zakázky. Pro období podávání nabídek a vyhodnocování směrnice zavedly zkrácené minimální lhůty.

Pokud jde o přípravu zadávací dokumentace, směrnice se snažily upřesnit, které dokumenty lze od hospodářských subjektů požadovat, jakož i odkazy, které lze použít v technických specifikacích. Toto zjednodušení však bylo ovlivněno řadou dalších právních předpisů obsahujících ustanovení o zadávání veřejných zakázek (viz oddíl 4.1.3.2). Vzhledem k dodatečným povinnostem týkajícím se přípravy zadávací dokumentace⁸⁹ které doplňují povinnosti již zavedené na vnitrostátní úrovni, se zadavatelé potýkají s množstvím pravidel, která si často navzájem odporují a ohrožují právní jistotu⁹⁰. Tyto problémy prodlužují přípravnou fázi, která je podle průzkumů mezi uživateli TED⁹¹ dále jen „průzkum TED“) provedených společností Ecorys (2025) vnímá jako nejnáročnější 53 % zadavatelů (jednorázové veřejné zakázky) a 54 % orgánů v případě rámcových dohod. Mezi společnostmi je fáze před podáním návrhu považována za nejnáročnější, ale pouze v případě rámcových smluv (48 %). V případě jednorázových výběrových řízení je fáze návrhu vnímána jako zatěžující největší částí respondentů (43 %) ⁽⁹²⁾.

Pokud jde o lhůtu pro podání nabídek, společnost Ecorys (2025) odhaduje, že medián počtu dnů se snížil z 48 v letech 2006–2010 na 30 v letech 2017–2024⁹³, což odráží změnu právního rámce⁹⁴. **Doba strávená hodnocením** – od termínu pro podání nabídek do zadání zakázky, s výjimkou případných soudních sporů – se však zvýšila z průměrných 58 dnů (2006–2010) na 62 dnů (2017–2024). U otevřených řízení se medián počtu dnů od termínu pro podání nabídek do zadání zakázky zvýšil z 53 v období 2006–2010 na 59 v

⁸⁹ Viz poznámky pod čarou 41 a 69.

⁹⁰Janssen, W.A. (2025), Soulad právních předpisů o zadávání veřejných zakázek v Evropské unii. Studie pro Evropskou komisi o vnějším souladu mezi směrnicemi o zadávání veřejných zakázek a jinými legislativními nástroji upravujícími zadávání veřejných zakázek, Univerzita v Utrechtu a Univerzita v Groningenu, s. 12 (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/7419429>).

⁹¹Průzkumy mezi zadavateli a hospodářskými subjekty, jejichž kontaktní údaje byly uvedeny v oznámeních zveřejněných v TED v letech 2019–2024.

⁹² Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 62.

⁹³ *Tamtéž*, s. 80.

⁹⁴ Například směrnice 2014/24/EU zkrátila minimální lhůtu pro otevřené řízení, pokud se používá elektronické podání.

2017–2024. Délka všech ostatních řízení byla zkrácena (např. u řízeních s vyjednáváním došlo ke zkrácení ze 127 na 115 dnů, u řízeních s vyjednáváním bez zveřejnění z 58 na 34 dnů a u omezených řízení ze 160 dnů v letech 2006–2010 na 142 dnů v letech 2017–2024)⁹⁵.

Na otázku týkající se načasování postupů podle směrnic ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami EU respondenti OPC uvedli, že směrnice nikdy nevedou k rychlejšímu postupům v 38 % případů nebo (zřídka) v 17 % případů. Nejvíce negativní názor sdílely veřejné orgány: tři čtvrtiny z nich (148 respondentů) považovaly postupy nad prahovými hodnotami EU za pomalejší než postupy prováděné pod prahovými hodnotami. Více než polovina podnikatelských sdružení (54,9 %, tj. 55 odpovědí) sdílela výše uvedený negativní názor, stejně jako polovina nevládních organizací (32 odpovědí) a 45,1 % (55 odpovědí) podniků (obrázek 60 a tabulka 64, s. 172). Ve srovnání se soukromými zakázkami méně než 4,2 % respondentů považovalo směrnici za prostředek vedoucí k rychlejšímu nákupu, zatímco 48,8 % respondentů (315 odpovědí) uvedlo, že tomu tak nikdy nebo jen zřídka je (obrázek 70, s. 183).

Kromě toho bylo vnímání zúčastněných stran ohledně míry, v jaké směrnice přispěla k dosažení **lepšího poměru ceny a kvality** při zadávání zakázek na stavební práce, dodávky a služby, spíše negativní – pouze 26,3 % (184 odpovědí) se domnívalo, že tomu tak bylo, zatímco 42,4 % (297 odpovědí) nesouhlasilo. Skupinou zúčastněných stran, která poskytla nejvíce negativních odpovědí, byly odborové svazy (94,5 %, 52 odpovědí), které nesouhlasily s tvrzením, že směrnice pomohly dosáhnout lepšího poměru ceny a kvality. Převážně skeptické byly také veřejné orgány (44,7 %, 88 negativních odpovědí, oproti 27,3 %, 54 pozitivních odpovědí). Názory podniků byly rozdělené, přičemž 36,6 % (49 odpovědí) nevidělo žádné zlepšení v poměru cena/výkon a 31,4 % (42 odpovědí) uznávalo pozitivní roli směrnic. Podobné rozdělení bylo zaznamenáno i mezi obchodními sdruženími – 33 %, 36 negativních názorů, oproti 28,4 %, 31 pozitivních (obrázek 3 a tabulka 7, s. 103).

Směrnice vyjasnily **možnosti zavádění změn** v zadávání veřejných zakázek, přičemž zajistily, aby tyto změny nenarušily transparentnost zadávání veřejných zakázek ani rovné podmínky na vnitřním trhu. Cílem těchto změn bylo poskytnout zadavatelům možnost měnit své smlouvy v případě technologických změn nebo indexace cen. Podle Da Rosa, I. et al. (2025) bylo od přijetí směrnic změněno 10,96 % smluv. Ve třech členských státech tato hodnota přesahuje 25 % z celkového počtu řízení⁽⁹⁶⁾.

Téma změn bylo také podrobně projednáno na workshopu s odborníky na veřejné zakázky z různých členských států, který uspořádala společnost Altaee (2025)⁹⁷. Bylo dospěno k závěru, že současný režim změn nesplnil své cíle zjednodušení, zejména s ohledem na měnící se prostředí zadávání veřejných zakázek, kde zadavatelé častěji čelí vnějším otřesům v dodavatelském řetězci nebo mimořádným krizím, jako je pandemie COVID⁽⁹⁸⁾. To dále podtrhuje zvýšená míra zrušených řízení. Jak bylo projednáno s odborníky během workshopu pořádaného společností Altaee (2025), zástupci z

⁹⁵ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 82.

⁹⁶ Da Rosa et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti ...*, s. 91.

⁹⁷ Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek EU...*, s. 16–18.

⁹⁸ Viz oddíl 4.1.1.2.1.

Členské státy vyjádřily názor, že složitost současných pravidel pro změny vede v mnoha případech k předčasnému zrušení řízení a povinnosti vypsát nové veřejné zakázky, což znamená dodatečnou administrativní zátěž jak pro zadavatele, tak pro hospodářské subjekty⁹⁹. Bylo navrženo, že k nadměrnému rušení zakázek nedochází, pokud je možné jednat, protože zadavatelé se mohou dříve přizpůsobit technickým změnám nebo indexaci cen¹⁰⁰. Některé členské státy (např. SK) již takovou možnost pod prahovými hodnotami poskytují.

Výše uvedené otázky týkající se délky řízení, změn a možnosti vyjednávání se odrazily také v konzultacích s orgány členských států. Spolu s odpověďmi v OPC zdůrazňují rozdíly mezi transakcemi podle směrnic a soukromým zadáváním zakázek, přičemž veřejné zadávání zakázek je vnímáno jako složité, rigidní a autoritativní⁽¹⁰¹⁾ (obrázek 68 až obrázek 77, s. 181–190), což brání jeho potenciálu pro uvolnění hospodářského rozvoje.

4.1.1.2.3 Digitální zadávání veřejných zakázek

Digitální nebo elektronické veřejné zakázky (eProcurement) se týkají využívání elektronické komunikace, transakcí a nástrojů pro nákup organizacemi veřejného sektoru. Tyto nástroje zahrnují povinné používání elektronických komunikačních prostředků pro všechny postupy zadávání veřejných zakázek – včetně podávání nabídek (eSubmission) – a omezení používání národních digitálních podpisů.

V rámci snah o zjednodušení a flexibilizaci zavedly směrnice řadu digitálních nástrojů, jejichž cílem je snížit administrativní zátěž a zrychlit zadávání veřejných zakázek. Mezi tyto nástroje patří povinné používání elektronických komunikačních prostředků pro všechny postupy zadávání veřejných zakázek: od zveřejňování oznámení přes volný přístup k zadávací dokumentaci až po podávání nabídek.

Zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek jako standardní metody provádění veřejných zakázek je koncovými uživateli obecně vnímáno pozitivně. Respondenti OPC například souhlasili nebo silně souhlasili s tím, že elektronické zadávání veřejných zakázek **pomohlo snížit administrativní zátěž** (42 %, 288 odpovědí). Pozitivní názory byly nejvýraznější mezi občany EU (69,2 % kladných názorů na základě 36 z 52 odpovědí), následovaly společnosti s 57,4 % (74 firem), které zaznamenaly snížení administrativní zátěže, a 39,6 % veřejných orgánů (78 odpovědí), které sdílely podobný názor (obrázek 6 a tabulka 10, s. 106). Pokud jde o dopad elektronického zadávání veřejných zakázek na **zrychlení postupů**, podniky poskytly převážně kladnou zpětnou vazbu (51,6 %, 66 odpovědí), zatímco zadavatelé měli opačný názor.

⁹⁹ Navíc mohou přísná pravidla pro změny vést k nežádoucí vysoké míře předčasného rušení smluv, což narušuje možnost zadavatelů zajistit kontinuitu služeb pro jejich občany. Studie provedená dánským úřadem pro hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitele naznačuje, že více než 25 % všech smluv je zrušeno z důvodu nemožnosti provést zákonné změny. Konkurrence og forbrugerstyrelsen – Status for offentlig konkurrence 2022 (2022) (<https://kfst.dk/media/jtvdhxbu/status-for-offentlig-konkurrence-2022.pdf>).

¹⁰⁰ Viz oddíl 4.1.1.2.1.

¹⁰¹ Například ve srovnání se soukromými zakázkami podle směrnic jsou považovány za spravedlivější a transparentnější (i když ne o mnoho). Značná část respondentů však poskytla negativní hodnocení: 49,2 % považovalo postupy za zřídka nebo nikdy jednodušší, 32,5 % je nepovažovalo za výhodnější z hlediska poměru cena/výkon a 48,8 % je nepovažovalo za rychlejší; podobně byly zřídka považovány za větší podporu inovací nebo vyšší profesionalitu ve srovnání se soukromým trhem (je však třeba uznat, že některé z těchto srovnání mohou být proveditelné pouze částečně).

(41,1 % nesouhlasilo s tímto tvrzením, na základě 81 odpovědí). Celková zpětná vazba nicméně naznačila, že digitalizace urychlila zadávání veřejných zakázek (37,7 %, 258 odpovědí; obrázek 7 a tabulka 11, s. 107).

Podobně zpětná vazba od členských států, které nedávno investovaly do platform elektronického zadávání veřejných zakázek, odhalila následující výhody: zvýšená efektivita zadávání veřejných zakázek a růst nového trhu pro poskytovatele elektronického zadávání veřejných zakázek, vytváření pracovních míst a podpora konkurenčního ekosystému. Digitalizace výzev k podávání nabídek usnadnila podnikům, zejména malým a středním podnikům, přístup k příležitostem a zapojení do procesů zadávání veřejných zakázek. Přechod na bezpapírový proces šetří přírodní zdroje a snižuje náklady. Elektronické zadávání veřejných zakázek pomáhá v boji proti korupci a výrazně zlepšuje prověřování a odhalování protisoutěžních praktik tím, že umožňuje přístup k rozsáhlým údajům o zakázkách a zvyšuje transparentnost. V odpovědi na interní průzkum členské státy zdůraznily, že používání systémů elektronického zadávání veřejných zakázek přineslo několik výhod, jak provozních, tak strategických, které posílily efektivitu, transparentnost a kvalitu celého procesu zadávání veřejných zakázek⁽¹⁰²⁾.

Podle OECD (2025) 18 členských států uvádí, že integrovalo své systémy elektronického zadávání veřejných zakázek s jinými digitálními systémy veřejné správy, aby umožnilo výměnu informací v reálném čase¹⁰³, což je nepochybně známkou správného přístupu z hlediska správy veřejných zakázek (i když to směrnice nevyžadují). Zároveň existuje značný potenciál pro další zlepšení integrace systémů, protože pouze 8 členských států integrovalo své systémy elektronického zadávání veřejných zakázek s daňovými registry, 1 s databázemi skutečných majitelů a 2 s rozpočtovými systémy⁽¹⁰⁴⁾. Nedostatečná integrace často nutí hospodářské subjekty, aby znovu předkládaly dokumentaci požadovanou v rámci zadávacího řízení, což vede k dodatečné administrativní zátěži.

Zavedení evropského jednotného zadávacího dokumentu (ESPD) mělo za cíl usnadnit hospodářským subjektům přístup k zadávání veřejných zakázek vytvořením vzoru vlastního prohlášení, které poskytuje předběžné důkazy týkající se kritérií vyloučení a výběru. Zatímco směrnice stanovily minimální informace, které musí být v ESPD uvedeny, členské státy měly při navrhování svých vnitrostátních ESPD volnost. Na workshopech pořádaných Komisí s cílem usnadnit zavádění elektronického zadávání veřejných zakázek zúčastněné strany argumentovaly, že ESPD zvýšil administrativní zátěž jak pro zadavatele, tak pro uchazeče, a to kvůli své zbytečně složitosti a podrobné dokumentaci, kterou je třeba znovu předkládat s každou nabídkou. Důvodem je často absence harmonizovaného formátu uznávaného ve všech členských státech, množství požadovaných informací a nutnost přizpůsobovat požadavky každému jednotlivému zadávacímu řízení. Kromě toho průzkum o používání ESPD provedený v roce 2020⁽¹⁰⁵⁾ ukázal, že nedostatek harmonizovaného formátu na úrovni EU, automatické

¹⁰² Příspěvek členského státu, který zavedl nový systém elektronického zadávání veřejných zakázek s přechodem na elektronické formuláře: „Digitalizace znamená efektivitu a úsporu času. Automatizací klíčových částí, jako je správa nabídek, sledování smluv a hodnocení, se snižuje manuální práce a zkracuje se doba zadávání veřejných zakázek. Digitální systémy také přinášejí vyšší míru transparentnosti a právní jistoty.“; zdroj: Průzkum mezi členskými státy týkající se informačních systémů pro elektronické zadávání veřejných zakázek.

¹⁰³ OECD (2025), *Government at...*, s. 149.

¹⁰⁴ *Tamtéž*.

¹⁰⁵ EK (2020). *Zpráva o průzkumu ESPD*, Evropská komise: Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malých a středních podniků, Úřad pro , 2020, s. 11 (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/697154>).

Předvypĺňování a interoperabilita se stávajícími databázemi zvýšily administrativní zátěž pro hospodářské subjekty. Na význam těchto výzev upozornili respondenti OPC, přičemž 39,2 % (269 odpovědí) uvedlo, že se domnívají, že pravidla směrnic zaměřená na zjednodušení postupů, jako je ESPD, již nejsou relevantní ani adekvátní. Tento názor je zvláště výrazný u orgánů veřejné správy, kde více než polovina (53,6 %, 105 odpovědí) považuje pravidla zaměřená na zjednodušení postupů za již irelevantní (obrázek 15 a tabulka 19, s. 115).

4.1.1.2.4 Závěry – Procedurální aspekty

Směrnice z roku 2014 byly pouze částečně účinné při plnění cílů zjednodušení a zvýšení flexibility postupů zadávání veřejných zakázek. Zavedení několika postupů se v praxi neprojevovalo větší flexibilitou, protože zadavatelé se v 82 % případů rozhodli využít standardní otevřené řízení. Zadavatelé a hospodářské subjekty považovali dostupné postupy za rigidní, protože neumožňovaly přizpůsobit se nepředvídatelným situacím ani vyjednat nejlepší výsledky zadávání veřejných zakázek. V některých odvětvích zadavatelé využili mechanismy posílené směrnicemi z roku 2014 k agregaci poptávky, přičemž výrazně vzrostlo využívání rámcových dohod, které nyní představují 1/3 hodnoty zakázek. Zjednodušení bylo podpořeno zavedením elektronického zadávání veřejných zakázek, i když některé ze zavedených nástrojů, zejména ESPD, nesplnily zamýšlené cíle.

4.1.1.3 Přístup na trh

Reforma veřejných zakázek z roku 2014 se v oblasti přístupu na trh snažila zajistit spravedlivou a otevřenou soutěž a vytvořit rovné podmínky pro všechny hospodářské subjekty, včetně malých a středních podniků. Jejím cílem bylo také usnadnit nerušenou přeshraniční účast firem z jiných členských států i ze zemí mimo EU¹⁰⁶. Míra, do jaké byly tyto cíle splněny, je popsána níže.

4.1.1.3.1 Hospodářská soutěž

Od začátku provádění směrnic se počet oznámení o zakázkách zveřejněných v TED zvýšil o téměř 70 %¹⁰⁷, zatímco **skutečná hodnota zakázek nad prahovou hodnotou se více než zdvojnásobila**¹⁰⁸. Takový nárůst účasti nad prahovou hodnotou může naznačovat lepší přístupnost příležitostí v oblasti zadávání veřejných zakázek.

¹⁰⁶ Směrnice předpokládají, že veřejné zakázky by měly být přístupné hospodářským subjektům ze všech členských států. Kromě toho, jak předpokládá Dohoda WTO o vládních zakázkách (GPA), umožňují určitým dodavatelům ze třetích zemí přístup na trhy EU v oblasti zadávání veřejných zakázek na základě vzájemnosti. Zdroj: Sdělení Komise. Pokyny k účasti uchazečů a zboží ze třetích zemí na trhu zadávání veřejných zakázek v EU (C/2019/5494). *Úř. věst.* C 271, 13.8.2019, s. 42–66.

¹⁰⁷ Z 157 929 v roce 2016 (publikace bez Spojeného království) na 265 972 v roce 2022; zdroj: *Ukazatele veřejných zakázek 2017*, Evropská komise: Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, 9. července 2019, s. 11 (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38003>) a *Ukazatele veřejných zakázek 2022*, Evropská komise: Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, červen 2024, s. 11 (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/60615>). ⁽¹⁰⁸⁾ Z 260,83 mld. EUR v roce 2016 (publikace bez Spojeného království) na 815,32 mld. EUR v roce 2022; zdroj: *Tamtéž*, s. 12 a s. 12.; HICP v roce 2012 (100,18), HICP v roce 2022 (118,82); 815,32 mld. EUR x 100,18/118,82 = 687,42 mld. EUR v cenách roku 2016. (DOI: 10.2908/prc_hicp_aínd).

Kromě toho, jak je uvedeno v oddíle 4.1.1.2.1, **zadavatelé stále častěji upřednostňovali otevřená řízení u zakázek nad prahovými hodnotami EU** (viz oddíl 4.1.1.2.1), jejichž podíl v roce 2019 dosáhl vrcholu 89 % a mnoho členských států je v letech 2017–2024 použilo u 90 % nebo více svých zakázek nad prahovými hodnotami. I z globálního hlediska je trh EU relativně otevřený. Podle Světové banky (2025) se až 94 % celkové hodnoty zakázek nad prahovými hodnotami EU zadává prostřednictvím soutěžních řízení (obrázek 83, s. 216), včetně výše zmíněného otevřeného řízení, ale také jiných neomezených formátů, jako je soutěžní dialog atd. V širším kontextu je to v kontrastu například s systémem zadávání veřejných zakázek federální vlády USA, kde je podstatně větší podíl zakázek zadáván prostřednictvím nekonkurenčních nebo omezených konkurenčních řízení⁽¹⁰⁹⁾ (obrázek 84, s. 216).

Z odvětvového hlediska odhaduje společnost Ecorys (2025), že otevřené řízení bylo nejčastěji využíváno v oblastech životního prostředí, činností veřejné správy, sociální ochrany, vzdělávání a zdravotnictví (všechny nad 86 % z hlediska počtu zakázek v letech 2017–2024, oproti 78–75 % před reformou¹¹⁰, tj. v letech 2006–2010). Na opačném konci spektra se nacházejí odvětví veřejných služeb, jako je elektřina (nárůst z 22 % v letech 2006–2010 na 35 % v posledním období, za které jsou k dispozici údaje, tj. 2017–2024) a plyn a teplo (nárůst z 23 % na 45 %). Jedna z nejvýraznějších změn byla zaznamenána v odvětví plynu a ropy, kde podíl otevřených řízení vzrostl ze 17 % v letech 2006–2010 na 68 % ve výše uvedeném posledním dostupném období⁽¹¹¹⁾.

Konkurenční povahu trhu dokládá také skutečnost, že mediánový podíl hlavního dodavatele na trhu činil 16 % (s přihlédnutím ke všem trhům, které v letech 2018–2023 zadaly zakázky v hodnotě nejméně 10 milionů EUR a zveřejnily nejméně 20 oznámení). Analýza struktury trhu rovněž ukazuje, že v EU-27 vykázalo 75 trhů⁽¹¹²⁾ úroveň koncentrace nad 50 % zadávané hodnoty připadající na jednoho dodavatele⁽¹¹³⁾. Ačkoli takové případy vyžadují další analýzu a sledování, tyto údaje naznačují výrazně nižší úroveň koncentrace než ve Spojeném království a Norsku, což svědčí o konkurenceschopnější struktuře trhu veřejných zakázek v EU⁽¹¹⁴⁾.

Analýza struktury trhu rovněž ukazuje, že většina velkých zadavatelů v EU má zřejmě diverzifikovanou základnu dodavatelů. Mezi zadavateli, kteří v letech 2018 až 2023 zadali zakázky v hodnotě nejméně 10 milionů EUR a zveřejnili nejméně 20 oznámení, činil medián tržního podílu hlavního dodavatele 21 % a průměr 26 %¹¹⁵.

Navzdory výše uvedeným ukazatelům, které potvrzují relativně vysokou úroveň konkurence na trhu veřejných zakázek v EU, zúčastněné strany, které reagovaly na OPC, tento názor nutně nesdílejí – na otázku, zda směrnice vedly k větší konkurenci na trzích veřejných zakázek (např. tím, že usnadnily vstup podniků prostřednictvím

¹⁰⁹ Světová banka (2025), *Evropská unie: Konkurence ve veřejných zakázkách*, s. 52.

¹¹⁰ S výjimkou vzdělávání, které před reformou v roce 2014 představovalo 69 %.

¹¹¹ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů ...*, s. 52.

¹¹² Definováno průnikem kódu země a kódu CPV s použitím nejkonkrétnější dostupné úrovně, až 8 číslic, zdroj: Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, s. 11.

¹¹³ Naproti tomu Spojené království mělo 341 takových trhů a Norsko 331.

¹¹⁴ Světová banka (2025), *Evropská unie: Konkurence ve veřejných zakázkách*, s. 66.

¹¹⁵ *Tamtéž*, s. 61.

zvýšená transparentnost), 27,2 % respondentů (185 odpovědí) se domnívá, že ano, zatímco 46,2 % (315) zastává opačný názor. Negativní vnímání převládalo mezi zadavateli veřejných zakázek (54,1 %, 106 odpovědí nesouhlasilo s pozitivním dopadem směrnic na hospodářskou soutěž), zatímco názory mezi podniky byly rozmanitější (36,6 %, 48 odpovědí souhlasilo, oproti 34,4 %, 45 nesouhlasilo). Obchodní sdružení byla poněkud skeptičtější – 30,2 % (32 odpovědí) bylo pro, zatímco 41,5 % (44 odpovědí) nesouhlasilo s tvrzením, že směrnice měly pozitivní dopad na hospodářskou soutěž (obrázek 20 a tabulka 24, s. 122). Respondenti OPC byli také dotázáni na roli směrnice při podpoře hospodářské soutěže – druhá sada otázek se zaměřila na jejich vnímání současných tržních podmínek⁽¹¹⁶⁾. V této části průzkumu 37,6 % respondentů (259 odpovědí) považovalo úroveň hospodářské soutěže na trhu veřejných zakázek v EU za příliš nízkou. Tento názor byl obzvláště častý mezi orgány veřejné správy (51,3 %, 101 z 197 odpovědí), obchodními sdruženími (42,5 %, 46 odpovědí) a občany EU (41,5 %, 22 odpovědí). Mírně nižší podíl (32,9 %, 226 odpovědí) považoval úroveň konkurence za přiměřenou – převážně akademické instituce⁽¹¹⁷⁾ (45,5 %, 15 odpovědí), nevládní organizace (41,8 %, 28 odpovědí), firmy (38,5 %, 50 odpovědí) a přibližně jedna třetina orgánů veřejné správy a obchodních sdružení (66, resp. 36 odpovědí). Malý podíl respondentů (11,1 %) vnímal konkurenci jako příliš vysokou (obrázek 40 a tabulka 44, s. 147).

V této části průzkumu 37,6 % respondentů (259 odpovědí) považovalo úroveň hospodářské soutěže na trhu veřejných zakázek v EU za příliš nízkou, včetně 51,3 % orgánů veřejné správy (101 z 197 odpovědí) a 42,5 % obchodních sdružení (46 odpovědí), jakož i občanů EU (41,5 %, 22 odpovědí). Názor, že konkurence je příliš nízká, následoval o něco menší podíl těch, kteří ji považovali za přiměřenou (32,9 %, 226 odpovědí) – převážně nevládní organizace 41,8 % (28 odpovědí), akademických institucí 45,5 % (15 odpovědí), firem 38,5 % (50 odpovědí) a přibližně jedné třetiny orgánů veřejné správy a obchodních sdružení (66 z 197 odpovědí a 36 ze 108 odpovědí). Menší podíl (11,05 %) vnímal konkurenci jako příliš vysokou a 18,46 % (127 odpovědí) nemělo na tuto otázku žádný názor (obrázek 40 a tabulka 44, s. 147).

Nakonec jsou názory respondentů na změny v úrovni konkurence na trhu veřejných zakázek v EU za posledních osm let smíšené. Přibližně jedna čtvrtina (170 odpovědí) se domnívá, že konkurence poklesla, další čtvrtina (165 odpovědí) si myslí, že vzrostla, a 21,28 % (143 odpovědí) uvádí, že zůstala stejná. Dalších 28,9 % nemá žádný názor (obrázek 47 a tabulka 51, s. 154). Celkově toto rozložení naznačuje, že mezi zúčastněnými stranami neexistuje jasná shoda ohledně vývoje konkurence v daném období⁽¹¹⁸⁾.

Při diskusi o dalších aspektech veřejných zakázek EU souvisejících s přístupem na trh je třeba připomenout, že ECA (2023) dospěla k závěru, že v letech 2011 až 2021 došlo v EU k výraznému poklesu hospodářské soutěže. Podle ECA (2023) **počet uchazečů**

¹¹⁶ OPC, oddíl 4.

¹¹⁷ Při vykazování výsledků OPC se termín „akademické instituce“ vztahuje na respondenty, kteří se v identifikační části online průzkumu označili jako „akademické/výzkumné instituce“.

¹¹⁸ Je však třeba poznamenat, že v některých skupinách zúčastněných stran byly převládající názory jasněji rozlišitelné – například vnímání nárůstu konkurence bylo zvláště výrazné mezi odbory (78 %, 39 odpovědí), následovaly firmy (37,4 %, 46 odpovědí). Naopak 42,4 % akademických institucí (14 odpovědí) a 34,9 % obchodních sdružení (37 odpovědí) uvedlo pokles konkurence.

Počet uchazečů **na jedno řízení** se za poslední desetiletí téměř snížil na polovinu, a to z průměrných 5,7 uchazečů na 3,2¹¹⁹. To potvrzuje i studie Ecorys (2025), podle níž průměrný počet nabídek klesl z 5,4 v letech 2006–2010 na 3,4 v letech 2017–2024¹²⁰.

V souladu se závěry Rady, které vyzývají k hloubkové analýze základních příčin poklesu konkurence zjištěného ECA (2023), je užitečné prozkoumat data podrobněji, aby bylo možné lépe porozumět základním vzorcům. To provedla Světová banka (2025), která zjistila, že zatímco v letech 2018–2023 bylo přibližně 67 % zakázek zadáno na základě tří nebo méně nabídek, největší zakázky přilákaly vyšší účast, což vedlo k tomu, že 58 % zadávaných hodnoty připadalo na čtyři nebo více uchazečů (obrázek 87, s. 218)⁽¹²¹⁾ Při pohledu na účast uchazečů podle velikosti zakázek je zřejmé, že počet přijatých nabídek roste s hodnotou výzvy k podání nabídek⁽¹²²⁾ přičemž zakázky s vysokou hodnotou přitahují v průměru více hospodářských subjektů než menší projekty (obrázek 88, s. 219). Například zakázky v hodnotě přesahující 20 milionů EUR přilákaly v průměru více než 9,2 uchazečů, přičemž medián činil 3. Přestože tyto zakázky s vysokou hodnotou představovaly pouze 2,1 % z celkového počtu oznámení o zakázkách, představovaly 62,1 % z celkové hodnoty zadávaných zakázek⁽¹²³⁾.

Pokud jde o míru **postupů s jediným uchazečem** (tj. zadání zakázky po obdržení pouze jedné nabídky), ECA odhaduje, že v období 2011–2021 se míra postupů s jediným uchazečem v celé EU zvýšila z 23,5 % na 41,8 % všech postupů¹²⁴. Da Rosa, I. et al (2025) se zabývali stejnou otázkou a potvrdili, že podíl řízení s jediným uchazečem se po zavedení směrnic zvýšil, avšak pouze v průměru o 3,8 % (tj. 15,66 % a 19,43 % v obou sledovaných obdobích). Tento rozdíl je způsoben tím, že ukazatel v Da Rosa, I. et al. (2025) nezahrnuje rámcové dohody ani přímá zadání⁽¹²⁵⁾ především proto, že ta druhá jsou analyzována samostatně. Podle stejného zdroje po přijetí směrnic podíl řízení s jediným uchazečem překročil 25 % v sedmi členských státech (oproti šesti členským státům před rokem 2014). Údaje však ukazují, že na základě průměru za 10 zkoumaných let mají některé země skutečně relativně vysoký podíl řízení s jediným uchazečem (více než 30 %), zejména CY, CZ, HR, HU, LV, PL a SI⁽¹²⁶⁾. V některých zemích však tento trend v letech 2016–2023 poklesl (zejména v HR, HU, RO, SK). Skutečnost, že se průměr EU podle obou výše uvedených zdrojů zvýšil, však vykresluje nepříznivý obraz této praxe ve většině členských států.

Při zkoumání četnosti **přímých zadání** (tj. postupů na základě jednání bez předchozího zveřejnění oznámení o zakázce) se jeví jako informativnější posuzovat tento ukazatel odděleně od jediného uchazeče, protože faktory vysvětlující, proč se do zadávacího řízení přihlásí pouze jeden uchazeč, se liší od důvodů, proč se zadavatel rozhodne

¹¹⁹ ECA (2023), Zvláštní zpráva 28/2023: Veřejné zakázky v EU..., s. 18.

¹²⁰ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů* ..., s. 76.

¹²¹ Světová banka (2025), Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách, s. 50.

¹²² Účast uchazečů podle velikosti zakázek v letech 2018–2023, EU-27: 3–8 milionů EUR – 5,1 uchazeče, 8–20 milionů EUR – 5,7 uchazečů, 20–100 milionů EUR – 8,9 uchazečů a nad 100 milionů EUR – 10,2 uchazečů.

¹²³ Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, s. 48.

¹²⁴ *Tamtéž*, s. 18.

¹²⁵ Da Rosa, I., et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti* ..., s. 47.

¹²⁶ *Tamtéž*, s. 51.

nakupovat zboží nebo služby prostřednictvím nekonkurenčního nebo netransparentního postupu. První z nich je zejména ovlivněn vnějšími faktory, zatímco druhý odráží faktory vnitřní. Takový přístup zaujímají také Da Rosa, I. et al. (2025), kteří analyzovali přímá zadání jako ukazatel odlišný od postupů s jedinou nabídkou. Podle tohoto zdroje celkové využívání postupů přímého zadání mírně pokleslo, přičemž výkonnost členských států je různorodá. Před vstupem směrnic v platnost přesahoval podíl přímých zadání v devíti členských státech 5 % a jeho průměrná úroveň činila 3,87 %. V období po vstupu směrnic v platnost přesáhl stejný podíl 5 % pouze v pěti členských státech, přičemž průměr EU činil 3,44 %⁽¹²⁷⁾. Při interpretaci četnosti přímých zadávacích řízení je třeba také mít na paměti, že nárůst počtu hlášených přímých zadávacích řízení může paradoxně odrážet větší pečlivost a větší transparentnost, kdy se nyní zveřejňují zadávací řízení, která dříve nebyla oznamována⁽¹²⁸⁾. Kromě toho se jejich využívání v posledních letech alespoň na některých trzích mohlo zvýšit v důsledku vnějších šoků, jako jsou krize v oblasti zdraví nebo bezpečnosti (např. zadávání veřejných zakázek na osobní ochranné prostředky během pandemie COVID). Podle Ecorys (2025) naznačuje prudký nárůst vyjednávacích řízení bez předchozího zveřejnění v roce 2020 silnou souvislost s reakcí veřejných zadavatelů na pandemii COVID – při vyloučení nákupů v rámci oddílů CPV 33 (zdravotnické vybavení, léčiva a výrobky osobní péče) a 85 (zdravotnické a sociální služby) je nárůst v roce 2020 mnohem méně výrazný a podíl těchto řízení se téměř vrátil na úroveň roku 2019⁽¹²⁹⁾. To potvrzuje také ekonometrické modelování⁽¹³⁰⁾, které podporuje hypotézu, že využívání postupů s vyjednáváním bez předchozího zveřejnění po provedení směrnic pokleslo, ale v reakci na pandemii prudce vzrostlo⁽¹³¹⁾ (obrázek 89, s. 219). Je také třeba poznamenat, že ačkoli tendence zadavatelů využívat vyjednávací řízení bez zveřejnění v období 2020–2023 po dočasném nárůstu v souvislosti s COVID-19 spíše klesala, v některých členských státech lze pozorovat opačný trend⁽¹³²⁾.

S ohledem na názory zúčastněných stran se zdá, že ani **četnost jednotlivých výběrových řízení**, ani **četnost přímých zadání** nejsou pro většinu z nich významným problémem. V obou případech nemá velká část respondentů OPC – 41,1 % (282 odpovědí) v případě jednotlivých výběrových řízení a 33,3 % (226 odpovědí) v případě přímých zadání – na tuto otázku žádný názor. Z těch, kteří vyjádřili názor na četnost jediných nabídek, 28,7 % ji považuje za příliš častou (197 odpovědí)⁽¹³³⁾, 24,5 % ji považuje za přiměřenou (168)⁽¹³⁴⁾ a pouze 5,7 % (39) ji považuje za příliš vzácnou (obrázek 41 a tabulka

¹²⁷ Tamtéž, s. 48.

¹²⁸ V minulosti zúčastněné strany uváděly, že si nebyly vědomy toho, že i když není zveřejněna výzva k podání nabídek, měl by být zveřejněn výsledek. Toto povědomí se zvyšuje s lepší znalostí pravidel veřejných zakázek, například prostřednictvím profesionalizace. Tuto hypotézu však nelze ověřit, protože nezveřejněná přímá zadání nejsou ze své podstaty registrována.

¹²⁹ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 69.

¹³⁰ Který zohledňuje odděleně hrubý ukazatel a „vyvážený“ ukazatel, který se přizpůsobuje změnám ve složení nabídek podle členského státu, typu zadavatele a širokých kategorií CPV, včetně odvětví, u nichž je nejvíce pravděpodobné, že se v důsledku COVID-19 změnil vzorec zadávání veřejných zakázek.

¹³¹ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 69.

¹³² Tamtéž, s. 70.

⁽¹³³⁾ Včetně 44,1 % podnikatelských sdružení, pro která to byl převládající názor (48 ze 109 odpovědí).

⁽¹³⁴⁾ Četnost jednotlivých nabídek považovalo za přiměřenou 48,5 % akademických institucí (16 odpovědí), 35,2 % podniků (45 odpovědí) a 28,6 % zadavatelů (56 odpovědí). Nicméně

45, s. 148). Pokud jde o přímá zadání, 14,6 % (99 odpovědí) je považuje za příliš častá, 29,2 % (198 odpovědí)¹³⁵ za přiměřená a 22,9 % (155 odpovědí)¹³⁶ za příliš vzácné (obrázek 42 a tabulka 46, s. 149), což naznačuje, že obavy z nadměrného využívání jsou méně časté, než by se dalo očekávat na základě údajů o využívání TED a závěrů zprávy ECA (2023).

Kromě toho 57,8 % respondentů OPC (376 odpovědí)¹³⁷ se domnívá, že vysoká frekvence **jediných nabídek** nesouvisí s postupy při zadávání veřejných zakázek, ale spíše se strukturou trhu nebo jinými faktory mimo zadávání veřejných zakázek. Přibližně čtvrtina (165)⁽¹³⁸⁾ to považuje za známku špatných postupů při zadávání veřejných zakázek, zatímco 16,9 % (110 odpovědí) nesouhlasí s žádným z těchto tvrzení (obrázek 44 a tabulka 48, s. 151). To naznačuje, že většina zúčastněných stran připisuje jediné nabídky především strukturálním podmínkám trhu, nikoli procesním nedostatkům.

Pokud jde o názory na používání **přímého zadávání zakázek**, většina respondentů (67 %, 438 odpovědí) jej považuje za legitimní za určitých okolností a za způsob, jak usnadnit flexibilitu a včasnost postupů. Tento názor je nejvýraznější mezi orgány veřejné správy (91,8 % souhlasilo s tvrzením, 179 odpovědí)¹³⁹. Podobně dvě třetiny společností (72 odpovědí) vnímaly přímé zadávání zakázek jako legitimní postup, což je názor sdílený také 46,5 % obchodních sdružení (47 odpovědí). Pouze 13,9 % (91 odpovědí) to považuje za známku špatných postupů při zadávání veřejných zakázek, zatímco 19,1 % (125 odpovědí) nesouhlasí s žádným z těchto tvrzení (obrázek 45 a tabulka 49, s. 152). Stejně jako v případě jediného uchazeče to naznačuje, že zúčastněné strany mají tendenci přičítat přímé zadávání zakázek přijatelným nebo kontextovým důvodům spíše než špatnému chování při zadávání veřejných zakázek.

4.1.1.3.2 Účast malých a středních podniků

Vzhledem k tomu, že malé a střední podniky (MSP) představují 49 % celkového obrátu společností v EU¹⁴⁰, bylo zlepšení jejich přístupu k trhům veřejných zakázek důležitým cílem reformy z roku 2014. Směrnice obsahovaly několik ustanovení zaměřených na usnadnění přístupu MSP, včetně rozdělení postupů na části. Cílem bylo překonat překážky, kterým SME čelí při snaze účastnit se postupů zadávání veřejných zakázek, které podle Celotti, P. et al. (2021) zahrnují složitá výběrová kritéria, nízkou důvěru v postupy zadávání zakázek a zadavatele a vysokou administrativní zátěž⁽¹⁴¹⁾. Kromě toho mnoho členských států přijalo politická opatření na podporu účasti SME⁽¹⁴²⁾ a mezi příklady osvědčených postupů patří pokyny k rozdělení zakázek (FI, DK) nebo

převládající názor mezi posledními dvěma skupinami byl, že nemají na tuto otázku žádný názor (36,7 % firem a 36,2 % orgánů, 37 a 71 odpovědí).

⁽¹³⁵⁾ To zahrnovalo 36,4 % akademických institucí (12 odpovědí, což představuje jejich převládající názor).

¹³⁶ Tento názor převládá mezi zadavateli (42,5 %, 82 odpovědí), těsně následován 38,9 % orgánů (75 odpovědí), které považovaly frekvenci za přiměřenou.

¹³⁷ Tento názor sdílely zejména odborové organizace (89,6 %, 43 odpovědí), veřejné orgány (77,6 %, 152 odpovědí), dvě třetiny akademických nebo výzkumných institucí (22 odpovědí) a 51,7 % podniků (62 odpovědí).

¹³⁸ Včetně 45,5 % nevládních organizací, pro které to byl převládající názor (25 z 55 odpovědí), následovaných 45 ze 100 odpovědí předložených obchodními sdruženími.

¹³⁹ Následují akademické instituce (87,9 %, 29 odpovědí) a nevládní organizace (68,3 %, 41 odpovědí).

¹⁴⁰ Eurostat – Micro & malé podniky vytvářejí 99 % 99 % podniků podniků v EU EU (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241025-1>).

¹⁴¹ Celotti, P. et al (2021). Analýza potřeb malých a středních podniků v oblasti veřejných zakázek: Závěrečná zpráva, Evropská komise, DG GROW, Brusel, únor 2021, s. 36–38 (https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/analysis-smes-needs-public-procurement_en#details).

¹⁴² BE, BG, CY, DE, DK, EL, EE, FI, FR, HR, HU, IE, LU, LV, MT, NL, RO, SK, SL, SE.

helpdesky a vzdělávací programy jak pro zadavatele, tak pro hospodářské subjekty¹⁴³. Některé členské státy prosazovaly digitalizaci zadávacích řízení (jednotná platforma, elektronická fakturace, online zveřejňování při nízkých prahových hodnotách atd.) jako prostředek ke snížení administrativní zátěže a usnadnění přístupu malých a středních podniků a ke snížení administrativní zátěže v této souvislosti, zatímco jiné členské státy zjednodušily podmínky účasti ve výběrových řízeních (požadavky na ekonomickou způsobilost nebo zkušenosti, účastnická záruka atd.).

Při hodnocení účinnosti těchto opatření dospěla ECA (2023) k závěru, že po reformě z roku 2014 nedošlo k významnému zlepšení přístupu malých a středních podniků k zadávacím řízením¹⁴⁴. Tyto závěry potvrdily i odpovědi OPC: pouze 27,4 % respondentů (188 odpovědí)⁽¹⁴⁵⁾ souhlasilo s tím, že směrnice usnadnily život malým a středním podnikům, zatímco 44,8 % (307 odpovědí) s tímto tvrzením nesouhlasilo – zejména dvě třetiny orgánů veřejné správy (115 odpovědí), 44,8 % nevládních organizací (30 odpovědí), 44,6 % podnikatelských sdružení (49 odpovědí) a 36,7 % firem (47 odpovědí) nesouhlasilo s tím, že malé a střední podniky mohou snadno podávat nabídky (obrázek 22 a tabulka 26, s. 124).

Tyto závěry však nejsou podloženy nejnovějšími údaji¹⁴⁶ – podle společnosti Ecorys (2025) byly malé a střední podniky po reformě z roku 2014 úspěšnější v zadávacích řízeních. V období 2017–2024 získaly malé a střední podniky 71 % zakázek nad prahovými hodnotami EU, které představovaly 55 % celkové hodnoty zveřejněné v TED⁽¹⁴⁷⁾ ve srovnání s 61 % podle počtu zadání a 41 % podle hodnoty v roce 2013⁽¹⁴⁸⁾. Tento nárůst lze spojit se zavedením ustanovení příznivých pro malé a střední podniky do směrnic, jako jsou nižší finanční požadavky nebo rozdělení na části. De Bas, P. et al. (2019) zjistili, že ve srovnání s případy bez rozdělení na části se podíl zakázek, které mohou malé a střední podniky získat, zvyšuje o 4 % u zakázek na dodávky, o 2 % u zakázek na služby a o 6 % u zakázek na stavební práce⁽¹⁴⁹⁾. Podobně byly malé a střední podniky úspěšné i při účasti v řízeních pod prahovými hodnotami, kde v letech 2017–2024 získaly 81 % zakázek (podle počtu) a 75 % (podle hodnoty)⁽¹⁵⁰⁾. Informace sdílené členskými státy v rámci jejich tříletých zpráv potvrzují, že malé a střední podniky jsou úspěšnější při získávání zakázek pod prahovými hodnotami, pravděpodobně vzhledem k jejich nižší hodnotě (obrázek 91, s. 222).

¹⁴³ Např. v Nizozemsku poskytuje PIANOo zadavatelům příklady opatření, jak zlepšit účast malých a středních podniků ve veřejných zakázkách. Ve Švédsku je k dispozici služba otázek a odpovědí poskytovaná NAPP prostřednictvím telefonu, chatu a online fóra.

¹⁴⁴ ECA (2023), Zvláštní zpráva 28/2023: Veřejné zakázky v EU..., s. 28.

¹⁴⁵ Z toho 40,6 % tvořily akademické instituce (13 odpovědí), 29,7 % podniky (38 odpovědí) a 28,2 % obchodní sdružení (31 odpovědí).

¹⁴⁶ Analýza obsažená v ECA (2023) byla založena převážně na vlastních prohlášeních v TED, zatímco Ecorys (2025, s. 80) poukazuje na rozdíly mezi TED a jinými zdroji údajů (Orbis nebo Dun & Bradstreet), přičemž první z nich uvádí mnohem nižší výsledky, zejména v jižní a jihovýchodní Evropě. Například v Řecku a Portugalsku je podle TED účast malých a středních podniků nižší než 50 %, zatímco dva výše uvedené zdroje uvádějí podíly mezi 70 % a 95 %.

¹⁴⁷ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis*..., s. 88 a 201.

¹⁴⁸ de Bas, P. et al. (2019), *Analýza účasti malých a středních podniků na veřejných zakázkách a opatření na její podporu*, Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, Brusel, říjen 2019, s. 38, (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/eec8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1>).

¹⁴⁹ *Tamtéž*, s. 61.

¹⁵⁰ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů*..., s. 88 a 201.

4.1.1.3.3 Přeshraniční účast

Přeshraniční zadávání veřejných zakázek zůstávalo obecně na nízké úrovni, přičemž pouze malý podíl zakázek byl zadán firmám usazeným v jiných členských státech EU nebo ve třetích zemích. Podle VVE (2017) činila průměrná úroveň **přímých přeshraničních veřejných zakázek**⁽¹⁵¹⁾ před reformou z roku 2014 (tj. v letech 2009–2015) 1,7 % zakázek zadávaných zeměmi EU, zatímco z hlediska hodnoty představovala 3 %⁽¹⁵²⁾ (tabulka 90, s. 223). Tato relativně nízká úroveň přímého přeshraničního zadávání veřejných zakázek platí i po vstupu směrnic v platnost. Podle Světové banky (2025) bylo pouze asi 2 % počtu zadávaných zakázek a 4 % hodnoty zadávaných zakázek přiděleno hospodářským subjektům, které nemají sídlo v zadávající zemi (zahrnující jak společnosti z jiného členského státu EU, tak společnosti ze třetích zemí)⁽¹⁵³⁾. Pouze veřejné služby zadávají zakázky častěji přeshraničním dodavatelům (9 % zadávané hodnoty získaly společnosti se sídlem v jiné zemi než zadavatel)⁽¹⁵⁴⁾. Výše uvedené zjištění jsou v zásadě v souladu s předchozí studií na toto téma provedenou po přijetí nařízení⁽¹⁵⁵⁾ – zejména studií Prometeia (2021), která odhadla úroveň přímých přeshraničních zakázek na 2,4 % z hlediska počtu zadávaných zakázek a 4,1 % z hlediska hodnoty⁽¹⁵⁶⁾ (obrázek 92, s. 223). Podíl přímých přeshraničních zakázek koreluje s hodnotou zakázky: u zakázek nad 50 milionů EUR činí tento podíl 5,2 %, resp. 5,5 %. Úroveň přímých přeshraničních zadávacích řízení se také výrazně liší mezi jednotlivými zeměmi, přičemž menší země se vyznačují relativně vysokým podílem těchto zadávacích řízení (např. 13,7 % z hlediska počtu a 31,4 % z hlediska hodnoty v Kypru nebo 42,9 % a 56,0 % v Maltě). Naopak větší členské státy s rozsáhlou průmyslovou základnou mají tendenci nakupovat většinu stavebních prací, zboží a služeb na domácím trhu (např. 1,3 % v počtu a 1,9 % v hodnotě ve Francii nebo 1,5 % a 3,0 % v Německu)⁽¹⁵⁷⁾. Z druhé, přímé přeshraniční zadávání veřejných zakázek je silně ovlivněno fyzickou vzdáleností mezi kupujícím a prodávajícím – přibližně 40 % přímého přeshraničního zadávání veřejných zakázek se uskutečnilo ve vzdálenosti do 500 km a 30 % ve vzdálenosti mezi 500 a 1 000 km⁽¹⁵⁸⁾.

Z hlediska odvětvových rozdílů vykazují některé produkty obzvláště vysokou míru obchodovatelnosti. Například přímé přeshraniční zakázky představovaly přibližně 12,7 % hodnoty (3,7 % počtu) v odvětví dopravních prostředků, 12,5 % hodnoty (11,8 % počtu) v odvětví laboratorních, optických,

¹⁵¹ Přímým přeshraničním zadáváním veřejných zakázek se rozumí zadávání veřejných zakázek, při kterém úspěšný uchazeč nesídlí ve stejné zemi jako zadavatel a není v domácím vlastnictví.

¹⁵² VVE (2017). *Měření dopadu přeshraniční penetrace ve veřejných zakázkách*, Evropská komise, Generální ředitelství pro vnitřní trh a služby, VVE, London Economics, JIIP, Publikace Office, únor 2017, str. xii, (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/5c148423-39e2-11e7-a08e-01aa75ed71a1/language-en#>).

¹⁵³ Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, s. 60.

¹⁵⁴ *Tamtéž*, s. 59.

¹⁵⁵ Prometeia (2021). *Studie o měření přeshraniční penetrace na trhu veřejných zakázek v EU, Závěrečná zpráva*, Evropská komise, DG GROW, Brusel, Prometeia SpA, BIP Business Integration Partners – Spa, Economics for Policy a knowledge Center of Nova School of Business and Economics Lisboa, Úřad pro publikace, březen 2021, s. 18, (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/->

¹⁵⁶ Výše uvedené údaje se týkají zakázek v hodnotě nižší než 200 milionů EUR; v případě větších zakázek jsou odpovídající podíly: 6,2 % v počtu a 5,5 % v hodnotě; zdroj: *Idem.*, s. 73.

¹⁵⁷ *Idem.*, s. 56.

¹⁵⁸ *Tamtéž*, s. 54.

a přesných přístrojů a 11,9 % z hlediska hodnoty (6,4 % z hlediska počtu) v odvětví elektrických strojů¹⁵⁹. V rámci výše uvedených odvětví převládá účast v rámci EU, i když v některých odvětvích a případech dochází ke specifickým situacím, které se týkají společností ze třetích zemí.

Skutečnost, že v některých odvětvích je vyšší účast společností ze zemí mimo EU, potvrzují také zkušenosti z uplatňování nařízení o zahraničních subvencích¹⁶⁰.

Celkové údaje o přímých přeshraničních veřejných zakázkách však neodrážejí plnou složitost nejen dodavatelských řetězců, které jsou někdy rozděleny mezi řadu společností a subdodavatelů, ale také struktury samotných společností: společnost se může účastnit veřejné zakázky prostřednictvím své pobočky registrované ve stejném členském státě jako zadavatel, zatímco ve skutečnosti je jejím konečným vlastníkem společnost z jiného členského státu, případně ze země mimo EU. Na totéž poukazuje Světová banka (2025)¹⁶¹. Průměrná úroveň **nepřímých přeshraničních zakázek**¹⁶² před reformou z roku 2014 (tj. v letech 2009–2015) činila 21,9 % všech zakázek zadávaných zeměmi EU, zatímco z hlediska hodnoty představovala 20,4 %¹⁶³ (tabulka 90, s. 223). Po vstupu směrnic v platnost představuje nepřímý přístup na trh veřejných zakázek prostřednictvím přidružených společností stále přibližně jednu pětinu celkových veřejných zakázek (20,2 % podle počtu zadání a 21,6 % podle hodnoty)¹⁶⁴; z čehož přibližně 80 % tvoří veřejné zakázky uvnitř EU a zbývajících 20 % (tj. přibližně 4 % celkových veřejných zakázek) tvoří veřejné zakázky mimo EU, přičemž mezi jednotlivými odvětvími existují značné rozdíly. Například zdravotnické vybavení, léčiva: 61,3 % z hlediska hodnoty a 50,2 % z hlediska počtu; kancelářské a výpočetní stroje: 41,4 % z hlediska hodnoty a 23,3 % z hlediska počtu; softwarové balíky a informační systémy: 42,2 % z hlediska hodnoty a 26,4 % z hlediska počtu; laboratorní, optické a přesné přístroje: 38,6 % v hodnotě a 37,4 % v počtu; elektrické stroje a přístroje: 37,7 % v hodnotě a 22,4 % v počtu; dopravní prostředky a pomocné produkty pro dopravu: 33,1 % v hodnotě a 27,3 % v počtu nepřímých přeshraničních zakázek¹⁶⁵.

V tomto obecném kontextu, zatímco většina přeshraničních trhů je uvnitř EU a **účast dodavatelů ze zemí mimo EU** představuje menší podíl z hlediska hodnoty a počtu, zpětná vazba získaná během konzultací se zúčastněnými stranami¹⁶⁶ poukázala na přetrvávající nerovnosti v přístupu na trh, přičemž neevropské společnosti mají povoleno účastnit se

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 65.

¹⁶⁰ Evropská komise – Nařízení o zahraničních subvencích (https://competition-policy.ec.europa.eu/foreign-subsidies-regulation_en).

¹⁶¹ „Tento [přímý přeshraniční] trend není v souladu s úrovní obchodu v rámci EU. Jedním z možných vysvětlení je, že někteří „místní“ hospodářští subjekty mohou být ve skutečnosti dceřinými společnostmi podniků se sídlem v EU, které se často rozhodnou založit místní pobočku, aby mohly efektivněji působit na vnitrostátních trzích.“; zdroj: Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, s. 16.

¹⁶² Nepřímé přeshraniční zadávání veřejných zakázek popisuje situace, kdy úspěšný uchazeč sídlí ve stejné zemi jako zadavatel, ale je dceřinou společností zahraniční společnosti (tj. jeho konečný globální vlastník není domácí).

¹⁶³ VVE (2017). *Měření dopadu přeshraniční penetrace...*, s. xii.

¹⁶⁴ Výše uvedené údaje se týkají zakázek v hodnotě nižší než 200 milionů EUR; v případě větších zakázek jsou odpovídající podíly: 27,8 % v počtu a 27,2 % v hodnotě; zdroj: Prometeia (2021). *Studie o měření přeshraničního ...*, s. 73.

¹⁶⁵ Tamtéž, s. 65.

¹⁶⁶ Písemné příspěvky pro CFE a OPC.

v tendrech EU, aniž by evropské společnosti měly prospěch z recipročního přístupu na trh. Předchozí případové studie¹⁶⁷ tyto pozorování potvrzují¹⁶⁸.

Cílem směrnic bylo usnadnit přeshraniční účast ve veřejných zakázkách a většina respondentů z řad OPC se domnívá, že se tak skutečně stalo: 53,4 % (365 odpovědí) souhlasilo nebo rozhodně souhlasilo s tím, že pravidla zajišťují rovné zacházení s uchazeči z jiných zemí EU ve všech fázích procesu a podporují objektivní hodnocení nabídek. Tento názor vyjádřilo 81,8 % akademických institucí (27 odpovědí), 65,1 % firem (82 odpovědí), 54,6 % nevládních organizací (36

odpovědí), 52,8 % veřejných orgánů (104 odpovědí) a 52,7 % obchodních sdružení (58 odpovědí). Naproti tomu pouze 12 % (82 odpovědí) respondentů s výše uvedeným tvrzením nesouhlasilo nebo silně nesouhlasilo (obrázek 21 a tabulka 25, s. 123). Podobně při odpovědi na další otázku OPC 37,6 % respondentů (256 odpovědí) souhlasilo s tím, že směrnice usnadnily podávání nabídek na veřejné zakázky ze zahraničí, například zavedením nástrojů elektronického zadávání veřejných zakázek. Mezi skupiny zúčastněných stran, které zaznamenaly pozitivní vliv směrnic, patřilo 54,5 % akademických institucí (18 odpovědí), 48 % firem, 39,4 % nevládních organizací (26 odpovědí) a 35,8 % obchodních sdružení (39 odpovědí). Zároveň však 21,3 % respondentů (145 odpovědí) s výše uvedeným nesouhlasilo, včetně orgánů veřejné správy (42,1 %, 83 odpovědí), které vyjádřily převážně negativní názory (obrázek 23 a tabulka 27, s. 125).

Pokroky v přijímání elektronického zadávání veřejných zakázek (viz oddíl 4.1.1.2.3.) snížily administrativní zátěž a vytvořily společnou terminologii a procedurální základnu na trhu veřejných zakázek v EU, což snižuje překážky pro společnosti, které se chtějí účastnit veřejných zakázek v rámci svých vnitrostátních hranic i mimo ně. Pokud jde o účast v rámci EU, některé překážky však přesahují rámec směrnic a souvisejí s fragmentací právních předpisů jednotného trhu (zejména v oblasti služeb), přetrvávajícími překážkami mobility pracovníků, fyzickou vzdáleností mezi dodavateli a místem dodání, nejednotnými požadavky na dokumentaci a jazykovými rozdíly¹⁶⁹. Tyto překážky se odrážejí v přetrvávajícím nízkém podílu skutečných přeshraničních zakázek¹⁷⁰.

¹⁶⁷ Pracovní dokument útvarů Komise, Posouzení dopadů, který doprovází návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh SEC/2021/ 223 v konečném znění (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0099>).

¹⁶⁸ Například mimoevropský veřejný dodavatel základního dopravního vybavení vyhrál v EU několik zakázek s vysokou hodnotou díky tomu, že nabídl mimořádně nízké ceny; podle dokumentů předložených burze cenných papírů tato společnost dostává značné zahraniční veřejné dotace. V roce 2021 získalo konsorcium vedené touto společností zakázku na dodávku významného množství místního dopravního zařízení v jednom členském státě (odhadované hodnoty mezi 150 a 200 miliony EUR); o rok dříve získalo zakázku v hodnotě více než 50 milionů EUR v jiném členském státě a přibližně ve stejnou dobu bylo jiné konsorcium vedené touto společností vybráno k dodávce zařízení pro příměstskou a regionální dopravu v hodnotě téměř 1 miliardy EUR poté, co nabídko cenu o 25 % nižší než jeho konkurenti.

¹⁶⁹ Podrobný popis ovlivňujících faktorů, společných požadavků a doporučení pro zadávání veřejných zakázek na digitální řešení (GovTech) přes hranice EU je uveden v Niehaves, B. a Klassen, G., GovTech: ovlivňující faktory, společné požadavky a doporučení – Podpora rozvoje přeshraničních, interoperabilních postupů GovTech v evropském prostředí, Manzoni, M. editor(s), Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2024, doi:10.2760/1598146, <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC139723>. Další výzkum v současné době provádí Společné výzkumné středisko (JRC).

¹⁷⁰ Da Rosa, I. et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti...*, s. 67–68.

4.1.1.3.4 Závěry – přístup na trh

Směrnice z roku 2014 byly částečně účinné při udržování hospodářské soutěže na trzích veřejných zakázek v EU. Zatímco počet uchazečů na jedno řízení klesl z průměrných 5,4 (2006–2010) na 3,4 (2017–2024), u zakázek s vysokou hodnotou (např. v hodnotě přesahující 20 milionů EUR) se stále v průměru podává více než 9 nabídek. Využití otevřených řízení se zvýšilo a základna dodavatelů zůstala rozmanitá. Podíl řízení s jediným uchazečem se zvýšil o 3,8 % (z 15,66 % před vstupem směrnic v platnost), zatímco využití přímého zadávání zakázek zůstalo víceméně stabilní.

Malé a střední podniky si obecně vedou dobře při získávání zakázek, zejména pokud se jedná o zakázky nižší hodnoty nebo rozdělené na části nižší hodnoty. Celkově se zdá, že přístup malých a středních podniků k zadávacím řízením nad prahovými hodnotami EU se po reformě z roku 2014 zlepšil, a to i díky podpůrným opatřením přijatým členskými státy.

Pokud jde o přímou přeshraniční účast, směrnice představují smíšený obraz, protože pouze asi 4 % hodnoty zakázek a pouhá 2 % počtu zakázek jsou zadávána přímo firmám usazeným v jiných členských státech EU nebo ve třetích zemích. Nepřímé přeshraniční zadávání veřejných zakázek (asi 20 % celkového zadávání veřejných zakázek) zároveň naznačuje hlubší míru přeshraniční integrace, která odráží složité hodnotové řetězce a podnikové struktury.

Z připomínek zúčastněných stran vyplývá, že rámec EU pro zadávání veřejných zakázek je obecně vnímán jako zajišťující rovné zacházení, ale přetrvávají obavy ohledně významné účasti firem ze zemí mimo EU, zejména ve strategických odvětvích.

4.1.1.4 Strategické cíle

Důležitou novinkou reformy veřejných zakázek z roku 2014 byl výslovný cíl podporovat širší politické cíle, jako je udržitelnost, inovace a sociální hlediska¹⁷¹. Směrnice mimo jiné vyjasnily možnost zadávat zakázky na základě jiných kritérií než ceny, například na základě kvality.

Směrnice se snažily prosazovat strategické cíle prostřednictvím právních nástrojů¹⁷² a podporovaly začleňování ekologických, inovačních a sociálních aspektů do veřejných zakázek. Tyto právní nástroje byly doplněny podpůrnými politikami, podporou pilotních projektů a strategickými pokyny (viz oddíl 4.1.1.5.3), přičemž rozhodnutí bylo ponecháno na členských státech a zadavateli.

¹⁷¹ Začlenění strategických cílů do zadávání veřejných zakázek může podpořit politiky EU a přispět k dosažení globálních politických cílů, jako jsou cíle udržitelného rozvoje OSN (SDG), zejména SDG 7: Cenově dostupná a čistá energie, SDG 12: Odpovědná spotřeba a výroba, SDG 13: Opatření v oblasti klimatu. Podporuje také cíle související s hospodářským růstem, inovacemi a snižováním nerovností. Viz také bod (2) směrnice 2014/24/EU.

¹⁷² Například zavedení kritérií MEAT nebo ustanovení o označování.

orgánům, aby si stanovily vlastní ambice a cíle na národní a místní úrovni¹⁷³, například ve sdělení Komise „*Fungující veřejné zakázky v Evropě a pro Evropu*“⁽¹⁷⁴⁾.

Navzdory výše uvedeným snahám ECA (2023) zjistila, že podíl **zakázek zadávaných na základě nejnižší ceny** se v období 2011–2021 zvýšil¹⁷⁵. Nedávné údaje výše uvedené skutečnosti obecně potvrzují a naznačují, že od zavedení směrnic poklesl počet zakázek zadávaných na základě kritéria ekonomicky nejvýhodnější nabídky (MEAT) ze 70 % v letech 2006–2010 na 63 % v letech 2017–2024⁽¹⁷⁶⁾. Ecorys (2025) však poukazuje na to, že tento nárůst lze připsat spíše změnám ve složení nabídek než skutečným změnám v používání kritérií pro zadávání zakázek⁽¹⁷⁷⁾. S přihlédnutím k výše uvedenému studie ukazuje, že používání necenových kritérií zůstalo v průběhu let relativně stabilní a po dosažení minima v roce 2017 začíná stoupat (obrázek 90, s. 220). Kromě toho smlouvy s vyšší hodnotou častěji zahrnovaly necenová kritéria⁽¹⁷⁸⁾.

Podle průzkumu TED provedeného společností Ecorys (2025) zadavatelé veřejných zakázek v současné době považují kritéria ceny i kvality za důležitější než před reformou z roku 2014, přičemž význam přikládání ceně vzrostl z 35 % v letech 2008–2010 na 59 % v letech 2019–2024 a význam přikládání kvalitě vzrostl z 36 % na 63 %. Pokud jde o hospodářské subjekty, význam, který přikládají ceně, se snížil pouze ze 70 % v letech 2008–2010 na 38 % v letech 2019–2024, avšak jejich vnímání kvality zůstalo přibližně stejné (tj. význam kvality byl v minulosti označen za důležitý 56 % respondentů, zatímco v poslední době to bylo 53 %) ⁽¹⁷⁹⁾. Je zřejmé, že to, zda se v zadávacích řízeních používají necenová kritéria, zachycuje pouze jeden aspekt zadávacích řízení, protože hlediska udržitelnosti jsou často již zahrnuta v technických specifikacích nebo smluvních podmínkách, a proto je to složení nabídek, které z velké části vysvětluje pozorovaný pokles ⁽¹⁸⁰⁾.

Když byli respondenti OPC dotázáni na jejich vnímání současné úrovně využívání

ceny jako jediného kritéria pro zadání zakázky, téměř polovina respondentů (49,1 %, 337 odpovědí) se domnívala, že

¹⁷³ Například v členských státech EU již existuje řada kritérií pro udržitelné veřejné zakázky, která pokrývají environmentální, sociální (včetně výživy) a ekonomické aspekty. Analýza ukazuje heterogenní situaci: několik členských států poskytuje komplexní seznam kritérií pokrývajících různé aspekty udržitelnosti, ale jejich skutečné uplatňování není jasné, protože širší akční plán může vyžadovat pouze zahrnutí kritérií udržitelnosti do výběrových řízení, aniž by stanovoval, která kritéria mají být zahrnuta. Jiné členské státy vybírají méně kritérií, přizpůsobují je jiným cílům potravinové politiky nebo zavádějí širší cíle, kterých má být dosaženo prostřednictvím veřejných zakázek. García Herrero, L. et al., *Přehled a analýza kritérií pro udržitelné zadávání veřejných zakázek v potravinářském odvětví EU*, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2760/1286793_JRC139598.

⁽¹⁷⁴⁾ Evropská komise – Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Efektivní fungování veřejných zakázek v Evropě a pro Evropu. COM/2017/0572 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52017DC0572&qid=1756296552413>).

¹⁷⁵ ECA (2023), Zvláštní zpráva 28/2023: Veřejné zakázky v EU..., s. 30.

¹⁷⁶ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 55.

¹⁷⁷ „Dva klíčové faktory, rozdily mezi členskými státy zadavatelů (vnější faktor) a typ použitých postupů (vnitřní faktor), jsou příčinou velké části zaznamenaného poklesu.“; zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 56.

¹⁷⁸ *Tamtéž*, s. 57.

¹⁷⁹ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 57–58.

¹⁸⁰ Kahlenborn, Walter et al. (2011) *Strategické využívání veřejných zakázek v Evropě – Závěrečná zpráva pro Evropskou komisi* MARKT/2010/02/C. Berlín: Adelphi, s. VIII.

frekvence udělování ocenění pouze na základě ceny je příliš vysoká. Tento názor nejvýrazněji vyjádřily odborové organizace (52 z 53 odpovědí), následované nevládními organizacemi (78,8 %, 52 odpovědí), obchodními sdruženími (66,1 %, 72 odpovědí) a firmami (53,9 %, 69 odpovědí). Další třetina respondentů (34,7 %, 238 odpovědí) považovala četnost takových zadání za přiměřenou – zejména veřejné orgány (66,5 %, 129 odpovědí) a akademické instituce (60,6 %, 20 odpovědí; obrázek 43 a tabulka 47, s. 150). Více než třetina respondentů (36,8 %, 247 odpovědí) navíc považuje vysokou frekvenci zadávání zakázek pouze na základě ceny za známku špatných postupů při zadávání veřejných zakázek⁽¹⁸¹⁾. Zatímco 29 % respondentů (195 odpovědí) se domnívá, že vysokou kvalitu lze zajistit prostřednictvím technických požadavků. Tento názor převládá mezi veřejnými orgány (56,4 %, 110 odpovědí), následovaných jednou třetinou orgánů (63 odpovědí), které považovaly zadávání zakázek pouze na základě ceny za efektivnější v určitých případech (např. jako jednodušší a rychlejší způsob nákupu homogenního zboží). Tento přístup celkově sdílelo 26,7 % respondentů (179 odpovědí), včetně 48,5 % (16 odpovědí) akademických institucí a 30,9 % (38 odpovědí) firem (obrázek 46 a tabulka 50, s. 153).

Dále OPC zkoumalo, zda směrnice podpořily strategické cíle zadávání veřejných zakázek (environmentální udržitelnost, sociální odpovědnost a inovace), a to tak, že se samostatně zeptalo obou stran trhu:

- **Veřejné orgány** měly kladný postoj k ekologickému zadávání veřejných zakázek – téměř 56 % (109 odpovědí) souhlasilo nebo silně souhlasilo s tím, že směrnice je povzbudily k nákupu ekologicky šetrných stavebních prací, zboží a služeb (tabulka 33, s. 133). Podobně 55 % veřejných orgánů (108 odpovědí)⁽¹⁸²⁾ se domnívalo, že směrnice podpořily sociálně odpovědné nakupování (tabulka 34, s. 134), a 45 % zaznamenalo podobný dopad v případě inovativních řešení (tabulka 35, s. 135).
- **Hospodářské subjekty** byly ve svých odpovědích umírněnější. Pouze jeden ze tří hospodářských subjektů (43 odpovědí) souhlasil s tím, že směrnice je podnítily k většímu úsilí o splnění environmentálních norem, zatímco 44 % (59 odpovědí) tento názor nesdílelo. Obchodní organizace byly poněkud pozitivnější: 39 % (44 odpovědí) uznalo příznivý dopad GPP, i když 37 % (42 odpovědí) stále nesouhlasilo (tabulka 36, s. 137). Na otázku, zda pravidla podněcují firmy k tomu, aby ve své činnosti více zohledňovaly sociální aspekty, souhlasilo 42 % obchodních sdružení (47 odpovědí). Mezi společnostmi byl obraz smíšený: třetina uznala určité vedlejší účinky (43 odpovědí), zatímco 41 % (54 odpovědí) zastávalo opačný názor (tabulka 37, s. 137). Nejslabší vnímaný dopad se týkal inovací, kde pouze 22 % firem (29 odpovědí) a 20 % obchodních sdružení (22 odpovědí) potvrdilo

¹⁸¹ Tento názor vyjádřily především odborové organizace (50 z 51 odpovědí), nevládní organizace (64,6 %, 42 odpovědí), obchodní sdružení (57,1 %, 60 odpovědí) a společnosti (40,7 %, 50 odpovědí).

¹⁸² Naproti tomu mezi firmami 45,9 % (61 odpovědí) s tímto tvrzením nesouhlasilo, zatímco 36,1 % (48 společností) vnímalo pozitivní dopad na postoj zadavatelů k takovým nákupům; názory obchodních sdružení byly rovněž rozdělené, přičemž 38,7 % (43 odpovědí) uvedlo, že směrnice povzbuzují zadavatele, aby zvažovali takové nákupy, a 40,5 % (45 odpovědí) s tímto tvrzením nesouhlasilo.

další pozitivní účinek. V obou skupinách téměř polovina respondentů nesouhlasila (tabulka 38, s. 138).

Celkově lze z odpovědí na výše uvedené otázky OPC vyvodit, že potenciál využití veřejných zakázek jako nástroje k dosažení širších strategických cílů je převážně využíván zadavateli, ale také některými hospodářskými subjekty. Rozložení odpovědí mezi firmami je v zásadě v souladu se zpětnou vazbou získanou prostřednictvím jiných konzultačních kanálů, což naznačuje obtíže při provádění ustanovení o IPP ve srovnání například s GPP. Soukromí dodavatelé zřejmě potřebují větší jasnost nebo provozní podporu, aby mohli tyto cíle realizovat v každodenní praxi zadávání veřejných zakázek.

Kromě toho, jak již bylo zmíněno výše, společnost Ecorys (2025) shromáždila údaje o **skutečném používání kritérií** pro udělování **ocenění v oblasti životního prostředí, sociálních věcí a inovací** zadavateli a hospodářskými subjekty, jejichž kontaktní údaje byly uvedeny v oznámeních zveřejněných na portálu TED v letech 2019–2024. Podle nejnovějšího průzkumu TED se u zadavatelů environmentální priority objevily v 28 % rámcových smluv a v 22 % jednorázových smluv, sociální hlediska v 25 % u obou typů smluv a inovační hlediska v 8 % jednorázových smluv a v 7 % rámcových smluv. Pro srovnání, hospodářské subjekty zohlednily environmentální hlediska v 35 % jednorázových smluv a 30 % rámcových smluv, sociální hlediska v 29 % rámcových smluv a 26 % jednorázových smluv a hlediska inovací v 22 % jednorázových smluv a 17 % rámcových smluv (tabulka 91, s. 223).

Pokud jde o dopady prosazování strategických politických cílů, Altaee (2025) na základě zpětné vazby zúčastněných stran k strategickému zadávání veřejných zakázek zjistil, že skutečnost, že směrnice zahrnovaly strategické politické cíle vedle svých základních cílů transparentnosti a tržní účinnosti, způsobovala zadavatelům potíže¹⁸³. Podle Altaeeho (2025) bylo sladění důrazu na transparentnost, efektivitu trhu a stále širší soubor strategických politických cílů (např. udržitelnost, sociální začlenění a inovace) náročné, protože směrnice postrádají soudržnou strukturu, která by veřejným zadavatelům pomohla vyvážit konkurenční priority, což vedlo k roztržitému a někdy protichůdnému provádění⁽¹⁸⁴⁾. Altaee (2025) rovněž poukázal na to, že v důsledku toho se veřejní zadavatelé často ocitli v dilematu: očekává se od nich, že splní ambiciózní politické cíle (např. sociální začlenění nebo rovné příležitosti), ale jsou omezeni v tom, jak mohou utvářet zadávání veřejných zakázek.

¹⁸³ Jak zdůraznili účastníci workshopu pořádaného společností Altaee, v souvislosti s redefinicí společenských a politických priorit – zejména v reakci na změnu klimatu – dochází k narušení stability systému zadávání veřejných zakázek, což kupujícím ztěžuje plánování a sebevědomé jednání. Veřejní zadavatelé jsou povinni dodržovat nejen obecné zásady směrnic, ale také stále rozsáhlejší soubor doplňkových právních předpisů (včetně ekologických a sociálních požadavků). Účastníci zejména poukázali na nedostatek soudržnosti mezi jednotlivými právními předpisy a hierarchií cílů jako na rizika a faktory oslabující účinnost strategických politik v oblasti zadávání veřejných zakázek; zdroj: Altaee (2025), *Evaluation of the EU public procurement...*, s. 14.

¹⁸⁴ „Například když zadavatel chce upřednostnit dodavatele, kteří nabízejí výrazné sociální výhody – jako je zaměstnávání znevýhodněných pracovníků nebo podpora místního zaměstnanosti –, může narazit na právní a procedurální překážky. Důraz směrnic na otevřenou soutěž a nediskriminaci na jednotném trhu může omezovat použití kritérií pro zadání zakázky nebo ustanovení o plnění zakázky, která upřednostňují taková sociálně prospěšná řešení, i když jsou v souladu s místními politickými prioritami nebo širšími cíli EU. Veřejní zadavatelé se proto často ocitají v dilematu: očekává se od nich, že splní ambiciózní politické cíle (např. sociální začlenění nebo rovné příležitosti), ale jsou omezeni v tom, jak mohou k tomuto účelu utvářet zadávací řízení“; zdroj: Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek v EU...*, s. 14.

procesy k tomu potřebné. Podle Altaeeho (2025)¹⁸⁵ rozpor mezi záměrem politiky a právním výkladem oslabil strategický potenciál tohoto rámce.

Následující části poskytují podrobnější informace o každé ze tří složek strategického zadávání veřejných zakázek (tj. udržitelnost/ekologie, inovace, sociální aspekty).

4.1.1.4.1 Ekologické

Aby bylo možné zavést zelené veřejné zakázky (GPP), směrnice z roku 2014 poprvé výslovně stanoví možnost, aby zadavatelé zahrnuli environmentální charakteristiky do různých fází postupů zadávání veřejných zakázek. Směrnice však v tomto ohledu nestanoví žádné právní definice ani harmonizaci. Aby se usnadnilo začleňování environmentálních prvků do veřejných zakázek, Evropská komise následně vyvinula řadu aktivit a nástrojů, jako je helpdesk pro zelené veřejné zakázky⁽¹⁸⁶⁾ dobrovolná kritéria pro zelené veřejné zakázky a příručky k ekoznačce EU⁽¹⁸⁷⁾ městská agenda pro veřejné zakázky v EU⁽¹⁸⁸⁾ a projekt Společenství veřejných zadavatelů – Velcí zadavatelé spolupracují⁽¹⁸⁹⁾.

Některé členské státy rovněž přijaly řadu opatření k začlenění ekologických a cirkulárních zásad do postupů zadávání veřejných zakázek. Mezi tyto iniciativy patřilo například přijetí vnitrostátních závazných ekologických kritérií a cílů souvisejících s ekologickým zadáváním veřejných zakázek nebo vypracování akčních plánů a strategií v oblasti ekologického zadávání veřejných zakázek.

Dobrovolná povaha ustanovení o GPP v směrnicích spolu s absencí jakékoli definice GPP vedla k významným rozdílům v regulaci mezi členskými státy a k nerovnoměrnému provádění GPP v celé EU¹⁹⁰. Tyto rozdíly byly ještě umocněny přijetím řady právních nástrojů EU obsahujících konkrétní a odlišná ustanovení o GPP.

Vzhledem k absenci harmonizovaných definic a národním rozdílům v provádění, sběru údajů a monitorování je obtížné měřit skutečnou míru využívání GPP v jednotlivých členských státech¹⁹¹. Údaje z podskupiny členských států⁽¹⁹²⁾ pro které jsou informace k dispozici, nicméně odhalují značné rozdíly v postupech, přičemž některé členské státy začleňují GPP do všech postupů zadávání veřejných zakázek. Například LT uvedlo, že v roce 2023 bylo až 89,3 % hodnoty jeho veřejných zakázek věnováno zeleným iniciativám, a to z důvodu

¹⁸⁵ Tamtéž.

¹⁸⁶ Evropská komise – Ekologické veřejné zakázky. Nákup zboží, služeb a stavebních prací s nižším dopadem na životní prostředí během celého jejich životního cyklu (https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement_en).

¹⁸⁷ Evropská komise – Kritéria a požadavky zeleného veřejného zadávání zakázek (https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/green-public-procurement/gpp-criteria-and-requirements_en).

¹⁸⁸ Městská agenda pro EU – Veřejné zakázky – Společně za lepší města (<https://uapublicprocurement.eu>).

¹⁸⁹ Evropská komise – Komunita veřejných zadavatelů (<https://public-buyers-community.ec.europa.eu/about/big-buyers-working-together>).

¹⁹⁰ Evropská komise, Společné výzkumné středisko, Sanye Mengual, E., Valenzano, A., Sinkko, T., Garcia Herrero, L., Casonato, C., Listorti, G. a Sala, S., *Udržitelné veřejné zakázky: současný stav a dopady na životní prostředí*, Úřad pro publikace Evropské unie, Lucemburk, 2024, (<https://data.europa.eu/doi/10.2760/06145>).

¹⁹¹ Více podrobností viz příloha VI.

¹⁹² Předloženo v rámci tříletého vykazování.

čímž se GPP stává téměř univerzálním. Silné zapojení projevily také DK a FI, přičemž objem zelených veřejných zakázek v DK dosáhl v roce 2022 59,9 % a ve FI v roce 2023 48,3 %. Podle údajů ze 14 členských států činí průměrný podíl zelených veřejných zakázek z hlediska počtu zakázek necelých 25 %. Z hlediska hodnoty zakázek (údaje z 10 členských států) činí průměr přibližně 37 %, což naznačuje větší důraz na ekologická kritéria u zakázek s vysokou hodnotou. Jak již bylo uvedeno výše, tyto výsledky je však třeba interpretovat s opatrností, protože vycházejí z nesourodých metodik sběru údajů a obsahují potenciální zkreslení způsobené vlastním vykazováním¹⁹³.

Klíčové příležitosti a výzvy dobře shrnuje organizace ICLEI – Local Governments for Sustainability¹⁹⁴, která poukazuje na to, že zavedení GPP přináší místním a regionálním orgánům řadu výhod, jako je snížení dopadů na životní prostředí, energetická účinnost a zlepšení pověsti u veřejnosti, zatímco na druhé straně čelí výzvám, jako jsou potenciálně vyšší počáteční náklady, potřeba administrativních zdrojů pro řízení často technicky náročných postupů GPP nebo omezení v dodavatelském řetězci¹⁹⁵.

Pokud jde o podrobnější praktickou zpětnou vazbu k současným pravidlům, zúčastněné strany považují značky za úspěšný nástroj k podpoře udržitelných řešení a usnadnění procesu zadávání veřejných zakázek¹⁹⁶. Zúčastněné strany však často uvádějí, že možnost hospodářských subjektů poskytnout rovnocennou značku nebo jiný důkaz rovnocennosti vede k závažné neefektivitě, protože je časově náročná a vyžaduje technické znalosti¹⁹⁷. Zúčastněné strany dále zdůrazňují potíže, které jim způsobuje povinnost podle stávajících směrnic propojit kritéria udržitelnosti s předmětem zakázek.

Zajímavé poznatky o GPP poskytl průzkum OECD provedený v roce 2022 ve 38 zemích¹⁹⁸. Výsledky tohoto průzkumu jasně ukazují, že země stále více uznávají GPP jako hlavní hnací sílu inovací. Ve skutečnosti v roce 2022 přijalo 35 z 38 členů OECD národní politiku nebo rámec GPP, z toho 21 zemí bylo členskými státy EU, což ukazuje na úlohu směrnic při podpoře přijetí GPP.

4.1.1.4.2 Sociální

Cílem roku 2014 bylo usnadnit sociálně odpovědné veřejné zakázky (SRPP), které jsou definovány jako zakázky zohledňující jeden nebo několik sociálních aspektů za účelem prosazování sociálních cílů, jako jsou mimo jiné pracovní příležitosti, důstojné pracovní podmínky nebo sociální začlenění.

V návaznosti na reformu z roku 2014 zahájila Evropská komise v uplynulém desetiletí různé iniciativy zaměřené na podporu SRPP a poskytování podpory členským státům.

¹⁹³ Více podrobností viz příloha VI.

¹⁹⁴ ICLEI (2024) *Udržitelné veřejné zakázky pro iniciativy v oblasti klimatu a energetiky*, s. 15 (www.iclei.org).

¹⁹⁵ *Tamtéž*, s. 15–18.

¹⁹⁶ Cílená konzultace s nevládními organizacemi zabývajícími se životním prostředím, lidskými právy a sociální odpovědností. Více podrobností viz příloha V.

¹⁹⁷ Je však třeba poznamenat, že požadavek na technická kritéria „nebo rovnocenná“ byl zaveden s cílem zajistit rovné zacházení s hospodářskými subjekty.

¹⁹⁸ OECD (2024), *Využití veřejných zakázek pro zelenou transformaci: osvědčené postupy v zemích OECD*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paříž, <https://doi.org/10.1787/e551f448-en>.

Mezi tyto snahy patřilo pořádání školení pro úředníky odpovědné za veřejné zakázky ve všech 27 členských státech (projekty „Buying for Social Impact“ z roku 2018 a „We Buy Social“ z roku 2022), zveřejnění pokynů („Buying Social Guide“ z roku 2021, „How to apply SRPP“ 2025), sestavení příkladů dobré praxe v oblasti SRPP („71 Good Practice Cases“ 2020), vytvoření helpdesku pro zadavatele veřejných zakázek v oblasti sociální a ekologické podpory („GPP Helpdesk“), vývoj komunikačních materiálů, mediální kampaně, informační semináře, Unie dovedností⁽¹⁹⁹⁾ atd.

Ačkoli komplexní údaje o skutečném využívání SRPP v celé EU a na vnitrostátní úrovni jsou vzácné²⁰⁰, SRPP v posledních letech získává na popularitě a členské státy vyvíjejí stále větší úsilí o začlenění sociálních hledisek do svých postupů při zadávání veřejných zakázek. Úroveň vyspělosti při provádění SRPP se však v jednotlivých členských státech značně liší. Zatímco některé členské státy zavedly konkrétní právní předpisy, politiky a strategie na podporu účinného využívání SRPP, jiné se stále nacházejí v počáteční fázi, kdy je využívání SRPP daleko od běžné praxe. Nejvýkonnější členské státy často sdílejí společné faktory úspěchu, jako je přijetí strategií zadávání veřejných zakázek zohledňujících sociální rozměr, existence specializovaných podpůrných center nebo sítí poskytujících poradenství a odborné znalosti zadavatelům nebo zavedení konkrétních minimálních cílů pro sociálně odpovědné veřejné zakázky. Příkladem jsou země jako Francie, která si stanovila národní cíl, aby do konce roku 2025 zahrnovalo 30 % jejích zakázek alespoň jeden sociální aspekt, nebo Španělsko, které stanovilo konkrétní cíl pro vyhrazené zakázky na centrální úrovni, který je v současné době stanoven na 10 %.

Členské státy však také uvádějí několik problémů při provádění SRPP, jako je nedostatek jasných pokynů pro správné provádění, obtíže při měření sociálního dopadu, problémy při propojování sociálních hledisek s předmětem zakázky a absence obecně přijímané definice SRPP²⁰¹. Kromě toho představuje další překážku pro lepší provádění SRPP⁽²⁰²⁾ rozšířené používání nejnižší ceny jako jediného kritéria pro zadání zakázky spolu s nedostatkem mechanismů pro monitorování a podávání zpráv o sociálních ustanoveních

4.1.1.4.3 Inovace

Stejně jako zelené veřejné zakázky mají i směrnice z roku 2014 za cíl podporovat zadávání zakázek na inovativní řešení. Za tímto účelem směrnice zavedly definici zadávání zakázek na inovace a také specifický postup zadávání zakázek na inovace, a to tzv. inovativní

¹⁹⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Evropské radě, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů, Unie dovedností 5.3.2025, COM(2025) 90 final (https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/union-skills_en).

²⁰⁰ Caimi, V., a Sansonetti, S., *Sociální dopad veřejných zakázek. Může EU udělat více?* (2023) Studie požadovaná Evropskou komisí výbor EMPL Evropský ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/740095/IPOL_STU\(2023\)740095_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/740095/IPOL_STU(2023)740095_EN.pdf)).

²⁰¹ Evropská komise – Zpráva Komise. Provádění a osvědčené postupy vnitrostátních politik zadávání veřejných zakázek na vnitřním trhu, COM/2021/245 final (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TEXT/?uri=CELEX:52021DC0245>).

²⁰² Evropská komise: Evropská rada pro inovace a výkonná agentura pro malé a střední podniky, ICLEI Europe, PwC EU Services, Arnaut, C., Gierveld, J. et al., Jak uplatňovat sociálně odpovědné veřejné zakázky – rámec zaměřený na dopady s ukazateli a praktickými příklady, Úřad pro publikace Evropské unie, 2025 (<https://data.europa.eu/doi/10.2826/3648266>).

partnerství.²⁰³ Kromě toho zůstává právní rámec nepředpisový a nebyly stanoveny žádné cíle specifické pro inovace.

Aby pomohla veřejným zadavatelům orientovat se v právních nejistotách tím, že objasní, jak se pravidla EU pro veřejné zakázky vztahují na postupy zaměřené na inovace, Komise zveřejnila pokyny k zadávání veřejných zakázek zaměřených na inovace²⁰⁴ a vypracovala podpůrné iniciativy, jako je městská agenda, platforma společenství veřejných zadavatelů – Big Buyers Working Together²⁰⁵, školicí kurzy²⁰⁶ nebo opatření v rámci nové evropské agendy pro inovace, přijaté dne 5. července 2022²⁰⁷.

Navzdory výše uvedeným iniciativám zůstává využívání veřejných zakázek na inovace (PPI) ve všech členských státech velmi nízké²⁰⁸. Celkově představuje marginální podíl na celkové hodnotě a objemu veřejných zakázek. Pouze několik členských států sleduje využívání PPI a uvádí, že je velmi nízké. Členský stát, který vykazuje nejvyšší míru využívání, je LT (2,6 % v hodnotovém vyjádření v roce 2023). V mnoha dalších členských státech je tento podíl nižší než 1 % a každý rok je zadáno jen několik zakázek.

Postup inovačního partnerství, který byl zaveden s cílem stimulovat vývoj inovativních řešení v oblasti veřejných zakázek, se v praxi uplatnil pouze v omezené míře, když v letech 2016–2023 bylo uzavřeno pouze 199 smluv v hodnotě přesahující 8,5 miliardy EUR. Byl použit pouze v 17 členských státech (tj. zadavatelé z 10 členských států tento postup nikdy nepoužili). Tři země s nejvyšším počtem zakázek zadávaných v roce 2023 byly FI (28 případů), CZ (27) a FR (27). Zúčastněné strany často uvádějí jako hlavní důvody jeho nedostatečného využívání složitost postupu, vnímaná rizika a preference známějších metod zadávání veřejných zakázek. V důsledku toho nebyla navzdory iniciativám Komise v tomto směru dosažena jeho zamýšlená role hnací síly inovací.

Jako vysvětlení nízkého využívání veřejných zakázek na inovace se často uvádějí strategické a institucionální výzvy, jako je averze k riziku nebo nutnost poskytnout počáteční investice. Kromě toho byly identifikovány nejnaléhavější problémy vysvětlující

²⁰³ Inovační partnerství je jediným postupem, který je specificky navržen pro veřejné zakázky na inovace. Konkurenční dialog, jednání s uveřejněním nebo soutěž na návrh nejsou ze své podstaty omezeny na zadávání veřejných zakázek na inovace, ale zadavatelé jsou vybízeni, aby je využívali pro návrh nebo nákup inovativních řešení. Směrnice navíc podporují inovace tím, že zohledňují inovativní aspekty jako součást kritérií pro zadání zakázky (článek 67 směrnice 2014/24/EU), technické specifikace založené na výkonu (článek 42 směrnice 2014/24/EU) nebo předběžné konzultace s trhem (článek 40 směrnice 2014/24/EU), které pomáhají identifikovat inovativní možnosti před zahájením zadávacího řízení.

²⁰⁴ Evropská komise – Buying Social – Průvodce zohledňováním sociálních hledisek ve veřejných zakázkách – druhé vydání. C/2021/3573. Úř. věst. C 237, 18.6.2021, s. 1–69. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0618%2801%29>).

²⁰⁵ Evropská komise – Komunita veřejných zadavatelů (<https://public-buyers-community.ec.europa.eu/about/big-buyers-working-together>).

²⁰⁶ Evropská komise – Procure Innovation EU. Vzdělávací program pro veřejné zadavatele. (<https://public-buyers-community.ec.europa.eu/communities/procure-innovation-eu>).

²⁰⁷ Evropská Komise – Evropská nová evropská inovační Agenda (https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda_en).

²⁰⁸ Ačkoli členské státy uznaly strategický potenciál veřejných zakázek pro stimulaci inovací – zejména v odvětvích, jako jsou digitální technologie, změna klimatu, energetika a zdravotnictví –, jejich uplatňování zůstává sporadické a omezené. Důvodem tohoto nízkého využití je mimo jiné nutnost počátečních investic, nedostatečná kapacita, profesionalizace a averze k riziku.

Mezi důvody tohoto nízkého využití patří: absence jasně definovaných právních základů pro provádění postupů PPI, nedostatečná flexibilita právního rámce²⁰⁹, nedostatečná kapacita, profesionalizace, rizikově averzní přístup veřejných zadavatelů, nedostatek standardizovaných nástrojů a šablon pro zajištění souladu s právním rámcem a přetrvávající nejednoznačnost týkající se postupů auditu a dodržování předpisů. Tyto závěry byly potvrzeny konzultacemi, které se konaly v rámci iniciativy Innovation Procurement Hubs. Pokud jde o start-upy, zpětná vazba od OPC poukazuje na potíže, které tyto společnosti mají při účasti ve veřejných zakázkách.

Používání příliš podrobných technických specifikací zadavateli brání účasti inovativních dodavatelů²¹⁰, čímž fakticky omezuje hospodářskou soutěž. Navíc, jak se na trh dostává více inovativních řešení, mohou stávající technické specifikace omezovat jejich způsobilost v rámci technik s delším časovým rámcem, jako jsou rámcové smlouvy. Dalšími zjištěnými překážkami účasti inovativních firem jsou použití výběrových kritérií založených na požadavcích na minulé výsledky nebo vysoké požadavky na obrát. Ačkoli směrnice ponechávají na uvážení stanovení ustanovení týkajících se převodu práv duševního vlastnictví (IPR), smluvní ujednání používaná zadavateli často naznačují nedostatek strategického vzhledu, který by umožnil inovativním dodavatelům růst a zároveň respektovat zájmy veřejných orgánů. To je v souladu s výsledky OPC, které naznačují, že ustanovení směrnic týkající se převodu práv duševního vlastnictví na podporu inovací prostřednictvím veřejných zakázek patří mezi nejméně srozumitelná a nejméně jasně hodnocená zúčastněnými stranami⁽²¹¹⁾ (obrázek 39 a tabulka 43, s. 143, jakož i oddíl 4.3.4. o relevanci pravidel pro strategické veřejné zakázky).

Nedostatečná flexibilita smluvních ujednání a modelů sdílení rizik, které jsou pro podporu inovací nezbytné, není v současném regulačním rámci dosud dostatečně řešena, jak potvrzují také výsledky uvedené v oddíle 4.1.1.2. Kromě toho stávající procesy zadávání veřejných zakázek často postrádají flexibilitu potřebnou k tomu, aby se přizpůsobily iterativnímu vývoji, společnému navrhování a postupnému provádění – přístupům, které jsou zvláště vhodné pro inovativní projekty a nezbytné k využití potenciálu veřejných zakázek jako investičního nástroje. Tyto závěry potvrzuje studie provedená společností Altaee (2025) – která zkoumala relevanci a přidanou hodnotu současného právního rámce⁽²¹²⁾.

4.1.1.4.4 Závěry – strategické cíle

Směrnice z roku 2014 znamenaly pokrok v podpoře ekologických, sociálních a inovačních veřejných zakázek. Dobrovolný přístup zvolený v roce 2014 umožnil členským státům a zadavatelům sledovat strategické politické cíle prostřednictvím postupů zadávání veřejných zakázek a přizpůsobit pravidla svým politickým cílům a konkrétnímu kontextu, ale vedl k

²⁰⁹ Viz oddíl 4.1.1.2.1.

²¹⁰ Viz poznámka pod čarou 69.

²¹¹ Celkem 33,1 % respondentů (225 odpovědí) vyjádřilo k této otázce neutrální postoj a další třetina (220 odpovědí) uvedla, že neví, zda jsou ustanovení o právech duševního vlastnictví umožňující veřejným zakázkám podporovat inovace stále relevantní. Druhá odpověď byla obzvláště častá u orgánů veřejné správy (45,6 %, 89 odpovědí).

²¹² Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek v EU...*, s. 33.

nerovnoměrné přijetí v rámci EU z důvodu jeho dobrovolné povahy. Tento flexibilní přístup zabránil zavedení přísných požadavků, které nejsou vždy snadno použitelné.

Zadavatelé veřejných zakázek využívají zelené veřejné zakázky, ale jejich využívání se v jednotlivých zemích liší. Podle údajů předložených 14 členskými státy zahrnuje v průměru necelých 25 % zakázek kritéria zelených veřejných zakázek. Využívání inovativních veřejných zakázek sleduje pouze několik členských států, ale v praxi se zdá být omezené, přičemž v mnoha členských státech činí jeho podíl méně než 1 % a každý rok je zadáno jen několik zakázek. A konečně, přijetí sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek je obtížné vyhodnotit, ale dostupné údaje naznačují, že si získalo pevné místo.

Začlenění strategických cílů do právních předpisů o veřejných zakázkách se odrazilo také v rostoucím počtu odvětvových právních aktů. Mnohé zúčastněné strany však vyjádřily obavy z tohoto nárůstu a zejména z nedostatečné právní soudržnosti.

4.1.1.5 Správa

Směrnice mají za cíl posílit rámec správy věcí veřejných zvýšením transparentnosti činnosti zadavatelů veřejných zakázek, a tím předcházet korupci a podporovat profesionalizaci veřejných zadavatelů.

Zvýšená transparentnost prostřednictvím plně digitálního systému zadávání veřejných zakázek umožňuje zadavatelům nebo hospodářským subjektům účinněji sledovat a předcházet korupci a praktikám narušujícím hospodářskou soutěž (tj. manipulování s nabídkami). Otevřená soutěž vytváří systém vzájemné odpovědnosti, který působí jako odstrašující prostředek proti zneužívání a zajišťuje lepší využití veřejných prostředků. Vyšší úroveň hospodářské soutěže nepochybně slouží jako jeden z klíčových nástrojů prevence korupce. Pokud o veřejné zakázky soutěží více firem, je obtížnější ospravedlnit výběr neoptimální nebo předražené nabídky, což omezuje možnosti protekce nebo úplatkářství. Soutěžní řízení s vysokou hodnotou také přitahují širší pozornost – ze strany konkurentů, médií a občanské společnosti –, což zvyšuje reputační a právní rizika korupčních praktik.

Profesionalizace postupů při zadávání veřejných zakázek je klíčovým prvkem pro zajištění co nejefektivnějšího využití veřejných prostředků a plného využití veřejných zakázek jako páky pro růst²¹³. Na podporu práce zadavatelů směrnice uznávají potřebu profesionalizace pracovníků v oblasti zadávání veřejných zakázek. Zařazením tohoto aspektu do směrnic EU položila základy pro kvalifikovanější a schopnější zadavatele.

²¹³ Pracovní dokument útvarů Komise doprovázející strategii jednotného trhu z roku 2015 (SWD(2015)202 final) odhadl potenciální ekonomické zisky z řešení problémů způsobených profesionalizací na více než 80 miliard EUR. Uvedl také, že „korupce je zodpovědná za 17 % plýtvání výdaji, zatímco 83 % lze připsat příliš nízké profesionalizaci“. (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015SC0202>).

4.1.1.5.1 Transparentnost

Na podporu otevřené a spravedlivé hospodářské soutěže se směrnice zaměřily na prosazování transparentnosti prostřednictvím řady povinných i volitelných opatření, zejména přechodem na digitální veřejné zakázky (eProcurement).

Směrnice především vyžadovaly zveřejňování oznámení o zakázkách, změnách smluv a zadávání jednotlivých zakázek. Shromáždění všech oznámení v TED umožňuje zadavatelům a hospodářským subjektům vést transparentní a snadno přístupný záznam. Od přijetí směrnic se počet zveřejněných výběrových řízení téměř zdvojnásobil²¹⁴, což svědčí o výrazném zvýšení transparentnosti veřejných zakázek. Kromě toho se počet zemí, které na platformě TED nabízejí přímé odkazy na zadávací dokumentaci, zvýšil z 11 v roce 2018 na 24 v roce 2025. Stejný právní rámec však vede k odlišným přístupům a v důsledku toho i k odlišným výsledkům. Například zveřejňování údajů o změnách zakázek je velmi nejednotné, protože některé členské státy své údaje aktivně zveřejňují, zatímco jiné nikoli.

Mezi další povinná opatření patří poskytnutí bezplatného elektronického přístupu (eAccess) k zadávací dokumentaci od data zveřejnění oznámení o zakázce. To umožnilo hospodářským subjektům rovné příležitosti k účasti na zadávacím řízení. Bezplatný přístup k dokumentům zadavatele pomáhá snáze odhalit jakékoli pokusy o neoprávněné zvýhodnění jednoho hospodářského subjektu před jiným.

V rámci významného úsilí o další zvýšení transparentnosti spustila Komise v roce 2024 v rámci evropské strategie pro data²¹⁵ a za podpory iniciativy Komise v oblasti dat pro veřejné zakázky⁽²¹⁶⁾ datový prostor pro veřejné zakázky (PPDS)⁽²¹⁷⁾ jako integrovanou platformu pro data o veřejných zakázkách v celé EU, která dosud byla roztržena na úrovni EU, členských států a regionů. Země EU jsou vybízeny, aby propojily své zdroje údajů s PPDS, což může být podpořeno nástrojem technické podpory EU (TSI).

Da Rosa, I. et al. (2025) zdůrazňuje potenciál PPDS při řešení výzev vyplývajících z nedostatku integrovaných údajů a poukazuje na to, že soudržné chápání veřejných zakázek v EU se do značné míry opírá o vnitrostátní údaje a že integrace TED s vnitrostátními datovými soubory tuto možnost otevírá²¹⁸. V současné době PPDS zahrnuje přibližně osm let informací o zadávání veřejných zakázek (2018–2025) z TED a národní informace o zadávání veřejných zakázek z DE, AT, FI a NO.

²¹⁴ Evropská Komise – Přístup k veřejným zakázkám (https://single-market-scoreboard.ec.europa.eu/business-framework-conditions/public-procurement_en).

²¹⁵ Evropská komise – Evropská komise Veřejné zakázky Data Vesmír (PPDS) (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/digital-procurement/public-procurement-data-space-ppds_en).

⁽²¹⁶⁾ Evropská komise – Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Evropská strategie pro data, COM/2020/66 finální

²¹⁷ Evropská komise – Sdělení Komise. Veřejné zakázky: datový prostor pro zlepšení veřejných výdajů, posílení tvorby politik založených na datech a zlepšení přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám, C/2023/1696. Úř. věst. C 981, 16.3.2023, s. 1–11 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023XC0316%2802%29&qid=1678976891382>).

²¹⁸ Da Rosa, I. et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti...*, s. 111.

Opatření ke zvýšení transparentnosti zadávání veřejných zakázek mají širokou podporu zainteresovaných stran, přičemž téměř dvě třetiny respondentů OPC (427 z 691 odpovědí) uznávají jasnou úlohu směrnic v tomto ohledu. Skupiny zúčastněných stran, které vyjádřily nejvíce kladné názory, byly zejména: akademické instituce (87,9 %, 29 odpovědí), veřejné orgány (77 %, 151 odpovědí), obchodní sdružení (60,6 %, 66 odpovědí), společnosti (57,7 %, 78

odpovědí) a nevládní organizace (56,1 %, 37 odpovědí; obrázek 12 a tabulka 16, s. 112). Pokud jde o zadavatele, výše uvedené bylo potvrzeno v průzkumech TED provedených společností Ecorys (2025), kde tato skupina uvedla, že transparentnost je pro ni stále důležitější (tj. 57 % v letech 2008–2010 oproti 82 % v letech 2019–2024)⁽²¹⁹⁾.

Účinnost transparentnosti podporující spravedlivé a konkurenceschopné postupy zadávání veřejných zakázek závisí v rozhodující míře na kvalitě poskytovaných údajů. Problémy, jako jsou chybějící, nesprávné nebo nekonzistentní údaje, podkopávají spolehlivost informací o zadávání veřejných zakázek, což zase ovlivňuje schopnost zúčastněných stran důvěřivě se zapojit do systému²²⁰ a ztěžuje vnitrostátním orgánům pro ochranu hospodářské soutěže odhalování a vyšetřování praktik narušujících hospodářskou soutěž. Navzdory regulačním snahám se v mnoha členských státech, zejména po roce 2016, zvýšil počet případů, kdy nebyly zveřejněny klíčové informace, jako jsou kritéria pro zadání zakázky, doba trvání smlouvy a váha ceny. Například počet případů, kdy chyběla kritéria pro zadání zakázky, vzrostl z 8,4 % na 34,1 % a nedostatek údajů o váze ceny nyní postihuje více než polovinu všech řízení. Tyto mezery odrazují od účasti zejména méně zkušené nebo přeshraniční uchazeče a snižují celkovou integritu zadávacího řízení. Komplikují práci zadavatelů a brání používání automatizovaných datových nástrojů k prevenci korupce (Rabuzin a Modrusan, 2019)⁽²²¹⁾.

4.1.1.5.2 Korupce, protisoutěžní praktiky a integrita

Směrnice měly za cíl vytvořit silný rámec proti korupci a praktikám narušujícím hospodářskou soutěž (manipulace s nabídkami) zavedením pravidel týkajících se střetu zájmů a zajištěním vyloučení hospodářských subjektů odsouzených/potrestaných za tento druh porušení předpisů z veřejných zakázek.

Navzdory stávajícímu regulačnímu rámci zůstává veřejné zakázky ve většině členských států oblastí s vysokým rizikem korupce, i když členské státy vyvíjejí neustálé úsilí o zmírnění rizik korupce v souvislosti s veřejnými zakázkami²²². Celkové náklady na riziko korupce ve veřejných zakázkách v EU-27 v letech 2016 až 2021 ve všech odvětvích byly odhadnuty na 29,6 miliardy EUR⁽²²³⁾. Aby tomuto riziku čelila, Komise

²¹⁹ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 64.

²²⁰ Da Rosa, I. et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti...*, s. 136.

²²¹ Rabuzin, K., & Modrusan, N. (září 2019). Predikce indexů korupce ve veřejných zakázkách pomocí metod strojového učení. V KMIS (s. 333–340).

⁽²²²⁾ Evropská komise – Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů Zpráva o právním státě za rok 2023. Situace v oblasti právního státu v Evropské unii, COM/2023/800 final, s. 16 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023DC0800>).

²²³ Riziko se odhaduje na základě indexu rizika korupce, který je sestaven na základě souboru varovných signálů. Například smlouvy s jedinou nabídkou nebo smlouvy, které nebyly veřejně inzerovány, byly označeny varovným signálem. Náklady na riziko korupce byly odhadnuty jako poměr hodnoty smlouvy k odhadované hodnotě smlouvy. Výzkumná služba Evropského parlamentu – Zintenzivnění úsilí EU v boji proti korupci. Náklady na neprovedení

podniknuty různé iniciativy, jako například pilotní projekt paktů o integritě²²⁴ nebo centrum znalostí a zdrojů pro boj proti podvodům²²⁵.

Riziko korupce ve veřejných zakázkách měřené indexem rizika korupce (CRI) na úrovni EU se v letech 2016 až 2021 výrazně liší. Riziko vyjádřené hodnotami CRI se v letech 2019–2021 zvýšilo o 10 % poté, co v letech 2016–2018 došlo k jeho poklesu. Podle Eurobarometru z roku 2024 se 37 % respondentů domnívá, že úplatkářství a zneužití moci pro osobní prospěch jsou mezi úředníky odpovědnými za zadávání veřejných zakázek rozšířené. Podobně 52 % respondentů z EU v globálním barometru korupce organizace Transparency International vyjadřuje pochybnosti o tom, že veřejné zakázky jsou zadávány na základě soutěže. Namísto toho se domnívají, že veřejné zakázky v jejich zemích jsou často ovlivňovány úplatky nebo osobními vazbami⁽²²⁶⁾.

Na rozdíl od výše uvedeného výsledky OPC vykreslují pozitivnější obraz – vnímání zúčastněných stran ohledně toho, zda směrnice **pomáhá snižovat korupci** a odrážet politický tlak ve veřejných zakázkách, bylo obecně příznivé (37,8 %, 258 odpovědí) – 44,2 % firem (57 odpovědí), 42,1 % obchodních sdružení (45 odpovědí) a přibližně polovina akademických institucí (17 odpovědí) s tímto tvrzením souhlasila. Další třetina zúčastněných stran (35,1 %, 240 odpovědí) vyjádřila neutrální názor – tento názor převládá mezi orgány veřejné správy (46,2 %, 91 odpovědí). Nakonec pouze 14,5 % respondentů (99 odpovědí) ⁽²²⁷⁾ nesouhlasilo s tvrzením, že směrnice hrají pozitivní roli při snižování korupce a odrážení politického tlaku (obrázek 9 a tabulka 13, s. 109). Podobně 36,9 % respondentů (254 odpovědí) – zejména veřejné orgány (43,2 %, 85 odpovědí), společnosti (42,6 %, 55 odpovědí) a obchodní sdružení (42,6 %, 46 odpovědí) – se domnívalo, že směrnice podporují **kulturu integrity** a fair play ve veřejných zakázkách, zatímco jedna třetina (200 odpovědí) zaujala neutrální postoj, včetně 38,6 % orgánů veřejné správy (76 odpovědí). Naproti tomu 24,1 % respondentů (166 odpovědí) zastávalo opačný názor (obrázek 10 a tabulka 14, s. 110). Další zdroj – průzkum provedený společností Ecorys (2025) – potvrzuje, že jak zadavatelé, tak hospodářské subjekty důsledně oceňují spravedlnost. Podíl zadavatelů, kteří přikládají spravedlnosti ve veřejných zakázkách význam, výrazně vzrostl, a to z pouhých 55 % v roce 2010 na 78 % v roce 2025. U hospodářských subjektů zůstala důležitost spravedlnosti stabilní na úrovni 55–56 % ⁽²²⁸⁾.

Je důležité zdůraznit, že mezi členskými státy existují znatelné rozdíly, které lze vysvětlit vzájemným působením faktorů ovlivňujících tyto výsledky. Například některé země mají vysokou celkovou hodnotu zakázek (a vysoký celkový počet zakázek),

Evropská zpráva (2023) Evropský parlament (2023). Zintenzivnění úsilí EU v boji proti korupci, s. 57, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/734687/EPRS_STU\(2023\)734687_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/734687/EPRS_STU(2023)734687_EN.pdf).

²²⁴ Evropská komise – Pakt integrity (https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/integrity-pacts_en).

²²⁵ Evropská komise – Centrum znalostí o boji proti podvodům. Prevence a odhalování podvodů v oblasti fondů EU (https://antifraud-knowledge-centre.ec.europa.eu/index_en).

²²⁶ Transparency International (2021) Globální barometr korupce. Evropská unie 2021. Názory a zkušenosti občanů o korupci, s. 26 zkušenosti

²²⁷ Mezi občany EU převládaly negativní odpovědi – 22 respondentů z 52 (42,3 %) nesouhlasilo s tím, že směrnice pomohly snížit korupci, zatímco 18 občanů (37,8 %) s takovou pozitivní rolí souhlasilo.

²²⁸ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 57.

ale také relativně vysoké riziko korupce v rámci jejich veřejných zakázek v průběhu let ve srovnání s průměrem EU-27. Ostatní země mají ve srovnání s tím nižší hodnoty indexu rizika korupce (CRI), ale velmi vysokou celkovou hodnotu zakázek v jednom z let, což vede k vysokým nákladům na riziko korupce²²⁹.

Nedávné průzkumy potvrzují, že i pro roky 2023 a 2024 (po pandemii covid-19) je riziko korupce vnímáno jako pokračující vzestupný trend. Tyto obavy se odrážejí i v názorech podnikatelů. Eurobarometr z roku 2024 o postoji podniků k korupci v EU ukazuje, že 27 % dotazovaných společností v celé EU, které se zúčastnily zadávacího řízení, se domnívá, že korupce jim v posledních třech letech v praxi zabránila vyhrát veřejné zakázky nebo veřejné zakázky⁽²³⁰⁾.

Pokud jde o typy nesrovnalostí, s nimiž se setkaly, podniky zdůrazňují specifikace šité na míru konkrétním podnikům jako „velmi“ nebo „poměrně rozšířenou“ praxi ve své zemi (61 %); rozšířené střety zájmů při hodnocení nabídek (52 %); koluzní nabídky (50 %); zneužívání mimořádných okolností k ospravedlnění použití nekonkurenčních nebo zrychlených postupů (46 %); zneužívání postupů s vyjednáváním (45 %); a změny smluvních podmínek po uzavření smlouvy (40 %).

Zatímco nástroje transparentnosti zavedené směrnicemi poskytují prvky pro potírání rizika korupce a protisoutěžních praktik, zjištěné nedostatky v kvalitě údajů a chybějící informace, jako je způsob výběru (kritérium pro zadání zakázky), typ postupu, jméno vítěze, hodnota zakázky atd., jsou spojeny s rizikem korupce a manipulace s nabídkami, vyvolávají obavy o spravedlivost výsledků zadávání veřejných zakázek a podkopávají účinnost reformy z roku 2014²³¹.

4.1.1.5.3 Profesionlizace

Ačkoli směrnice neobsahují přímá opatření ovlivňující profesionalizaci, položily základy pro kvalifikovanější a schopnější pracovníky v oblasti zadávání veřejných zakázek. Profesionální zadavatelé jsou nepostradatelní pro zajištění silnějšího modelu správy, v němž je zachována transparentnost, předchází se korupci a lze sledovat strategické politické cíle. Od vstupu směrnic v platnost podnikla Komise mnoho kroků na podporu profesionalizace veřejných zakázek (tabulka 92, s. 247)⁽²³²⁾ zejména přijetím doporučení, které podporuje rozvoj a provádění dlouhodobých politik profesionalizace v členských státech (říjen

²²⁹ Evropský parlament (2023), *Zintenzivnění úsilí EU...*, s. 58.

²³⁰ Evropská komise: Generální ředitelství pro migraci a vnitřní věci a Kantar, *Postoj podniků ke korupci v EU – zpráva*, Úřad pro publikace Evropské unie, 2023 (<https://data.europa.eu/doi/10.2837/350448>). Pro účely tohoto průzkumu Flash Eurobarometer provedla společnost Ipsos European Public Affairs v období od 20. března 2023 do 6. dubna 2023 rozhovory s reprezentativním vzorkem podniků zaměstnávajících jednu nebo více osob v šesti klíčových odvětvích (viz výše). Rozhovory se uskutečnily telefonicky s osobou s rozhodovacími pravomocemi ve společnosti (výkonný ředitel, generální ředitel, finanční ředitel), osobou vedoucí obchodní činnosti (obchodní ředitel, manažer prodeje, manažer marketingu) nebo právním zástupcem. Celkem bylo provedeno 12 875 rozhovorů.

²³¹ Da Rosa, I. et al. (2025), *Evaluation of Transparency...*, s. 110–111.

²³² Obsahuje širší přehled iniciativ Komise v oblasti profesionalizace veřejných zakázek za posledních deset let.

2017)²³³ a zavedení evropského rámce kompetencí pro veřejné zadavatele (ProcurComp^{EU}), souboru nástrojů, který má pomoci veřejným správám, zadavatelům a odborníkům v oblasti zadávání veřejných zakázek zlepšit jejich znalosti, dovednosti a kompetence v této oblasti (prosinec 2020)²³⁴. V roce 2022 byla profesionalizace pracovníků v oblasti veřejných zakázek označena za jeden z dvanácti stěžejních projektů technické podpory pro rok 2023 v rámci agendy veřejné správy⁽²³⁵⁾. Kromě toho Komise v průběhu let poskytovala praktické pokyny a vzdělávací programy s cílem podpořit výměnu osvědčených postupů, poskytovat pokyny k předcházení nejčastějším chybám při zadávání veřejných zakázek⁽²³⁶⁾ a podporovat přijímání ekologických, sociálně odpovědných a PPI⁽²³⁷⁾. Tyto iniciativy poskytly strukturovaný rámec a praktické nástroje na podporu členských států při vypracovávání dlouhodobých strategií profesionalizace.

Navzdory úsilí vynaloženému na úrovni EU a členských států však výzvy přetrvávají. Nedostatky v dovednostech a kompetencích, omezené modely kompetencí a certifikační rámce, nedostatečné možnosti školení v pokročilých tématech zadávání veřejných zakázek, nízká atraktivita profese spolu s obtížemi při udržení kvalifikovaných odborníků v oblasti zadávání veřejných zakázek jsou opakujícími se tématy v mnoha zemích²³⁸. Významnou překážkou je omezené uznání zadávání veřejných zakázek jako samostatné profese²³⁹.

V této souvislosti stojí za zmínku smíšené výsledky průzkumu OPC, v němž třetina respondentů souhlasila s tím, že směrnice přispěly k profesionalizaci

²³³ Doporučení Komise (EU) 2017/1805 ze dne 3. října 2017 o profesionalizaci veřejných zakázek – Vytvoření architektury pro profesionalizaci veřejných zakázek, *Úř. věst.* L 259, 7.10.2017, s. 28–31, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2017/1805/oj>.

²³⁴ ProcurComp^{EU} poskytl matici kompetencí se seznamem 30 klíčových kompetencí, nástroj pro sebehodnocení a obecný vzdělávací program, doplněný o některé pokyny. Tento rámec byl zaveden v RO, SL, EE, MT, IT, IE, LT, HR a FR, jakož i mimo EU. Evropská komise ProcurComp^{EU} the Evropská kompetenční rámec pro veřejných veřejných
(https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/professionalisation-public-buyers/procurcompeu-european-competency-framework-public-procurement-professionals_en).

²³⁵ V letech 2019–2025 podpořila Komise prostřednictvím nástroje technické podpory (TSI) devět projektů profesionalizace v osmi zemích (HU, RO, FR, EL, EE, MT, LT, SK) s důrazem na posílení dovedností, využívání digitálních nástrojů, podporu ekologických veřejných zakázek, posílení integrity a transparentnosti, zlepšení výkonnosti systému a podporu strategických reforem. Evropská komise – stěžejní projekt technické podpory na rok 2023 (https://reform-support.ec.europa.eu/professionalization-public-procurement-personnel_en).

²³⁶ Evropská komise (2018) Pokyny pro odborníky v oblasti veřejných zakázek k předcházení nejčastějším chyb při projektech financovaných Evropskou Evropskou Evropskou a a investiční.
(https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/guides/public_procurement/2018/guidance_public_procurement_2018_en.pdf)

²³⁷ Abychom jmenovali jen některé, knihovna 90 příkladů osvědčených postupů a nástrojů doprovázejících doporučení z roku 2017 o profesionalizaci veřejných veřejných
(<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/32184>), pokyny k inovativnímu zadávání veřejných zakázek (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45975>), sociální veřejných
(<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767>), Inovační partnerství: Stručný průvodce od odborníků (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/47178>), Postupy a nástroje veřejných zakázek na podporu inovací (<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/47179>), vzdělávací program pro CPB.

²³⁸ OECD (2023), „*Profesionalizace pracovníků v oblasti veřejných zakázek: přehled současných iniciativ a výzev*“, OECD Public Governance Policy Papers, č. 26, OECD Publishing, Paříž, (<https://doi.org/10.1787/e2eda150-en>).

²³⁹ Jak uvádí OECD (2024), členské státy, v nichž je veřejné zakázky považováno za povolání, jsou stále v menšině – pouze 17 z 35 zemí OECD (49 %) uznává veřejné zakázky jako samostatné povolání v rámci státní správy.

veřejných zadavatelů (38,4 %, 263 odpovědi), zatímco podobný podíl takový účinek nevnímali (33,6 %, 230 odpovědi). Pokud jde o pozitivní zpětnou vazbu, pocházela od 35,5 % obchodních sdružení (38 odpovědi), 41,1 % veřejných orgánů (81 odpovědi), 47,3 % firem (61 odpovědi) a 63,6 % akademických institucí (21 odpovědi). Naopak odborové organizace byly skupinou, kde převládaly negativní názory, přičemž 50 z 52 odpovědi nesouhlasilo s tím, že směrnice přispěly k větší profesionalizaci veřejných zadavatelů (obrázek 11 a tabulka 15, s. 111).

Podíl neúspěšných zadávacích řízení představuje další zajímavý ukazatel administrativní kapacity zadavatelů. Celková průměrná míra neúspěšnosti v EU činí 14,57 % (z důvodu absence nebo neplatnosti nabídek či přerušení řízení), v některých členských státech však přesahuje 25 %. Tyto údaje poukazují na systémovou neefektivitu, která může být důsledkem špatného plánování, nejednoznačných požadavků, ale také nedostatečné znalosti trhu²⁴⁰.

4.1.1.5.4 Závěry – správa a řízení

Míra, v jaké směrnice z roku 2014 zlepšily transparentnost, integritu a profesionalizaci systému zadávání veřejných zakázek, zůstává nerovnoměrná a obtížně měřitelná, protože účinné řízení veřejných zakázek závisí do značné míry na dostupnosti spolehlivých a srovnatelných údajů. Rozsáhlé mezery v údajích a problémy s kvalitou na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni však podkopávají transparentnost a integritu systému, jakož i schopnost členských států řídit zadávání veřejných zakázek v souladu s politickými cíli a posuzovat soulad se směrnicemi aby se zabránilo potenciální korupci a/nebo praktikám narušujícím hospodářskou soutěž⁽²⁴¹⁾. Cíle směrnic proto nebyly plně dosaženy, pokud jde o zásady transparentnosti a integrity.

Pokud jde o profesionalizaci, rostoucí složitost zadávání veřejných zakázek, která je dána jeho sladěním s širšími strategickými politickými cíli a vnějšími tlaky, jako je geopolitická nestabilita a technologické výzvy, posílila kritickou potřebu vysoce kvalifikované pracovní síly a administrativních kapacit v oblasti zadávání veřejných zakázek. Přestože bylo na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni dosaženo značného pokroku, profesionalizace zadávání veřejných zakázek zůstává nerovnoměrná.

4.1.2 Efektivita

Podle nedávného průzkumu TED mezi uživateli se stále více pozornosti věnuje efektivitě veřejných zakázek, zejména mezi veřejnými zadavateli. Na otázku týkající se významu vybraných aspektů postupů při zadávání veřejných zakázek uvedlo „efektivitu“ v letech 2008–2010 41 % zadavatelů, zatímco v nedávném průzkumu se tento podíl zvýšil na 77 % (tabulka 93, s. 246). Vzhledem k ústřední roli účinnosti při určování celkové role veřejných zakázek jako politického opatření je třeba uznat, že systém často vyžaduje vyvážení konkurenčních politických cílů. Hodnocení identifikovalo, zejména na základě zpětné vazby od zúčastněných stran, několik prvků, které mohou vyžadovat **nevyhnutelné kompromisy**, například:

²⁴⁰ Da Rosa, I., et al. (2025), *Hodnocení transparentnosti...*, s. 87.

²⁴¹ *Tamtéž*, s. 15.

- Sdružování poptávky prostřednictvím rámcových dohod nebo centrálních nákupních orgánů může zvýšit efektivitu transakcí a snížit náklady. Současně však takové sdružování může neúmyslně omezit přístup malých a středních podniků, které mají potíže konkurovat v rámci velkých, svázaných zakázek.
- Ačkoli cíl podpory ekologičtějšího zadávání veřejných zakázek podporuje důležité cíle EU v oblasti životního prostředí a změny klimatu, může být v rozporu s cílem zjednodušit zadávání veřejných zakázek. Začlenění kritérií GPP může v praxi zvýšit složitost těchto postupů, protože navrhování, ověřování a monitorování environmentálních požadavků vyžaduje technické znalosti a dodatečnou dokumentaci, což může odradit od účasti zejména malé a střední podniky.
- Zvýšená flexibilita, jako je snazší přístup k jednání, může zjednodušit postupy a zvýšit účinnost. Taková flexibilita však může také snížit transparentnost a oslabit záruky proti korupci.
- Větší konkurence přináší vyšší úspory. Má však také svou cenu: čím více uchazečů se účastní, tím více bude neúspěšných účastníků, jejichž úsilí představuje pro ekonomiku ušlé náklady²⁴².

Při hodnocení celkové rovnováhy nákladů a přínosů směrnic je proto třeba mít na paměti, že **čistý výsledek z hlediska účinnosti** může být ovlivněn politickými rozhodnutími, která **upřednostňují určité cíle na úkor jiných**. Tyto kompromisy mohou být oprávněné, protože dlouhodobé přínosy nebo pozitivní externality – jako je environmentální udržitelnost nebo sociální začlenění – převažují nad okamžitými náklady.

S ohledem na výše uvedený politický kontext bude celková efektivita směrnic do značné míry záviset na rovnováze mezi:

- **přímými náklady a přínosy**, jako jsou přímé náklady na dodržování předpisů oproti lepšímu poměru ceny a kvality ve veřejných zakázkách na straně přínosů, a
- **nepřímými (společenskými) náklady a přínosy**, jako jsou ztracené příležitosti pro inovace v případě příliš zatěžujících postupů, oproti nepřímým přínosům pro společnost, jako jsou dlouhodobé a krátkodobé environmentální přínosy GPP.

4.1.2.1 Přímé náklady a přínosy

Pokud jde o přímé náklady a přínosy intervence, toto hodnocení identifikovalo **přímé náklady na dodržování předpisů**⁽²⁴³⁾ které mají převážně formu administrativních nákladů⁽²⁴⁴⁾ na provádění postupů zadávání veřejných zakázek, které nesou zadavatelé, a

²⁴² „První kompromis je mezi konkurencí a nákladovou efektivností. Toto napětí [...] vychází z myšlenky, že větší transparentnost a otevřené postupy přilákají více uchazečů, čímž se zlepší konkurence a výsledky zadávání veřejných zakázek. Více uchazečů však také znamená vyšší nároky na zdroje jak pro hospodářské subjekty, tak pro zadavatele při přípravě a posuzování nabídek.“; zdroj: Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 93.

²⁴³ Náklady, které je třeba nést, aby byly splněny ustanovení směrnic; na základě BRT – nástroj č. 56.

²⁴⁴ Náklady hrazené podniky a veřejnými orgány v důsledku administrativních činností prováděných za účelem splnění administrativních povinností obsažených ve směrnici; na základě BRT – nástroj č. 56.

hospodářské subjekty (oddíl 4.1.2.1.1 níže), jakož i náklady na přizpůsobení²⁴⁵ hrazené členskými státy (oddíl 4.1.2.1.2 níže). Za druhé, přímé náklady na zásah zahrnují také náklady na vymáhání⁽²⁴⁶⁾ které souvisejí s monitorováním provádění směrnic a jsou hrazeny správními orgány členských států (viz oddíl 4.1.2.1.3 týkající se tříletého podávání zpráv). Nakonec jsou níže diskutovány také úspory z transakcí (chápané jako **přímé regulační přínosy**⁽²⁴⁷⁾).

4.1.2.1.1 Časová a nákladová efektivita postupů

Existují dva hlavní způsoby, jak pochopit a měřit časovou efektivitu zadávacích řízení, které zachycují různé dimenze procesu:

- Čas skutečně strávený prací na postupu (osobodny): měří **aktivní úsilí** vyžadované od zaměstnanců (zadavatelů i hospodářských subjektů) k zpracování zadávacího řízení, jako je vypracování dokumentů, hodnocení nabídek a příprava rozhodnutí o zadání zakázky. Představuje přímé náklady na dodržování předpisů.
- Čas, který uplynul mezi termínem pro podání nabídek a zadáním zakázky (kalendářní dny): zachycuje **celkovou délku** procesu zadávání zakázky z vnějšího pohledu²⁴⁸. Zahrnuje období, během nichž orgány aktivně hodnotí nabídky, ale může zahrnovat i období, kdy se aktivně nepracuje (např. čekání na schválení nebo zpoždění v plánování)⁽²⁴⁹⁾. Poskytuje nepřímější měřítko, které je relevantní pro dodavatele a reakci trhu⁽²⁵⁰⁾, a představuje nepřímé náklady související s fungováním trhu.

Tyto dva ukazatele se vzájemně doplňují: osobní dny ukazují vnitřní úsilí, zatímco kalendářní dny ukazují, jak rychle proces přináší výsledky.

Pokud jde o přímé náklady na dodržování směrnic, medián počtu **osobodnů** strávených na postupech zadávání veřejných zakázek nad prahovými hodnotami EU se výrazně snížil ze 108 dnů v letech 2008–2010 na 57 dnů v letech 2019–2024²⁵¹. Pokud jde o hlavní typy řízení, celkový počet dnů u otevřených řízení klesl ze 107 na 64. U řízeních s vyjednáváním se celkový počet dnů snížil ze 116 na 71 a u rámcových dohod ze 70 na 49 (tabulka 94, s. 246).

²⁴⁵ Investice a výdaje, které musí veřejné orgány nést, aby přizpůsobily svou činnost požadavkům obsaženým ve směrnicích; na základě BRT – nástroj č. 56.

²⁴⁶ Náklady spojené s činnostmi souvisejícími s prováděním směrnic, jako je monitorování; na základě BRT – nástroj č. 56. Je třeba také poznamenat, že náklady související s rozhodováním nebo soudními spory vyplývajícími z provádění směrnic sice vznikají, ale nespádají do rozsahu tohoto hodnocení.

²⁴⁷ Mezi ně může patřit vyšší ekonomická produktivita, lepší alokace zdrojů, úspory nákladů, ale také větší rozmanitost a kvalita produktů a služeb pro konečné spotřebitele; na základě BRT – nástroj č. 56.

²⁴⁸ Na rozdíl od doby do podání nabídky, která je v tomto kontextu méně relevantní, protože nedávno shromážděné údaje ukazují, že se velmi blíží zákonným minimům; zdroj: Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 79. ⁽²⁴⁹⁾ Je třeba poznamenat, že zatímco osobní dny představují relevantní samostatný ukazatel přímých nákladů, náklady spojené s druhým ukazatelem jsou do jisté míry již zachyceny prvním ukazatelem, a proto by neměly být považovány za zcela dodatečný ukazatel nepřímých nákladů. Celková délka trvání postupu se ve skutečnosti nachází na průsečíku přímých a nepřímých nákladů systému.

²⁵⁰ Například v případě zpoždění při zahájení projektů nebo blokování zdrojů při čekání na rozhodnutí o zadání zakázky – v tomto hodnocení se tento typ nepřímých nákladů považuje za náklad, který má dopad na společnost jako celek (viz příloha IV).

²⁵¹ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 59.

Jedním z faktorů, které vedly k tomuto zlepšení, bylo zkrácení času potřebného k provedení zadávacích řízení díky zvýšení efektivity zadavatelů a hospodářských subjektů. Nicméně další faktory, které přispěly k celkovým výsledkům, nesouvisely se zvýšením efektivity. Patřilo mezi ně snížení počtu nabídek přijatých v rámci jednotlivých řízení a méně časté využívání časově nejnáročnějších omezených řízení²⁵².

Pokud jde o **čas potřebný k vyhodnocení nabídek**, společnost Ecorys (2025) odhaduje, že medián počtu dnů do zadání zakázky nad prahovými hodnotami EU se v průměru zvýšil o 4 dny, a ¹⁰z 58 dnů v letech 2008–2010 na 62 dnů v období po přijetí směrnic²⁵³. Doba potřebná k vyhodnocení nabídek se nejvýrazněji prodloužila u rámcových smluv a elektronických aukcí (z 66 na 94 dnů, resp. z 50 na 78 dnů). Je zajímavé, že od zavedení nových pravidel je doba potřebná k vyhodnocení nabídek v rámci rámcových smluv nebo elektronických aukcí nad a pod prahovými hodnotami EU velmi podobná⁽²⁵⁴⁾.

Při pohledu na časovou efektivitu z ještě jiného úhlu pohledu byli ti, kteří mají přímé zkušenosti s veřejnými zakázkami⁽²⁵⁵⁾ dotázáni na úsilí vyžadované v různých fázích zadávání veřejných zakázek (tabulka 95, s. 246) – zadavatelé označili fázi před zadáním zakázky za nejnáročnější, a to jak u jednorázových zakázek (53 %), tak u rámcových smluv (54 %). Totéž platí pro hospodářské subjekty: 48 % firem účastnících se rámcových dohod a 41 % firem účastnících se jednorázových výběrových řízení považovalo tuto fázi za náročnou. Na rozdíl od zadavatelů však hospodářské subjekty označily za zvláště náročnou také fázi podávání nabídek (43 %), i když v menší míře u rámcových dohod (37 %).

Na základě výše uvedených údajů týkajících se délky trvání postupů vyjádřené v osobodnech a přiřazení peněžní hodnoty tomuto času společnost Ecorys (2025) zjistila, že v konstantních cenách se celkové **náklady na postupy** nad prahovými hodnotami EU v analyzovaném období zvýšily z přibližně 34 600 EUR²⁵⁶ v letech 2008–2010 na přibližně 43 200 EUR v letech 2019–2024. V procentním vyjádření hodnoty zakázky však náklady v průběhu času klesly a představovaly v průměru 0,9 %. Při samostatném posouzení různých typů postupů se celkové náklady zvýšily z přibližně 34 600 EUR na přibližně 46 400 EUR za otevřené řízení a z přibližně 32 700 EUR na přibližně 42 900 EUR za řízení s vyjednáváním. Náklady na omezená řízení se snížily, ale snížilo se i jejich využívání (celkově je tedy tento aspekt méně významný)⁽²⁵⁷⁾. Průměrné náklady na jeden postup pro zadavatele se snížily z 6 900 EUR²⁵⁸ v letech 2008–2010 na 6 000 EUR v letech 2019–2024, zatímco pro hospodářské subjekty se zvýšily z 4 700 EUR na 11 400 EUR, a to hlavně kvůli vysokým nákladům na účast firem v rámcových dohodách (12 100 EUR). Naopak náklady na účast v rámcových dohodách se pro zadavatele snížily z 6 000 EUR na smlouvu v letech 2008–2010 na

²⁵² *Tamtéž*, s. 57.

²⁵³ *Tamtéž*, s. 82.

²⁵⁴ *Tamtéž*, s. 83.

²⁵⁵ Zadavatelé a hospodářské subjekty zapojené do zadávacích řízení, pro která byla na TED zveřejněna oznámení o zadání zakázky.

²⁵⁶ Upraveno podle cen z roku 2022.

²⁵⁷ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 58.

²⁵⁸ Upraveno na ceny v roce 2022, viz výše.

3 500 EUR v letech 2019–2024²⁵⁹. Většina respondentů průzkumu TED nakonec považuje výše uvedené náklady za obecně přijatelné, pokud je porovnáme s potenciálními zisky z úspěšných zadávacích řízení²⁶⁰.

Pro srovnání lze také odkázat na studii Oslo Economics a Inventura (2023) pro norské ministerstvo obchodu, průmyslu a rybolovu, která odhaduje transakční náklady ve veřejných zakázkách. Výše uvedené transakce nad prahovou hodnotou EU stojí v průměru 156 000–367 000 NOK (15 400–36 300 EUR) na jeden postup²⁶¹. V relativním vyjádření představují tyto náklady 0,2–0,5 % hodnoty zakázky, což je pozoruhodné vzhledem k tomu, že norská studie zahrnovala jak přípravu a provedení soutěže, tak i následné kroky související se zakázkou⁽²⁶²⁾. Dánský úřad pro hospodářskou soutěž (2019) odhadl transakční náklady při zadávání veřejných zakázek nad prahovými hodnotami EU na 2,6 % (tj. průměrné administrativní náklady z celkové hodnoty zakázky do podpisu smlouvy) pro zadavatele a 2 % pro vítězné hospodářské subjekty. Relativní administrativní náklady klesaly v závislosti na hodnotě zakázky⁽²⁶³⁾.

Srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami EU

V roce 2010 60 % zadavatelů uvedlo, že postupy přesahující prahové hodnoty EU jsou časově náročnější než postupy pod těmito prahovými hodnotami. Podle společnosti Ecorys (2025) v současnosti tyto problémy nadále uvádí méně než 1 z 3 respondentů²⁶⁴. U hospodářských subjektů tento názor poklesl, i když méně prudce, z 35 % v roce 2010 na 27 % v období po přijetí směrnice. Pokud jde o náklady, zpočátku 39 % zadavatelů mělo pocit, že náklady nad prahovými hodnotami EU jsou vyšší než náklady pod prahovými hodnotami – v případě zadavatelů se tento rozdíl v poslední době snížil na 21 %. U hospodářských subjektů zůstaly rozdíly v nákladech v průběhu času relativně stabilní⁽²⁶⁵⁾. Celkově se vnímané rozdíly mezi postupy nad a pod prahovými hodnotami EU v obou aspektech (tj. včasnost a náklady) snížily, což naznačuje buď zefektivnění procesů nad prahovými hodnotami EU, nebo to, že tyto dvě úrovně nyní fungují jako stále více integrovaný trh.

Podle respondentů průzkumu OPC není provádění transakcí podle pravidel směrnic obecně považováno za jednodušší než zadávání veřejných zakázek pod prahovými hodnotami EU²⁶⁶. Pouze 16,4 % respondentů poskytlo kladnou zpětnou vazbu (109 odpovědí), zatímco více než polovina respondentů považovala tyto transakce za zřídka nebo nikdy jednodušší (58,6 %, 391 odpovědí; obrázek 58, s. 170). Na otázku týkající se lepšího poměru ceny a kvality odpovědělo kladně pouze 9,9 % respondentů (66 z 666). Naproti tomu

²⁵⁹ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 60.

²⁶⁰ *Tamtéž*, s. 15.

²⁶¹ Oslo Economics (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 58.

²⁶² Offentlige anskaffelser i 2022, Utarbeidet på oppdrag for Nærings- og fiskeridepartementet, 17. august 2023, s. 23 (<https://osloeconomics.no/wp-content/uploads/2023/11/OE-rapport-2023-51.-Rapport-til-anskaffelsesutvalget.-Offentlige-anskaffelser-i-2022.pdf>).

²⁶³ Na rozdíl od dánské studie a odhadů Ecorys (2025), které nezohledňovaly následné náklady.

²⁶⁴ Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2019). *Transaktions- og omkostninger ved EU-udbud*, s. 12 (<https://kfst.dk/media/54393/20190425-transaktionsomkostninger-ved-eu-udbud.pdf>).

²⁶⁵ Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 62.

²⁶⁶ *Tamtéž*, s. 58–59.

²⁶⁷ V této části jsou diskutovány pouze odpovědi týkající se efektivity.

téměř polovina respondentů odpověděla záporně („zřídka“ 34 % a „nikdy“ 11 % – celkem 300 odpovědí; obrázek 59, s. 171). Nakonec pouze 19 % respondentů (126) považovalo směrnice za prostředek k urychlení postupů, zatímco téměř 55 % (364) odpovědělo záporně (obrázek 60, s. 172). Celkově převládá skeptický názor, i když značná část respondentů uznává výhody alespoň některých prvků režimu nad prahovými hodnotami EU.

Srovnání s veřejnými zakázkami v soukromém sektoru

V letech 2008–2010 většina hospodářských subjektů uvedla, že veřejné zakázky jsou časově náročnější a nákladnější než nákupy v soukromém sektoru (58 % resp. 59 %). Tento názor se v období po přijetí (2019–2024) snížil na 39 % (čas) a 34 % (náklady). V souladu s tímto vývojem se podíl hospodářských subjektů, které považovaly veřejné zakázky za efektivnější než nákupy v soukromém sektoru, zvýšil z 24 % v letech 2008–2010 na průměrných 35 % v letech 2019–2024. Tyto trendy naznačují postupně rostoucí uznání nákladové a časové efektivity veřejných zakázek ve srovnání se soukromým trhem⁽²⁶⁷⁾.

Pokud jde o OPC, respondenti byli rovněž požádáni, aby porovnali prodej podle pravidel směrnic s privátním zadáváním veřejných zakázek²⁶⁸ – pouze velmi malý podíl respondentů odpověděl, že nákup podle směrnic je jednodušší (3,7 %, 24 odpovědí), zatímco většina uvedla opak (49,2 %, 320 odpovědí; obrázek 68, s. 181). Pokud jde o dosažení lepšího poměru ceny a kvality, byli stejně skeptičtí, s převážně negativními odpověďmi (32 %, 210 odpovědí), avšak největší skupina (38 %, 246 odpovědí) nebyla schopna posoudit (obrázek 69, s. 182). A konečně téměř polovina respondentů (48,8 %, 315 odpovědí) se domnívala, že prodej podle směrnic je zřídka nebo nikdy rychlejší než soukromé zadávání zakázek (obrázek 70, s. 183).

4.1.2.1.2 Investice členských států do IT infrastruktury

V rámci hodnocení byl proveden průzkum mezi členskými státy s cílem zjistit náklady spojené se zavedením a údržbou systémů elektronického zadávání veřejných zakázek, které byly nezbytné pro provedení směrnic. Komise obdržela odpovědi od

14 členských států²⁶⁹ a NO. Všechny země EU oznámily, že v období od roku 2023 do současnosti (tabulka 5, s. 90) provedly v souvislosti se zavedením elektronických formulářů značné investice do systémů elektronického zadávání veřejných zakázek. S výjimkou jednoho členského státu, který tuto službu zadává soukromým poskytovatelům, používá 13 zemí systémy ve vlastnictví státu nebo kombinaci systémů ve veřejném a soukromém vlastnictví (např. systémy elektronického zadávání veřejných zakázek provozované vládními agenturami nebo CPB).

Velikost a finanční závazky vůči těmto systémům se mezi členskými státy značně lišily, což bylo do značné míry ovlivněno velikostí dané země. Rozsah nákladů se pohyboval od několika set tisíc eur do 10 milionů eur, přičemž medián nákladů činil přibližně 1,4 milionu eur. Většina těchto nákladů, přibližně 65 % až 100 %, byla věnována na návrh systému a

²⁶⁷ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 58.

²⁶⁸ V této části jsou diskutovány pouze odpovědi týkající se efektivity.

²⁶⁹ BE, HR, DK, EE, FI, FR, DE, HU, LV, MT, RO, SK, SI, SE.

vývoji, přičemž zbývající prostředky byly přiděleny na plánování a testování. Provozní a údržbové náklady se rovněž značně lišily, přičemž medián nákladů dosáhl téměř 240 tisíc EUR ročně. Některé členské státy při vykazování opakujících se nákladů zahrnuly také náklady na poradenství a školení.

4.1.2.1.3 Náklady na tříleté podávání zpráv

Jak již bylo uvedeno, směrnice rovněž vyžadují tříleté podávání zpráv podle článku 45 směrnice 2014/23/EU, článků 83 a 85 směrnice 2014/24/EU a článků 99 a 101 směrnice 2014/25/EU. Tato povinnost představuje administrativní náklady vyplývající z těchto pravidel²⁷⁰. Odhad⁽²⁷¹⁾ úsilí potřebného k přípravě každého vnitrostátního hodnocení naznačuje průměrnou pracovní zátěž přibližně 0,35 ekvivalentu plného úvazku (FTE) na členský stát pro období 2021–2024, která zahrnuje především administrativní koordinaci, extrakci dat, analýzu a vypracování zprávy. To se pohybuje od 0,24 FTE u států s menším počtem obyvatel až po 0,63 FTE u největších států a vzniká jednou za tři roky.

4.1.2.1.4 Úspory z transakcí

Z širšího pohledu ekonomická literatura důsledně poukazuje na pozitivní vztah mezi konkurencí a nákladovou efektivností ve veřejných zakázkách. Například podle Bek Aagaard, K. & Gregers Linaa, J. (2024) zadavatelé dosahují průměrného snížení ceny o 4,6 %, pokud obdrží dvě nabídky namísto jedné. Při čtyřech obdržených nabídkách je cena zakázky o 9,7 % nižší než v případě jedné nabídky²⁷². Je také zřejmé, že cena je například přibližně o 5,1 % nižší, pokud zadavatel obdrží čtyři nabídky namísto dvou (9,7 % – 4,6 %). Na základě údajů o veřejných zakázkách v Dánsku navíc analýza ukazuje, že silnější konkurence snižuje pravděpodobnost předražené vítězné nabídky, která je definována jako cena zakázky přesahující očekávanou hodnotu o více než 20 %²⁷³. A konečně, jejich odhady ukazují, že v průměru je každá další nabídka doprovázena 2,5% snížením ceny zakázky⁽²⁷⁴⁾. Výrazné snížení cen bylo zaznamenáno zejména u regionálních veřejných zakázek, u zakázek na stavební práce a u postupů zadávání zakázek na základě nejnižší ceny namísto MEAT (obrázek 98, s. 249)⁽²⁷⁵⁾. Výše uvedené zjištění jsou rovněž v podobném řádu jako v předchozím hodnocení⁽²⁷⁶⁾ pravidel EU pro veřejné zakázky, které zjistilo, že zadavatel, který zveřejní výzvu k podání nabídek a použije otevřené řízení, může očekávat celkové přínosy odpovídající úsporám ve výši 3,8 % z konečné hodnoty zakázky. Podle stejného zdroje

²⁷⁰ Které jsou v souladu s nástrojem č. 56 souboru nástrojů pro lepší regulaci druhem přímých nákladů na dodržování předpisů; úplný přehled druhů nákladů je uveden v příloze VI.

²⁷¹ Více podrobností viz příloha IV.

²⁷² Bek Aagaard, K., & Gregers Linaa, J. (2024). Dopad hospodářské soutěže o veřejné zakázky na veřejné finance, s. 7, (<https://kfst.dk/media/bmgjy3w/the-impact-of-competition-for-public-contracts-on-public-finances.pdf>).

²⁷³ *Tamtéž*, s. 7.

²⁷⁴ *Tamtéž*, s. 9.

²⁷⁵ *Tamtéž*, s. 9–10.

²⁷⁶ Pracovní dokument útvarů Komise, Hodnotící zpráva, Dopad a účinnost právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek – část 1, SEC(2011) 853 v konečném znění, Brusel, 27.6.2011.

Celkové ceny za postupy zveřejněné v EU byly o 2,5–10 % nižší než původní odhady zadavatelů²⁷⁷.

4.1.2.2 *Nepřímé náklady a přínosy*

Zatímco přímé náklady a přínosy lze obvykle identifikovat snáze, nepřímé účinky – jak pozitivní, tak negativní – se měří podstatně obtížněji. I když zadavatelé a firmy dodržují pravidla, příliš složité nebo normativní požadavky mohou vytvářet dodatečnou zátěž. Ta se nemusí vždy projevit v přímých finančních termínech, ale přesto vede ke ztrátě příležitostí a neefektivitě.

První typ **nepřímých nákladů** (tj. negativní dopady na fungování trhu) zjištěný v hodnocení souvisí s prodloužením délky řízení od termínu pro podání nabídek až po zadání zakázky, což odráží vnější efektivitu a rychlost procesu. Tento ukazatel je důležitý pro schopnost trhu reagovat a pro plánování dodavatelů (viz oddíl 4.1.2.1.1). Jak vyplývá zejména ze zpětné vazby od zúčastněných stran, další nepřímé náklady souvisejí se sníženou konkurencí, omezeným přístupem na trh, sníženými investicemi a omezenými inovacemi. Příloha VI (tabulka 100, s. 251) obsahuje další podrobnosti podložené příklady, které lze shrnout takto:

- Složitost administrativních a právních předpisů zavedených odvětvovými právními předpisy o povinném GPP vede ke ztrátě širších přínosů, včetně omezeného přijímání udržitelných postupů a ztráty pozitivních vedlejších účinků, které by jinak veřejné zakázky mohly v ekonomice vyvolat.
- Příliš preskriptivní nebo restriktivní pravidla, jako jsou nadměrné finanční požadavky na malé a střední podniky, mohou vést ke ztrátě příležitostí pro růst a tvorbu pracovních míst, zejména na regionální a místní úrovni, kde jsou malé a střední podniky často zakotveny v místních ekonomikách.
- Informační asymetrie způsobená jazykovými požadavky, jako je dostupnost zadávací dokumentace pouze v jazyce zadavatele, může snížit diverzitu dodavatelů. Užší základna dodavatelů následně snižuje odolnost dodavatelských řetězců.
- Slabé pobídky pro předkomerční zadávání veřejných zakázek, jako je nedostatek adekvátních mechanismů sdílení rizik pro uchazeče, odrážejí firmy od investic do nových řešení z důvodu vysokých rizik a nejistých výnosů. Tato váhavost může vést ke ztrátě inovací, čímž se veřejný sektor i širší ekonomika připravují o potenciální dlouhodobé přínosy.

V krátkodobém horizontu mohou všechny výše uvedené faktory odradit firmy od účasti ve výběrovém řízení, což povede k užšímu okruhu konkurentů a v konečném důsledku k vyšším nákladům pro zadavatele.

Pokud jde o **nepřímé přínosy**, hodnocení poskytlo důkazy o následujících výsledcích vyplývajících ze směrnic:

²⁷⁷ *Tamtéž*, s. xviii.

- Nepřímé přínosy související s dodržováním předpisů (tj. vedlejší účinky): směrnice podpořily – v různé míře – ekologičtější, inovativnější a inkluzivnější postupy, zejména ze strany zadavatelů, a tím daly příklad širšímu trhu. Rovněž zlepšily veřejné služby prostřednictvím elektronického zadávání veřejných zakázek a podpořily profesionalizaci veřejné správy.
- Širší makroekonomické přínosy: směrnice podpořily účast malých a středních podniků, čímž podpořily ekonomický růst na místní úrovni a přinesly širší společenské přínosy. Toho bylo dosaženo díky využívání ekologičtějších, inovativnějších a inkluzivnějších produktů a služeb ze strany veřejné správy.
- Další nepeněžní přínosy: směrnice usnadnily monitorování politik tím, že poskytly přístup ke strukturovaným údajům, což občanům umožnilo snáze ověřit efektivní a účinné využívání veřejných prostředků.

A konečně, pokud jde o nepřímé přínosy, průzkum provedený mezi členskými státy týkající se nákladů na zavedení a údržbu systémů elektronického zadávání veřejných zakázek (viz oddíl 4.1.2.1.3) ukázal, že zavedení těchto systémů přináší řadu výhod, z nichž nejvýznamnější jsou větší transparentnost a snazší sledování rizik korupce a manipulace s nabídkami. To často vedlo k vyšší účasti, což v konečném důsledku přispělo k vytvoření konkurenceschopnějšího prostředí. Udržování otevřených a transparentních online platform také pomohlo zadavatelům získávat vzájemně odborné znalosti. Uživatelé také ocenili, že systémy se staly uživatelsky přívětivějšími a zahrnují funkce, jako jsou upozornění a vylepšené vyhledávání a filtrační mechanismy, které pomáhají zefektivnit procesy zadávání veřejných zakázek. Kromě toho používání moderních systémů elektronického zadávání veřejných zakázek významně přispívá ke standardizaci dokumentace k zadávání veřejných zakázek, zjednodušení procesů dohledu, snížení administrativní zátěže a zvýšení bezpečnosti. Jeden členský stát oznámil významné zlepšení spokojenosti uživatelů s integrovanou platformou podporující všechny fáze zadávacího řízení, zatímco jiný členský stát zaznamenal zvýšenou účinnost v oblasti zveřejňování výběrových řízení, auditovatelnosti, dodržování předpisů a přístupnosti pro malé a střední podniky.

4.1.2.3 Celková rovnováha mezi náklady a přínosy

Hodnocení poskytlo nové poznatky o transakčních nákladech, přičemž průměrné náklady na řízení se odhadují na 43 200 EUR pro období 2019–2024 (což představuje nárůst z 34 600 EUR před reformou z roku 2014), avšak jako podíl na hodnotě zakázky tyto náklady poklesly na 0,9 % (z 1,4 %) ²⁷⁸. Z hlediska úspor může zefektivnění a zvýšení konkurenceschopnosti procesů veřejného zadávání zakázek přinést značné výhody – s každou další nabídkou dochází k průměrnému snížení ceny zakázky o 2,5 %. To naznačuje, že navzdory souvisejícím transakčním nákladům **je celková účinnost systému z hlediska přímých účinků pozitivní**, protože zisk v poměru cena/výkon výrazně převyšuje procedurální zátěž.

Z širšího pohledu hodnocení naznačuje, že zatímco **nepřímé náklady** mají převážně formu ušlých příležitostí, zdá se, že jsou do značné míry kompenzovány **širším**

²⁷⁸ ES (2011). *Veřejné zakázky v Evropě – náklady a účinnost*, Evropská komise, Generální ředitelství pro vnitřní trh, PwC, Úřad pro publikace, březen 2011, s. 6 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0cfa3445-7724-4af5-8c2b-d657cd690e03>).

výhody plynoucí ze směrnic. Tyto výhody jsou sice méně zřejmé, ale přesto významné: větší transparentnost a odpovědnost s přínosem v podobě snížení korupce, snazší sledování politik díky strukturovanějším údajům než před reformou a širší společenské přínosy plynoucí z podpory ekologičtějších, inovativnějších a inkluzivnějších postupů. Ačkoli tedy pravidla mohou znamenat značné náklady (převážně přímé), širší hodnota, kterou přináší ekonomice a společnosti, naznačuje, že **systém generuje čisté přínosy**, pokud je posuzován z dlouhodobého a kolektivního hlediska.

4.1.3 Soudržnost

Cílem této části je posoudit, do jaké míry jsou tři hodnocené směrnice stále vzájemně soudržné – jak z hlediska ustanovení, tak z hlediska cílů – a zda jsou tyto směrnice stále v souladu s obecným politickým rámcem, v němž mají fungovat.

4.1.3.1 Vnitřní soulad

Směrnice měly za cíl dosáhnout několika cílů, včetně zvýšení účinnosti veřejných výdajů, usnadnění účasti malých a středních podniků a umožnění zadavatelům lépe využívat veřejné zakázky na podporu cílů environmentální, sociální a inovační politiky²⁷⁹.

Podle ECA (2023) vedlo zahrnutí více cílů do reformy z roku 2014 k neuspokojivému pokroku ve vývoji postupů v oblasti veřejných zakázek, přičemž některé cíle byly vzájemně v rozporu²⁸⁰. Na základě studie⁽²⁸¹⁾ provedené pro účely tohoto hodnocení však nebyl zjištěn žádný významný rozpor mezi hlavními cíli směrnic. Caranta, R. (2025) naopak tvrdí, že směrnice vytvořily vyvážený rámec, aniž by narušily efektivní veřejné zakázky a aniž by existovaly důkazy o významných nesrovnalostech.

Caranta, R. (2025) se domnívá, že právní nejistota vyplývá ze skutečnosti, že směrnice neřeší institucionální partnerství veřejného a soukromého sektoru. To lze odůvodnit skutečností, že spolupráce mezi veřejnými orgány a soukromými subjekty prostřednictvím zakládání společných podniků je v souladu se zásadou svobodné správy⁽²⁸²⁾ (zásady Smlouvy však zůstávají platné)⁽²⁸³⁾ vyloučena z působnosti směrnice 2014/23/EU.

Kromě toho se ustanovení o plnění smluv jeví jako nedostatečná k plné podpoře vnitřního trhu a dosažení strategických cílů a aspektů integrity, jak zdůrazňuje Caranta, R. (2025). Směrnice zejména nestanoví pravidla pro vymáhání povinností v oblasti životního prostředí, sociálních věcí a pracovního práva. To sice zajišťuje, že zadavatelé budou moci přizpůsobit své postupy vnitrostátním právním tradicím, podle

²⁷⁹ Odůvodnění (2) směrnice 2014/24/EU.

²⁸⁰ ECA (2023), Zvláštní zpráva 28/2023: Veřejné zakázky v EU..., s. 48.

²⁸¹ Caranta, R. (2025), *Soulad ve směrnicích EU o zadávání veřejných zakázek. Studie o vnitřní soudržnosti mezi cíli, zásadami a ustanoveními směrnic EU o veřejných zakázkách a koncesích*, Univerzita v Turíně, 2025, s. 119 (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/3304248>).

²⁸² Článek 2 směrnice 2014/23/EU.

²⁸³ Věc C-332/20, *Roma Multiservizi* [2022] ECLI:EU:C:2022:610, bod 53.

Podle Caranty, R. (2025) vede absence harmonizovaného přístupu k roztržitosti právního rámce a ohrožuje dosažení strategických cílů.

Pokud jde konkrétněji o vztah mezi těmito třemi směrnicemi a cíli, které sledují, studie Caranta, R., (2025) zjistila, že mají do značné míry stejné cíle, i když udržitelnost není ve směrnici 2014/23/EU tak výrazně zastoupena. Mnohá ustanovení směrnic jsou stejná nebo mají velmi podobné znění. Ve srovnání se směrnicí 2014/24/EU Caranta, R. (2025) dospěl k závěru, že směrnice 2014/23/EU a 2014/25/EU kladou větší důraz na flexibilitu, a zatímco některá pravidla to odrážejí (např. pravidla týkající se kvalifikačních systémů nebo flexibilnějších postupů), u mnoha jiných tomu tak není. Naopak některé rozdíly v pravidlech (např. týkající se režimu výběru a vyloučení nebo střetu zájmů) nejsou podle Caranty, R. (2025) odůvodněny specifiky směrnice 2014/23/EU a 2014/25/EU. Analýza provedená Carantou, R. (2025) navíc dospěla k závěru, že existence více právních textů a obtížnost rozlišení jejich příslušného rozsahu máte zúčastněné strany, včetně vnitrostátních soudů, což dále přispívá k riziku nejednotného uplatňování pravidel. To bylo zmíněno také v cílené konzultaci s orgány prvního stupně členských států.

Pokud jde o konzultaci se zainteresovanými stranami, výsledky naznačují, že zatímco značná část respondentů (29,7 %, 199 odpovědí) vnímá tyto tři směrnice jako soudržné, větší část je buď neutrální (35,8 %, 240 odpovědí), nebo si není jistá (21,8 %, 146 odpovědí), což naznačuje všeobecný nedostatek jasného názoru. Pouze menšina (12,8 %, 86 odpovědí) s tímto tvrzením výslovně nesouhlasila. Mezi orgány veřejné správy převládal neutrální postoj (40,5 %, 79 odpovědí), zatímco 31,8 % (62 odpovědí) souhlasilo s koherentností směrnic. Podobně 32,3 % hospodářských subjektů (40 odpovědí) bylo neutrálních, následovaných 30,1 % (38 odpovědí), které k tomuto tématu neměly žádný názor (obrázek 48 a tabulka 52, s. 157). Toto rozložení naznačuje, že ačkoli je otevřená kritika soudržnosti omezená, neexistuje ani silný konsensus, který by ji potvrzoval, což možná odráží omezené povědomí o vzájemném působení směrnic nebo smíšené zkušenosti s jejich praktickým uplatňováním. Stejně tak, zatímco 39,1 % respondentů z řad OPC (262 odpovědí) souhlasí s tím, že cíle směrnic byly splněny soudržně²⁸⁴, téměř polovina respondentů zůstává neutrální²⁸⁵ nebo nejistá – 26,9 % vyjádřilo neutrální názor (180 odpovědí), zatímco 21,2 % zvolilo možnost „nevím“ (142 odpovědí) – a 12,84 % výslovně nesouhlasí. Celkové rozložení odpovědí naznačuje, že jasnost cílů stále není všeobecná a mnoho respondentů možná nemá dostatečné znalosti nebo praktické zkušenosti, aby si mohli vytvořit jasný názor (obrázek 49 a tabulka 53, s. 158).

Zatímco ECA (2023) shledala cíle směrnic protichůdnými, hodnocení ukazuje, že směrnice nejsou nekonzistentní, ale spíše že jejich výklad a uplatňování představuje pro zúčastněné strany obtíže, což je v souladu se zjištěními v oddíle 4.1.1.1. Tyto obtíže lze vysvětlit uplatňováním směrnic v kombinaci s dalšími vnitrostátními právními předpisy. Pokud jde o cíle veřejných zakázek, ty zůstaly v zásadě konzistentní. Rozšíření politiky zadávání veřejných zakázek

²⁸⁴ Zejména 44,7 % obchodních sdružení (46 odpovědí) a 37,1 % společností (46 odpovědí) s tím souhlasilo.

²⁸⁵ Mezi orgány veřejné správy byl nejčastější neutrální postoj (39,4 %, 76 odpovědí), následovaný souhlasem s koherencí cílů směrnic (37,3 %, 72 odpovědí).

cíle prostřednictvím dodatečných odvětvových právních předpisů²⁸⁶ však zvýšily složitost pravidel EU pro zadávání veřejných zakázek, která mají uplatňovat zadavatelé a hospodářské subjekty, jak zdůraznil také EÚD (2023)²⁸⁷ a jak je dále rozvedeno v oddíle 4.1.3.2 níže.

4.1.3.2 Vnější soudržnost

Právní rámec EU pro veřejné zakázky, který tradičně upravuje procesní pravidla pro zakázky nad určitou hodnotu, byl v posledních letech rozšířen o řadu právních nástrojů na úrovni EU (směrnice a nařízení) s podstatnými požadavky na veřejné zakázky²⁸⁸.

Tyto překrývající se právní rámce – od energetiky a obrany po digitální a environmentální regulaci – přidaly nové vrstvy složitosti k již tak složitému systému, což vedlo k jeho fragmentaci. V důsledku toho se zadavatelé a hospodářské subjekty potýkají s rostoucími obtížemi při výkladu a důsledném uplatňování pravidel, což může ohrozit právní jasnost, dodržování předpisů a soudržnost veřejných zakázek jako nástroje politiky²⁸⁹.

Podle Janssena, W.A. (2025) lze problémy související s koherencí mezi směrnicemi (2014/24/EU, 2014/23/EU a 2014/25/EU) a jinými legislativními nástroji EU upravujícími veřejné zakázky rozdělit do dvou úrovní:

- První úroveň se týká otázek, jako jsou: nesoudržnost v používání terminologie (např. použití odlišných definic „životního cyklu“ v nařízení 2024/1781 a směrnici 2014/24/EU) a rozsahu (např. požadavky na veřejné zakázky ve směrnici 2023/1791 se vztahují také na postupy pod prahovými hodnotami směrnic a na určité nákupy, které jsou z nich vyloučeny); absence vhodných odkazů na směrnice, nejasné podstatné překrývání bez právního rozporu (např. mezi čl. 18 odst. 2 směrnice 2014/24/EU a čl. 9 směrnice o minimální mzdě 2022/2041) nebo rozdíly v požadavcích na podávání zpráv a monitorování⁽²⁹⁰⁾ Kromě toho, zatímco některé z těchto dodatečných nástrojů se vztahují na koncese, jiné nikoli, a to bez jasného odůvodnění.
- Druhá úroveň obav se týká nesoudržnosti z hlediska právního konfliktu, což znamená, že protichůdné právní povinnosti mezi směrnicemi a jinými legislativními nástroji vedou k porušování práva EU, jsou-li uplatňovány současně (např. zahrnutí požadavků na náležitou péči do směrnice o náležité péči v oblasti udržitelnosti podniků

²⁸⁶ Viz např. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955 (přepracované znění) Úř. věst. L 231, 20.9.2023, s. 1–111, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>.

²⁸⁷ Viz oddíl 4.1.3.2.

²⁸⁸ Více podrobností viz příloha VI.

²⁸⁹ Janssen, W.A. (2025), *Soulad právních předpisů o veřejných zakázkách...*, s. 57–58.

²⁹⁰ Například zatímco nařízení (EU) 2024/3110 vyžaduje, aby členské státy podávaly zprávy o používání kritérií pro zadávání veřejných zakázek pouze prostřednictvím tříletých zpráv podle směrnice 2014/24/EU, směrnice (EU) 2019/1161 vyžaduje samostatné podávání zpráv každých pět let a nařízení (EU) 2023/1542 neukládá žádné povinnosti v oblasti podávání zpráv.

Pokud jde o Listinu základních práv, jsou směrnice soudržné a nemají významný dopad – ani pozitivní, ani negativní.

Během OPC vyjádřili zúčastnění subjekty obavy ohledně soudržnosti směrnic o zadávání veřejných zakázek z roku 2014 s pravidly pro zadávání veřejných zakázek obsaženými v odvětvových právních předpisech, které vznikly v posledních letech, přičemž 36,9 % respondentů (248 odpovědí) nesouhlasilo nebo silně nesouhlasilo s tím, že tato pravidla jsou soudržná²⁹² a pouze 10,9 % (73 odpovědí) podporovalo názor, že směrnice a odvětvové právní předpisy jsou soudržné (obrázek 52 a tabulka 56, s. 161). Na druhou stranu zúčastněné strany nevyjádřily silné názory ani na soulad mezi právními předpisy o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti (směrnice 2009/81/ES) a směrnicemi, ani na soulad směrnic s právními předpisy o opravných prostředcích, přičemž mnoho respondentů nemělo na tyto dvě otázky žádný názor.

Altaee (2025) rovněž zdůraznil, že odborníci na veřejné zakázky poukázali na složitost vyplývající z rozšiřujícího se souboru odvětvových právních předpisů, které zavádějí další ekologické a sociální požadavky, které musí veřejní zadavatelé dodržovat kromě směrnic o zadávání veřejných zakázek z roku 2014. Podle Altaeeho (2025) tato rozříštěnost, bez jasného mechanismu pro soudržnost nebo hierarchii, hrozí přetížením osob odpovědných za veřejné zakázky a oslabením dopadu politik.⁽²⁹³⁾

Podobně Evropský výbor regionů v nedávné zprávě²⁹⁴ zdůrazňuje, že rozsah pravidel EU pro veřejné zakázky, který přesahuje rámec směrnic a zahrnuje odvětvové (vertikální) i horizontální předpisy a směrnice, vytvořil pro místní a regionální orgány složitý rámec, ve kterém se musí orientovat, zejména v určitých odvětvích²⁹⁵.

4.1.3.3 Závěry – soudržnost

Během hodnoceného období zůstaly směrnice vzájemně konzistentní, i když jejich výklad trpěl určitými nesrovnalostmi. Ačkoli byly zjištěny pouze omezené problémy týkající se vnitřní soudržnosti směrnic, zavedení četných ustanovení o zadávání veřejných zakázek v jiných právních aktech vedlo k rozříštěnosti regulačního rámce, což vyvolalo obavy ohledně právní soudržnosti a použitelnosti. V důsledku toho se navíc pro uživatele stal rozsah pravidel pro zadávání veřejných zakázek stále nejistější.

²⁹¹ Janssen, W.A. (2025), *Soulad právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek...*, s. 52.

²⁹² Zejména orgány veřejné správy byly negativní, přičemž 41,3 % (81 odpovědí) s tvrzením nesouhlasilo, stejně jako odborové svazy (47 z 50 odpovědí).

²⁹³ Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek v EU...*, s. 14.

²⁹⁴ Evropský výbor regionů: Komise pro hospodářskou politiku, Valenza, A., Odoardi, L., Giorgino, E., Marchetti, G. E. et al., *Jak pravidla EU pro veřejné zakázky ovlivňují regiony a města*, Evropský výbor regionů, 2025, (<https://data.europa.eu/doi/10.2863/0379789>).

²⁹⁵ Výbor regionů (2025) *Jak veřejné zakázky EU...*, s. 72.

4.2 Jaký vliv měla intervence EU a na koho?

Hlavním cílem harmonizace veřejných zakázek v EU bylo vytvořit rovné podmínky pro podniky v celé EU, zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž, dosáhnout nejlepšího poměru ceny a kvality a podpořit volný pohyb zboží a služeb. Vzhledem k tomuto cíli lze říci, že směrnice přinesly hmatatelné výhody, kterých by členské státy samy jen těžko dosáhly: pokračující harmonizace pravidel pro zadávání veřejných zakázek na úrovni EU sehrála důležitou roli při vytváření spravedlivějšího a transparentnějšího prostředí jak pro veřejné orgány, tak pro hospodářské subjekty. Směrnice rovněž poskytují pevný společný základ pro vytvoření strategického vlivu veřejných zakázek jako politického nástroje. Vzhledem k významu veřejných zakázek v dnešním hospodářském a politickém kontextu jsou cíle a potřeby, na které se zaměřují evropské směrnice o veřejných zakázkách, i nadále důvodem pro přijímání opatření na úrovni EU.

4.3 Je tento zásah stále relevantní?

V této části se analyzuje, do jaké míry jsou směrnice z roku 2014 relevantní i v roce 2025. Toto posouzení se provádí na pozadí změněné geopolitické situace, měnících se vzorců světového obchodu, ztráty hospodářské konkurenceschopnosti EU, potřeby zajistit stabilitu a odolnost hospodářské infrastruktury EU a podporovat udržitelnost, mimo jiné.

4.3.1 Rozsah

Cíle stanovené v roce 2014 s cílem zlepšit právní jistotu a srozumitelnost jsou i dnes velmi relevantní. Jako nástroj veřejných investic nabízí veřejné zakázky značný potenciál pro přispění k integrovanějšímu a silnějšímu jednotnému trhu, ale to vyžaduje jasný regulační rámec.

Cíl zajistit právní jistotu je obzvláště relevantní v kontextu, kdy jsou některá právní opatření zavedená v roce 2014 dodnes zpochybňována. Například pravidla týkající se spolupráce mezi veřejnými subjekty a vnitřního zadávání veřejných zakázek se jeví jako jedna z nejkontroverznějších oblastí, pokud jde o působnost směrnic. Pouze 18,5 % respondentů OPC (125 odpovědí) považovalo tato pravidla za stále relevantní a vhodná, zatímco mnohem větší podíl (39,3 %, 166 odpovědí) nesouhlasil, včetně poloviny veřejných orgánů (98 odpovědí) a 43 z 48 odborových svazů (obrázek 28 a tabulka 32, s. 130). Tento výrazný rozdíl odráží přetrvávající obavy ohledně srozumitelnosti, rozsahu nebo praktického uplatňování těchto ustanovení, což naznačuje, že současný právní rámec nemusí plně odrážet provozní realitu nebo měnící se potřeby orgánů veřejné správy, zejména na místní a regionální úrovni, které se zabývají takovými formami veřejné spolupráce.

Rozšíření legislativních aktů obsahujících ustanovení o veřejných zakázkách v posledních letech vyvolalo obavy mezi zadavateli a hospodářskými subjekty, pro které je stále obtížnější správně vykládat a uplatňovat pravidla, což potvrzuje trvalý význam zajištění právní jasnosti a jistoty. Jak již bylo uvedeno v oddíle 4.1.3.2, odráží se to také ve výsledcích OPC, kde pouze 10,9 % respondentů (73 odpovědí) považovalo odvětvové právní předpisy EU za souladné se směrnicemi z roku 2014 (obrázek 52, s. 161). Taková nejistota a nesoudržnost mohou ohrozit

dosažení strategických cílů, na nichž jsou odvětvové právní předpisy založeny, a bránit úsilí o prosazování udržitelnosti a inovací a o vytváření veřejné hodnoty.

4.3.2 Procedurální aspekty

Cíle stanovené v roce 2014, jejichž cílem je zjednodušit a zefektivnit postupy zadávání veřejných zakázek, se jeví jako důležitější než kdy jindy.

Ve skutečnosti 47,9 % respondentů OPC (398 odpovědí) se domnívá, že pravidla směrnic zaměřená na zvýšení procesní flexibility (např. výběr dostupných postupů, lhůty pro předkládání nabídek, změny smluv) již nejsou vhodná pro daný účel. Negativní názory v tomto ohledu jsou zvláště výrazné mezi orgány veřejné správy (54,8 %, 108 odpovědí) a odbory (49 z 51 odpovědí), zatímco obchodní sdružení a firmy vyjádřily spíše smíšené názory²⁹⁶ (obrázek 16 a tabulka 20, s. 116).

Zpětná vazba od zúčastněných stran naznačuje, že systém zadávání veřejných zakázek se ne vždy ukázal jako dostatečně pružný, aby veřejní zadavatelé mohli předvídat narušení dodávek a reagovat na ně. Stávající postupy se někdy ukázaly jako příliš složité a nedostatečně pružné pro řízení rizik. Zadavatelé nebyli schopni reagovat na cenové šoky nebo strategické závislosti²⁹⁷.

Současný rámec se nezdá být dostatečný pro řešení možných bezpečnostních výzev, jako je kybernetická bezpečnost²⁹⁸, bezpečnost mimo oblast obrany, ani pro řešení krizových situací, zejména v případě dlouhodobých krizí. Respondenti OPC se k tomuto názoru připojili. Na otázku, zda jsou směrnice vhodné pro účely řešení situací narušení dodavatelského řetězce (např. během krize v oblasti zdraví, energetiky nebo bezpečnosti), 43,9 % respondentů odpovědělo záporně²⁹⁹ (297 odpovědí) – nesouhlas byl nejčastější mezi firmami (51,6 %, 64 odpovědí) a obchodními sdruženími (48,6 %, 53 odpovědí). Akademické instituce měly ještě silnější názor, že směrnice již nejsou vhodné pro případ závažného nedostatku dodávek, přičemž 60,6 % (20) odpovědí bylo negativních (obrázek 56 a tabulka 60, s. 166).

Z hlediska procesního uspořádání se současný právní rámec ukázal jako rigidní a složitý, zejména pokud jde o dokumenty požadované zadavateli. Situaci zhoršují další požadavky vyplývající z dodatečných odvětvových právních předpisů nebo vnitrostátních pravidel (viz oddíl 4.3.4 níže). Nakonec je třeba zvážit nedostatečnou relevanci současného procesního uspořádání v kontextu cílů správy věcí veřejných (viz oddíl 4.3.5 níže), konkrétně transparentnosti, předcházení korupci a protisoutěžním praktikám, integrity a profesionalizace.

²⁹⁶ 41,1 % podnikatelských sdružení (44 odpovědí) nesouhlasilo, zatímco 37,7 % (35 odpovědí) považovalo pravidla za stále vhodná a přiměřená. Mezi firmami byly názory podobně rozdělené, přičemž 40,4 % (53 odpovědí) nesouhlasilo a 37,4 % (49 odpovědí) vyjádřilo kladný názor.

²⁹⁷ Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek v EU...*, s. 39.

²⁹⁸ „Ačkoli některé klauzule o ochraně údajů a bezpečnosti IT mohou být zahrnuty do výběrových řízení, členské státy konstatovaly, že kybernetická bezpečnost není v procesech zadávání veřejných zakázek systematicky považována za prioritu. Neexistují žádné jasné požadavky ani nástroje pro posuzování rizik v oblasti digitální bezpečnosti, zejména v odvětvích s vysokým rizikem. Digitální rizika nejsou řešena s naléhavostí a důkladností, kterou si současná situace v oblasti hrozeb vyžaduje.“; zdroj: Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek v EU...*, s. 13.

²⁹⁹ Dalších 22 % respondentů bylo neutrálních a 13,6 % nemělo žádný názor.

4.3.3 Přístup na trh

Cíle stanovené pro rok 2014, jakož i relevance a přiměřenost pravidel EU pro přístup na trh, patří téměř deset let po přijetí směrnic k nejdiskutovanějším otázkám. Pokud jde o cíle v oblasti přístupu na trh, zůstává ústředním tématem otázka **přeshraničního zadávání veřejných zakázek**, protože veřejné zakázky jsou jednou z hnacích sil jednotného trhu, která umožňuje společnostem účastnit se veřejných zakázek v jiných členských státech.

Pravidla směrnic týkajících se elektronického zadávání veřejných zakázek jsou obecně považována za relevantní a přiměřená pro usnadnění přístupu na trh. Tento názor podpořila téměř polovina respondentů OPC (49,2 %, 335 odpovědí), včetně dvou třetin veřejných orgánů (125 odpovědí), více než poloviny firem (70 odpovědí) a 45,9 % obchodních sdružení (50 odpovědí), zatímco pouze malá menšina (13,8 %, 94 odpovědí) vyjádřila nesouhlas nebo silný nesouhlas (obrázek 25 a tabulka 29, s. 127). Tato pozitivní bilance naznačuje, že ustanovení o elektronickém zadávání veřejných zakázek do značné míry splnila očekávání zúčastněných stran a nadále slouží jako účinný nástroj pro zvýšení transparentnosti, snížení administrativní zátěže a zlepšení přístupu k příležitostem v oblasti zadávání veřejných zakázek při současném boji proti nekalým praktikám (obrázek 25, s. 126).

Pravidla směrnic o přístupu na trh pro společnosti z jiných zemí EU jsou dnes obecně považována za relevantní a adekvátní, přičemž 38,1 % respondentů vyjádřilo souhlas. I když menší podíl (23,1 %) nesouhlasí, rozdíl naznačuje mírně pozitivní vnímání současného rámce (obrázek 26, s. 128). To naznačuje, že ačkoli jsou pravidla obecně považována za vhodná pro zajištění spravedlivého přístupu na trh veřejných zakázek v EU, mohou stále existovat praktické nebo strukturální překážky, které omezují jejich plnou účinnost.

Názory na pravidla směrnic týkající se přístupu na trh pro **společnosti ze zemí mimo EU** se však od výše uvedeného pozitivního vnímání liší. Pouze 16,1 % respondentů z řad OPC (109 odpovědí) považovalo pravidla pro přístup na trh pro společnosti ze třetích zemí za stále relevantní a přiměřená, zatímco výrazně větší podíl (36,3 %, 246 odpovědí) s tím nesouhlasil. S tímto tvrzením zejména nesouhlasila většina zadavatelů (52,6 %, 103 odpovědí), zatímco mezi obchodními sdruženími a společnostmi se na názoru, že současná pravidla nejsou relevantní a přiměřená, shodlo 39,6 % (42 odpovědí) a 37,3 % (47 odpovědí). 91,7 % odborových organizací a 45,5 % (15 odpovědí) akademických institucí vyjádřilo neutrální názor (obrázek 27 a tabulka 31, s. 129). Během konzultací zadavatelé uvedli, že často čelí nejistotě v souvislosti s přístupem na trhy veřejné zakázky EU hospodářských subjektů pocházejících ze třetích zemí, s nimiž EU nemá mezinárodní závazky, přičemž mezi různými zúčastněnými stranami přetrvávají pochybnosti ohledně účasti hospodářských subjektů z těchto třetích zemí.

Podle Altaee (2025) vyjádřilo několik členských států obavy ohledně závislosti na externích dodavatelích³⁰⁰. Stejný zdroj uvádí, že směrnice nepřispěly ke snížení závislosti na dodavatelích mimo EU v oblasti kritických materiálů a technologií, což je strategická nutnost pro zajištění ekonomické a strategické autonomie vzhledem k současným změnám.

³⁰⁰ Altaee (2025), *Hodnocení veřejných zakázek v EU...*, s. 38.

geopolitické situace. Na otázku, zda jsou směrnice vhodné k tomu, aby přispívaly ke strategické autonomii EU, včetně bezpečnosti dodavatelských řetězců EU, respondenti OPC vyjádřili převážně kritický názor: 49,3 % respondentů nesouhlasilo (337 odpovědí), zatímco pouze 11,8 % (81 odpovědí) souhlasilo ³⁰¹. Nesouhlas převládá mezi obchodními sdruženími (57,8 %, 63 odpovědí), firmami (53,5 %, 69 odpovědí) a akademickými institucemi (45,5 %, 15 odpovědí). Odborové svazy zastávaly ještě silnější názor – 49 z 51 se domnívá, že směrnice již nejsou vhodné k tomu, aby přispívaly ke strategické autonomii EU (obrázek 54 a tabulka 58, s. 75). Respondenti navíc v písemných příspěvcích vysvětlili, že směrnice postrádají mechanismy pro řešení strategických závislostí; zejména závislost na dodavateli základních výrobků z jedné země mimo EU se jeví jako kritická mezera současného rámce, pokud jde o přístup na trh.

4.3.4 Strategické cíle

Cíl stanovený v roce 2014, kterým bylo prosazování strategických cílů pomocí právních nástrojů, podpora zohledňování environmentálních, inovativních a sociálních aspektů ve veřejných zakázkách a snaha o minimalizaci potenciálních negativních dopadů, je i dnes velmi aktuální vzhledem k geopolitickým výzvám, výzvám v oblasti konkurenceschopnosti a klimatickým výzvám, kterým EU čelí.

Strategické cíle jsou obecně považovány zúčastněnými stranami za relevantní a adekvátní, i když míra podpory se liší v závislosti na tématu. Pravidla podporující zelené zadávání veřejných zakázek jsou dnes hodnocena jako mírně pozitivní, pokud jde o jejich relevantnost a přiměřenost, přičemž 39,3 % respondentů (273 odpovědí) ⁽³⁰²⁾ s nimi souhlasí a 32 % (222 odpovědí) ⁽³⁰³⁾ nesouhlasí (obrázek 35 a tabulka 39, s. 139). Pravidla sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek se těší ještě větší podpoře, přičemž 42,9 % respondentů (296 odpovědí) ⁽³⁰⁴⁾ je považuje za relevantní a přiměřená, zatímco 34 % (235 odpovědí) ⁽³⁰⁵⁾ zastává opačný názor (obrázek 36 a tabulka 40, s. 140). Pravidla zaměřená na podporu inovací (např. inovační partnerství a soutěžní dialog) jsou hodnocena téměř rovnoměrně: 32,2 % (222 odpovědí) ⁽³⁰⁶⁾ je považuje za přiměřená, zatímco 31,9 % (220 odpovědí) ⁽³⁰⁷⁾ s nimi nesouhlasí nebo silně nesouhlasí (obrázek 37, s. 141).

Obecněji lze říci, že celkový rámec směrnic na podporu strategického zadávání veřejných zakázek – například prostřednictvím použití kritérií kvality – je přijímán s opatrným souhlasem. Menší podíl respondentů OPC (35,1 %, 242 odpovědí) ³⁰⁸ souhlasí s tím, že tyto

³⁰¹ Dalších 25,4 % bylo neutrálních a 13,5 % nemělo žádný názor.

³⁰² Veřejné orgány (53,1 %, 104 odpovědí) s tvrzením převážně souhlasily, stejně jako 42,4 % akademických institucí (14 odpovědí), 38,4 % firem (51 odpovědí) a 38,7 % obchodních sdružení (43 odpovědí).

³⁰³ Nesouhlas byl nejčastější mezi nevládními organizacemi (58 %, 40 odpovědí).

³⁰⁴ Tento názor podpořila většina veřejných orgánů (57,1 %, 112 odpovědí) a značná část firem (43,1 %, 56 odpovědí) a obchodních sdružení (46,3 %, 50 odpovědí), jakož i 45,5 % akademických institucí (15 odpovědí).

³⁰⁵ Zastoupeny všemi odbory (53 odpovědí) a většinou nevládních organizací (38 z 68 odpovědí).

³⁰⁶ Téměř polovina veřejných orgánů (49 %, 96 odpovědí) však považovala pravidla za stále přiměřená a relevantní.

³⁰⁷ Negativní názory převládaly mezi nevládními organizacemi (40,3 %, 27 odpovědí) a obchodními sdruženími (38,2 %, 42 odpovědí).

⁽³⁰⁸⁾ Zejména 55,3 % veřejných orgánů (109 odpovědí).

pravidla zůstávají relevantní a adekvátní, zatímco 42,2 % respondentů s tím nesouhlasí (291 odpovědí)³⁰⁹. Tento malý rozdíl odráží určitou nejednoznačnost mezi zúčastněnými stranami: zatímco mnozí uznávají potenciál MEAT a podobných nástrojů pro podporu hodnotově orientovaných a strategických výsledků, jiní mohou považovat jejich praktické použití za složité nebo nedostatečně účinné (obrázek 38 a tabulka 42, s. 142). Tyto výsledky naznačují, že ačkoli jsou strategická ustanovení směrnic obecně považována za koncepčně správná, jejich praktická účinnost se může lišit v závislosti na skupině zúčastněných stran a konkrétním sledovaném cíli.

V návaznosti na předchozí části lze říci, že stávající strategické cíle zůstávají relevantní, ale vedle sociálních, environmentálních a inovačních aspektů se objevily nové priority. V politických pokynech pro příští Evropskou komisi na období 2024–2029 předseda Evropské komise zdůraznil, že revize veřejných zakázek musí umožnit zavedení přístupu založeného na evropské preferenci v určitých strategických odvětvích, a to vedle stávajících cílů. Tyto snahy by posílily iniciativy v rámci dohody o čistém průmyslu a podpořily rozvoj silné a odolné tržní základny, včetně vedoucích trhů, kde jsou zapotřebí konkrétní opatření na straně poptávky, aby se vytvořil obchodní případ pro dekarbonizované produkty a zajistila se bezpečnost dodávek kritických produktů relevantních pro krizové situace. Tyto nové strategické cíle, které jsou do značné míry motivovány geopolitickým vývojem, jako je narušení dodavatelského řetězce, byly opakovaně zdůrazňovány zúčastněnými stranami v různých konzultacích a v OPC.

4.3.5 Správa

Cíle v oblasti správy a řízení stanovené pro rok 2014, konkrétně transparentnost a boj proti korupci, integrita a profesionalizace, jsou i dnes velmi aktuální. Pokud jde o transparentnost (např. zveřejňování v rámci celé EU prostřednictvím TED), respondenti OPC vyjádřili pozitivní názor: 47,7 % (325 odpovědí)⁽³¹⁰⁾ se domnívá, že pravidla zůstávají přiměřená a relevantní, zatímco pouze 19,9 % je považuje za již nevyhovující (obrázek 17 a tabulka 21, s. 117). Méně příznivé názory byly vyjádřeny ohledně současných pravidel pro monitorování (např. kvalita údajů poskytovaných v TED), přičemž pouze 25,3 % respondentů (173 odpovědí) je považuje za stále relevantní a adekvátní, zatímco 28,9 % (190 odpovědí)⁽³¹¹⁾ je považuje za již nevyhovující (obrázek 18 a tabulka 22, s. 118). Nakonec pravidla směrnic týkající se integrity (např. důvody pro vyloučení, pravidla pro střet zájmů) považuje za stále relevantní a adekvátní 42 % respondentů (289 odpovědí), zatímco 33,2 % (224 odpovědí) s tímto názorem nesouhlasí nebo silně nesouhlasí (obrázek 19 a tabulka 23, s. 119).

4.3.6 Závěry – Relevance

Směrnice z roku 2014 a cíle, které si kladly za cíl, zůstávají i dnes velmi aktuální, v některých případech dokonce ještě více než v roce 2014. Zejména potřeba zjednodušit veřejné zakázky je dnes ještě důležitější, vzhledem k výzvám, kterým Evropa čelí v oblasti konkurenceschopnosti.

³⁰⁹ Tento názor sdílely všechny odborové organizace kromě jedné (51 z 52) a 67,2 % nevládních organizací (45 odpovědí).

³¹⁰ Zejména 60,7 % obchodních sdružení (65 odpovědí), 59,1 % společností (65 odpovědí) a 63,6 % (21 odpovědí) akademických institucí s tím souhlasilo.

³¹¹ Názory veřejných orgánů se lišily, přičemž 23 % považovalo pravidla za stále relevantní, 21,4 % zastávalo opačný názor a 43,9 % orgánů (83 odpovědí) vyjádřilo neutrální postoj. Nesouhlas převládá zejména mezi odbory (51 z 54 odpovědí).

Stejně tak je zavádění udržitelných prací, produktů a služeb dnes ještě naléhavější než v roce 2014, a to vzhledem k zrychlující se změně klimatu a širším environmentálním výzvám. V současném geopolitickém kontextu se cíl z roku 2014, jímž je podpora integrovaného vnitřního trhu, stává stále důležitějším pro zajištění strategické autonomie a hospodářské bezpečnosti Evropy v kontextu rostoucích globálních výzev. V tomto ohledu vznikly od roku 2014 v důsledku geopolitického vývoje nové potřeby.

5 JAKÉ JSOU ZÁVĚRY A POUČENÍ?

5.1 Celkové závěry

Směrnice z roku 2014 byly při dosahování stanovených cílů částečně účinné.

Za prvé, pokud jde o **právní jasnost a rozsah**, zavedení nových pojmů a interakce mezi třemi právními nástroji vytvořily nové výzvy z hlediska výkladu. Pokud jde o pravidla týkající se příslušných subjektů, směrnice nezměnily nejistotu, protože nová ustanovení postrádala právní jasnost. Pokud jde o vymezení rozsahu směrnic, nový režim „light“ nevedl k větší právní jistotě. Pro veřejné služby přinesly směrnice určité zlepšení díky vyjasnění systému odchylek. Směrnice zvýšily právní jistotu, pokud jde o koncese. Rozšíření ustanovení o zadávání veřejných zakázek v odvětvových právních předpisech vyvolalo obavy ohledně právní jasnosti a soudržnosti těchto ustanovení se směrnicemi z roku 2014.

Zadruhé, pokud jde o **zjednodušení a zefektivnění postupů**, směrnice z roku 2014 byly v tomto ohledu účinné pouze částečně. Ačkoli bylo zavedeno několik postupů, nevedlo to k praktické flexibilitě. Směrnice z roku 2014 přinesly flexibilitu spíše v podobě velkého počtu postupů než ve formě schopnosti přizpůsobit se nepředvídatelným situacím nebo vyjednat nejlepší výsledky pro veřejné zakázky. Některá odvětví však využila mechanismy posílené směrnicemi k agregaci poptávky. I po deseti letech většina respondentů průzkumu OPC nevěří, že směrnice zavedly jednodušší pravidla pro veřejné zakázky v EU, pouze méně než 1 z 5 respondentů se domnívá opak. Zavedení elektronického zadávání veřejných zakázek podpořilo úsilí o zjednodušení, i když některé ze zavedených nástrojů, zejména ESPD, nedosáhly zamýšlených cílů.

Zatřetí, pokud jde o hospodářskou soutěž a výsledky trhu, směrnice z roku 2014 byly částečně účinné při udržování **hospodářské soutěže** v oblasti veřejných zakázek v EU. Zatímco průměrný počet nabídek na jedno řízení klesl z více než 5 na více než 3, u zakázek přesahujících 20 milionů EUR bylo v průměru podáno přibližně 9 nabídek, využití otevřených řízení se zvýšilo na 82 % a základna dodavatelů zůstává diverzifikovaná. Směrnice však nezměnily jev jediného uchazeče, přičemž podíl řízení s jediným uchazečem se v průměru zvýšil o 3,8 % a měly jen malý dopad na využívání přímého zadávání zakázek, u něhož byl zaznamenán mírný pokles. Malé a střední podniky zaznamenaly lepší přístup k veřejným zakázkám v souladu s jejich celkovým podílem na hospodářství, protože směrnice podpořily účast malých a středních podniků tím, že poskytly nástroje usnadňující rozdělení zakázek na části.

Za čtvrté, pokud jde o přímou **přeshraniční účast**, zůstala relativně stabilní z hlediska podílu na trhu, přičemž méně než 5 % zakázek bylo zadáno přímo firmám usazeným v jiných členských státech EU nebo ve třetích zemích. Tento relativně nízký údaj však nezachytává celou složitost základních hodnotových řetězců – ty lépe vyjadřuje nepřímé přeshraniční zadávání veřejných zakázek, které představuje přibližně 20 % celkového zadávání veřejných zakázek, s významnými rozdíly mezi jednotlivými odvětvími.

Za páté, pokud jde o podporu **strategických veřejných zakázek** (zelených, sociálních, inovativních), byly směrnice částečně účinné. Dobrovolný přístup zvolený v roce 2014, který byl významnou inovací zavedenou směrnicemi, umožnil členským státům a zadavatelům sledovat strategické politické cíle prostřednictvím zadávacích řízení a přizpůsobit pravidla svým politickým cílům a konkrétnímu kontextu, ale vedl k nerovnoměrnému přijetí v celé EU. Zelené veřejné zakázky jsou prováděny nerovnoměrně. Uplatňování sociálně odpovědných veřejných zakázek získalo na popularitě. Uplatňování inovativních veřejných zakázek je v praxi omezené a představuje marginální podíl na celkové hodnotě a objemu veřejných zakázek. Přijetí ustanovení o udržitelných a inovativních veřejných zakázkách v odvětvových právních předpisech vyvolává u zúčastněných stran obavy z nedostatku soudržných pravidel.

Za šesté, je obtížné měřit účinnost směrnic z roku 2014 z hlediska **správy věcí veřejných**. Účinná správa veřejných zakázek závisí na dostupnosti spolehlivých a srovnatelných údajů. Nedostatků v údajích a problémy s jejich kvalitou však zůstávají rozšířené jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států. To podkopává transparentnost a integritu systému a ztěžuje prevenci korupce a odhalování praktik manipulace s nabídkami, jakož i schopnost členských států řídit veřejné zakázky v souladu s obecnými politickými cíli. Integrace údajů nad a pod prahovými hodnotami EU zůstává výzvou, přičemž iniciativy jako PPDS jsou stále v rané fázi. Ambice podporovat prostředí zadávání veřejných zakázek založené na integritě a profesionalizaci se stále realizuje nerovnoměrně. Vzhledem k tomu, že vývoj v posledním desetiletí zvýšil složitost sladění zadávání veřejných zakázek se strategickými politickými cíli a vnějšími tlaky, jako je geopolitická nestabilita a technologické výzvy, profesionalizace nabývá na významu.

Pokud jde o celkovou **účinnost**, hodnocení dospělo k závěru, že ačkoli pravidla s sebou nesou přímé administrativní náklady, jsou tyto náklady nižší než před reformou z roku 2014 (v průměru 0,9 % hodnoty zakázky oproti 1,4 % dříve). Z širšího hlediska se zdá, že nepřímé náklady, které mají převážně podobu ušlých příležitostí, jsou do značné míry kompenzovány nepřímými přínosy vyplývajícími ze směrnic, včetně větší transparentnosti a odpovědnosti dosažené prostřednictvím nástrojů elektronického zadávání veřejných zakázek. Celkově hodnocení dospělo k závěru, že systém zadávání veřejných zakázek v EU přináší čisté přínosy.

Byly sice zjištěny omezené problémy s vnitřní **soudržností** směrnic, ale zavedení četných ustanovení o zadávání veřejných zakázek do jiných právních aktů vedlo k roztříštěnosti regulačního rámce, což vyvolává obavy ohledně právní soudržnosti a použitelnosti.

Hodnocení potvrdilo, že výše uvedené cíle zůstávají vysoce **relevantní**, zejména s ohledem na současné výzvy v oblasti konkurenceschopnosti. Cíle zjednodušit pravidla a snížit administrativní zátěž, jakož i sledovat strategické politické cíle, se staly ještě důležitějšími než v roce 2014. Objevila se také nová pravidla, zejména pokud jde o strategickou autonomii EU a hospodářskou bezpečnost.

Jak je uvedeno v příloze II, i když jsou uznána určitá omezení, je **spolehlivost zjištění** uvedených v tomto hodnocení považována za uspokojivou.

Závěrem lze říci, že směrnice z roku 2014 částečně splnily své zamýšlené cíle.

5.2 Získané zkušenosti

Směrnice z roku 2014 stanovily pravidla pro zadávání zakázek na zboží, služby a stavební práce, která měla zajistit spravedlivou hospodářskou soutěž a nejlepší poměr ceny a kvality při optimalizaci společenských výsledků a podpoře boje proti korupci. Ačkoli tyto cíle byly částečně dosaženy, procesní pravidla jsou obecně vnímána jako **složitá a nedostatečně flexibilní**, aby umožňovala zadavatelům účinně sledovat jejich cíle v oblasti veřejných investic. Začlenění ustanovení o zadávání veřejných zakázek do odvětvových právních předpisů EU a jejich vzájemné působení se směrnicemi z roku 2014 navíc vyvolalo obavy ohledně soudržnosti a konzistentnosti právních předpisů, což dále komplikuje zadávání veřejných zakázek.

Díky reformě z roku 2014 se právní předpisy o veřejných zakázkách staly nástrojem k prosazování strategických politických cílů. Ačkoli je provádění **strategického zadávání veřejných zakázek** v jednotlivých členských státech nerovnoměrné, zelené, inovativní a sociální zadávání veřejných zakázek zůstává strategickou prioritou, jak je zdůrazněno v dohodě o čistém průmyslu a kompasu konkurenceschopnosti.

Rámec pro zadávání veřejných zakázek je navíc pod tlakem, aby zohlednil nové strategické priority, jako je **ekonomická bezpečnost a strategická autonomie**. Nerovnosti v přístupu na trh však přetrvávají, přičemž mimoevropské společnosti mohou někdy účastnit se výběrových řízení v EU, aniž by evropské společnosti měly prospěch z recipročního přístupu na trh. Nedávný geopolitický vývoj podtrhuje význam právních předpisů v oblasti zadávání veřejných zakázek, které podporují strategickou autonomii.

Transparentnost a vysoce kvalitní údaje jsou nezbytné pro účinnou **správu**, strategické rozhodování a boj proti korupci. Hodnocení ukazuje významné zlepšení v oblasti transparentnosti, ale existence mezer v údajích a nízká kvalita údajů na úrovni EU i na vnitrostátní úrovni ztěžují nasměrování veřejných investic v souladu s politickými cíli a monitorování zadávacích činností s cílem zabránit manipulacím s nabídkami.

Neustálé zvyšování složitosti zadávání veřejných zakázek v průběhu hodnoceného období posiluje potřebu vysoce kvalifikovaného personálu v zadavatelských orgánech. Dosavadní investice do **profesionalizace** a budování kapacit personálu zabývajících se zadáváním veřejných zakázek měly pozitivní dopad, ale nebyly dostatečné k maximalizaci strategických dopadů a dosažení politických cílů.

Tyto poznatky naznačují, že současný rámec pro veřejné zakázky není dostatečně pružný, soudržný a strategicky orientovaný, aby mohl účinně reagovat na současné i nové výzvy.

Příloha I Informace o postupu

1. Vedoucí generální ředitelství, referenční číslo rozhodnutí a případně referenční číslo pracovního programu

Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky (DG GROW).

Rozhodnutí PLAN/2024/2225.

2. Udělené výjimky a odůvodnění

Nevztahuje se.

3. Organizace a načasování

Zpráva o hodnocení směrnic EU o veřejných zakázkách byla naplánována na třetí čtvrtletí 2025 v pracovním programu Komise na rok 2025³¹².

Výzva k předložení důkazů a otevřená veřejná konzultace proběhly ve dnech 13.12.2024 až 7.03.2025. Zasedání meziresortní řídicí skupiny se konala dne 5.11.24, 18.03.2025 a 9.07.2025.

Zúčastnily se následující služby Komise: DG AGRI, DG BUDG, DG CNECT, DG COMP, DG DEFIS, DG DIGIT, DG EAC, DG EMPL, DG ENV, DG ESTAT, DG FISMA, DG GROW, DG HERA, DG HOME, DG INTPA, JRC, DG MOVE, DG NEAR, DG REFORM, DG REGIO, DG RTD, DG SANTE, SG, SJ, DG TAXUD, DG TRADE.

V souladu se zásadami lepší regulace proběhla v období od 12.9.2025 do 25.9.2025 meziresortní konzultace. Pokud to bylo možné, byly zohledněny všechny připomínky různých útvarů Komise.

4. Konzultace s Radou pro přezkum právních předpisů (je-li relevantní)

Není relevantní.

5. Použité důkazy spolu se zdroji a případnými otázkami týkajícími se jejich kvality

Analýza uvedená v této hodnotící zprávě vychází ze zdrojů uvedených v příloze VII – Bibliografie.

³¹² Přílohy sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Pracovní program Komise na období 2025 „Společně vpřed: odvážnější, jednodušší a rychlejší Unie“. COM(2025) 45 v konečném znění.

Příloha II Metodika

Stejně jako u všech hodnocení se celkové závěry mohou v jednotlivých zemích lišit. Na tyto rozdíly bylo v rámci dostupných údajů poukázáno v co nejširším rozsahu. Jak je uvedeno v oddíle 2.2, pokud jde o hlavní zdroje údajů použité v tomto hodnocení, byly použity následující referenční body:

- Da Rosa et al. (2025) porovnávají údaje z let 2013–2015 a 2016–2023, které interpretují jako období před a po směrnicích z roku 2014;
- Ecorys (2025) analyzuje období 2006–2010 a 2017–2024, které interpretuje jako období před a po přijetí směrnic z roku 2014; v případech, kdy jsou k dispozici podrobnější informace, uvádí zpráva údaje na ročním základě;
- Zpráva Světové banky (2025) pokrývá období 2018–2023.

Prezentované závěry vycházejí z metodiky kombinující různé prvky, jako například:

- Analýza dat:
 - Analýza údajů TED ve všech členských státech a vybraných národních údajů, pokrývajících veřejné zakázky nad a pod prahovou hodnotou EU [Ecorys (2025), Světová banka (2025)].
 - Analýza údajů TED ve všech členských státech zahrnující veřejné zakázky nad prahovou hodnotou EU [Da Rosa, I. et al. (2025), Ecorys (2025), Světová banka (2025)].
 - Analýza údajů TED sloučených s soukromými datovými soubory třetích stran obsahujícími finanční informace o společnostech [Ecorys (2025)].
- Průzkumy, konzultace:
 - Online průzkum TED mezi zadavateli a hospodářskými subjekty, včetně malých a středních podniků a start-upů, týkající se veřejných zakázek, jejichž oznámení byla zveřejněna v TED v letech 2006–2010 a 2017–2024 [Ecorys (2025)]
 - Online průzkum mezi zástupci členských států týkající se nákladů na IT infrastrukturu (tj. interní výzkum).
 - Online konzultace provedená v rámci OPC a CfE (tj. interní výzkum, viz příloha V).
 - Cílené osobní konzultace se zúčastněnými stranami (tj. interní výzkum, viz příloha V).
 - Workshopy a rozhovory s úředníky odpovědnými za veřejné zakázky, obchodními sdruženími a odborníky [Altae (2025), Ecorys (2025)].
- Ekonometrické modely pro zkoumání:

- účinky transpozice směrnic o veřejných zakázkách z roku 2014 (jednoduché regresní modely OLS) [Ecorys (2025)]³¹³.
- dočasné účinky reakcí zadavatelů na pandemii COVID-19 (přístup založený na párování nejbližších sousedů, který vypočítal průměrný účinek „zákroku“ (ATE) proměnné „zákrok“ na proměnnou výsledek, která je předmětem zájmu) [Ecorys (2025)]³¹⁴.
- **Případové studie** konkrétních kontextů a postupů [Ecorys (2025)].
- **Analýza trendů** porovnávající výsledky s posouzením dopadů z roku 2011, které doprovázelo legislativní návrh [Ecorys (2025), Světová banka (2025)].
- **Sekundární výzkum** [Caranta, R. (2025), Jansens, W.A. (2025), interní výzkum].

Metodika pro odhady celkových výdajů vlády na veřejné zakázky

Následující část vysvětluje metodiku použitou v tomto hodnocení k odhadu vládních výdajů na veřejné zakázky a jejich dílčích složek. Hlavním zdrojem údajů použitých v hodnocení pro výše uvedený účel byly údaje z ročních statistik veřejných financí (GFS) shromážděné Eurostatem na základě programu předávání údajů Evropského systému účtů (ESA2010). Jak je definováno v ESA2010, odstavci 2.111: „Sektor veřejných financí (S.13) se skládá z institucionálních jednotek, které jsou netržními producenty, jejichž produkce je určena pro individuální a kolektivní spotřebu a které jsou financovány povinnými platbami jednotek patřících do jiných sektorů, a z institucionálních jednotek, které se zabývají především přerozdělováním národního důchodu a bohatství“.

Celkové výdaje vlády zahrnují několik kategorií, z nichž lze k odhadu výdajů vlády na práce, zboží a služby použít následující tři položky:

- P.2, „mezispotřeba“: nákup zboží a služeb vládou³¹⁵;
- P.51g, „hrubá tvorba fixního kapitálu“: skládá se z pořízení, sníženího o vyřazení, fixních aktiv během daného období plus určitých přírůstků hodnoty nevyráběných aktiv realizovaných výrobní činností výrobců nebo institucionálních jednotek. Fixní aktiva jsou hmotná nebo nehmotná aktiva vyprodukovaná jako výstupy z výrobních procesů, která jsou sama opakovaně nebo nepřetržitě používána ve výrobních procesech po dobu delší než jeden rok³¹⁶,

³¹³ Další informace o použitých regresních modelech a jejich výstupech jsou uvedeny v Ecorys (2025), s. 189.

³¹⁴ Tamtéž.

³¹⁵ Jedná se o hodnotu zboží a služeb spotřebovaných vládou v procesu výroby během účetního období. Mezispotřeba vlády odpovídá zboží a službám, jako jsou pronájem budov, kancelářské spotřební materiály, energie, poradenské služby, lékařské přístroje a vybavení. zdroj: Příručka o zdrojích a metodách pro sestavování statistik COFOG – Klasifikace funkcí vlády (COFOG) – vydání 2019 (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-manuals-and-guidelines/-/ks-gg-19-010>), str. 28.

³¹⁶ P.51g: fixní kapitál – hrubá tvorba fixního kapitálu (např. budovy, vozidla, stroje a zbraňové systémy); zdroj: Příručka k statistikám COFOG, s. 31.

- D.632_PAY, „sociální transfery v naturáliích – nakoupená tržní produkce, výdaje“³¹⁷.

Zjednodušeně řečeno, veřejné zakázky jsou definovány jako součet mezispotřeby (zboží a služeb nakoupených vládami pro vlastní potřebu, jako jsou účetní nebo informační technologie), hrubé tvorby fixního kapitálu (pořízení kapitálu s výjimkou prodeje fixních aktiv, jako je výstavba nových silnic) a sociálních transferů v naturáliích prostřednictvím tržních producentů (nákupy zboží a služeb vyprodukovaných tržními producenty a dodávaných domácnostem ze strany veřejných orgánů).

*Dva způsoby měření časové efektivity zadávacích řízení*³¹⁸

Existují dva hlavní způsoby, jak pochopit a měřit časovou efektivitu zadávacích řízení, které zachycují různé dimenze tohoto procesu:

- Čas skutečně strávený prací na postupu (osobodny):

Tento přístup měří aktivní úsilí, které je od zaměstnanců vyžadováno k zpracování zadávací dokumentace. Zahrnuje hodiny nebo dny, které lidé (ať už jménem hospodářských subjektů nebo zadavatelů) stráví úkoly, jako je vypracování zadávací dokumentace, shromažďování a vyhodnocování nabídek, vyřizování žádostí o upřesnění a příprava rozhodnutí o zadání zakázky. Vyjádřeno v **osobodnech** se jedná o přímé měření administrativní zátěže, protože odráží skutečné zdroje (čas zaměstnanců a nepřímé mzdové náklady) věnované danému postupu.

- Čas, který uplynul mezi termínem pro podání nabídek a zadáním zakázky (kalendářní dny):

Tento přístup se zabývá celkovou délkou trvání postupu, měřenou v dnech od lhůty pro podání nabídek do zadání zakázky. Může zahrnovat období, kdy nikdo aktivně na spisu nepracuje (např. čekání na schválení, mezery v interním plánování, svátky). Toto měřítko je spíše nepřímé, protože odráží délku procesu z vnějšího pohledu (např. pro dodavatele čekající na výsledky), ale nezachytává, jak intenzivně se zadavatel během tohoto období zabývá danou záležitostí.

V praxi se tyto dva ukazatele doplňují:

- Osobodny zachycují **interní úsilí** a přímé náklady spojené s prováděním postupu.
- Kalendářní dny odrážejí **vnější efektivitu** a rychlost procesu, které jsou důležité pro reakci trhu a plánování dodavatelů.

Postup může být tedy rychlý z hlediska úsilí zaměstnanců, ale celkově velmi dlouhý, pokud obsahuje mnoho „prázdných dnů“, nebo naopak může být rychlý, ale náročný na zdroje, pokud na něm v krátkém období pracuje mnoho lidí.

³¹⁷ Jedná se o dva druhy zboží a služeb: a) úhrada schválených výdajů domácností na konkrétní zboží a služby ze sociálních fondů; b) jednotlivé zboží a služby vyrobené a poskytované přímo domácnostem tržními výrobci a nakupované vládou, která je dodává domácnostem bez jakékoli transformace; zdroj: Příručka o statistikách COFOG, s. 30.

³¹⁸ Tato část rozšiřuje informace uvedené v oddíle 4.1.2.1.1.

Tříleté zprávy

Toto hodnocení vychází z příspěvků předložených členskými státy v rámci tříletého vykazování³¹⁹ za poslední vykazované období zahrnující období od

1. ledna 2021 a 31. prosincem 2023. V souvislosti s výše uvedenými povinnostmi Komise obdržela zprávy od 27 členských států EU a jednu zprávu od Norska jako člena Evropského hospodářského prostoru (EHP).

Obecně lze konstatovat, že díky nové šabloně pro podávání zpráv vypracované Evropskou komisí obsahují národní zprávy více kvantitativních údajů než v předchozím monitorovacím období. Ačkoli se díky standardizaci národních zpráv zlepšila srovnatelnost, přetrvávají potíže s agregací údajů, protože odpovědi členských států mohou zdůrazňovat určité body a opomíjet jiné, zatímco statistické potíže na vnitrostátní úrovni brání vyčerpávajícímu podávání zpráv.

Sběr údajů o nákladech a délce trvání řízení

V letech 2022 a 2025 byly provedeny dva podobné průzkumy na základě informací o zadávaných zakázkách zveřejněných v TED, označovaných jako údaje za období 2019–2024. Obě studie přinesly následující výsledky: údaje o charakteristikách zadavatelů a vítězů jsou k dispozici pro 4 746 respondentů, kvalitativní údaje o zadávání veřejných zakázek pro 1 480 respondentů a kvantitativní údaje o nákladech pro několik stovek respondentů. Pokud jde o náklady, jsou k dispozici souhrnné údaje za období 2019–2024 pro 215 zadavatelů a 422 vítězů veřejných zakázek.

Specializované externí studie

Za účelem podpory práce na hodnocení směrnic byly externímu konzultantovi zadány následující specializované studie:

- Altaee (2025). *Hodnocení směrnic EU o zadávání veřejných zakázek – Studie o relevanci a přidané hodnotě EU*, Altaee, autor: Samira Bousetta, červenec 2025 (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/3480868>).
- Caranta, R. (2025). *Soulad ve směrnicích EU o zadávání veřejných zakázek. Studie o vnitřním souladu mezi cíli, zásadami a ustanoveními směrnic EU o zadávání veřejných zakázek a koncesí*, Univerzita v Turíně, 2025, (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/3304248>).
- Da Rosa, I., Tátrai, T., Tresó, D. (2025). *Hodnocení transparentnosti a integrity, 2014 Veřejné veřejných*, (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/9217244>).
- Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů kvality a účinnosti postupů zadávání veřejných zakázek, závěrečná zpráva*, Evropská komise: Ředitelství

⁽³¹⁹⁾ Původní zprávy jsou k dispozici na adrese: https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en.

vnitřního trhu, průmyslu, podnikání a malých a středních podniků, Ecorys, Úřad pro publikace, 2025 (publikace se připravuje).

- Janssen, W.A. (2025), Soulad právních předpisů v oblasti veřejných zakázek v Evropské unii. Studie pro Evropskou komisi o vnějším souladu mezi směnicemi o veřejných zakázkách a jinými legislativními nástroji upravujícími veřejné zakázky, Univerzita v Utrechtu a Univerzita v Groningenu (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/7419429>).
- Světová banka (2025), Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách, © Světová banka (publikace připravována).

Úplný seznam literatury je uveden v příloze VIII.

Robustnost a omezení zjištění

Robustnost zjištění prezentovaných v tomto hodnocení je považována za uspokojivou, i když jsou uznána určitá omezení, která jsou popsána níže. Zejména je třeba zmínit následující omezení týkající se kvality údajů³²⁰:

- Úplnost **údajů pod prahovou hodnotou** se v jednotlivých členských státech značně liší. V zemích, kde se veřejné zakázky systematicky nezveřejňují nebo jsou k dispozici pouze částečně, je srovnatelnost analýz nad/pod prahovou hodnotou oslabena. Zadržet, heterogenita vnitrostátních zdrojů může vést k nedokonalému odstranění duplicit mezi vnitrostátními zdroji a TED, a to i přes úsilí vynaložené konzultantem.
- **Zavedení elektronických formulářů** v letech 2023–2024 přineslo další výzvy, pokud jde o zajištění nepřetržitého podávání zpráv, pokrytí a soudržnosti. Kvalita konečného souboru údajů může být nedokonalá navzdory úsilí vynaloženému konzultantem.
- TED čelí několika problémům s **kvalitou údajů**, zejména pokud jde o informace o vítězné společnosti a hodnotách zakázek. V souvislosti s posledně jmenovaným problémem se často vyskytují chyby, jako jsou chybějící částky nebo mimořádně vysoké či nízké částky, které naznačují chyby při zadávání údajů nebo neúplné vykazování. Kromě toho se postupy pro odhadování hodnoty zakázek v jednotlivých členských státech liší, což snižuje srovnatelnost a ovlivňuje spolehlivost souhrnných analýz. Aby se tyto problémy vyřešily, byli konzultanti požádáni, aby před použitím data vyčistili a ověřili. I přes úsilí konzultantů však může být kvalita konečného souboru dat nedokonalá.

Zadržet je třeba zmínit následující omezení týkající se průzkumů³²¹:

- Průzkum dosáhl **nízké míry odezvy** (1–2 %), což může vést k zkreslení v důsledku neúplných odpovědí.

³²⁰ Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis...*, s. 29.

³²¹ *Tamtéž*, s. 29.

- Kvůli nedostatku dostupných údajů o koncesích nebyly shromážděny žádné odpovědi týkající se koncesí.
- Odpovědi mohly být ovlivněny **zkreslením vzpomínek**, zejména u nabídek z dřívějších let nebo v případě, že respondenti změnili své role nebo organizace. Aby se toto riziko snížilo, zaměřil se průzkum na zakázky zadávané mezi počátkem roku 2022 a koncem roku 2024.

Zatřetí je třeba zmínit následující omezení týkající se metodického přístupu³²² :

- Kauzální inference: ačkoli byly použity ekonometrické techniky k omezení vlivu matoucích faktorů, observační povaha údajů omezuje schopnost stanovit kauzální vztahy. Nezaznamenané nebo vynechané proměnné mohou stále ovlivňovat výsledky, což vyžaduje opatrnou interpretaci.
- Kvantifikace přínosů: některé přínosy a náklady, zejména ty, které souvisejí se strategickými, sociálními nebo environmentálními cíli, nebylo možné plně zpeněžit nebo kvantifikovat.
- Srovnatelnost v čase: změny v postupech zadávání veřejných zakázek, změny v právních rámcích a vnější šoky (např. COVID-19, bezpečnostní krize) v období 2014–2024 mohou omezit srovnatelnost mezi jednotlivými roky a členskými státy.

³²² Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 29.

Příloha III Hodnotící matice a odpovědi na hodnotící otázky

Tabulka 1: Hodnotící matice

Otázka	Podotázka	Hodnotící kritéria	Ukazatele	Zdroje dat
Do jaké míry byla intervence úspěšná a proč (účinnost, efektivita, soudržnost)?				
Q1: Podpořily směrnice spravedlivý přístup pro všechny hospodářských subjektů a podpořily přeshraniční hospodářskou soutěž? [řeší cíl 1]	- <i>Jaká je úroveň konkurenceschopnosti trhu veřejných zakázek v EU?</i> - <i>Je přístup na trh veřejných zakázek EU rovný pro všechny typy hospodářských subjektů a ve všech odvětvích?</i> - <i>Jaké jsou hlavní vnitřní a vnější faktory, které ovlivňují vývoj klíčových výsledků zadávání veřejných zakázek a které v průběhu času podporují spravedlivý přístup a hospodářskou soutěž?</i> - <i>Existují nějaké kompromisy mezi dosažením spravedlivého přístupu a podporou přeshraniční soutěže na jedné straně a jinými cíli směrnic na straně druhé (např. lepší poměr ceny a kvality [Q2] lze dosáhnout agregací poptávky, což může bránit malým a středním podnikům v přístupu k veřejným zakázkám [Q1])?</i>	Míra, v jaké směrnice nabízejí spravedlivý přístup na trh a vytvářejí rovné podmínky pro všechny hospodářské subjekty.	• Ukazatele konkurenceschopnosti trhu (účast uchazečů, využívání otevřených soutěžních postupů, koncentrace světov é ocenění podle trhu, Koncentrace ocenění podle kupujících, nových účastníků, využití rozpočtu) • Cross hranice účast na veřejných zakázkách • Účast malých a středních podniků v veřejných veřejných	• Světová banka (2025) • Ecorys (2025) • Tříleté zprávy • Odpovědi na vybrané otázky OPC otázkám, - CfE • Vlastní výzkum

			Vnímání: úrovně konkurence, rovného zacházení, malých a středních podniků, přístup na trh pro společnosti z jiných zemí, právní jistota týkající se dodržování s postupy zadávání veřejných zakázek.	
Otázka 2: Přinesly směrnice nejle pší poměr ceny a výkonu? [týká se cíle 2]	- Jaké jsou hlavní náklady a přínosy pro zadavatele a hospodářské subjekty vyplývající ze směrnic? - Jak se náklady na zadávací řízení srovnávají s jejich přínosy? - Jaký vliv má poměr nákladů a přínosů veřejných zakázek na různé zúčastněné strany? - Do jaké míry, pokud vůbec, přispěly směrnice ke snížení administrativní zátěže? - Existují nějaké důkazy o nadměrné zátěži a potenciálu pro zjednodušení? - Které aspekty směrnic jsou pro zadavatele a hospodářské subjekty neúčinnější a nejméně účinné z hlediska zdrojů, které jsou mobilizovány během různých fází postupů zadávání veřejných zakázek?	Míra, v jaké směrnice dosahují optimálního poměru nákladů a přínosů a administrativní účinnosti pro zadavatele a hospodářské subjekty při minimalizaci administrativní zátěže.	- Náklady na řízení - Kvantifikovatelné a nekvantifikovatelné přínosy - Vnímání na: - lepší hodnotu za peníze, srozumitelnost rozsah, procedurální zjednodušení, procesní flexibilita, úroveň administrativní zátěže při zadávání veřejných zakázek,	- Ecorys (2025) - Tříleté zprávy - Odpovědi na vybrané rozsah otázky, CfE - Vlastní výzkum - EU-průzkum

	- Existují nějaké kompromisy mezi dosažením nejlepšího poměru ceny a výkonu a splněním dalších cílů směrnic (např. nejlepšího poměru ceny a výkonu [Q2] lze dosáhnout agregací poptávky, což může bránit malým a středním podnikům v přístupu k veřejným zakázkám [Q1])?		včasnost postupů postupů.	mezi členskými státy
Q3: Dosáhly směrnice nejlepších možných výsledků pro společnost, zejména z hlediska strategických cílů? [týká se cíle 3]	- Jaké náklady a přínosy vznikají zadavatelům a hospodářským subjektům při snaze dosáhnout strategických cílů prostřednictvím pravidel pro veřejné zakázky? - Jaký vliv má poměr nákladů a přínosů strategického zadávání veřejných zakázek na různé zúčastněné strany? - Působila strategická ustanovení o zadávání veřejných zakázek obsažená ve směrnicih jako hnací síla inovací a udržitelnosti ve všech členských státech? - Existují nějaké kompromisy, pokud jde o dosažení co nejlepších výsledků pro společnost ve srovnání s jinými cíli směrnic (např. zda lze dosáhnout zelených veřejných zakázek [Q3], ale na úkor zjednodušení postupů [Q1, Q2])?	Míra, do jaké směrnice umožňují dosažení strategických společenských cílů, zejména udržitelnosti, inovací a sociálních cílů, při zachování vhodné rovnováhy mezi těmito cíli a dalšími cíli zadávání veřejných zakázek.	• Četnost využívání zelených/sociálních/inovativních veřejných zakázek • The náklady postupů zahrnujících strategickými cíli • Vnímání: zadávání ekologick y šetrných, sociálně odpovědných a inovativních staveb, zboží a služeb	• Ecorys (2025) • Altaee (2025) • Tříleté zprávy • Odpovědi na vybrané otázky OPC otázek, Cfe • Interní výzkum
Otázka 4: Pomohly směrnice v boji proti korupci?	- Pomohly směrnice v boji proti korupci nebo jiným nekalým praktikám ve veřejných zakázkách (např. tajné dohody, manipulace s nabídkami)? - Které aspekty směrnic jsou pro zadavatele a pro hospodářské subjekty?	Do jaké míry směrnice zabránily korupci nebo jiným nekalým praktikám ve veřejných zakázkách.	• Ukazatele konkurenceschopnosti trhu (účast uchazečů, využívání otevřených soutěžních postupů,	• Světová banka (2025) • Ecorys (2025)

[týká se cíle 4]	- <i>Přispěly směrnice ke zlepšení profesionalizace veřejných zakázek v EU?</i> - <i>Existují nějaké kompromisy mezi bojem proti korupci a dosažením dalších cílů směrnic (např. přísnější a transparentnější pravidla [Q4] znamenají menší flexibilitu pravidel [v rozporu s Q1 a Q2]; nebo pravidla založená více na důvěře mohou vytvářet prostor pro nekalé nabídkové praktiky [v rozporu s cílem Q4])?</i>		Koncentrace zadávaných zakázek podle trhu, koncentrace zadávaných zakázek podle zadavatele, noví účastníci, využití rozpočtu) • Vnímání: do jaké míry směrnice pomohly snížit korupci a odrazování politickému tlaku ve veřejných zakázkách, podpořily kulturu integrity a fair play ve veřejných zakázkách, zvýšila profesionalizaci veřejných , zvýšení transparentnosti, monitorování (např. kvality údajů údajů poskytovaných v TED)	• Da Rosa, I. et al. (2025) • Tříleté zprávy • Odpovědi na vybrané otázky OPC otázek, CfE • Interní výzkum
Otázka č. 5: Jsou směrnice vnitřně soudržná a	- <i>Jsou směrnice vzájemně soudržné?</i> - <i>Jsou cíle směrnic vzájemně soudržné? Pokud ne, je právní předpis v rozporu</i>	Do jaké míry směrnice prokazují vnitřní soulad mezi svými příslušnými cíli a	• Popis změn v právním prostředí od tříletého	• tříleté podávání zpráv

externě? [týká se cílů 1–4]	<i>správná rovnováha mezi protichůdnými cíli?</i> - <i>Je způsob, jakým právní akty EU řeší aspekty související s veřejnými zakázkami, dostatečně soudržný?</i> - <i>Vedly směrnice k jednotnějšímu uplatňování politiky veřejných zakázek v zemích EU?</i> - <i>Jsou směrnice v souladu s cíli hospodářské politiky jiných relevantních právních aktů EU (např. podpora malých a středních podniků a malých středně kapitalizovaných společností, odvětvová pravidla, jako je zákon o průmyslu s nulovými emisemi nebo směrnice o čistých vozidlech)?</i>	ustanovení a dosáhnout správné rovnováhy v případě konfliktu cílů. Míra, v jaké směrnice zachovávají vnější soudržnost s jinými právními akty EU a cíli politiky a zároveň podporují konzistentní uplatňování politiky veřejných zakázek ve všech členských státech.	přijetí směrnice, které by mohlo ovlivnit jejich vnitřní a vnější soudržnost. • Názory na: soulad mezi třemi směrnicemi, cíle směrnic jsou v z ájemně soudržné, směrnice a předpisy předpisy EU o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti, opravných prostředcích, právními předpisy EU týkající se veřejných u (např. odvětvová pravidla, jako je zákon o průmyslu s nulovými emisemi nebo směrnice o čistých vozidlech)	• Odpovědi na vybrané otázky OPC otázek, CfE • Caranta, R. (2025) • Jansens, A.W. (2025) • Vlastní výzkum
• Jaký vliv měla intervence EU a na koho?				

Otázka 6: Jaká je přidaná hodnota směrnice? [týká se cílů 1–4]	- <i>Přispěly směrnice k výsledkům, které by členské státy samy nedokázaly dosáhnout?</i> - <i>Do jaké míry pomohla ustanovení směrnic vnitřnímu trhu dosáhnout svého plného potenciálu?</i> - <i>Vedly směrnice k nějakým vedlejším účinkům, které vedly k jednotnějšímu uplatňování politiky veřejných zakázek v zemích EU (např. dobrovolné přijetí pravidel EU pro zakázky nad prahovou hodnotou i pro zakázky pod prahovou hodnotou)?</i>	Míra, v jaké směrnice vytvářejí přidanou hodnotu ve srovnání s vnitrostátními pravidly pro zadávání veřejných zakázek.	• Vnímání na téma: srovnání s nákupy pod prahovou hodnotou pro zadávání veřejných zakázek, jednotnost pravidel v celé EU.	• Tříleté zprávy • Odpovědi na vybrané otázky OPC otázek, CfE • Altaee (2025) • Vlastní výzkum
• Je zásah stále relevantní?				
Q7 Jaká je relevance směrnice? [týká se cílů 1–4]	- <i>Jsou směrnice relevantní vzhledem k současným/budoucím potřebám, zejména:</i> - <i>- Jsou směrnice stále relevantní a adekvátní s ohledem na měnící se okolnosti (např. změna klimatu, nedávné krize jako COVID, narušení dodavatelských řetězců v důsledku vojenských hrozeb atd.)?</i> - <i>- Jsou směrnice stále relevantní a v souladu s cíli jiných relevantních politik EU, jako je podpora malých a středních podniků a malých středně kapitalizovaných společností, životní prostředí (např. zásada „nezpůsobovat významnou škodu“), digitální agenda (např. zásada „digitální jako výchozí nastavení“) a zjednodušení?</i>	Míra, v jaké směrnice poskytují členským státům a zadavatelům veřejných zakázek nezbytné nástroje k reagování na měnící se okolnosti, a vhodnost pravidel pro přizpůsobení se měnícím se potřebám. Míra, v jaké jsou směrnice i nadále v souladu s nedávno vypracovanými politikami EU v jiných oblastech souvisejících s veřejnými zakázkami.	• Vnímání významu pravidel v období od 1. čtvrtletí do 4. čtvrtletí. • Vnímání o: přínos pro strategickou autonomii EU strategické autonomie EU (včetně bezpečnostní EU dodavatelských řetězců EU EU), vhodnost pro daný účel	• Altaee (2025) • Da Rosa, I. et al. (2025) • Odpovědi na vybrané otázky OPC otázkám, CfE

			v naléhavých situacích, vhodnost pro daný účel v případě významného nedostatku dodávek (např. narušení dodavatelského řetězce během krize v oblasti zdraví, energetiky nebo bezpečnosti).	• Interní výzkum
--	--	--	--	--

Příloha IV Přehled přínosů a nákladů

Tabulka 2: Přehled nákladů a přínosů zjištěných při hodnocení

			Zadavatelé (CA)		Hospodářské subjekty (HS)		Správa členských států		Občané EU / společnost	
			Množství	Komentář	Množství	Poznámka	Množství	Komentář	Množství	Komentář
NÁKLADY										
Přímé náklady na dodržování předpisů	Přizpůsobení IT systémů na standardní formuláře nebo elektronické formuláře	OO ³²³	0 €	n.a.	0	n.a.	1,4 milionu € na členský stát ³²⁴	Střední náklady, viz oddíl 4.1.2	0	n.a.
	Údržba IT systémů elektronického zadávání veřejných zakázek (např. náklady na zaměstnance, režijní náklady)	RE	0	n.a.	0	n.a.	240 000 € na MS ³²⁵	střední náklady (ročně), viz oddíl 4.1.2	0 €	n.a
	Náklady na dodržování postupů při zadávání veřejných zakázek*	RE	6 000 € na postup ³²⁶	Průměrná náklady na popis potřeb, zveřejnění výzvy k nabídce, vyhodnocení nabídek, zadání zakázky	11 400 € za jeden postup ³²⁷	Průměrné náklady na shromažďování informací, zpracování a podání nabídky	0	n.a.	0	n.a.

³²³ Typ: jednorázový (OO) nebo opakující se (RE); * Čas potřebný k dodržení postupů veřejného zadávání zakázek a náklady na tento postup spolu souvisejí, proto by mohly být uvedeny jako jedna nákladová položka (tj. časová a nákladová efektivita); nicméně z důvodu přehlednosti jsou v tabulce uvedeny samostatně.

³²⁴ Viz oddíl 4.1.2.1.2; zdroj: interní analýza.

³²⁵ *Tamtéž.*

³²⁶ Viz oddíl 4.1.2.1.1; zdroj: Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis*..., s. 60.

³²⁷ *Tamtéž.*

	Čas potřebný k dodržení postupů veřejného zadávání zakázek*	RE	20 dní ³²⁸	Průměrný počet dní strávených popisem potřeb, zveřejněním výzvy k nabídky, vyhodnocení nabídek, zadání zakázky	11 dní ³²⁹	Průměrný počet dnů stráve ných získáváním informací, zpracováním a podáním nabídky	0 €	n.a.	0	n.a.
Náklady na vymáhání	Informace a monitorování	RE	0 €	n.a.	0	n.a.	0,35 FTE ³³⁰ na MS každé tři roky ³³¹	průměrné pracovní zatížení pro podávání zpráv podle čl. 83 (1 za 3 roky)	n.a.	n.a.,
	Náklady na nápravná opatření, pokud uchazeč napadne nesoulad se směrnicemi	RE	0	n.a. (není v tomto hodnocení ³³²)	0	n.a. (není zahrnuto tí mto hodnocením ³³³)	0 €	n.a. (není zahrnuto tím o hodnocení ³³⁴)	0	n.a.
Nepřímé náklady	Nepřímé náklady související s fungováním trhu	RE	Udělení trvá déle (58 ve srovnání s 62 dny) ³³⁵	Zpoždění při zahájení projektů v důsledku prodloužení počtu dnů do udělení zakázky	0	n.a.	0 €	n.a.	Udělení trvá déle (58 oproti 62 dnům) ³³⁶	Ztracené příležitosti pro společnost v důsledku ne uzavřených neudělení zakázek dříve

³²⁸ Viz oddíl 4.1.2.1.1; zdroj: Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis*..., s. 59.

³²⁹ Tamtéž.

³³⁰ Ekvivalenty plného pracovního úvazku (FTE).

³³¹ Viz oddíl 4.1.2.1.3; zdroj: interní analýza.

³³² Směrnice o nápravných opatřeních jsou mimo rozsah.

³³³ Směrnice o nápravných opatřeních jsou mimo rozsah.

³³⁴ Směrnice o nápravných opatřeních jsou mimo rozsah.

³³⁵ Viz oddíl 4.1.2.1.1; zdroj: Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis*..., s. 82.

³³⁶ Tamtéž.

	Nepřímé náklady související s fungováním trhu	RE	0 €	n.a.	0	n.a.	0	n.a.	Nelze snadno změřit	Možnost omezení konkurence, přístupu na trh, investic/inovací, pokud jsou pravidla příliš zatěžující ³³⁷
VÝHODY										
Přímé výhody	Lepší poměr cena/výkon (vč. úspor)	RE	2,5–10 úspory ³³⁸	celkové ceny za EU vyhlášených postupů byly nižší než původní odhady zadavatelů					Nelze snadno změřit	Úspory v rozpočtu
	Nižší administrativní zátěž (časová efektivita)	RE	O 2 člověkdny méně ³³⁹	Méně času stráveného procedurami než před rokem 2014 směrnic	O 5 osobodnů méně ³⁴⁰	Méně času strávený na procedury než před rokem 2014 směrnic)				

³³⁷ Více podrobností viz oddíl 4.1.2.2.

³³⁸ Více podrobností viz oddíl 4.1.2.3.

³³⁹ Viz oddíl 4.1.2.1.1; zdroj: Ecorys (2025), *Cost-Benefit Analysis*..., s. 59.

³⁴⁰ *Tamtéž.*

	Přímé environmentální a sociální přímé přínosy	RE	Není snadno měřitelný	Ekologičtější udržitelné a sociálně inkluzivní produkty a služby					Není snadno měřitelné	Ekologičtější a sociálně inkluzivnější produkty a služby
Nepřímé přínosy	Environmentální a sociální nepřímé přínosy – širší ekonomické přínosy, sociální a environmentální dopady	RE	0 €	n.a.	0	n.a.	0	n.a.	Nelze snadno změřit	Pozitivní vedlejší účinek na ekonomiku, který generuje širší makroekonomické přínosy

Tabulka 3: Zjednodušení a snížení zátěže (již dosažená úspora)

	Zadavatelé veřejných zakázek (CA)		Hospodářské subjekty (HS)		Správa členských států Občané		Občané EU/společnost	
	Kvantitativní	Komentář	Kvantitativní	Komentář	Kvantitativní	Komentář	Kvantitativní	Komentář
Kratší doba trvání postupů (<i>přímé úspory nákladů na dodržování předpisů</i>): Medián počtu osobodnů strávených na jeden postup zadávání veřejných zakázek nad prahovými hodnotami EU se snížil ze 108 dnů v letech 2008–2010 na 57 dnů v letech 2019–2024. Celkový počet dnů se vypočítá vynásobením mediánu dnů na jeden hospodářský subjekt počtem nabídek a připočtením tohoto výsledku k mediánu dnů na jeden zadavatel.								
RE	22 osobodnů v 2008–2010 →20 osob dny v 2019– 2024	Medián osoba dní strávených na postup (všec hny typy kombinované)	16 osobodnů v 2008–2010 →11 osoba 2019– 2024	Medián osoba dny strávených za postup (všec hny typy dohromady)				

Tabulka 4: Potenciální zjednodušení a snížení zátěže (úspory)

	Zadavatelé		Hospodářské subjekty		Správa členských států		Občané EU/společnost	
	Množství	Poznámka	Množství	Poznámka	Množství	Komentář	Množství	Komentář
Popis: Další pokrok v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek								
Typ Opakující se	Není snadné měřitelný	Snížení v transakci náklady způsobené digitální pracovních postupů	Není snadné měřitelný	Snížení v transakce náklady způsobené digitální pracovních postupů	Přibližně 1 % z celkové veřejné veřejných zakázek výdaje	Ještě větší pokrok v eProcurement by mohla přinést roční úspory ve výši přibližně 1 % celkových veřejných Státy, vyplývající z: (i) zvýšení konkurence lepšího přístupu pro kupujícím k tržní informací; (ii) posílení mezivládní spolupráce prostřednic tvím příležitostí pro společné veřejných zakázek; a (iii) snížení favoritismus a korupce prostřednictvím větší transparentnosti.	Ne snadno měřitelných	Ještě větší pokrok v Elektronické zadávání veřejných zakázek by mohlo přinést úspory pro společnost, což by vedlo od: (i) zvýšení konkurence díky lepším přístupu kupujících k trhu informací; (ii) zlepšení mezivládní spolupráci prostřednic tvím příležitostí pro společné veřejných zakázek; a (iii) omezení favoritismu a korupci prostřednictvím větší transparentnost.

Tento odhad vychází ze zobecnění závěrů studie Univerzity v Utrechtu³⁴¹ o národním datovém prostoru pro veřejné zakázky v Nizozemsku, který je založen na třech mechanismech: i) zvýšení konkurence prostřednictvím lepšího přístupu zadavatelů k informacím o trhu; ii) posílení mezivládní spolupráce prostřednictvím příležitostí ke společnému zadávání zakázek; a iii) omezení protekce a korupce prostřednictvím větší transparentnosti. Tento

³⁴¹ Titl, V., & Schotanus, F. (2025), Onderzoek naar een nationale dataspace voor overheidsopdrachten. Universiteit Utrecht 2025.

Tento předpoklad do značné míry potvrzuje průzkum Komise týkající se systémů elektronického zadávání veřejných zakázek³⁴² a souvisejících nákladů v členských státech, který byl proveden v rámci jejího hodnocení: respondenti uvádějí, že elektronické zadávání veřejných zakázek přináší řadu výhod, zejména vyšší účast, což obvykle posiluje výsledky hospodářské soutěže.

Pro Nizozemsko studie vypočítala potenciální roční úspory ve výši 140 až 465 milionů EUR. V kontextu celkových výdajů na veřejné zakázky v Nizozemsku v roce 2023, které činily 116 miliard EUR, to odpovídá úsporám ve výši 0,12 % až 0,40 %. Pokud vezmeme Nizozemsko jako referenční hodnotu pro členské státy se střední velikostí populace a porovnáme tento výsledek s odhady pro :

- členských států s malým počtem obyvatel: Finsko. Studie z roku 2024³⁴³ odhadla, že zavedení pokročilých opatření v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek by mohlo vést k ročním úsporám ve výši 100 milionů EUR. Vzhledem k tomu, že roční výdaje Finska na veřejné zakázky činí přibližně 45 miliard EUR, představuje tento odhad přibližně 0,25 %.
- Členské státy s velkou populací: Itálie. Consip (národní centrální nákupní orgán) odhaduje roční úspory z nástrojů elektronického zadávání veřejných zakázek v roce 2024 na přibližně 4,0 miliardy EUR³⁴⁴ což v porovnání s italskými výdaji na veřejné zakázky ve výši přibližně 251 miliard EUR (11,8 % HDP v roce 2023 ve výši 2,128 bilionu EUR) odpovídá přibližně 1,6 % celkových výdajů na veřejné zakázky.

Abychom získali jednotnou referenční hodnotu, vypočítáme vážený průměr na základě nákupů těchto tří standardizovaných odhadů. Při použití mediánových hodnot pro Nizozemsko (0,26 %), Finsko (0,22 %) a Itálii (1,6 %) činí vážený průměr přibližně 1,07 %. Je však třeba zdůraznit, že se jedná o odhad: výsledky se budou lišit v závislosti na velikosti jednotlivých zemí, jejich modelu správy a především na míře digitalizace a centralizace.

³⁴² Interní průzkum mezi členskými státy týkající se informačních systémů pro elektronické zadávání veřejných zakázek, viz příloha V.

³⁴³ Hindström, S., & Piri, O.-J. 2024. Arviomuistio – Kansallinen julkisten hankintojen tietovaranto – Lausuntokierros 2024. Valtiovarainministeriö.

³⁴⁴ <https://www.italiaoggi.it/economia-e-politica/economia-e-finanza/pubblica-amministrazione-consip-gli-acquisti-della-pa-superano-i-13-miliardi-mebd9gfs> (Zpráva o hodnocení veřejných zakázek v Estonsku).

Příloha V Konzultace se zainteresovanými stranami

Tato příloha dokumentuje klíčové konzultační činnosti provedené v souvislosti s hodnocením směrnic.

V letech 2024 a 2025 se uskutečnilo několik setkání se zúčastněnými stranami, včetně setkání s členskými státy v rámci expertní skupiny Komise pro veřejné zakázky (EXPP), expertní skupiny Komise pro elektronické veřejné zakázky (EXEP) složené z více zúčastněných stran a expertní skupiny Komise pro veřejné zakázky (SEGPP) složené ze zúčastněných stran, jak je shrnuto níže.

Expertní skupina Komise pro veřejné zakázky (EXPP)

EXPP se sejde sedmkrát, aby projednala hodnocení směrnic o veřejných zakázkách: 4. července 2024, 14. listopadu 2024, 31. ledna 2025, 27. března 2025 a 11. června 2025.

Skupina Komise pro veřejné zakázky složená z více zainteresovaných stran (EXEP)

Skupina EXPP se sejde třikrát, aby mimo jiné projednala hodnocení směrnic o veřejných zakázkách: 27. a 29. listopadu 2024, 6. února 2025 a 5. a 6. června 2025.

Expertní skupina Komise pro veřejné zakázky (SEGPP)

V souvislosti s hodnocením směrnic o veřejných zakázkách Komise obnovila mandát SEGPP. Tato skupina se sešla třikrát, aby projednala hodnocení a budoucí možnosti zlepšení: 12. února 2025, 15. dubna 2025 a 17. června 2025.

Průzkum mezi členskými státy týkající se informačních systémů pro elektronické zadávání veřejných zakázek

V rámci hodnocení byl v červenci 2025 proveden průzkum mezi členskými státy s cílem zjistit náklady spojené se zavedením a údržbou systémů elektronického zadávání veřejných zakázek. Cílem průzkumu bylo určit výši investic členských států v souvislosti se zavedením elektronických systémů zadávání veřejných zakázek, a to jak jednorázových investic souvisejících s vývojem a implementací softwaru, tak opakujících se investic souvisejících s náklady na údržbu a personál.

Komise obdržela odpovědi od 14 členských států (BE, HR, DK, EE, FI, FR, DE, HU, LV, MT, RO, SK, SI, SE) a Norska. Všechny země EU uvedly, že v období od roku 2023 do současnosti (tabulka 5), tedy od začátku používání elektronických formulářů, provedly značné investice do systémů elektronického zadávání veřejných zakázek. S výjimkou jednoho členského státu, který tuto službu zadává soukromým poskytovatelům, používá 12 zemí systém ve vlastnictví státu nebo kombinaci systémů ve veřejném a soukromém vlastnictví (např. systémy elektronického zadávání veřejných zakázek provozované vládními agenturami nebo veřejnými zadavateli).

Tabulka 5: Rok, ve kterém byla dokončena poslední významná investice do systému elektronického zadávání veřejných zakázek

Rok	Počet členských států
2023	7
2024	3
2025 nebo průběžně	4
Celkem	14

Zdroj: Interní průzkum mezi členskými státy, červenec 2025.

Vybrané citace od členských států:

- „Nová platforma je moderní, intuitivní a aktivně udržovaná a podporovaná, což výrazně zlepšilo spokojenost uživatelů. Nyní máme integrovanou platformu, která se neustále vyvíjí v komplexní platformu a podporuje naše uživatele jak ve fázi před zadáním zakázky, tak i po jejím zadání.“
- „Zvýšená integrace mezi různými fázemi, dostupnost více funkcí a větší přehlednost povzbuzují uživatele k častějšímu a efektivnějšímu využívání platformy. Výsledkem je, že jak uživatelé, tak tvůrci politik začínají mít přístup k datům vyšší kvality.“
- „Ačkoli v roce 2023 měli uživatelé potíže s přechodem od předchozích standardních oznámení k elektronickým formulářům, zpětná vazba od uživatelů ohledně elektronických formulářů a jejich snadného vyplňování je nyní pozitivní.“
- „Cílem aktualizace je především usnadnit společnostem, zejména malým a středním podnikům, vyhledávání veřejných zakázek a účast v nich.“
- „Jako uchazeči budou uživatelé mít k dispozici vylepšenou vyhledávací funkci, která jim umožní vyhledávat všechny zakázky a očekávané veřejné zakázky dánských orgánů, včetně zakázek EU. Nové uživatelské rozhraní usnadňuje a zjednodušuje vyhledávání zakázek, a to i na mobilních zařízeních.“
- „Zásada jednorázového zadávání: systém [...] umožňuje přenos zadaných údajů ve všech fázích veřejného zadávání zakázek, včetně přenosu údajů z plánu zadávání zakázek do předběžné konzultace (pokud je zveřejněna) a do řízení o zadání veřejné zakázky (dokumentace k zadávacímu řízení).“
- „Dalšími výhodami jsou vysoká spokojenost uživatelů a zvýšení efektivity ze strany orgánů veřejné správy ve srovnání s manuálními e-mailovými soutěžemi. Rovněž vzrostlo využívání společných zakázek, i když nemáme žádné důkazy o vlivu našich systémů.“
- „[...] došlo k přechodu od ruční kontroly oznámení před zveřejněním k automatizovanému ověřování systému, což umožňuje rychlejší zveřejňování elektronických formulářů (3 pracovní dny byly zkráceny na okamžité zveřejnění po schválení elektronického formuláře (pod prahovou hodnotou) nebo zveřejnění v Úředním věstníku EU (nad prahovou hodnotou)).“
- „V dlouhodobém horizontu může agregace [národních] údajů s evropskými údaji (prostřednictvím PPDS) přilákat více uchazečů z EU a zvýšit konkurenceschopnost zadávání veřejných zakázek.“

- „...jak na úrovni EU, tak na úrovni jednotlivých států se očekávají konzistentní přínosy: úspora nákladů a času díky automatizaci, větší transparentnost a odpovědnost, lepší přístup pro společnosti a vysoce kvalitní data pro rozhodování.“
- „Zavedení elektronických formulářů je největším externím faktorem ovlivňujícím náklady za posledních pět let, ale také investicí do budoucí bezpečnosti, konkurenceschopnosti a dlouhodobé pozice na trhu.“
- „Používání elektronických systémů pro zadávání veřejných zakázek přináší několik významných výhod, jak provozních, tak strategických, které posilují efektivitu, transparentnost a kvalitu celého procesu nákupu. Digitalizace znamená efektivitu a úsporu času. Automatizaci klíčových částí, jako je správa výběrových řízení, sledování smluv a hodnocení, se snižuje manuální práce a zkracují se doby zadávání zakázek. Digitální systémy také přinášejí vyšší míru transparentnosti a právní jistoty.“
- „Povinnost [...] používat elektronické systémy zadávání veřejných zakázek [...] měla pozitivní dopad na efektivitu zadávání veřejných zakázek. Podnítila vznik nového odvětví pro poskytovatele elektronických systémů zadávání veřejných zakázek prostřednictvím přístupu volného trhu, což vedlo k tomu, že desítky společností nabízejí zadavatelům různé řešení. Tím vznikla pracovní místa a dynamický, konkurenceschopný ekosystém, z něhož těží jak poskytovatelé, tak odběratelé.“
- „Digitální zveřejňování výzev k podávání nabídek, které jsou přístupné prostřednictvím jakéhokoli kompatibilního prohlížeče, zvýšilo viditelnost zakázek a počet nabídek, což posílilo konkurenceschopnost. Zejména malé a střední podniky získaly přístup k příležitostem, které dříve neměly prostředky sledovat. Veřejní zadavatelé těží z většího počtu nabídek, snížení nákladů na zadávání veřejných zakázek a identifikace alternativních řešení, která odpovídají jejich potřebám.“
- „Digitalizace zadávání veřejných zakázek s využitím elektronických platforem pro výměnu dokumentů a informací snížila náklady pro subjekty podávající žádosti a nabídky a zároveň omezila spotřebu papíru, šetřila přírodní zdroje a chránila životní prostředí.“
- „Povinné elektronické zadávání veřejných zakázek umožnilo přístup k rozsáhlým údajům o veřejných zakázkách, což pomáhá v boji proti korupci tím, že identifikuje rizika, jako je opakované zadávání zakázek stejným provozovatelům. Otevřený přístup k údajům podporuje transparentnost a umožňuje občanům, novinářům a výzkumným pracovníkům sledovat využívání veřejných prostředků a plnění politických závazků. Tyto údaje zjednodušují soudní spory tím, že poskytují soudci a žalobcům prostředky k ověření, a podporují monitorování veřejných zakázek, čímž přispívají k tvorbě politik a studiím dopadů.“
- „Údaje o veřejných zakázkách, které jsou k dispozici prostřednictvím národního portálu otevřených dat [...], pomáhají provozovatelům, zejména malým a středním podnikům, identifikovat trendy a sledovat příležitosti, jako jsou data ukončení smluv. Zadavatelé mohou identifikovat kupující s podobnými zakázkami, což pomáhá při zajišťování zdrojů, definování požadavků a přípravě nabídek.“

Strategické dialogy o zadávání veřejných zakázek

Kromě toho se v členských státech v období od května 2023 do listopadu 2024 uskutečnily strategické dialogy o zadávání veřejných zakázek. Cílem tohoto projektu bylo umožnit dialog mezi klíčovými zúčastněnými stranami o využívání veřejných zakázek jako páky pro rozvoj inovativní a udržitelné veřejné politiky. V rámci tohoto projektu bylo zorganizováno 23 workshopů. Workshopy byly strukturovány tak, aby se zabývaly třemi klíčovými oblastmi strategického zadávání veřejných zakázek (ekologické zadávání veřejných zakázek, sociální zadávání veřejných zakázek, zadávání veřejných zakázek na inovace). Celkově se workshopů zúčastnilo přibližně 700 zúčastněných stran (veřejní zadavatelé na ústřední, regionální a místní úrovni, obchodní sdružení, veřejné orgány atd. Projekt byl ukončen v lednu 2025 závěrečnou konferencí, jejímž cílem bylo představit závěry a perspektivy, které vyplynuly z provedených workshopů, s důrazem na vypracované plány nebo akční plány členských států. Na platformě Public Buyers Community Platform byla vytvořena komunita pro sdílení informací a know-how mezi účastníky o strategických veřejných zakázkách.

Cílené konzultace

Expertní skupina Komise pro sociální ekonomiku a sociální podnikání

Cílená konzultace s expertní skupinou Komise pro sociální ekonomiku a sociální podnikání (GECES) se konala dne 28. dubna 2024, a to po dvou předchozích zasedáních, na nichž odborníci GECES vypracovali soudržnou zprávu, která má přispět k hodnocení a revizi směrnic. Zpráva zdůrazňuje, že ačkoli se směrnicím částečně podařilo umožnit zadavatelům využívat veřejné zakázky k podpoře společných společenských cílů, přetrvává několik překážek: obava z soudních sporů, nedostatek školení a poradenských služeb a nedostatečné údaje. Navíc, ačkoli současné směrnice usnadnily přístup k veřejným zakázkám pro subjekty sociální ekonomiky, některé zadávající orgány stále nemají dostatečné znalosti o sociálních ustanoveních a je zapotřebí větší právní jasnosti, jakož i kontrolních a donucovacích mechanismů. K řešení těchto otázek bylo předloženo několik návrhů, a to jak v legislativní, tak v nelegislativní oblasti.

V legislativní oblasti doporučuje GECES několik změn směrnic. Patří mezi ně stanovení minimálního procenta veřejných zakázek, které budou zadávány prostřednictvím smluv vyhrazených pro sociální ekonomiku, zavedení povinného rozdělení na části od určité hodnoty zakázky (s cílem podpořit účast malých a středních podniků a subjektů sociální ekonomiky) a zavedení povinných sociálních a environmentálních aspektů. GECES dále navrhuje zavést do kritérií pro zadávání zakázek kritéria související s výrobním procesem, jako je správa a místní zakotvení, a učinit z MEAT standardní logiku ve veřejných zakázkách. Mezi další doporučení patří zavedení povinných doložek o revizi cen a připojení aktualizovatelného systému vážení sociálních a environmentálních výběrových kritérií k směrnicím.

Na nelegislativní úrovni GECES doporučuje několik opatření na podporu účinného provádění směrnic. Patří mezi ně objasnění významu pojmu „osoby se zdravotním postižením a znevýhodněné osoby“, vytvoření konzultační a poradenské služby pro používání SRPP a podpora vytváření sítí „facilitátorů sociálních klauzulí“. GECES rovněž navrhuje vytvoření databáze osvědčených postupů na úrovni EU, poskytování

kontinuální školení pro zadavatele a připojení vzorové šablony pro sociálně odpovědné veřejné zakázky k nové směrnici.

Skupina odborníků pro železniční dodavatelský průmysl

Dne 11. prosince 2024 se konalo setkání s expertní skupinou pro železniční dodavatelský průmysl. Účastníci zastupovali jak průmysl, tak veřejné orgány působící v železničním odvětví. Účastníci vyjádřili své znepokojení nad rozmachem právních povinností týkajících se zadávání veřejných zakázek, které vyplývají z různých právních aktů, jsou často protichůdné a odrážejí hospodářské subjekty od účasti na zadávání veřejných zakázek. Železniční dodavatelský průmysl utrpěl ekonomické ztráty v důsledku inflace a cenového dumpingu ze třetích zemí, které mohou narušit hospodářskou soutěž.

Nevládní organizace zabývající se životním prostředím, lidskými právy a sociální odpovědností

Cílená konzultace s nevládními organizacemi zabývajícími se životním prostředím, lidskými právy a sociální odpovědností se konala dne 28. března 2025. Diskuse byla organizována kolem souboru otázek týkajících se environmentálních a sociálních hledisek ve veřejných zakázkách, a to zejména:

- překážkám podpory udržitelnosti a sociální odpovědnosti prostřednictvím veřejných zakázek a možným řešením těchto překážek,
- možné sladění snadněji aplikovatelných pravidel veřejných zakázek pro veřejné zadavatele a dodavatele (zjednodušení) s posílenou environmentální udržitelností a sociální odpovědností,
- možné zefektivnění stávajícího legislativního rámce upravujícího ekologické a sociální aspekty veřejných zakázek.

Dalšími prvky, kterým byla v diskusi věnována zvláštní pozornost, byly značky a cena (zajištění toho, aby finanční nabídka na veřejnou zakázku byla vyvážená se strategickými cíli udržitelnosti a vysokou kvalitou dodávky). Z příspěvků nevládních organizací vyplynulo, že výzvy spojené se zahrnutím environmentálních a sociálních hledisek do veřejných zakázek jsou velmi různorodé: některé se týkají konkrétně ekologických a sociálních aspektů, jiné jsou obecnějšího charakteru. Nevládní organizace jako hlavní překážky uvedly zejména: složitý právní rámec a právní nejistotu, dominanci kritéria nejnižší ceny (bránící sociálním podnikům v rovném hospodářském soutěži), nedostatek jasného mandátu pro udržitelnost ve veřejných zakázkách, omezenou kapacitu zadavatelů, výzvy související s používáním značek a náležitou péčí, překážky v přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám. Nevládní organizace navíc navrhly řešení některých z identifikovaných problémů.

Poradní skupina pro zelené veřejné zakázky

Zasedání poradní skupiny pro zelené veřejné zakázky (GPP AG), během kterého byla skupina konzultována ohledně hodnocení směrnic, se konalo dne 10. července 2025. Diskuse byla zaměřena na otázky týkající se environmentálních aspektů veřejných zakázek, které byly stejné jako otázky projednávané během zasedání nevládních organizací, ale zaměřené pouze na životní prostředí. Členové GPP AG poskytli své připomínky k identifikovaným překážkám a

problémy a na druhé straně navrhovaná řešení a doporučení k jejich odstranění.

Nejdiskutovanějšími tématy bylo používání označení a jejich rovnocennost, dostupnost a spolehlivost údajů. Dalšími tématy diskuse byly: absence strategického přístupu k GPP, omezená kapacita zadavatelů, obtíže s regulací velmi dynamických trhů, pokles konkurence ve veřejných zakázkách, nedostatečné zapojení trhu, nejasná legislativa, složitost otázky souvislosti s předmětem, absence jasných pokynů a uhlíkových norem, administrativní zátěž, neúspěch univerzální metody, nedostatečné zohlednění odpovědnosti podniků za udržitelnost.

Zúčastněné strany působící v oblasti veřejných služeb a koncesí

Dne 14. května 2025 se konala cílená konzultace se zainteresovanými stranami, které působí v odvětví veřejných služeb, koncesí a energetiky. Debata zahrnovala dvě otevřené diskusní sekce o potřebě zjednodušení současného právního rámce pro veřejné zakázky a o úloze strategických úvah.

Během diskusí o zjednodušení pravidel zúčastněné strany poznamenaly, že rozsah působnosti směrnic není zcela soudržný, například pokud jde o zahrnutí určitých hospodářských subjektů, činností nebo odvětví. Účastníci zdůraznili, že rozdílné provádění zvyšuje administrativní zátěž (např. ESPD). Bylo dosaženo shody ohledně omezených možností vyjednávání před zadáním zakázek a nepružnosti při jejich úpravách. Pokud jde o strategickou úlohu veřejných zakázek, účastníci se shodli na nutnosti revidovat kritéria MEAT s cílem zdůraznit sociální a udržitelnostní faktory nad rámec ceny. Vyjádřili však rozdílné názory na to, zda by tato kritéria měla být dobrovolná nebo povinná. Byly vyjádřeny obavy ohledně administrativní zátěže a nesrovnalostí způsobených odvětvovými právními předpisy.

Komise se navíc snažila zajistit širokou škálu konzultací a, pokud to bylo možné, je doplnila bilaterálními setkáními s různými zainteresovanými stranami (tabulka 5 níže).

Tabulka 6: Počet bilaterálních setkání souvisejících s hodnocením podle kategorie zúčastněných stran v letech 2023–2025

Typ zúčastněné strany	N
Zástupci vnitrostátních orgánů	4
Místní a regionální orgány	14
Zástupci soukromého sektoru	67

Zdroj: Vlastní výzkum.

Zpětná vazba od místních a regionálních orgánů

Zástupci národních, místních a regionálních orgánů byli na žádost konzultováni na několika *ad hoc* schůzkách. Kromě toho byla zpětná vazba od místních a regionálních orgánů shromážděna prostřednictvím zprávy Výboru regionů Reg Hub³⁴⁵.

Právní prostředí v oblasti veřejných zakázek je roztržštěné kvůli překrývání vnitrostátních předpisů, směrnic a odvětvových právních předpisů týkajících se zadávání veřejných zakázek. Toto překrývání často vede k právní nejistotě a složitosti. Jak uvedli zástupci místních orgánů ve Španělsku, příprava zadávací dokumentace často trvá déle než rok, protože je nutné splnit dodatečné požadavky vnitrostátních právních předpisů.

Podobné obavy vyjádřila i národní asociace měst a obcí, když vysvětlila, že „gold-plating“ je běžný jev a že k němu obvykle dochází prostřednictvím pravidelných změn vnitrostátních pravidel pro zadávání veřejných zakázek, které brání rozvoji znalostní základny a jednotných postupů.

Místní a regionální orgány se shodují na tom, že při zadávání veřejných zakázek by měla být obecně povolena jednání s cílem maximalizovat hodnotu za vynaložené prostředky. Pokud jde o využívání strategického zadávání veřejných zakázek, místní a regionální orgány se při pokusech o využití veřejných zakázek na podporu místního nebo regionálního hospodářství a průmyslu často potýkají s právními omezeními.

A konečně, pokud jde o oblasti, v nichž se flexibilita zamýšlená ve směrnici dostatečně neprojevila, místní a regionální orgány často vyjadřovaly nespokojenost s režimem úprav smluv a vnitřními pravidly.

Zpětná vazba k výzvě k předložení důkazů a veřejné konzultaci

Od 13. prosince 2024 do 7. března 2025 mohly zainteresované strany poskytnout zpětnou vazbu k výzvě Komise k předložení důkazů (CfE) a veřejné konzultaci (OPC).

Jelikož se jedná o zpětné hodnocení, v souladu se zásadami lepší regulace nebyly při zohlednění zpětné vazby od CfE a OPC brány v úvahu odpovědi s výhledovým obsahem.

Tato souhrnná zpráva by měla být považována pouze za shrnutí příspěvků zúčastněných stran týkajících se hodnocení směrnic z roku 2014. V žádném případě ji nelze považovat za oficiální stanovisko Komise nebo jejích útvarů. Odpovědi na konzultační aktivity nelze považovat za reprezentativní vzorek názorů obyvatel EU.

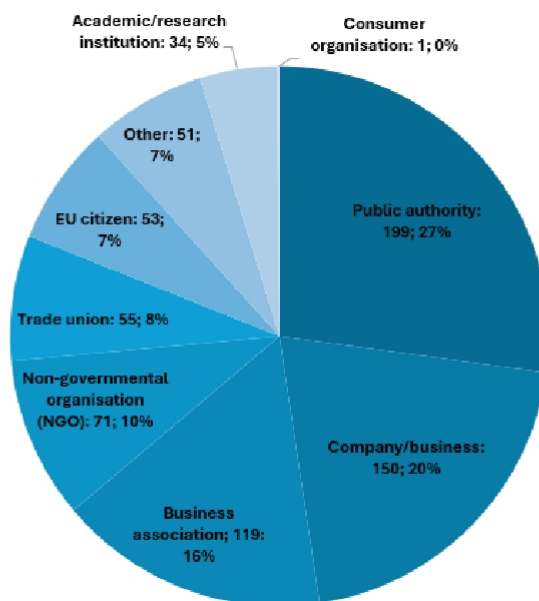
SOUHRNNÁ ZPRÁVA

1. Kdo reagoval na otevřenou veřejnou konzultaci?

³⁴⁵ Evropský výbor regionů: Komise pro hospodářskou politiku, Valenza, A., Odoardi, L., Giorgino, E., Marchetti, G. E. et al., Jak pravidla EU pro veřejné zakázky ovlivňují regiony a města, Evropský výbor regionů, 2025, (<https://data.europa.eu/doi/10.2863/0379789>).

V rámci otevřené veřejné konzultace (OPC) bylo obdrženo 733 odpovědí od respondentů zastupujících různé skupiny zúčastněných stran. Nejvíce odpovědi jsme obdrželi od orgánů veřejné správy (27 % – 199 odpovědí), následovaly společnosti a podniky (20 % – 150 odpovědí) a obchodní sdružení (16 % – 119 odpovědí). Mezi dalšími respondenty byly nevládní organizace (10 % – 71 odpovědí), odbory (8 % – 55 odpovědí), občané EU (7 % – 53 odpovědí), akademické/výzkumné instituce (5 % – 34 odpovědí) a spotřebitelské organizace (1).

Obrázek 2: Odpovědi podle typu uživatelů

Více než čtvrtina respondentů pocházela z Německa (26 % – 193), následovalo Belgie (14 % – 102), Francie (10 % – 75) a Španělsko (6 % – 43). Kromě členských států obdržela Komise odpovědi z následujících zemí: Spojené státy americké (5), Norsko (4), Švýcarsko (4), Andorra (1), Alžírsko (1), Ukrajina (1), Spojené království (1), Izrael (1).

Z 199 odpovědí od orgánů veřejné správy (jako nejvíce zastoupeného typu zúčastněné strany) bylo 86 (43 %) z Německa, následovalo 15 odpovědí (8 %) od nizozemských orgánů veřejné správy. Dále 91 (46 %) odpovědí bylo od místních veřejných orgánů, 58 (29 %) od vnitrostátních, 37 (19 %) od regionálních a 13 (6 %) od mezinárodních veřejných orgánů.

Pokud jde o společnosti/podniky (jako druhý nejčastěji zastoupený typ zúčastněné strany), z 150 odpovědí bylo 89 (60 %) od velkých podniků (250 a více zaměstnanců), 24 odpovědí (16 %) od středních (50 až 249 zaměstnanců), 14 (9 %) od malých (10 až 49 zaměstnanců) a 23 (15 %) od mikropodniků (1 až 9 zaměstnanců).

Pokud jde o zkušenosti s veřejnými zakázkami, 82 % společností účastnících se OPC se v posledních 8 letech ucházelo o veřejné zakázky. Na straně poptávky 95 % zadavatelů uvedlo, že v posledních 8 letech provádělo veřejné zakázky. Celkově převládaly zkušenosti s veřejnými zakázkami nad prahovou hodnotou EU (téměř 85 % respondentů), zatímco zbývajícím podíl respondentů uvedl častější účast na veřejných zakázkách pod prahovou hodnotou EU.

2. Kdo reagoval na výzvu k předložení důkazů?

Výzva k předložení důkazů (CfE) obdržela 949 odpovědí. Opět většina odpovědí přišla od orgánů veřejné správy (21 % – 196 odpovědí), následovaly v tomto případě občané EU (18 % – 168), obchodní sdružení (17 % – 160), společnosti a podniky (16 % – 156) a nevládní organizace (13 % – 120). Mezi dalšími respondenty byly akademické/výzkumné instituce (3 % – 29), odborové odbory (2 % – 16), občané ze zemí mimo EU (4), spotřebitelské organizace (2) a environmentální organizace (2).

Geografický původ příspěvků CfE byl rozmanitější, přičemž Německo zůstalo na prvním místě (15 % – 141), následované Belgií (14 % – 132), Švédskem (9 % – 85), Francií (9 % – 83) a Polskem (9 % – 75). Zpětnou vazbu zaslaly také jednotlivci nebo organizace se sídlem v následujících zemích mimo EU: Norsko (10), Spojené státy (7), Spojené království (7), Švýcarsko (4), Ukrajina (3) a Izrael (2).

3. Přehled zpětné vazby od OPC a CfE

Cílem veřejné konzultace a výzvy k předložení důkazů bylo poskytnout Komisi další informace o názorech veřejnosti na směrnice, dosažení jejich cílů a relevanci jejich ustanovení. Zatímco všechny kvantitativní údaje jsou uvedeny níže, zaměřená analýza nejprve představuje hlavní témata, která vznesly různé zainteresované strany. Tato část je uspořádána podle témat odpovídajících cílům intervence a je rozdělena do dvou částí: úplný přehled obdržených kvantitativních výsledků, následovaný klíčovými sděleními získanými z příspěvků ve volném textu a přiložených stanovisek. Vybrané citáty z písemných příspěvků obdržených v rámci OPC a CfE byly vybrány proto, že nejlépe odrážejí převládající témata a názory, které vyplynuly z konzultace. Slouží jako doplněk k číslům uvedeným v grafech a tabulkách, aby poskytly jasnější a nuancovanější obraz. Je třeba poznamenat, že tyto citáty jsou pouze příklady a nezahrnují všechny názory sdělené v rámci konzultace.

Jednodušší a flexibilnější pravidla, efektivní vynakládání prostředků, transparentnost, integrita

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Pokud jde o dosažení cílů směrnic, 49 % respondentů se domnívá, že směrnice nezajistily dostatečnou flexibilitu systému zadávání veřejných zakázek, a 54 % se domnívá, že směrnice nestanovily jednodušší pravidla pro systém zadávání veřejných zakázek.

Respondenti se obecně shodují, že digitalizace veřejných zakázek (eProcurement) přispěla ke snížení administrativní zátěže (s tímto tvrzením souhlasí 42 % respondentů) a zrychlila zadávání zakázek na stavební práce, dodávky a služby (souhlasí 38 %).

Společnosti/podniky jsou ohledně výhod elektronického zadávání veřejných zakázek pozitivnější než veřejné orgány. 57 % společností souhlasí s tím, že elektronické zadávání veřejných zakázek pomohlo snížit administrativní zátěž, zatímco u veřejných orgánů je to 40 %. Pokud jde o rychlost postupů, 52 % společností souhlasí s tím, že digitalizace měla pozitivní dopad, zatímco u veřejných orgánů je to 34 %. 38 % respondentů se domnívá, že směrnice pomohly snížit

korupci (pouze 15 % nesouhlasí), zatímco 62 % z nich souhlasí s tím, že směrnice zvýšily transparentnost tím, že stanovily vhodný rámec pro zveřejňování výběrových řízení ve všech fázích postupu zadávání veřejných zakázek.

Pokud jde o relevanci pravidel stanovených ve směrnicích, většina respondentů (48 %) se domnívá, že pravidla zaměřená na zvýšení procesní flexibility (např. výběr dostupných postupů, lhůty pro podání nabídek, změny smluv) již nejsou relevantní a adekvátní.

Naopak stejný podíl respondentů (48 %) považuje pravidla směrnic týkající se transparentnosti (např. zveřejňování v celé EU prostřednictvím TED) za stále relevantní a přiměřená.

Zpětná vazba z písemných příspěvků

Směrnice z roku 2014 měly za cíl modernizovat zadávání veřejných zakázek v EU podporou digitalizace, transparentnosti a přístupu malých a středních podniků, ale výzvy přetrvávají. Navzdory snahám o zjednodušení postupů přetrvává administrativní zátěž pro malé a střední podniky a očekávaný nárůst jejich účasti se neuskutečnil. Digitalizace sice usnadnila procesy, ale jiné složitosti a zátěže přetrvávají, zejména v oblasti zadávací dokumentace a postupů. Problémem je také nedostatek kvalitních údajů pro měření výsledků směrnic. Mezi pozitivní dopady patří vyjasnění zásad zadávání veřejných zakázek a výhod elektronického zadávání veřejných zakázek, i když praktické problémy při provádění představují překážky. Celkově je zadávání veřejných zakázek často vnímáno spíše jako právně motivované než komerčně zaměřené, což by mohlo bránit plnému využití jeho společenské hodnoty.

Snadnější přístup na trh, malé a střední podniky a přeshraniční účast

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Na otázku týkající se dosažení cílů v oblasti přístupu na trh stanovených směrnicemi většina respondentů (46 %) nesouhlasí s tím, že směrnice vedly k větší konkurenci na trzích veřejných zakázek. Tento názor zastává 54 % orgánů veřejné správy, ale pouze 34 % společností/podniků a 42 % podnikatelských sdružení.

Většina respondentů (53 %) se domnívá, že směrnice zajišťují rovné zacházení s uchazeči z jiných zemí EU ve všech fázích procesu a objektivní hodnocení nabídek. Pouze 12 % s tím nesouhlasí. 38 % respondentů se domnívá, že směrnice usnadnily podávání nabídek na veřejné zakázky ze zahraničí (např. prostřednictvím elektronického zadávání veřejných zakázek). Tento většinový názor nesdílejí veřejné orgány – 42 % s ním nesouhlasí.

Pokud jde o relevanci pravidel směrnic, téměř polovina respondentů (49 %) se domnívá, že pravidla pro elektronické zadávání veřejných zakázek jsou stále relevantní a přiměřená pro usnadnění přístupu na trh.

Zatímco 38 % respondentů považuje pravidla směrnic o přístupu na trh pro společnosti z jiných zemí EU za stále relevantní a přiměřená, pouze 16 % považuje za relevantní a přiměřená pravidla o přístupu na trh platná pro společnosti ze zemí mimo EU.

Zpětná vazba z písemných příspěvků

Podle mnoha zúčastněných stran je cíl směrnice, jímž je vytvoření jednotného trhu v oblasti zadávání veřejných zakázek, stále brzděn národními preferencemi, jazykovými bariérami a nejednotným prováděním v jednotlivých členských státech, což má dopad na spravedlivou hospodářskou soutěž. Absence jednotné evropské normy pro kritéria udržitelnosti dále komplikuje přeshraniční účast. Složitá právní úprava zadávání veřejných zakázek představuje zejména pro malé a střední podniky a začínající podniky výzvu z důvodu nedostatku odborných znalostí. Přestože jsou v zadávacích podmínkách obsaženy doložky o subdodávkách, které mají malým a středním podnikům usnadnit přístup, často vedou k prodloužení dodavatelského řetězce a tlaku na podmínky subdodavatelů. Množství vnitrostátních platforem pro zadávání veřejných zakázek vytváří další zátěž, zejména pro malé a střední podniky, které nemají specializovaná oddělení. přetrvávající nerovnosti v přístupu na trh, kdy se neevropské společnosti mohou účastnit veřejných zakázek v EU, aniž by evropské společnosti měly. Kromě toho, zatímco EU dodržuje Dohodu o vládních zakázkách, mnoho partnerských zemí zachovává omezení, která omezují vzájemnou otevřenost trhu.

Řešení strategických výzev

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Veřejné orgány se shodují, že směrnice podnítily zadavatele k nákupu staveb, zboží a služeb, které jsou šetrné k životnímu prostředí (56 %), sociálně odpovědné (55 %) a inovativní (45 %). Všechny ostatní skupiny respondentů jsou však méně pozitivní. Například společnosti/podniky nesouhlasí s tím, že směrnice povzbudily zadavatele k nákupu staveb, zboží a služeb, které jsou šetrné k životnímu prostředí (46 %), sociálně odpovědné (50 %) a inovativní (54 %).

Názory na dopad cílů směrnic na dodavatele se liší. Více respondentů však nesouhlasí než souhlasí s tím, že směrnice povzbudily společnosti k většímu úsilí při plnění environmentálních norem, zohledňování sociálních aspektů a využívání inovativních řešení v jejich hospodářské činnosti. Konkrétně 33 % respondentů se domnívá, že směrnice nemotivovaly společnosti k plnění environmentálních norem, 38 % se domnívá, že nepodporovaly zohledňování sociálních aspektů, a 39 % se domnívá, že nepodporovaly širší využívání inovativních řešení. Tyto hodnoty jsou obzvláště vysoké v odpovědích poskytnutých společnostmi/podniky. 44 % z nich nesouhlasí s tím, že směrnice povzbudily společnosti k většímu úsilí při plnění environmentálních norem, 41 % nesouhlasí v případě sociálních aspektů a 54 % v případě inovativních řešení. Je patrné, že počet veřejných orgánů, které uvedly „nevím“, je vyšší než u ostatních otázek (40 %).

Celkově panuje určitá shoda v tom, že pravidla směrnic zaměřená na ekologicky šetrné zadávání veřejných zakázek (např. normy zajištění kvality a normy environmentálního managementu) a na sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek (např. vyhrazené zakázky, požadavky na přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a design pro všechny uživatele) jsou stále relevantní a přiměřená. Uvádí to 39 % resp. 43 % respondentů. Pokud jde o pravidla směrnic týkající se podpory inovací, podíl respondentů, kteří souhlasí s tím, že tato pravidla jsou stále relevantní a přiměřená, je stejný jako podíl těch, kteří nesouhlasí (32 %). 35 % respondentů uvedlo, že souhlasí s tím, že pravidla směrnic týkající se podpory všech typů strategického zadávání veřejných zakázek (např. použití ekonomicky nejvýhodnější nabídky) jsou stále relevantní a přiměřená, zatímco 42 % zastávalo opačný názor.

Zpětná vazba z písemných příspěvků

Převažující zaměření na nejnižší cenu ve veřejných zakázkách EU snižuje kvalitu a vylučuje sociální podniky s vyššími náklady. Zásada MEAT, jejímž cílem je podporovat hodnotově orientované zadávání veřejných zakázek, postrádá jasné pokyny. Mnoho členských států upřednostňuje cenu před kvalitou, což vede k nedostatečnému využívání sociálních a environmentálních kritérií. Zadavatelé veřejných zakázek často nemají dostatek zdrojů a odborných znalostí, což vede k nejednotnému uplatňování kritérií udržitelnosti. Různé předpisy způsobují roztržičnost, což komplikuje strategické zadávání veřejných zakázek. Zatímco některé jiné právní akty podporují inkluzivní zadávání veřejných zakázek, například pro sociální podniky, celkové cíle čelí výzvám, včetně nerovnosti v přístupu na trh a nedostatečné strategické koordinace mezi členskými státy.

Zvyšující se složitost právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek omezuje hospodářskou soutěž, protože ztěžuje přípravu nabídek, zejména pro malé a střední podniky, které nemají zdroje na vyřizování byrokracie. Strategické cíle zadávání veřejných zakázek, jako jsou kvóty pro inovace, mohou být v rozporu s cíli hospodářské soutěže. Výběrová kritéria zvýhodňují velké společnosti, což přispívá ke koncentraci trhu a snížení počtu uchazečů. Roztržičné předpisy a nedostatečná harmonizace na všech úrovních vedou ke složitým a náročným procesům. Stávající mechanismy na podporu malých a středních podniků jsou kvůli nízké informovanosti nedostatečně využívány. Zaměření na nejnižší cenu snižuje kvalitu pracovních míst a veřejnou hodnotu, zatímco obavy z korupce souvisejí spíše s přímým zadáváním zakázek než s výběrovými řízeními.

Konkurence

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

38 % respondentů se domnívá, že úroveň hospodářské soutěže na trhu veřejných zakázek v EU je příliš nízká, zatímco 11 % si myslí, že je příliš vysoká, a 33 % ji považuje za přiměřenou. Na základě odpovědí OPC nebylo možné vyvodit žádný významný závěr o tom, zda se konkurence za posledních 8 let zvýšila, zůstala stejná nebo se snížila: 25 % respondentů se domnívá, že se snížila, 21 % že zůstala stejná a 25 % že se zvýšila.

Pokud jde o četnost zadávání zakázek pouze na základě ceny, téměř polovina respondentů (49 %) ji považuje za příliš vysokou, 35 % ji považuje za přiměřenou a pouze 3 % za příliš nízkou. Pro 37 % respondentů je vysoká četnost zadávání zakázek pouze na základě ceny známkou špatných postupů při zadávání veřejných zakázek (z toho 57 % obchodních sdružení a 40 % společností/podniků). 29 % se domnívá, že vysokou kvalitu lze zajistit prostřednictvím technických požadavků (zejména 56 % orgánů veřejné správy) a 27 % se domnívá, že zadávání zakázek pouze na základě ceny může být za určitých okolností efektivnější (např. jednodušší a rychlejší způsob nákupu homogenního zboží).

Frekvence jediných nabídek je považována za příliš vysokou 29 % respondentů, za přiměřenou 25 % a za příliš nízkou pouze 6 %. Zajímavé je, že vysoký počet respondentů (41 %) k této otázce nemá žádný názor. Absolutní většina respondentů (58 %) souhlasí s tím, že vysoká četnost jediných nabídek nesouvisí s postupy při zadávání veřejných zakázek, ale je způsobena strukturou trhu nebo jinými faktory, které s zadáváním veřejných zakázek nesouvisejí, a pouze čtvrtina respondentů (25 %) se domnívá, že je to známka špatných postupů při zadávání veřejných zakázek.

Frekvence přímých zadávání zakázek je považována za přiměřenou 29 % respondentů, za příliš nízkou 23 % respondentů, zatímco pouze 15 % respondentů se domnívá, že je příliš vysoká. 33 % respondentů k této otázce nezaujalo žádné stanovisko. Vysoká frekvence přímých zadání není pro většinu respondentů známkou špatných postupů při zadávání veřejných zakázek. Pouze 14 % respondentů zvolilo tuto odpověď v dotazníku, zatímco 67 % respondentů odpovědělo, že se jedná o legitimní postup při zadávání veřejných zakázek za určitých okolností, který může usnadnit flexibilitu a včasnost postupů.

Soudržnost

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Většina respondentů (39 %) se domnívá, že cíle tří směrnic jsou vzájemně soudržné. Nicméně právní předpisy EU týkající se zadávání veřejných zakázek (např. odpovědná pravidla, jako je zákon o průmyslu s nulovými emisemi nebo směrnice o čistých vozidlech) nejsou podle většiny respondentů (37 % oproti 11 %, kteří se domnívají, že odpovědné předpisy jsou soudržné) v souladu se směrnicemi.

Zpětná vazba z písemných příspěvků

Regulační rámec pro veřejné zakázky v EU se stal výrazně složitějším, zejména po reformě směrnice z roku 2014. Ta přinesla větší jasnost a jednotnost, ale také vytvořila výzvy a nejistotu, což zadavatelům ztěžuje udržet si přehled o aktuálním stavu. Podrobné postupy vyplývající z různých právních aktů týkajících se zadávání veřejných zakázek zvyšují administrativní zátěž. Další komplikace vyplývají z aktuální judikatury Evropského soudního dvora, kterou je třeba v procesech zadávání veřejných zakázek zohlednit.

Odolnost

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Většina respondentů (49 %) nesouhlasí s tím, že směrnice jsou vhodné pro svůj účel, tj. pro přispění ke strategické autonomii EU (včetně bezpečnosti dodavatelských řetězců EU). 42 % se domnívá, že směrnice nejsou vhodné pro svůj účel v naléhavých situacích. 44 % se domnívá, že nejsou vhodné pro svůj účel v případě významného nedostatku dodávek (např. narušení dodavatelského řetězce během krize v oblasti zdraví, energetiky nebo bezpečnosti). 38 % se domnívá, že směrnice nezajišťují, aby zadavatelé řádně zohledňovali bezpečnostní hlediska.

Zpětná vazba z písemných příspěvků

Současný rámec EU pro veřejné zakázky postrádá pružnost při řešení selhání trhu a krizí v dodávkách, protože rigidní struktura směrnic brání rychlým reakcím. Ačkoli existují výjimky pro extrémní podmínky, nejsou kvůli své složitosti dostatečně využívány. Obavy vyvolává dominance dodavatelů ze zemí mimo EU v kritických odvětvích, jako jsou digitální služby, která má dopad na bezpečnost dat a strategickou autonomii. Opatření na ochranu národní bezpečnosti jsou považována za nedostatečná, s neadekvátními mechanismy pro vyloučení rizikových provozovatelů a produktů. Pandemie COVID odhalila nepružnost ustanovení o urgentních veřejných zakázkách a podtrhla nedostatečnost směrnic v krizových situacích, jako jsou

migrační vlny nebo útoky na infrastrukturu. Potřeba rychlosti a pružnosti při zadávání veřejných zakázek pro mimořádné situace, jako je policejní činnost, je omezena směrnicemi zaměřenými na hospodářskou soutěž a rovný přístup podniků.

Další témata – srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami EU

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle směrnic zřídka nebo nikdy považováno za jednodušší (názor vyjádřený 59 % respondentů), výhodnější z hlediska poměru cena/výkon (názor 45 % respondentů), rychlejší (55 % respondentů), transparentnější a spravedlivější (názor 36 % všech respondentů a 54 % veřejných orgánů), profesionálnější (názor 31 % všech respondentů a 51 % veřejných orgánů), podléhající větší konkurenci (38 % respondentů), šetrnější k životnímu prostředí (38 % respondentů), sociálně odpovědnější (42 % respondentů), více podporující inovace (43 % respondentů) a lepší v prevenci korupce (34 % respondentů).

Další témata – srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je provádění transakcí podle směrnic zřídka nebo nikdy považováno za jednodušší (názor vyjádřený 49 % respondentů), výhodnější z hlediska poměru cena/výkon (32 %), rychlejší (49 %), profesionálnější (21 %), podléhající větší konkurenci (20 %), šetrnější k životnímu prostředí (20 %), sociálně odpovědnější (18 %) a více podporující inovace (31 %).

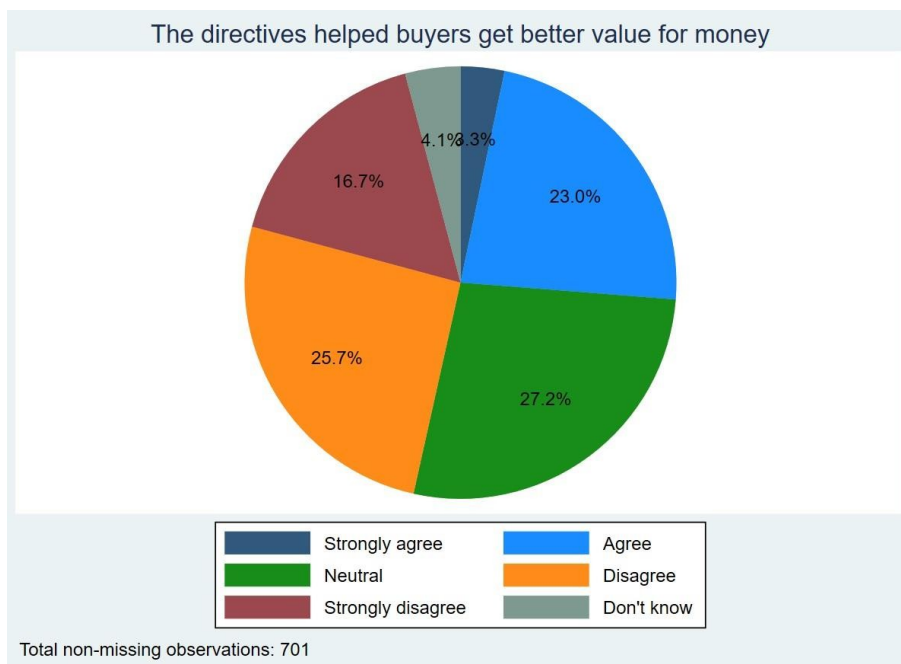
Na druhou stranu, ve srovnání s veřejnými zakázkami v soukromém sektoru považuje 22 % všech respondentů provádění transakcí podle směrnic za transparentnější a spravedlivější a 19 % za účinnější z hlediska prevence korupce.

Rozložení odpovědí na jednotlivé otázky OPC

Jednodušší a flexibilnější pravidla, efektivní vynakládání prostředků, transparentnost, integrita

Podrobné rozložení odpovědí pro každou otázku je uvedeno níže.

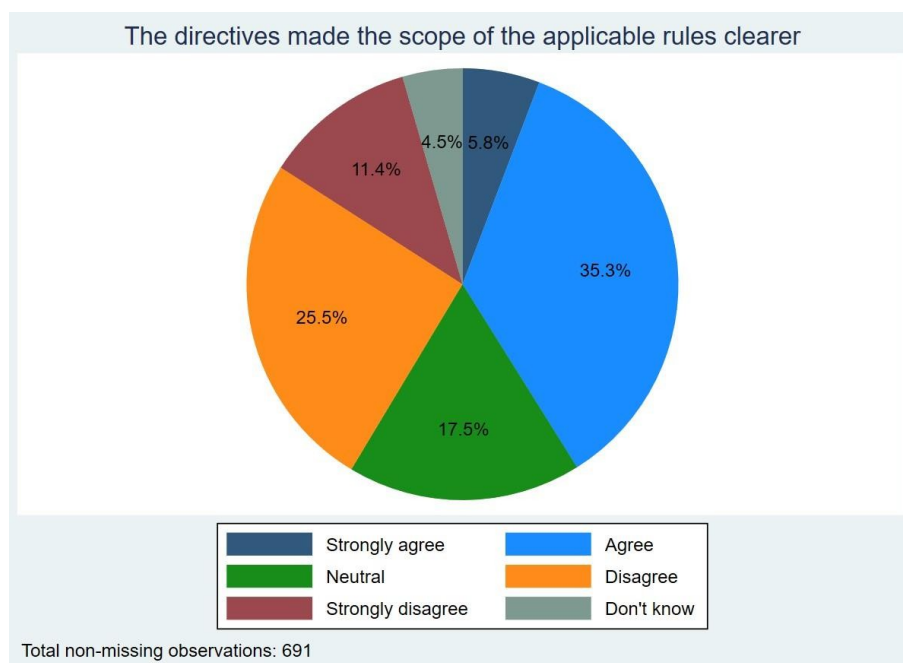
Obrázek 3. Směrnice pomohly zadavatelům dosáhnout lepšího poměru ceny a kvality při zadávání zakázek na stavební práce, dodávky zboží a služby

Tabulka 7. Směrnice pomohly zadavatelům dosáhnout lepšího poměru ceny a kvality při zadávání zakázek na stavební práce, dodávky a služby, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice pomohly kupujícím dosáhnout lepšího poměru cena/výkon						Celkem
	Silně Souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0	9	15	8	0	1	33
	0,00	27,27	45,45	24,24	0,00	3,03	100,00
Obchodní sdružení	6	25	36	26	10	6	109
	5,50	22,94	33,03	23,85	9,17	5,50	100,00
Společnost/podnikání	4	38	34	35	14	9	134
	2,99	28,36	25,37	26,12	10,45	6,72	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	1	0	0	0	1
	0,00	0	100,00	0	0	0	100,00
Občan EU	3	13	15	18	3	1	53
	5,66	24,53	28,30	33,96	5,66	1,89	100,00
NGO	2	14	22	19	7	6	70
	2,86	20,00	31,43	27,14	10,00	8,57	100,00
Ostatní	3	12	17	11	6	0	49
	6,12	24,49	34,69	22,45	12,24	0	100,00
Veřejná správa	5	49	49	31	57	6	197
	2,54	24,87	24,87	15,74	28,93	3,05	100,00
Odborová organizace	0	1	2	32	20	0	55
	0,00	1,82	3,64	58,18	36,36	0,00	100,00
Celkem	23	161	191	180	117	29	701
	3,28	22,97	27,25	25,68	16,69	4,14	100,00

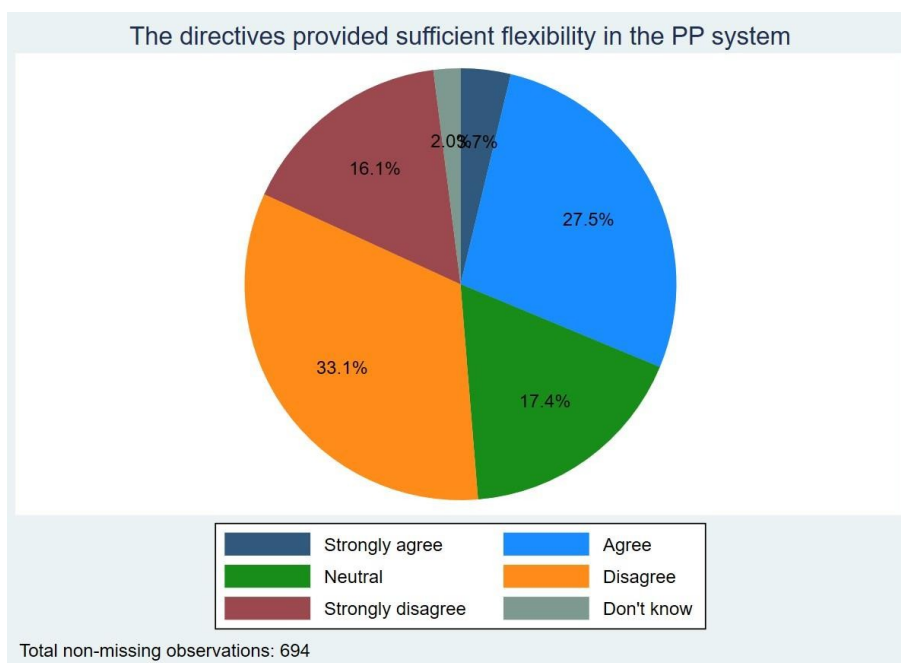
Obrázek 4. Směrnice zpřehlednily rozsah platných pravidel

Tabulka 8. Směrnice zpřehlednily rozsah platných pravidel podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice vyjasnily rozsah platných pravidel						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,45	12 38,71	10 32,26	6 19,35	0 0,00	1 3,23	31 100,00
Obchodní sdružení	9 8,26	45 41,28	27 24,77	18 16,51	5 4,59	5 4,59	109 100,00
Společnost/podnikání	8 6,11	54 41,22	24 18,32	29 22,14	7 5,34	9 6,87	131 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	7 13,46	20 38,46	9 17,31	9 17,31	6 11,54	1 1,92	52 100,00
NGO	2 2,99	33 49,25	9 13,43	14 20,90	2 2,99	7 10,45	67 100,00
Ostatní	2 4,08	17 34,69	11 22,45	10 20,41	6 12,24	3 6,12	49 100,00
Veřejná správa	10 5,08	61 30,96	30 15,23	38 19,29	53 26,90	5 2,54	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	2 3,70	1 1,85	51 94,44	0 0,00	0 0,00	54 100,00
Celkem	40 5,79	244 35,31	121 17,51	176 25,47	79 11,43	31 4,49	691 100,00

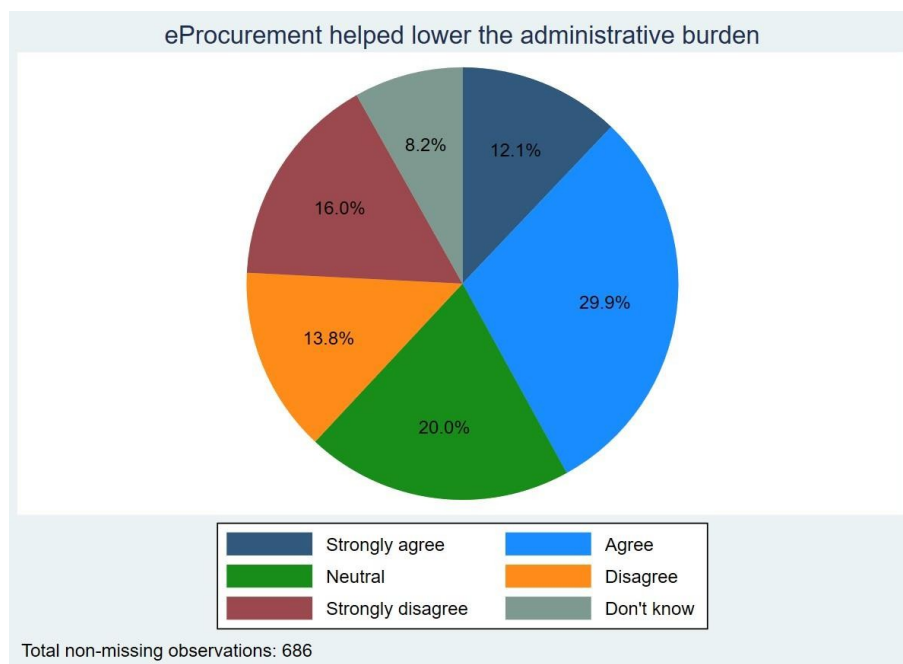
Obrázek 5. Směrnice poskytovaly dostatečnou flexibilitu v systému veřejných zakázek (např. širší výběr postupů a technik zadávání zakázek).

Tabulka 9. Směrnice poskytovaly dostatečnou flexibilitu v systému veřejných zakázek (např. širší výběr postupů a technik zadávání zakázek) podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice poskytovaly dostatečnou flexibilitu v systému veřejných zakázek						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	4 12,12	10 30,30	9 27,27	7 21,21	3 9,09	0 0	33 100,00
Obchodní sdružení	5 4,59	31 28,44	19 17,43	42 38,53	9 8,26	3 2,75	109 100,00
Společnost/podnikání	4 3,03	43 32,58	20 15,15	47 35,61	14 10,61	4 3,03	132 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,85	15 28,85	15 28,85	14 26,92	4 7,69	2 3,85	52 100,00
NGO	2 2,99	31 46,27	13 19,40	11 16,42	7 10,45	3 4,48	67 100,00
Ostatní	2 4,08	12 24,49	9 18,37	18 36,73	8 16,33	0 0,00	49 100,00
Veřejná správa	7 3,57	47 23,98	31 15,82	44 22,45	66 33,67	1 0,51	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 1,82	5 9,09	47 85,45	1 1,82	1 1,82	55 100,00
Celkem	26 3,75	191 27,52	121 17,44	230 33,14	112 16,14	14 2,02	694 100,00

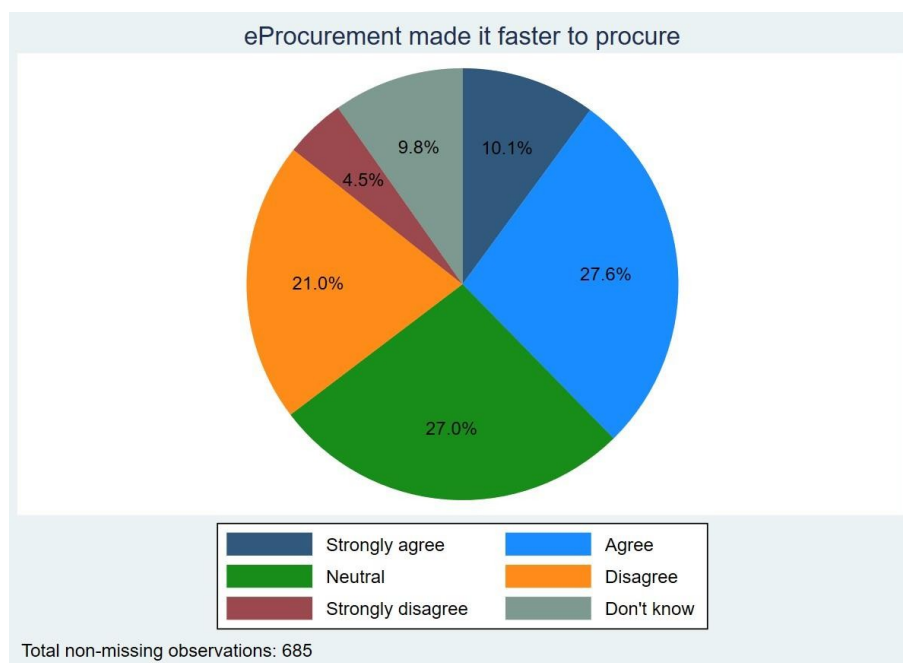
Obrázek 6. Digitalizace veřejných zakázek (eProcurement) pomohla snížit administrativní zátěž při zadávání zakázek na stavební práce, dodávky zboží a služby

Tabulka 10. Digitalizace veřejných zakázek (eProcurement) pomohla snížit administrativní zátěž při zadávání zakázek na stavební práce, zboží a služby, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	eProcurement pomohl snížit administrativní zátěž						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	4	10	4	6	8	1	33
	12,12	30,30	12,12	18,18	24,24	3,03	100,00
Obchodní sdružení	10	39	23	16	10	10	108
	9,26	36,11	21,30	14,81	9,26	9,26	100,00
Společnost/podnikání	26	48	20	23	10	2	129
	20,16	37,21	15,50	17,83	7,75	1,55	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	0	1	0	0	1
	0,00	0	0	100,00	0	0	100,00
Občan EU	14	22	3	2	6	5	52
	26,92	42,31	5,77	3,85	11,54	9,62	100,00
NGO	3	15	13	2	4	30	67
	4,48	22,39	19,40	2,99	5,97	44,78	100,00
Ostatní	6	12	9	8	10	4	49
	12,24	24,49	18,37	16,33	20,41	8,16	100,00
Veřejná správa	20	58	19	35	62	3	197
	10,15	29,44	9,64	17,77	31,47	1,52	100,00
Odborová organizace	0	1	46	2	0	1	50
	0,00	2,00	92	4,00	0	2,00	100,00
Celkem	83	205	137	95	110	56	686
	12,10	29,88	19,97	13,85	16,03	8,16	100,00

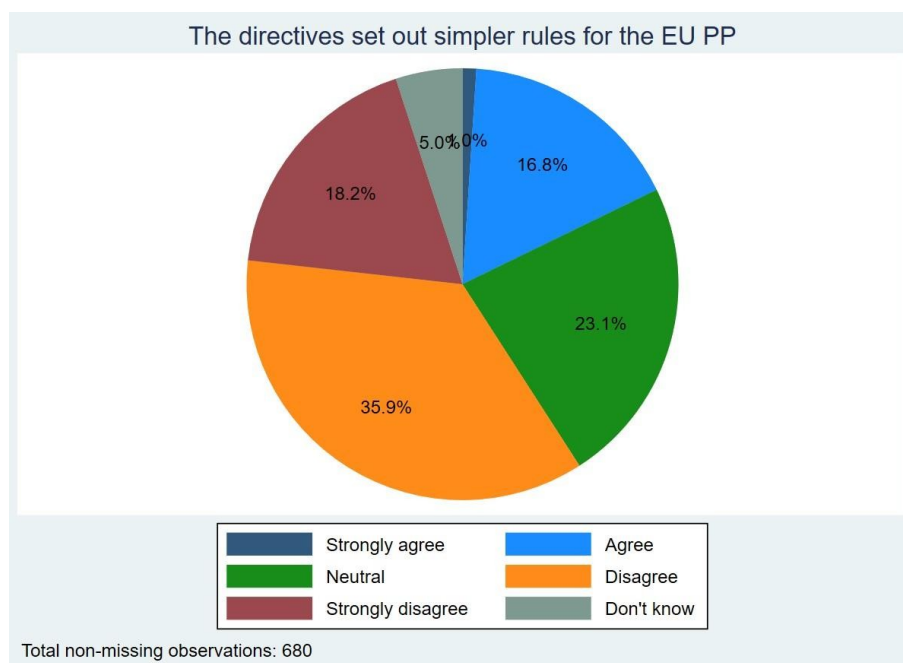
Obrázek 7. Digitalizace veřejných zakázek (eProcurement) urychlila zadávání zakázek na stavební práce, zboží a služby.

Tabulka 11. Digitalizace veřejných zakázek (eProcurement) urychlila zadávání zakázek na stavební práce, dodávky zboží a služby, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	eProcurement urychlil zadávání veřejných zakázek						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlas	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	3 9,09	11 33,33	7 21,21	8 24,24	3 9,09	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	9 8,33	42 38,89	26 24,07	10 9,26	6 5,56	15 13,89	108 100,00
Společnost/podnikání	26 20,31	40 31,25	29 22,66	25 19,53	5 3,91	3 2,34	128 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0,00	0 0,00	1 100,00
Občan EU	12 23,08	15 28,85	10 19,23	7 13,46	3 5,77	5 9,62	52 100,00
NGO	3 4,48	10 14,93	12 17,91	5 7,46	2 2,99	35 52,24	67 100,00
Ostatní	3 6,12	17 34,69	10 20,41	12 24,49	3 6,12	4 8,16	49 100,00
Veřejná správa	13 6,60	53 26,90	46 23,35	72 36,55	9 4,57	4 2,03	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,00	45 90,00	4 8	0 0	0 0,00	50 100,00
Celkem	69 10,07	189 27,59	185 27,01	144 21,02	31 4,53	67 9,78	685 100,00

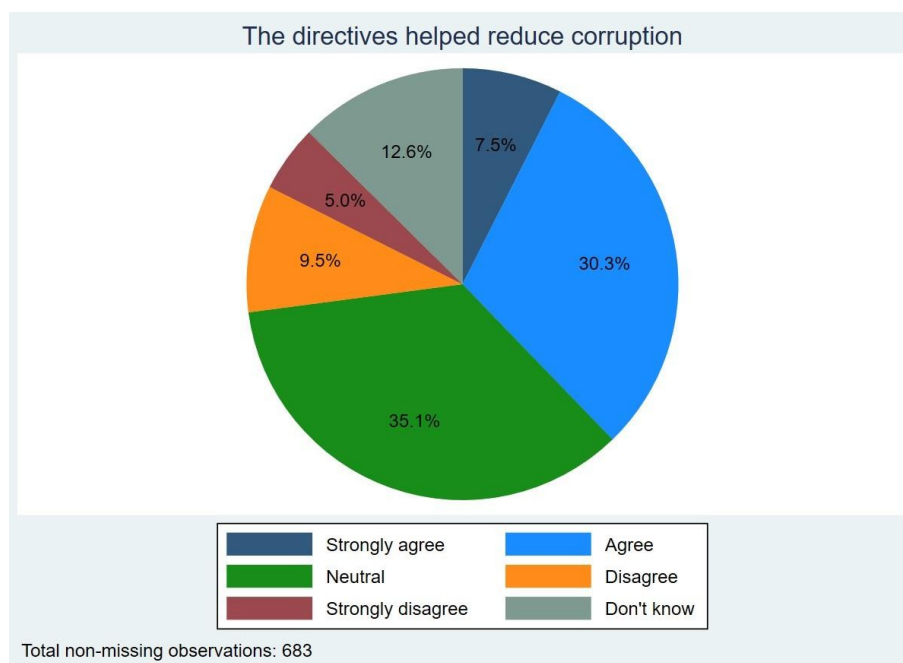
Obrázek 8. Směrnice stanoví jednodušší pravidla pro systém zadávání veřejných zakázek v EU

Tabulka 12. Směrnice stanoví jednodušší pravidla pro systém veřejných zakázek v EU, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice stanoví jednodušší pravidla pro veřejné zakázky v EU						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	3 9,09	13 39,39	13 39,39	3 9,09	0 0,00	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	22 20,18	37 33,94	37 33,94	11 10,09	2 1,83	109 100,00
Společnost/podnikání	1 0,77	31 23,85	35 26,92	43 33,08	11 8,46	9 6,92	130 100,00
Občan EU	2 3,85	16 30,77	9 17,31	11 21,15	13 25,00	1 1,92	52 100,00
NGO	1 1,69	8 13,56	17 28,81	14 23,73	9 15,25	10 16,95	59 100,00
Ostatní	0 0,00	8 17,39	10 21,74	19 41,30	9 19,57	0 0,00	46 100,00
Veřejná správa	2 1,02	26 13,20	35 17,77	60 30,46	63 31,98	11 5,58	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	1 1,85	47 87,04	5 9,26	1 1,85	54 100,00
Celkem	7 1,03	114 16,76	157 23,09	244 35,88	124 18,24	34 5,00	680 100,00

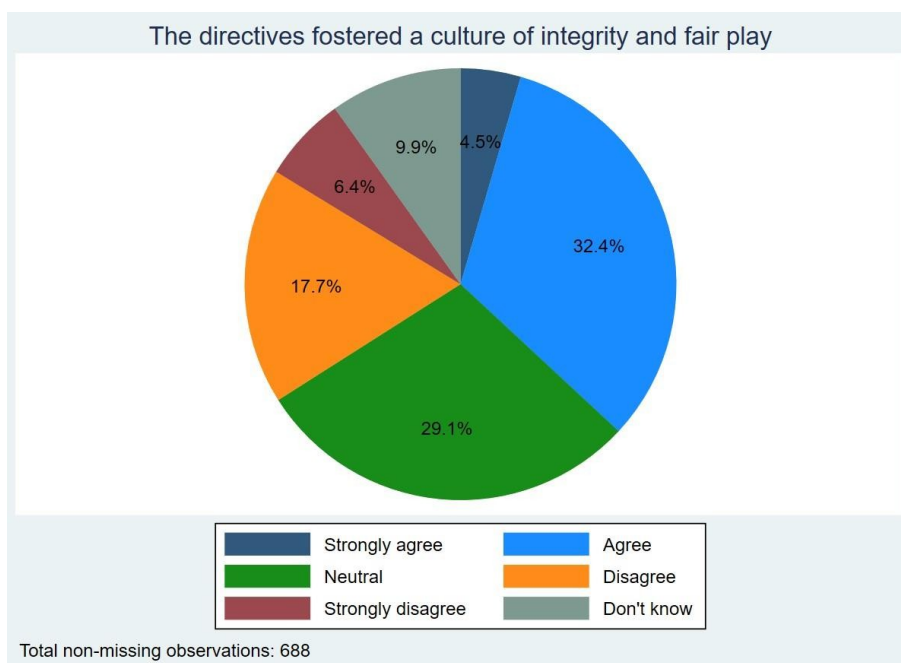
Obrázek 9. Směrnice pomohly snížit korupci a odrazit politický tlak v postupech zadávání veřejných zakázek

Tabulka 13. Směrnice pomohly snížit korupci a odrazit politický tlak v postupech zadávání veřejných zakázek, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice pomohly snížit korupci						Celkem
	Silně Souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	3 9,09	14 42,42	9 27,27	4 12,12	1 3,03	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	7 6,54	38 35,51	32 29,91	5 4,67	5 4,67	20 18,69	107 100,00
Společnost/podnikání	9 6,98	48 37,21	27 20,93	17 13,18	8 6,20	20 15,50	129 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	8 15,38	10 19,23	10 19,23	13 25,00	9 17,31	2 3,85	52 100,00
NGO	3 4,62	25 38,46	12 18,46	2 3,08	1 1,54	22 33,85	65 100,00
Ostatní	1 2,04	19 38,78	19 38,78	4 8,16	1 2,04	5 10,20	49 100,00
Veřejná správa	20 10,15	49 24,87	91 46,19	15 7,61	7 3,55	15 7,61	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	3 6,00	40 80,00	5 10	2 4,00	0 0,00	50 100,00
Celkem	51 7,47	207 30,31	240 35,14	65 9,52	34 4,98	86 12,59	683 100,00

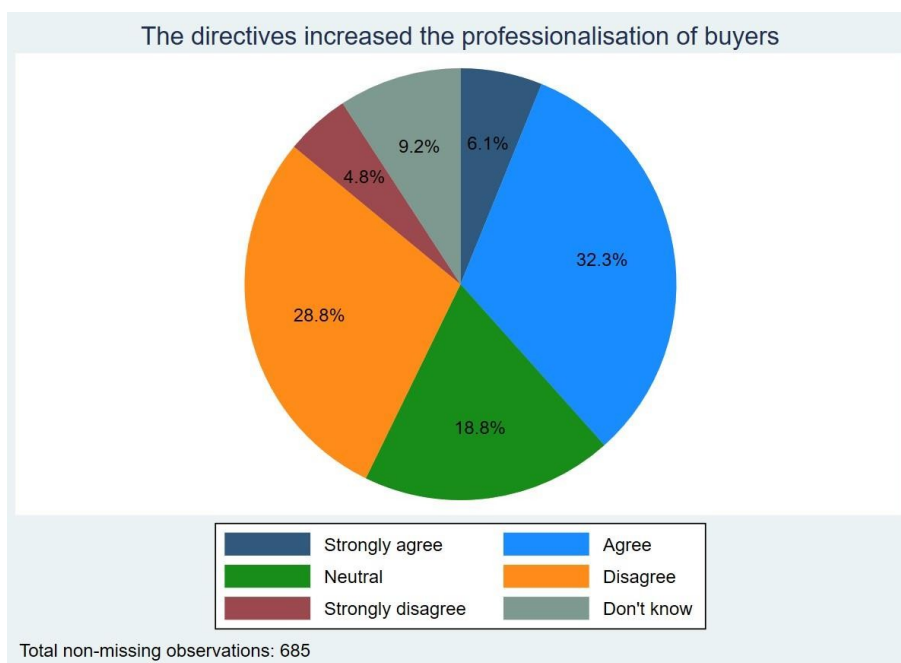
Obrázek 10. Směrnice podpořily kulturu integrity a fair play ve veřejných zakázkách

Tabulka 14. Směrnice podpořily kulturu integrity a fair play ve veřejných zakázkách, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice podpořily kulturu integrity a fair play						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	3 9,09	16 48,48	9 27,27	5 15,15	0 0,00	0 0	33 100,00
Obchodní sdružení	7 6,48	39 36,11	38 35,19	10 9,26	6 5,56	8 7,41	108 100,00
Společnost/podnikání	4 3,10	51 39,53	32 24,81	21 16,28	12 9,30	9 6,98	129 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	1 100,00	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	3 5,77	15 28,85	18 34,62	6 11,54	6 11,54	4 7,69	52 100,00
NGO	0 0,00	14 21,21	9 13,64	10 15,15	1 1,52	32 48,48	66 100,00
Ostatní	2 4,08	14 28,57	16 32,65	8 16,33	2 4,08	7 14,29	49 100,00
Veřejná správa	12 6,09	73 37,06	76 38,58	17 8,63	11 5,58	8 4,06	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 1,89	1 1,89	45 84,91	6 11,32	0 0,00	53 100,00
Celkem	31 4,51	223 32,41	200 29,07	122 17,73	44 6,40	68 9,88	688 100,00

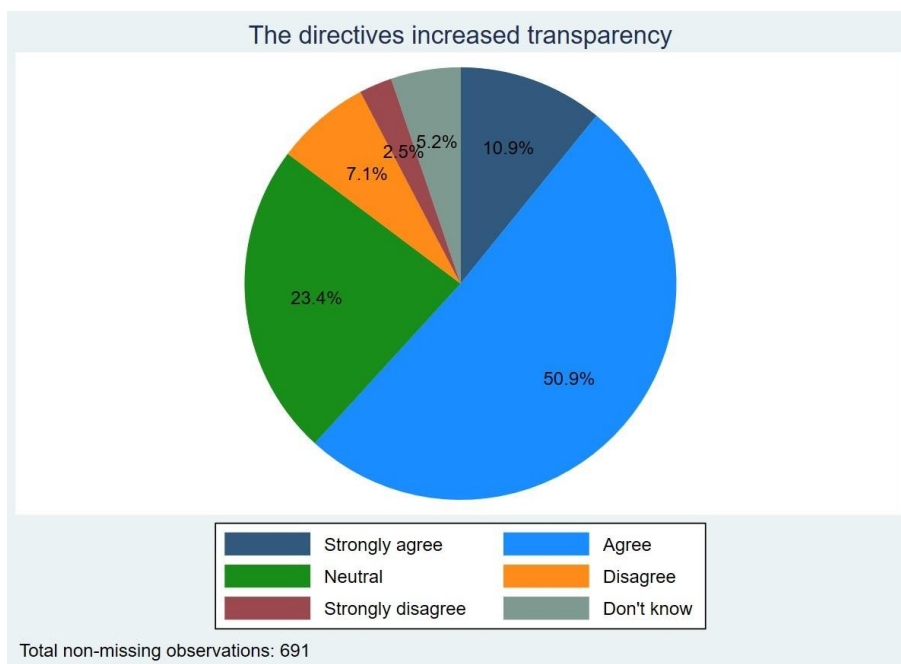
Obrázek 11. Směrnice zvýšily profesionalitu veřejných zadavatelů

Tabulka 15. Směrnice zvýšily profesionalitu veřejných zadavatelů, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice zvýšily profesionalitu zadavatelů						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	3 9,09	18 54,55	6 18,18	5 15,15	0 0,00	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	7 6,54	31 28,97	30 28,04	20 18,69	7 6,54	12 11,21	107 100,00
Společnost/podnikání	8 6,20	53 41,09	25 19,38	19 14,73	13 10,08	11 8,53	129 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	3 5,88	18 35,29	11 21,57	10 19,61	3 5,88	6 11,76	51 100,00
NGO	1 1,52	15 22,73	12 18,18	13 19,70	1 1,52	24 36,36	66 100,00
Ostatní	4 8,16	20 40,82	5 10,20	13 26,53	3 6,12	4 8,16	49 100,00
Veřejná správa	16 8,12	65 32,99	39 19,80	67 34,01	6 3,05	4 2,03	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	1 1,92	50 96,15	0 0	1 1,92	52 100,00
Celkem	42 6,13	221 32,26	129 18,83	197 28,76	33 4,82	63 9,20	685 100,00

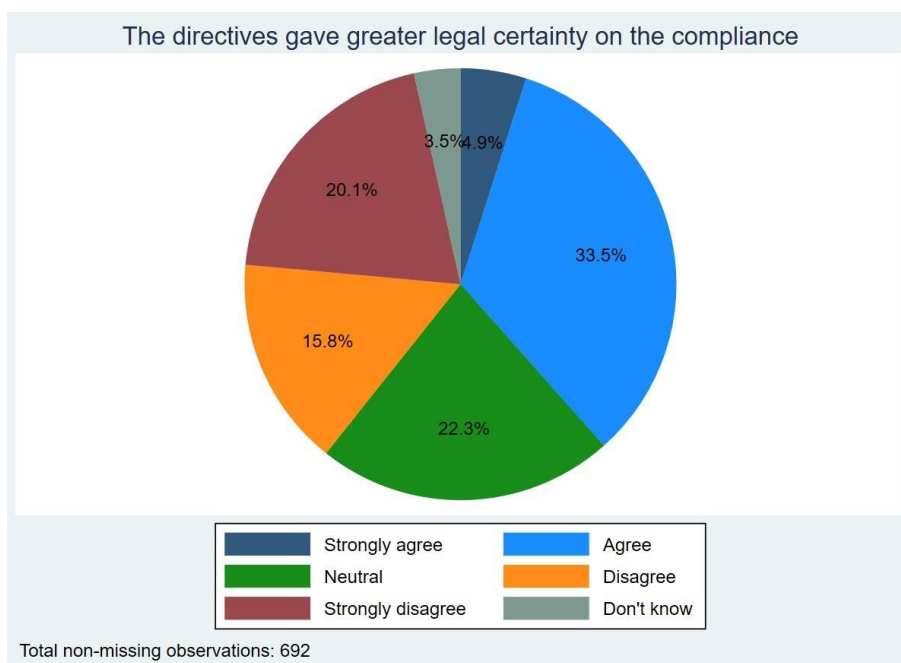
Obrázek 12. Směrnice zvýšily transparentnost tím, že stanovily vhodný rámec pro zveřejňování výběrových řízení ve všech fázích postupu zadávání veřejných zakázek.

Tabulka 16. Směrnice zvýšily transparentnost tím, že stanovily vhodný rámec pro zveřejňování výběrových řízení ve všech fázích postupu zadávání veřejných zakázek, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice zvýšily transparentnost						Celkem
	Silně Souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	8	21	3	0	0	1	33
	24,24	63,64	9,09	0	0	3,03	100,00
Obchodní sdružení	8	58	21	14	3	5	109
	7,34	53,21	19,27	12,84	2,75	4,59	100,00
Společnost/podnikání	14	62	27	14	5	10	132
	10,61	46,97	20,45	10,61	3,79	7,58	100,00
Spotřebitelská organizace	0	1	0	0	0	0	1
	0,00	100,00	0	0	0	0	100,00
Občan EU	6	29	12	2	1	2	52
	11,54	55,77	23,08	3,85	1,92	3,85	100,00
NGO	4	33	14	4	0	11	66
	6,06	50,00	21,21	6,06	0,00	16,67	100,00
Ostatní	5	26	10	3	3	2	49
	10,20	53,06	20,41	6,12	6,12	4,08	100,00
Věřejná správa	30	121	30	7	4	4	196
	15,31	61,73	15,31	3,57	2,04	2,04	100,00
Odborová organizace	0	1	45	5	1	1	53
	0,00	1,89	84,91	9,43	1,89	1,89	100,00
Celkem	75	352	162	49	17	36	691
	10,85	50,94	23,44	7,09	2,46	5,21	100,00

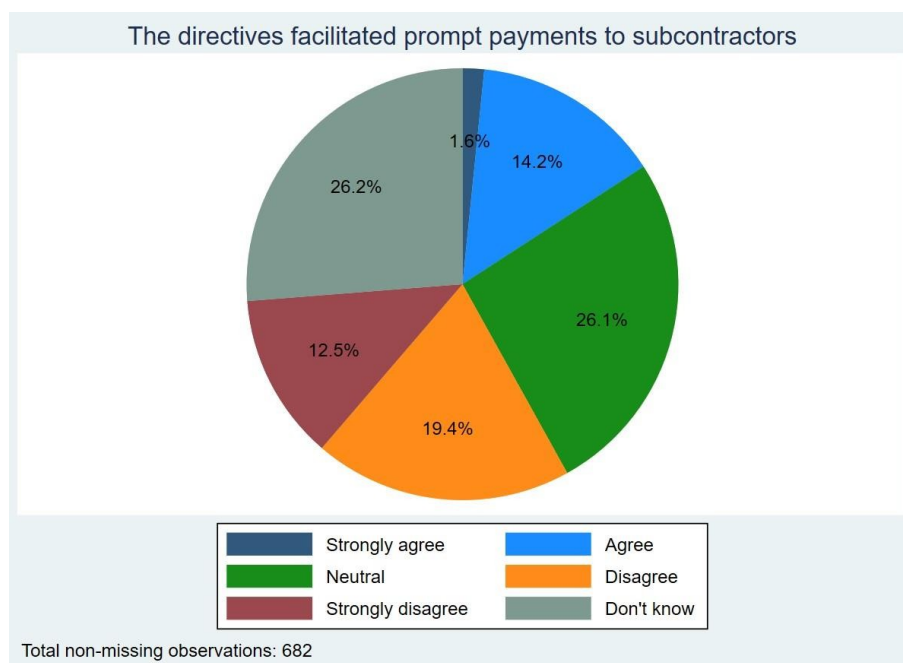
Obrázek 13. Směrnice poskytly větší právní jistotu ohledně dodržování postupů při zadávání veřejných zakázek.

Tabulka 17. Směrnice poskytly větší právní jistotu ohledně dodržování postupů při zadávání veřejných zakázek, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice poskytly větší právní jistotu ohledně dodržování						Celkem
	Silně Souhlasím	Souhlas	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	4 12,12	18 54,55	5 15,15	4 12,12	1 3,03	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	7 6,31	43 38,74	25 22,52	19 17,12	13 11,71	4 3,60	111 100,00
Společnost/podnikání	4 3,08	55 42,31	31 23,85	25 19,23	10 7,69	5 3,85	130 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	1 100,00	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	4 7,69	20 38,46	15 28,85	8 15,38	4 7,69	1 1,92	52 100,00
NGO	0 0,00	15 22,73	23 34,85	15 22,73	4 6,06	9 13,64	66 100,00
Ostatní	3 6,12	15 30,61	18 36,73	8 16,33	5 10,20	0 0	49 100,00
Veřejná správa	12 6,09	65 32,99	36 18,27	27 13,71	53 26,90	4 2,03	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 1,89	0 0	3 5,66	49 92,45	0 0,00	53 100,00
Celkem	34 4,91	232 33,53	154 22,25	109 15,75	139 20,09	24 3,47	692 100,00

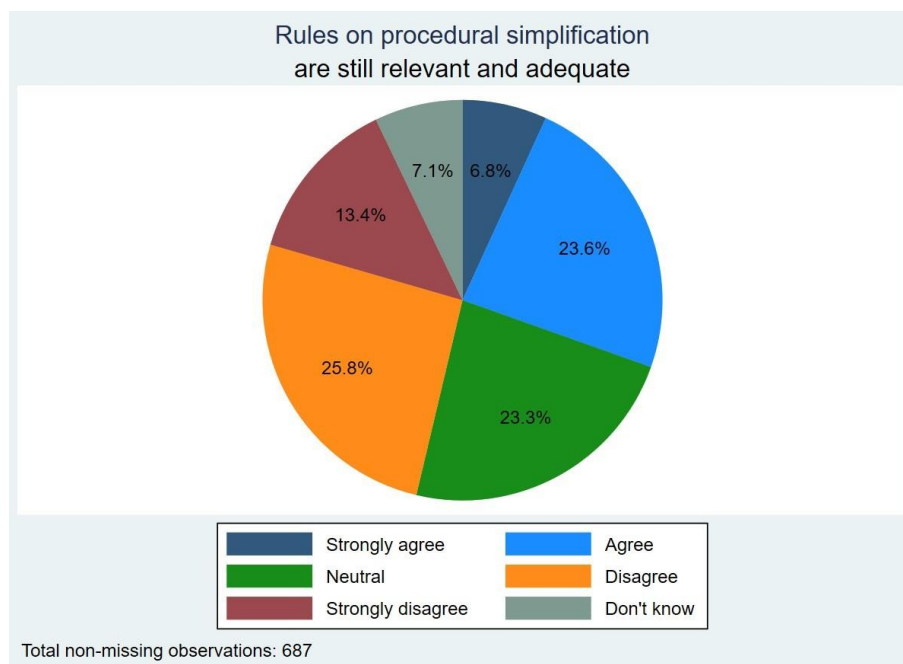
Obrázek 14. Směrnice usnadnily včasné platby subdodavatelům za provedené práce, dodané zboží a poskytnuté služby

Tabulka 18. Směrnice usnadnily včasné platby subdodavatelům za poskytnuté práce, zboží a služby, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice usnadnily včasné platby subdodavatelům						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	8 24,24	6 18,18	6 18,18	5 15,15	7 21,21	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	16 49,55	34 31,78	22 20,56	14 13,08	21 19,63	107 100,00
Společnost/podnikání	2 1,56	24 18,75	37 28,91	24 18,75	13 10,16	28 21,88	128 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	3 5,88	15 29,41	8 15,69	12 23,53	6 11,76	7 13,73	51 100,00
NGO	0 0,00	3 4,55	28 42,42	8 12,12	0 0	27 40,91	66 100,00
Ostatní	1 2,04	7 14,29	15 30,61	13 26,53	5 10,20	8 16,33	49 100,00
Veřejná správa	4 2,03	23 11,68	49 24,87	21 10,66	20 10,15	80 40,61	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,00	1 2,00	25 50,00	22 44,00	1 2,00	50 100,00
Celkem	11 1,61	97 14,22	178 26,10	132 19,35	85 12,46	179 26,25	682 100,00

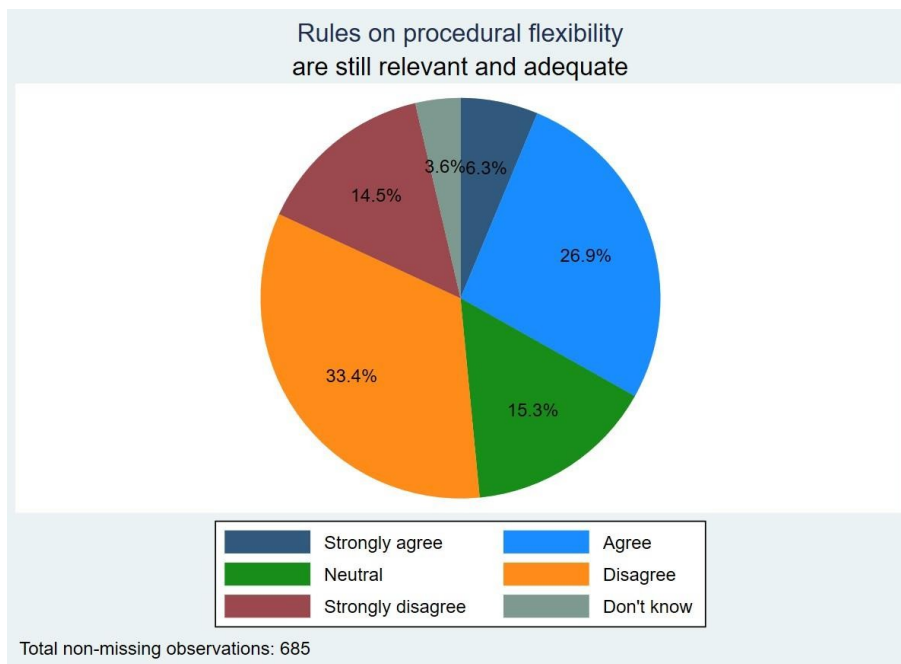
Obrázek 15. Pravidla směrnic zaměřená na zjednodušení postupů (např. elektronické zadávání veřejných zakázek, jednotný evropský dokument pro zadávání veřejných zakázek „ESPD“, používání vlastních prohlášení) jsou stále relevantní a přiměřená.

Tabulka 19. Pravidla směrnic zaměřená na zjednodušení postupů (např. elektronické zadávání veřejných zakázek, jednotný evropský dokument pro zadávání veřejných zakázek „ESPD“, používání vlastních prohlášení) jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla týkající se zjednodušení postupů						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím	
Akademické/výzkumné instituce	0	13	12	6	2	0	33
	0,00	39,39	36,36	18,18	6,06	0,00	100,00
Obchodní sdružení	7	31	30	26	6	8	108
	6,48	28,70	27,78	24,07	5,56	7,41	100,00
Společnost/podnikání	17	40	24	40	6	5	132
	12,88	30,30	18,18	30,30	4,55	3,79	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	0	1	0	0	1
	0,00	0	0	100,00	0	0	100,00
Občan EU	10	13	9	15	2	3	52
	19,23	25,00	17,31	28,85	3,85	5,77	100,00
NGO	3	10	7	19	2	24	65
	4,62	15,38	10,77	29,23	3,08	36,92	100,00
Ostatní	1	14	9	14	9	2	49
	2,04	28,57	18,37	28,57	18,37	4,08	100,00
Veřejná správa	9	41	34	40	65	7	196
	4,59	20,92	17,35	20,41	33,16	3,57	100,00
Odborová organizace	0	0	35	16	0	0	51
	0,00	0	68,63	31,37	0	0	100,00
Celkem	47	162	160	177	92	49	687
	6,84	23,58	23,29	25,76	13,39	7,13	100

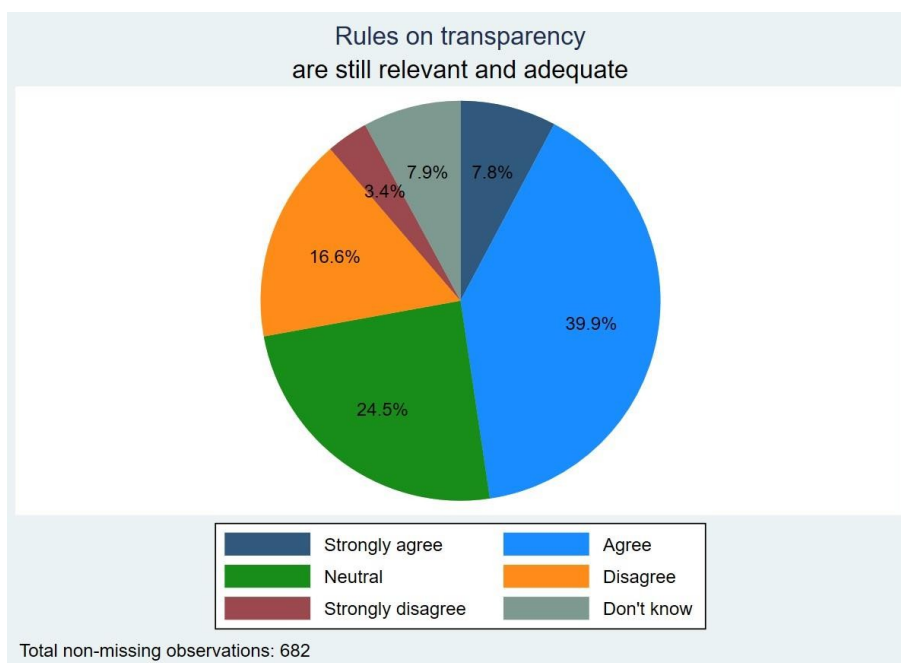
Obrázek 16. Pravidla směrnic zaměřená na zvýšení procesní flexibility (např. výběr dostupných postupů, lhůty pro podání nabídek, změny smluv) jsou stále relevantní a adekvátní.

Tabulka 20. Pravidla směrnic zaměřená na zvýšení procesní flexibility (např. výběr dostupných postupů, lhůty pro podání nabídek, změny smluv) jsou stále relevantní a adekvátní, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla týkající se procesní flexibility						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0	20	3	9	1	0	33
	0,00	60,61	9,09	27,27	3,03	0,00	100,00
Obchodní sdružení	7	28	22	36	8	6	107
	6,54	26,17	20,56	33,64	7,48	5,61	100,00
Společnost/podnikání	13	36	24	44	9	5	131
	9,92	27,48	18,32	33,59	6,87	3,82	100,00
Spotřebitelská organizace	0	1	0	0	0	0	1
	0,00	100,00	0	0	0	0	100,00
Občan EU	8	18	4	15	5	2	52
	15,38	34,62	7,69	28,85	9,62	3,85	100,00
NGO	1	25	11	14	3	10	64
	1,56	39,06	17,19	21,88	4,69	15,63	100,00
Ostatní	2	11	9	18	9	0	49
	4,08	22,45	18,37	36,73	18,37	0,00	100,00
Věřejná správa	12	45	30	44	64	2	197
	6,09	22,84	15,23	22,34	32,49	1,02	100,00
Odborová organizace	0	0	2	49	0	0	51
	0,00	0	3,92	96,08	0	0	100,00
Celkem	43	184	105	229	99	25	685
	6,28	26,86	15,33	33,43	14,45	3,65	100,00

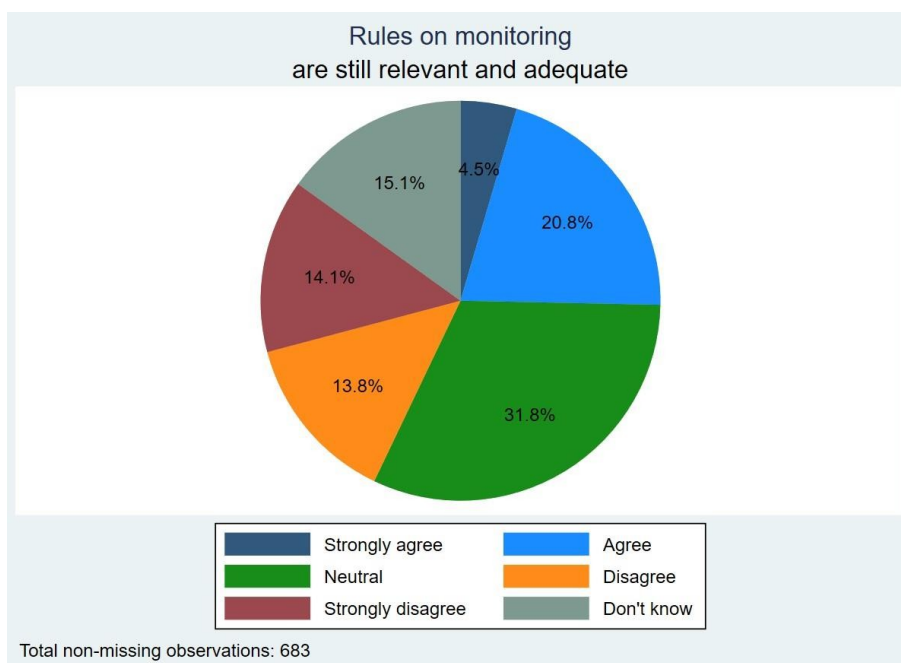
Obrázek 17. Pravidla směrnic týkající se transparentnosti (např. zveřejňování v rámci celé EU prostřednictvím TED) jsou stále relevantní a přiměřená.

Tabulka 21. Pravidla směrnic týkající se transparentnosti (např. zveřejňování v celé EU prostřednictvím elektronického věstníku veřejných zakázek „TED“) jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla týkající se transparentnosti						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	19 57,58	3 9,09	5 15,15	3 9,09	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	3 2,80	62 57,94	20 18,69	8 7,48	2 1,87	12 11,21	107 100,00
Společnost/podnikání	15 11,81	60 47,24	29 22,83	13 10,24	5 3,94	5 3,94	127 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	8 15,38	19 36,54	15 28,85	4 7,69	2 3,85	4 7,69	52 100,00
NGO	1 1,54	20 30,77	8 12,31	11 16,92	2 3,08	23 35,38	65 100,00
Ostatní	9 18,37	19 38,78	14 28,57	3 6,12	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Veřejná správa	15 7,69	72 36,92	78 40,00	17 8,72	8 4,10	5 2,56	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	0 0	52 98,11	0 0	1 1,89	53 100,00
Celkem	53 7,77	272 39,88	167 24,49	113 16,57	23 3,37	54 7,92	682 100,00

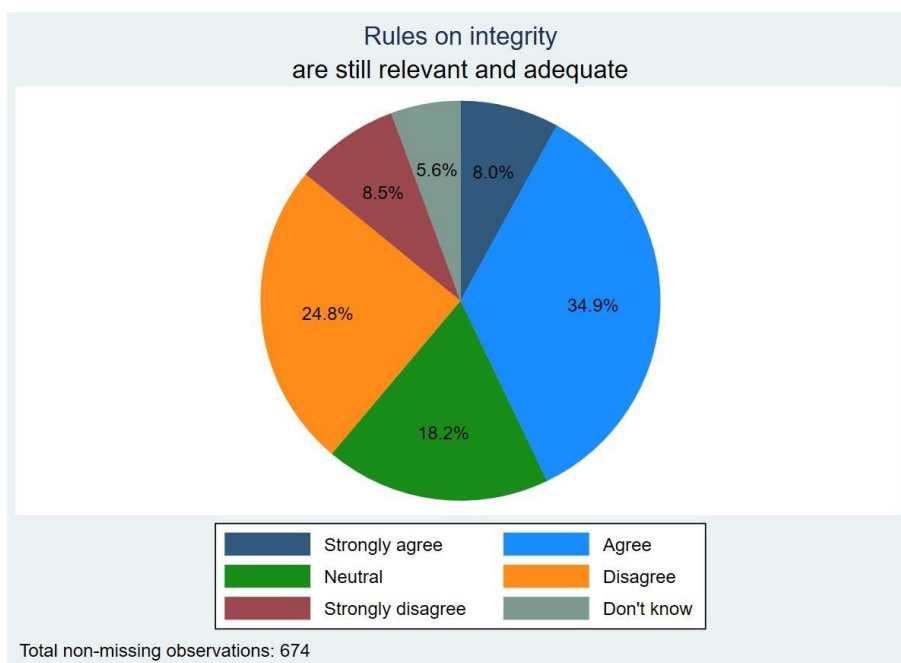
Obrázek 18. Pravidla směrnic týkající se monitorování (např. kvalita údajů poskytovaných v TED) jsou stále relevantní a přiměřená.

Tabulka 22. Pravidla směrnic týkající se monitorování (např. kvalita údajů poskytovaných v TED) jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Pravidla týkající se monitorování						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	9 27,27	13 39,39	2 6,06	6 18,18	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	6 5,61	26 24,30	35 32,71	16 14,95	1 0,93	23 21,50	107 100,00
Společnost/podnikání	8 6,25	35 27,34	39 30,47	23 17,97	6 4,69	17 13,28	128 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
občan EU	6 12,00	13 26,00	17 34	2 4,00	6 12,00	6 12,00	50 100,00
NGO	0 0,00	5 7,69	12 18,46	12 18,46	9 13,85	27 41,54	65 100,00
Ostatní	1 2,04	16 32,65	14 28,57	9 18,37	5 10,20	4 8,16	49 100,00
Věřejná správa	9 4,59	36 18,37	86 43,88	27 13,78	15 7,65	23 11,73	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 1,85	1 1,85	3 5,56	48 88,89	1 1,85	54 100,00
Celkem	31 4,54	142 20,79	217 31,77	94 13,76	96 14,06	103 15,08	683 100,00

Obrázek 19. Pravidla směrnic týkající se integrity (např. důvody pro vyloučení, pravidla týkající se střetu zájmů) jsou stále relevantní a přiměřená

Tabulka 23. Pravidla směrnic týkající se integrity (např. důvody pro vyloučení, pravidla týkající se střetu zájmů) jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla týkající se integrity						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	21 63,64	7 21,21	2 6,06	1 3,03	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	11 10,48	39 37,14	28 26,67	12 11,43	6 5,71	9 8,57	105 100,00
Společnost/podnikání	16 12,50	50 39,06	23 17,97	21 16,41	11 8,59	7 5,47	128 100,00
Občan EU	12 23,08	15 28,85	12 23,08	4 7,69	6 11,54	3 5,77	52 100,00
NGO	1 1,61	32 51,61	4 6,45	13 20,97	1 1,61	11 17,74	62 100,00
Ostatní	2 4,08	20 40,82	12 24,49	11 22,45	2 4,08	2 4,08	49 100,00
Veřejná správa	11 5,73	58 30,21	35 18,23	72 37,50	11 5,73	5 2,60	192 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	2 3,77	32 60,38	19 35,85	0 0	53 100,00
Celkem	54 8,01	235 34,87	123 18,25	167 24,78	57 8,46	38 5,64	674 100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků:

- „**Směrnice z roku 2014 významně přispěly k modernizaci postupů zadávání veřejných zakázek v celé EU.** Aby však bylo možné plně realizovat jejich cíle, měly by reformy upřednostňovat digitalizaci, transparentnost, udržitelnost, přístup malých a středních podniků a silnější mechanismy monitorování a prosazování. Tato zlepšení pomohou vytvořit odolnější, inovativnější a odpovědnější systém zadávání veřejných zakázek, který přinese společnosti větší hodnotu“ (OPC, akademická/výzkumná instituce z Irska).

- „Současná směrnice obsahuje dobré opatření, jako je **zjednodušení** postupů zadávání veřejných zakázek s cílem usnadnit přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám. Zjednodušení však v několika případech vedlo ke **zvýšení administrativní zátěže** jak pro uchazeče, tak pro zadavatele“ (CfE, regionální veřejný orgán z Dánska).
- „Původní cíl reformy veřejných zakázek z roku 2014, tj. zjednodušení veřejných zakázek, nebyl dosažen. Směrnice si kladou za cíl zjednodušit veřejné zakázky, posílit vnitřní trh a zejména zvýšit účast malých a středních podniků. **Administrativní zátěž** však zůstává vysoká, **délka řízení** se prodloužila a účast malých a středních podniků zůstala prakticky nezměněna“ (CfE, obchodní sdružení z Rakouska).
- „Estonský zákon o veřejných zakázkách a směrnice o veřejných zakázkách, na nichž je založen, jsou **obecně vhodné a plní své cíle**. Obavy, které vznikají v průběhu zadávání veřejných zakázek, se spíše týkají **praktických otázek**, které často vyplývají z příliš horlivého dodržování požadavků, tj. z požadavků konkrétního zadavatele, které nevyplývají ze zákona ani ze směrnic“ (CfE, obchodní sdružení z Estonska).
- „Jak zadavatelé, tak hospodářské subjekty považují přípravu dokumentace a postupů za velmi pracnou a časově náročnou, což odrazuje hospodářské subjekty od účasti ve veřejných zakázkách. [...] Současné postupy jsou příliš **složitě a byrokratické**, což odrazuje potenciální dodavatele“ (CfE, velká společnost z Polska).
- „Úřad pro hospodářskou soutěž se domnívá, že směrnice o zadávání veřejných zakázek přinesly **pozitivní výsledky** tím, že vyjasnily uplatňování základních zásad zadávání veřejných zakázek, jimiž jsou nediskriminace, rovné zacházení, proporcionalita, transparentnost a vzájemné uznávání. Skutečnost, že se jedná o regulační rámec pro způsob zadávání veřejných zakázek, a nikoli o regulační rámec pro to, co má být zadáno, přináší při jeho dodržování mnoho výhod“ (CfE, vnitrostátní orgán ze Švédska).
- „S ohledem na otázky týkající se **elektronického zadávání veřejných zakázek** je uznávána důležitost cílů, které si směrnice EU kladou, pokud jde o **snížení administrativní zátěže a zrychlení jednotlivých kroků zadávání veřejných zakázek**. Zavedení směrnic do italského vnitrostátního práva však v některých případech vedlo k **vyššímu počtu administrativních povinností**, které celý **proces zadávání veřejných zakázek ztěžují** a v některých ohledech dokonce **prodražují**, čímž se vyvažují výhody navrhované v evropském regulačním rámci“ (OPC, velká společnost z Itálie).
- „Na jedné straně **digitalizace** snížila **administrativní zátěž** spojenou s následnou fází. Na druhé straně však nesnížila zátěž

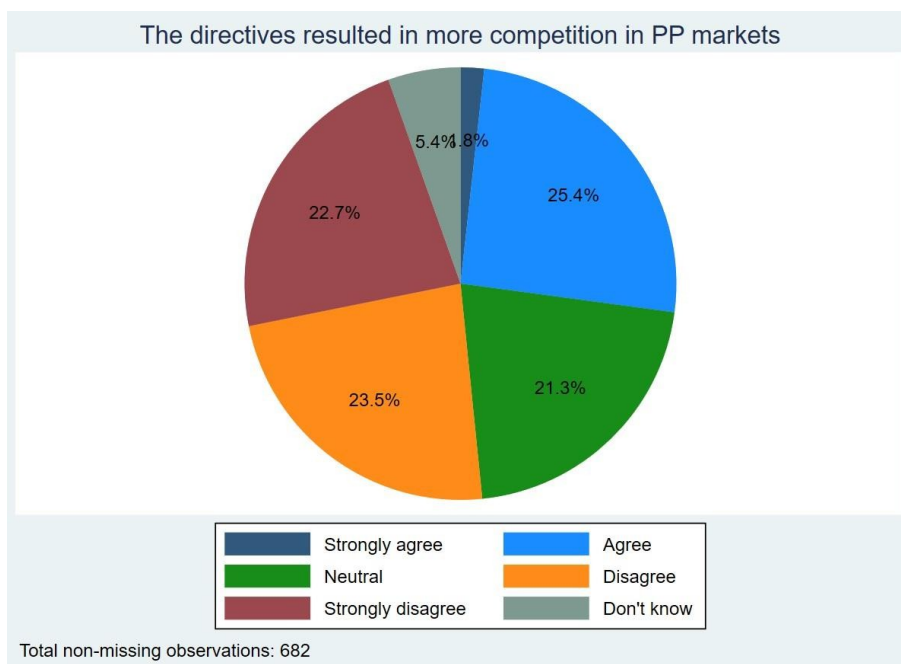
s postupy souvisejícími s zadáváním zakázek na stavební práce, dodávky a služby“ (OPC, obchodní sdružení z Francie).

- „Elektronické zadávání veřejných zakázek a elektronická komunikace zrychlily a zjednodušily postupy“ (OPC, velká společnost z Německa).
- „K měření toho, zda jsou cíle dosaženy, jsou zapotřebí lepší údaje. Současné údaje jsou často nízké kvality a nejsou orientovány na cíle, ale zaměřují se na výběrová řízení“ (CfE, akademická/výzkumná instituce z Nizozemska).
- „Veřejné zakázky ovládají právníci a mnoho lidí je vnímá jako „**právní** proces“, nikoli jako obchodní ujednání, které by mělo maximalizovat konečnou hodnotu pro společnost jako celek. Kupující se více soustředí na to, aby neudělali nic špatného, než na maximalizaci užitku (udělat to správně)“ (CfE, střední podnik ze Švédska).

Snadnější přístup na trh, malé a střední podniky a přeshraniční účast

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

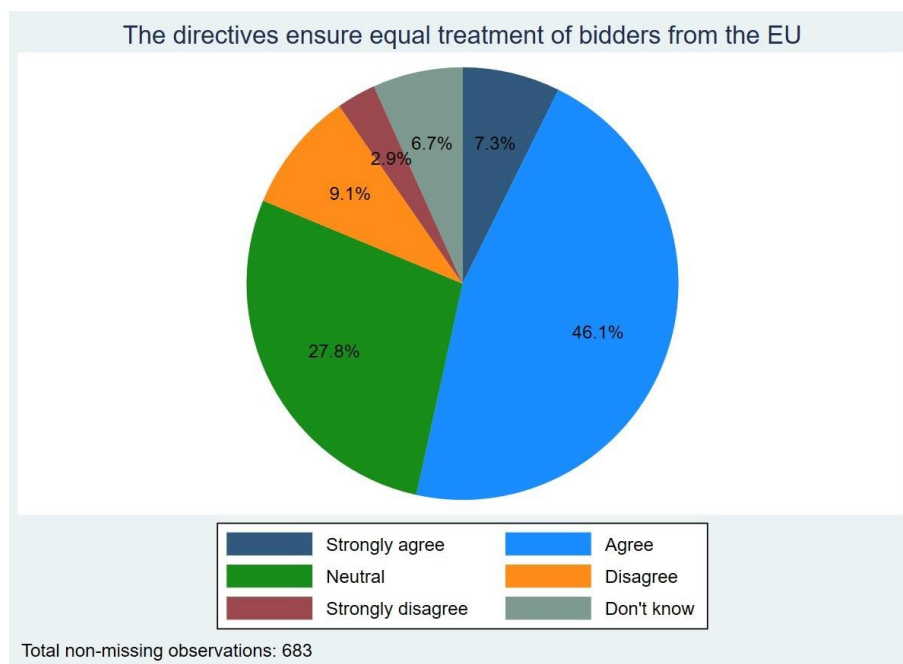
Obrázek 20. Směrnice vedly k větší konkurenci na trzích veřejných zakázek (např. pravidla týkající se transparentnosti usnadňují společnostem vstup na trhy).

Tabulka 24. Směrnice vedly k větší konkurenci na trzích veřejných zakázek (např. pravidla týkající se transparentnosti usnadňují společnostem vstup na trhy), podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice vedly k větší konkurenci na trzích veřejných zakázek						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,13	7 21,88	8 25,00	12 37,50	3 9,38	1 3,13	32 100,00
Obchodní sdružení	3 2,83	29 27,36	24 22,64	29 27,36	15 14,15	6 5,66	106 100,00
Společnost/podnikání	3 2,29	45 34,35	29 22,14	31 23,66	14 10,69	9 6,87	131 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,77	21 39,62	4 7,55	15 28,30	8 15,09	3 5,66	53 100,00
NGO	0 0,00	15 23,08	4 6,15	14 21,54	23 35,38	9 13,85	65 100,00
Ostatní	2 4,08	13 26,53	5 10,20	15 30,61	11 22,45	3 6,12	49 100,00
Veřejná správa	1 0,51	43 21,94	41 20,92	39 19,90	67 34,18	5 2,55	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	30 61,22	4 8,16	14 28,57	1 2,04	49 100,00
Celkem	12 1,76	173 25,37	145 21,26	160 23,46	155 22,73	37 5,43	682 100,00

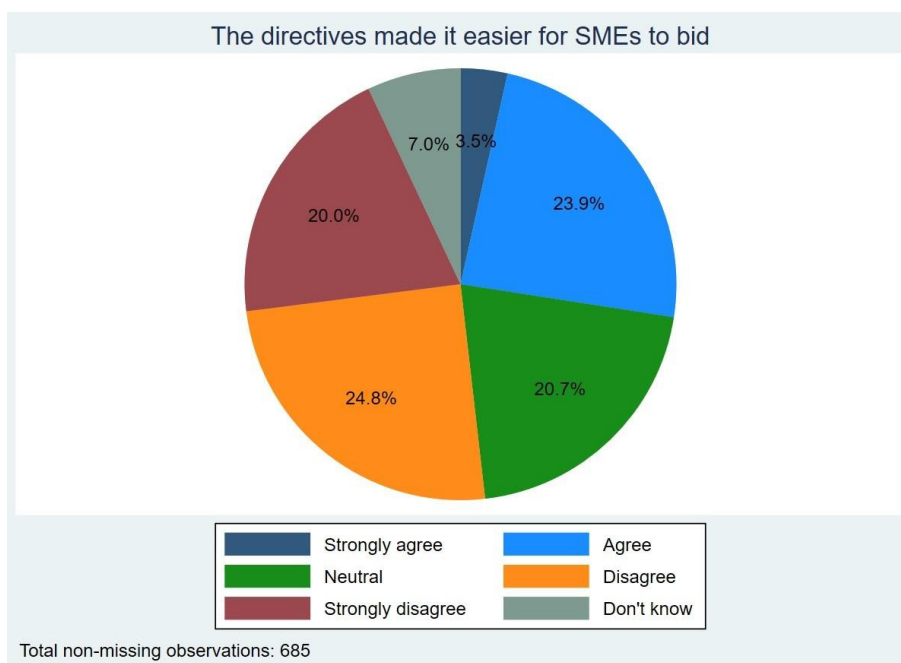
Obrázek 21. Směrnice stanoví pravidla, která zajišťují rovné zacházení s uchazeči z jiných zemí EU ve všech fázích procesu a objektivní hodnocení nabídek.

Tabulka 25. Směrnice stanoví pravidla, která zajišťují rovné zacházení s uchazeči z jiných zemí EU ve všech fázích procesu a objektivní hodnocení nabídek podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly).

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice zajišťují rovné zacházení s uchazeči z EU						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	4	23	4	0	0	2	33
	12,12	69,70	12,12	0	0	6,06	100,00
Obchodní sdružení	7	51	21	14	3	14	110
	6,36	46,36	19,09	12,73	2,73	12,73	100,00
Společnost/podnikání	12	70	20	11	5	8	126
	9,52	55,56	15,87	8,73	3,97	6,35	100,00
Občan EU	6	27	8	8	2	2	53
	11,32	50,94	15,09	15,09	3,77	3,77	100,00
NGO	1	35	11	5	1	13	66
	1,52	53,03	16,67	7,58	1,52	19,70	100,00
Ostatní	3	21	14	7	1	4	50
	6,00	42,00	28,00	14,00	2,00	8,00	100,00
Veřejná správa	17	87	68	14	8	3	197
	8,63	44,16	34,52	7,11	4,06	1,52	100,00
Odborová organizace	0	1	44	3	0	0	48
	0,00	2,08	91,67	6,25	0	0,00	100,00
Celkem	50	315	190	62	20	46	683
	7,32	46,12	27,82	9,08	2,93	6,73	100,00

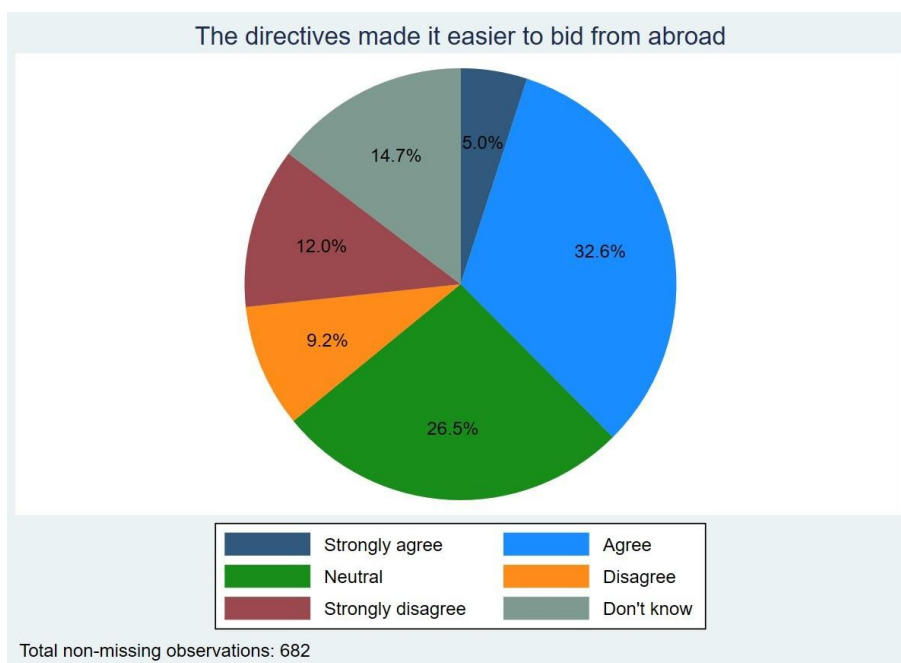
Obrázek 22. Směrnice usnadnily malým a středním podnikům účast ve veřejných zakázkách (např. možnost rozdělit zakázky na části).

Tabulka 26. Směrnice usnadnily malým a středním podnikům účast ve veřejných zakázkách (např. možnost rozdělit zakázky na části), podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice usnadnily malým a středním podnikům účast ve veřejných zakázkách						
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	11 34,38	1 3,13	9 28,13	7 21,88	2 6,25	32 100,00
Obchodní sdružení	3 2,73	28 25,45	23 20,91	33 30,00	16 14,55	7 6,36	110 100,00
Společnost/podnikání	6 4,69	32 25,00	25 19,53	32 25,00	15 11,72	18 14,06	128 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0,00	1 100,00
Občan EU	2 3,77	16 30,19	12 22,64	10 18,87	9 16,98	4 7,55	53 100,00
NGO	1 1,49	25 37,31	6 8,96	22 32,84	8 11,94	5 7,46	67 100,00
Ostatní	1 2,04	10 20,41	9 18,37	14 28,57	11 22,45	4 8,16	49 100,00
Veřejná správa	9 4,57	41 20,81	25 12,69	46 23,35	69 35,03	7 3,55	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,08	41 85,42	4 8,33	1 2,08	1 2,08	48 100,00
Celkem	24 3,50	164 23,94	142 20,73	170 24,82	137 20,00	48 7,01	685 100,00

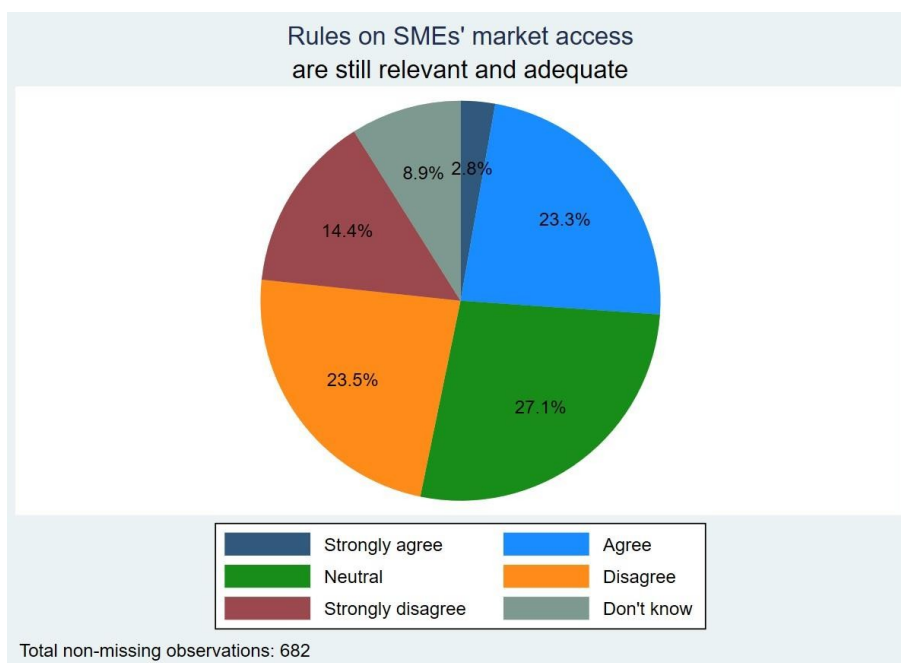
Obrázek 23. Směrnice usnadnily podávání nabídek na veřejné zakázky ze zahraničí (např. prostřednictvím elektronického zadávání veřejných zakázek).

Tabulka 27. Směrnice usnadnily podávání nabídek na veřejné zakázky ze zahraničí (např. prostřednictvím elektronického zadávání veřejných zakázek), podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Směrnice usnadnily podávání nabídek ze zahraničí						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	16 48,48	8 24,24	4 12,12	1 3,03	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	6 5,50	33 30,28	33 30,28	11 10,09	3 2,75	23 21,10	109 100,00
Společnost/podnikání	12 9,60	48 38,40	25 20,00	10 8,00	7 5,60	23 18,40	125 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0,00	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,77	26 49,06	9 16,98	3 5,66	6 11,32	7 13,21	53 100,00
NGO	0 0,00	26 39,39	13 19,70	2 3,03	2 3,03	23 34,85	66 100,00
Ostatní	1 2,04	18 36,73	12 24,49	4 8,16	4 8,16	10 20,41	49 100,00
Veřejná správa	11 5,58	54 27,41	38 19,29	25 12,69	58 29,44	11 5,58	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,04	43 87,76	3 6,12	1 2,04	1 2,04	49 100,00
Celkem	34 4,99	222 32,55	181 26,54	63 9,24	82 12,02	100 14,66	682 100,00

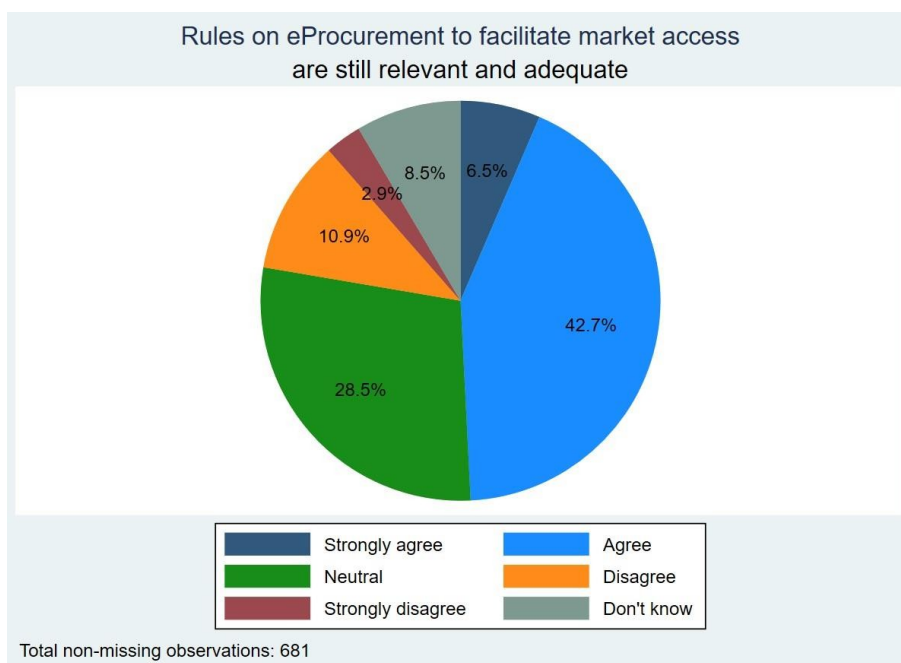
Obrázek 24. Pravidla směrnic týkající se přístupu malých a středních podniků na trh jsou stále relevantní a přiměřená

Tabulka 28. Pravidla směrnic týkající se přístupu malých a středních podniků na trh jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Pravidla týkající se přístupu malých a středních podniků na trh						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	10 30,30	5 15,15	12 36,36	2 6,06	4 12,12	33 100,00
Obchodní sdružení	5 4,55	29 26,36	23 20,91	29 26,36	10 9,09	14 12,73	110 100,00
Společnost/podnikání	2 1,59	41 32,54	32 25,40	27 21,43	9 7,14	15 11,90	126 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	5 9,62	14 26,92	13 25,00	14 26,92	1 1,92	5 9,62	52 100,00
NGO	0 0,00	10 14,93	23 34,33	16 23,88	8 11,94	10 14,93	67 100,00
Ostatní	0 0,00	17 35,42	10 20,83	12 25,00	6 12,50	3 6,25	48 100,00
Veřejná správa	7 3,57	38 19,39	41 20,92	40 20,41	61 31,12	9 4,59	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	38 77,55	10 20,41	0 0	1 2,04	49 100,00
Celkem	19 2,79	159 23,31	185 27,13	160 23,46	98 14,37	61 8,94	682 100,00

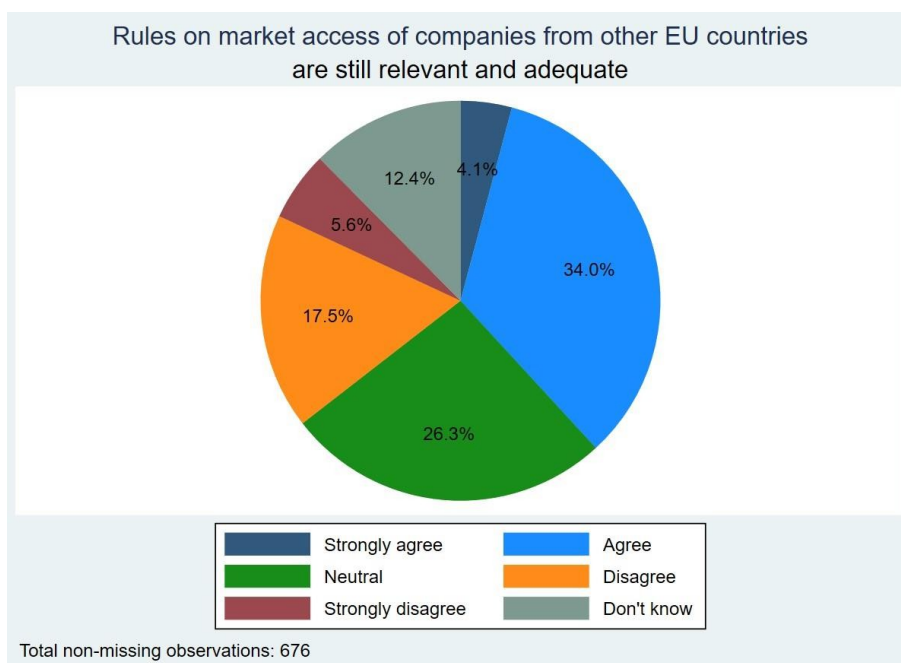
Obrázek 25. Pravidla směrnic o elektronickém zadávání veřejných zakázek jsou stále relevantní a adekvátní jako nástroj usnadňující přístup na trh

Tabulka 29. Pravidla týkající se elektronického zadávání veřejných zakázek jsou stále relevantní a adekvátní jako nástroj usnadňující přístup na trh, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla týkající se elektronického zadávání veřejných zakázek pro usnadnění přístupu na trh						
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	20 60,61	6 18,18	5 15,15	0 0,00	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	7 6,42	43 39,45	34 31,19	12 11,01	1 0,92	12 11,01	109 100,00
Společnost/podnikání	14 11,11	56 44,44	32 25,40	8 6,35	4 3,17	12 9,52	126 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	6 11,32	23 43,40	15 28,30	3 5,66	3 5,66	3 5,66	53 100,00
NGO	2 2,99	14 20,90	25 37,31	7 10,45	1 1,49	18 26,87	67 100,00
Ostatní	2 4,08	22 44,90	15 30,61	5 10,20	2 4,08	3 6,12	49 100,00
Veřejná správa	12 6,19	113 58,25	21 10,82	32 16,49	8 4,12	8 4,12	194 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0,00	46 93,88	1 2,04	1 2,04	1 2,04	49 100,00
Celkem	44 6,46	291 42,73	194 28,49	74 10,87	20 2,94	58 8,52	681 100,00

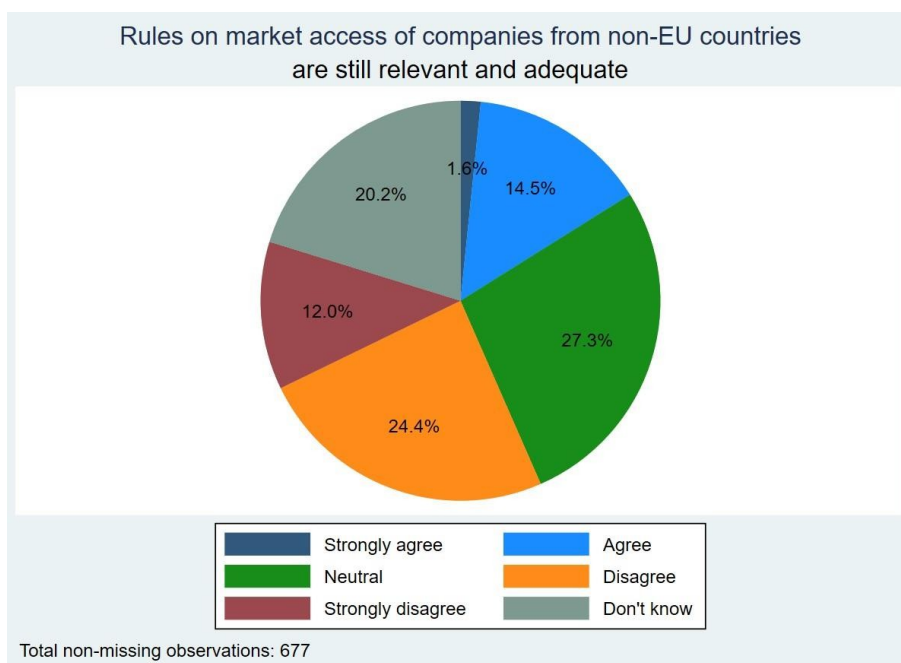
Obrázek 26. Pravidla směrnic týkající se přístupu na trh pro společnosti z jiných zemí EU jsou stále relevantní a adekvátní

Tabulka 30. Pravidla směrnic týkající se přístupu na trh pro společnosti z jiných zemí EU jsou stále relevantní a adekvátní, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla pro přístup na trh společností z jiných zemí EU						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	17 53,13	9 28,13	2 6,25	1 3,13	1 3,13	32 100,00
Obchodní sdružení	4 3,70	49 45,37	19 17,59	11 10,19	7 6,48	18 16,67	108 100,00
Společnost/podnikání	10 8,06	45 36,29	29 23,39	13 10,48	11 8,87	16 12,90	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	4 7,55	19 35,85	10 18,87	5 9,43	9 16,98	6 11,32	53 100,00
NGO	1 1,52	23 34,85	13 19,70	6 9,09	0 0	23 34,85	66 100,00
Ostatní	1 2,04	17 34,69	15 30,61	6 12,24	3 6,12	7 14,29	49 100,00
Veřejná správa	6 3,08	60 30,77	37 18,97	74 37,95	6 3,08	12 6,15	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	46 95,83	0 0	1 2,08	1 2,08	48 100,00
Celkem	28 4,14	230 34,02	178 26,33	118 17,46	38 5,62	84 12,43	676 100,00

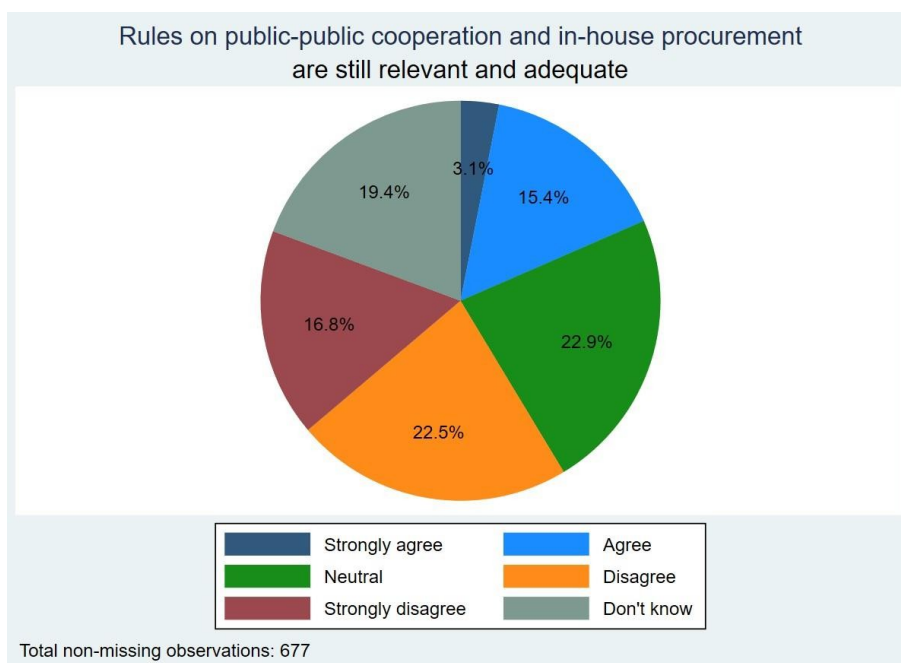
Obrázek 27. Pravidla směrnic týkající se přístupu společností ze zemí mimo EU na trh jsou stále relevantní a přiměřená

Tabulka 31. Pravidla směrnic týkající se přístupu společností ze zemí mimo EU na trh jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla pro přístup společností ze zemí mimo EU na trh						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	9 27,27	15 45,45	6 18,18	0 0	3 9,09	33 100,00
Obchodní sdružení	3 2,83	8 7,55	24 22,64	26 24,53	16 15,09	29 27,36	106 100,00
Společnost/podnikání	2 1,59	22 17,46	31 24,60	26 20,63	21 16,67	24 19,05	126 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,77	16 30,19	8 15,09	4 7,55	17 32,08	6 11,32	53 100,00
NGO	0 0,00	3 4,55	11 16,67	9 13,64	1 1,52	42 63,64	66 100,00
Ostatní	0 0,00	10 20,83	14 29,17	9 18,75	5 10,42	10 20,83	48 100,00
Veřejná správa	4 2,04	29 14,80	38 19,39	83 42,35	20 10,20	22 11,22	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	44 91,67	2 4,17	1 2,08	1 2,08	48 100,00
Celkem	11 1,62	98 14,48	185 27,33	165 24,37	81 11,96	137 20,24	677 100,00

Obrázek 28. Pravidla směrnic týkající se spolupráce mezi veřejnými subjekty a interního zadávání zakázek jsou stále relevantní a přiměřená

Tabulka 32. Pravidla směrnic týkající se spolupráce mezi veřejnými subjekty a zadávání zakázek uvnitř organizace jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla týkající se spolupráce mezi veřejnými subjekty a zadávání zakázek uvnitř stejného subjektu						
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	8 24,24	7 21,21	10 30,30	2 6,06	5 15,15	33 100,00
Obchodní sdružení	5 4,81	14 13,46	26 25,00	21 20,19	18 17,31	20 19,23	104 100,00
Společnost/podnikání	8 6,30	29 22,83	39 30,71	14 11,02	8 6,30	29 22,83	127 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,85	14 26,92	9 17,31	12 23,08	9 17,31	6 11,54	52 100,00
NGO	0 0,00	0 0	12 18,18	9 13,64	3 4,55	42 63,64	66 100,00
Ostatní	1 2,04	5 10,20	14 28,57	13 26,53	6 12,24	10 20,41	49 100,00
Veřejná správa	4 2,03	33 16,75	43 21,83	30 15,23	68 34,52	19 9,64	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	5 10,42	43 89,58	0 0	0 0	48 100,00
Celkem	21 3,10	104 15,36	155 22,90	152 22,45	114 16,84	131 19,35	677 100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků:

- „Ačkoli směrnice usiluje o vytvoření jednotného trhu EU pro veřejné zakázky, mnoho zemí stále uplatňuje **národní preference, jazykové bariéry a omezující místní pravidla**, která brání spravedlivé soutěži“ (CfE, velká společnost z Finska).
- „Bohužel je u většiny výběrových řízení nemožné se ucházet, protože jsou poskytována pouze v **místním jazyku**“ (CfE, malá společnost z Řecka).

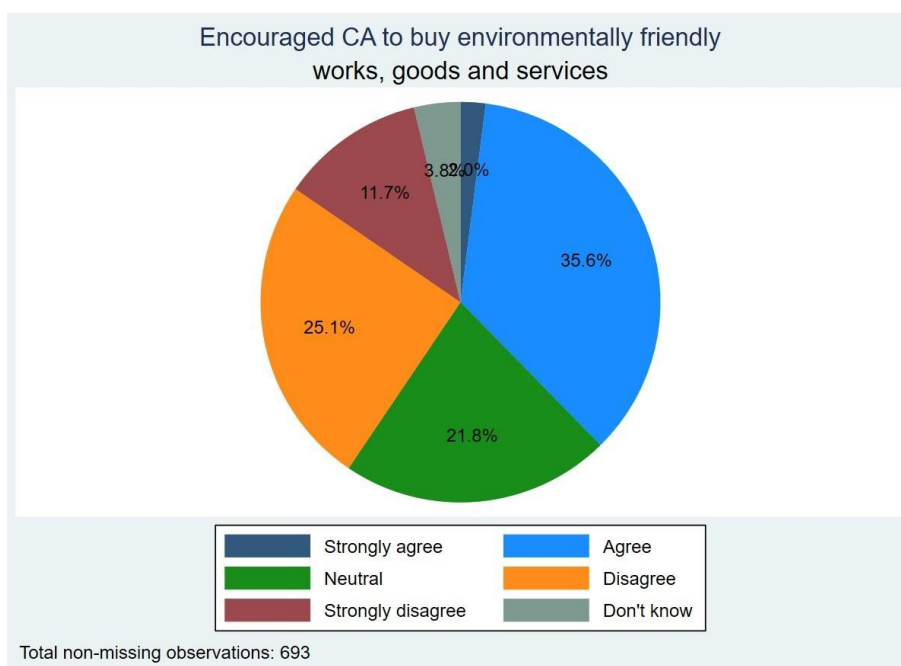
- „Hlavní **překážky** vyplývající ze směrnic o veřejných zakázkách vyplývají z ustanovení, která členskými státy poskytují určitou volnost. Tento rámec sice členskými státy umožňuje flexibilitu při provádění směrnice do vnitrostátního práva, může však vést k významným **rozdílům** v provádění“ (CfE, velká společnost z Portugalska).
- „**Chybí také jednotná evropská norma pro kritéria udržitelnosti.** Mnohé členské státy vypracovaly vlastní pravidla a požadavky, které však nejsou harmonizovány na evropské úrovni. To zejména **ztěžuje přeshraniční účast** v zadávacích řízeních a vede k další byrokracii“ (CfE, velká společnost z Rakouska).
- „Veřejné zakázky jsou pro společnosti zajímavým segmentem trhu. V praxi je však **složitá** právní úprava zadávání veřejných zakázek vnímána jako výzva, protože zejména **střední podniky nebo začínající podniky** nemají vzhledem ke své struktuře zaměstnance s odbornými znalostmi v oblasti práva zadávání veřejných zakázek“ (CfE, poradenské centrum z Německa).
- „Ve své zprávě o veřejných zakázkách v EU za rok 2023 Evropský účetní dvůr zjistil, že poslední reforma pravidel pro veřejné zakázky nevedla k větší účasti **malých a středních podniků (MSP)** ve veřejných zakázkách. [...] Hlavní příčinou není samotný současný právní rámec, ale spíše jeho **nedostatečné provádění** ze strany zadavatelů. V praxi často **chybí know-how, jak zajistit, aby zadávací řízení byla prospěšná pro hospodářskou soutěž a příznivá pro MSP**“ (CfE, obchodní sdružení z Německa).
- „Ustanovení o **subdodávkách** ve veřejných zakázkách neměla požadovaný účinek, kterým bylo umožnit malým a středním podnikům lepší přístup k veřejným zakázkám. Naopak vedla k delším řetězcům subdodávek a k dalšímu tlaku na snižování cen v rámci řetězce, protože hlavní dodavatelé udržovali nízké ziskové marže, což vyvíjelo tlak na subdodavatele a mělo negativní dopad na **pracovní podmínky zaměstnanců** v řetězci“ (CfE, odborová organizace z Belgie).
- „**Velký počet různých alokačních platforem** v členských státech představuje významnou překážku pro celoevropskou soutěž v oblasti nadprahových zakázek. Zatímco zveřejňování výběrových řízení obvykle nepředstavuje problém, podávání nabídek je spojeno se značnými obtížemi. Každá platforma se řídí vlastním vzorem, což je obzvláště zatěžující pro **malé a střední podniky (MSP)**. Jelikož MSP obvykle nemají specializovaná oddělení pro veřejné zakázky, čas potřebný k přípravě zadávací dokumentace pro každou platformu se enormně prodlužuje“ (CfE, obchodní sdružení z Německa).
- „Z pohledu uchazeče existuje **příliš mnoho platforem** pro zveřejňování výběrových řízení a neexistuje jednotný standard ani pro obsah zveřejnění, ani pro zpracování“ (CfE, velká společnost z Německa).

- „Společnosti ze **třetích zemí** často nabízejí dumpingové ceny, zatímco uchazeči z EU nemají rovný přístup na jejich trhy“ (CfE, akademická/výzkumná instituce z Chorvatska).

Řešení strategických výzev

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

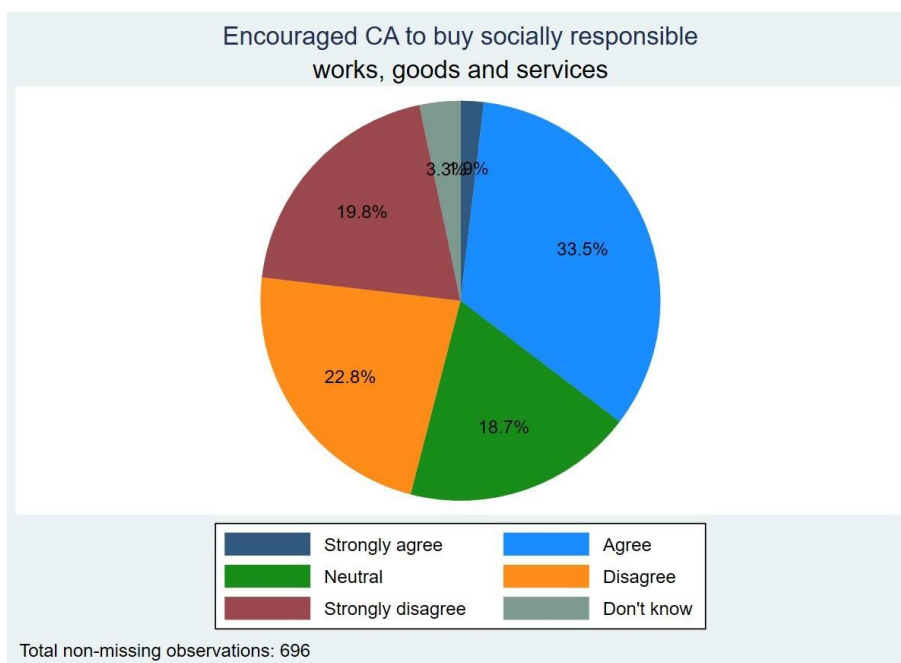
Obrázek 29. Směrnice povzbuzovaly zadavatele veřejných zakázek k nákupu ekologicky šetrných stavebních prací, zboží a služeb

Tabulka 33. Směrnice povzbuzovaly zadavatele veřejných zakázek k nákupu ekologicky šetrných stavebních prací, zboží a služeb, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Povzbuzovaly zadavatele k nákupu ekologicky šetrných						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	12 36,36	7 21,21	7 21,21	5 15,15	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	2 1,80	41 36,94	16 14,41	34 30,63	11 9,91	7 6,31	111 100,00
Společnost/podnikání	2 1,50	46 34,59	17 12,78	40 30,08	21 15,79	7 5,26	133 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	1 1,89	17 32,08	7 13,21	14 26,42	12 22,64	2 3,77	53 100,00
NGO	0 0,00	15 21,74	21 30,43	21 30,43	10 14,49	2 2,90	69 100,00
Ostatní	0 0,00	15 31,25	13 27,08	12 25,00	8 16,67	0 0,00	48 100,00
Veřejná správa	8 4,08	101 51,53	39 19,90	30 15,31	12 6,12	6 3,06	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0,00	31 63,27	15 30,61	2 4,08	1 2,04	49 100,00
Celkem	14 2,02	247 35,64	151 21,79	174 25,11	81 11,69	26 3,75	693 100,00

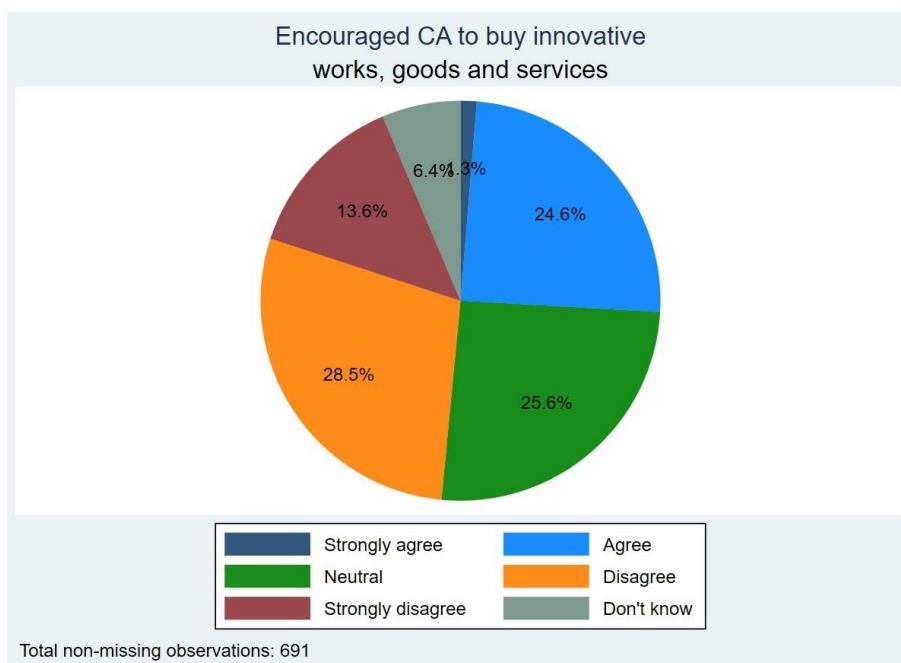
Obrázek 30. Směrnice povzbuzovaly zadavatele veřejných zakázek k nákupu sociálně odpovědných stavebních prací, zboží a služeb

Tabulka 34. Směrnice povzbuzovaly zadavatele veřejných zakázek k nákupu sociálně odpovědných stavebních prací, zboží a služeb, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Povzbuzovaly zadavatele k nákupu sociálně odpovědných						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	13 39,39	6 18,18	8 24,24	5 15,15	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	4 3,60	36 32,43	20 18,02	30 27,03	15 13,51	6 5,41	111 100,00
Společnost/podnikání	1 0,76	42 32,06	17 12,98	39 29,77	25 19,08	7 5,34	131 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	1 1,89	12 22,64	10 18,87	11 20,75	16 30,19	3 5,66	53 100,00
NGO	0 0,00	14 20,59	21 30,88	18 26,47	14 20,59	1 1,47	68 100,00
Ostatní	0 0,00	15 30,00	17 34	11 22	7 14,00	0 0	50 100,00
Veřejná správa	7 3,55	101 51,27	39 19,80	32 16,24	13 6,60	5 2,54	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	0 0	9 17,31	43 82,69	0 0	52 100,00
Celkem	13 1,87	233 33,48	130 18,68	159 22,84	138 19,83	23 3,30	696 100,00

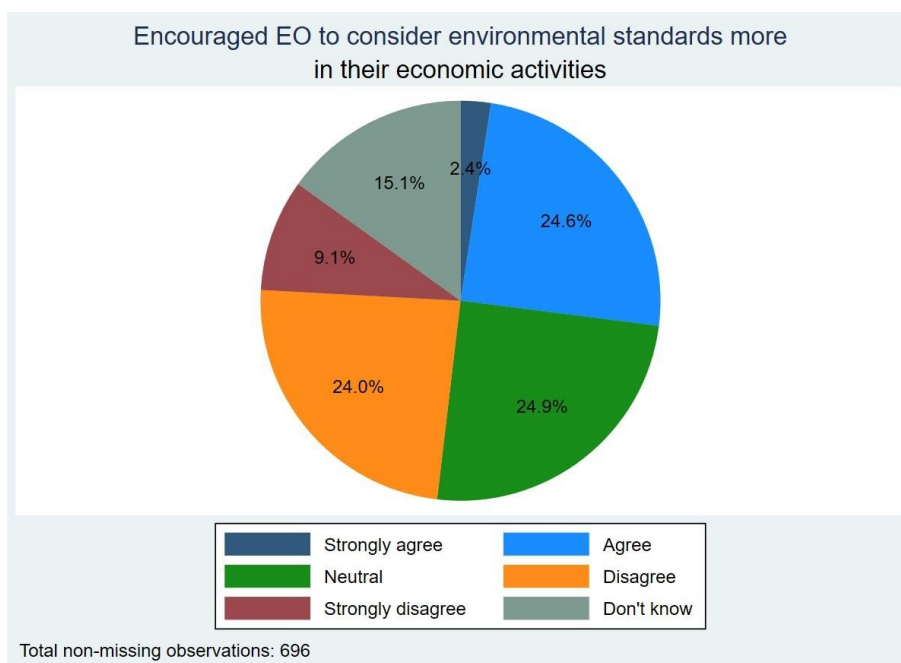
Obrázek 31. Směrnice povzbuzovaly zadavatele k nákupu inovativních stavebních prací, zboží a služeb

Tabulka 35. Směrnice povzbuzovaly zadavatele k nákupu inovativních stavebních prací, zboží a služeb, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Povzbuzovaly zadavatele k nákupu inovativních						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	8 24,24	6 18,18	9 27,27	4 12,12	5 15,15	33 100,00
Obchodní sdružení	1 0,89	22 19,64	19 16,96	46 41,07	17 15,18	7 6,25	112 100,00
Společnost/podnikání	0 0,00	28 21,37	20 15,27	45 34,35	26 19,85	12 9,16	131 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0,00	1 100,00
Občan EU	0 0,00	10 19,23	8 15,38	19 36,54	15 28,85	0 0,00	52 100,00
NGO	0 0,00	11 16,42	21 31,34	19 28,36	9 13,43	7 10,45	67 100,00
Ostatní	0 0,00	10 20,41	18 36,73	14 28,57	6 12,24	1 2,04	49 100,00
Veřejná správa	7 3,55	81 41,12	47 23,86	34 17,26	17 8,63	11 5,58	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	38 77,55	10 20,41	0 0	1 2,04	49 100,00
Celkem	9 1,30	170 24,60	177 25,62	197 28,51	94 13,60	44 6,37	691 100,00

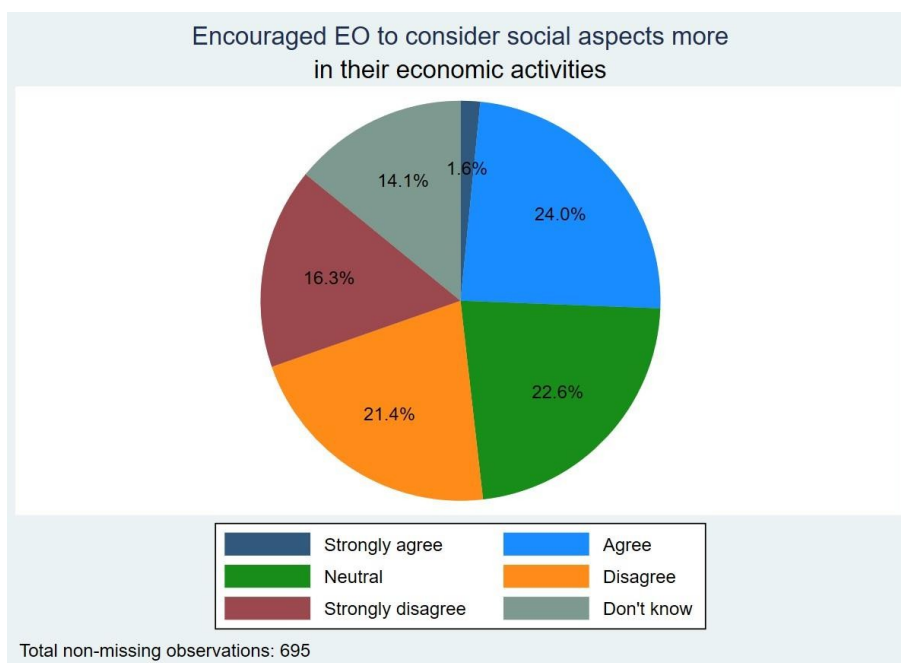
Obrázek 32. Směrnice povzbuzovaly společnosti k většímu úsilí při plnění environmentálních norem v rámci jejich ekonomických činností

Tabulka 36. Směrnice podněcovaly společnosti k většímu úsilí při plnění environmentálních norem v rámci jejich ekonomických činností, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Vyzval EO, aby více zohledňovala environmentální normy						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	11 33,33	7 21,21	4 12,12	5 15,15	5 15,15	33 100,00
Obchodní sdružení	2 1,77	42 37,17	18 15,93	36 31,86	6 5,31	9 7,96	113 100,00
Společnost/podnikání	6 4,51	37 27,82	24 18,05	38 28,57	21 15,79	7 5,26	133 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	1 1,89	16 30,19	11 20,75	16 30,19	7 13,21	2 3,77	53 100,00
NGO	1 1,47	10 14,71	22 32,35	18 26,47	11 16,18	6 8,82	68 100,00
Ostatní	1 2,04	10 20,41	14 28,57	14 28,57	4 8,16	6 12,24	49 100,00
Veřejná správa	5 2,54	45 22,84	45 22,84	24 12,18	9 4,57	69 35,03	197 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	32 65,31	16 32,65	0 0	1 2,04	49 100,00
Celkem	17 2,44	171 24,57	173 24,86	167 23,99	63 9,05	105 15,09	696 100,00

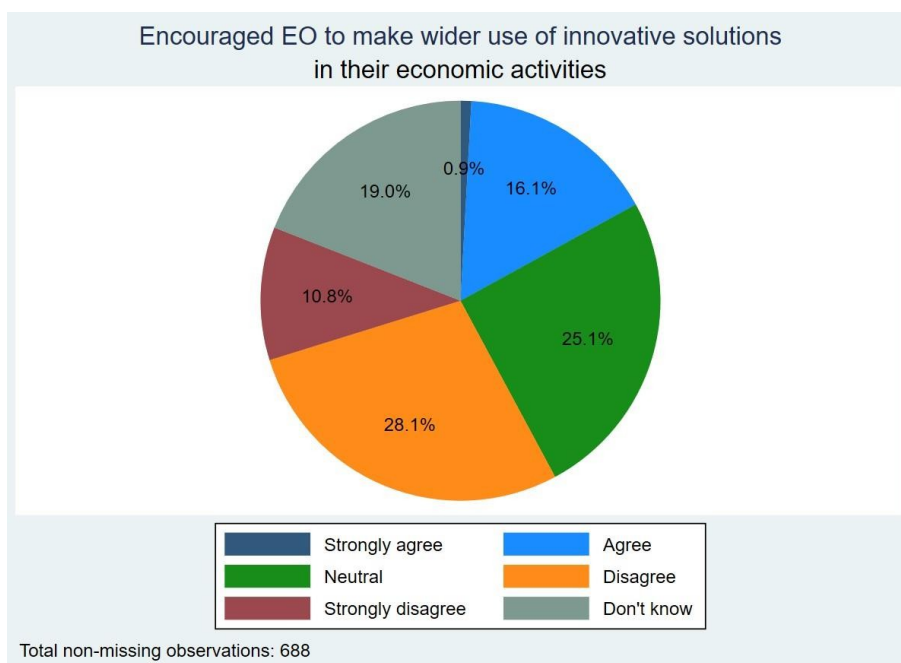
Obrázek 33. Směrnice povzbuzovaly společnosti, aby ve svých ekonomických činnostech více zohledňovaly sociální aspekty

Tabulka 37. Směrnice povzbuzovaly společnosti, aby ve svých ekonomických činnostech více zohledňovaly sociální aspekty, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Podnítily EO k většímu zohledňování sociálních aspektů						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Ne víte	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	12 36,36	7 21,21	5 15,15	5 15,15	4 12,12	33 100,00
Obchodní sdružení	4 3,60	43 38,74	27 24,32	23 20,72	7 6,31	7 6,31	111 100,00
Společnost/podnikání	2 1,52	41 31,06	28 21,21	37 28,03	17 12,88	7 5,30	132 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	0 0,00	15 29,41	14 27,45	11 21,57	9 17,65	2 3,92	51 100,00
NGO	0 0,00	11 16,18	20 29,41	21 30,88	11 16,18	5 7,35	68 100,00
Ostatní	0 0,00	8 16,33	15 30,61	14 28,57	7 14,29	5 10,20	49 100,00
Veřejná správa	5 2,54	37 18,78	46 23,35	29 14,72	12 6,09	68 34,52	197 100,00
Odborová organizace	0 0	0 0	0 0	8 15,09	45 84,91	0 0	53 100,00
Celkem	11 1,58	167 24,03	157 22,59	149 21,44	113 16,26	98 14,10	695 100,00

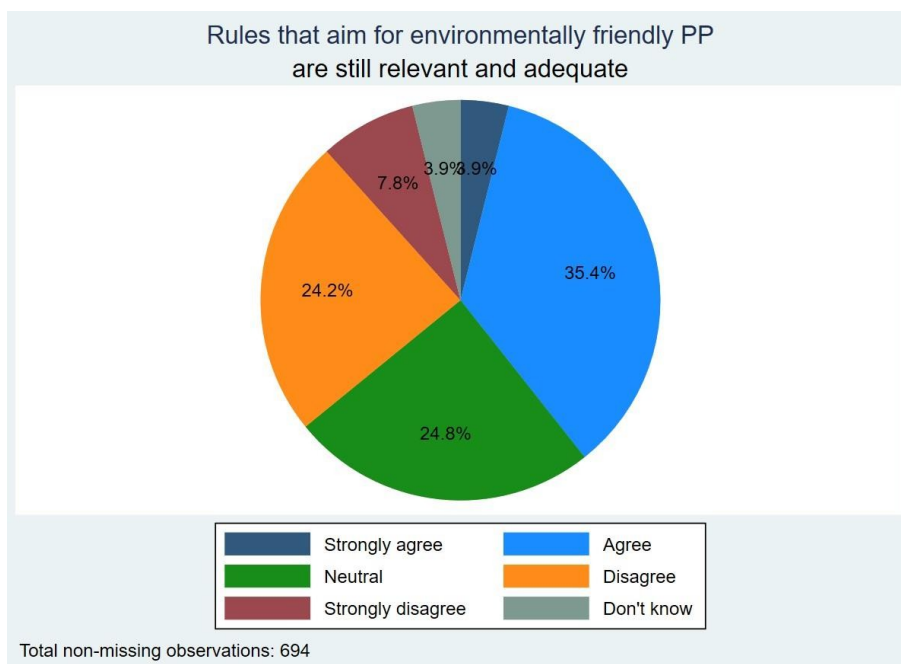
Obrázek 34. Směrnice povzbuzovaly společnosti k širšímu využívání inovativních řešení v jejich ekonomických činnostech

Tabulka 38. Směrnice povzbuzovaly společnosti k širšímu využívání inovativních řešení v jejich ekonomických činnostech, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Podporovaly EO k širšímu využívání inovativních řešení						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	11 33,33	3 9,09	8 24,24	2 6,06	8 24,24	33 100,00
Obchodní sdružení	1 0,89	21 18,75	29 25,89	44 39,29	10 8,93	7 6,25	112 100,00
Společnost/podnikání	1 0,76	28 21,37	24 18,32	47 35,88	24 18,32	7 5,34	131 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	0 0,00	14 26,92	9 17,31	15 28,85	11 21,15	3 5,77	52 100,00
NGO	0 0,00	7 10,45	6 8,96	21 31,34	7 10,45	26 38,81	67 100,00
Ostatní	1 2,04	5 10,20	13 26,53	16 32,65	6 12,24	8 16,33	49 100,00
Veřejná správa	2 1,03	25 12,89	51 26,29	31 15,98	14 7,22	71 36,60	194 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	38 77,55	10 20,41	0 0	1 2,04	49 100,00
Celkem	6 0,87	111 16,13	173 25,15	193 28,05	74 10,76	131 19,04	688 100,00

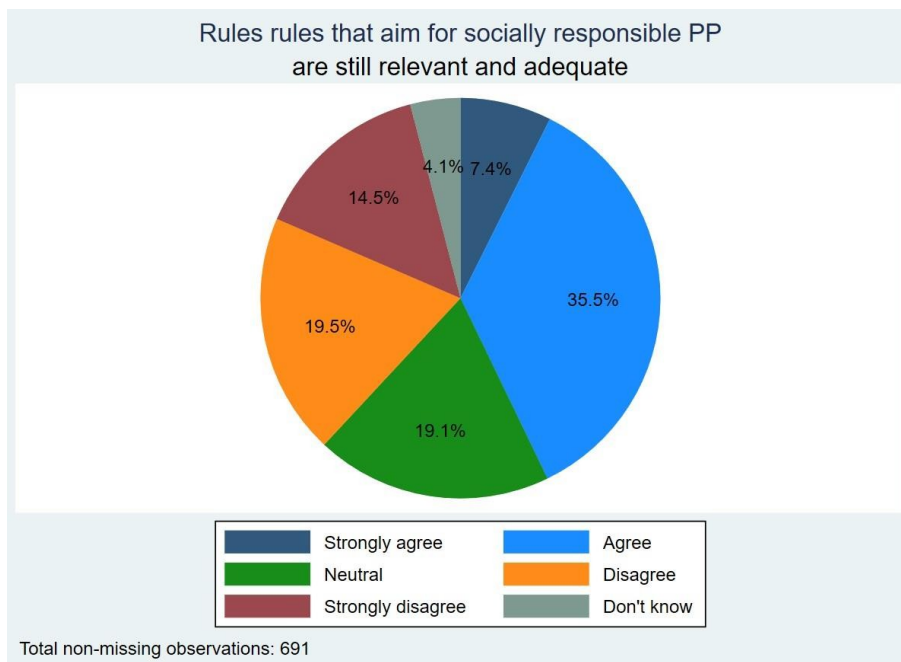
Obrázek 35. Pravidla směrnic zaměřená na ekologicky šetrné zadávání veřejných zakázek (např. normy zajištění kvality a normy environmentálního managementu) jsou stále relevantní a adekvátní

Tabulka 39. Pravidla směrnic zaměřená na ekologicky šetrné zadávání veřejných zakázek (např. normy pro zajištění kvality a normy pro environmentální management) jsou stále relevantní a adekvátní, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla zaměřená na ekologické veřejné zakázky						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	13 39,39	9 27,27	7 21,21	1 3,03	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	3 2,70	40 36,04	29 26,13	21 18,92	9 8,11	9 8,11	111 100,00
Společnost/podnikání	4 3,01	47 35,34	35 26,32	29 21,80	11 8,27	7 5,26	133 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	4 7,55	21 39,62	10 18,87	9 16,98	8 15,09	1 1,89	53 100,00
NGO	5 7,25	14 20,29	8 11,59	29 42,03	11 15,94	2 2,90	69 100,00
Ostatní	1 2,04	16 32,65	9 18,37	18 36,73	5 10,20	0 0	49 100,00
Veřejná správa	9 4,59	95 48,47	39 19,90	40 20,41	8 4,08	5 2,55	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	33 67,35	14 28,57	1 2,04	1 2,04	49 100,00
Celkem	27 3,89	246 35,45	172 24,78	168 24,21	54 7,78	27 3,89	694 100,00

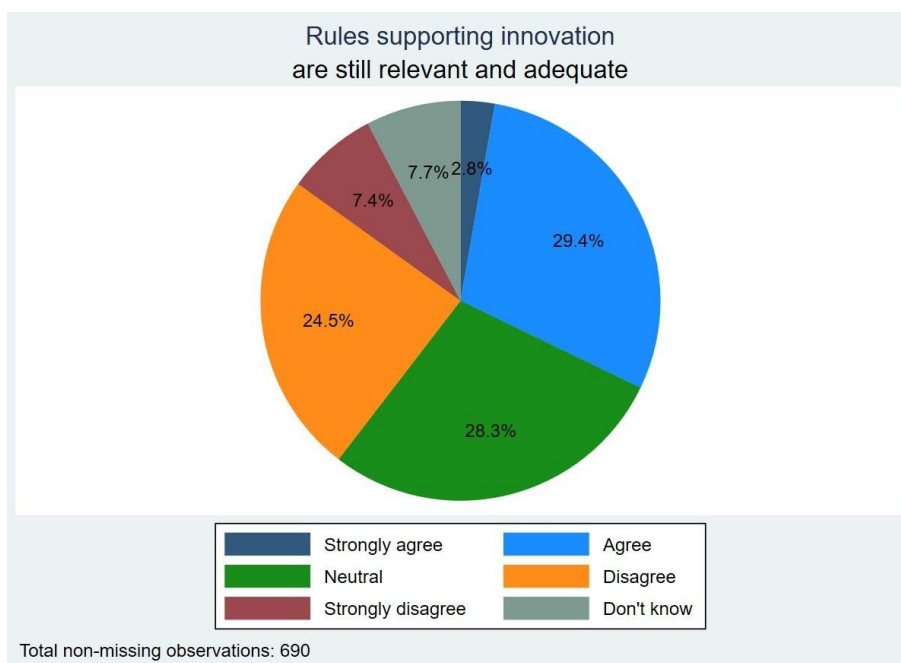
Obrázek 36. Pravidla směrnic zaměřená na sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek (např. vyhrazené zakázky, požadavky na přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a design pro všechny uživatele) jsou stále relevantní a adekvátní.

Tabulka 40. Pravidla směrnic zaměřená na sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek (např. vyhrazené zakázky, požadavky na přístupnost pro osoby se zdravotním postižením a design pro všechny uživatele) jsou stále relevantní a adekvátní, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla zaměřená na sociálně odpovědné zadávání veřejných zakázek						
	Silně souhlasím	Souhlas	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	13 39,39	9 27,27	2 6,06	5 15,15	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	12 11,11	38 35,19	28 25,93	15 13,89	6 5,56	9 8,33	108 100,00
Společnost/podnikání	10 7,69	46 35,38	37 28,46	24 18,46	7 5,38	6 4,62	130 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	9 16,98	17 32,08	7 13,21	9 16,98	8 15,09	3 5,66	53 100,00
NGO	7 10,29	12 17,65	7 10,29	30 44,12	8 11,76	4 5,88	68 100,00
Ostatní	1 2,04	17 34,69	12 24,49	13 26,53	6 12,24	0 0,00	49 100,00
Veřejná správa	10 5,10	102 52,04	32 16,33	39 19,90	9 4,59	4 2,04	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	0 0	2 3,77	51 96,23	0 0	53 100,00
Celkem	51 7,38	245 35,46	132 19,10	135 19,54	100 14,47	28 4,05	691 100,00

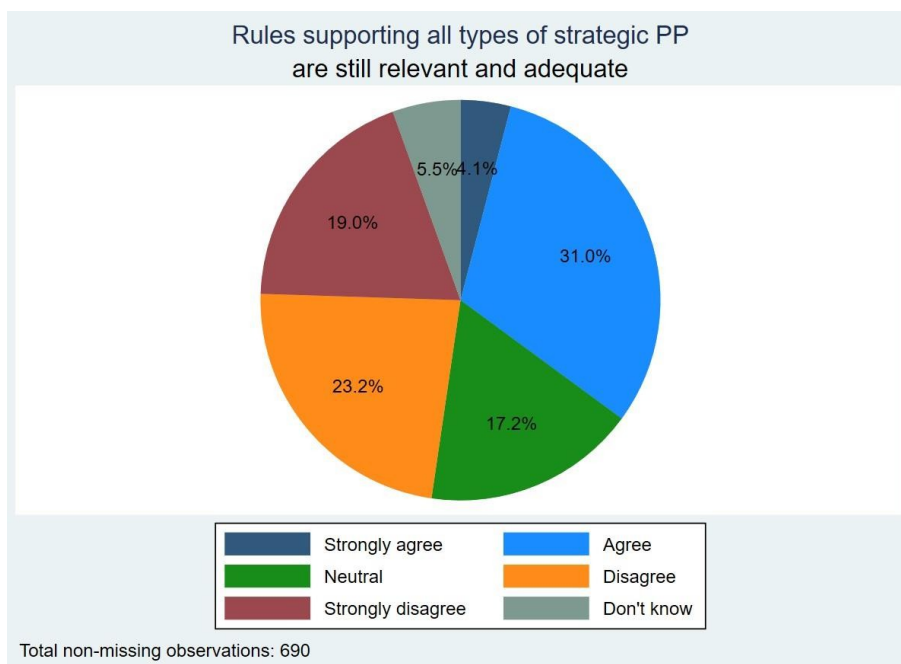
Obrázek 37. Pravidla směrnic týkající se podpory inovací (např. partnerství pro inovace, soutěžní dialog) jsou stále relevantní a adekvátní

Tabulka 41. Pravidla směrnic týkající se podpory inovací (např. inovační partnerství, soutěžní dialog) jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla podporující inovace						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	10 30,30	9 27,27	7 21,21	1 3,03	5 15,15	33 100,00
Obchodní sdružení	1 0,91	29 26,36	28 25,45	34 30,91	8 7,27	10 9,09	110 100,00
Společnost/podnikání	5 3,79	37 28,03	37 28,03	34 25,76	14 10,61	5 3,79	132 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	3 5,66	20 37,74	6 11,32	11 20,75	9 16,98	4 7,55	53 100,00
NGO	2 2,99	7 10,45	16 23,88	24 35,82	3 4,48	15 22,39	67 100,00
Ostatní	1 2,04	10 20,41	14 28,57	16 32,65	7 14,29	1 2,04	49 100,00
Veřejná správa	6 3,06	90 45,92	41 20,92	37 18,88	9 4,59	13 6,63	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	44 89,80	5 10,20	0 0	0 0	49 100,00
Celkem	19 2,75	203 29,42	195 28,26	169 24,49	51 7,39	53 7,68	690 100,00

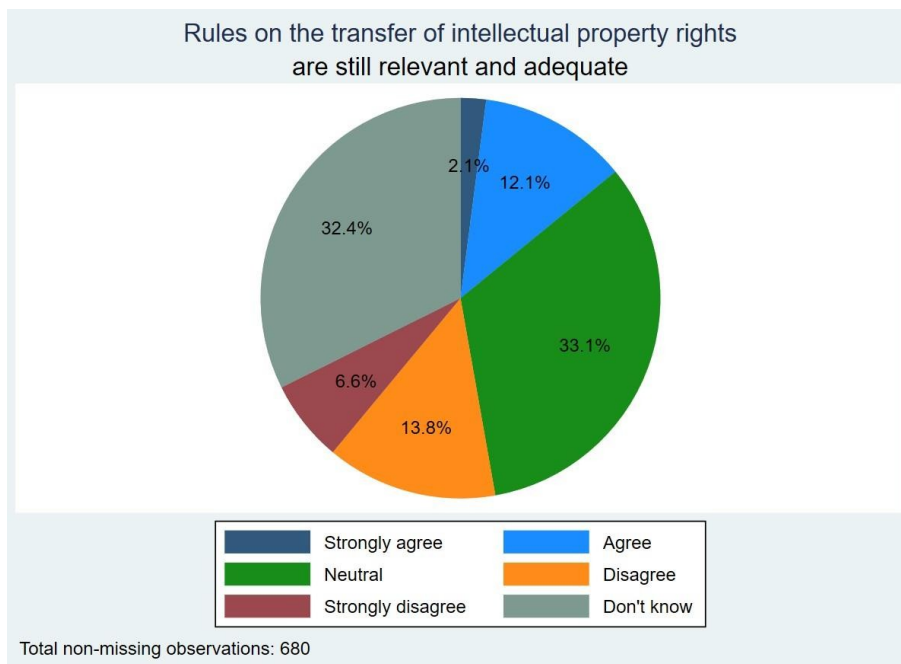
Obrázek 38. Pravidla směrnic týkající se podpory všech typů strategických zakázek (např. použití ekonomicky nejvýhodnější nabídky) jsou stále relevantní a adekvátní

Tabulka 42. Pravidla směrnic týkající se podpory všech typů strategických zakázek (např. použití ekonomicky nejvýhodnější nabídky) jsou stále relevantní a adekvátní, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Pravidla podporující všechny typy strategického zadávání veřejných zakázek						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0	16	10	7	0	0	33
	0,00	48,48	30,30	21,21	0	0	100,00
Obchodní sdružení	4	29	14	29	22	11	109
	3,67	26,61	12,84	26,61	20,18	10,09	100,00
Společnost/podnikání	6	33	25	38	19	10	131
	4,58	25,19	19,08	29,01	14,50	7,63	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	1	0	0	0	1
	0,00	0	100,00	0	0	0	100,00
občan EU	6	10	11	11	12	3	53
	11,32	18,87	20,75	20,75	22,64	5,66	100,00
NGO	1	10	8	31	14	3	67
	1,49	14,93	11,94	46,27	20,90	4,48	100,00
Ostatní	1	17	11	10	7	1	47
	2,13	36,17	23,40	21,28	14,89	2,13	100,00
Veřejná správa	10	99	38	32	8	10	197
	5,08	50,25	19,29	16,24	4,06	5,08	100,00
Odborová organizace	0	0	1	2	49	0	52
	0,00	0	1,92	3,85	94,23	0	100,00
Celkem	28	214	119	160	131	38	690
	4,06	31,01	17,25	23,19	18,99	5,51	100,00

Obrázek 39. Pravidla směrnic týkající se převodu práv duševního vlastnictví s cílem umožnit veřejným zakázkám podněcovat inovace jsou stále relevantní a přiměřená

Tabulka 43. Pravidla směrnic týkající se převodu práv duševního vlastnictví s cílem umožnit, aby veřejné zakázky podněcovaly inovace, jsou stále relevantní a přiměřená, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Pravidla pro převod práv duševního vlastnictví						Celkem
	Důrazně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	6 18,18	14 42,42	3 9,09	2 6,06	8 24,24	33 100,00
Obchodní sdružení	1 0,92	14 12,84	31 28,44	25 22,94	3 2,75	35 32,11	109 100,00
Společnost/podnikání	3 2,40	22 17,60	45 36,00	18 14,40	8 6,40	29 23,20	125 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	3 5,77	7 13,46	16 30,77	6 11,54	6 11,54	14 26,92	52 100,00
NGO	1 1,49	4 5,97	8 11,94	7 10,45	14 20,90	33 49,25	67 100,00
Ostatní	0 0,00	6 12,24	16 32,65	10 20,41	6 12,24	11 22,45	49 100,00
Veřejná správa	6 3,08	21 10,77	50 25,64	23 11,79	6 3,08	89 45,64	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,04	45 91,84	2 4,08	0 0	1 2,04	49 100,00
Celkem	14 2,06	82 12,06	225 33,09	94 13,82	45 6,62	220 32,35	680 100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků:

- „Stále **převládá** kritérium **nejnižší ceny**, což **snižuje kvalitu** dodávaných zboží a služeb“ (CfE, akademická/výzkumná instituce z Chorvatska).
- „Princip **MEAT** byl zaveden s cílem přesunout důraz z „nejnižší cena vyhrává“ na hodnotově orientované zadávání veřejných zakázek. Jeho implementace však postrádá jasné pokyny, jako například

jak vyvážit cenu s ostatními kritérii“ (CfE, velká společnost z Německa).

- *„Většina zadavatelů ve členských státech stále zadává zakázky na základě nejnižší ceny nebo nákladů, a proto nejsou kritéria kvality a **sociální, environmentální a inovační aspekty** zahrnuty do zadávací dokumentace. Přitom se prokázalo, že zahrnutí těchto aspektů do kritérií pro zadání zakázky výrazně podporuje **sociální** podnikání“ (CfE, obchodní sdružení z Irska).*
- *„Navzdory zavedení dobrovolných sociálních a environmentálních hledisek v článku 70 směrnice z roku 2014 převaha **nejnižší ceny** jako jediného kritéria systematicky vylučuje sociální podniky z hospodářské soutěže, protože jejich sociální a ekologické činnosti s sebou nesou vyšší počáteční náklady než u běžných podniků. To **podkopává** potenciál veřejných zakázek **vytvářet veřejnou hodnotu** a omezuje **vstup malých a středních podniků**, které nabízejí sociálně a environmentálně inovativní řešení“ (CfE, nevládní organizace z Belgie).*
- *„Domníváme se, že současný právní rámec EU neposkytuje **dostatečnou právní jistotu** zadavatelům, kteří chtějí účinně chránit a podporovat kolektivní vyjednávání, kvalitní pracovní místa, klima a životní prostředí. Současná pravidla a absence silných a účinných sociálních podmínek vyvolaly **tlak na snižování** mzdových nákladů a kolektivního vyjednávání, a v důsledku toho také na pracovní podmínky a mzdy pracovníků v rámci veřejných zakázek. Sociální, environmentální a klimatická kritéria by neměla být vnímána jako **diskriminační** vůči hospodářským subjektům, ale spíše jako páka pro zlepšení kvality nakupovaných zboží a služeb, jakož i kvality zaměstnání pro pracovníky“ (CfE, odborová organizace z Belgie).*
- *„Ačkoli je zahrnutí kritérií udržitelnosti možné, musí souviset s předmětem zakázky (2014/24/EU, bod 97) a jedná se o dobrovolné kritérium. V praxi stále panuje **nejistota** ohledně toho, co je právně možné, a začlenění kritérií udržitelnosti může být složité. **Provádění** SPP často závisí na odhodlání jednotlivých zaměstnanců ve veřejných institucích. Jelikož veřejní zadavatelé často nemají čas a kapacity na zkoumání nových možností (které s sebou přinášejí i větší byrokracii), je obtížné přesunout důraz na udržitelnost“ (CfE, nevládní organizace z Německa).*
- *„Podle současných pravidel pro veřejné zakázky jsou environmentální hlediska ve veřejných zakázkách **dobrovolná**. To vede k **roztržitělosti** mezi členskými státy, **složitosti** předpisů a **nejistotě** investic“ (CfE, střední podnik z Irska).*
- *„Různé druhy horizontálních cílů, včetně cílů a pravidel na podporu udržitelnosti, inovací, evropské výroby nebo jiných podobných cílů, zasahují do jádra zadávání veřejných zakázek, tj. do veřejných nákupů. Rostoucí množství odvětvových předpisů a směrnic znemožňuje místním orgánům **pochopit celkový obsah závazné** legislativy“ (CfE, místní veřejný orgán z Finska).*

- „V důsledku různých dalších směrnic a nařízení (např. CVD, HDV-VO, NZIA atd.) došlo v posledních letech k **silné fragmentaci** (speciálních) ustanovení o veřejných zakázkách v celé řadě právních aktů EU“ (CfE, obchodní sdružení z Rakouska).
- „Směrnice o veřejných zakázkách podporují integraci několika sekundárních politických cílů do veřejných zakázek: ochrana **životního prostředí**, **inovace**, **malé a střední podniky**, **odpovědné podnikání**. Někdy **jsou** tyto cíle vzájemně v rozporu **nebo si konkurují**, což komplikuje úkoly veřejných zadavatelů (např. racionální využívání veřejných rozpočtů vs. environmentální cíle). Právnímu rámci pro veřejné zakázky tedy chybí strategické cíle veřejných zakázek, které by vyvažovaly zásady, které by mohly usnadnit úkoly veřejných zadavatelů a podniků“ (CfE, národní veřejný orgán z Litvy).
- „**Ne všechny cíle směrnic byly dosaženy**. Závažné nedostatky jsou patrné zejména v oblastech dosažení **strategické autonomie** EU, prosazování kultury poctivosti a fair play ve veřejných zakázkách, podpory strategických veřejných zakázek, motivace podniků k většímu úsilí o dodržování **environmentálních norem** v jejich hospodářské činnosti, jakož i zohledňování **sociálních norem** v jejich hospodářské činnosti. Všechny tyto problémy souvisejí s příliš volným přístupem třetích zemí na trh EU“ (CfE, občan z Polska).
- „Naše zkušenosti ukazují, že sociálně inkluzivní veřejné zakázky – usnadňující přístup k zakázkám podnikům a nadacím sociální ekonomiky – mohou podpořit vytváření vysoce kvalitních pracovních příležitostí pro zranitelné a znevýhodněné skupiny, včetně osob se zdravotním postižením. Proto směrnice o veřejných zakázkách z roku 2014 stanovila řadu mechanismů, které se osvědčily jako cenné katalyzátory pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením“ (CfE, nevládní organizace z Belgie).
- „Základní cíl „spravedlivé soutěže“ a zohlednění sociálních a environmentálních aspektů jsou stanoveny v obecných pokynech, které členským státům a uživatelům poskytují určitou svobodu jednání a organizace. Celkově se pravidla jeví jako vhodná. V důsledku jejich koncepce a v kombinaci s rostoucími právními, technickými, sociálně-politickými cíli a krizemi však **pro uživatele představují značné dodatečné úsilí a zátěž pro zaměstnance**“ (OPC, místní veřejný orgán z Německa).
- „Předpisy upravující postupy zadávání veřejných zakázek mají na praxi veřejných zadavatelů jen malý vliv. Mnohem větší vliv mají **kontrolní orgány**, zejména **kontrolní kritéria**. Veřejní zadavatelé budou vždy jednat tak, jak to od nich auditoři očekávají. Pokud se audity zaměří na formální právní správnost postupů zadávání veřejných zakázek, budou se na to zaměřit i veřejní zadavatelé“ (CfE, občan z Polska).
- „dobrovolný Green veřejné (GPP) (GPP) rámec byl byl v členských státech EU uplatňován **nejednotně**, což vytváří překážky na trhu pro

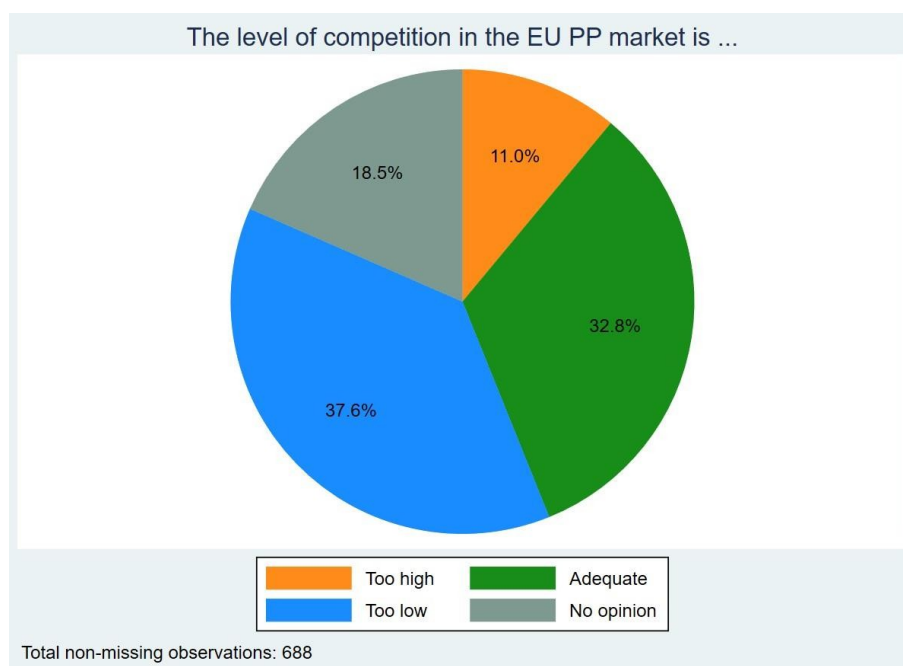
začlenění udržitelnosti do veřejných zakázek“ (CfE, mikropodnik ze Španělska).

- „Na úrovni zadavatelů nejsou k dispozici **dostatečné zdroje, rozpočet a odborné znalosti** k provádění tohoto typu směrnic. Cíle, které mají být dosaženy, nejsou vždy jasné, stejně jako prostředky a metody k jejich dosažení. [...] **Mali** zadavatelé také nemají prostředky k ověření skutečného dodržování závazků dodavatelů a certifikovaných dodávaných produktů“ (OPC, občan z Belgie).
- „Stále existuje mnoho zadavatelů, kteří ještě nejsou seznámeni se sociálně odpovědným zadáváním veřejných zakázek nebo zelenými zakázkami. Vzhledem k **omezeným administrativním kapacitám** místních orgánů veřejné správy zastupujících malé obce je tak značně ovlivněna strategická role, kterou by mělo mít řádné provádění pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Další příčiny souvisejí s nesrovnalostmi, ke kterým došlo při úpravě ustanovení hlavních právních předpisů přijatých za účelem provedení směrnic EU“ (CfE, občan Rumunska).

Konkurence

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

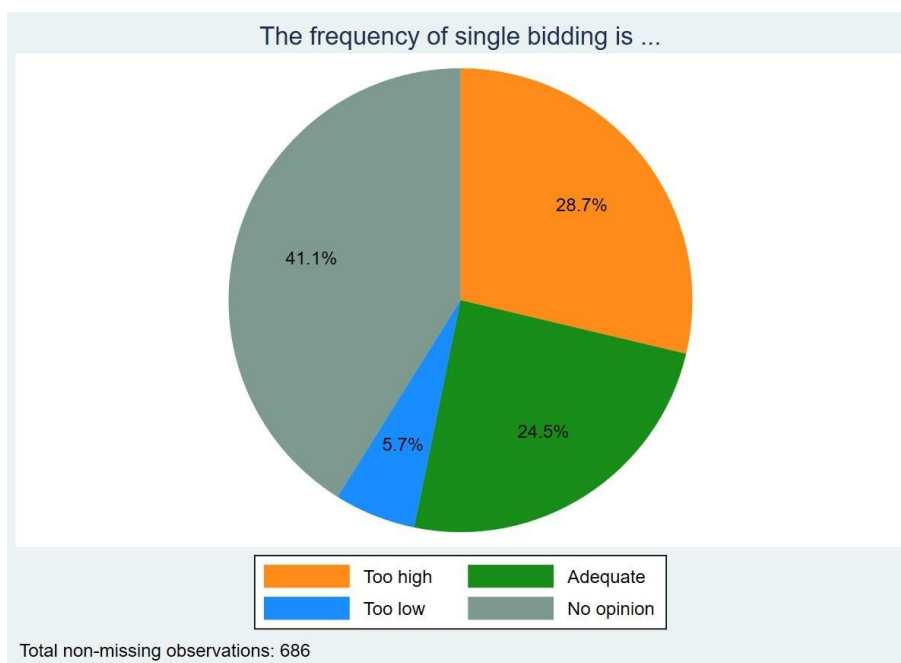
Obrázek 40. Úroveň hospodářské soutěže na trhu veřejných zakázek v EU

Tabulka 44. Úroveň hospodářské soutěže na trhu veřejných zakázek v EU podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Úroveň konkurence na trhu veřejných zakázek v EU je ...				Celkem
	Příliš vysoká	Průměrná	Příliš nízká	Ne žádný názor	
Akademické/výzkumné instituce	3 9,09	15 45,45	11 33,33	4 12,12	33 100,00
Obchodní sdružení	11 10,19	36 33,33	46 42,59	15 13,89	108 100,00
Společnost/podnikání	28 21,54	50 38,46	35 26,92	17 13,08	130 100,00
Spotřebitelská organizace	1 100,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	12 22,64	16 30,19	22 41,51	3 5,66	53 100,00
NGO	6 8,96	28 41,79	20 29,85	13 19,40	67 100,00
Ostatní	2 4,26	15 31,91	22 46,81	8 17,02	47 100,00
Veřejná správa	5 2,54	66 33,50	101 51,27	25 12,69	197 100,00
Odborová organizace	8 15,38	0 0,00	2 3,85	42 80,77	52 100,00
Celkem	76 11,05	226 32,85	259 37,65	127 18,46	688 100,00

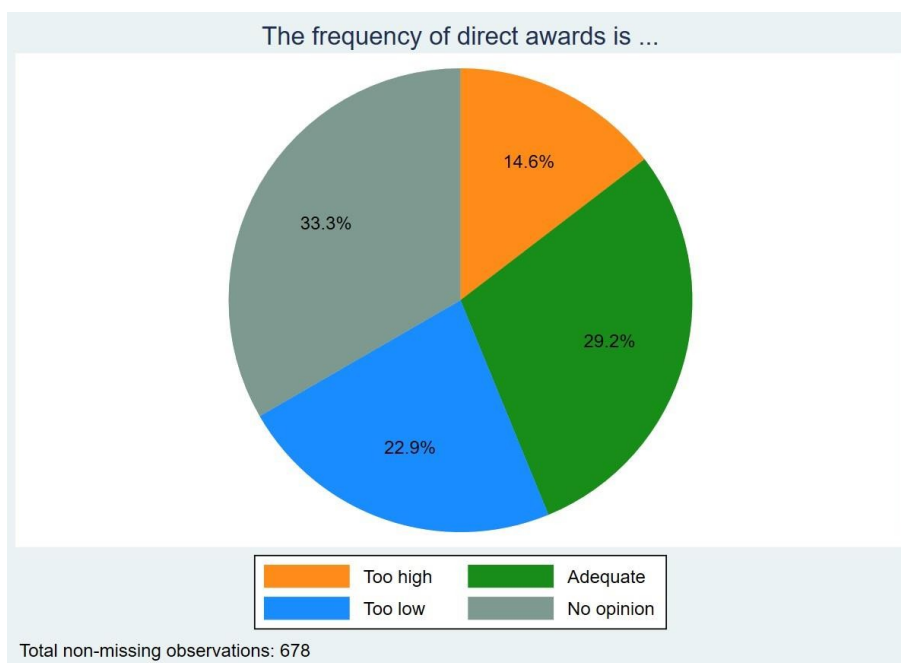
Obrázek 41. Četnost jediných nabídek (udělení zakázky po obdržení pouze jedné nabídky)

Tabulka 45. Četnost jediného nabídkového řízení (udělení zakázky po obdržení pouze jedné nabídky) podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Frekvence jediného nabídkového řízení je ...				
	Příliš vysoká	Přiměřená	Příliš nízká	Ne Názor	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	14 42,42	16 48,48	0 0	3 9,09	33 100,00
Obchodní sdružení	48 44,04	17 15,60	3 2,75	41 37,61	109 100,00
Společnost/podnikání	27 21,09	45 35,16	9 7,03	47 36,72	128 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	22 41,51	13 24,53	5 9,43	13 24,53	53 100,00
NGO	16 24,24	9 13,64	2 3,03	39 59,09	66 100,00
Ostatní	17 35,42	12 25,00	1 2,08	18 37,50	48 100,00
Veřejná správa	51 26,02	56 28,57	18 9,18	71 36,22	196 100,00
Odborová organizace	2 3,85	0 0,00	1 1,92	49 94,23	52 100,00
Celkem	197 28,72	168 24,49	39 5,69	282 41,11	686 100

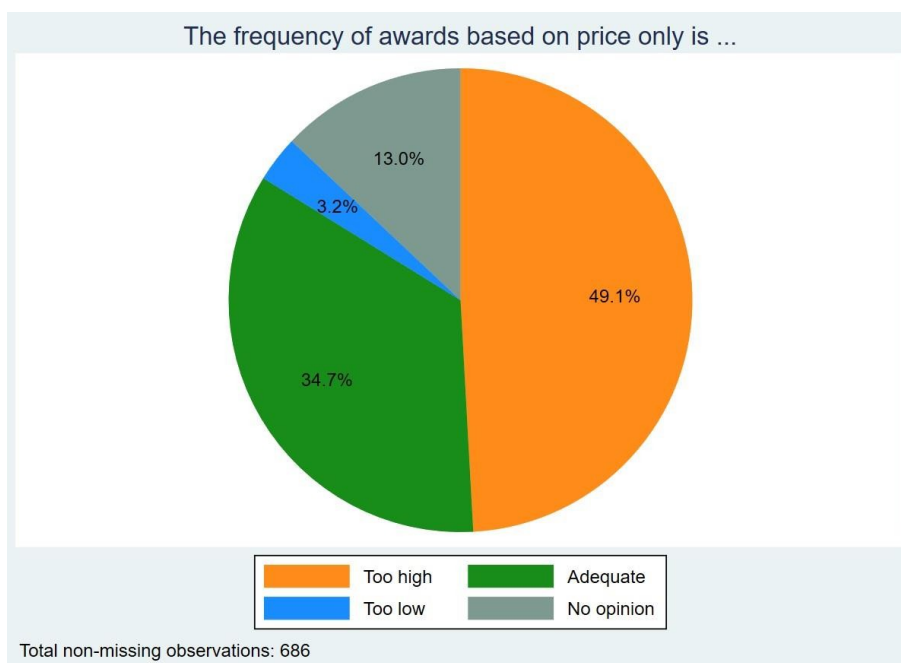
Obrázek 42. Četnost přímých zadání (jednání bez zveřejnění oznámení o zakázce)

Tabulka 46. Četnost přímých zadání (jednání bez zveřejnění oznámení o zakázce) podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Četnost přímých zadání je ...				Celkem
	Příliš vysoká	Přiměřená	Příliš nízká	Ne Názor	
Akademické/výzkumné instituce	7 21,21	12 36,36	9 27,27	5 15,15	33 100,00
Obchodní sdružení	29 26,61	32 29,36	11 10,09	37 33,94	109 100,00
Společnost/podnikání	19 14,84	33 25,78	23 17,97	53 41,41	128 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	12 23,08	19 36,54	12 23,08	9 17,31	52 100,00
NGO	9 13,85	8 12,31	6 9,23	42 64,62	65 100,00
Ostatní	10 21,28	18 38,30	6 12,77	13 27,66	47 100,00
Veřejná správa	9 4,66	75 38,86	82 42,49	27 13,99	193 100,00
Odborová organizace	4 8,00	1 2,00	6 12,00	39 78,00	50 100,00
Celkem	99 14,60	198 29,20	155 22,86	226 33,33	678 100

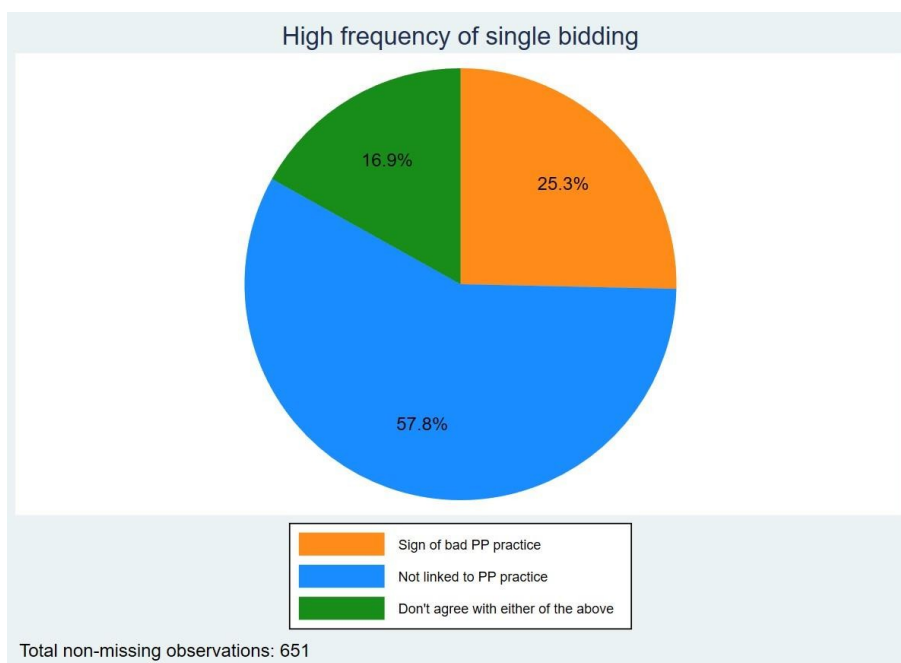
Obrázek 43. Četnost zadání zakázek pouze na základě ceny (na rozdíl od zadání zakázek na základě nejvýhodnější nabídky z hlediska ceny)

Tabulka 47. Četnost zadání zakázek pouze na základě ceny (na rozdíl od zadání zakázek na základě nejvýhodnější ekonomické nabídky) podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Četnost zadání zakázky pouze na základě ceny je ...				
	Příliš vysoká	Přiměřená	Příliš nízká	Ne žádný názor	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	9	20	0	4	33
	27,27	60,61	0	12,12	100,00
Obchodní sdružení	72	16	2	19	109
	66,06	14,68	1,83	17,43	100,00
Společnost/podnikání	69	31	6	22	128
	53,91	24,22	4,69	17,19	100,00
Spotřebitelská organizace	1	0	0	0	1
	100,00	0	0	0	100,00
Občan EU	32	12	4	5	53
	60,38	22,64	7,55	9,43	100,00
NGO	52	7	1	6	66
	78,79	10,61	1,52	9,09	100,00
Ostatní	15	23	0	11	49
	30,61	46,94	0	22,45	100,00
Veřejná správa	35	129	9	21	194
	18,04	66,49	4,64	10,82	100,00
Odborová organizace	52	0	0	1	53
	98,11	0	0	1,89	100,00
Celkem	337	238	22	89	686
	49,13	34,69	3,21	12,97	100,00

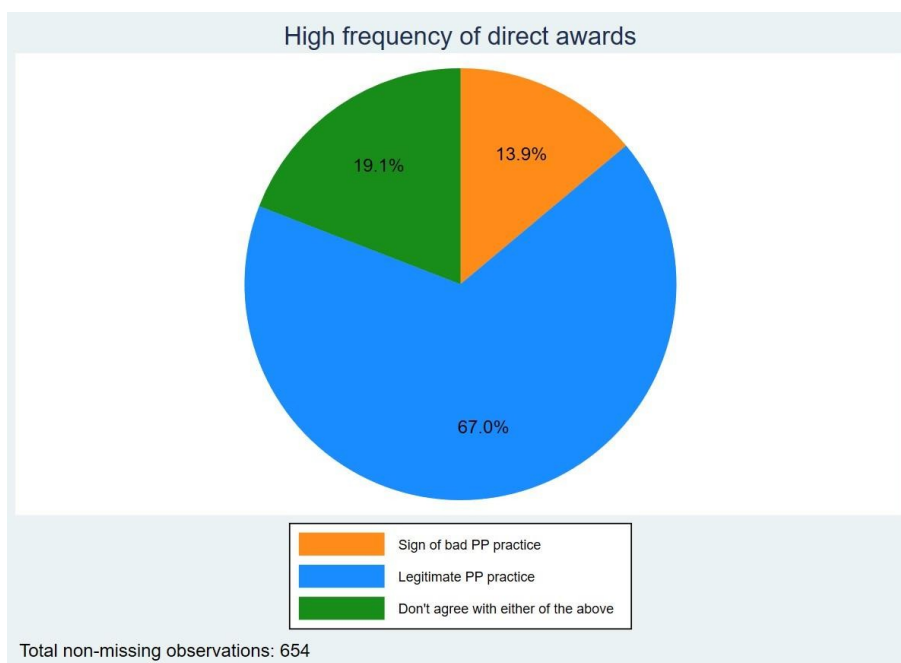
Obrázek 44. Souhlasíte s některým z těchto tvrzení o vysoké frekvenci jediných nabídek?

Tabulka 48. Souhlasíte s některým z těchto tvrzení o vysoké frekvenci jediných nabídek? Odpovědi podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentuální podíly)

Příspěvek uveden jako	Vysoká frekvence jednorázových nabídek			Celkem
	Je to známka špatného zadávání postupů	Není to spojeno s postupy při zadávání veřejných zakázek, ale je způsobena strukturou trhu nebo jinými faktory nesouvisejícími s nákupem	nesouhlasím s žádným z výše uvedených tvrzení výše	
Akademické/výzkumné instituce	4	22	7	33
	12,12	66,67	21,21	100,00
Obchodní sdružení	45	35	20	100
	45,00	35	20	100,00
Společnost/podnikání	36	62	22	120
	30,00	51,67	18,33	100,00
Spotřebitelská organizace	0	1	0	1
	0,00	100,00	0	100,00
Občan EU	16	21	13	50
	32,00	42,00	26	100,00
NGO	25	13	17	55
	45,45	23,64	30,91	100,00
Ostatní	14	27	7	48
	29,17	56,25	14,58	100,00
Veřejná správa	22	152	22	196
	11,22	77,55	11,22	100,00
Odborová organizace	3	43	2	48
	6,25	89,58	4,17	100,00
Celkem	165	376	110	651
	25,35	57,76	16,90	100

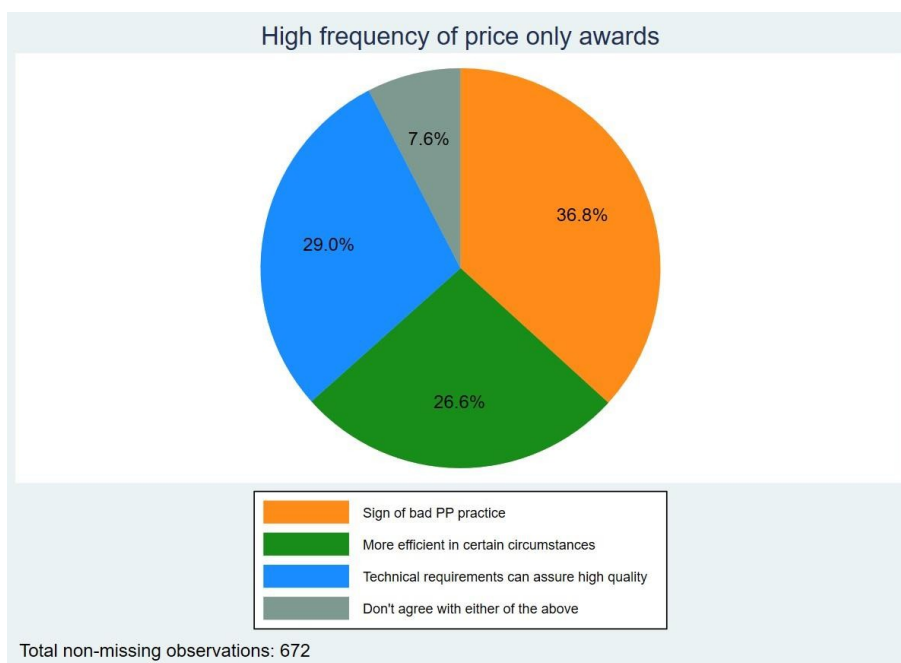
Obrázek 45. Souhlasíte s některým z těchto tvrzení o vysoké frekvenci přímých zadávacích řízení?

Tabulka 49. Souhlasíte s některým z těchto tvrzení o vysoké frekvenci přímých zadávacích řízení? Odpovědi podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

	Vysoká frekvence přímých zadávacích řízení			
	Je to známka špatného zadávání	Jedná se o legitimní postup za určitých okolností a může usnadnit flexibilitu a včasnost postupů	Nesouhlasím s žádným z výše uvedených tvrzení	Celkem
Příspěvek poskytnutý jako				
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	29 87,88	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	28 27,72	47 46,53	26 25,74	101 100,00
Společnost/podnikání	22 18,64	72 61,02	24 20,34	118 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	9 18,00	32 64,00	9 18,00	50 100,00
NGO	12 20,00	41 68,33	7 11,67	60 100,00
Ostatní	10 20,83	29 60,42	9 18,75	48 100,00
Veřejná správa	7 3,59	179 91,79	9 4,62	195 100,00
Odborová organizace	1 2,08	8 16,67	39 81,25	48 100,00
Celkem	91 13,91	438 66,97	125 19,11	654 100

Obrázek 46. Souhlasíte s některým z těchto tvrzení o vysoké frekvenci zadávání zakázek pouze na základě ceny?

Tabulka 50. Souhlasíte s některým z těchto tvrzení o vysoké frekvenci ocenění založených pouze na ceně? Odpovědi podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procenta v řádku)

	Vysoká frekvence ocenění pouze cenou				
	Je to známka špatných postupů při zadávání veřejných zakázek postupů	V určitých případech může být (např. jednodušší a rychlejší způsob nákupu homogenního zboží)	Vysoká kvalita lze zajistit prostřednictvím technických požadavků	Nesouhlasím s žádným z výřků výše	Celkem
Příspěvek poskytnutý jako					
Akademická/výzkumná instituce	4	16	11	2	33
	12,12	48,48	33,33	6,06	100,00
Obchodní sdružení	60	17	15	13	105
	57,14	16,19	14,29	12,38	100,00
Společnost/podnikání	50	38	25	10	123
	40,65	30,89	20,33	8,13	100,00
Spotřebitelská organizace	1	0	0	0	1
	100,00	0	0	0	100,00
Občan EU	14	23	10	4	51
	27,45	45,10	19,61	7,84	100,00
NGO	42	5	9	9	65
	64,62	7,69	13,85	13,85	100,00
Ostatní	15	16	15	2	48
	31,25	33,33	31,25	4,17	100,00
Veřejná správa	11	63	110	11	195
	5,64	32,31	56,41	5,64	100,00
Odborová organizace	50	1	0	0	51
	98,04	1,96	0	0	100,00
Celkem	247	179	195	51	672
	36,76	26,64	29,02	7,59	100,00

Obrázek 47. Úroveň konkurence na trhu veřejných zakázek v EU za posledních 8 let

Tabulka 51. Úroveň konkurence na trhu veřejných zakázek v EU za posledních 8 let podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Za posledních 8 let se konkurence na trhu veřejných zakázek ...				Celkem
	zvýšil	zůstala beze změny	snížila	ne náзор	
Akademické/výzkumné instituce	6	6	14	7	33
	18,18	18,18	42,42	21,21	100,00
Obchodní sdružení	25	15	37	29	106
	23,58	14,15	34,91	27,36	100,00
Společnost/podnikání	46	17	29	31	123
	37,40	13,82	23,58	25,20	100,00
Spotřebitelská organizace	0	1	0	0	1
	0,00	100,00	0	0	100,00
Občan EU	14	10	16	11	51
	27,45	19,61	31,37	21,57	100,00
NGO	7	2	16	39	64
	10,94	3,13	25,00	60,94	100,00
Ostatní	7	11	17	13	48
	14,58	22,92	35,42	27,08	100,00
Veřejná správa	21	80	41	54	196
	10,71	40,82	20,92	27,55	100,00
Odborová organizace	39	1	0	10	50
	78,00	2,00	0	20	100,00
Celkem	165	143	170	194	672
	24,55	21,28	25,30	28,87	100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků:

- „Vypracování nabídek se stává stále složitějším kvůli stále **složitější legislativě**. Pro uchazeče to platí také pro přípravu a podávání nabídek. To je důležitý důvod, proč dochází **ke snížení úrovně** konkurence“ (CfE, velká společnost z Belgie).

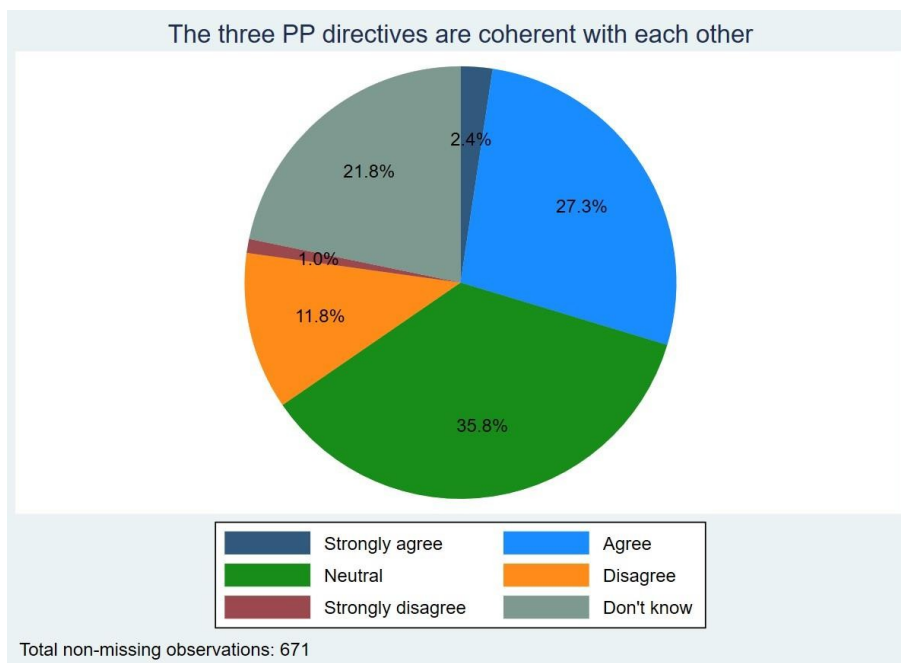
- „Čím více se snažíme dosáhnout **strategických cílů** v oblasti zadávání veřejných zakázek, zejména nucenými způsoby (např. inovativními kvótami), tím méně se zajímáme o **účinek hospodářské soutěže**. Nemůžeme mít obojí“ (OPC, veřejný orgán ze Slovinska).
- „Ačkoli cílem zákona o veřejných zakázkách je zvýšit konkurenci a podpořit účast firem v nich, **nadměrná byrokracie a nepružnost** jsou problémem, kvůli kterému se mnoho **mikropodniků ani nepokouší** začít. Příprava zadávací dokumentace je časově náročná a vyžaduje specifické znalosti, ale malé podniky často nemají dostatek času a lidských zdrojů, aby se mohly bez záruky zapojit do zadávacího řízení, zatímco velké podniky, které si mohou dovolit najmout specialisty na přípravu dokumentů, se zadávacích řízení aktivně účastní“ (CfE, občan z Lotyšska).
- „EU tvrdí, že chce podporovat malé a střední podniky, ale většina výběrových kritérií je stanovena pro velké společnosti. To vede k **neustále rostoucí koncentraci společností a snižování počtu uchazečů**, což omezuje hospodářskou soutěž a vytváří vysokou závislost EU na stále omezenějším počtu společnostech“ (CfE, střední společnost z Belgie).
- „Zejména roztržitost předpisů o veřejných zakázkách na vnitrostátní, regionální a místní úrovni, nedostatečná harmonizace s evropskými směnicemi a „nadměrná regulace“ předpisů EU vedou ke složitým postupům a k neustálému **poklesu počtu uchazečů**. To zase stále častěji vede k „problému jediného uchazeče“ a často výrazně omezuje hospodářskou soutěž, což je také na úkor zadavatelů veřejných zakázek“ (CfE, obchodní sdružení z Německa).
- „Již existují evropské mechanismy na podporu **přístupu mikropodniků a malých a středních podniků** k veřejným zakázkám, včetně mechanismů, které zaručují určitou formu evropského protekcionismu. Hlavní potíž spočívá v nízkém využívání těchto mechanismů, které je způsobeno nedostatečnou informovaností zúčastněných stran o jejich existenci a překážkami, s nimiž se různé zúčastněné strany setkávají při účinném provádění stávajícího rámce“ (CfE, obchodní sdružení z Francie).
- „Hlavním důvodem neúčasti **malých a středních podniků** je na jedné straně **složitost pravidel**, ale ještě více příliš přísné podmínky smlouvy, která má být podepsána po skončení výběrového řízení“ (OPC, agentura z Polska).
- „Účelem pravidel EU pro veřejné zakázky a koncese musí být zajištění toho, aby veřejné prostředky a peníze daňových poplatníků byly přidělovány způsobem, který podporuje kvalitní pracovní místa a sociální pokrok. Bohužel však pravidla pro zadávání veřejných zakázek a absence silných a účinných sociálních podmínek vyvolaly tlak na snižování mzdových nákladů a kolektivního vyjednávání, a v důsledku toho také na pracovní podmínky a mzdy pracovníků v rámci veřejných zakázek. I dnes zůstává **nejnižší cena** nejčastěji používaným samostatným kritériem, což má významný **negativní dopad na** kvalitu nakupovaných zboží, služeb a prací a na kvalitu zaměstnání pracovníků“ (CfE, odborová organizace z Belgie).

- „Korupce ve veřejných zakázkách nesouvisí s výběrovými řízeními. Dochází k ní jinde, např. při přímém zadávání zakázek, kdy se rozhodnutí o zadání nezveřejňuje (nejsou vydávána žádná oznámení), během období uzavírání smluv“ (OPC, agentura z Finska).

Soudržnost

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

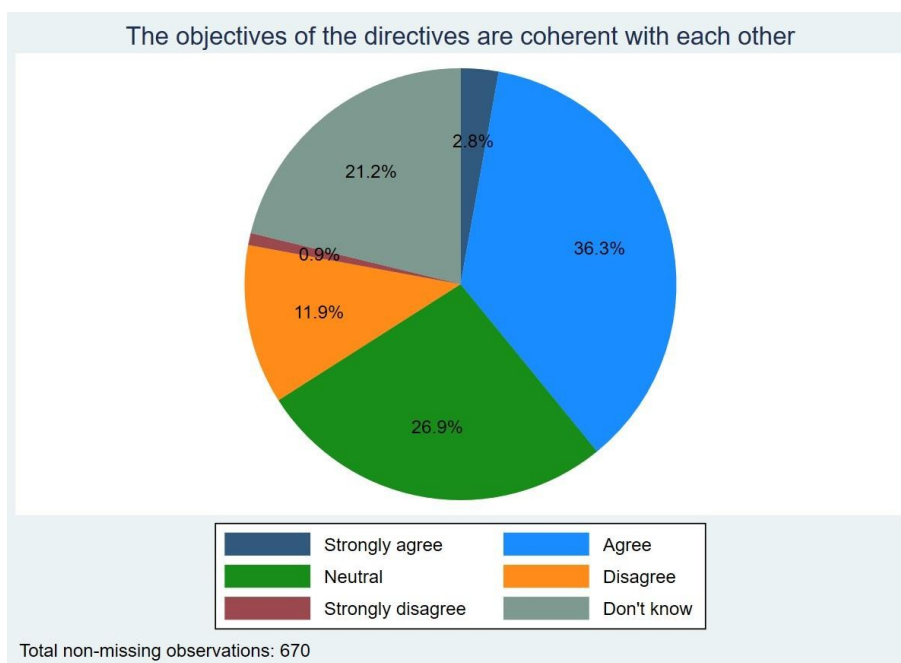
Obrázek 48. Tři směrnice o veřejných zakázkách jsou vzájemně soudržné

Tabulka 52. Tři směrnice o veřejných zakázkách jsou vzájemně soudržné, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Tři směrnice o veřejných zakázkách jsou vzájemně soudržné						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	10 30,30	3 9,09	4 12,12	0 0,00	14 42,42	33 100,00
Obchodní sdružení	2 1,92	33 31,73	29 27,88	16 15,38	1 0,96	23 22,12	104 100,00
Společnost/podnikání	3 2,42	31 25,00	40 32,26	11 8,87	1 0,81	38 30,65	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,92	20 39,22	15 29,41	7 13,73	2 3,92	5 9,80	51 100,00
NGO	0 0,00	17 25,76	12 18,18	18 27,27	0 0	19 28,79	66 100,00
Ostatní	2 4,17	13 27,08	16 33,33	7 14,58	0 0,00	10 20,83	48 100,00
Veřejná správa	4 2,05	58 29,74	79 40,51	15 7,69	3 1,54	36 18,46	195 100,00
Odborová organizace	1 2,04	0 0,00	46 93,88	1 2,04	0 0,00	1 2,04	49 100,00
Celkem	16 2,38	183 27,27	240 35,77	79 11,77	7 1,04	146 21,76	671 100,00

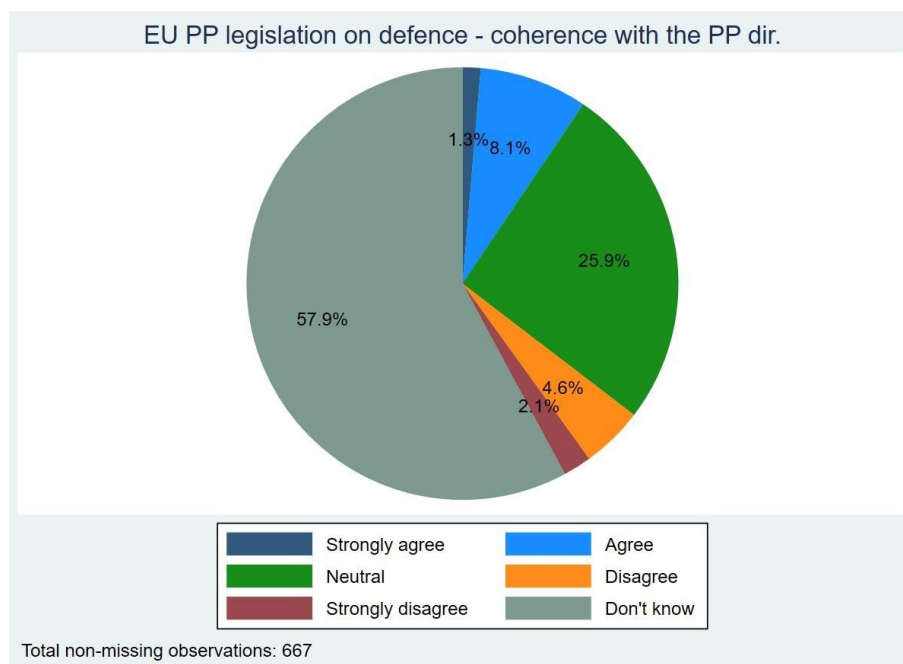
Obrázek 49. Cíle tří směrnic o veřejných zakázkách jsou vzájemně soudržné

Tabulka 53. Cíle tří směrnic o veřejných zakázkách jsou vzájemně soudržné, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Cíle směrnic jsou vzájemně soudržné						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademická/výzkumná instituce	3 9,09	13 39,39	2 6,06	1 3,03	0 0,00	14 42,42	33 100,00
Obchodní sdružení	2 1,94	44 42,72	22 21,36	10 9,71	0 0	25 24,27	103 100,00
Společnost/podnikání	4 3,23	42 33,87	37 29,84	6 4,84	1 0,81	34 27,42	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	1 1,96	24 47,06	16 31,37	4 7,84	1 1,96	5 9,80	51 100,00
NGO	0 0,00	35 53,85	11 16,92	4 6,15	0 0	15 23,08	65 100,00
Ostatní	2 4,17	19 39,58	13 27,08	4 8,33	0 0,00	10 20,83	48 100,00
Veřejná správa	7 3,63	65 33,68	76 39,38	5 2,59	2 1,04	38 19,69	193 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	3 5,77	46 88,46	2 3,85	1 1,92	52 100,00
Celkem	19 2,84	243 36,27	180 26,87	80 11,94	6 0,90	142 21,19	670 100,00

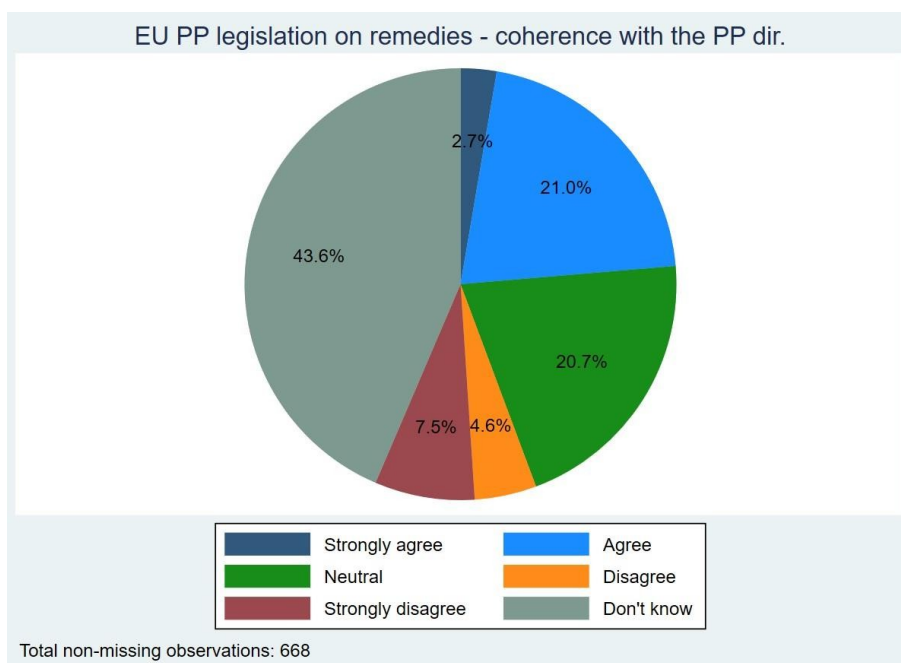
Obrázek 50. Právní předpisy EU o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti jsou v souladu se třemi směrnici o zadávání veřejných zakázek

Tabulka 54. Právní předpisy EU o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany a bezpečnosti jsou v souladu se třemi směrnici o zadávání veřejných zakázek, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Právní předpisy EU o veřejných zakázkách v oblasti obrany – soulad se směrnici o veřejných zakázkách						
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	1	6	5	2	1	18	33
	3,03	18,18	15,15	6,06	3,03	54,55	100,00
Obchodní sdružení	0	5	26	5	5	66	107
	0,00	4,67	24,30	4,67	4,67	61,68	100,00
Společnost/podnikání	2	12	29	4	0	75	122
	1,64	9,84	23,77	3,28	0,00	61,48	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	0	0	0	1	1
	0,00	0	0	0	0	100,00	100,00
Občan EU	1	9	15	5	2	19	51
	1,96	17,65	29,41	9,80	3,92	37,25	100,00
NGO	0	1	9	3	0	52	65
	0,00	1,54	13,85	4,62	0	80,00	100,00
Ostatní	0	3	13	1	2	28	47
	0,00	6,38	27,66	2,13	4,26	59,57	100,00
Veřejná správa	5	18	31	9	4	126	193
	2,59	9,33	16,06	4,66	2,07	65,28	100,00
Odborová organizace	0	0	45	2	0	1	48
	0,00	0	93,75	4,17	0	2,08	100,00
Celkem	9	54	173	31	14	386	667
	1,35	8,10	25,94	4,65	2,10	57,87	100,00

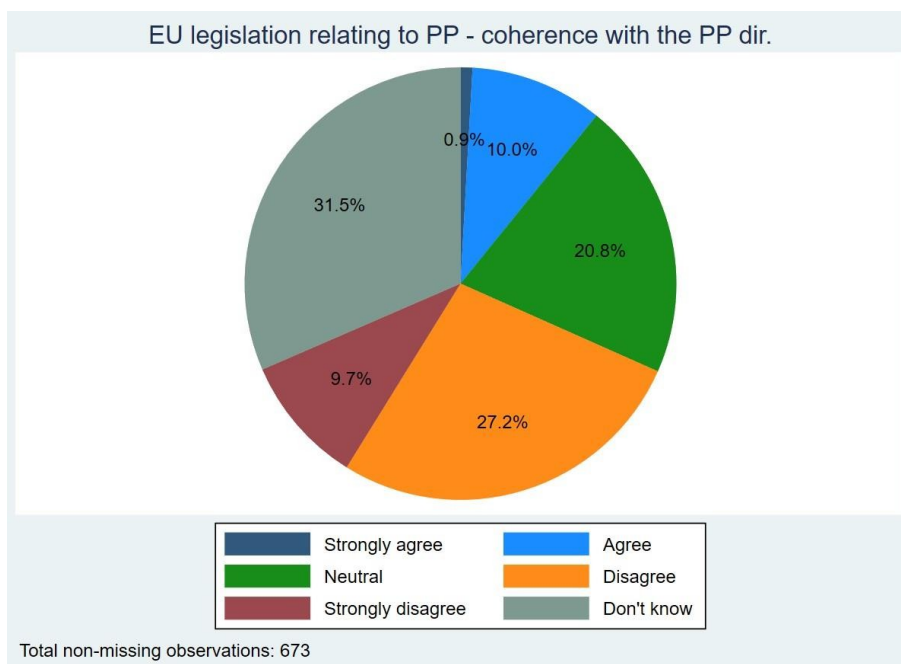
Obrázek 51. Právní předpisy EU o opravných prostředcích v oblasti veřejných zakázek jsou v souladu se třemi směrnicemi o veřejných zakázkách

Tabulka 55. Právní předpisy EU v oblasti veřejných zakázek týkající se opravných prostředků jsou v souladu se třemi směrnicemi o veřejných zakázkách, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Právní předpisy EU o veřejných zakázkách týkající se opravných prostředků – soulad se směrnicí o veřejných zakázkách						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	5 15,15	11 33,33	7 21,21	1 3,03	0 0,00	9 27,27	33 100,00
Obchodní sdružení	2 1,87	23 21,50	29 27,10	9 8,41	1 0,93	43 40,19	107 100,00
Společnost/podnikání	4 3,28	31 25,41	33 27,05	2 1,64	0 0,00	52 42,62	122 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,92	11 21,57	14 27,45	7 13,73	1 1,96	16 31,37	51 100,00
NGO	0 0,00	5 7,81	8 12,50	0 0	0 0	51 79,69	64 100,00
Ostatní	0 0,00	12 25,53	13 27,66	0 0	3 6,38	19 40,43	47 100,00
Veřejná správa	5 2,59	46 23,83	34 17,62	7 3,63	1 0,52	100 51,81	193 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	0 0	5 10,00	44 88,00	1 2,00	50 100,00
Celkem	18 2,69	140 20,96	138 20,66	31 4,64	50 7,49	291 43,56	668 100

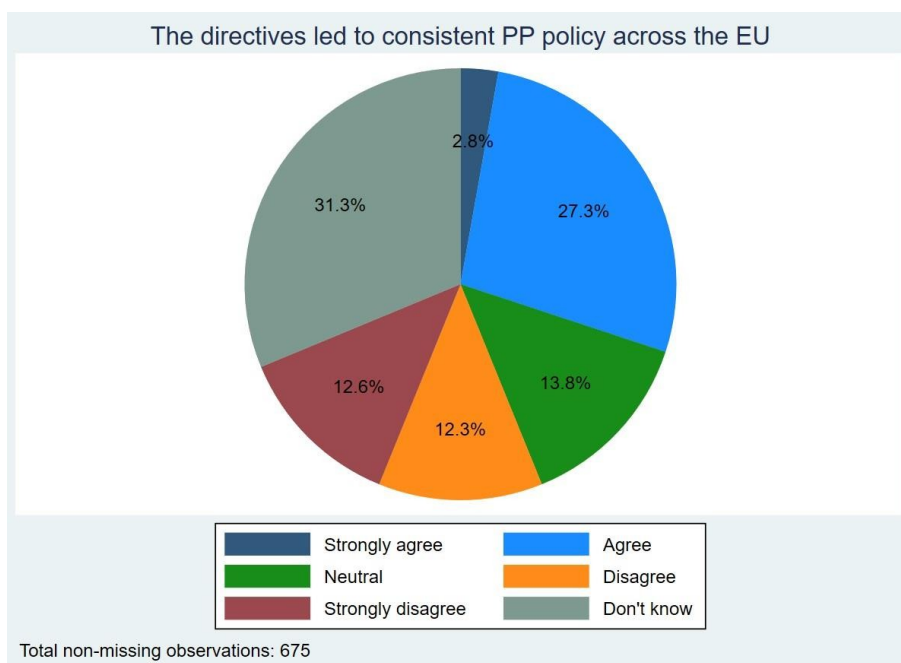
Obrázek 52. Právní předpisy EU týkající se veřejných zakázek (např. odpovědná pravidla, jako je zákon o průmyslu s nulovými emisemi nebo směrnice o čistých vozidlech) jsou v souladu se třemi směrnicemi o veřejných zakázkách

Tabulka 56. Právní předpisy EU týkající se veřejných zakázek (např. odpovědná pravidla, jako je zákon o průmyslu s nulovými emisemi nebo směrnice o čistých vozidlech) jsou v souladu se třemi směrnicemi o veřejných zakázkách, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Právní předpisy EU týkající se veřejných zakázek – soulad se směrnicí o veřejných zakázkách.						
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	Celkem
Akademické/výzkumné instituce	1 3,13	1 3,13	7 21,88	5 15,63	1 3,13	17 53,13	32 100,00
Obchodní sdružení	1 0,93	10 9,35	31 28,97	25 23,36	9 8,41	31 28,97	107 100,00
Společnost/podnikání	2 1,63	16 13,01	32 26,02	13 10,57	12 9,76	48 39,02	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	0 0,00	9 17,65	17 33,33	12 23,53	3 5,88	10 19,61	51 100,00
NGO	0 0,00	4 6,06	9 13,64	16 24,24	7 10,61	30 45,45	66 100,00
Ostatní	0 0,00	6 12,77	9 19,15	10 21,28	7 14,89	15 31,91	47 100,00
Veřejná správa	2 1,02	20 10,20	33 16,84	68 34,69	13 6,63	60 30,61	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	2 4,00	34 68,00	13 26,00	1 2,00	50 100,00
Celkem	6 0,89	67 9,96	140 20,80	183 27,19	65 9,66	212 31,50	673 100,00

Obrázek 53. Směrnice vedly k jednotnějšímu uplatňování politiky veřejných zakázek v zemích EU

Tabulka 57. Směrnice vedly k jednotnějšímu uplatňování politiky veřejných zakázek v zemích EU, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Směrnice vedly k jednotné politice veřejných zakázek v celé EU						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	13 39,39	8 24,24	2 6,06	0 0,00	9 27,27	33 100,00
Obchodní sdružení	2 1,90	37 35,24	12 11,43	14 13,33	15 14,29	25 23,81	105 100,00
Společnost/podnikání	3 2,40	39 31,20	22 17,60	25 20,00	2 1,60	34 27,20	125 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	2 3,85	18 34,62	7 13,46	10 19,23	7 13,46	8 15,38	52 100,00
NGO	0 0,00	13 20,31	9 14,06	11 17,19	3 4,69	28 43,75	64 100,00
Ostatní	1 2,13	12 25,53	9 19,15	5 10,64	2 4,26	18 38,30	47 100,00
Veřejná správa	10 5,10	51 26,02	26 13,27	14 7,14	7 3,57	88 44,90	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	0 0	2 3,85	49 94,23	1 1,92	52 100,00
Celkem	19 2,81	184 27,26	93 13,78	83 12,30	85 12,59	211 31,26	675 100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků:

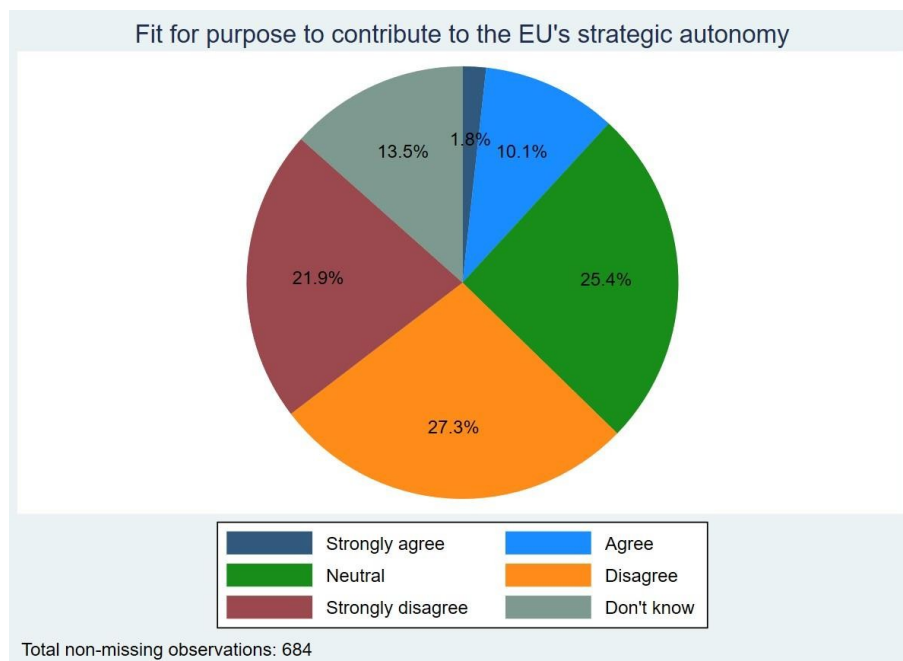
- „**Regulace** veřejných zakázek v EU se za poslední dvě desetiletí výrazně **rozšířila** a stala se **složitější**. Zejména reforma směrnice z roku 2014 podstatně doplnila stávající předpisy, což vedlo také k určitým nesrovnalostem v ustanoveních“ (CfE, občan Finska).

- „Zákon o zadávání veřejných zakázek se stává stále složitějším, a to nejen kvůli všem zákonům a předpisům. Na jedné straně poskytuje jasnost a jednotnost, na druhé straně však také vytváří **složitost a nejistotu**. Musíme zajistit, aby pravidla nebyla příliš přísná. **Počet pravidel se zvyšuje** a jako zadavatel, který je musí dodržovat, je téměř nemožné držet krok s jejich aktualizacemi“ (OPC, regionální veřejný orgán z Nizozemska).
- „Protože postupy uvedené ve směrnici jsou poměrně podrobné a liší se od jedné směrnice k druhé, v praxi trvá dlouho zjistit, která konkrétní ustanovení se použijí. To značně zvyšuje **administrativní zátěž**“ (CfE, velký veřejný zadavatel z Nizozemska).
- „Tento systém je částečně komplikovaný také **prováděcími pravidly** Evropské komise, která dosud nebyla **přijata** a která by měla být na úrovni kritérií pro zadání zakázky“ (CfE, regionální veřejný orgán z Rakouska).
- „Evropský soudní dvůr neustále vydává **judikaturu** týkající se směrnic o zadávání veřejných zakázek, kterou je třeba při provádění zadávacích řízení zohlednit“ (CfE, obchodní sdružení z Rakouska).

Odolnost

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

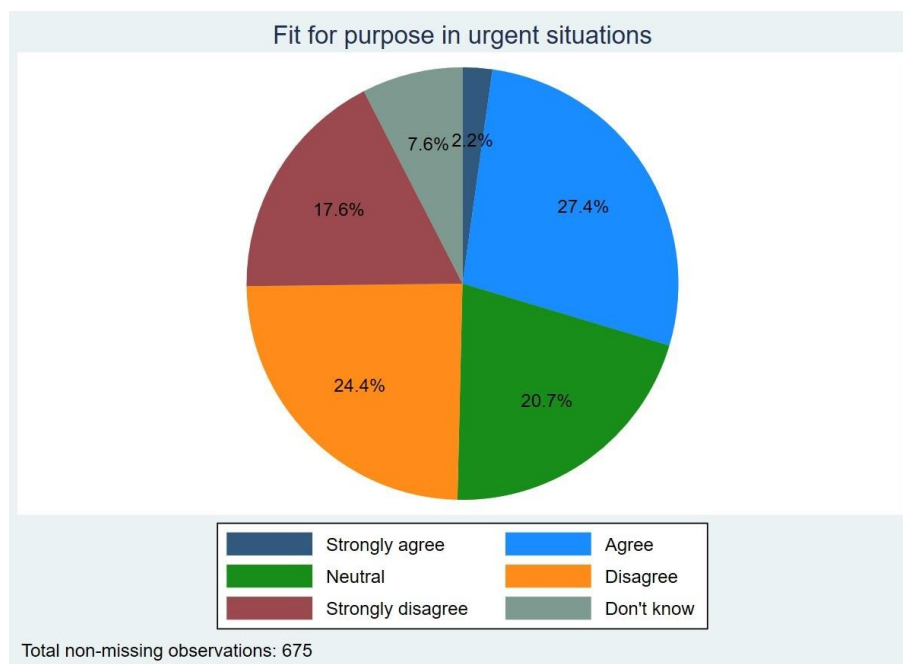
Obrázek 54. Směrnice jsou vhodné pro svůj účel, tj. přispívají ke strategické autonomii EU (včetně bezpečnosti dodavatelských řetězců EU)

Tabulka 58. Směrnice jsou vhodné pro účel přispívání ke strategické autonomii EU (včetně bezpečnosti dodavatelských řetězců EU), podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Vhodné pro účel přispívání ke strategické autonomii EU						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	6 18,18	9 27,27	9 27,27	6 18,18	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	3 2,75	11 10,09	16 14,68	41 37,61	22 20,18	16 14,68	109 100,00
Společnost/podnikání	2 1,55	16 12,40	23 17,83	42 32,56	27 20,93	19 14,73	129 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	2 3,85	6 11,54	9 17,31	17 32,69	11 21,15	7 13,46	52 100,00
NGO	1 1,54	6 9,23	21 32,31	16 24,62	10 15,38	11 16,92	65 100,00
Ostatní	0 0,00	3 6,25	16 33,33	16 33,33	7 14,58	6 12,50	48 100,00
Veřejná správa	3 1,53	20 10,20	80 40,82	43 21,94	21 10,71	29 14,80	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 1,96	0 0	3 5,88	46 90,20	1 1,96	51 100,00
Celkem	12 1,75	69 10,09	174 25,44	187 27,34	150 21,93	92 13,45	684 100

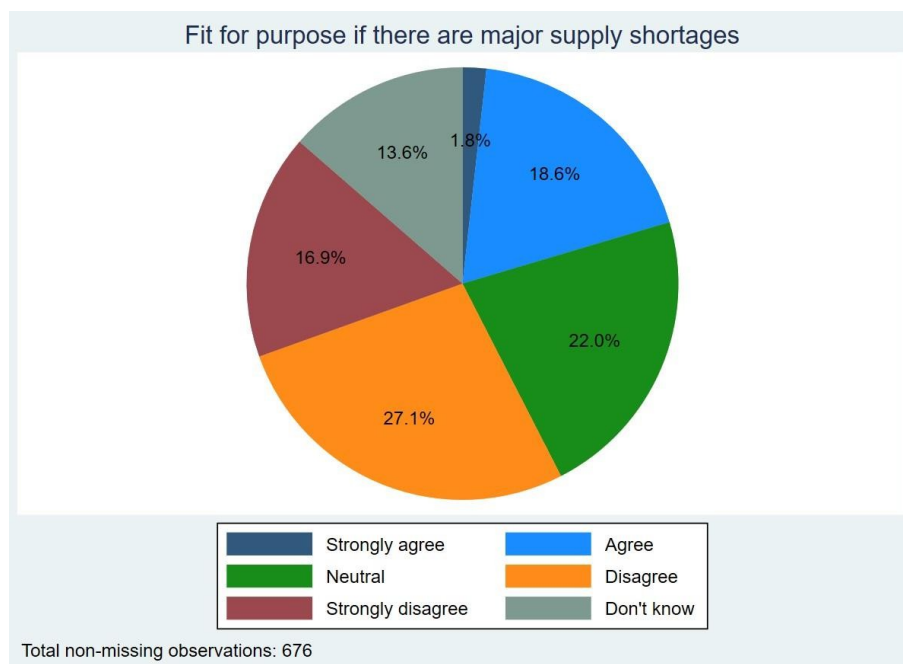
Obrázek 55. Směrnice jsou vhodné pro použití v naléhavých situacích, protože umožňují zadavatelům včas zadávat zakázky na stavební práce, dodávky a služby a v případě potřeby dokonce nakupovat rychleji.

Tabulka 59. Směrnice jsou vhodné pro použití v naléhavých situacích, protože umožňují zadavatelům včas zadávat zakázky na stavební práce, dodávky a služby a v případě potřeby dokonce nakupovat rychleji, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly).

Příspěvek uveden jako	Vhodné pro použití v naléhavých situacích						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	9 27,27	7 21,21	8 24,24	7 21,21	1 3,03	33 100,00
Obchodní sdružení	4 3,70	22 20,37	28 25,93	23 21,30	22 20,37	9 8,33	108 100,00
Společnost/podnikání	2 1,63	26 21,14	18 14,63	35 28,46	30 24,39	12 9,76	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	4 7,69	11 21,15	3 5,77	17 32,69	15 28,85	2 3,85	52 100,00
NGO	1 1,54	23 35,38	9 13,85	11 16,92	5 7,69	16 24,62	65 100,00
Ostatní	0 0,00	9 18,75	8 16,67	18 37,50	11 22,92	2 4,17	48 100,00
Věřejná správa	3 1,54	84 43,08	30 15,38	44 22,56	28 14,36	6 3,08	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,00	37 74,00	9 18	1 2,00	2 4,00	50 100,00
Celkem	15 2,22	185 27,41	140 20,74	165 24,44	119 17,63	51 7,56	675 100

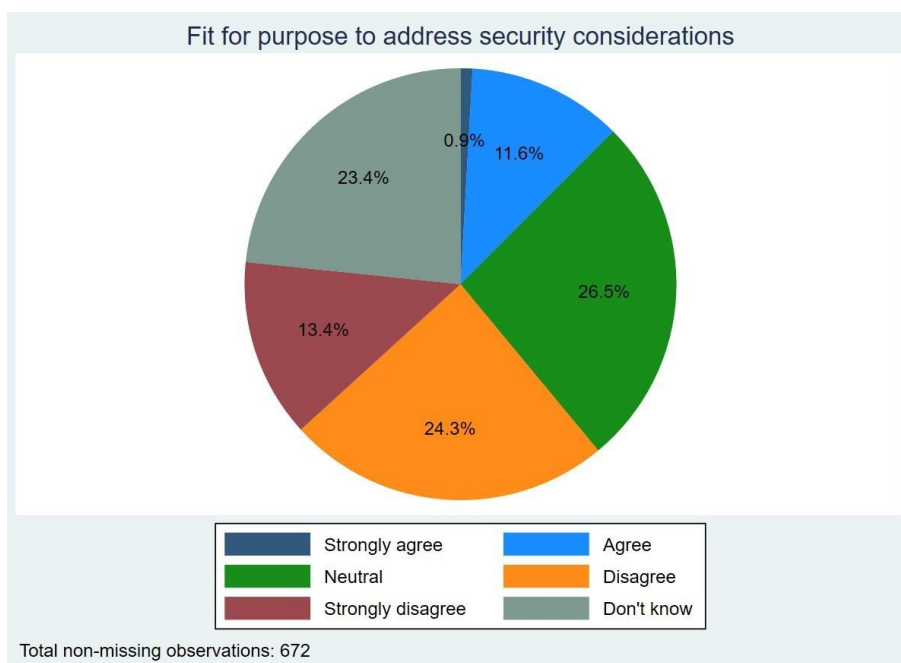
Obrázek 56. Směrnice jsou vhodné pro daný účel, pokud dochází k významnému nedostatku dodávek (např. narušení dodavatelského řetězce během krize v oblasti zdraví, energetiky nebo bezpečnosti).

Tabulka 60. Směrnice jsou vhodné pro daný účel, pokud dochází k významnému nedostatku dodávek (např. narušení dodavatelského řetězce během krize v oblasti zdraví, energetiky nebo bezpečnosti), podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly).

Příspěvek uveden jako	Vhodné pro daný účel v případě významného nedostatku dodávek						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	2 6,06	9 27,27	13 39,39	7 21,21	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	10 9,17	24 22,02	34 31,19	19 17,43	22 20,18	109 100,00
Společnost/podnikání	6 4,84	13 10,48	22 17,74	36 29,03	28 22,58	19 15,32	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	3 5,77	6 11,54	5 9,62	17 32,69	16 30,77	5 9,62	52 100,00
NGO	2 3,08	20 30,77	11 16,92	10 15,38	4 6,15	18 27,69	65 100,00
Ostatní	0 0,00	8 16,67	9 18,75	17 35,42	11 22,92	3 6,25	48 100,00
Věřejná správa	1 0,51	67 34,18	30 15,31	49 25,00	29 14,80	20 10,20	196 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	39 81,25	7 14,58	0 0	2 4,17	48 100,00
Celkem	12 1,78	126 18,64	149 22,04	183 27,07	114 16,86	92 13,61	676 100,00

Obrázek 57. Směrnice jsou vhodné pro daný účel, aby zajistily, že zadavatelé veřejných zakázek náležitě zohlední bezpečnostní hlediska.

Tabulka 61. Směrnice jsou vhodné k zajištění toho, aby zadavatelé řádně zohledňovali bezpečnostní hlediska, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Vhodné pro řešení bezpečnostních otázek						Celkem
	Silně souhlasím	Souhlasím	Neutrální	Nesouhlasím	Silně nesouhlasím	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	9 27,27	9 27,27	3 9,09	5 15,15	7 21,21	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	11 10,28	30 28,04	20 18,69	20 18,69	26 24,30	107 100,00
Společnost/podnikání	2 1,61	21 16,94	28 22,58	26 20,97	18 14,52	29 23,39	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	3 5,77	8 15,38	6 11,54	15 28,85	12 23,08	8 15,38	52 100,00
NGO	0 0,00	3 4,69	10 15,63	11 17,19	2 3,13	38 59,38	64 100,00
Ostatní	0 0,00	3 6,38	10 21,28	12 25,53	8 17,02	14 29,79	47 100,00
Veřejná správa	1 0,51	23 11,79	84 43,08	32 16,41	24 12,31	31 15,90	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	1 2,04	44 89,80	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Celkem	6 0,89	78 11,61	178 26,49	163 24,26	90 13,39	157 23,36	672 100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků:

- „Současný rámec EU pro veřejné zakázky neposkytuje **dostatečně pružné mechanismy**, které by umožňovaly účinně reagovat na selhání trhu vedoucí k významnému **nedostatku základních výrobků a služeb**. Ačkoli směrnice připouští určité výjimky v naléhavých a mimořádných případech, jejich rigidní struktura často omezuje

schopnost zadavatelů rychle a přiměřeně reagovat na náhlé krize v dodávkách“ (CfE, obchodní sdružení ze Španělska)

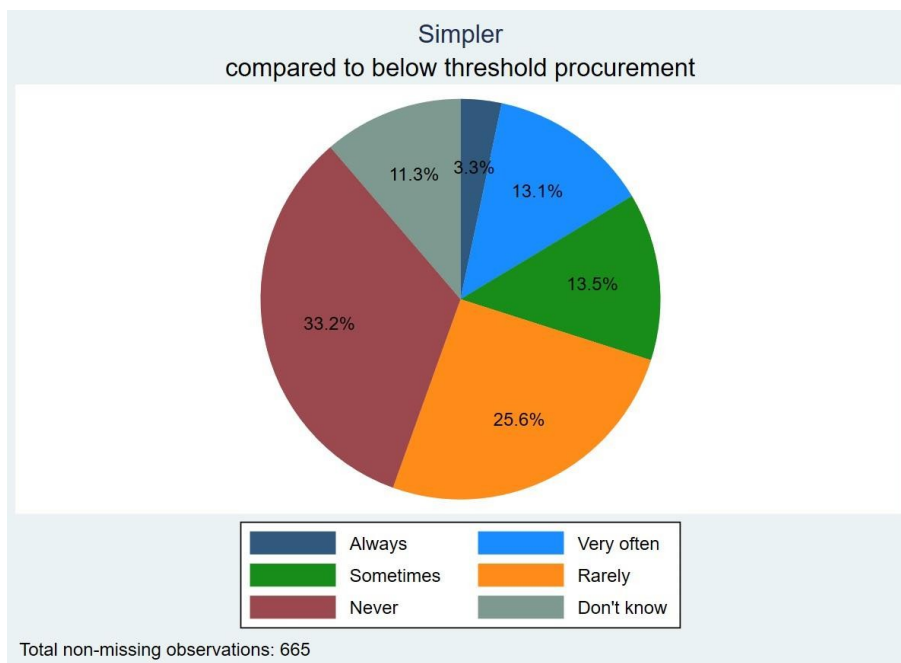
- „Směrnice správně stanoví výjimky týkající se „**třetích států**“, ale jejich provádění je velmi složité a ve skutečnosti jsou málo využívány/využitelné“ (CfE, obchodní sdružení z Francie).
- „V různých kritických odvětvích, zejména v oblasti poskytování digitálních služeb, členské společnosti zaznamenaly téměř hegemonní přítomnost poskytovatelů ze třetích zemí na úkor evropských podniků. Tato situace je zvláště patrná v případě digitálních služeb poskytovaných ministerstvům a veřejným subjektům s suverénními funkcemi, což vyvolává značné obavy ohledně **bezpečnosti údajů a strategické autonomie** členských států EU“ (CfE, obchodní sdružení z Francie).
- „Evropská regulace veřejných zakázek nabízí možnost zadávat zakázky přímo sociálním podnikům, ale ne **místním malým a středním podnikům**. Důvodem je to, že regulace veřejných zakázek se opírá o integraci trhu jako předposlední cíl. V praxi se místní orgány (např. obce) potýkají s obtížemi, protože nemohou zadávat zakázky místním malým a středním podnikům. To je problematické především proto, že místní ekonomiky nejsou dostatečně stimulovány. Kromě toho jsou **místní dodavatelské řetězce** téměř vždy udržitelnější, protože vyžadují méně dopravy“ (CfE, malá společnost z Nizozemska).
- „Ochrana (**národní**) **bezpečnosti** ve veřejných zakázkách je v evropských směrnicih podceňována. Možnosti kontroly hospodářských subjektů a/nebo vyloučení konkrétních skupin výrobků za účelem zajištění bezpečnosti jsou nedostatečné. Například povinné a volitelné důvody pro vyloučení neposkytují dostatečný prostor k tomu, aby se zabránilo obchodování s hospodářským subjektem v případě velmi silných náznaků nepoctivého nebo podvodného chování. V širším smyslu zásady proporcionality a kontrolovatelnosti často omezují další opatření k zajištění bezpečnosti“ (CfE, místní veřejný orgán z Nizozemska).
- „Přidaná hodnota evropských směrnic pro EU již není úměrná zajištění bezpečnosti v různých situacích. (**Geopolitický**) **vývoj** vedl k potřebě poskytnout **větší prostor pro zmírnění rizik**, jako je odstranění kamerových systémů vyvinutých a/nebo vyrobených stranami se sídlem v zemích s ofenzivní kybernetickou agendou/ofenzivním zpravodajským programem zaměřeným na Nizozemsko a nizozemské zájmy. Nebo odstranění výrobců, kteří usnadňují nebo usnadňovali možnost kulturní genocidy nebo etnického profilování“ (CfE, místní veřejný orgán z Nizozemska).
- „Směrnice 2014/24/EU a 2014/25/EU neupřesňují, jak mohou členské státy chránit zájmy národní bezpečnosti během provádění zadávané veřejné zakázky. [...] Například při zadávání zakázek na informační a komunikační technologie nebo jejich údržbu může být nutné **řídít rizika pro národní bezpečnost** v důsledku používání nezabezpečených (nespolehlivých) informačních technologií“ (CfE, národní veřejný orgán z Litvy).

- „Pandemie COVID-19 ukázala, že tato **ustanovení pro naléhavé zadávání zakázek a mimořádné situace nejsou dostatečně flexibilní** a vedou k právní nejistotě“ (CfE, regionální orgán veřejné správy z Rakouska).
- „**Současná pravidla neřeší naléhavé situace**, jako je hromadné překračování hranic nelegálními migranty, hybridní konflikty nebo přímé sabotáže kritické infrastruktury“ (CfE, vnitrostátní orgán veřejné správy z Polska).
- „Pro záchranné složky, jako je policie, kde je pro plnění jejich úkolů zásadní udržovat neustálou operační pohotovost, je důležitější než kdy jindy, aby bylo možné v oblasti zadávání veřejných zakázek rychle a pružně reagovat na změny v oblasti kriminality a hrozeb, ať už jsou způsobeny geopolitickými změnami a rozhodnutími, nebo vývojem v chování pachatelů trestných činů. Zvýšená potřeba rychlosti a pružnosti je **současnými směrnici o zadávání veřejných zakázek** podporována pouze do určité míry. Tyto směrnice **sledují především jiné důležité cíle**, jako je podpora hospodářské soutěže o veřejné zakázky a vytvoření rovného přístupu pro podniky v celé EU k veřejným zakázkám. „Cenou“ za dosažení tohoto cíle je uložení dalekosáhlých povinností (a omezení) zadavatelům veřejných zakázek, které je třeba zohlednit při zadávání veřejné zakázky“ (CfE, národní orgán z Dánska).

Další témata – srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami EU

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

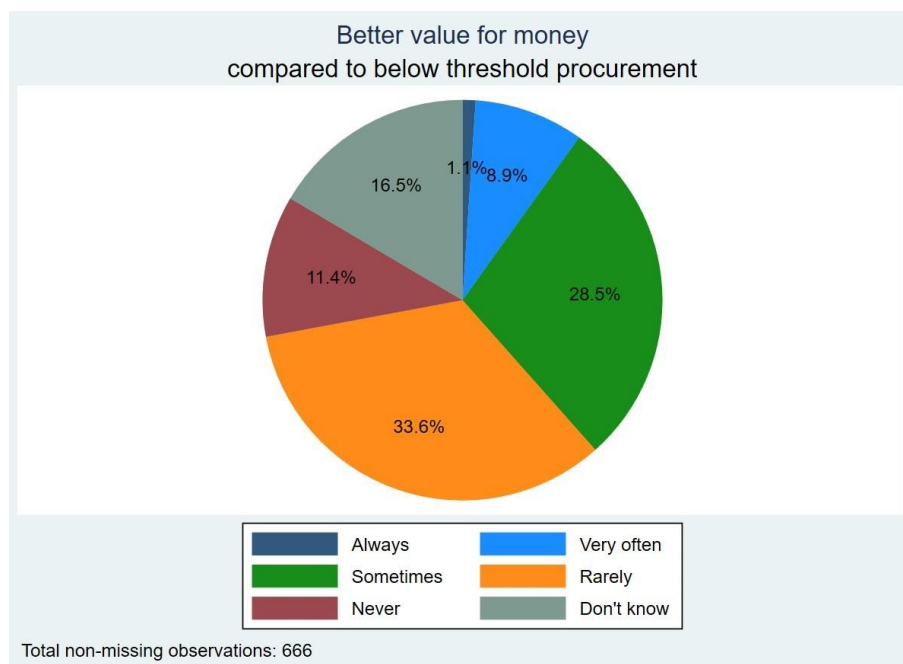
Obrázek 58. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... jednodušší

Tabulka 62. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... jednodušší, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Jednodušší						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	5 15,15	6 18,18	3 9,09	15 45,45	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	5 4,90	12 11,76	14 13,73	38 37,25	22 21,57	11 10,78	102 100,00
Společnost/podnikání	3 2,44	18 14,63	25 20,33	31 25,20	28 22,76	18 14,63	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	2 4,08	15 30,61	9 18,37	14 28,57	8 16,33	1 2,04	49 100,00
NGO	0 0,00	5 7,81	6 9,38	10 15,63	21 32,81	22 34,38	64 100,00
Ostatní	2 4,17	7 14,58	11 22,92	5 10,42	19 39,58	4 8,33	48 100,00
Veřejná správa	8 4,10	24 12,31	19 9,74	34 17,44	106 54,36	4 2,05	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,00	0 0	35 70,00	1 2,00	13 26,00	50 100,00
Celkem	22 3,31	87 13,08	90 13,53	170 25,56	221 33,23	75 11,28	665 100,00

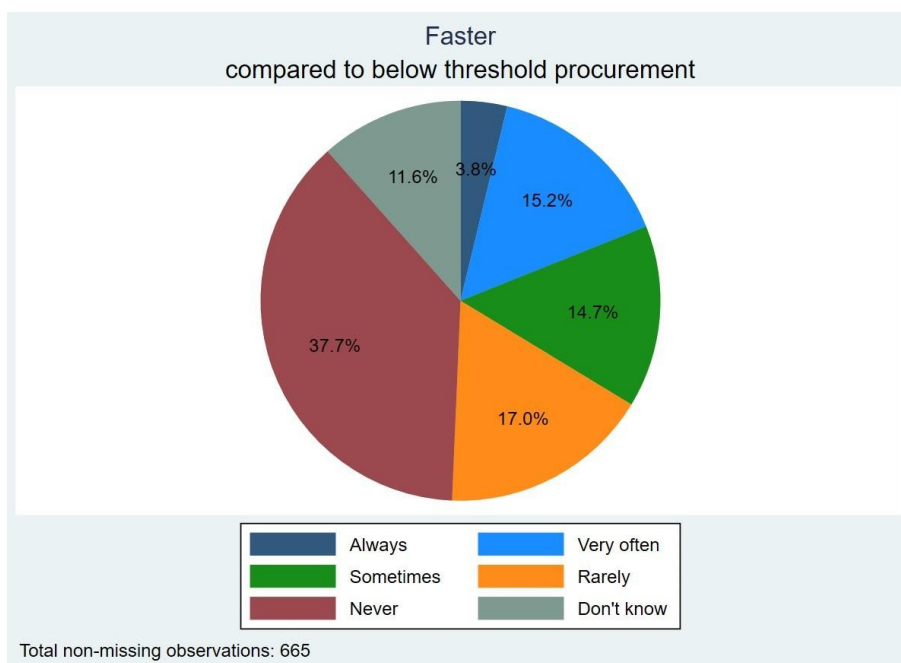
Obrázek 59. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnice... výhodnější z hlediska poměru cena/výkon

Tabulka 63. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnice... výhodnější z hlediska poměru cena/výkon, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Lepší hodnota za peníze						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	1 3,03	14 42,42	3 9,09	9 27,27	5 15,15	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	9 8,82	45 44,12	23 22,55	3 2,94	22 21,57	102 100,00
Společnost/podnikání	2 1,63	12 9,76	46 37,40	33 26,83	8 6,50	22 17,89	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	1 2,00	8 16,00	16 32	17 34,00	7 14,00	1 2,00	50 100,00
NGO	0 0,00	4 6,25	9 14,06	10 15,63	18 28,13	23 35,94	64 100,00
Ostatní	0 0,00	6 12,50	15 31,25	14 29,17	8 16,67	5 10,42	48 100,00
Veřejná správa	3 1,54	18 9,23	45 23,08	91 46,67	21 10,77	17 8,72	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,00	0 0	33 66,00	2 4,00	14 28,00	50 100,00
Celkem	7 1,05	59 8,86	190 28,53	224 33,63	76 11,41	110 16,52	666 100,00

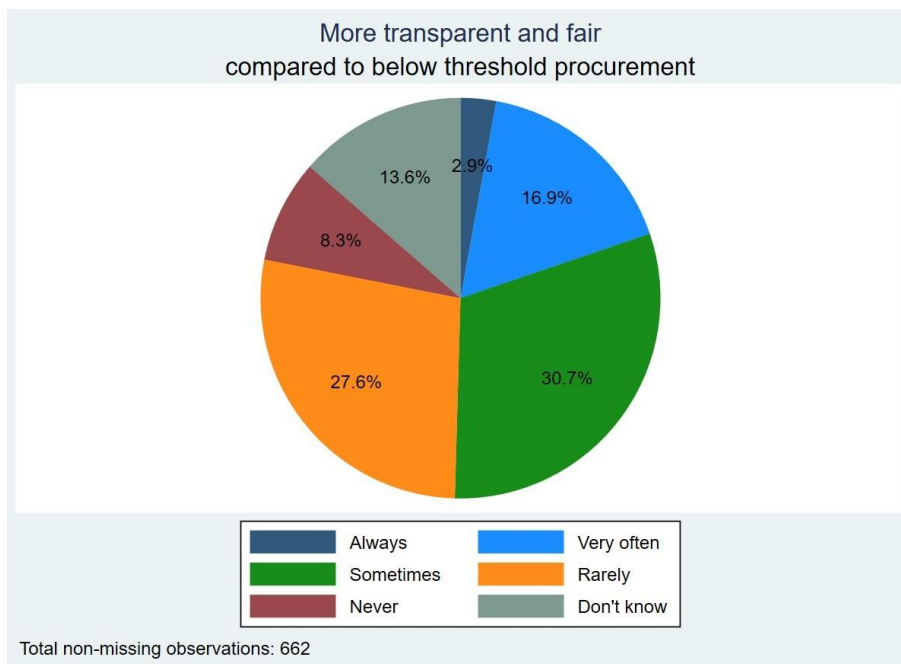
Obrázek 60. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... rychlejší

Tabulka 64. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... rychlejší, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Rychlejší						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,06	7 21,21	3 9,09	1 3,03	18 54,55	2 6,06	33 100,00
Obchodní sdružení	1 0,98	16 15,69	15 14,71	33 32,35	23 22,55	14 13,73	102 100,00
Společnost/podnikání	5 4,10	29 23,77	16 13,11	18 14,75	37 30,33	17 13,93	122 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	3 6,00	11 22,00	12 24,00	9 18,00	14 28,00	1 2,00	50 100,00
NGO	1 1,56	7 10,94	3 4,69	7 10,94	25 39,06	21 32,81	64 100,00
Ostatní	1 2,08	11 22,92	9 18,75	4 8,33	19 39,58	4 8,33	48 100,00
Veřejná správa	12 6,15	19 9,74	12 6,15	35 17,95	113 57,95	4 2,05	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,00	28 56,00	6 12,00	1 2,00	14 28,00	50 100,00
Celkem	25 3,76	101 15,19	98 14,74	113 16,99	251 37,74	77 11,58	665 100,00

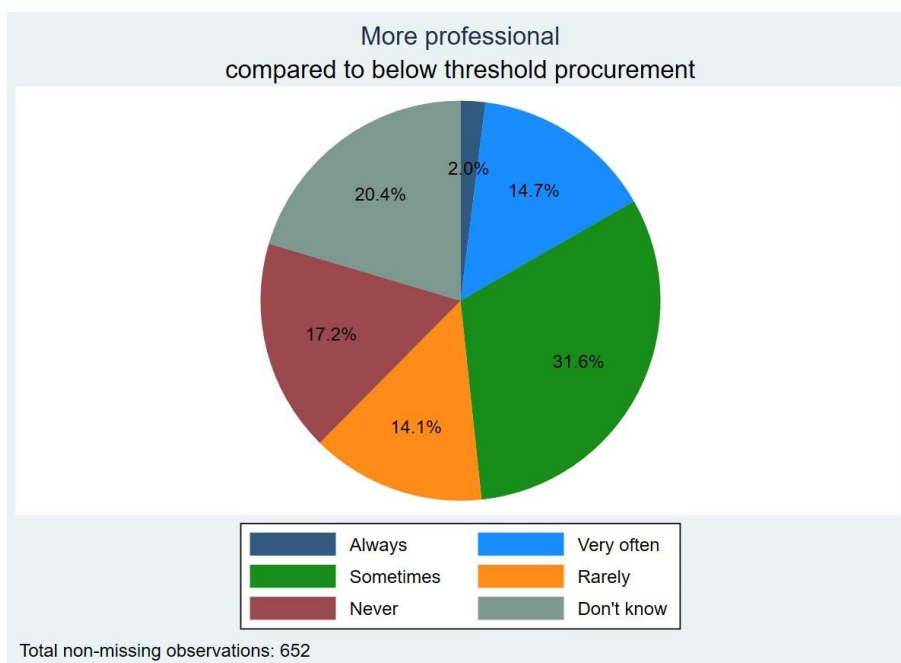
Obrázek 61. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... transparentnější a spravedlivější

Tabulka 65. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... transparentnější a spravedlivější, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Transparentnější a spravedlivější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vim	
Akademické/výzkumné instituce	3	11	11	0	5	3	33
	9,09	33,33	33,33	0,00	15,15	9,09	100,00
Obchodní sdružení	5	15	37	24	5	16	102
	4,90	14,71	36,27	23,53	4,90	15,69	100,00
Společnost/podnikání	3	28	37	24	7	24	123
	2,44	22,76	30,08	19,51	5,69	19,51	100,00
Spotřebitelská organizace	0	1	0	0	0	0	1
	0,00	100,00	0	0	0	0	100,00
Občan EU	3	13	19	5	7	2	49
	6,12	26,53	38,78	10,20	14,29	4,08	100,00
NGO	1	12	25	7	1	17	63
	1,59	19,05	39,68	11,11	1,59	26,98	100,00
Ostatní	0	4	23	11	3	7	48
	0,00	8,33	47,92	22,92	6,25	14,58	100,00
Veřejná správa	4	28	50	78	27	7	194
	2,06	14,43	25,77	40,21	13,92	3,61	100,00
Odborová organizace	0	0	1	34	0	14	49
	0,00	0	2,04	69,39	0	28,57	100,00
Celkem	19	112	203	183	55	90	662
	2,87	16,92	30,66	27,64	8,31	13,60	100,00

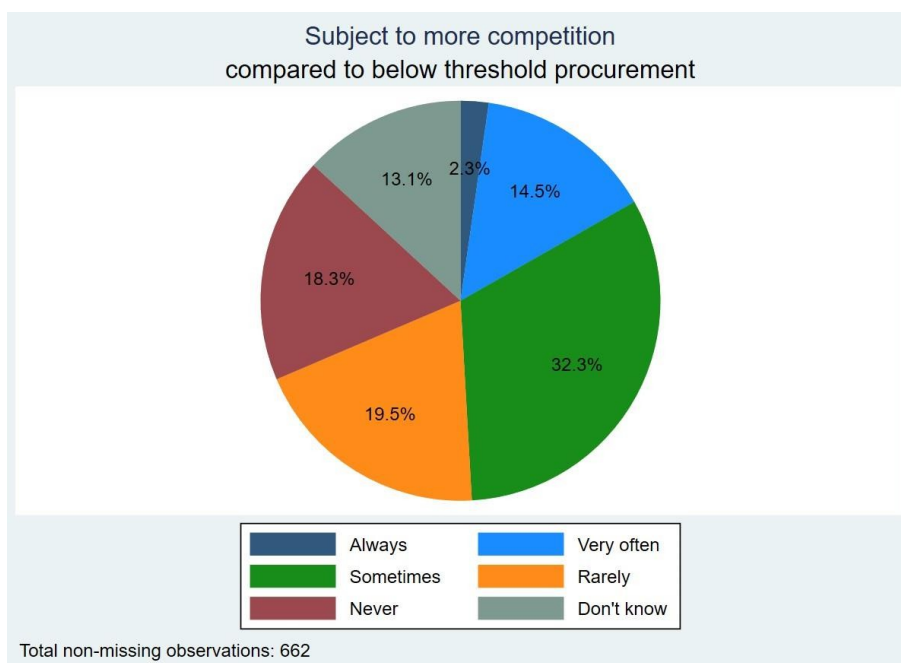
Obrázek 62. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... profesionálnější

Tabulka 66. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... profesionálnější, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Profesionálnější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	4 12,12	13 39,39	1 3,03	6 18,18	9 27,27	33 100,00
Obchodní sdružení	1 0,96	1 17,31	37 35,58	17 16,35	4 3,85	27 25,96	104 100,00
Společnost/podnikání	2 1,63	23 18,70	40 32,52	21 17,07	9 7,32	28 22,76	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0,00	0 0,00	0 0	1 100,00
Občan EU	5 10,20	8 16,33	17 34,69	7 14,29	7 14,29	5 10,20	49 100,00
NGO	0 0,00	10 18,87	8 15,09	8 15,09	3 5,66	24 45,28	53 100,00
Ostatní	0 0,00	5 10,87	16 34,78	7 15,22	10 21,74	8 17,39	46 100,00
Veřejná správa	5 2,58	27 13,92	45 23,20	27 13,92	72 37,11	18 9,28	194 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	30 61,22	4 8,16	1 2,04	14 28,57	49 100,00
Celkem	13 1,99	96 14,72	206 31,60	92 14,11	112 17,18	133 20,40	652 100,00

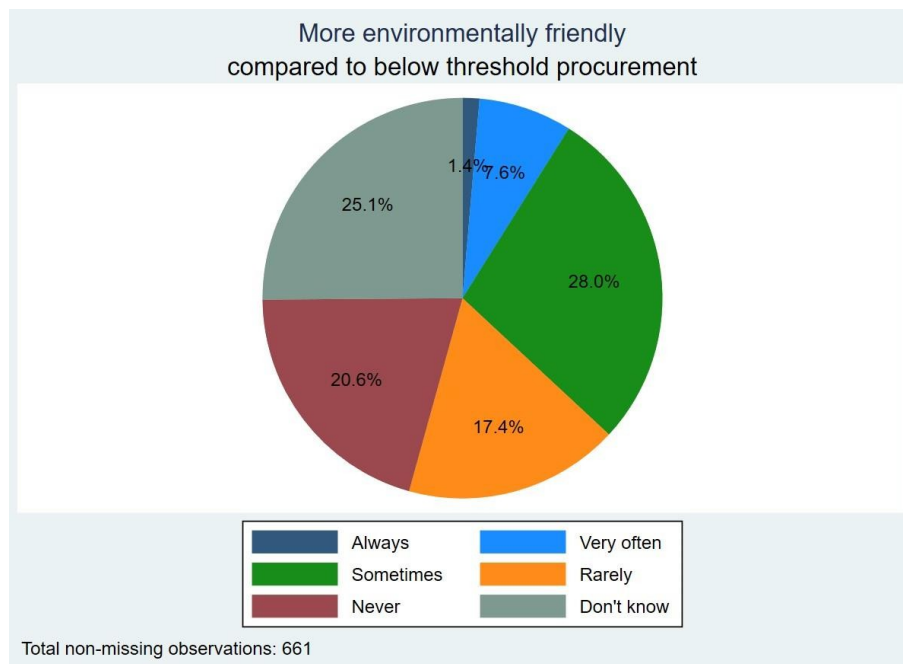
Obrázek 63. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... předmětem větší konkurence

Tabulka 67. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami podléhá provádění transakcí podle pravidel směrnic... větší konkurenci, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Větší konkurenci						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	11 33,33	9 27,27	5 15,15	4 12,12	3 9,09	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	10 9,90	30 29,70	31 30,69	15 14,85	15 14,85	101 100,00
Společnost/podnikání	6 4,88	19 15,45	30 24,39	35 28,46	10 8,13	23 18,70	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
občan EU	3 6,12	4 8,16	22 44,90	7 14,29	11 22,45	2 4,08	49 100,00
NGO	1 1,61	7 11,29	26 41,94	7 11,29	4 6,45	17 27,42	62 100,00
Ostatní	0 0,00	6 12,50	17 35,42	9 18,75	10 20,83	6 12,50	48 100,00
Veřejná správa	4 2,05	38 19,49	47 24,10	33 16,92	66 33,85	7 3,59	195 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	33 66,00	2 4	1 2,00	14 28,00	50 100,00
Celkem	15 2,27	96 14,50	214 32,33	129 19,49	121 18,28	87 13,14	662 100,00

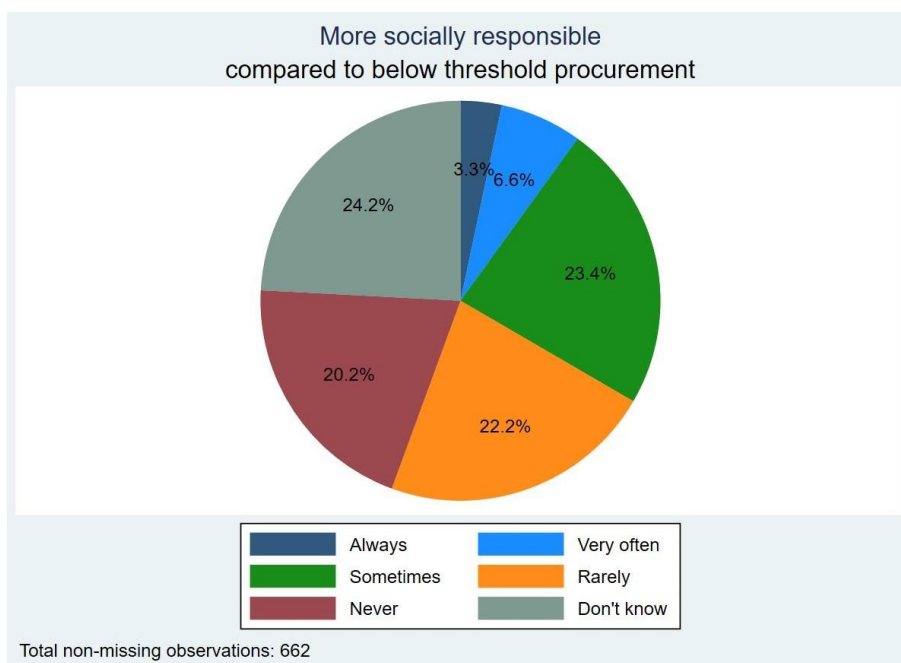
Obrázek 64. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... šetrnější k životnímu prostředí.

Tabulka 68. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... šetrnější k životnímu prostředí, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Ekologičtější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	2 6,06	11 33,33	2 6,06	11 33,33	6 18,18	33 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	11 11,00	35 35	17 17	6 6,00	31 31,00	100 100,00
Společnost/podnikání	3 2,42	14 11,29	44 35,48	19 15,32	13 10,48	31 25,00	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	3 6,00	3 6,00	14 28	13 26,00	10 20,00	7 14,00	50 100,00
NGO	1 1,59	1 1,59	12 19,05	14 22,22	3 4,76	32 50,79	63 100,00
Ostatní	0 0,00	5 10,42	13 27,08	8 16,67	11 22,92	11 22,92	48 100,00
Veřejná správa	1 0,52	13 6,74	29 15,03	36 18,65	80 41,45	34 17,62	193 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,04	27 55,10	6 12,24	1 2,04	14 28,57	49 100,00
Celkem	9 1,36	50 7,56	185 27,99	115 17,40	136 20,57	166 25,11	661 100,00

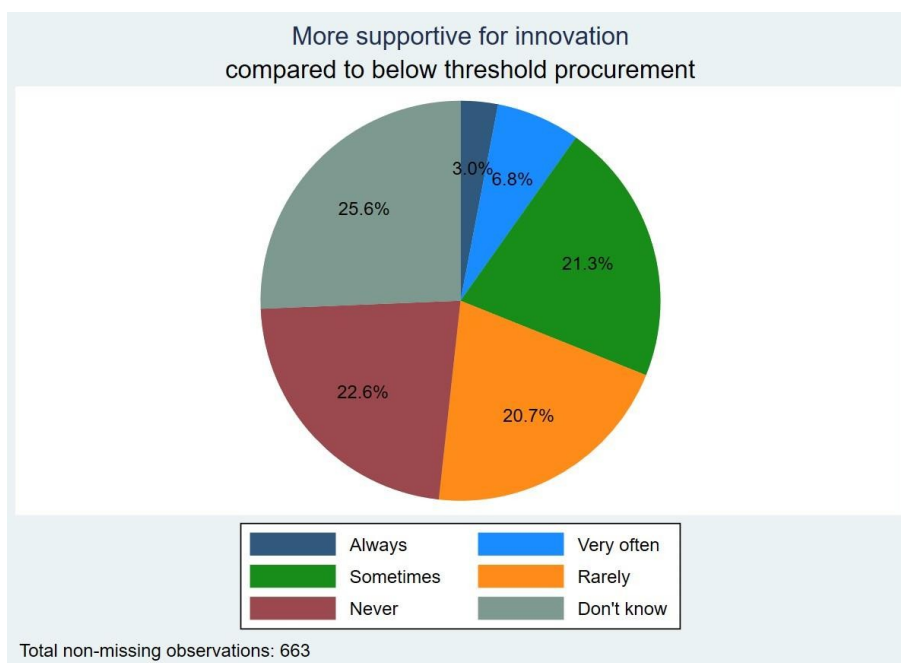
Obrázek 65. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... společensky odpovědnější.

Tabulka 69. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... společensky odpovědnější, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Společensky odpovědnější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	1 3,03	7 21,21	7 21,21	10 30,30	7 21,21	33 100,00
Obchodní sdružení	5 4,95	9 8,91	39 38,61	15 14,85	8 7,92	25 24,75	101 100,00
Společnost/podnikání	8 6,50	12 9,76	35 28,46	19 15,45	13 10,57	36 29,27	123 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	6 12,00	6 12,00	11 22,00	12 24,00	9 18,00	6 12,00	50 100,00
NGO	0 0,00	1 1,56	12 18,75	15 23,44	3 4,69	33 51,56	64 100,00
Ostatní	0 0,00	3 6,25	15 31,25	9 18,75	10 20,83	11 22,92	48 100,00
Veřejná správa	2 1,04	11 5,70	36 18,65	38 19,69	77 39,90	29 15,03	193 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,04	0 0	32 65,31	3 6,12	13 26,53	49 100,00
Celkem	22 3,32	44 6,65	155 23,41	147 22,21	134 20,24	160 24,17	662 100,00

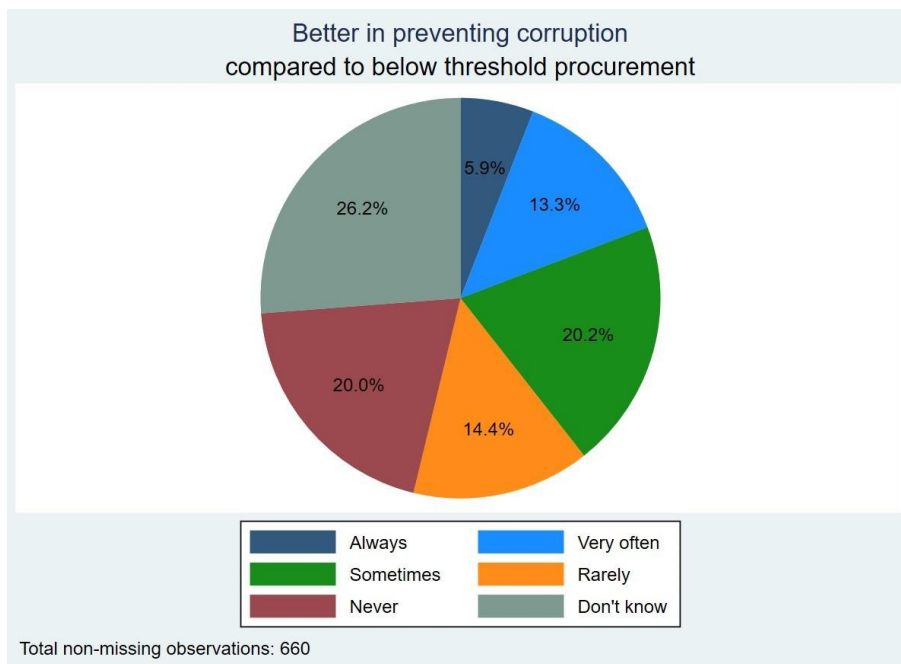
Obrázek 66. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... více podporující inovace.

Tabulka 70. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... více podporující inovace, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Větší podpora inovací						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,03	1 3,03	5 15,15	5 15,15	12 36,36	9 27,27	33 100,00
Obchodní sdružení	6 5,94	6 5,94	23 22,77	27 26,73	9 8,91	30 29,70	101 100,00
Společnost/podnikání	8 6,45	14 11,29	22 17,74	27 21,77	23 18,55	30 24,19	124 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0,00	1 100,00
Občan EU	4 8,16	4 8,16	9 18,37	16 32,65	9 18,37	7 14,29	49 100,00
NGO	0 0,00	1 1,56	11 17,19	10 15,63	5 7,81	37 57,81	64 100,00
Ostatní	0 0,00	5 10,42	11 22,92	11 22,92	11 22,92	10 20,83	48 100,00
Veřejná správa	1 0,52	13 6,70	31 15,98	37 19,07	79 40,72	33 17,01	194 100,00
Odborová organizace	0 0,00	1 2,04	29 59,18	4 8,16	1 2,04	14 28,57	49 100,00
Celkem	20 3,02	45 6,79	141 21,27	137 20,66	150 22,62	170 25,64	663 100,00

Obrázek 67. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... lepší z hlediska prevence korupce.

Tabulka 71. Ve srovnání s veřejnými zakázkami pod prahovými hodnotami je provádění transakcí podle pravidel směrnic... lepší z hlediska prevence korupce, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Lepší v prevenci korupce						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vim	
Akademické/výzkumné instituce	0	4	10	4	7	8	33
	0,00	12,12	30,30	12,12	21,21	24,24	100,00
Obchodní sdružení	5	17	15	11	6	47	101
	4,95	16,83	14,85	10,89	5,94	46,53	100,00
Společnost/podnikání	5	29	12	14	14	48	122
	4,10	23,77	9,84	11,48	11,48	39,34	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	1	0	0	0	1
	0,00	0	100,00	0	0	0	100,00
občan EU	4	9	11	8	11	7	50
	8,00	18,00	22,00	16,00	22,00	14,00	100,00
NGO	17	3	12	5	4	23	64
	26,56	4,69	18,75	7,81	6,25	35,94	100,00
Ostatní	3	3	11	10	12	9	48
	6,25	6,25	22,92	20,83	25,00	18,75	100,00
Věřejná správa	5	23	31	28	77	28	192
	2,60	11,98	16,15	14,58	40,10	14,58	100,00
Odborová organizace	0	0	30	15	1	3	49
	0,00	0	61,22	30,61	2,04	6,12	100,00
Celkem	39	88	133	95	132	173	660
	5,91	13,33	20,15	14,39	20,00	26,21	100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků

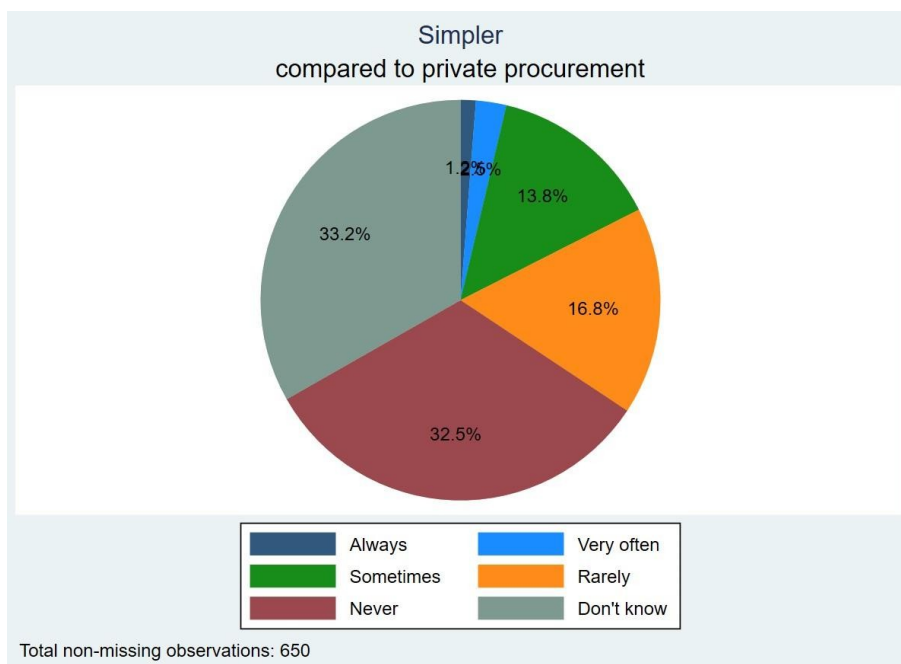
- „Současné směrnice však přispěly k vytvoření **kultury vyhýbání se rizikům a standardu zadávání veřejných zakázek na papírové bázi**. To platí pro zakázky nad prahovými hodnotami, ale i pod nimi, kde se odehrává většina veřejných zakázek. Mnozí zadavatelé **kopírují metody**, které se naučili pro zakázky EU, i v soukromých zakázkách, i když je to příliš složité“ (CfE, akademická/výzkumná instituce z Nizozemska).

- „Nacházíme se v situaci, kdy je objem zakázek zadávaných mimo režim PPA enormní. To může vyvolávat dojem **zvýšeného rizika** netransparentnosti“ (CfE, obchodní sdružení z Česka).
- „Značný počet zakázek nedosahuje prahové hodnoty pro veřejné zakázky EU a podléhá vnitrostátním právním předpisům. I v případě jednodušších vnitrostátních právních předpisů může být pro některé veřejné služby výhodnější prodloužit staré smlouvy s dodavateli, které považují za vhodné, což umožňuje rychlejší zadávání menších zakázek. Tato praxe může vést k **neefektivitě a nedostatečné hospodářské soutěži**“ (CfE, velká společnost z Belgie).

Kvantitativní analýza – klíčové závěry

Podrobné rozdělení odpovědí na jednotlivé otázky je uvedeno níže.

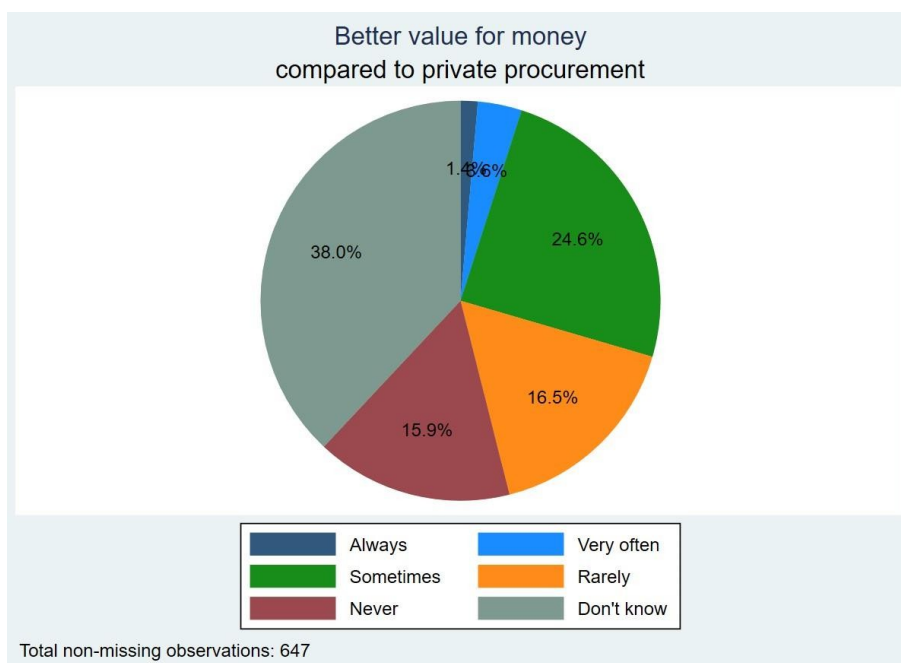
Obrázek 68. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... jednodušší

Tabulka 72. Ve srovnání s soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... jednodušší, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Jednodušší						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	0 0,00	1 3,13	3 9,38	13 40,63	13 40,63	32 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	2 1,94	9 8,74	38 36,89	30 29,13	24 23,30	103 100,00
Společnost/podnikání	1 0,85	6 5,13	13 11,11	23 19,66	50 42,74	24 20,51	117 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	1 2,00	1 2,00	4 8,00	11 22	29 58,00	4 8,00	50 100,00
NGO	1 1,64	0 0,00	4 6,56	11 18,03	5 8,20	40 65,57	61 100,00
Ostatní	1 2,17	3 6,52	3 6,52	6 13,04	18 39,13	15 32,61	46 100,00
Veřejná správa	1 0,53	4 2,12	12 6,35	15 7,94	64 33,86	93 49,21	189 100,00
Odborová organizace	1 1,96	0 0,00	44 86,27	2 3,92	1 1,96	3 5,88	51 100,00
Celkem	8 1,23	16 2,46	90 13,85	109 16,77	211 32,46	216 33,23	650 100,00

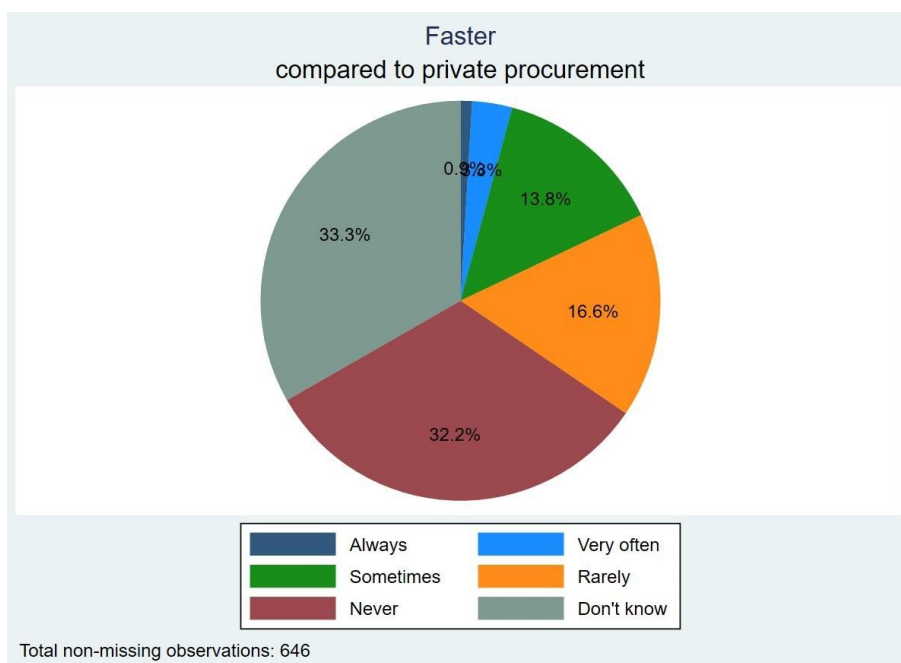
Obrázek 69. Ve srovnání s soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... výhodnější z hlediska poměru cena/výkon

Tabulka 73. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... výhodnější z hlediska poměru cena/výkon, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Lepší poměr cena/výkon						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	1 3,13	7 21,88	3 9,38	7 21,88	12 37,50	32 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	1 0,98	25 24,51	30 29,41	11 10,78	35 34,31	102 100,00
Společnost/podnikání	1 0,85	6 5,13	25 21,37	33 28,21	21 17,95	31 26,50	117 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00	0 0	1 100,00
Občan EU	1 2,00	5 10,00	11 22,00	15 30	13 26,00	5 10,00	50 100,00
NGO	0 0,00	2 3,33	8 13,33	3 5,00	3 5,00	44 73,33	60 100,00
Ostatní	2 4,35	1 2,17	10 21,74	4 8,70	14 30,43	15 32,61	46 100,00
Veřejná správa	3 1,59	7 3,70	28 14,81	17 8,99	32 16,93	102 53,97	189 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	45 90,00	2 4,00	1 2,00	2 4,00	50 100,00
Celkem	9 1,39	23 3,55	159 24,57	107 16,54	103 15,92	246 38,02	647 100,00

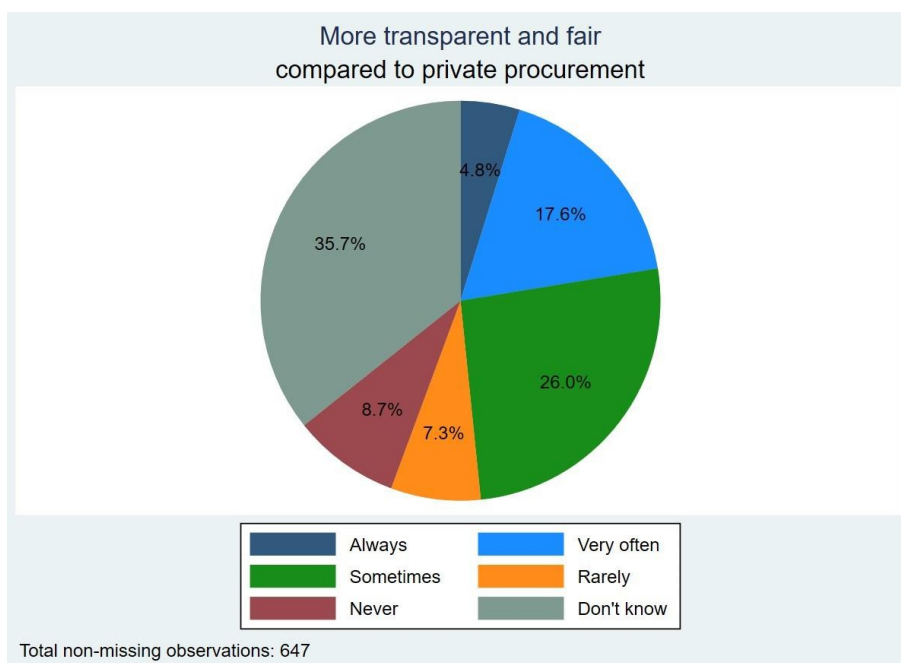
Obrázek 70. Ve srovnání s soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... rychlejší

Tabulka 74. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... rychlejší, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Rychlejší						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2	0	0	5	12	13	32
	6,25	0	0	15,63	37,50	40,63	100,00
Obchodní sdružení	0	3	10	30	32	27	102
	0,00	2,94	9,80	29,41	31,37	26,47	100,00
Společnost/podnikání	1	6	13	26	45	25	116
	0,86	5,17	11,21	22,41	38,79	21,55	100,00
Spotřebitelská organizace	0	0	0	0	1	0	1
	0,00	0	0	0	100,00	0	100,00
Občan EU	1	4	3	9	29	4	50
	2,00	8,00	6,00	18	58,00	8,00	100,00
NGO	0	2	2	12	5	39	60
	0,00	3,33	3,33	20	8,33	65,00	100,00
Ostatní	2	1	5	6	19	13	46
	4,35	2,17	10,87	13,04	41,30	28,26	100,00
Veřejná správa	0	5	11	17	64	92	189
	0,00	2,65	5,82	8,99	33,86	48,68	100,00
Odborová organizace	0	0	45	2	1	2	50
	0,00	0	90,00	4,00	2,00	4,00	100,00
Celkem	6	21	89	107	208	215	646
	0,93	3,25	13,78	16,56	32,20	33,28	100,00

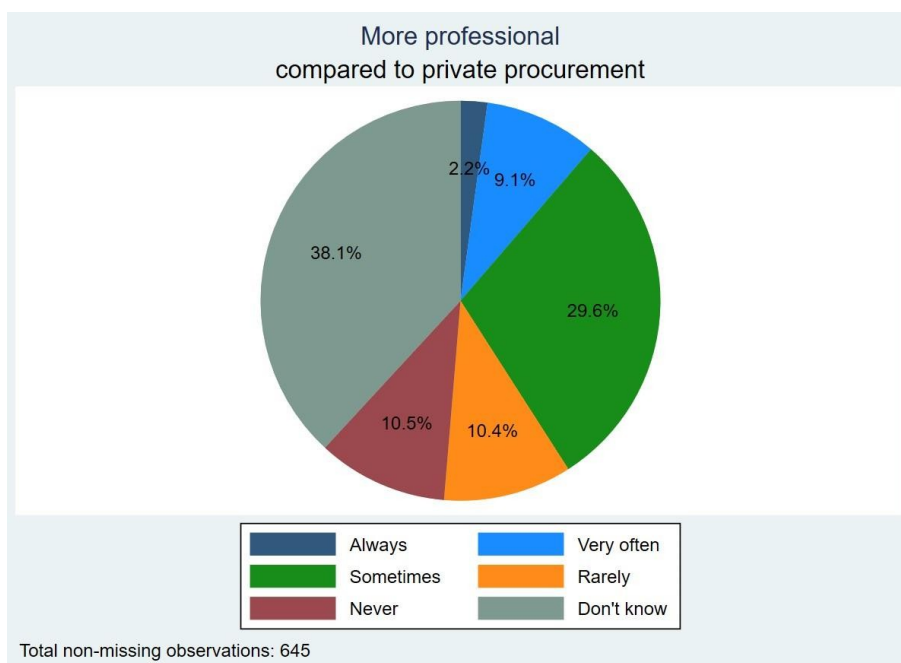
Obrázek 71. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... transparentnější a spravedlivější

Tabulka 75. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... transparentnější a spravedlivější, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Transparentnější a spravedlivější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,13	9 28,13	6 18,75	2 6,25	1 3,13	13 40,63	32 100,00
Obchodní sdružení	1 0,97	19 18,45	27 26,21	14 13,59	8 7,77	34 33,01	103 100,00
Společnost/podnikání	5 4,24	24 20,34	36 30,51	10 8,47	15 12,71	28 23,73	118 100,00
Spotřebitelská organizace	1 100,00	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	8 16,33	11 22,45	11 22,45	8 16,33	6 12,24	5 10,20	49 100,00
NGO	2 3,28	9 14,75	7 11,48	2 3,28	1 1,64	40 65,57	61 100,00
Ostatní	3 6,67	7 15,56	14 31,11	0 0	6 13,33	15 33,33	45 100,00
Veřejná správa	10 5,29	35 18,52	23 12,17	9 4,76	19 10,05	93 49,21	189 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	44 89,80	2 4,08	0 0	3 6,12	49 100,00
Celkem	31 4,79	114 17,62	168 25,97	47 7,26	56 8,66	231 35,70	647 100,00

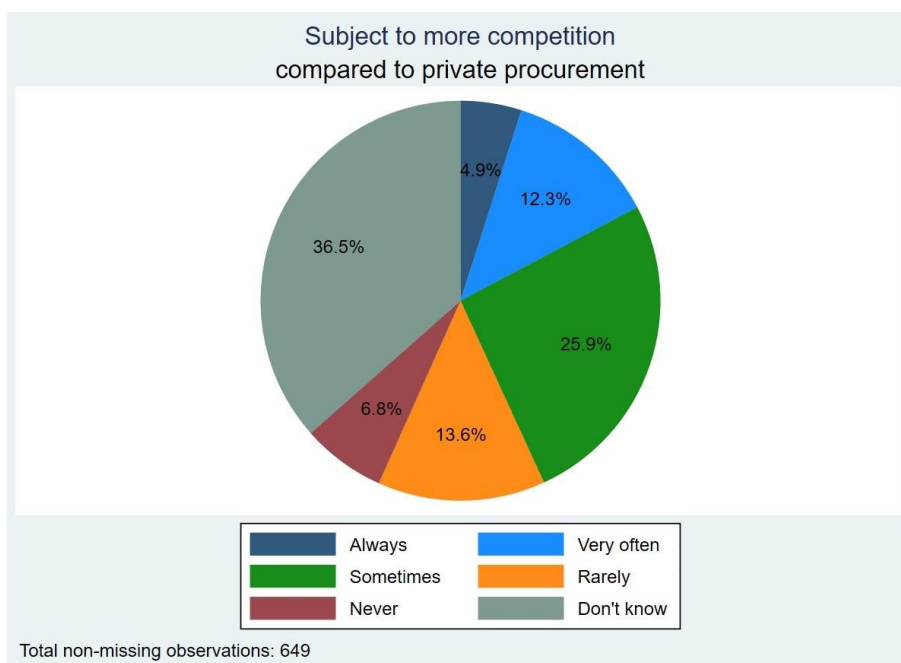
Obrázek 72. Ve srovnání s soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... profesionálnější

Tabulka 76. Ve srovnání se soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnic... profesionálnější, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Profesionálnější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	0 0,00	3 9,38	10 31,25	1 3,13	1 3,13	17 53,13	32 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	6 5,94	27 26,73	22 21,78	12 11,88	34 33,66	101 100,00
Společnost/podnikání	3 2,56	17 14,53	37 31,62	13 11,11	17 14,53	30 25,64	117 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	1 100,00	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	6 12,00	7 14,00	13 26,00	10 20,00	9 18,00	5 10,00	50 100,00
NGO	0 0,00	4 6,67	10 16,67	4 6,67	0 0	42 70,00	60 100,00
Ostatní	1 2,17	5 10,87	14 30,43	5 10,87	6 13,04	15 32,61	46 100,00
Veřejná správa	4 2,12	17 8,99	34 17,99	12 6,35	22 11,64	100 52,91	189 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	45 91,84	0 0	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Celkem	14 2,17	59 9,15	191 29,61	67 10,39	68 10,54	246 38,14	645 100,00

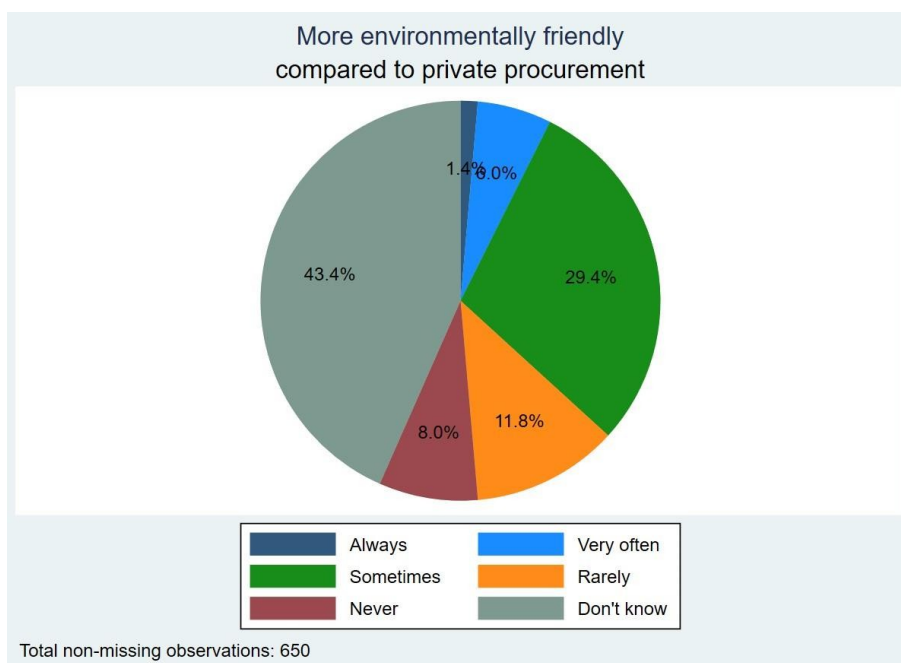
Obrázek 73. Ve srovnání s soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... předmětem větší konkurence

Tabulka 77. Ve srovnání se soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnic... vystaven větší konkurenci, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Větší konkurenci						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,13	2 6,25	10 31,25	5 15,63	1 3,13	13 40,63	32 100,00
Obchodní sdružení	5 4,85	10 9,71	33 32,04	21 20,39	5 4,85	29 28,16	103 100,00
Společnost/podnikání	11 9,40	18 15,38	22 18,80	31 26,50	7 5,98	28 23,93	117 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	9 18,00	13 26,00	13 26,00	6 12,00	4 8,00	5 10,00	50 100,00
NGO	0 0,00	8 13,11	9 14,75	2 3,28	0 0	42 68,85	61 100,00
Ostatní	2 4,35	3 6,52	12 26,09	5 10,87	9 19,57	15 32,61	46 100,00
Veřejná správa	4 2,12	25 13,23	24 12,70	15 7,94	18 9,52	103 54,50	189 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	45 90	3 6	0 0	2 4,00	50 100,00
Celkem	32 4,93	80 12,33	168 25,89	88 13,56	44 6,78	237 36,52	649 100,00

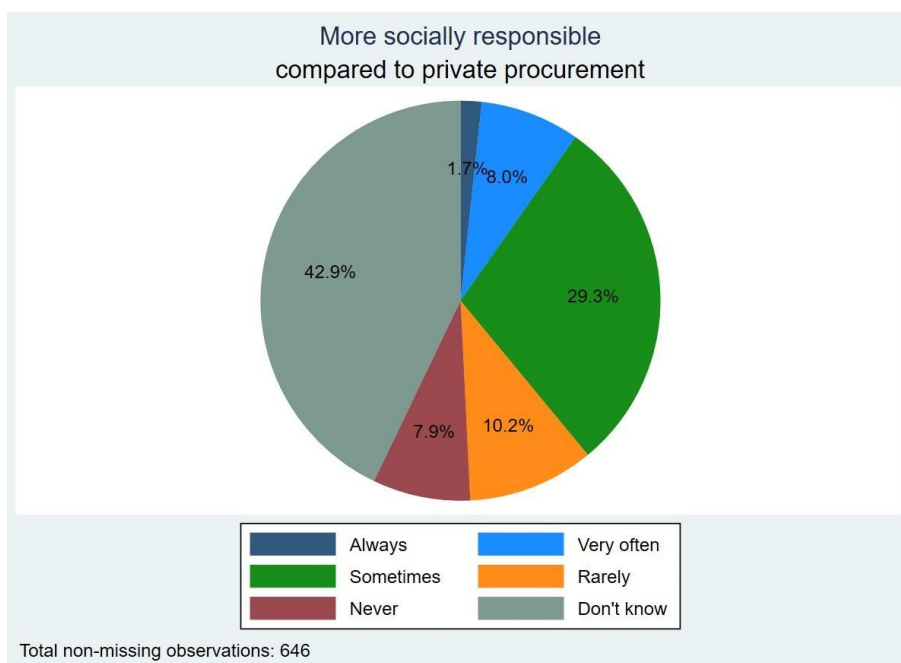
Obrázek 74. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... šetrnější k životnímu prostředí

Tabulka 78. Ve srovnání se soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnic... šetrnější k životnímu prostředí, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Ekologičtější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	1 3,13	9 28,13	3 9,38	3 9,38	14 43,75	32 100,00
Obchodní sdružení	1 0,96	7 6,73	38 36,54	16 15,38	3 2,88	39 37,50	104 100,00
Společnost/podnikání	0 0,00	12 10,17	38 32,20	20 16,95	7 5,93	41 34,75	118 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	1 2,00	7 14,00	13 26,00	13 26,00	7 14,00	9 18,00	50 100,00
NGO	0 0,00	0 0	14 22,58	3 4,84	2 3,23	43 69,35	62 100,00
Ostatní	1 2,17	2 4,35	8 17,39	9 19,57	7 15,22	19 41,30	46 100,00
Veřejná správa	4 2,13	10 5,32	27 14,36	12 6,38	22 11,70	113 60,11	188 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0,00	44 89,80	1 2,04	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Celkem	9 1,38	39 6,00	191 29,38	77 11,85	52 8,00	282 43,38	650 100,00

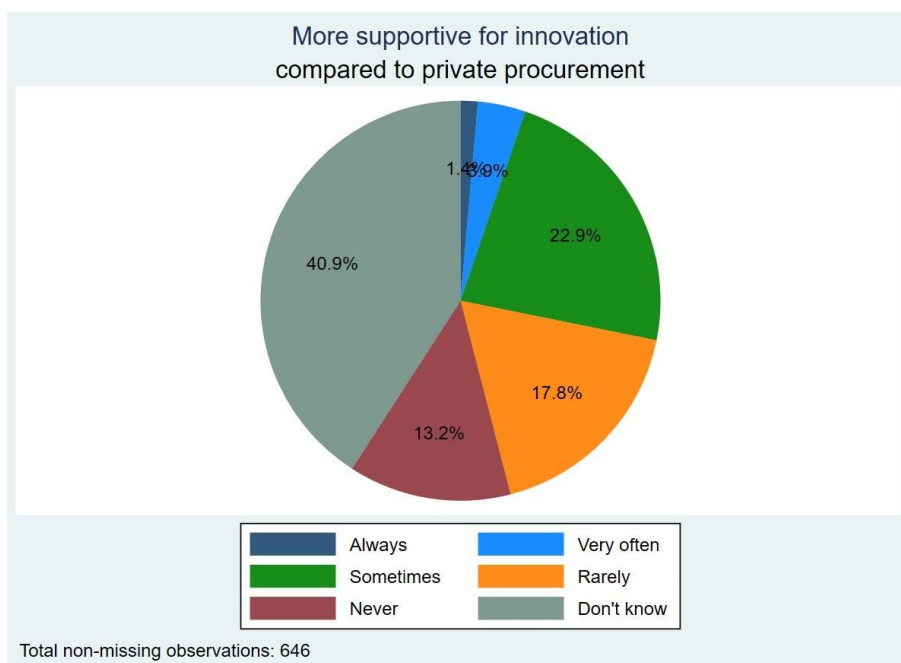
Obrázek 75. Ve srovnání s soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... společensky odpovědnější

Tabulka 79. Ve srovnání se soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnic... sociálně odpovědnější, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek poskytnutý jako	Společensky odpovědnější						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	2 6,25	8 25,00	3 9,38	3 9,38	14 43,75	32 100,00
Obchodní sdružení	1 0,97	7 6,80	38 36,89	13 12,62	5 4,85	39 37,86	103 100,00
Společnost/podnikání	1 0,86	15 12,93	40 34,48	14 12,07	7 6,03	39 33,62	116 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	1 2,04	10 20,41	14 28,57	13 26,53	5 10,20	6 12,24	49 100,00
NGO	0 0,00	2 3,23	14 22,58	3 4,84	2 3,23	41 66,13	62 100,00
Ostatní	2 4,35	1 2,17	8 17,39	8 17,39	7 15,22	20 43,48	46 100,00
Veřejná správa	4 2,13	15 7,98	23 12,23	11 5,85	21 11,17	114 60,64	188 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0,00	44 89,80	1 2,04	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Celkem	11 1,70	52 8,05	189 29,26	66 10,22	51 7,89	277 42,88	646 100,00

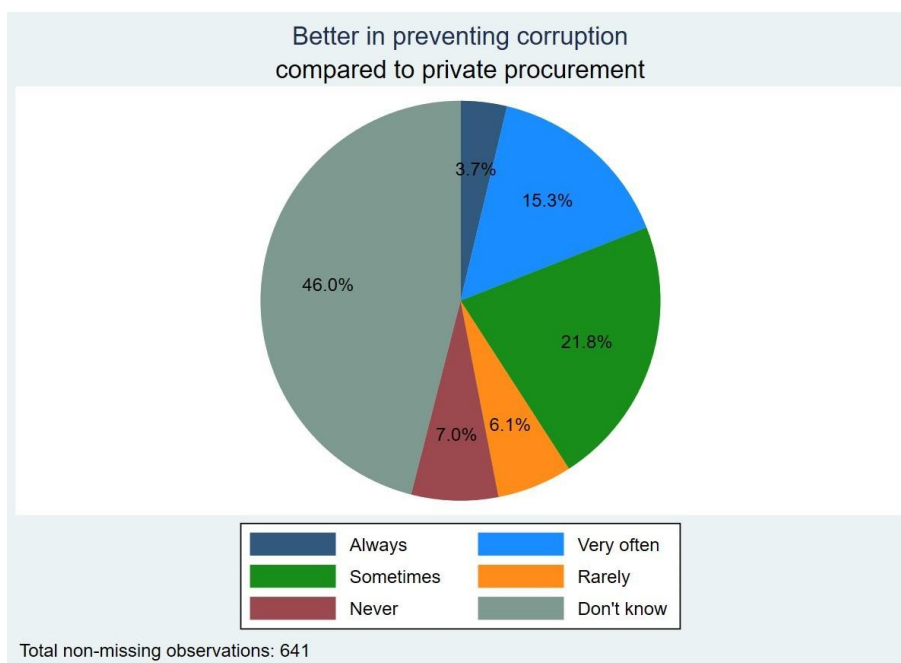
Obrázek 76. Ve srovnání s soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnice... více podporující inovace

Tabulka 80. Ve srovnání se soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnice... více podporující inovace, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Větší podpora inovací						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	2 6,25	0 0	5 15,63	7 21,88	5 15,63	13 40,63	32 100,00
Obchodní sdružení	0 0,00	4 3,92	28 27,45	24 23,53	14 13,73	32 31,37	102 100,00
Společnost/podnikání	2 1,71	8 6,84	27 23,08	30 25,64	17 14,53	33 28,21	117 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00	1 100,00
Občan EU	0 0,00	5 10,20	9 18,37	18 36,73	9 18,37	8 16,33	49 100,00
NGO	0 0,00	0 0	8 12,90	4 6,45	4 6,45	46 74,19	62 100,00
Ostatní	2 4,35	0 0,00	10 21,74	9 19,57	9 19,57	16 34,78	46 100,00
Veřejná správa	3 1,60	8 4,26	17 9,04	22 11,70	26 13,83	112 59,57	188 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	44 89,80	1 2,04	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Celkem	9 1,39	25 3,87	148 22,91	115 17,80	85 13,16	264 40,87	646 100,00

Obrázek 77. Ve srovnání se soukromým zadáváním veřejných zakázek je prodej podle pravidel směrnic... lepší v prevenci korupce

Tabulka 81. Ve srovnání se soukromými zakázkami je prodej podle pravidel směrnic... lepší v prevenci korupce, podle typu respondenta (první řádek obsahuje četnosti a druhý řádek procentní podíly)

Příspěvek uveden jako	Lepší v prevenci korupce						Celkem
	Vždy	Velmi často	Někdy s	Zřídka	Nikdy	Nevím Vím	
Akademické/výzkumné instituce	1 3,13	11 34,38	4 12,50	1 3,13	1 3,13	14 43,75	32 100,00
Obchodní sdružení	2 1,98	14 13,86	19 18,81	6 5,94	5 4,95	55 54,46	101 100,00
Společnost/podnikání	3 2,61	28 24,35	18 15,65	11 9,57	7 6,09	48 41,74	115 100,00
Spotřebitelská organizace	0 0,00	1 100,00	0 0	0 0	0 0	0 0	1 100,00
Občan EU	7 14,29	7 14,29	17 34,69	4 8,16	4 8,16	10 20,41	49 100,00
NGO	1 1,67	4 6,67	7 11,67	2 3,33	0 0	46 76,67	60 100,00
Ostatní	2 4,35	5 10,87	11 23,91	3 6,52	8 17,39	17 36,96	46 100,00
Veřejná správa	8 4,26	28 14,89	22 11,70	9 4,79	19 10,11	102 54,26	188 100,00
Odborová organizace	0 0,00	0 0	42 85,71	3 6,12	1 2,04	3 6,12	49 100,00
Celkem	24 3,74	98 15,29	140 21,84	39 6,08	45 7,02	295 46,02	641 100,00

Vybrané citáty z písemných příspěvků

- „Postupy jsou **komplikované** a mnohem **méně flexibilní než v soukromém sektoru**, což je jeden z klíčových faktorů, které odrážejí podnikatele od účasti ve veřejných zakázkách“ (CfE, veřejný orgán z Polska).

- „Postupy jsou ve srovnání s postupy v soukromém sektoru příliš **komplikované** a **nepružné**. To představuje silnou překážku pro účast ve veřejných zakázkách“ (CfE, velká společnost z Itálie).

Příloha VI Doplnující informace a údaje

Tato příloha obsahuje doplňující informace a údaje, na nichž jsou založeny závěry hodnocení. Číslování oddílů v této příloze odpovídá číslování v hlavní části dokumentu.

Odkazuje na oddíl 1. Úvod

Obecné výdaje vlády na veřejné zakázky

Jak je vysvětleno v příloze II, lze výdaje veřejných správ rozčlenit na složky národních účtů, aby bylo možné z tohoto součtu odstranit výdaje, které zjevně nespádají do působnosti právních předpisů o zadávání veřejných zakázek, jako jsou mzdy, platy, sociální příspěvky zaměstnavatelů, dotace atd. Tři zachované nákladové položky, a to P.2 (spotřeba meziproductů), P.51g (hrubá tvorba fixního kapitálu) a D.632 (sociální transfery v naturáliích – nakoupená tržní produkce) mohou sloužit jako náhrada za horní hranici hodnoty veřejných zakázek veřejné správy⁽³⁴⁶⁾. Odhady za poslední čtyři roky jsou uvedeny níže.

Tabulka 82: Výdaje veřejné správy na veřejné zakázky v EU-27 podle složek, procentní podíl na hrubém domácím produktu (HDP) [%]

	2020	2021	2022	20
Hrubá tvorba fixního kapitálu	3,5	3,4	3,3	3,6
Spotřeba meziproductů	6,1	6,2	6,1	6,1
Sociální transfery v naturáliích, nákup na trhu výroba, výdaje	5,5	5,6	5,4	5,3
Celkem	15,1	15,2	14,8	15,0

Zdroj: https://doi.org/10.2908/GOV_10A_MAIN

Obecné výdaje vládních institucí na veřejné zakázky v nominálních hodnotách podle členských států jsou uvedeny v tabulce 83, zatímco jejich podíl na HDP je uveden v tabulce 84 níže.

Tabulka 83: Výdaje veřejné správy na veřejné zakázky v EU-27, v milionech eur [€]

	2020	2021	20	20
Rakousko	54 597	62 991	66 344	71 364
Belgie	68 876	75 827	83 098	88 890
Bulharsko	6 752	7 377	8 672	10 668
Chorvatsko	8 491	9 013	9 388	12 069
Kypr	2 174	2 658	2 888	3 282
Česko	31 289	33 578	38 241	44 175
Dánsko	43 101	45 822	46 869	47 205
Estonsko	4 020	4 551	5 069	5 827
Finsko	43 049	44 755	47 231	51 849
Francie	373 256	411 514	432 195	454 366

Německo	636 364	680 857	718 428	744 525
Řecko	19 653	22 644	25 405	27 995
Maďarsko	23 016	25 209	25 710	29 759
Irsko	30 760	33 215	36 622	41 309
Itálie	192 520	211 355	222 464	242 429
Lotyšsko	4 153	4 727	4 887	5 235
Litva	5 484	5 325	6 329	7 849
Lucembursko	8 040	8 245	9 212	9 978
Malta	1 857	2 027	2 074	2 399
Nizozemsko	166 947	181 721	191 368	208 917
Polsko	63 930	69 252	79 267	102 092
Portugalsko	19 597	21 850	23 678	25 548
Rumunsko	24 489	26 115	31 050	39 689
Slovensko	11 493	12 266	13 788	15 313
Slovinsko	5 904	7 125	8 315	9 014
Španělsko	129 529	140 957	154 672	171 089
Švédsko	83 055	89 738	93 027	92 887
Celkem	2 062 394	2 240 717	2 386 290	2 565 723

Zdroj: https://doi.org/10.2908/GOV_10A_MAIN

Tabulka 84: Výdaje veřejných správ na veřejné zakázky v EU-27, procentní podíl na HDP [%]

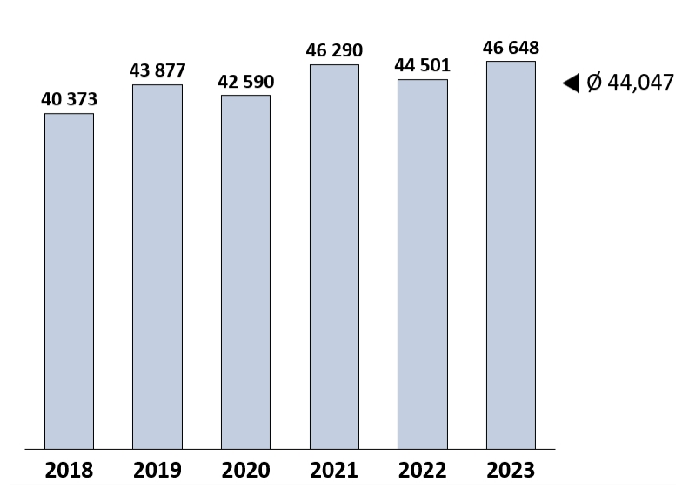
	2020	2021	20	20
Rakousko	14,4	15,4	14,8	15
Belgie	14,9	15,0	14,9	14,8
Bulharsko	10,9	10,2	10,1	11,2
Chorvatsko	16,7	15,5	13,9	15,6
Kypr	9,7	10,4	9,8	10,5
Česko	14,2	13,4	13,3	13,7
Dánsko	13,8	13,3	12	12,5
Estonsko	14,6	14,4	14,0	15,4
Finsko	18,1	18,0	17,7	19
Francie	16,0	16,3	16,1	16,3
Německo	18,4	18,3	18,0	17,8
Řecko	11,8	12,3	12,3	12,4
Maďarsko	16,5	16,2	15,2	15,3
Irsko	8,1	7,4	7,1	8,1
Itálie	11,4	11,5	11,1	11,3
Lotyšsko	14,2	14,5	13,5	13,3
Litva	10,9	9,3	9,3	10,6
Lucembursko	12,3	11,3	11,8	12,6
Malta	13,0	12,2	11,3	11,7
Nizozemsko	20,6	20,4	19,2	19,7
Polsko	12,0	11,9	12	13,5
Portugalsko	9,7	10,0	9,8	9,6
Rumunsko	11,0	10,7	11,0	12,2
Slovensko	12,2	12,0	12,5	12,4

Slovinsko	12,5	13,6	14,6	14,1
Španělsko	11,4	11,4	11,2	11,4
Švédsko	17,3	16,6	16,8	17,2
EU-27	15,1	15,2	14,8	15,0

Zdroj: https://doi.org/10.2908/GOV_10A_MAIN

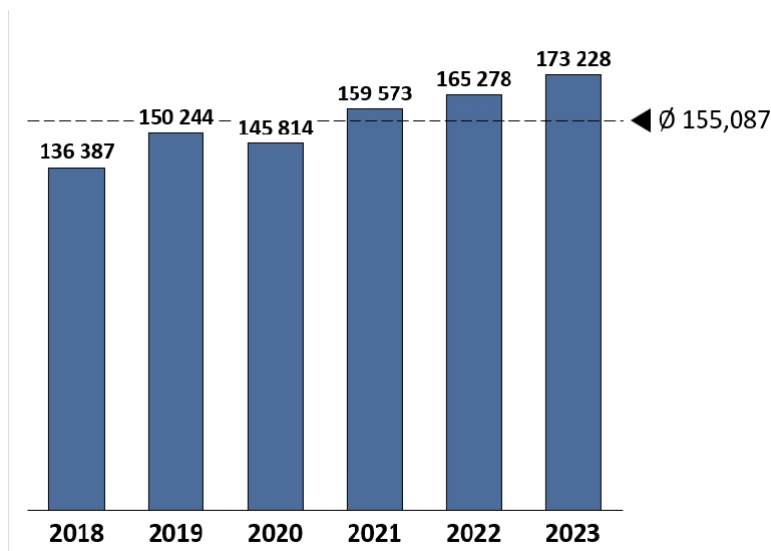
Podle OECD vedla pandemie COVID v roce 2020 k nárůstu veřejných zakázek v poměru k HDP. Tento nárůst je způsoben jak nákupem zboží a služeb vládami na podporu jejich opatření v reakci na COVID, tak poklesem HDP v důsledku krize³⁴⁷.

Obrázek 78: Počet zadavatelů a subjektů zveřejňujících informace v TED, 2018–2023, EU 27

Zdroj: Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, s. 24.

Obrázek 79: Počet společností, které získaly zakázky zveřejněné na TED, 2018–2023, EU 27

Zdroj: Světová banka (2025), *Evropská unie: Konkurence ve veřejných zakázkách*, s. 23.

³⁴⁷ OECD (2021), *Vládní* na a 2021 2021, OECD Publishing, Paříž, str. 162 (<https://doi.org/10.1787/1c258f55-en>).

Odkazuje na oddíl 3.1. *Současný stav*

Směrnice 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU byly přijaty dne 26. února 2014, přičemž lhůta pro jejich provedení do vnitrostátního práva byla pro všechny členské státy stanovena na 18. dubna 2016. V několika členských státech došlo ke zpoždění, což vedlo k několika řízením o nesplnění povinnosti, ale všechny tři směrnice byly plně provedeny všemi členskými státy (poslední zemí, která směrnice provedla, bylo Španělsko na počátku roku 2020 – přesná data provedení jsou uvedena v tabulce 85 níže). Kromě toho Komise s několika výjimkami zahájila řízení o nesplnění povinnosti proti členským státům z důvodu nesouladu jejich vnitrostátních právních předpisů se směrnicemi.

Tabulka 85: Data provedení

	Směrnice 2014/23/EU	Směrnice 2014/24/EU	Směrnice 2014/25/EU
AT	21. 8. 2018	21. 8. 2018	21. 8. 2018
BE	29. 6. 2017	22. 6. 2017	22. 6. 2017
BG	04-12-2017	15. 4. 2016	15. 4. 2016
CY	17. 2. 2017	14. 4. 2016	09.12.2016
CZ	08.06.2016	08-06-2016	08-06-2016
DE	06-05-2016	06.05.2016	06.05.2016
DK	19. 1. 2016	19. 1. 2016	19. 1. 2016
EE	03-07-2017	03.07.2017	03.07.2017
EL	10. 8. 2016	10. 8. 2016	10. 8. 2016
ES	10. 2. 2020	13. 11. 2017	13. 11. 2017
FI	05.10.2017	05.10.2017	05.10.2017
FR	18. 4. 2016	15. 4. 2016	15. 4. 2016
HR	20. 7. 2017	05.01.2017	05.01.2017
HU	10. 3. 2016	10. 3. 2016	10. 3. 2016
IE	29. 5. 2017	24. 10. 2016	24. 10. 2016
IT	21. 4. 2016	21. 4. 2016	21. 4. 2016
LT	15. 6. 2017	02.05.2017	02.05.2017
LU	09.07.2018	08.04.2018	08.04.2018
LV	24. 5. 2017	03.03.2017	04.04.2017
MT	28. 10. 2016	28. 10. 2016	28. 10. 2016
NL	30. 6. 2016	30. 6. 2016	30. 6. 2016
PL	29. 11. 2016	19. 8. 2016	19. 8. 2016
PT	31. 8. 2017	31. 8. 2017	31. 8. 2017
RO	25. 5. 2016	02.06.2016	02.06.2016
SE	08.05.2017	08.05.2017	08.05.2017
SI	20. 2. 2019	21. 4. 2016	21. 4. 2016
SK	02.05.2016	02.05.2016	02.05.2016
Velká Británie	20. 3. 2019	20. 3. 2019	21. 4. 2016

Zdroj: Služby Komise

Způsob regulace se v jednotlivých členských státech liší. Několik členských států používá pro klasické zakázky a zakázky na veřejné služby stejný právní nástroj při regulaci zakázek nad

prahové hodnoty EU³⁴⁸. Jiné členské státy používají tři různé právní nástroje pro každou směrnici zvlášť⁽³⁴⁹⁾ – zatímco další členské státy se rozhodly používat jediný právní nástroj pro klasické zakázky, zakázky na služby a koncese³⁵⁰.³⁵¹

Členské státy si zachovávají plnou diskreční pravomoc v oblasti regulace veřejných zakázek a koncesí mimo působnost směrnic EU, což dokládá jejich odlišný přístup k regulaci zakázek pod prahovou hodnotou. Několik členských států stanoví, že několik pravidel platných pro zakázky nad prahovými hodnotami EU se s několika výjimkami použije i na zakázky pod prahovými hodnotami, i když některá z nich byla přizpůsobena. Několik členských států může také stanovit zjednodušený režim pro určité zakázky pod prahovými hodnotami EU. Odkazuje na oddíl 4.1.1.1. Rozsah působnosti.

Pravidla týkající se příslušných subjektů

Řízení o nesplnění povinnosti, která Komise zahajuje ve své roli „strážce Smlouvy“, jsou jedním z možných zdrojů informací o ustanoveních, která způsobují potíže ve fázi provádění (ať už v legislativních aktech, nebo v souvislosti s jednotlivými zadávacími řízeními). Povinnosti vyplývající ze směrnic (směrnice 2014/24/EU, 2014/23/EU a 2014/25/EU) musely členské státy převést do vnitrostátního práva do 18. dubna 2016.

U sedmi (7) členských států nebyly zjištěny žádné (nebo pouze drobné) problémy s dodržováním předpisů, a to u všech tří směrnic. U ostatních dvaceti jednoho (21) členského státu byla od ledna 2019 do současnosti zahájena několikrát řízení o nesouladu.

Pokud jde o kontrolu souladu vnitrostátních transpozičních opatření, práce se zaměřila na posouzení následujících třinácti (13) otázek/témat: rozsah působnosti, spolupráce mezi veřejnými subjekty, změna smluv, zjednodušený režim, postupy/nástroje, kritéria vyloučení, transparentnost, střet zájmů/předchozí zapojení, horizontální sociální doložka, neobvykle nízké nabídky, subdodávky, kritéria pro zadání zakázky a opravné prostředky. Tato metodika nám umožnila identifikovat hlavní porušení, která vyžadují donucovací opatření, a zároveň zajistit rovné zacházení s členskými státy, ale také soudržný, vyvážený a přiměřený přístup při kontrole souladu.

V tomto ohledu se nejčastější/nejvýznamnější problémy s transpozicí, kvůli kterým Komise zahájila řízení o nesouladu, zdají být následující: rozsah (u 12 členských států), změna smluv (u 10 členských států), kritéria pro vyloučení (u 7 členských států), transparentnost (u 7 členských států), postupy/nástroje (u 6 členských států), kritéria pro zadání zakázky (u 3 členských států), subdodávky (u 3 členských států).

Pokud jde o případy individuálního nesprávného uplatňování, při výběru případů, které měly být prošetřeny, byly použity dva „filtry“. Prvním bylo omezení prošetřování na případy po

³⁴⁸ AT, BE, BG, EL, FR, HR, LU, PL, SI.

³⁴⁹ CY, MT, DK, IE, LT, LV, RO, SE.

³⁵⁰ CZ, EE, PT, SK, IT, NL, HU.

³⁵¹ Je třeba poznamenat, že členské státy EU rovněž využily další právní nástroje k provedení pravidel týkajících se smluv, které spadají do působnosti směrnic.

vstup směrnic z roku 2014 v platnost. Druhým přístupem bylo neprošetřovat stížnosti, které nevedly k zahájení řízení o nesplnění povinnosti. Mnohé z těchto stížností nevedly k řízení o nesplnění povinnosti, protože neprokázaly porušení práva EU. Ačkoli některé z těchto stížností naznačovaly možné porušení práva EU, Komise se rozhodla tyto případy neřešit v souladu s politikou stanovenou ve sdělení „Právo EU: Lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (2017/C 18/02), které upřednostňuje případy nesouladu vnitrostátních právních předpisů s právními předpisy EU před jednotlivými případy nesprávného uplatňování.

Vyhledávání takových případů od roku 2016 dalo celkem jedenáct (11) případů týkajících se osmi (8) členských států. Je třeba mít na paměti, že každý případ má své specifika, že se může týkat více než jedné otázky a může se vztahovat k více než jednomu právnímu základu. Na poměrně vysoké úrovni abstrakce je nicméně možné zredukovat otázky vyvolané těmito případy tak, aby bylo možné identifikovat určitý počet obecných problémů, které se vyskytují s určitou četností.

Nejčastější problém, který se opakuje v pěti (5) členských státech, se týká případů, kdy byla zakázka zadána bez předchozího zveřejnění na úrovni EU. Další opakující se problém, který byl zaznamenán ve třech (3) členských státech, se týká změn smluv, které nesplňují podmínky stanovené ve směrnici. Konečně, pro úplnost byly identifikovány tři případy týkající se tří členských států, u nichž jsou vznesené otázky tak rozmanité, že je nelze smyslně zredukovat/zařadit do výše uvedených kategorií.

Předmět zakázky – článek 77 směrnice 2014/24/EU

Směrnice poskytly zadavatelům nástroje pro využití zadávání veřejných zakázek jako sociální páky a prostředku k dosažení sociálních cílů a podpoře sociálního začlenění. Ve většině členských států spadá poskytování sociálně orientovaných služeb nebo služeb se sociálním účelem do působnosti veřejného sektoru, který je často doplňován nevládními neziskovými organizacemi, a to z důvodu jejich dopadu na ochranu sociálního zabezpečení a zdraví obyvatelstva a skutečnosti, že se nutně neřídí tržní logikou.

Tyto služby mají specifické charakteristiky, které činí postupy zadávání zakázek stanovené ve směrnici pro jejich zadávání nevhodnými. Článek 76 odst. 2 uvádí seznam charakteristik těchto služeb: „*kvalita, kontinuita, přístupnost, cenová dostupnost, dostupnost a komplexnost služeb, specifické potřeby různých kategorií uživatelů, včetně znevýhodněných a zranitelných skupin, zapojení a posílení postavení uživatelů a inovace*“.

Kromě toho se tyto služby pro osoby, jako jsou některé sociální, zdravotní a vzdělávací služby, považují za služby s omezeným přeshraničním rozměrem³⁵² a jsou poskytovány v kontextu, který se liší značně mezi členskými státy³⁵³ z důvodu rozdílných administrativních,

³⁵² Studie „Dopad a účinnost právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek“ zjistila, že zdravotní a sociální služby mají nejnižší míru přeshraniční účasti, a to 0,1 % v případě přímé a 0,6 % v případě nepřímé přeshraniční účasti.

³⁵³ Odůvodnění 114 směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek.

organizačních a kulturních okolností. Členské státy by proto měly mít velkou volnost při organizování výběru poskytovatelů služeb.

Aby zohlednil odlišné kulturní tradice v oblasti poskytování sociálních služeb a jejich omezený přeshraniční rozměr, podřídil zákonodárce EU zadávání veřejných zakázek na sociální služby samostatným, flexibilnějším a přizpůsobeným, jednodušším pravidlům (tj. „odlehčenému režimu“) stanoveným v článku 19 směrnice 2014/23/EU o zadávání koncesí, článku 74 směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a článku 91 směrnice 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb. Zavedením zvláštního režimu sledoval zákonodárce EU cíle zjednodušení a snížení administrativní zátěže pro zadavatele a hospodářské subjekty. Kromě toho má tento zjednodušený režim pro sociální a jiné specifické služby vyšší prahovou hodnotu: 750 000 EUR a 1 milion EUR (směrnice 2014/24/EU a 2014/25/EU).

Navzdory široké škále možností, které směrnice poskytují, se nevládní a neziskové organizace zapojené do poskytování sociálních služeb potýkají s obtížemi při přístupu k veřejným zakázkám. Proto, aby se tento přístup usnadnil, článek 77 směrnice 2014/24/EU a článek 94 směrnice 2014/25/EU zahrnují možnost, aby členské státy vyhradily zadávání těchto zakázek na služby určitému typu hospodářských subjektů, tj. organizacím, které jsou založeny na vlastnictví zaměstnanců nebo aktivní účasti zaměstnanců na jejich správě, a stávajícím organizacím, jako jsou družstva ⁽³⁵⁴⁾

Možnost vyhradit zadávání zakázek na sociální služby byla poprvé představena během legislativního procesu jako reakce na krizi eurozóny a potřebu zajistit kontinuitu služeb³⁵⁵ v kontextu rozsáhlých privatizací. Pomocí vyhrazených zakázek by členské státy mohly usnadnit přístup na trhy veřejných zakázek určitému typu hospodářských subjektů a zároveň podporovat sociální hlediska, *mimo jiné* reinvestice zisků do poskytování veřejných služeb nebo využívání družstevních struktur řízení⁽³⁵⁶⁾.

Z výše uvedených důvodů jsou služby, jako jsou některé sociální, zdravotní nebo vzdělávací služby, vyloučeny z plného použití směrnic. Pro veřejné zakázky a koncese na tyto služby byl proto zaveden zvláštní režim (dále jen „lehký režim“), jak je definován v článku 19 směrnice 2014/23/EU o zadávání koncesních smluv, článku 74 směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a článku 91 směrnice 2014/25/EU o zadávání zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb.

Služby, na které se vztahuje zjednodušený režim, jsou definovány seznamem kódů CPV uvedených v přílohách směrnic, konkrétně v příloze IV směrnice 2014/23/EU, příloze XIV směrnice 2014/24/EU a příloze XVII směrnice 2014/25/EU. Kódy CPV jsou seskupeny do 15 širokých kategorií, jako jsou:

³⁵⁴ Odůvodnění 118 směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek.

³⁵⁵ *Tamtéž*.

³⁵⁶ Článek 77 odst. 2 směrnice 2014/24/EU.

- Zdravotnické, sociální a související služby;
- Správní, sociální, vzdělávací, zdravotní a kulturní služby;
- Povinné služby sociálního zabezpečení (podmíněně);
- Dávkové služby;
- Ostatní komunitní, sociální a osobní služby, včetně služeb poskytovaných odbory, politickými organizacemi, mládežnickými sdruženími a dalšími členskými organizacemi;
- Náboženské služby;
- Hotelové a restaurační služby;
- Právní služby, pokud nejsou vyloučeny podle čl. 10 písm. d);
- Ostatní administrativní služby a služby státní správy;
- Poskytování služeb komunitě;
- Služby související s vězeňstvím, veřejnou bezpečností a záchrannými službami, pokud nejsou vyloučeny podle čl. 10 písm. h);
- Vyšetřovací a bezpečnostní služby;
- Mezinárodní služby;
- Poštovní služby;
- Různé služby.

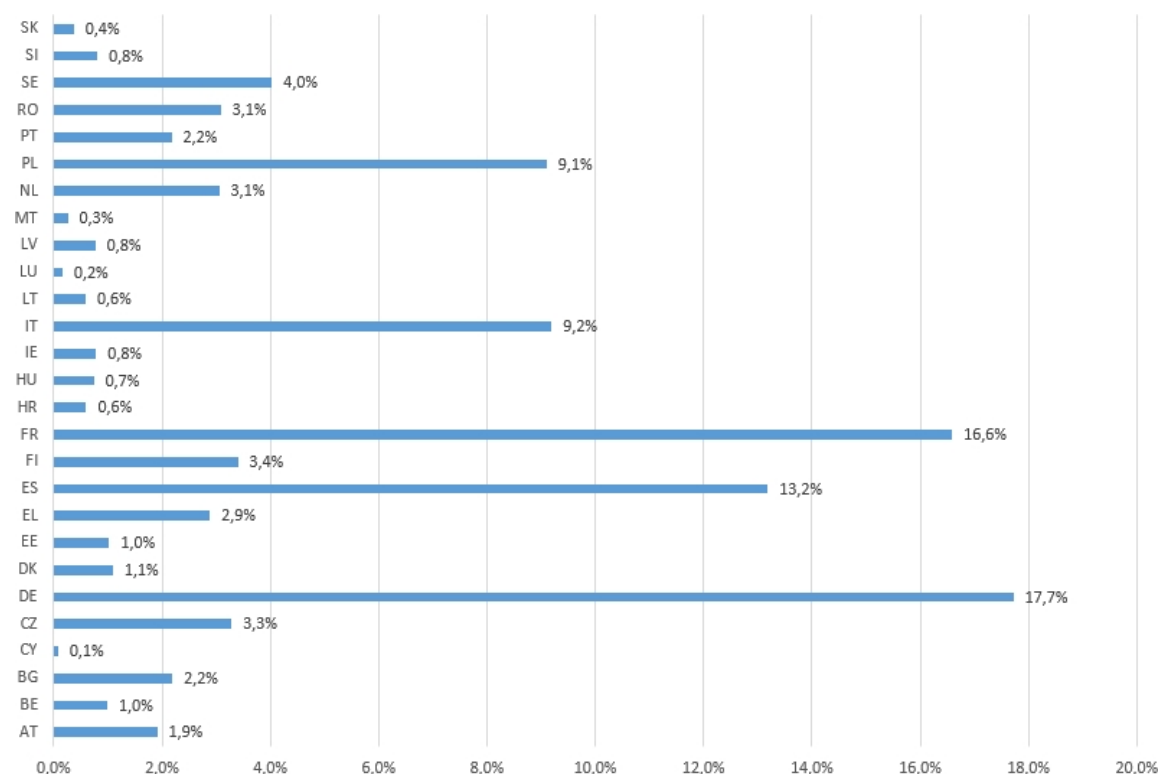
Kategorie služeb uvedené v výše uvedeném seznamu jsou velmi podobné předchozím takzvaným službám „části B“ nebo „typu B“ podle směrnic 2004/17/ES a 2004/18/ES, jejichž pravidla se uplatňovala do roku 2016. Mezi některé rozdíly patří zacházení se službami „kancelářského personálu“ a „ostatními“ službami. Současná pravidla se vztahují na méně služeb a některé zakázky, které dříve podléhaly pravidlům pro služby typu B, nyní podléhají úplným pravidlům pro zadávání veřejných zakázek stanoveným ve směrnicih.

Zjednodušený režim poskytuje širší volnost při organizaci výběru poskytovatelů služeb způsobem, který považují za nejvhodnější, za podmínky, že je zajištěna dostatečná publicita a dodržování zásad transparentnosti a nediskriminace. Hlava II směrnice 2014/24/EU o „pravidlech pro veřejné zakázky“ se na tyto služby nevztahuje. To znamená, že veřejné subjekty nejsou povinny používat standardní postupy EU pro zadávání veřejných zakázek, které jsou k dispozici pro jiné veřejné zakázky. Orgány mohou tyto postupy použít, pokud jsou užitečné, nebo je přizpůsobit svým vlastním potřebám, případně navrhnout zcela vlastní postupy.

Při srovnání využívání režimu zjednodušeného postupu v jednotlivých zemích vyplývá z dostupných údajů, že drtivá většina těchto postupů byla použita ve Francii a Německu (každá z těchto zemí zveřejnila v analyzovaném období přibližně 17 % všech oznámení o zadání zakázky), následovaly Španělsko (12 %), Itálie a Polsko (přibližně 9 % oznámení). Celkové podíly

počtu oznámení o zadání zakázky zveřejněných ve všech členských státech v letech 2016 až 2020 je uveden na obrázku 2 níže.

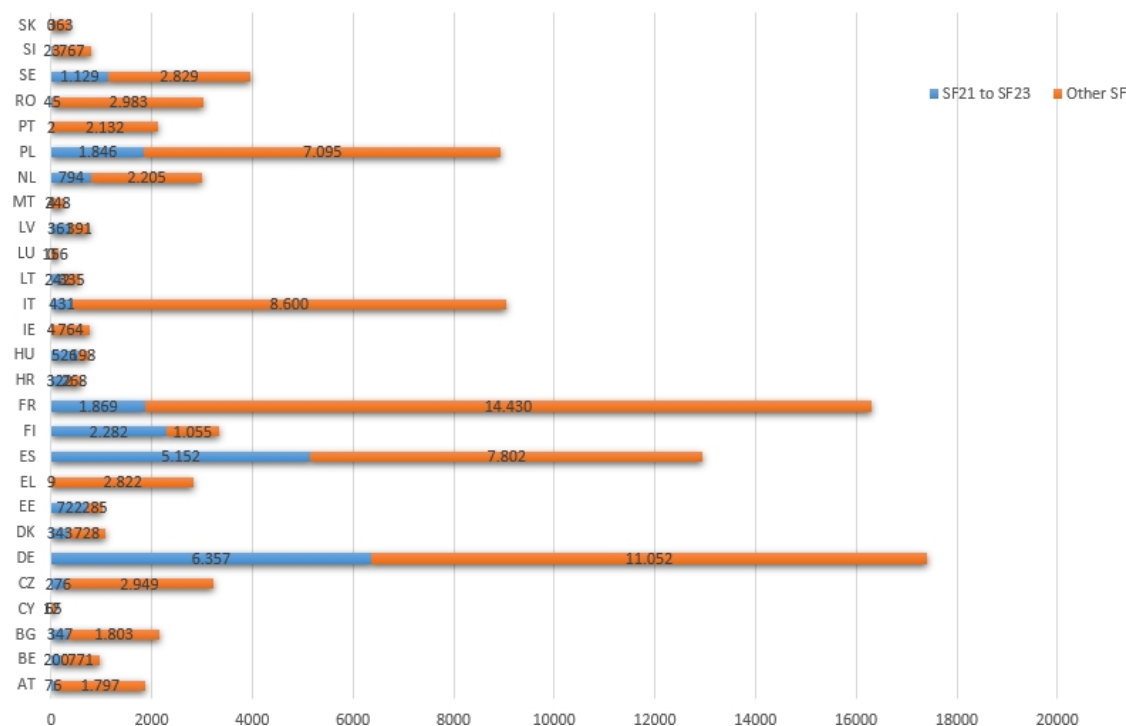
Obrázek 80: Procento oznámení o zadání zakázky zveřejněných podle kódů CPV nebo standardního formuláře relevantního pro zjednodušený režim v letech 2016–2022 podle zemí

Zdroj: vlastní analýza, TED (N=98 267).

Zajímavé je, že členské státy s nejvyšším podílem zveřejnění na standardních formulářích určených pro zjednodušený režim byly ty, které nevedly v celkových úrovních zveřejnění týkajících se služeb spadajících do věcné působnosti zjednodušeného režimu. Nejvyšší podíl vykázalo Maďarsko, kde bylo přibližně 67 % všech oznámení zveřejněno na formulářích pro zjednodušený režim, následované Finskem s téměř 64 % a Estonskem (56 %). Německo bylo jedinou zemí s relativně vysokou úrovní publikací v oblasti služeb, na které se vztahuje zjednodušený režim, přičemž tyto publikace vykazují také vysoký podíl použití standardních formulářů relevantních pro zjednodušený režim (40 %). ES použilo tyto standardní formuláře v 1/3 publikací služeb souvisejících se zjednodušeným režimem. Na druhé straně spektra jsou některé země, které standardní formuláře téměř nepoužívají, a to i přes zveřejňování oznámení týkajících se služeb, na které se vztahuje zjednodušený režim (zejména CY, LU, MT a SK).

Obrázek 81: Oznámení o zadání zakázky zveřejněná pod kódy CPV relevantními pro zjednodušený režim nebo s použitím SF21 až SF23 v letech 2016–2022, podle zemí a typů standardních formulářů [počet]

Zdroj: vlastní analýza, TED (N=98 267).

Závěrem lze říci, že většina zemí vykazuje relativně nízké využívání standardních formulářů určených pro zjednodušený režim v porovnání s celkovým počtem oznámení o zadání zakázky, která by mohla souviset se zjednodušeným režimem. To zřejmě znamená, že mnoho zadavatelů a zadávajících orgánů se rozhodlo pro zadávání zakázek na služby použít klasická pravidla pro zadávání veřejných zakázek namísto zjednodušeného režimu.

Z hlediska hodnoty bylo v rámci režimu zjednodušených postupů za sedm let, na které se tato analýza vztahuje, zveřejněno zadávání veřejných zakázek v hodnotě přibližně 137 miliard EUR. Celkové roční částky se zvýšily z přibližně 12 miliard EUR v roce 2016 na téměř 23,9 miliardy EUR v roce 2019 a v posledních letech mírně poklesly. Porovnáním průměrné roční hodnoty zadávaných zakázek s celkovou hodnotou výzev k podání nabídek zveřejněných v TED lze dospět k závěru, že zjednodušený režim představuje přibližně 3,2 % celkových veřejných zakázek zveřejněných v TED v období, na které se vztahuje tato zpráva. Jelikož podíl z hlediska hodnoty je nižší než podíl vyjádřený počtem oznámení o zadání zakázky (tj. 7 %), lehký režim se obvykle týkal zakázek s nižší hodnotou, než jaká byla obvykle nakupována na trhu.

V celkové hodnotě veřejných zakázek realizovaných v rámci zjednodušeného režimu jasně dominují dva široké sektory (tj. „Zdravotnictví, sociální služby a související služby“ a „Administrativní sociální, vzdělávací, zdravotnické a kulturní služby“).

Zadávání zakázek firmám se sídlem v zahraničí bylo vzácné, ale docházelo k němu – v průměru představovalo 1 % zadávaných zakázek (nebo 1,2 % jejich hodnoty). V některých odvětvích, jako jsou „mezinárodní služby“, zahraniční uchazeči získali až 15 % zakázek, přičemž 1 z 10 firem pocházelo ze zemí mimo EU. Je však třeba poznamenat, že

odvětví s vyšší přímou přeshraniční penetrací představovala relativně nízký podíl na trhu s mírným režimem obecně.

Předmět zadávacího řízení – článek 34 směrnice 2014/25/EU

Články 34 a 35 směrnice 2014/25/EU stanoví mechanismus pro osvobození určitých veřejných zakázek na služby v některých členských státech od použití pravidel pro zadávání veřejných zakázek za jasně definovaných okolností. Tento rámec pro výjimky uznává, že ačkoli veřejné služby v odvětvích vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb jsou nezbytné pro řádné fungování hospodářství a sociální rozvoj v Unii, mohou být za určitých tržních podmínek vystaveny dostatečnému konkurenčnímu tlaku, který činí povinné postupy zadávání veřejných zakázek zbytečnými.

Podle čl. 34 odst. 1 se na smlouvy, jejichž účelem je umožnit činnosti uvedené v člancích 8 až 14 směrnice, nevztahují ustanovení této směrnice, jsou-li splněny dvě podmínky: činnost musí být přímo vystavena hospodářské soutěži a přístup na dotčený trh nesmí být v dotčeném členském státě omezen. Přímá expozice hospodářské soutěži se posuzuje v souladu s čl. 34 odst. 2 s přihlédnutím k charakteristikám výrobků nebo služeb, existenci náhradních nebo nahraditelných výrobků nebo služeb, cenovým podmínkám a skutečné nebo potenciální přítomnosti několika dodavatelů nebo poskytovatelů služeb. Příslušný zeměpisný trh zahrnuje oblast, v níž podniky dodávají a poptávají dané výrobky nebo služby, s dostatečně homogenními podmínkami hospodářské soutěže, které se liší od podmínek v sousedních oblastech.

Procedurální rámec stanovený v článku 35 umožňuje členským státům nebo zadavatelům, pokud to vnitrostátní právo umožňuje, požádat Komisi o potvrzení, že se směrnice nevztahuje na zadávání zakázek na konkrétní činnost. Od vstupu směrnice v platnost obdržela Komise více než padesát formálních žádostí o výjimky v rámci tohoto mechanismu.

Mnohé z těchto žádostí se týkají poštovních a energetických služeb. Nedávným příkladem v poštovním sektoru je rozhodnutí o výjimce ze dne 29. listopadu 2024, které se týká vnitrostátních a mezinárodních standardních služeb doručování balíků na Slovensku. Při vymezení relevantního trhu Komise zjistila, že slovenskí poskytovatelé poštovních služeb nabízejí značný prostor pro substituci na straně nabídky, protože všichni používají stejnou síť a distribuční řetězce pro expresní a standardní služby. Geografický trh je vymezen jako vnitrostátní, pokrývající Slovensko. Na základě svého posouzení Komise dospěla k závěru, že byly splněny obě podmínky podle čl. 34 odst. 1 – přímé vystavení hospodářské soutěži a neomezený přístup na trh –, a tím stanovila, že směrnice 2014/25/EU by se neměla použít.

Dalšími dvěma odvětvími jsou přístavy a letiště a doprava, které byly od roku 2016 předmětem celkem pouze pěti rozhodnutí. Jedno z nejnovějších rozhodnutí bylo přijato dne 18. července 2024 a týká se komerční osobní železniční dopravy ve Švédsku. Na rozdíl od rozhodnutí ve Slovenské republice závěry analýzy trhu provedené Komisí naznačují, že poskytování komerčních služeb osobní železniční dopravy není vystaveno hospodářské soutěži.

ve smyslu článku 34. Směrnice se proto i nadále vztahuje na zakázky, jejichž cílem je umožnit výkon této činnosti ve Švédsku.

Odkazuje na oddíl 4.1.1.1. Rozsah

Směrnice o veřejných zakázkách z roku 2014 zavedly výrazně vyšší počet volitelných ustanovení ve srovnání s rámcem z roku 2004, který obsahoval relativně málo takových možností. Konkrétně směrnice 2014/23/EU zavedla 25 možností, směrnice 2014/24/EU 48 a směrnice 2014/25/EU 42.

Členské státy tyto volitelné možnosti implementovaly do svých systémů v různé míře, jak je podrobně uvedeno v tabulce 86, tabulce 87 a tabulce 88. Míra přijetí se výrazně liší v závislosti na tématu. Například:

- Velká většina členských států zavedla možnost uplatňovat pravidla směrnic na zakázky pod prahovými hodnotami, s některými specifiky (podle směrnic 2014/23/EU a 2014/24/EU). Naproti tomu míra přijetí podle směrnice 2014/25/EU vykazuje mezi členskými státy menší rozdíly.
- Drtivá většina členských států se rozhodla neimplementovat možnost, která stanoví povinnost zadavatelů rozdělit zakázky na části (směrnice 2014/24/EU a 2014/25/EU).
- Všechny členské státy provedly ustanovení o vyhrazených zakázkách, a to buď v plném rozsahu, nebo s určitými omezeními (směrnice 2014/24/EU a 2014/25/EU).

Tabulka 86: Možnosti flexibility pro členské státy a zadavatele podle směrnice 2014/23/EU o koncesích

Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/23/EU	ANO	NE
	<u>Rozšíření působnosti směrnice</u>	*****	*****	*****
1	Konkrétní výjimky z působnosti směrnice, které nebyly vůbec převedeny do vnitrostátního práva NEBO nebyly převedeny v plném rozsahu (včetně spolupráce mezi veřejnými subjekty)	4 odst. 2, 10 (s výjimkou odstavce 11–17, 25 4),	PL RO ES FR FI PT HU LT CZ SK HR LV	MT NL CY BE BG LU EE IT DE DK SE IE EL AT SI
2	Pravidla směrnice se vztahují také na smlouvy pod prahovými hodnotami	8	HU MT SK CZ IT RO HR ES BG FR FI (částečně), IT FI PT PL EL LU AT	NL CY EE DE DK BE IE LT LV SI SE
3	Rozšíření pravidel směrnice na jiné situace než ty, které jsou uvedeny výše		BG ES	HU MT SK NL CZ SE RO HR CY LT BE LU EE IT FR DE DK FI PT IE EL LV AT SI PL
	<u>Zjednodušený režim pro sociální a jiné specifické služby</u>	*****	*****	*****
4		19	nevztahuje se	ES IT LV
	<u>Vyhrazené koncese</u>	*****	*****	*****
5	Převedení ustanovení o vyhrazených koncesích v plném rozsahu	24	HU MT PL NL IT SE RO HR CY ES	CZ LT BG LV
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/23/EU	ANO	NE
			BE LU EE FR DE DK FI PT IE EL AT SK SI CZ	
	<u>Hospodářské subjekty</u>	*****	*****	*****

6	Povinnost právnických osob uvést jméno a kvalifikaci zaměstnanců odpovědných za plnění	26(1) 2 nd pododstavec	HR	Není povinné, ale povoleno v: BG DE IT HU MT NL CZ RO CY ES LT EE FR DK FI PT PL IE EL BE LU LV AT SK SI SE
7	Stanovení standardních podmínek pro to, jak skupiny hospodářských subjektů splňují požadavky týkající se ekonomické a finanční způsobilosti nebo technické a odborné způsobilosti	26(2) 2 nd pododstavec	SK ES IT	MT PL NL CZ SE RO LT BE BG EE FR DK FI PT CY IE EL HU HR LU LV AT SI DE
	<u>Komunikace</u>	*****	*****	*****
8	Pokud již bylo rozhodnuto, volba komunikačního prostředku	29(1)	neplatí	
9	Zavedení povinností v oblasti elektronického zadávání veřejných zakázek, které přesahují povinnosti stanovené ve směrnici.	29(1) 2 nd pododstavec	HU MT SK NL CZ SE LT BG DE PT ES LV DK IT	PL RO HR CY LU EE FR IT BE IE EL FI AT SI
	<u>Horizontální „sociální“ doložka</u>	*****	*****	*****
10	Přijetí nových opatření k zajištění toho, aby hospodářské subjekty při plnění smluv dodržovaly příslušné povinnosti v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva stanovené právem Unie, vnitrostátním právem, kolektivními smlouvami nebo mezinárodními ustanoveními v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva uvedenými v příloze X.	30(3)	HU MT SK CY LT BE BG IT DE FI PT SE EL NL LV AT ES	PL CZ RO HR EE FR DK IE LU SI
	<u>Technické a funkční požadavky</u>	*****	*****	*****
11	Charakteristiky výrobků a služeb se vztahují ke konkrétnímu procesu výroby nebo poskytování (např. úroveň environmentální výkonnosti) (=povinnost)	36(1) 2 nd pododstavec		NL BG EE FR FI PT Možnost stanovená v: LT HU MT PL SK CZ SE HR CY ES BE LU IT DE DK IE EL LV AT SI
	<u>Důvody pro vyloučení</u>	*****	*****	*****
12	Povinné vyloučení hospodářského subjektu, který porušil své povinnosti týkající se placení daní nebo sociálních příspěvků	38(5) 2 nd pododstavec	HU MT SK CZ RO ES LT BE BG LU EE FR DE DK FI PT LV AT SI PL	NL SE CY IT IE HR EL
13	Odchylna od povinného vyloučení stanoveného v čl. 38 odst. 4 a 5	38(6)	MT RO CY LT BE EE FR DK PT IE EL DE HR AT SI SE	HU SK NL ES BG IT FI LU LV PL CZ
Č	Možnost	Článek směrnice 2014/23/EU	ANO	NE
14	Jsou některé/všechny volitelné důvody pro vyloučení uvedené v čl. 38 odst. 4 povinné pro zadavatele?	38(7)	MT PL SK RO ES LT BE BG FR IT DK FI PT LV AT SI HU CZ	NL SE HR CY LU EE DE IE EL

15	Povinnost vyloučit hospodářské subjekty kdykoli v průběhu řízení v případě neplacení daní a sociálních příspěvků nebo v případě existence fakultativních výlučných důvodů	38(8) pododstavec 2 nd	HU MT SK IT BE BG ES EE FR DE DK PT RO EL CZ HR AT SI LV	NL SE CY LT LU FI IE PL
	<u>Kritéria pro udělení</u>	*****	*****	*****
16	Povinné použití kritérií pro udělování ocenění v oblasti životního prostředí, sociální oblasti nebo inovací	41(2) 1 st pododstavec 2 nd věta		HU BG MT PL SK NL CZ SE RO HR ES LT BE LU EE FR IT DE DK FI PT CY IE EL LV AT SI
	<u>Subdodávky</u>	*****	*****	*****
17	Povinnost zadavatelů požádat uchazeče, aby uvedli podíl zakázky, který hodlají zadat třetím stranám, a případné navrhované subdodavatele	42 odst. 2	IT RO ES LT BG LU EL HR LV AT SI	HU SK NL CZ SE CY EE FR DE DK FI PT PL BE IE MT
18	Povinnost hlavního dodavatele uvést jméno, kontaktní údaje a právní zástupce svých subdodavatelů.	42(3) pododstavec 2 nd	HU MT SK CZ IT HR CY ES BG LU EE FR FI PL BE EL PT LT LV AT SI RO	NL SE DE DK IE
19	Povinnosti podle čl. 42 odst. 3 prvního pododstavce se rozšiřují na zakázky na dodávky nebo zakázky na služby jiné než ty, které se týkají služeb poskytovaných v zařízeních pod přímým dohledem zadavatele nebo dodavatelům zapojeným do zakázek na stavební práce nebo služby.	42(3) pododstavec bod a) 4 th	SK HR BG LU FR BE EL LV AT RO ES	PL NL CZ SE CY EE IT DE DK FI PT IE HU LT SI MT
20	Povinnosti podle čl. 42 odst. 3 prvního pododstavce rozšířené na subdodavatele subdodavatelů koncesionáře nebo dále v dodavatelském řetězci.	42(3) pododstavec bod b) 4 th	HR LU FR BE RO LT LV AT SE ES SI	MT PL SK NL CZ CY BG EE I DE DK FI PT IE EL HU
21	Povinnost zadavatelů ověřit, zda existují důvody pro vyloučení subdodavatelů podle čl. 38 odst. 4 až 10	42 odst. 4 písm. b)	MT PL RO HR ES LT BG LU IT FR DE DK PT BE EL LV AT SI	SK NL CZ CY EE FI SE IE HU
22	Povinnost zadavatelů požadovat, aby hospodářský subjekt nahradil subdodavatele v případě nezávazných důvodů pro vyloučení.	42(4)(b)	MT PL SK RO HR ES BG FR IT DK FI EL LV AT HU SI	NL CZ CY LU EE DE SE BE IE PT LT
23	Zavedení přísnějších pravidel odpovědnosti podle vnitrostátního práva	42(5)	IT ES	MT PL SK NL CZ SE RO HR CY LT BG LU EE FR DE
Č	Možnost	Článek směrnice 2014/23/EU	ANO	NE
				DK FI PT BE IE EL HU LV AT SI

24	Pokud byla přijata opatření podle čl. 42 odst. 1 a 3, je jejich použitelnost omezena na určité typy smluv, určité kategorie zadavatelů nebo hospodářských subjektů nebo na určité částky?	42(6)	BE RO	MT PL SK NL CZ SE CY ES LT BG LU EE FR IT DE DK FI PT IE EL HU HR LV AT SI
	<u>Změny</u>	*****	*****	*****
25	Převedení ustanovení o změnách koncesních smluv v plném rozsahu	43	HU MT PL NL IT SE CY LT BE BG LU EE FR DE DK FI PT IE AT SI RO CZ ES	EL HR SK LV

Tabulka 87: Možnosti flexibility pro členské státy a zadavatele podle směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek

Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/24/EU	ANO	NE
	<u>Rozšíření rozsah rozsah působnosti směrnice</u>	*****	*****	*****
1	Konkrétní výjimky smluv o poskytování služeb z působnosti směrnice, které nebyly vůbec provedeny do vnitrostátní právo NEBO nejsou převedeny v plném rozsahu	10	PL RO ES DE PT LV BE HR CZ	BG HU LT MT SK NL IT SE CY SI IE EE DK FI LU EL AT
2	Ustanovení o výjimce pro spolupráci mezi veřejnými subjekty nebyla vůbec převedena do vnitrostátního práva NEBO nejsou převedena v plném rozsahu	12	LT FI PL HU	BG HR MT FR NL CZ SE RO BE CY ES SI IE EE IT DE DK PT LU LV EL AT SK
3	Pravidla směrnice platná také pro smlouvy pod prahovými hodnotami	4	BG HR HU LT MT PL IT RO BE CY ES SI SK FI PT LU LV EL AT CZ	NL IE EE SE FR DE DK
4	Rozšíření pravidel směrnice na jiné situace než ty, které jsou uvedeny výše		BG HU ES CZ	HR LT MT PL SK FR NL SE RO BE CY SI IE EE IT DE FI PT LU LV EL AT DK
	<u>Dodatečná flexibilita/zjednodušení pro zadavatele (CA)</u>	*****	*****	*****
5	Zjednodušená pravidla pro zveřejňování informací pro subdodávky centrální orgány (použití předběžných oznámení namísto oznámení o zakázce v případě omezeného a soutěžního řízení s vyjednáváním)	26(5)	BG HU LT CZ SE CY IE FR IT DE LU EL AT	MT PL SK NL RO BE ES SI EE DK FI PT LV HR
6	Jednání bez předchozího zveřejnění zpřístupněné orgánům pro schvalování v plném rozsahu	26(6) 32	BG HR HU LT MT PL SK NL CZ IT SE RO BE CY ES SI IE EE FR DE DK FI PT LU LV EL AT	
Č	Možnost	Článek směrnice 2014/24/EU	ANO	NE
7	Nastavení časového vzájemnou vzájemné dohody subcentrálních orgánů	28(4) 29(1) posl ední věta	BG HU LT SK NL CZ SE CY IE IT DE DK FI LU EL HR AT	MT PL RO BE ES SI EE PT LV

8	Možnost pro certifikační orgány přezkoumat nabídky před ověřením neexistence důvodů pro vyloučení	56(2)	BG HU LT MT PL SK NL CZ SE CY SI IE EE FR DE DK FI LU LV IT EL BE HR RO AT	ES PT
9	Možnost pro CA požádat EO o předložení, doplnění, objasnění nebo doplnění informací nebo dokumentace.	56(3)	BG HR HU LT MT PL SK NL CZ IT SE RO BE CY ES SI IE EE FR DE DK FI PT LU LV EL AT	
	<u>Centrální nákupní orgány (CPB)</u>	*****	*****	*****
10	Možnost, aby CA nakupovaly dodávky a/nebo služby od CPB nabízející velkoobchodní služby (článek 2 odst. 1 bod 14 písm. a)	37(1) 1 st pododstavec	BG HR HU MT LT PL SK FR NL CZ IT SE BE CY ES SI IE EE DE DK FI PT LU LV EL RO AT	
11	Možnost, aby certifikační orgány nakupovaly zboží a/nebo služby od CPB poskytujícího zprostředkovatelské služby (čl. 2 odst. 1 bod 14 písm. b))	37(1) 2 nd pododstavec	BG HR HU LT MT PL SK FR NL CZ IT SE BE CY ES SI IE EE DE DK FI PT LU LV EL RO AT	
12	Povinnost certifikačních autorit využívat služby CPB nebo jedné či více konkrétních CPB poskytujících velkoobchodní služby (čl. 2 odst. 1 bod 14 písm. a)	37(1) 3 rd pododstavec	BG LT PL SK CY EL ES SI IE EE PT LV AT HU	HR MT FR NL CZ IT SE BE DE DK FI LU RO
13	Povinnost certifikačních orgánů využívat služby CPB nebo jednoho či více konkrétních CPB poskytujících zprostředkovatelské služby (čl. 2 odst. 1 bod 14 písm. b))	37 odst. 1 3. pododstavec	BG HU LT PL SK IT CY EL ES IE EE PT LV AT SE	HR MT FR NL CZ BE SI DE DK FI LU RO
14	Omezení pro certifikační orgány při využívání služeb certifikačních orgánů umístěných v jiných členských státech	39(2) 2 nd pododstavec	BG HU SK	HR LT MT PL FR NL CZ SE RO BE ES CY SI IE EE DE DK FI PT LU LV EL AT IT
	<u>Rozdělení na části</u>	*****	*****	*****
15	Možnost pro certifikační orgány kombinovat několik nebo všechny části	46(3)	LT MT SK FR NL SE RO CY ES IE EE IT DE DK FI PT PL LU LV EL HR CZ AT	BG HU BE SI
16	Povinnost pro CA rozdělit rozdělit smlouvy na části	46(4)	BG LT FR SI IT DE PT LU ES	HR HU MT PL SK CZ SE RO BE CY IE EE DK FI LV EL NL AT
	<u>eProcurement</u>	*****	*****	*****
17	Povinné používání elektronických katalogů	36(1) 2 nd pododstavec	RO	BG HR HU LT MT PL SK NL CZ SE BE ES CY SI IE EE FR IT DE DK FI PT LU LV EL AT
18	Odložení přechodu na elektronickou komunikaci do 18. října 2018	90(2) 1 st pododstavec	BG HU PL SK NL CZ IT RO CY BE IE	HR LT MT SE ES PT LV
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/24/EU	ANO	NE
			EE SI FR DE DK FI LU EL AT	

19	Odložení přechodu na elektronickou komunikaci pro ústřední nákupní orgány do 18. dubna 2017	90(2) pododstavec	2 nd	BG HU PL NL CZ RO CY IE FR DE SI DK FI LU LV EL AT	HR LT MT SE ES PT BE IT SK
20	Odložení výlučného používání ESPD v elektronické podobě do 18. dubna 2018	90(3)		BG HR PL NL CZ IT RO CY BE IE FR DE DK FI LU EL	LT MT SK SE ES SI EE PT AT HU LV
21	Odložení možnosti, aby zadavatelé veřejných zakázek nepředkládali podpůrné dokumenty, pokud příslušný orgán již tyto dokumenty má, do 18. října 2018	90(4)		HU RO CY IE FR DK LU AT	BG HR LT MT PL SK NL CZ SE ES SI EE IT DE FI PT LV EL BE
22	Odložení povinného používání systému e-Certis do 18. října 2018	90(5)		BG HR CZ RO CY IE FR DE DK LU EL AT	LT MT PL SK NL SE ES SI EE IT FI PT LV BE HU
	<u>Horizontální „sociální“ doložka</u>	*****		*****	*****
23	Přijetí nových opatření k zajištění toho, aby při plnění smluv dodavatelé organizace dodržovaly příslušné povinnosti v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva stanovené právem Unie, vnitrostátním právem, kolektivními smlouvami nebo mezinárodními ustanoveními v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva uvedenými v příloze X.	18 odst. 2		BG HU LT MT RO BE CY SI IE IT FR DE FI PT LV SE EL NL ES SK AT	PL CZ EE DK LU HR
	<u>Důvody pro vyloučení</u>	*****		*****	*****
24	Povinné vyloučení EO ze strany certifikačních orgánů v případě porušení jejich povinností týkajících se placení daní nebo sociálních odvodů	57(2) pododstavec	2 nd	BG HR HU LT SK FR CZ IT RO BE ES SI IE EE DE DK FI PT LU LV EL AT PL	NL SE CY MT
25	Odchylka od povinného vyloučení stanoveného v čl. 57 odst. 1 a 2	57(3)		BG MT FR CZ SE RO BE CY SI IE EE DE DK PT EL LT NL HR AT SK LV 19	HU PL ES IT FI LU
26	Jsou některé/všechny fakultativní důvody pro vyloučení uvedené v článku 57 odst. 4 povinné pro certifikační orgány?	57(4) pododstavec	1 ¹	BG HU MT PL SK FR CZ RO ES BE IT DK FI PT LV EL LT AT	HR NL SE CY SI IE EE DE LU
27	Nevyloučení EO, pokud je schopno plnit smlouvu v případě, že by mělo být vyloučeno na základě čl. 57 odst. 4 písm. b) (tj. úpadek, platební neschopnost atd.)	57(4) pododstavec	2 nd	BG PL FR RO CY SI IE IT PT LU EL HR SE AT HU	LT MT SK NL CZ BE ES EE DE DK FI LV
28	Povinnost certifikačních orgánů vyloučit EO kdykoli v průběhu řízení, pokud se ukáže, že EO spadá pod nepovinné důvody pro vyloučení podle článku 57 odst. 4	57(5) pododstavec	odst. 2	BG HU SK FR RO ES IT DK FI PT LV BE LT HR AT CZ	MT NL SE CY SI IE EE DE PL LU EL
29	Povinnost certifikačních orgánů požadovat nahrazení subjektu, na který se EO spoléhá, EO v případě, že	63(1) pododstavec	2 nd	BG HU LT SK FR RO ES IT DK FI PT PL LV HR AT 16	SE NL CZ CY SI IE EE DE LU EL BE
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/24/EU		ANO	NE
	č. _____ nepovinné důvodů pro vyloučení				

	<u>Seznam schválených hospodářských subjektů</u>	*****	*****	*****
30	<u>Existence/vytvoření seznamu (seznamů) schválených hospodářských subjektů</u>	64	BG HU SK CZ RO BE CY ES EE IT DE DK PT LU EL	LT MT PL NL SE SI IE FR FI LV HR AT
	<u>Vyhrazené zakázky</u>	*****	*****	*****
31	Transpozice z <u>ustanovení o vyhrazených zakázkách</u>	20	BG HR HU LT MT PL FR NL CZ IT SE RO CY ES BE SI IE EE DE DK FI PT LU LV EL AT SK	
	<u>Kritéria pro zadání zakázky</u>	*****	*****	*****
32	Zákaz pro CA používat jako jediné kritérium pro zadání zakázky „pouze cenu“ nebo „pouze náklady“ kritéria	67(2) posl ední pododstavec	HU PL CZ IT RO CY SI FR FI LV EL LT HR AT	BG SK MT NL SE IE EE DE DK PT LU BE ES
33	Povinnost certifikačních orgánů <u>používat specifická kritéria pro udělování certifikátů</u> , např. udržitelný rozvoj, spravedlivý obchod, ekologické zadávání veřejných zakázek, sociální kritéria, kritéria inovace, emise CO2 z automobilů	67(2)	BG SI IT LV RO, LT	HU PL SK MT NL CZ SE BE CY ES IE EE FR DE DK FI PT LU EL HR AT
34	Existence/přijetí národní metody pro výpočet <u>nákladů životního cyklu</u>	68	BG HR HU	LT MT PL SK NL CZ SE RO BE CY ES SI IE EE FR IT DE DK FI PT LU LV EL AT
	<u>Subdodávky</u>	*****	*****	*****
35	Povinnost CA požádat uchazeče, aby uvedli <u>podíl zakázky, který hodlají zadat třetím stranám a any proposed subdodavatelé</u>	71(2)	BG HR IT RO ES SI LV EL LT AT	HU SK NL CZ SE CY IE EE FR DE DK FI PT BE PL MT
36	Možnost <u>přímých plateb subdodavatelům</u>	71(3)	BG HR LT PL SK FR CZ IT CY SI PT LU LV EL BE ES	MT NL SE RO IE EE DE DK FI AT HU
37	Povinnost hlavního dodavatele uvést <u>jméno, kontaktní údaje a právní zástupce svých subdodavatelů</u>	71(5) 2 nd pododstavec	BG HR HU LT SK FR CZ IT ES SI EE DK FI PT LU LV EL BE CY AT	MT NL SE RO IE DE PL
38	Povinnosti podle čl. 71 odst. 5 pododstavec <u>se vztahují i na zakázky na dodávky nebo zakázky na služby, které se netýkají služeb poskytovaných v zařízeních pod přímým dohledem CA, nebo na dodavatelům zapojeným do smluv o dílo nebo o poskytování služeb.</u>	71(5) 5 th pododstavec bod a)	BG HR LT SK ES SI FR IT LU LV EL BE HU AT DK	MT NL CZ SE RO CY IE EE DE FI PT PL
39	Povinnosti podle čl. 71 odst. 5 1-pododstavec <u>rozšířené na subdodavatele subdodavatelů hlavního dodavatele nebo dále dále v dodavatelském řetězci.</u>	71(5) 5 th pododstavec bod b)	PT LU LV EL BE AT ES IT	BG HR LT PL SK NL CZ RO CY SI IE EE FR DE DK FI SE MT HU
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/24/EU	ANO	NE
40	<u>Povinnost certifikačních orgánů ověřit, zda existují důvody pro vyloučení subdodavatelů podle čl. 57</u>	71 odst. 6 písm. b)	BG HU MT FR RO ES SI IT DE PT LU LV BE LT HR EL AT	SK NL CZ CY IE EE DK FI PL SE

41	Povinnost certifikačních orgánů požadovat, aby EO nahradil subdodavatele v případě <u>nezávazných důvodů pro vyloučení</u> .	71 odst. 6 písm. b)	BG HU MT PL SK FR RO ES SI IT DK FI PT LU LV LT HR EL AT	NL CZ CY IE SE EE DE BE
42	Zavedení <u>přísnějších pravidel odpovědnosti</u> podle vnitrostátního práva nebo <u>přijetí ještě přísnějších opatření na vnitrostátní úrovni v oblasti přímých subdodavatelům</u>	71(7)	HR IT LU ES	BG LT MT SK NL CZ SE RO CY SI IE EE FR DE DK FI PT PL LV EL BE HU AT
43	Pokud byla přijata opatření podle čl. 71 odst. 3, 5 a 6, je jejich použitelnost omezena na určité typy smluv, určité kategorie CA nebo EO nebo určitých částek?	71(8)	PL SI IT FR LV DK BE HU	BG LT MT SK CZ RO CY ES IE EE FI PT LU EL BE HR AT
	<u>Nenormálně nízké nabídky</u>	*****	*****	*****
44	Přijetí <u>definice/souboru kritérií pro určení</u> abnormálně nízkých nabídek na vnitrostátní úrovni	69	BG LT SK IT SI PL BE HR ES LV	HU MT FR NL CZ SE CY IE EE DE DK FI PT LU EL RO AT
	<u>Úprava smluv</u>	*****	*****	*****
45	Transpozice ustanovení o změnách smluv v plném rozsahu	72	LT MT PL SK NL IT SE BE CY IE EE FR DE DK FI LU AT ES	BG HU CZ RO SI PT EL HR LV -
	<u>Zjednodušený režim pro sociální a jiné specifické služby</u>	*****	*****	*****
46	Pokud již bylo rozhodnuto, stručně vysvětlíte <u>režim</u> , který se bude vztahovat na sociální a jiné specifické služby	76(1)	neplatí	
47	<u>Povinnost veřejných zadavatelů zadávat</u> zakázky pouze na základě <u>nejlepšího poměru ceny a kvality</u> , s přihlédnutím ke kritériím kvality a udržitelnosti sociálních služeb.	76(2)	PL IT RO CY ES	BG HU LT MT SK NL CZ SE BE SI IE EE FR DE DK FI PT LU LV EL HR AT
48	Transpozice možnosti certifikačních orgánů vyhrazovat smlouvy za konkrétních podmínek a pro služby uvedené v článku 77	77	HR HU MT PL FR IT RO BE CY SI IE EE DK PT LU EL ES SE AT	BG LT SK NL CZ DE FI LV

Tabulka 88: Možnosti flexibility pro členské státy a zadavatele podle směrnice 2014/25/EU o zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb

Č	Možnost	Článek směrnice 2014/25/EU	ANO	NE
	<u>Rozšíření působnosti směrnice</u>	*****	*****	*****
1	Konkrétní výjimky ze smluv o poskytování <u>služeb</u> z působnosti směrnice, které nebyly vůbec převedeny do vnitrostátního práva NEBO nebyly převedeny v plném rozsahu	21	PT LV BE CZ FR ES	BG HR HU LT MT PL SK NL IT SE RO CY SI EE IE DE DK FI LU EL AT
2	Ustanovení o výjimce pro spolupráci <u>mezi veřejnými subjekty, která není</u>	28	LT PL	BG HR HU MT FR CZ NL SE RO ES BE
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/25/EU	ANO	NE
	převedeno do vnitrostátního práva NEBO nepřevedeno v plném rozsahu rozsahu			CY SI EE IE IT DE DK FI PT LU LV EL AT SK PL

3	Pravidla směrnice se vztahují také na smlouvy <u>pod prahovými hodnotami</u>	15	BG HR HU LT MT IT RO ES BE SI PT CY EL AT CZ	PL FR SE NL EE IE DE DK FI LU LV SK
4	Ustanovení o <u>výjimkách pro zakázky</u> <u>žadované přidruženému podniku nebo</u> <u>společnému podniku</u> , která nebyla vůbec převedena do vnitrostátního práva NEBO nejsou převedeny v plném rozsahu	29, 30		BG HR HU MT PL SK FR CZ NL SE RO ES BE CY SI EE IE IT DE DK FI PT LU LV EL AT LT
5	Vyloučení <u>průzkumu ropy a (zemního)</u> <u>plynu</u> , které nebylo převedeno do vnitrostátního práva	14 ve srovnání s čl. 7 písm. a) směrnice 2004/17/ES		BG HR HU LT MT PL SK FR CZ NL SE RO ES BE CY SI EE IE IT DE DK FI PT LU LV EL AT
6	Vyloučení <u>některých „jiných služeb než</u> <u>poštovních služeb“</u> , které nebyly převedeny do vnitrostátního práva: elektronické služby s přidanou hodnotou; finanční služby, filatelistické služby, logistické služby (viz seznam v bodech a) až d) článku 7 směrnice 2014/24/EU)	13 písm. c) ve srovnání s čl. 6 odst. 2 písm. c) směrnice 2004/17/ES (2: a 4- až 6- odrážka)		BG HR HU LT PL SK FR CZ NL IT SE RO ES BE CY SI EE IE DE DK FI PT LU LV EL AT MT
7	Rozšíření pravidel směrnice na <u>jiné situace</u> než ty, které jsou uvedeny výše		BG HU ES	HR LT MT PL SK FR CZ NL SE RO BE CY SI EE IE IT DE DK FI PT LU LV EL AT
	<u>Činnosti přímo vystavené hospodářské soutěži</u>	*****	*****	*****
8	Možnost, aby CE podala žádost o výjimku Komisi	35(1)	BG HR HU LT MT SK CZ NL IT SE RO ES BE CY SI IE FR DE FI PT PL LU LV AT	DK EE
	<u>Dodatečná flexibilita/zjednodušení pro</u> <u>žadavatele (CA) a/nebo zadávající</u> <u>subjekty (CE)</u>	*****	*****	*****
9	<u>Jednací řízení bez předchozího</u> výzvy k podání nabídek, který je v plném rozsahu k dispozici CE	44(5)	BG HR HU LT MT PL SK CZ NL IT SE RO ES BE CY SI EE FR DE DK FI PT LU LV EL AT	
10	Možnost, aby CE <u>přezkoumaly nabídky před</u> <u>ověřením neexistence důvodů pro vyloučení</u>	76(7)	BG HU LT MT PL SK CZ NL SE BE CY SI EE IE FR FI LU LV EL HR DE RO AT DK	ES IT P
11	Možnost, aby certifikační orgány <u>požádaly</u> <u>provozovatele elektronických služeb o</u> <u>předložení, doplnění, objasnění nebo</u> <u>doplnění informací nebo dokumentace</u>	76(4)	BG HR HU LT MT PL SK CZ NL IT SE RO ES BE CY SI EE IE FR DE DK FI PT LU LV EL AT	
	<u>Centrální nákupní orgány (CPB)</u>	*****	*****	*****
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/25/EU	ANO	NE

12	<u>Možnost pro CE získávat dodávky a/nebo služby od CPB nabízejícího velkoobchodní služby (článek 2 odst. 10 písm. a)</u>	55 (1) 1 st pododstavec	BG HR HU LT MT PL SK FR CZ NL IT SE ES BE CY SI EE IE DE DK FI PT LU LV EL RO AT	
13	<u>Možnost, aby CE nakupovaly dodávky a/nebo služby od CPB poskytujícího zprostředkovatelské služby (čl. 2 odst. 10 písm. b)</u>	55(1) 2 nd pododstavec	BG HR HU LT MT PL SK FR CZ NL IT SE ES BE CY SI EE IE DE DK FI PT LU LV EL RO AT	
14	<u>Povinnost CE využívat CPB nebo jednu či více konkrétních CPB nabízejících velkoobchodní služby (čl. 2 odst. 10 písm. a)</u>	55(1) 3 rd pododstavec	CY EE IE LT PT, FI PL HU	BG HR MT SK FR CZ NL IT SE ES BE SI DE DK FI LU LV EL RO AT
15	<u>Povinnost CE využívat CPB nebo jednu či více konkrétních CPB nabízejících zprostředkovatelské služby (Článek 2 odst. 10 písm. b)</u>	55(1) 3. pododstavec	BG CY EE IE LT PT PL HU SE	HR MT SK FR CZ NL IT ES BE SI DE DK FI LU LV EL RO AT
16	<u>Omezení pro CE při využívání služeb CPB se sídlem v jiných členských státech</u>	57(2) 2 nd pododstavec	BG SK IT HU	HR LT MT PL FR CZ NL SE RO ES BE CY SI EE IE DE DK FI PT LU LV EL AT
	<u>Rozdělení na části</u>	*****	*****	*****
17	<u>Možnost pro CE kombinovat několik nebo všechny loty</u>	65(3)	LT MT SK FR NL SE RO ES CY EE IE IT DE DK FI PT PL LU LV EL HR CZ A	BG HU SI BE
18	<u>Povinnost pro CE rozdělit rozdělit smlouvy na části</u>	65(4)	BG FR IT SI DE PT ES	HR HU LT MT PL SK CZ SE RO BE CY EE IE DK FI LU LV EL NL AT
	<u>Elektronické zadávání veřejných zakázek</u>	*****	*****	*****
19	<u>Povinné používání elektronických katalogů</u>	54(1) 2 nd pododstavec	RO	BG HR HU LT MT PL SK CZ NL IT SE ES BE CY SI EE IE FR DE DK FI PT LU LV EL RO AT
20	<u>Odložení přechodu na elektronickou komunikaci do 18. října 2018</u>	106(2) 1 st pododstavec	BG HU PL SK CZ NL IT RO BE CY EE IE FR DE DK FI LU EL SI AT	HR LT MT SE ES PT LV
21	<u>Odložení přechodu na elektronickou komunikaci pro ústřední nákupní orgány do 18. dubna 2017</u>	106(2) 2 nd pododstavec	BG HU PL CZ NL IT RO CY IE FR DE DK FI LU LV SI AT 17	HR LT MT SE ES EE PT BE EL SK
	<u>Horizontální „sociální“ doložka</u>	*****	*****	*****
22	<u>Přijetí nových opatření k zajištění toho, aby při plnění smluv dodavatelské organizace dodržovaly příslušné povinnosti v oblasti environmentálního, sociálního a pracovního práva stanovené právem Unie, vnitrostátními právy, kolektivními smlouvami nebo mezinárodními environmentálními, sociálními</u>	36(2)	BG HU LT MT SK RO BE CY SI IE FR IT DE FI PT LV SE EL NL AT ES	PL CZ EE DK LU HR
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/25/EU	ANO	NE

	a ustanoveních pracovního práva v příloze XIV.			
	<u>Důvody pro vyloučení</u>	*****	*****	*****
23	Jsou některé/všechny <u>fakultativní důvody pro vyloučení</u> uvedené v čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24/EU součástí důvodů pro vyloučení, které mají používat CE/CA?	80(1) pododstavec ^{3.}	BG HR HU LT PL SK FR CZ NL RO ES CY SI EE IT DE FI PT LU LV BE EL AT DK	MT SE IE
24	<u>Povinnost CE požadovat nahrazení EO subjektu, na který se EO spoléhá, v případě neexistují povinné důvody pro vyloučení, na které se CE odvolává</u>	79(2) pododstavec ^{2nd}	BG HU MT SK FR SE RO ES IT DK FI PT PL LU LV HR AT	LT CZ NL CY EE IE DE EL BE SI
	<u>Vyhrazené smlouvy</u>	*****	*****	*****
25	Transpozice z <u>ustanovení o vyhrazených zakázkách</u>	38	BG HR HU LT MT PL FR CZ NL IT SE RO ES BE CY SI EE IE DE DK FI PT LU LV EL AT SK	
	<u>Kritéria pro zadání zakázky</u>	*****	*****	*****
26	Zákaz pro veřejné zadavatele používat jako jediné kritérium pro zadání zakázky „pouze cenu“ nebo „pouze náklady“	82(2) posl ední pododstavec	HU PL CZ IT RO CY SI FR FI LT HR AT LV	BG MT SK NL SE ES BE EE IE DE DK PT LU EL
27	Povinnost zadavatelů <u>používat specifická kritéria pro zadání zakázky</u> , např. udržitelný rozvoj, spravedlivý obchod, ekologické zadávání veřejných zakázek, sociální kritéria, kritéria inovací, CO2 emise automobilů emise	82(2)	IT LV RO LT	BG HU MT PL SK CZ NL SE ES BE CY SI EE IE FR DE DK FI PT LU EL HR AT
28	Existence/přijetí národní metody pro výpočet <u>nákladů životního cyklu</u>	83	HR HU	BG LT PL SK CZ NL SE RO ES BE CY SI EE IE IT FR DE DK FI PT LU LV EL MT AT
	<u>Subdodávky</u>	*****	*****	*****
29	Povinnost zadavatelů požádat uchazeče, aby uvedli <u>podíl zakázky</u> , který hodlají zadat třetím stranám a any proposed subdodavatele	88(2)	BG HR HU IT RO ES SI LV EL LU AT	LT SK CZ NL SE PL CY EE IE FR DE DK FI PT BE
30	Možnost <u>přímých plateb</u> subdodavatelům	88(3)	RO BG HR LT PL SK FR CZ IT CY SI PT LU LV EL BE ES	MT NL SE EE IE DE DK FI AT HU
31	Povinnost hlavního dodavatele uvést <u>jméno, kontaktní údaje a právní zástupce svých subdodavatelů</u>	88(5) pododstavec ^{2nd}	BG HR LT SK FR CZ IT RO ES SI EE FI LU LV EL BE PT AT CY HU	MT NL SE IE DE DK PL
32	Povinnosti podle čl. 88 odst. 5 ¹ pododstavec rozšířené na <u>zakázky na dodávky</u> nebo <u>zakázky na služby</u> jiné než ty, které se týkají služeb poskytovaných v zařízeních pod přímým dohledem CE, nebo na dodavatelům zapojeným do smluv o dílo nebo o poskytování služeb.	88(5) pododstavec bod a) ^{5th}	BG HR SK SI IT FR LU LV EL BE HU AT ES	CZ NL SE RO CY EE IE DE DK FI PT LT MT PL
Č.	Možnost	Článek směrnice 2014/25/EU	ANO	NE

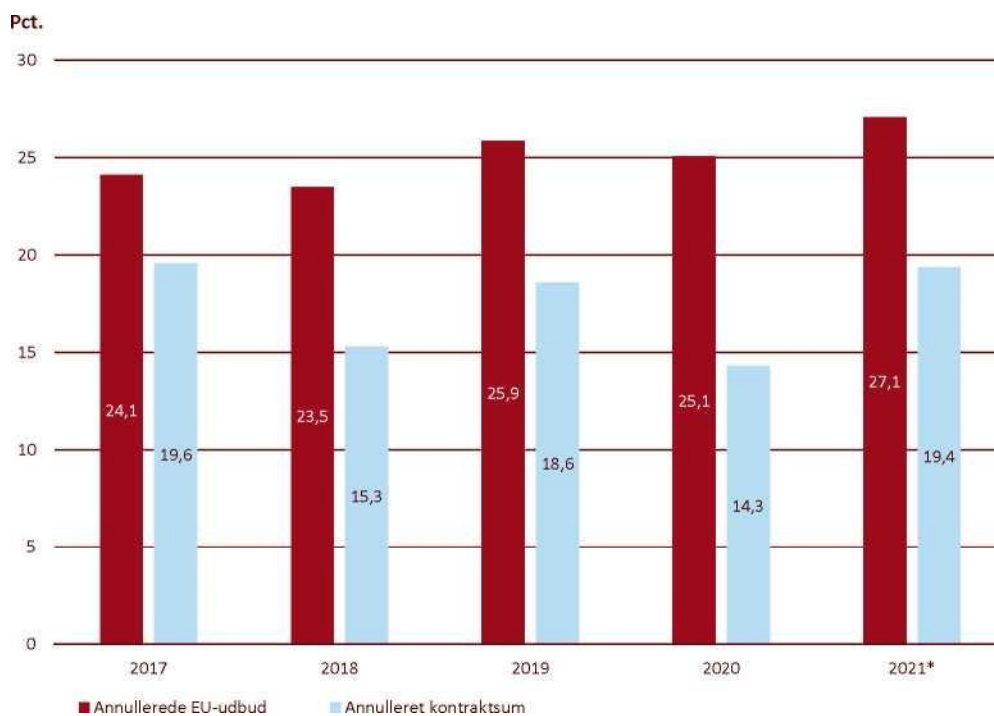
33	Povinnosti podle čl. 88 odst. 5 pododstavec 1 se vztahují i na subdodavatele subdodavatelů hlavního dodavatele nebo na další dále v dodavatelském řetězci.	88(5) 5 th pododstavec bod b)	LV EL BE LU AT ES	BG HR LT PL SK CZ NL RO CY SI EE IE FR IT DE DK FI PT SE HU MT
34	Povinnost certifikačních orgánů ověřit, zda existují důvody pro vyloučení subdodavatelů podle čl. 57 směrnice 2014/24/EU	88 odst. 6 písm. b)	BG HU LT MT FR RO ES SI IT DK PT LU LV BE HR AT DE	SK CZ NL CY EE IE FI PL SE EL
35	Povinnost certifikačních orgánů požadovat, aby EO nahradil subdodavatele v případě nezávazných důvodů pro vyloučení.	88(6) bod b)	BG HU LT MT PL SK FR RO ES SI IT DK FI PT LU LV HR AT	CZ NL CY EE IE DE SE EL BE
36	Stanovení přísnějších pravidel odpovědnosti podle vnitrostátního práva nebo podrobnější informace o přímých platbách subdodavatelům	88(7)	HR IT LU ES	BG LT MT SK CZ NL SE RO CY SI EE IE FR DE DK FI PT PL LV EL BE HU AT
37	Pokud byla přijata opatření podle čl. 88 odst. 3, 5 a 6, je jejich použitelnost omezena na určité typy smluv, určité kategorie CE/CA nebo EO nebo určitých částek?	88(8)	PL SI IT FR LV HU BE (pro 88(5) a záleží na 88(6)) 6(5)	BG LT MT SK CZ RO ES CY EE DE DK FI PT LU EL BE HR AT
	<u>Abnormálně nízké nabídky</u>	*****	*****	*****
38	Přijetí definice/souboru kritérií na vnitrostátní úrovni pro definici abnormálně nízké nabídky	84	BG LT IT SI PL BE HR RO LV ES	HU MT FR CZ NL SE CY EE IE DE DK FI PT LU AT SK
	<u>Úpravy smluv</u>	*****	*****	*****
39	Transpozice ustanovení o změnách smluv v plném rozsahu	89	LT MT PL SK NL IT SE RO ES BE CY EE IE FR DE DK FI LU AT CZ	BG SI PT EL HR HU LV
	<u>Zjednodušený režim pro sociální a jiné specifické služby</u>	*****	*****	*****
40	Pokud již bylo rozhodnuto, stručně vysvětlíte režim, který se bude vztahovat na sociální a jiné specifické služby	93(1)	neplatí	
41	Povinnost veřejných zadavatelů zadávat zakázky pouze na základě nejlepšího poměru ceny a kvality, s přihlédnutím ke kvalitě a udržitelnosti kritéria pro sociální služby	93(2)	PL IT RO CY ES	BG HU LT MT SK CZ NL SE BE SI EE IE FR DE DK FI PT LU LV EL HR AT
42	Transpozice možnosti, aby CE rezervovaly smlouvy za specifických podmínek a pro identifikovaných služeb podle článku 94	94	HR HU MT PL FR IT RO BE CY SI EE IE DK PT LU EL AT SE ES	BG LT SK CZ NL DE FI LV

Zrušení

Podle nedávné zprávy byla čtvrtina dánských veřejných zakázek EU zveřejněných během prvních tří čtvrtletí roku 2021 následně zrušena (obrázek 82, s. 216). Údaje za rok 2021 jsou předběžné, ale naznačují mírný nárůst oproti roku 2020, kdy bylo zrušeno něco přes 25 % zadávaných zakázek. Zrušení zakázek může vést ke zvýšení transakčních

jak pro zadavatele, tak pro uchazeče, protože zadavatelé a společnosti investují prostředky do organizace veřejných zakázek³⁵⁷.

Obrázek 82: Podíl zrušených výběrových řízení a zakázek, 2017–2021

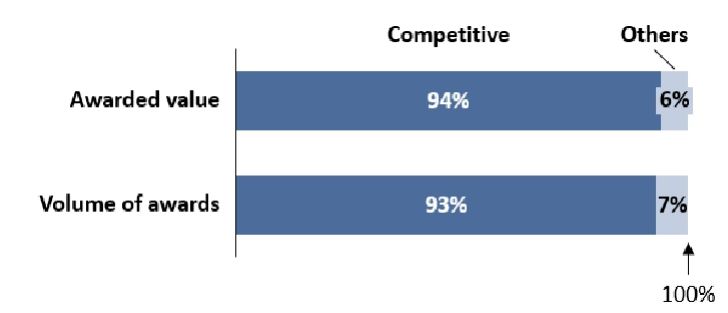
Poznámka: Na základě 11 696 zadávacích řízení rozdělených do 31 059 zakázek zveřejněných v období od roku 2017 do třetího čtvrtletí roku 2021. Všechna zadávací řízení byla dokončena před 1. květnem 2022 oznámením o zadání zakázky. Uzavřeny jsou jak veřejné zakázky, tak rámcové dohody. Profilaktická oznámení, včetně výzev k podání nabídek, které byly po zrušení předloženy k jednání, nejsou zahrnuta do výkazu účtů. Poznámky s chybějící hodnotou zakázky byly nahrazeny průměrnou hodnotou za rok výzvy k podání nabídek, objednávek, typu zakázky a údajem o tom, zda byla zakázka zadána jako rámcová smlouva nebo veřejná zakázka. U rámcových smluv se použije odhadovaná maximální hodnota pro celou dobu trvání rámcové smlouvy.

* Odhad pro rok 2021 vychází z prvních tří čtvrtletí roku 2021.

Zdroj: Mapování dánských veřejných zakázek EU Úřadem pro hospodářskou soutěž a spotřebitele na základě databáze TED.

Odkazuje na oddíl 4.1.1.2. Procedurální aspekty

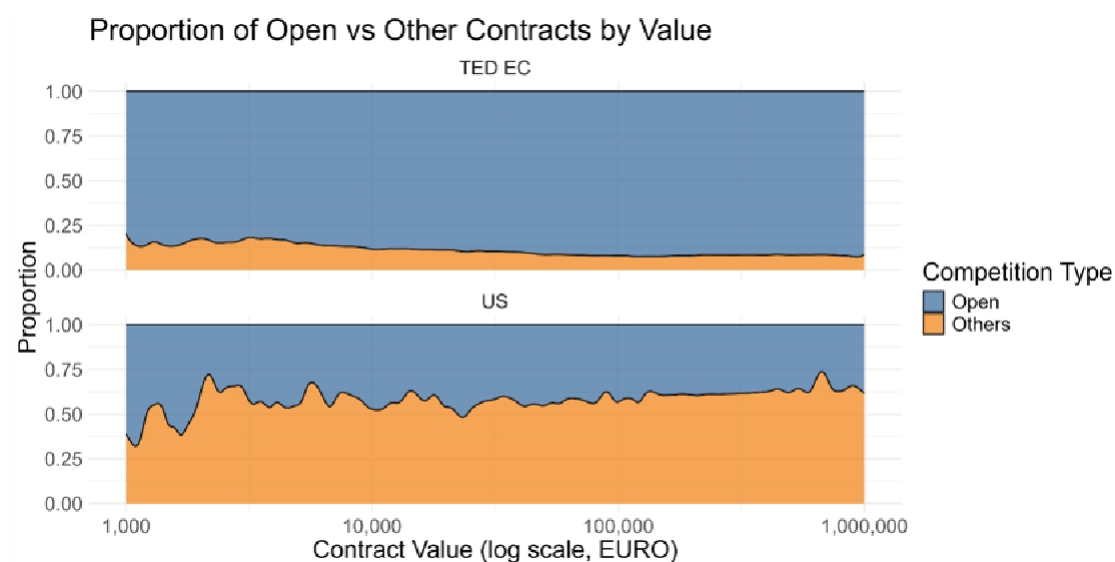
Obrázek 83: Rozložení hodnoty a objemu zadávaných zakázek mezi soutěžní řízení a ostatní řízení v letech 2018–2023, EU 27 [%]

Zdroj: Světová banka (2025). *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách...*, s. 53

³⁵⁷ Mapování dánských veřejných zakázek EU Úřadem pro hospodářskou soutěž a spotřebitele na základě databáze TED.

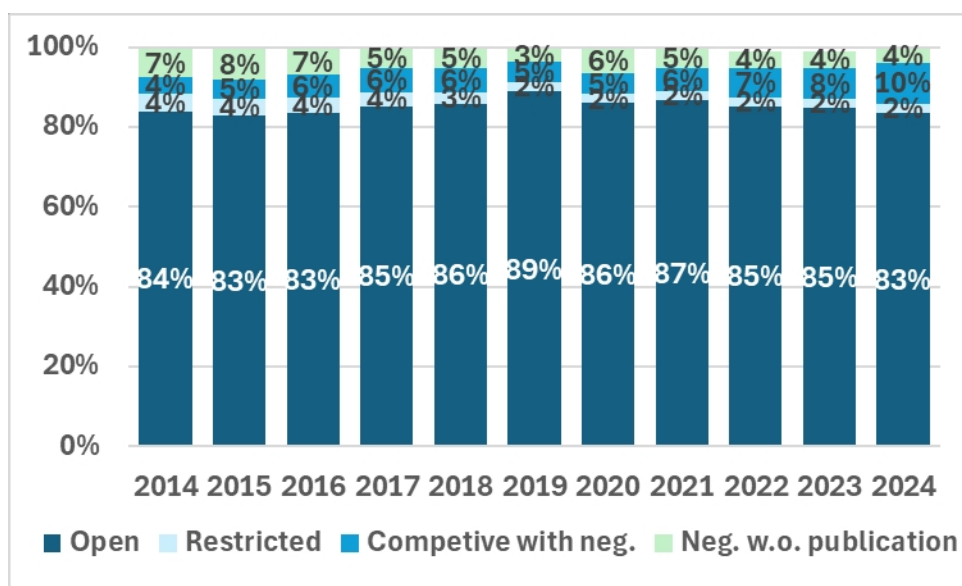
Obrázek 84: Využití konkurenčních zadávacích řízení mezi údaji TED a údaji o zadávání veřejných zakázek federální vládou USA

Zdroj: Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, s. 55.

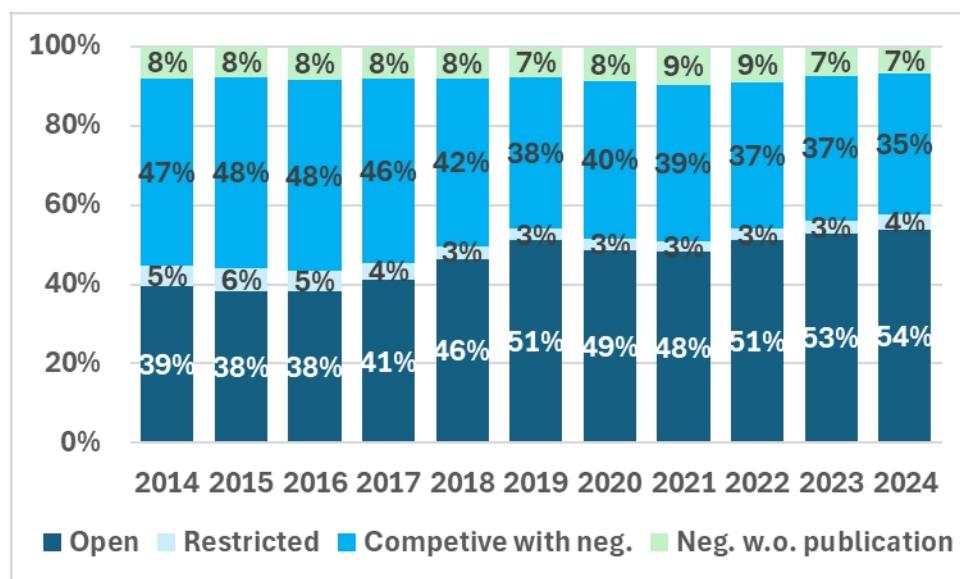
Odkazuje na oddíl 4.1.1.3. Přístup na trh

Obrázek 85: Typy postupů v počtu oznámení o zadání zakázky, klasický sektor (2014–2024)

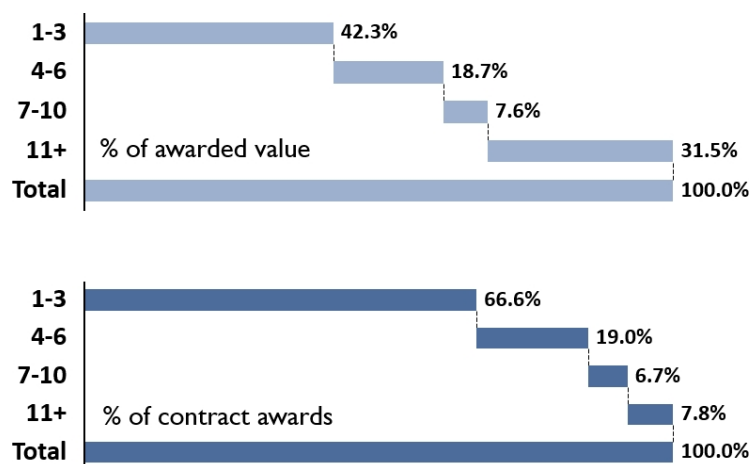
Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...* s. 51.

Obrázek 86: Druhy postupů podle počtu oznámení o zadání zakázky, sektor veřejných služeb (2014–2024)

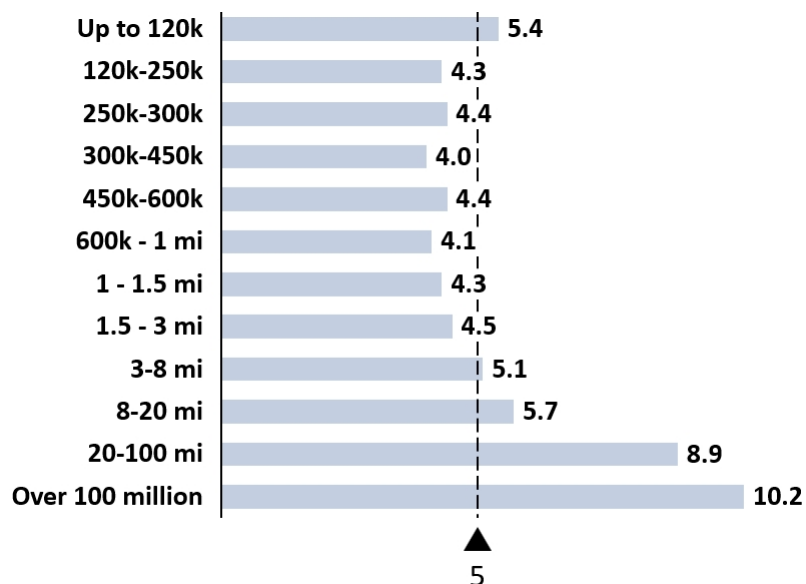
Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 51.

Obrázek 87: Počet uchazečů a hodnota zadávaných zakázek (nahore)/počet zadávaných zakázek (dole) v letech 2018–2023, EU 27

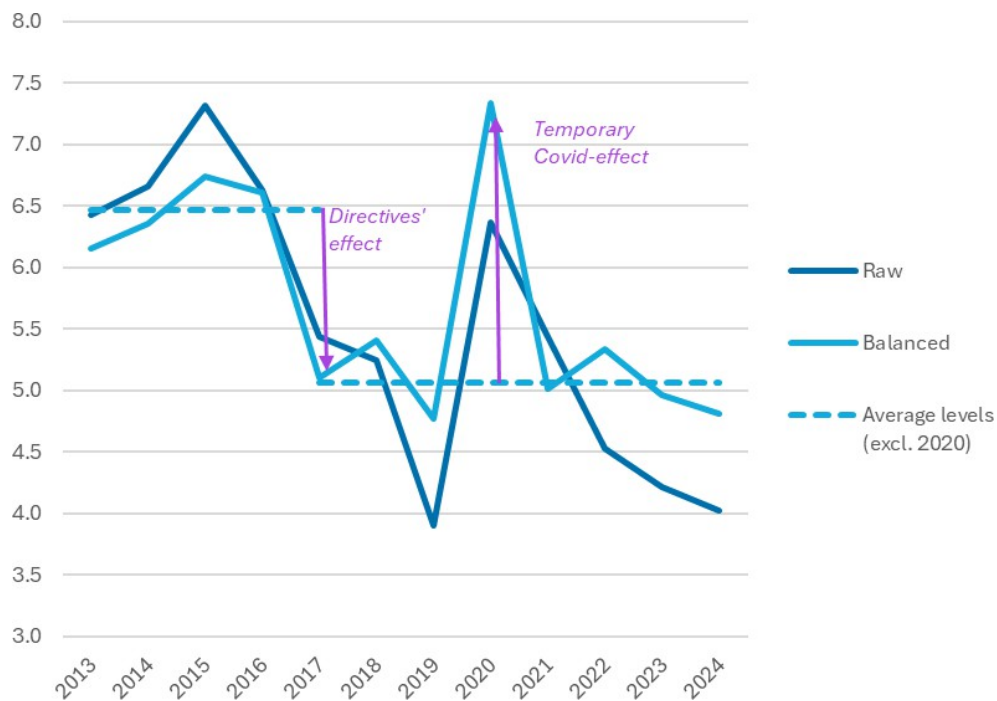
Zdroj: Světová banka (2025). *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách...*, s. xx.

Obrázek 88: Průměrný počet uchazečů podle hodnoty zakázky v letech 2018–2023, EU 27 [EUR]

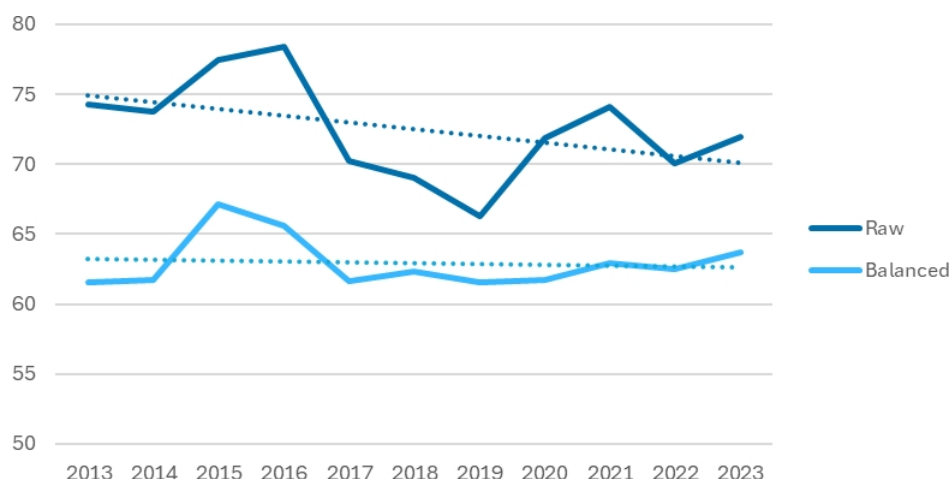
Zdroj: Světová banka (2025). *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách...*, s. 52.

Obrázek 89: Vývoj využívání postupu sjednávání bez předchozího zveřejnění nad prahovými hodnotami EU, surové a vyvážené metriky, s předpokládanými trendy a účinky (2013–2024)

Zdroj: Ecorys (2025). *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 69.

Obrázek 90: Vývoj používání kritérií MEAT nad prahovými hodnotami EU, surové a vyvážené metriky [%]

Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 58.

Prahové hodnoty

Směrnice se vztahují na zadávací řízení na zakázky s odhadovanou hodnotou nad stanovenými prahovými hodnotami, které mohou být zajímavé pro dodavatele na celém vnitřním trhu. Členské státy si ponechávají pravomoc regulovat veřejné zakázky mimo působnost směrnic (tzv. „zakázky pod prahovou hodnotou“). Na jedné straně jsou vnitrostátní pravidla často podobná pravidlům pro zadávání veřejných zakázek nad prahovými hodnotami EU, jako jsou pravidla pro elektronické zadávání veřejných zakázek, kvalitativní výběr, hodnocení nabídek, kritéria pro zadání zakázky, technické specifikace, uzavírání rámcových dohod atd. Na druhé straně mohou režimy pod prahovými hodnotami předpokládat kratší lhůty pro podání nabídek, méně náročné požadavky na zveřejnění nebo výběr nabídek. Některé země umožňují ještě méně předpisů při organizování vnitrostátních zakázek, protože mají spíše formu administrativních pokynů než formální legislativy. Vzhledem k výše uvedenému mohou pro určité aspekty pravidel zadávání veřejných zakázek představovat finanční prahové hodnoty, nad nebo pod nimiž se uplatňují zvláštní pravidla, klíčový prvek celkového rámce EU pro zadávání veřejných zakázek.

Peněžní hodnota prahových hodnot EU je stanovena v Dohodě o vládních zakázkách (GPA) a vychází z SDR³⁵⁸. Každé dva roky Evropská komise zajišťuje soulad s GPA tím, že přezkoumává prahové hodnoty ve směrniciích a aktualizuje jejich hodnotu na průměrný kurz SDR za dva roky před revizí.

Pro současné období 2024–2025 jsou prahové hodnoty stanoveny takto: 143 000 EUR pro veřejné zakázky na služby jiné než zakázky uvedené v příloze XIV směrnice 2014/24/EU, soutěže na návrh a veřejné zakázky na dodávky zadávané ústředními vládními orgány; 221 000 EUR pro dotované služby, všechny zakázky na dodávky a soutěže na návrh zadávané subcentrálními zadavateli; 443 000 EUR pro zakázky na dodávky, zakázky na služby jiné než uvedené v příloze XVII směrnice 2014/25/EU a soutěže na návrh zadávané veřejnými službami; 750 000 EUR za služby uvedené v příloze XIV směrnice 2014/24/EU; 1 000 000 EUR za služby uvedené v příloze XVII směrnice 2014/25/EU; 5 538 000 EUR za veškeré stavební práce a dotované

³⁵⁸ Více podrobností viz příloha VI.

veřejné zakázky na stavební práce podle směrnice 2014/24/EU a směrnice 2014/25/EU, všechny koncese na stavební práce nebo služby podle směrnice 2014/23/EU.

Jak bylo vysvětleno výše, směrnice o zadávání veřejných zakázek se vztahují pouze na zakázky, jejichž hodnota přesahuje určité finanční prahové hodnoty. Tyto zakázky jsou považovány za relevantní pro vnitřní trh, protože se má za to, že jsou zajímavé pro hospodářské subjekty usazené v jiných členských státech (tzv. „přeshraniční zájem“). Jejich zadávání musí být v souladu s pravidly a zásadami EU pro zadávání veřejných zakázek, které zajišťují, že zakázky jsou zadávány na otevřeném, transparentním a nediskriminačním základě. Naopak zakázky pod těmito prahovými hodnotami podléhají obecně pouze vnitrostátním pravidlům. Pokud však mají přeshraniční zájem, musí tyto zakázky dodržovat obecné zásady a pravidla Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Prahové hodnoty proto odrážejí úroveň, při které se předpokládá, že nabídky mají přeshraniční význam, a v důsledku toho je pravděpodobnější, že vyvolají konkurenci ze strany dodavatelů se sídlem v jiných členských státech. Prahové hodnoty jsou rovněž stanoveny tak, aby zajistily, že administrativní náklady na použití zadávacího řízení, které se plně řídí pravidly EU, jsou úměrné hodnotě zakázky. Při odůvodňování systému prahových hodnot je rovněž třeba zohlednit náklady na dodržování předpisů a transakční náklady jak pro zadavatele, tak pro dodavatele.

Prahové hodnoty jsou stanoveny v článku 8 směrnice 2014/23/EU, článku 4 směrnice 2014/24/EU a článku 15 směrnice 2014/25/EU, odrážejí prahové hodnoty GPA a jsou každé dva roky revidovány³⁵⁹, aby byly aktualizovány a sladěny s prahovými hodnotami GPA, jako takové prahové hodnoty pro sociální služby, na které se GPA nevztahuje, nejsou revidovány a zůstávají stabilní na úrovni 750 000 EUR (směrnice 2014/24/EU) a 1 000 000 EUR (směrnice 2014/25/EU).

Prahové hodnoty v rámci příslušných směrnic se liší v závislosti na třech hlavních faktorech: odvětví (koncese, klasické služby nebo veřejné služby), typu zakázky (stavby, zboží, služby) a typu zadavatele (orgány ústřední vlády, orgány nižší úrovně nebo jiné)³⁶⁰. Níže uvedená tabulka uvádí hodnoty prahových hodnot během hodnoceného období.

Tabulka 89: Vývoj prahových hodnot v období 2014–2024.

	2024–2025	2022–2023	2020–2021	2018–2020	2016–2017	2014–2015
Nákupy zboží a služeb ústředními a prostředními orgány	143 000	140 000	139 000	144 000	135 000	134 000
Nákupy zboží a služeb subcentrálními orgány	221 000	215 000	214 000	221 000	209 000	207 000
Nákup zboží a služeb od a za	443 000 €	431 000 €	428 000 €	443 000 €	418 000 €	414 000
Nákupy děl a	5 538 000	5 382 000	5 350 000	5 548 000	5 225 000	5 186 000 €

³⁵⁹ Aktuální prahové hodnoty pro program „ () a finanční program „ () jsou k dispozici na webových stránkách Evropské www.simap.ted.europa.eu/web/simap/european-public-procurement

³⁶⁰ https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/rules-implementation/thresholds_en

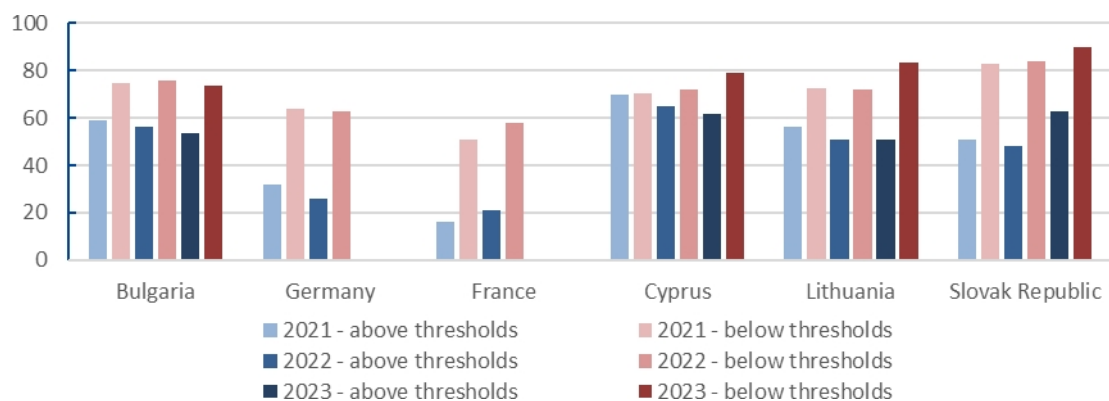
koncepce (všechny subjekty)						
Sociální služby (směrnice 2014/24/EU)	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000 €
Sociální služby (směrnice 2014/25/EU)	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000 EUR

Zdroj: Evropská komise

Účast malých a středních podniků

Podle Eurostatu³⁶¹ měla EU v roce 2022 32,3 milionu podniků, které zaměstnávaly 160 milionů osob. Z tohoto celkového počtu bylo 99 % mikropodniků a malých podniků zaměstnávajících až 49 osob. Mikropodniky a malé podniky zaměstnávaly 77,5 milionu osob, tj. téměř polovinu (48 %) z celkového počtu všech osob zaměstnaných v podnicích. Tyto podniky dosáhly obrátu ve výši 11,9 bilionu EUR, což představuje 31 % celkového obrátu (38,3 bilionu EUR). 240 000 středních podniků (50–249 zaměstnanců) představovalo 0,8 % všech podniků a zajišťovalo 15 % zaměstnanosti a 18 % obrátu. I když velké podniky (více než 249 zaměstnanců) představovaly pouze 0,2 % z celkového počtu podniků, zaměstnávaly více než třetinu pracovní síly v podnikatelském sektoru (37 %) a vytvořily více než polovinu (51 %) obrátu.

Obrázek 91: Hodnota zakázek zadávaných malým a středním podnikům v procentech z celkové hodnoty zadávaných veřejných zakázek

Zdroj: Interní analýza na základě tříletého výkaznictví

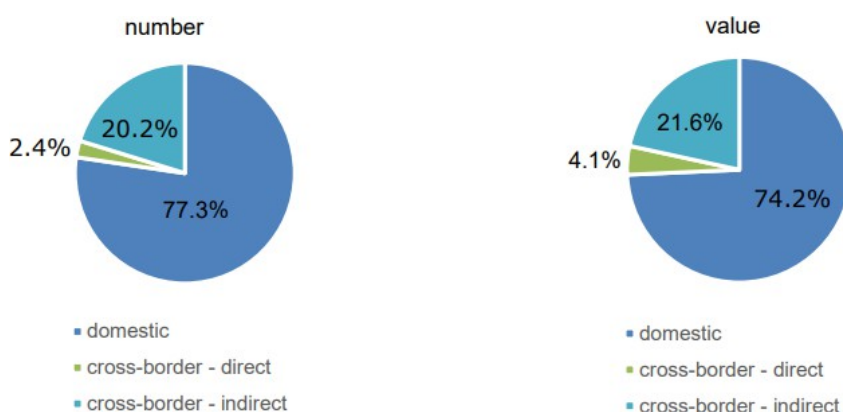
³⁶¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20241025-1>

Tabulka 90: Přímý a nepřímý přeshraniční podíl na hodnotě a počtu zadávaných zakázek, ročně

Year	Total number of awards	Direct cross-border share of number awards	Indirect cross-border share of number awards	Value of awards (EUR million)	Direct cross-border share in the value of awards	Indirect cross-border share in the value of awards
2009	360,361	1.5%	19.9%	138,927	2.5%	18.6%
2010	404,839	1.5%	21.5%	138,042	2.5%	21.1%
2011	442,243	1.5%	21.4%	148,005	2.8%	19.8%
2012	462,532	1.5%	22.3%	144,989	2.7%	20.0%
2013	453,120	1.9%	22.1%	145,526	3.3%	20.3%
2014	477,867	1.9%	23.0%	142,825	3.4%	21.7%
2015	483,134	2.0%	22.6%	148,053	3.5%	21.4%
Overall	3,084,096	1.7%	21.9%	1,006,367	3.0%	20.4%

Zdroj: JIIP Joint Institute for Innovation Policy (2017) *Měření dopadu přeshraniční penetrace ve veřejných zakázkách*, Závěrečná zpráva, únor 2017, s. 27.

Obrázek 92: Počet (vlevo) a hodnota (vpravo) zadávaných zakázek podle typu zadávacího řízení, procentní podíl z celkového počtu v letech 2016–2019

Zdroj: Prometeia (2021). *Studie o měření přeshraničního...*, s. 20.

Odkazuje na oddíl 4.1.1.4. Strategické cíle

Tabulka 91: Používání environmentálních, sociálních a inovačních kritérií pro zadávání zakázek (možné více odpovědí)

	Zadavatelé		Hospodářské subjekty	
	Jednorázové	Rámcové smlouvy	Jednorázové	Rámcové smlouvy
Životní prostředí	22	28	35	30
Sociální	25	25	29	26
Inovace	8	7	22	17
Žádná z výše uvedených	56	53	54	47
Celkem (n)	217	120	452	484

Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 58.

Odkazuje na oddíl 4.1.1.4.1. Strategické – zelené

Stav zelených veřejných zakázek v členských státech

Měření a sledování přijetí zelených veřejných zakázek (GPP) v členských státech EU je složité z několika klíčových důvodů. Nedostatečná standardizace definic a norem toho, co představuje „zelené“ veřejné zakázky, ztěžuje srovnání údajů mezi členskými státy. Tento problém je ještě umocněn rozdíly v metodách sběru údajů³⁶². Některé členské státy mají robustní mechanismy pro sledování činností GPP, zatímco jiné nemají dostatek zdrojů potřebných pro sběr údajů o GPP. Kromě toho k nejednotnému sledování míry přijetí významně přispívají rozdíly v právních předpisech a dobrovolná povaha politik GPP.

Tyto faktory společně představují značné překážky pro přesné hodnocení pokroku a účinnosti GPP v celé EU. Ačkoli je srovnatelnost proto omezená, veřejně dostupné údaje v členských státech nabízejí první pohled na to, jak GPP postupuje. Cílem této části je tyto údaje syntetizovat.

Na základě interního výzkumu pokrývajícího 27 členských států EU se zdá, že existují tři odlišné přístupy k měření míry využívání zelených veřejných zakázek (GPP). Každý z těchto přístupů se liší metodami sběru dat a šířkou analytického záběru. Všechny však důsledně využívají dvě hlavní metriky: procentní podíl objemu a procentní podíl hodnoty. Objemové procento udává podíl celkového počtu zakázek, které zahrnují zelená kritéria, a účinně měří četnost praktik GPP ve veřejných zakázkách. Hodnotové procento hodnotí finanční aspekt a představuje podíl celkového rozpočtu na veřejné zakázky, který je přidělen na zakázky zahrnující zelená kritéria.

V této části se zabýváme různými přístupy členských států k analýze míry využívání GPP. Všechny popsané metody však pouze potvrzují přítomnost environmentálních hledisek ve veřejných zakázkách, aniž by hodnotily jejich účinnost, a mohou tak potenciálně zkreslovat skutečný závazek k GPP.

- *Metoda 1: Vlastní hlášení prostřednictvím portálů pro zveřejňování veřejných zakázek*

Některé členské státy (např. HR, SI, FR) sledují využívání GPP na základě informací vyplněných v oznámeních o zakázkách na národních portálech pro zveřejňování veřejných zakázek, což zahrnuje jednoduchý vstup, obvykle zaškrtnací políčko, kde zadavatelé zakázek uvedou, zda byly do procesu zadávání zakázek zahrnuty environmentální aspekty. Jedná se tedy o druh mechanismu vlastního hlášení. Takový přístup k dokumentování environmentálních hledisek ve veřejných zakázkách je jednoduchý, ale má několik omezení. Jelikož v zásadě závisí na vlastním hlášení, které nemusí být vždy přesné, může vést k rozporům v kvalitě údajů a k možnosti povrchního dodržování předpisů, tj. k greenwashingu. Navíc nedostatek

³⁶² Tyto rozdíly v metodách sběru údajů týkajících se GPP by měly být částečně vyřešeny v důsledku nařízení o elektronických formulářích, jehož cílem je vytvořit standard pro podávání zpráv o údajích o veřejných zakázkách nad prahovými hodnotami, včetně GPP. I když je několik polí v elektronických formulářích věnováno vyplňování informací o GPP, jsou tato pole dobrovolná.

standardizované definice „ohledu na životní prostředí“ napříč různými zadavateli zakázek vede k nesrovnalostem.

- *Metoda 2: Online průzkumy nebo šablony pro podávání zpráv distribuované mezi zadavateli*

Jiný přístup (např. SL, IE) spočívá v provádění online průzkumů nebo vyplňování šablon zpráv vybranými zadavateli. Tato metoda zahrnuje navrhování průzkumů za účelem získání informací o využívání postupů GPP. Průzkumy jsou distribuovány vybranému počtu zadavatelů, což poskytuje informace od těch, kteří se přímo podílejí na zadávání veřejných zakázek. Takový přístup může vést k nadměrnému vykazování v důsledku výběrového zkreslení, kdy se průzkumy/šablony zpráv zaměřují převážně na orgány nebo odvětví, o nichž je již známo, že se zabývají GPP. Kromě toho má tato metodika ze své podstaty omezený dosah, protože nezahrnuje všechny zadavatele.

- *Metoda 3: Textová analýza pro zelená kritéria*

Třetí metoda (např. v DK) spočívá ve sledování procenta nabídek, které obsahují potenciálně zelená kritéria, pomocí textového dolování. Tento proces zahrnuje podrobné prozkoumání zadávací dokumentace z hlediska konkrétních „zelených“ klíčových slov nebo frází, které naznačují environmentální kritéria³⁶³. Identifikace těchto termínů umožňuje analytikům klasifikovat nabídky jako „zelené“. Účinnost této metody je však omezena tím, že se opírá o konkrétní klíčová slova, která nejsou v celé EU standardizována. To by mohlo vést k podhodnocení, protože některé nabídky, které zahrnují zelené postupy, nemusí tyto konkrétní termíny používat. Navíc tato metoda nemusí plně zachytit hloubku nebo účinnost použitých zelených kritérií, pokud jsou tyto termíny zmíněny pouze povrchně. Existuje také riziko greenwashingu, kdy zadavatelé zahrnují zelené termíny především proto, aby vyhověli politickým požadavkům nebo zlepšili svůj veřejný image, nikoli proto, aby provedli podstatná environmentální zlepšení.

Zavádění postupů GPP v členských státech

Litva se vyznamenala tím, že v roce 2023 přidělila 89,3 % hodnoty svých veřejných zakázek na zelené iniciativy, i když údaje o objemu zůstávají nespecifikované³⁶⁴. Takové vysoké přijetí GPP bylo podníceno vládním zákonem, který stanovil povinnost, aby téměř všechny veřejné zakázky byly zelené³⁶⁵.

Španělsko začlenilo zelená kritéria do 46,2 % svých zadávacích řízení v roce 2023.

³⁶³ Například náklady životního cyklu, energetická účinnost, snižování množství odpadu a používání recyklovaných materiálů.

³⁶⁴ Viešųjų Pirkimų Taryba (2024), *Pirkimų Vykdytojų žemėlapis – švieslentė* (<https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-vykdytoju-zemelapis-svieslente-1>).

³⁶⁵ Vyriausybės nutarimu Nr. 478 „Dėl žaliųjų pirkimų tikslų nustatymo ir įgyvendinimo“ (Usnesení vlády č. 478 „O stanovení a provádění cílů zelených veřejných zakázek“). Výjimky z povinného GPP zahrnují ústní smlouvy, mezinárodní rozvojové projekty, veřejné zakázky související s národní obranou nebo NATO, již existující projekty financované EU a akvizice pro státní rezervy.

Pozoruhodné bylo také zapojení Dánska, kde v roce 2022 bude potenciálně zelených 59,9 % objemu veřejných zakázek. Takový nárůst je způsoben hlavně měkkými opatřeními, jako jsou pokyny zveřejněné dánským úřadem pro hospodářskou soutěž³⁶⁶.

Irsko vykázalo v roce 2022 29 % objemu svých veřejných zakázek a 34 % jejich hodnoty jako zelené³⁶⁷. Tento nárůst byl způsoben hlavně měkkými opatřeními, jako jsou tři pokyny k GPP, které byly zveřejněny od roku 2014³⁶⁸.

Závazek Finska k GPP byl patrný v tom, že v roce 2023 bylo 48,3 % jeho objemu veřejných zakázek zelených³⁶⁹.

Slovinsko zaznamenalo 28,55 % svých zadávacích řízení jako zelená s odpovídající hodnotou 34,30 % v roce 2023³⁷⁰. To je způsobeno především vnitrostátním předpisem o GPP, který stanoví 22 položek zelených veřejných zakázek, pro které je GPP povinné³⁷¹.

V roce 2023 zahrnovalo ve **Francii** 54,7 % státních zakázek environmentální hlediska⁽³⁷²⁾. Tento podíl by se měl v příštích letech zvýšit díky vyhlášce, která stanoví seznam 16 kategorií produktů a minimální procentní podíly nákupu pro roky 2024, 2027 a 2030³⁷³. Předchozím legislativním opatřením, které přispělo k větší míře využívání GPP, je například národní zákon o změně klimatu a odolnosti⁽³⁷⁴⁾.

Chorvatsko vykázalo v roce 2023 21 % svých zadávacích řízení a 13 % hodnoty svých zakázek jako zelené³⁷⁵. Od roku 2025 chorvatská vláda také stanovila povinné GPP pro 17 skupin produktů pro zakázky ústřední vlády⁽³⁷⁶⁾.

Na **Slovensku** vedlo k rozšíření GPP především zavedení povinného GPP pro 5 skupin produktů na základě usnesení vlády a novelizace národního

³⁶⁶Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2022), *Gennemførelse af grønne udbud: Vejledning om udbudslovens muligheder*, (<https://kfst.dk/media/g2xho1yc/20220906-gennemfoelse-af-gr%C3%B8nne-udbud.pdf>)

³⁶⁷ Agentura pro ochranu životního prostředí (2024), *Monitorování a podávání zpráv o zelených veřejných zakázkách vládními úřady za rok 2022* (<https://www.epa.ie/publications/circular-economy/resources/gpp-monitoring-reporting-by-gov-depts-2022.php>).

³⁶⁸ Agentura pro ochranu životního prostředí (2024), *Pokyny EPA GPP pro veřejný sektor 2024, Zelené veřejné zakázky* (<https://www.epa.ie/our-services/monitoring-assessment/circular-economy/green-public-procurement/>)

³⁶⁹Finské ministerstvo pro životní prostředí of Finance based on data from HILMA, *Hilma – Etusivu* (<https://www.hankintailmoitukset.fi/fi/>)

³⁷⁰ Ministerstvo za Javno Upravo (2024), *Statistično poročilo o javnih naročilih, oddanih v letu 2023* (<https://ejn.gov.si/direktorat/porocila-in-analize.html>)

³⁷¹ Nařízení o zelených veřejných zakázkách (Úřední věstník Republiky Slovinsko, č. 51/17, 64/19, 121/21 a 132/23).

³⁷² OECD (2025). *Podpora strategického a zeleného veřejného zadávání zakázek ve Francii: profesionalizace funkce státního zadávání zakázek*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paříž, <https://doi.org/10.1787/70da2048-en>.

³⁷³ Décret n° 2024-134 du 21 février 2024 relatif à l'obligation d'acquisition par la commande publique de biens issus du réemploi ou de la réutilisation ou intégrant des matières recyclées et à l'interdiction d'acquisition par l'Etat de produits en plastique à usage unique.

³⁷⁴ Zákon č. 2021-1104 ze dne 22. srpna 2021 o boji proti změně klimatu a posílení odolnosti vůči jejím dopadům.

³⁷⁵ Ministerstvo Gospodarstva (2024), *Uprava za Politiku Javne Nabave* (<https://www.javnanabava.hr/statistika-javne-nabave/statisticka-godisnja-izvjesca>).

³⁷⁶ Odluka o obveznoj provedbi zelene javne nabave (ZeJN) NN 137/2024 [Rozhodnutí vlády o povinném zavedení zelených veřejných zakázek (GPP) NN 137/2024].

Zákon o veřejných zakázkách, který od roku 2022 ukládá povinnost zohledňovat environmentální hlediska a stanoví cíl, aby alespoň 6 % ročních zakázek bylo zelených, s výjimkou konkrétních případů, jako jsou zakázky s nízkou hodnotou³⁷⁷.

Maďarsko vykázalo v roce 2023 20 % objemu a 18 % hodnoty zelených veřejných zakázek pod prahovou hodnotou EU³⁷⁸. GPP je v Maďarsku zákonem povinné pro 3 skupiny produktů (tj. potraviny, stavebnictví a vozidla) a GPP je povinné pro zakázky realizované maďarským ústředním nákupním orgánem pro konkrétní skupiny produktů³⁷⁹.

Lotyšsko v roce 2024 zaznamenalo 4,9 % svého objemu veřejných zakázek jako zelené, což představuje 46,1 % jejich hodnoty³⁸⁰. To je dáno především národní regulací z roku 2017, která stanovila povinná kritéria GPP pro 9 skupin produktů, dobrovolná kritéria pro 14 skupin produktů a metodiku nákladů životního cyklu pro energeticky náročné produkty³⁸¹.

V **případě Estonska** jsou nejnovější dostupné údaje z roku 2020 a ukazují, že 4,5 % jeho zadávacích řízení bylo ekologických, což představuje 16 % hodnoty³⁸².

V roce 2023 se v **Portugalsku** podpora environmentální udržitelnosti odrazila v 6 582 postupech s environmentálními kritérii, které představovaly 3,72 % všech postupů. Nejvyšší výskyt mají rámcové dohody, kde environmentální kritéria používá 7 %³⁸³. To doplňuje komplexní strategie zaměřená na podporu používání environmentálních, sociálních a inovačních kritérií ve veřejných zakázkách³⁸⁴.

Švédsko uvedlo, že v roce 2023 bylo 10 % objemu zadávaných zakázek ekologických³⁸⁵. Jelikož však povinnost uvádět ekologická hlediska platí pouze pro zakázky pod prahovou hodnotou, je pravděpodobné, že uvedený údaj podhodnocuje skutečné přijetí ekologických postupů při zadávání veřejných zakázek. Od roku 2024 se to změní a ve všech oznámeních o zadávání veřejných zakázek bude rovněž povinné uvádět, zda jsou zohledněna hlediska environmentální udržitelnosti³⁸⁶.

³⁷⁷ OECD (2024), *Využití veřejných zakázek pro zelenou transformaci: osvědčené postupy v zemích OECD*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paříž (<https://doi.org/10.1787/e551f448-en>)

³⁷⁸ Közbesszerzési Hatóság (2023), Beszámoló Az Országgyűlés Részére (<https://english.kozbeszerzes.hu/latest-news/annual-report-of-2023/>)

³⁷⁹ OECD (2024), *Využití veřejných zakázek pro zelenou transformaci: Osvědčené postupy v zemích OECD*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paříž (<https://doi.org/10.1787/e551f448-en>)

³⁸⁰ Iepirkumu uzraudzības birojs (<https://info.iub.gov.lv/visual>)

³⁸¹ Nařízení vlády č. 353 (přijato dne 20. června 2017).

³⁸² Kliimaministeerium (2022), *Keskkonnahoidlikud riigihanked* (<https://kliimaministeerium.ee/keskkonnahoidlikud-riigihanked>)

³⁸³ IMPIC (2024), *Relatório anual 2023* *veřejné publika ve* *Portugalsko* (https://www.impic.pt/impic/assets/misc/relatorios_dados_estatisticos/RelContratacaoPublica_2023.pdf) ³⁸⁴ <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/resolucao-conselho-ministros/162-2024-896271472>

³⁸⁵ Upphandlingsmyndigheten (2024), *Miljökrav i drygt 10 procent z veřejných zakázek*. (<https://www.upphandlingsmyndigheten.se/statistik/upphandlingsstatistik/statistik-om-annonserade-upphandlingar-2023/miljokrav-i-drygt-10-procent-av-upphandlingarna/>)

³⁸⁶ OECD (2024), *Využití veřejných zakázek pro zelenou transformaci: osvědčené postupy v zemích OECD*, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paříž (<https://doi.org/10.1787/e551f448-en>)

Podle údajů Úřadu pro veřejné zakázky činila v roce 2023 celková hodnota zelených veřejných zakázek (bez daně z přidané hodnoty) v **Polsku** 11,9 miliardy PLN, tj. 4,3 % celkové hodnoty zadávaných veřejných zakázek³⁸⁷.

V **Itálii** nakonec observatoř pro GPP uvedla, že v roce 2024³⁸⁸ 56 % zadavatelů zavedlo GPP. Této úrovni bylo dosaženo díky vnitrostátním právním předpisům, které od roku 2016 stanovily povinná kritéria GPP pro 21 skupin výrobků³⁸⁹.

Viz oddíl 4.1.1.4.2. Strategické – sociální

Sociálně odpovědné veřejné zakázky (SRPP) jsou stále více uznávány jako nástroj pro podporu sociálního začleňování, zlepšování pracovních standardů a zajištění etických dodavatelských řetězců v rámci veřejných zakázek. Rozsah a způsob implementace se však v jednotlivých členských státech EU výrazně liší. Následující analýza kategorizuje opatření přijatá různými zeměmi a zdůrazňuje jejich přístupy a výzvy v chronologickém pořadí.

2004–2018

Účinný sběr a sledování údajů jsou nezbytné pro posouzení dopadu sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek a zajištění jeho úspěšného provádění. Přestože několik členských států zavedlo mechanismy pro sledování začleňování sociálních kritérií do procesů zadávání veřejných zakázek, byl sběr údajů před rokem 2018 stále v počáteční fázi, což vedlo k omezenému množství konkrétních čísel o zakázkách a jejich hodnotě a k významným mezerám ve vykazování a komplexním sledování.

HR uvedlo, že počet veřejných zakázek vyhrazených chráněným dílnám a hospodářským subjektům v souladu s článkem 20 směrnice byl pouze 1³⁹⁰.

V Dánsku bylo v roce 2016 v 60,8 %³⁹¹ příslušných veřejných zakázek použito sociální doložky.

EE provedlo směrnice dne 1.9.2017. Před tímto datem nebyly informace o sociálně odpovědných veřejných zakázkách k dispozici. Během posledního čtvrtletí roku 2017, od 1.9.2017 do 31.12.2017, bylo zveřejněno celkem 1 196 veřejných zakázek, z nichž 94 spadalo

³⁸⁷ Główny Urząd Statystyczny (2024), *Zelená ekonomika ukazatele v Polsku 2024* (<https://stat.gov.pl/en/topics/environment-energy/environment/green-economy-indicators-in-poland-2024,11,1.html>)

³⁸⁸ Legambiente (2025), VIII report dell'Osservatorio Appalti Verdi di Legambiente e Fondazione Ecosistemi, (<https://www.appaltiverdi.net/lapplicazione-del-gpp-nei-comuni-italiani>).

³⁸⁹ Ministerstvo životního prostředí a energetické bezpečnosti – Minimální environmentální kritéria (CAM) v současné době v platnosti (<https://www.mase.gov.it/portale/cam-vigenti>).

³⁹⁰ Chorvatsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹¹ Dánsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

v rámci působnosti směrnic, včetně jedné, která byla sociálně odpovědná. Celkem bylo v posledních třech měsících roku 2017 zveřejněno 8 sociálně odpovědných zakázek³⁹².

Ve Francii došlo celkově k pomalému, ale stálému nárůstu počtu sociálních klauzulí při vypracovávání správních smluv (z 9,9 % v hodnotovém vyjádření v roce 2014 na 11,5 % v roce 2016). Stejně jako v případě environmentálních doložek zvýšily místní orgány průměrné míry, a to jak z hlediska počtu smluv, tak z hlediska částek, zatímco stát nadále zaujímal střední pozici mezi nimi a „ostatními“ zadavateli, s výjimkou roku 2015.

Průměrné míry využívání sociálních klauzulí byly mírně nižší než míry využívání environmentálních klauzulí (v průměru za období 2014–2016, všichni odběratelé dohromady, zaokrouhleno: 10 % oproti 12 % v počtu smluv, 11 % oproti 13 % v související částce).³⁹³

V HU činil celkový podíl sociálně odpovědných veřejných zakázek do roku 2018 2,28 %³⁹⁴.

Na Malty bylo v roce 2016 prověřeno 37 zadávacích řízení podle kritérií BPQR a v roce 2017 bylo prověřeno 47 řízení³⁹⁵.

V Polsku v roce 2017 údaje o zakázkách přesahujících prahové hodnoty EU, jak byly uvedeny v ročních zprávách předložených předsedovi Úřadu pro veřejné zakázky podle článku 98 zákona o veřejných zakázkách, odhalily několik klíčových trendů v integraci sociálních aspektů do veřejných zakázek. Nejčastěji uplatňovaným sociálním kritériem byla podmínka zaměstnání na základě pracovní smlouvy, která se objevila v 2 865 řízeních. Kromě toho 205 řízení zahrnovalo sociální nebo zaměstnanecké aspekty jako součást podmínek plnění zakázky. V 425 řízeních byla zohledněna přístupnost pro osoby se zdravotním postižením nebo zásady univerzálního designu. Sociální značení bylo použito v 41 řízeních v popisu zakázky a v 35 řízeních jako kritérium hodnocení nabídek. Další sociální aspekty byly zohledněny při hodnocení nabídek v 371 případech. Dále bylo 15 řízení provedeno jako vyhrazené zakázky na zdravotní, sociální nebo kulturní služby. Údaje také klasifikovaly zakázky podle typu zadávajícího subjektu, včetně sociálních družstev, chráněných dílen a zařízení pro profesní aktivaci⁽³⁹⁶⁾.

Pokud jde o kvantitativní údaje, SK zaznamenala v roce 2017 24 veřejných zakázek zahrnujících kritéria SRPP, z nichž pouze jedna byla nadprahová a 23 podprahových.

³⁹² Estonsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹³ Francie – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹⁴ Maďarsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹⁵ Malta – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹⁶ Polsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

veřejné zakázky splňující normy SRPP. Kromě toho bylo 15 veřejných zakázek pod prahovou hodnotou vyhrazeno pro chráněné dílny a hospodářské subjekty v souladu s článkem 20 směrnice 2014/24/EU. „Zjednodušený režim“ pro sociální a jiné specifické služby nebyl v roce 2017 využit, což odráží přetrvávající problémy při provádění SRPP na vnitrostátní úrovni³⁹⁷.

Ve Španělsku bylo počet veřejných zakázek zahrnujících kritéria sociálně odpovědného plnění smluv nad prahovou hodnotou EU 1 043 a pod prahovou hodnotou EU (od 20 000 EUR) 975. Počet veřejných zakázek vyhrazených chráněným dílnám a hospodářským subjektům v souladu s článkem 20 směrnice 2014/24/EU byl 4

³⁹⁸

V roce 2017 se ve Španělsku uskutečnilo 8 779 veřejných zakázek se sociálními kritérii a 217 zakázek vyhrazených pro chráněné subjekty podle článku 20 směrnice 2014/24/EU³⁹⁹.

NL zdůraznilo, že kvantitativní ukazatele týkající se SRPP byly poměrně omezené, protože se obecně jedná spíše o aspekt zadávacích řízení než o postup sám o sobě. Například mnoho zadavatelů začlení sociální kritéria do svých postupů, ale to se v údajích neprojevilo. Nicméně za rok 2017 uvedly následující informace: počet zakázek s hodnotou nad prahovými hodnotami EU činil 2538 a pod prahovými hodnotami EU 958.⁴⁰⁰

V Norsku provedly organizace Difi a Ethical Trading Initiative Norway (ETI Norway) průzkum týkající se používání kritérií sociálně odpovědného plnění smluvních podmínek. Průzkum se zabýval tím, zda zadavatelé stanovili požadavky na dodržování základních lidských práv v dodavatelském řetězci, jako jsou základní úmluvy MOP, v rámci zadávání veřejných zakázek na pět kategorií produktů (zboží) s vysokým rizikem. Průzkum ukazuje vývoj v používání těchto požadavků v letech 2009–2016. V roce 2016 byly požadavky na dodržování základních úmluv MOP nebo přísnější požadavky použity v 51 % zakázek, které byly součástí průzkumu (n=255). Je důležité si uvědomit, že tento průzkum se zabýval používáním těchto požadavků před zavedením nového zákona o veřejných zakázkách v Norsku, který vstoupil v platnost v lednu 2017. (⁴⁰¹)

2018

³⁹⁷ Slovensko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹⁸ Slovinsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

³⁹⁹ Španělsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

⁴⁰⁰ Nizozemsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

⁴⁰¹ Norsko – Zprávy o jednotlivých zemích a informace o zemích EU (2018) Vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky. (https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/public-procurement/country-reports-and-information-eu-countries_en).

Několik členských států se vydalo směrem k vytvoření právních rámců a zavedení vyhrazených zakázek s cílem podpořit počáteční přijetí sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek. Země jako BG, HU, LV, LT, LU, MT, SK a SL zavedly legislativní opatření, která umožňují zadavatelům vyhradit příležitosti k zadávání zakázek pro sociální podniky, chráněné dílny a podniky zaměstnávající znevýhodněné osoby.

Před rokem 2018 zavedly některé členské státy politiky a strategie na podporu přijetí sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek. Mezi příklady patří: BE (národní a regionální iniciativy zaměřené na etické normy, boj proti sociálnímu dumpingu a zlepšení pracovních podmínek ve veřejných zakázkách), DK (zásada „dodržuj nebo vysvětli“), FI (vládní pokyny a partnerství podporující odpovědné zadávání veřejných zakázek, včetně ekoznačení a sociálních doložek), IE (poradní skupina pro sociální otázky zřízená za účelem prozkoumání sociálních doložek ve veřejných zakázkách), NL (silný důraz na sociální návratnost investic (SROI) a mezinárodní sociální podmínky (ISV) ve veřejných zakázkách); SE, NO (Agentura pro veřejnou správu a elektronickou veřejnou správu (Difi) poskytuje online pokyny a nástroje pro analýzu rizik pro monitorování dodržování předpisů), DE a FR (vydaly standardizované pokyny).

Některé členské státy navíc do zadávacích řízení zahrnuly také sociální kritéria: ES, SE, CY.

K podpoře zaměstnanosti a začlenění členské státy využily SRPP jako strategický nástroj. Například ve Finsku projekt HANDU (2015–2017) podporoval zaměstnanost znevýhodněných osob. Další příklady lze najít v Dánsku, Estonsku, Polsku, Slovinsku a Švédsku (prostřednictvím národní strategie zadávání veřejných zakázek).

Dalším významným cílem bylo bojovat proti sociálnímu dumpingu a zajistit spravedlivé pracovní podmínky. BE vytvořilo Sociální informační a výzkumnou službu (SIRS), která bojuje proti sociálnímu dumpingu prostřednictvím inspekci a analýzy údajů. LU, MT a NO mají podobné postupy, aby zajistily, že sociálně odpovědné veřejné zakázky podporují spravedlivé pracovní podmínky.

2021

Až do roku 2021 zůstalo uplatňování SRPP relativně konzistentní ve srovnání s rokem 2018. Některá přijatá opatření se opět týkají právních rámců, akčních plánů, vzdělávacích iniciativ a zahrnutí sociálních kritérií do veřejných zakázek.

Mnoho členských států již začlenilo sociální odpovědnost do svých vnitrostátních právních předpisů. Příkladem jsou: AT, CZ, FR, HU, PL, SL, BG, ES a BE.

Několik členských států zavedlo vnitrostátní strategie a akční plány na podporu SRPP. Francouzský národní akční plán pro udržitelné zadávání veřejných zakázek (2015–2020) strukturoval úsilí o podporu udržitelného rozvoje, včetně sociálních aspektů. Portugalská národní strategie pro rovnost a nediskriminaci (2018–2030) a akční plán pro rovnost žen a mužů (2018–2021) podporovaly rovnost žen a mužů v oblasti zadávání veřejných zakázek. Nizozemsko mělo národní program pro udržitelné zadávání veřejných zakázek (včetně udržitelného zadávání veřejných zakázek) (2021–2025).

Mnoho členských států zachovalo ve své legislativě možnost vyhradit zakázky pro konkrétní skupiny. BG nařídilo vyhradit zakázky pro specializované podniky nebo

družstva pro osoby se zdravotním postižením, přičemž zajistily, aby alespoň 30 % zaměstnanců v určitých smlouvách patřilo do znevýhodněných skupin. Dalšími příklady jsou LV, MT, PL a SL.

Zaměstnanost a sociální začlenění byly upřednostněny prostřednictvím různých smluvních požadavků. Vnitrostátní právní předpisy FI obsahují ustanovení o minimálních podmínkách zaměstnání. Srovnatelné případy jsou PL, SE a LV.

Školení a šíření znalostí hrály významnou roli při prosazování SRPP. ES realizovalo různé školicí aktivity, konference a meziresortní výbory s cílem začlenit sociální kritéria do veřejných zakázek. FR pořádalo workshopy, školení a každoroční ocenění za udržitelné veřejné zakázky. PL pořádalo školicí kurzy, národní konference a distribuovalo materiály na podporu sociálních kritérií ve veřejných zakázkách. SL organizovalo školení a konzultace, zřídilo helpdesk pro zadavatele a nabízí certifikace, jako je certifikát „Rodinně přátelský podnik“.

Byly vypracovány pokyny a podpůrné nástroje, které mají usnadnit provádění SRPP. Některé členské státy, které je vypracovaly, jsou FR (průvodce sociálními aspekty veřejných zakázek za účelem zvýšení povědomí), HU (z úřadu předsedy vlády), LV, SL (pokyny pro zadávání zakázek na bezpečnostní a úklidové služby), ES a RO.

Několik členských států zachovalo specifická kritéria pro zadávání veřejných zakázek s cílem podporovat sociální cíle: BG, PL (zahnuje sociální aspekty do hodnocení abnormálně nízkých nabídek), SL (stanoví povinná sociální výběrová kritéria pro určité služby náročné na pracovní sílu), MT a LV.

Některé členské státy zavedly mechanismy monitorování a vymáhání. Například SL vyžaduje povinné šestiměsíční ověřování důvodů pro vyloučení hospodářských subjektů v oblasti služeb náročných na pracovní sílu a rozšířené vyloučení z důvodu porušení pracovního práva. Podobné případy jsou SE a HU (vede seznam chráněných dílen za účelem posílení SRPP).

Inovace byla také v centru pozornosti opatření SRPP. Národní agentura pro inovace (ANI) v Portugalsku spolupracuje s orgány veřejné správy v oblasti zadávání veřejných zakázek na integraci inovací do zadávání veřejných zakázek v odvětvích, jako je zdravotnictví, vesmír, biotechnologie, zemědělství, agropodnikání a moře. Finsko vypracovalo kodex chování pro dodavatele ICT, aby zajistilo sociálně odpovědné podmínky.

Veřejné povědomí a síťové aktivity byly také podniknuty v mnoha členských státech, jako jsou FR, PL (zahájila podrobnou studii o udržitelných veřejných zakázkách), LV, RO (organizovala pracovní skupiny a konference, jako například akci v roce 2019 na téma „Konkrétní příležitosti k získání sociální hodnoty ve veřejných zakázkách a prostřednictvím nich“).

Podle zpráv členských států v souvislosti s článkem 83 směrnice byly v roce 2021 nejčastějšími existujícími regulačními požadavky v oblasti SRPP v členských státech povinné požadavky týkající se zaměstnávání osob ze zranitelných skupin nebo specifické požadavky SRPP pro plnění smluv (oba mají 4 zmínky). Ve srovnání s tím byly v roce 2024 nejčastějšími povinnými důvody pro vyloučení souvisejícími se SRPP (14 zmínek) a obecné právní povinnosti ukládající cíle SRPP (13 zmínek).

V roce 2021 byly hlavními politikami SRPP prováděnými v členských státech především pokyny zaměřené na podporu SRPP (zminěno 4krát). Do roku 2024 však byly tyto pokyny doplněny o volitelná školení, akce a workshopy na podporu SRPP (15 zmínek) a také o snahy o monitorování a podávání zpráv o používání kritérií SRPP (12 zmínek). Kromě toho byl zaveden online informační nástroj pro sdílení osvědčených postupů v oblasti SRPP (12 zmínek) a byla zřízena národní kompetenční centra nebo specifické pracovní skupiny zaměřené na prosazování používání SRPP (11 zmínek).

Navzdory vynaloženému úsilí přetrvávají některé problémy při zajišťování širokého přijetí sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek.

Mezi hlavní výzvy, kterým členské státy čelily v roce 2021, patřily nedostatek pokynů k provádění/nedostatečné provádění politik v oblasti SRPP (6 zmínek), riziko soudních sporů v důsledku nesprávného uplatňování SRPP nebo vnímání tohoto rizika ze strany některých veřejných zadavatelů a nedostatek politických pokynů a podpory v oblasti SRPP (oba 5 zmínek). V roce 2024 bylo hlavní výzvou nedostatečná kapacita zaměstnanců zabývajících se veřejnými zakázkami (17 zmínek) spolu s opětovným rizikem soudních sporů za nesprávné uplatňování SRPP nebo vnímáním některých veřejných zadavatelů, že takové riziko existuje (15), a nedostatečnou profesionalizací zaměstnanců zabývajících se veřejnými zakázkami (14).

2024

Podle informací předložených v posledním kole tříletého vykazování v roce 2024 se sociálně odpovědné veřejné zakázky (SRPP) staly klíčovým politickým nástrojem ve všech členských státech EU, který podporuje spravedlivé pracovní podmínky, sociální začleňování a udržitelný rozvoj prostřednictvím veřejných zakázek.

Základní roli hrají legislativní opatření, protože mnoho členských států EU zavedlo zákony a politiky, které vyžadují nebo podporují zahrnutí sociálních kritérií do veřejných zakázek: LU (novelizovaný zákon o veřejných zakázkách (2018) obsahuje horizontální sociální doložku a důvody pro vyloučení), DE, FR (v zákoně o klimatu a odolnosti stanoví cíl, aby do roku 2025 zahrnovalo sociální hlediska 30 % veřejných zakázek), EL, LI (zákon o veřejných zakázkách stanoví, že alespoň 2 % rozpočtu musí být přiděleno sociálním podnikům), DK a NO.

Několik členských států také zavedlo vyhrazené zakázky pro sociální účely jiné než ty, které jsou uvedeny v článku 77 směrnice 2014/24/EU. Vyhrazením konkrétních zakázek pro organizace, které zaměstnávají zranitelné osoby, jako jsou osoby se zdravotním postižením nebo osoby čelící překážkám na trhu práce, vlády zajišťují, že veřejné výdaje přímo přispívají k sociálnímu začlenění.

Například v oblasti IT článek 47 legislativního nařízení 77/2021 ukládá povinnost zadávat zakázky osobám se zdravotním postižením a podporovat rovnost žen a mužů. Dalšími příklady jsou BG, BE, MT, SL, PT, EL, EE, FI a ES.

V zájmu zvýšení spravedlnosti ve veřejných zakázkách zavedly mnoho zemí sociální doložky, které vyžadují, aby dodavatelé dodržovali pracovní práva, spravedlivé mzdy a etické pracovní podmínky. Tyto doložky pomáhají bojovat proti sociálnímu dumpingu a podporují rovné příležitosti tím, že

začlenění konkrétních požadavků, jako je zahrnutí stáží, omezení subdodávek a dodržování kolektivních smluv. Dalšími příklady v členských státech jsou NO, FR (přístup „dodržuj nebo zdůvodni“), BE (Valonsko) a MT.

Mechanismy monitorování a dodržování předpisů jsou nezbytnou součástí SRPP, protože umožňují vládám a regulačním orgánům sledovat výkonnost zadávacích činností, ověřovat dodržování sociálních klauzulí a zajišťovat transparentnost při plnění smluv.

V BE kontroluje dodržování pracovních předpisů dodavatelů Sociální informační a vyšetřovací služba (SIIS). Další členské státy, které tyto mechanismy zavedly, jsou NO (průzkum veřejných zakázek), EL a DE.

Členské státy v celé Evropě uznaly význam specializovaných vzdělávacích programů a vyvinuly různé iniciativy na zvýšení profesionality zadavatelů veřejných zakázek. Několik zemí vyvinulo vzdělávací programy, včetně FI, SE, IT, RO a EE.

Strategické a digitální přístupy zvyšují účinnost, transparentnost a hodnocení dopadů. Mnoho členských států využívá digitální platformy a nástroje založené na datech: FR vyvíjí národní digitální platformu pro udržitelné zadávání veřejných zakázek; IT využívá otevřený datový prostor k monitorování začleňování SRPP prostřednictvím otevřených datových platform.

Ačkoli získávání kvantitativních údajů o sociálních a ekologických veřejných zakázkách stále představuje výzvu, zavedení elektronických formulářů by mělo zlepšit přístup k těmto údajům a posílit schopnost monitorovat a sledovat výsledky zadávání veřejných zakázek. Počet členských států, které mohly předložit některé údaje o provádění SRPP na vnitrostátní úrovni, se nicméně v roce 2024 ve srovnání s předchozími obdobími zvýšil.

V LV činil podíl sociálně odpovědných veřejných zakázek v roce 2023 0,4 %⁴⁰².

V EE činil podíl sociálně odpovědných veřejných zakázek v roce 2023 0,7 %⁴⁰³.

Ve FL bylo v roce 2023 počet oznámení o zakázkách podporujících sociální udržitelnost 4983, což představuje 49,9 % (objem)⁴⁰⁴.

V oblasti IT se sledování začleňování sociálních hledisek do veřejných zakázek stalo klíčovou prioritou, zejména po zavedení Národního plánu pro oživení a odolnost (PNRR), který ukládá povinnost zahrnout do zadávacích řízení strategická kritéria, a to jak environmentální, tak sociální. Digitalizace hraje klíčovou roli v prosazování těchto snah, a to prostřednictvím vytváření standardizovaných šablon pro výzvy k podávání nabídek a zlepšování systémů správy dat. Zapojení zainteresovaných stran do monitorovacího procesu je zásadní, aby se zajistilo, že organizace občanské společnosti se budou podílet na dohledu nad veřejnými výdaji a budou mít pravomoc vyžadovat od institucí zodpovědnost. V rámci akčního plánu pro otevřenou správu se vyvíjí úsilí o propojení datových souborů Národního úřadu pro boj proti korupci (ANAC) s dalšími otevřenými zdroji dat, čímž se podporuje transparentnost a

⁴⁰² Lotyšsko – Veřejné zakázky Monitorovací Bureau veřejných povinných Republiky
Lotyšsko (https://info.iub.gov.lv/?withInflections=true&searchPhrase=true).
⁴⁰³ Estonsko - Ministerstvo ekonomiky hospodářství financí – Veřejné
Zadávací (https://fin.ee/sites/default/files/documents/2024-05/Riigihangete%20valdkonna%202023.%20aasta%20kokkuv%C3%B5te.pdf).

⁴⁰⁴ Finsko – národní zpráva (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165740/Hankinta-Suomi_loppuraportti.pdf?sequence=1&isAllowed=y).

přístupnost. Cílem je nejen sledovat zahrnutí sociálních kritérií do zadávání veřejných zakázek, ale také posoudit jejich hmatatelný dopad na zaměstnanost, rovnováhu mezi muži a ženami a další sociální ukazatele. Byl zaveden přístup „dodržuj nebo zdůvodni“, který má podpořit větší dodržování sociálních kritérií při zadávání veřejných zakázek a vyžaduje, aby zadavatelé buď tato opatření provedli, nebo jasně zdůvodnili jejich vyloučení. V konečném důsledku je transparentnost uznávána jako účinný nástroj pro předcházení korupci.

V LT obsahuje nová databáze veřejných zakázek analytický nástroj pro měření používání kritérií v LT (nad/pod prahovou hodnotou, včetně toho, která kritéria se používají a v které části nabídky).

V Polsku činil v roce 2023 podíl sociálně odpovědných veřejných zakázek 4,7 % u zadavatelů a 7,6 % u hospodářských subjektů⁴⁰⁵.

V rámci své tříleté zprávy HU představila studii⁴⁰⁶ o vývoji veřejných zakázek se sociálními aspekty v letech 2019 až 2023. V roce 2020 způsobil negativní dopad pandemie koronaviru výrazný pokles údajů o postupech při zadávání veřejných zakázek, což se odrazilo ve výrazně nízkých hodnotách veřejných zakázek pro sociální účely (z 308 zakázek v roce 2019 na 107 v roce 2020). V roce 2021 však došlo k výraznému nárůstu jak počtu, tak hodnoty veřejných zakázek zahrnujících sociální aspekty, a to o více než 20 % ve srovnání s předchozím rokem (130 zakázek). V roce 2022 zaznamenali spíše stagnaci hlavních údajů o sociálních zakázkách ve srovnání s předchozím rokem. V roce 2023 však došlo k výraznému nárůstu: bylo provedeno 191 veřejných zakázek obsahujících sociální aspekty, při nichž zadavatelé utratili 29,3 miliardy HUF, což je téměř jedenapůlnásobek oproti předchozímu roku, a to jak z hlediska hodnoty, tak počtu kusů.

Podobně v ES činil celkový počet smluv SRPP 68 812, přičemž podíl SRPP v roce 2023 dosáhl 41,2 %. Celkový objem v roce 2023 činil 53,5 %⁴⁰⁷.

Závěrem lze říci, že navzdory snahám o sledování sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek jsou dostupné údaje stále nedostatečné a členské státy se výrazně liší ve svých metodických přístupech k monitorování a podávání zpráv. Nedostatek standardizovaného sběru údajů ztěžuje srovnání pokroku v jednotlivých zemích nebo posouzení celkové účinnosti iniciativ SRPP. Navíc měření skutečného dopadu těchto politik vyžaduje vyhodnocení dlouhodobých sociálních výsledků, jako jsou zlepšené pracovní podmínky, větší pracovní příležitosti pro znevýhodněné skupiny a celková sociální udržitelnost. Vzhledem k tomu, že se postupy SRPP neustále vyvíjejí, bude pro zajištění jejich úspěchu a škálovatelnosti v celé EU klíčové klást větší důraz na harmonizaci údajů a posuzování dopadů.

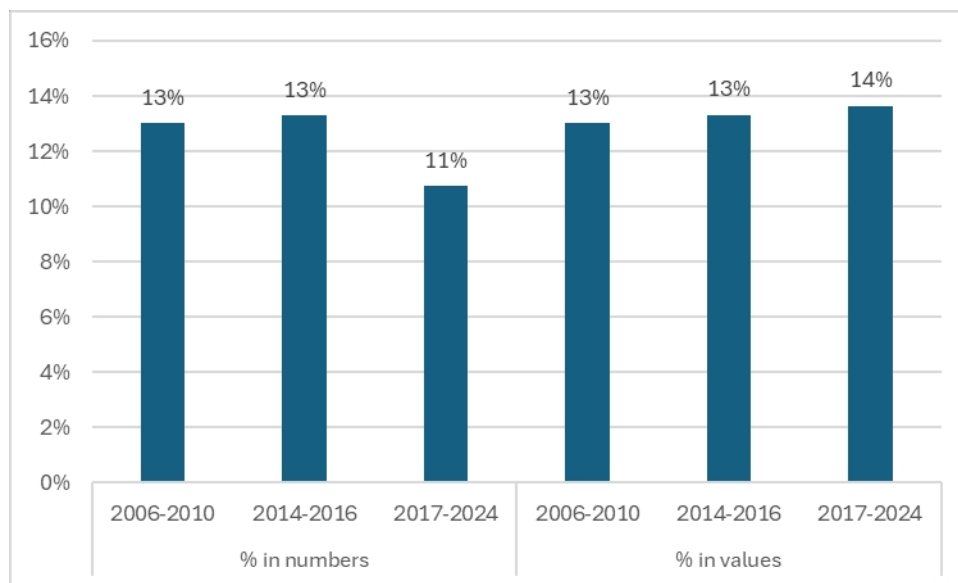
⁴⁰⁵ Polsko – národní zpráva (<https://www.gov.pl/web/uzp/funkcjonowanie-systemu-zamowien-publicznych--raporty-z-przeprowadzonych-badan--relacja-z-konferencji-oraz-pelna-tresc-raportu>).

⁴⁰⁶ Maďarsko – národní zpráva (<https://fenntarthatokozbeszerzes.hu/statisztika/a-szocialis-szempontokat-tartalmazó-kozbesszerzesek-2023-évi-alakulasanak-reszletes-statisztikai-elemzése/>).

⁴⁰⁷ Španělsko – národní zpráva (<https://www.hacienda.gob.es/DGPatrimonio/Junta%20Consultiva/Informe-Trienal-2021-2022-2023.pdf>).

Pokud jde o zadávání zakázek, které by mohly podléhat „zjednodušenému režimu“, jejich celkový počet klesl z 13 % v letech 2014–2015 na 11 % v letech 2016–2024. Z hlediska hodnoty však zůstaly na konstantní úrovni mezi 13 % a 14 %. (Viz obrázek)

Obrázek 93: Podíl sociálních služeb (služby IIB ve směrnici z roku 2004) nad prahovými hodnotami EU, 2006–2024

Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 53

Odkazuje na oddíl 4.1.1.4.3. Strategické – inovace

Před rokem 2018⁴⁰⁸ mnohé země teprve začaly připravovat podmínky pro zavedení veřejných zakázek na inovace, takže údaje o tomto tématu byly omezené. Několik členských států se stále zabývalo základními výzvami a zavedlo pouze několik raných iniciativ. Některé významné příklady jsou uvedeny zde.

V Litvě zahájila Agentura pro vědu, inovace a technologie (MITA) projekt zaměřený na podporu PPI a předkomerčních zakázek v rámci litevského programu rozvoje inovací (2014–2020). Ministerstvo hospodářství rovněž v roce 2014 zveřejnilo pokyny pro inovativní veřejné zakázky a MITA nabídla zadavatelům konzultace na podporu inovací v oblasti zadávání veřejných zakázek. V Polsku bylo vynaloženo značné úsilí na poskytování školení, workshopů a metodických materiálů na podporu veřejných zadavatelů při začleňování inovací do zadávacích postupů. Podobně Švédsko zavedlo rané vzdělávací programy, metodické materiály a metodickou podporu, včetně financování veřejných zakázek na inovace, jakož i úsilí o sdružování poptávky po inovativních řešeních.

Ve Francii byla přijata komplexnější opatření než v jiných členských státech s cílem podpořit veřejné zakázky v oblasti inovací. Oběžník předsedy vlády z roku 2013 vyžadoval, aby ministerstva vypracovala plány pro inovativní nákupy, s určenými referenty v každém ministerstvu. Byly zavedeny různé nástroje, jako je platforma pro inovativní nákupy a software Impact pro sledování inovativních nákupů. Francie také zahájila regionální iniciativy na podporu

⁴⁰⁸ Tato část vychází převážně z tříletých zpráv, které pokrývají tři vykazovaná období 2018, 2021 a 2024.

místní povědomí a program pro sektor zdravotní péče. Klíčovou iniciativou byl Průvodce DAJ pro inovativní zadávání veřejných zakázek, který nabízel metody integrace inovací do zadávání veřejných zakázek spolu s právním rámcem zahrnujícím inovační partnerství, soutěžní postupy a konzultace v oblasti sourcingu. Německá vláda zřídila Kompetenční centrum pro inovativní veřejné zakázky (KOINNO), které poskytovalo poradenské služby agenturám pro veřejné zakázky a usnadňovalo navazování kontaktů s inovativními dodavateli. Německo také začlenilo kritéria související s inovacemi do procesů zadávání veřejných zakázek, aby podpořilo přijímání nových řešení.

Celkově členské státy dosáhly před rokem 2018 různé úrovně pokroku, přičemž některé země se více zaměřily na zvyšování povědomí, metodickou podporu a školení jako výchozí body, zatímco jiné, jako FR a DE, vyvinuly komplexní právní a institucionální rámce na podporu integrace inovací do postupů veřejného zadávání zakázek. Přetrvávaly však výzvy napříč celou oblastí, včetně omezených zdrojů, nedostatku jasných údajů a právních překážek.

Od zprávy za rok 2021 můžeme pozorovat, že členské státy EU podnikly řadu iniciativ k další podpoře veřejných zakázek v oblasti inovací.

Několik členských států, jako například ES, FR, HU a LU, se zaměřilo na vývoj a zdokonalení rámců a pokynů pro usnadnění provádění PPI. V roce 2021 zveřejnila FR zprávu⁴⁰⁹ o hodnocení uplatňování veřejných zakázek na inovace pod prahovou hodnotou EU, která poskytuje přehled za období od prosince 2018 do prosince 2021. Během experimentu bylo nahlášeno celkem 231 zakázek, z nichž 172 bylo podrobně popsáno a použito pro analýzu. Využití dosáhlo vrcholu na konci roku 2019, ale v roce 2020 a na začátku roku 2021 se zpomalilo, pravděpodobně v důsledku krize COVID. Mezi odběratele patřily státní správy (41 %), místní orgány a veřejné subjekty (40 %) a další subjekty, jako jsou národní veřejné instituce (19 %). Hlavními uživateli byly ústřední státní správy a nemocniční sektor. Dominovaly služby (54 %), zejména v oblasti digitálních technologií, následované zbožím (39 %) a stavbami (7 %). Téměř polovina zakázek měla hodnotu mezi 75 000 a 100 000 EUR. Nejvíce z toho profitovaly malé a střední podniky, které získaly 80 % zakázek.

Pokud jde o poskytování přímé podpory zadavatelům, několik zemí, jako Chorvatsko a Estonsko, zřídilo nebo posílilo kompetenční centra a platformy spolu se specifickými programy pro zavádění inovativních řešení (Polsko, Malta).

Členské státy rovněž uznaly klíčovou úlohu odborné přípravy a budování kapacit s cílem vybavit odborníky v oblasti veřejných zakázek dovednostmi nezbytnými pro účinné řízení veřejných zakázek na inovace, jakož i helpdesky na pomoc zadavatelům a uchazečům (IE, PL, SI). Vedle těchto snah se Francie, Lotyšsko a Rumunsko zapojily do propagačních a osvětových aktivit s cílem dále informovat o výhodách veřejných zakázek na inovace.

⁴⁰⁹ Zpráva o hodnocení uplatňování experimentálního opatření vyplývajícího z vyhlášky ze dne 24. prosince 2018 týkající se aux inovativních (2021) (2021) (https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/daj/marches_publics/oecp/etude/20210728_R_apport-achats-innovants.pdf).

S ohledem na budoucnost si několik zemí stanovilo dlouhodobé strategické cíle pro integraci inovací do veřejných zakázek. Například LT si prostřednictvím svého programu rozvoje inovací stanovilo ambiciózní cíl pro období 2021–2030, jehož cílem je, aby alespoň 20 % veřejných zakázek ve všech odvětvích zahrnovalo veřejné zakázky na inovace, předkomerční zakázky a zakázky na výzkum.

A konečně, země jako BE a NL podporovaly spolupráci mezi veřejnými orgány a poskytovateli inovací prostřednictvím platform a hubů.

Podle příspěvků členských států v rámci tříletého podávání zpráv podle směrnice bylo až do roku 2021 klíčovým problémem nedostatečná profesionalita zaměstnanců zabývajících se zadáváním veřejných zakázek (11 zmínek ve tříletých zprávách), zatímco jiné výzvy se jeví jako méně významné, pravděpodobně kvůli celkově nízké úrovni provádění veřejných zakázek na inovace v té době. Ve srovnání s tím byly v roce 2024 jako nejvýznamnější výzvy identifikovány nedostatečná profesionalizace zaměstnanců odpovědných za veřejné zakázky (16 zmínek), nedostatečná kapacita zaměstnanců odpovědných za veřejné zakázky (17 zmínek) a riziko nebo vnímání rizika ze strany veřejných zadavatelů v souvislosti s vyššími náklady na veřejné zakázky (19 zmínek).

Aby členské státy mohly řešit hlavní výzvy, kterým čelily, zavedly řadu opatření na podporu veřejných zakázek v oblasti inovací, přičemž v různých kategoriích podpory bylo dosaženo významného pokroku.

Kompetenční centra se stala klíčovým faktorem při podpoře inovací. Mezi příklady patří rakouské kompetenční centrum IÖB, německé kompetenční centrum KOINNO, NL, PT, SE, PL, IT. Například finské kompetenční centrum KEINO vykázalo v roce 2022 11 % celkových veřejných zakázek jako inovativní⁴¹⁰, ačkoli jeho činnost byla v roce 2024 po skončení financování ministerstvem z velké části ukončena. Kompetenční centrum v Litvě spolu s GovTech Lab poskytuje pokyny, helpdesky a mechanismy financování. V období od roku 2011 do roku 2023 vykázaly nejvyšší počet inovativních veřejných zakázek za rok, a to 37 (2022). Kromě toho byl v letech 2018 až 2020 zaznamenán výrazný nárůst inovativních veřejných zakázek⁽⁴¹¹⁾. Největší podíl hodnoty inovativních zakázek na celkové hodnotě zakázek byl zaznamenán v roce 2023, kdy činil až 2,3 %. Podíl objemu inovativních zakázek za období 2013–2022 se pohybuje od 0,02 do 0,1 ⁽⁴¹²⁾.

Pokyny, nástroje a podpůrné materiály, jako jsou helpdesky, hrají klíčovou roli v tom, aby zadavatelé mohli přijmout postupy veřejných zakázek zaměřené na inovace. Jsou k dispozici ve Francii, Maďarsku, Kypru, Švédsku, Lotyšsku, Nizozemsku a Slovinsku.

Iniciativy v oblasti školení a budování kapacit jsou zásadní pro vybavení úředníků veřejných služeb dovednostmi nezbytnými pro veřejné zakázky zaměřené na inovace (AT, DE, SE, FI, MT). Například

⁴¹⁰ KEINO Průzkum (2022), Finsko
(https://www.hankintakeino.fi/sites/default/files/media/file/innovatiiviset_ja_kestavat_julkiset_hankinnat_2022.pdf).

⁴¹¹ Úřad pro veřejné zakázky Litvy (uděleno povolení).

⁴¹² Litva – webové stránky Úřadu pro veřejné zakázky – Pirkimų vykdytojų žemėlapis – Švieslėntė – Viešųjų pirkimų tarnyba
(<https://vpt.lrv.lt/lt/statistika-ir-analize/pirkimu-vykdytoju-zemelapis-svieslente-1/>)

RO začlenila témata inovací do vzdělávacích programů prostřednictvím projektu SIPOCA 625, který zahrnoval také profesionalizaci zaměstnanců v oblasti veřejných zakázek.

Několik členských států klade důraz na monitorování a sběr dat, aby bylo možné sledovat pokrok a identifikovat oblasti, které je třeba zlepšit. Estonská národní strategie pro veřejné zakázky zahrnuje cíle pro inovace jak z hlediska hodnoty, tak objemu pro roky 2025 a 2035, přičemž PPI bude v roce 2023 představovat 0,2 % celkových veřejných zakázek⁴¹³. LV zaznamenalo, že veřejné zakázky na inovace představovaly v roce 2023 0,05 %⁽⁴¹⁴⁾. ES uvedlo, že pokud se vezmou v úvahu veřejné zakázky na inovace a dostupné údaje o předkomerčních veřejných zakázkách, představovaly by veřejné zakázky 11,9 % celkových veřejných zakázek na inovace. ^{Pokud} jde o veřejné zakázky na inovace v užším smyslu, během sledovaného období, tj. v letech 2021 až 2023, bylo uzavřeno 1 173 veřejných zakázek na inovace⁽⁴¹⁵⁾. V PL činil v roce 2023 podíl veřejných zakázek na inovace 0,6 % u zadavatelů a 2,5 % u hospodářských subjektů⁽⁴¹⁶⁾.

V Norsku bylo podle průzkumu o zadávání veřejných zakázek (2022) využívání veřejných zakázek na inovace omezené. Podíl subjektů, které uvedly, že využívají inovativní veřejné zakázky, činí 8 %⁴¹⁷. V letech 2017 až 2022 bylo zahájeno přibližně 30 inovačních partnerství a stejně tolik před komerčními zakázkami (z nichž 19 jsou projekty StartOff). Průzkum veřejných zakázek ukazuje, že zadavatelé vedou před zveřejněním výzvy omezený dialog s trhem. Mezi překážkami, které uvádějí veřejní zadavatelé, jsou podpora vedení, zaměření vedení a (manažerské) stanovení priorit, aby bylo možné vyčlenit čas a zdroje na získání přehledu o příležitostech na trhu.

Financování a pobídky hrají klíčovou roli při podpoře PPI. AT, LT, PT, IE a MT poskytují mechanismy financování na podporu zadavatelů veřejných zakázek. Například v Itálii existuje program financování s názvem *Smarter Italy*, který realizuje *Agentura pro digitální Itálii* a který umožňuje veřejným správám spolufinancovat inovativní projekty.

Členské státy nakonec přijaly strategické rámce, které jim slouží jako vodítko pro jejich úsilí. DK vyvinulo Innovation Barometer⁴¹⁸, který ukazuje, že ze všech inovací ve veřejném sektoru (100 %) je 16 % veřejně-soukromých inovací, 11 % inovativních veřejných zakázek a 2 % inovativních veřejných soutěží. Inovační partnerství však

⁴¹³ Estonsko - Ministerstvo hospodářství financí – Veřejné Zadávání (<https://fin.ee/sites/default/files/documents/2024-05/Riigihangete%20valdkonna%202023.%20aasta%20kokkuvõte.pdf>)

⁴¹⁴ Úřad pro monitorování veřejných zakázek Lotyšské republiky (<https://info.iub.gov.lv/visual>)

⁴¹⁵ *Tříletá zpráva o veřejných zakázkách ve Španělsku v letech 2021, 2022 a 2023*, Ministerstvo financí (2024) (https://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/MasInformacion/Informes-de-interes/Hacienda/InformetrialContratacionPublica21-22-23.html)

⁴¹⁶ *Funkcjonowanie systemu publicznych zamówień – zprávy z provedených badání* (<https://www.gov.pl/web/uzp/funkcjonowanie-systemu-zamowien-publicznych--raporty-z-przeprowadzonych-badan--relacja-z-konferencji-oraz-pelna-tresc-raportu>)

⁴¹⁷ *Ny lov om offentlige anskaffelser Første delutredning*, Norsko (2023) (https://www.regjeringen.no/contentassets/f411c47741154052a371fae50f23d5d6/no/pdfs/nou20232023002_6000dddpdfs.pdf)

⁴¹⁸ *NÅR INDKØB ER INNOVATIVE*, CO-PI – Centrum pro veřejně-soukromé inovace (2023), (https://co-pi.dk/media/v2vjmmzc/2023-naar-indkoeb-er-innovative_web-a.pdf)

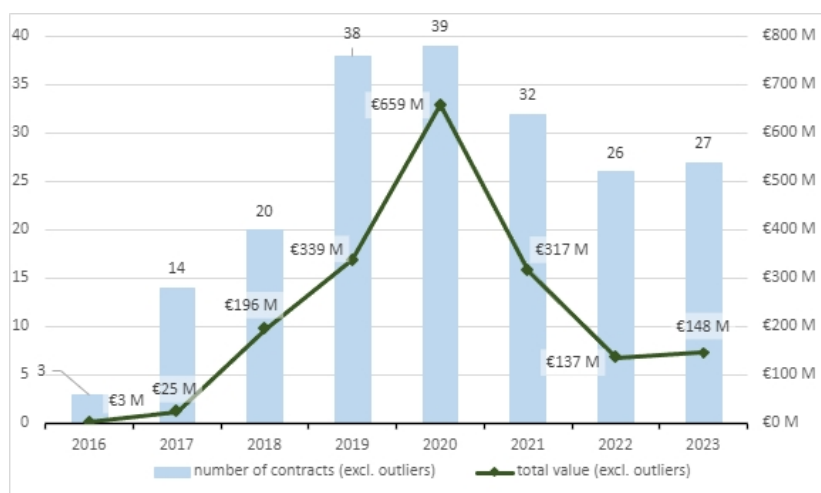
Tento postup se v Dánsku používá jen zřídka, od roku 2016 bylo zaznamenáno méně než 20 případů, zatímco jiné postupy, jako je vyjednávání a soutěžní dialog, jsou běžnější. Rumunsko prostřednictvím své národní strategie a prováděcího plánu využilo veřejné zakázky na inovace pro zadávání stavebních prací, nákup a instalaci vybavení nezbytného pro vědecký výzkum, jako je například vysoce výkonný laserový systém nebo gama záření – Národní institut pro výzkum a vývoj „Horia Hulubei“ – financovaný z fondů EU (projekt POC).

Inovační partnerství (2016–2023)

Trend inovačních partnerství (IP) zaznamenal významný růst jak z hlediska počtu, tak z hlediska hodnoty zadávaných zakázek. V letech 2016 až 2023 bylo zadáno celkem 199 zakázek v hodnotě přesahující 8,5 miliardy EUR. V roce 2023 hodnota zadávaných zakázek prudce vzrostla, přičemž 67 % této hodnoty bylo přiděleno na zelené, sociální nebo digitalizační účely. CZ se v roce 2023 stala vedoucí zemí v počtu zadávaných IP zakázek.

Jak je uvedeno na obrázku 94 níže, celkový počet zadávaných zakázek dosáhl vrcholu v roce 2020, kdy bylo zadáno 39 zakázek v odhadované hodnotě 659 milionů EUR. 90 % případů se týká klasické směrnice. Mnoho zakázek bylo pod prahovou hodnotou EU ve výši 140 000 EUR, přičemž několik z nich dosáhlo výjimečných hodnot a největší zakázka přesáhla 5 miliard EUR. Celková hodnota zveřejněných IP činila 8,5 miliardy EUR. Po ručních opravách a nahrazení chybějících hodnot průměrem⁴¹⁹ se odhadovaná hodnota zakázek zvýšila na 8,9 miliardy EUR. Průměrná hodnota zakázky, s výjimkou výše uvedené zakázky s extrémně vysokou hodnotou, činila 9,2 milionu EUR.

Obrázek 94: Celková hodnota zadávaných smluv o duševním vlastnictví (s výjimkou smluv s mimořádně vysokou hodnotou)

Zdroj: Vlastní výzkum

Celkově došlo v roce 2020 k vrcholu v hodnotách smluv, po kterém následoval prudký pokles, pravděpodobně ovlivněný pandemií COVID, a poté se trend v roce 2023 opět obrátil nahoru.

⁴¹⁹ Pokud oznámení o zadávacím řízení v oblasti duševního vlastnictví nemělo odpovídající oznámení o zadání zakázky nebo pokud oznámení o zadání zakázky obsahovalo chybějící nebo nepravděpodobnou hodnotu, byl kupující kontaktován přímo za účelem získání nebo opravy informací. V případech, kdy nebyla obdržena žádná zpětná vazba (4,8 % celkové hodnoty v letech 2016–2023), byla místo toho použita průměrná hodnota za dané období (407 milionů EUR).

Smlouvy o inovačním partnerství byly v období 2016–2023 zadány v 18 různých zemích (17 z EU-27 a Norsko). Tři země s nejvyšším počtem zadávaných smluv v roce 2023 byly Finsko (28 případů), Česká republika (27 případů) a Francie (27 případů).

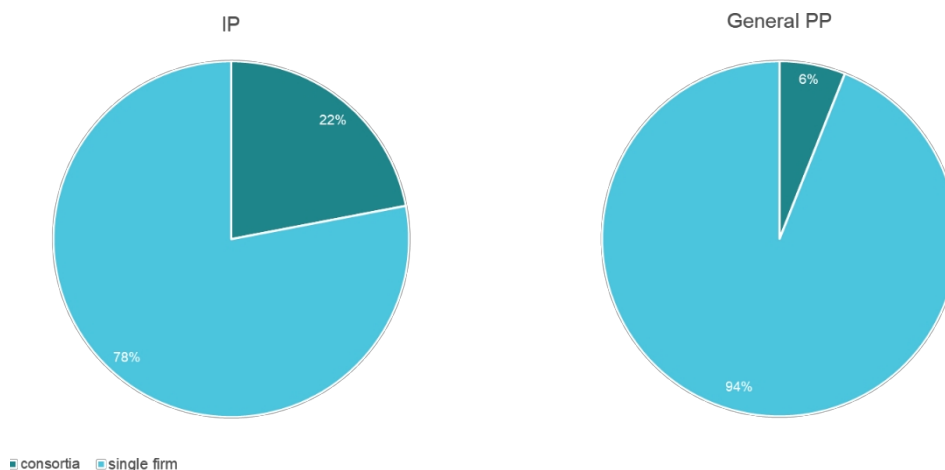
Existovaly také příklady přeshraniční spolupráce v oblasti duševního vlastnictví. Z 199 uzavřených smluv bylo 17 uzavřeno s podniky mimo EU, což představuje 8,8 % z celkového počtu. Hodnota těchto přeshraničních smluv v oblasti duševního vlastnictví činila 84 milionů EUR, což představuje 4,6 % z celkové hodnoty smluv. Je třeba poznamenat, že dvě smlouvy v oblasti duševního vlastnictví byly uzavřeny mimo EU+EHP, a to se Švýcarskem a Indií.

Pokud jde o počet zadávaných zakázek, rozdělení podle odvětví ukazuje, že vedoucími odvětvími byly mobilita (17 %), ICT (13 %) a životní prostředí (12 %). Při hodnocení hodnoty zadávaných zakázek však vyniká jako vedoucí odvětví stavebnictví, přičemž mobilita se stává dominantním odvětvím, pokud zahrneme extrémní hodnoty.

Při kategorizaci inovačních partnerství podle politických cílů se jako nejčastěji používané cíle ukázaly zelená a digitalizace. Při hodnocení hodnoty zakázek však po obecnější kategorii „ostatních“ politických cílů dominovaly „sociální“ cíle.

Zajímavé je, že 22 % smluv o inovačním partnerství bylo uzavřeno s konsorcií, což je výrazně více než 6 % veřejných zakázek uzavřených v letech 2018 až 2022 (obrázek 95). To naznačuje vyšší úroveň spolupráce mezi společnostmi v rámci postupu IP.

Obrázek 95: Konsorcia v postupech inovativního partnerství ve srovnání se všemi postupy zadávání veřejných zakázek v letech 2018–2022 [%]

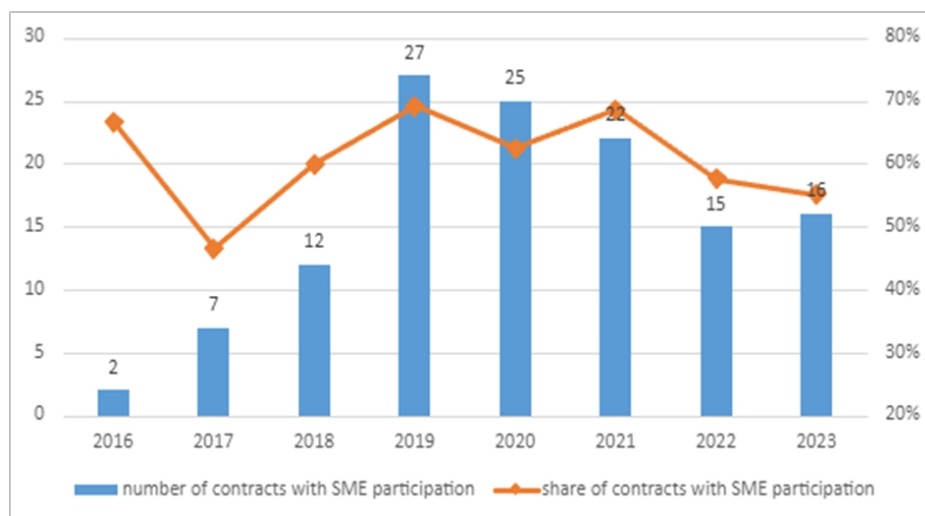

Zdroj: Interní analýza

Malé a střední podniky (MSP) hrály v procesu inovačního partnerství významnou roli. Celkem 126 ze 199 smluv o inovačním partnerství (přibližně 63 %) zahrnovalo účast MSP. Zatímco do roku 2019 účast MSP rostla, po pandemii poklesla, i když podíl smluv zahrnujících MSP zůstal relativně stabilní. Celková hodnota smluv zadávaných s účastí MSP činí

834 milionů, což představuje 62 % celkové hodnoty, s vyloučením extrémních hodnot. Účast malých a středních podniků byla rozložena poměrně rovnoměrně napříč odvětvími, v souladu s obecným rozložením zadávaných zakázek podle odvětví.

Obrázek 96: Účast malých a středních podniků v inovačních partnerstvích (na základě počtu zadávaných zakázek)

Zdroj: Interní analýza

Pokud jde o přítomnost případů umělé inteligence v inovačních partnerstvích, bylo v letech 2016 až 2023 zaznamenáno 15 takových případů v 7 zemích. Zemí s nejvyšším počtem smluv týkajících se umělé inteligence bylo Finsko s celkem 6 smlouvami. Ostatní země měly buď 2, nebo 1 smlouvu. Celková hodnota smluv týkajících se umělé inteligence činila 20,6 milionu EUR, přičemž průměrná hodnota byla 1,4 milionu EUR. Hodnota vykazovala rostoucí trend, přičemž v roce 2020 dosáhla maxima 9,41 milionu EUR.

Odvětvím s nejvyšším počtem zakázek bylo územní plánování (6), následované veřejnými službami (5). Odvětvím s nejvyšší hodnotou zakázek byla energetika s 8 miliony EUR. Nejčastěji používaným typem umělé inteligence v územním plánování byly inteligentní senzory a rozpoznávání obrazu. Ve veřejných službách a ICT bylo také široce využíváno zpracování přirozeného jazyka. Jedním z příkladů projektu inteligentních senzorů a rozpoznávání obrazu v urbanismu byl projekt zahájený městem Praha v roce 2020, který zajistil vývoj systému řízení dopravy na základě počtu vozidel v reálném čase, intenzity dopravy a směru jízdy v dopravních uzlech, aby byl zajištěn plynulý dopravní tok.

Viz oddíl 4.1.1.5. Správa

Tabulka 92: Iniciativy na podporu profesionalizace

Iniciativa	Další informace
Doporučení pro členské státy o profesionalizaci veřejných zakázek	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32017H1805
Evropský rámec kompetencí pro veřejné zadavatele	https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/professionalisation-public-buyers/procurement-european-competency-framework-public-procurement-professionals_en
Školení program pro centralizované organizace – PPE+ Evropa 2024–2028	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/communities/ppe-europe-2024-2028
Projekt Velcí odběratelé pro klima a životní prostředí 2023–2027	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/about/big-buyers-working-together
Platforma komunity veřejných zadavatelů	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/
Věstník veřejných zakázek	https://ec.europa.eu/newsroom/growth/newsletter-archives/39013

Studie „Jednotné nabídkové a nekonkurenční zadávací řízení v projektech spolufinancovaných EU“	https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2019/single-bidding-and-non-competitive-tendering
Pokyny pro členské státy a zadavatele veřejné zakázky týkající se uplatňování důvodu pro vyloučení z důvodu koluze stanoveného ve směrnici.	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021XC0318(01)&from=EN
Pokyny Evropské komise z roku 2020 k používání rámce pro veřejné zakázky v nouzové situaci související s krizí COVID-19	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020XC0318(01)&from=EN
Prostor pro údaje o veřejných zakázkách (PPDS)	https://www.public-procurement-data-space.europa.eu/en
Studie o digitální transformaci veřejných veřejných zakázek	https://ec.europa.eu/docsroom/documents/40102
Projekt Integrity Pacts	https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/integrity-pacts_en
Studie proveditelnosti studie týkající se skutečné skutečné provádění společného přeshraničního zadávacího veřejnými zadavateli z různých členských států	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ee8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1
Společné veřejné zakázky v oblasti bezpečnosti (grant H2020)	https://www.iprocurenet.eu/home/toolbox-2/
Studie o analýze účasti malých a středních podniků ve veřejných zakázkách a opatřeních na podporu této účasti.	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ee8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1
Pokyny k účasti uchazečů a zboží ze třetích zemí na trhu veřejných zakázek EU	https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers/public-procurement-and-non-eu-participation_en
Portál Access2Markets	https://webgate.ec.europa.eu/procurementbuyers/#/procurementlocation
Otázky a odpovědi: Účast uchazečů ze třetích zemí, na které se nevztahuje směrnice, na trhu veřejných zakázek EU (věci C-652/22, Kolin, a C-266/22, Qingdao)	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/resources/qa-participation-eu-procurement-market-bidders-non-covered-third-countries_en
Často kladené otázky týkající se sankcí proti Rusku a Bělorusku, se zaměřením na následující ustanovení: článek 5k nařízení Rady (EU) č. 833/2014.	https://finance.ec.europa.eu/system/files/2024-01/faqs-sanctions-russia-public-procurement_en.pdf
Centrum elektronické kompetence pro veřejné zadavatele	https://commission.europa.eu/funding-tenders/tools-public-buyers_en
Pokyny pro veřejné investice do projektů udržitelné infrastruktury	https://single-market-economy.ec.europa.eu/document/download/98b904a2-d688-4592-aaf6-a76ead62b7c8_en
Dialog s členskými státy o strategických veřejných zakázkách	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/communities/public-dialogue-o-veřejných-zakázkách
Studie o veřejných zakázkách jako strategickém nástroji, zelených, sociálních, inovacích, malých a středních podnicích.	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ee8227c-ecc4-11ea-b3c6-01aa75ed71a1
Podpora strategického využívání veřejných zakázek k dosažení cílů politiky soudržnosti	https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/public-procurement_en
Externí školení o nových směrnici a strategickém zadávání veřejných zakázek (sociální, zelené a inovativní)	https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/training_en
„WeBuySocialEU“: iniciativa na podporu sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek (SRPP)	https://www.aeidl.eu/webuysocialeu/
Aktualizace příručky Buying Social	https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45767
Výzkum osvědčených postupů v oblasti sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek	https://ec.europa.eu/info/making-socially-responsible-procurement-work-71-good-practice-cases_en
Helpdesk EU pro zelené veřejné zakázky	https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/green-public-procurement-helpdesk_en

Veřejné zakázky na řešení založená na přírodě	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d75b2354-11bc-11eb-9a54-01aa75ed71a1
Sbírka osvědčených postupů v oblasti zelených veřejných zakázek	https://green-business.ec.europa.eu/green-public-procurement/good-practice-library_en?%5B0%5D=oe_page_subject%3Ahttp%3A//data.europa.eu/uxp/c_163e1e96&page=0
Zavádění BIM do veřejných zakázek	Plán: Modelování stavebních informací a komunita praxe v oblasti veřejných zakázek Veřejní zadavatelé Komunita
Studie o posílení výzkumu a inovací v oblasti bezpečnosti financovaných EU a inovací financovaných EU – 20 let výzkumu a inovací v oblasti civilní bezpečnosti financovaných EU (2025)	https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4ab7d386-f8a8-11ef-b7db-01aa75ed71a1
Akce CERIS na téma inovativní veřejné zakázky	Akce CERIS SSRI věnovaná zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací – Evropská komise
Evropské dny výzkumu a inovací (2024) – tematický den věnovaný zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací v oblasti civilní bezpečnosti	Evropské dny výzkumu a inovací Výzkum a inovace
Inovační nákupní centra 2025–2029 s cílem vybavit veřejné správy zdroji, pokyny a sítí pro spolupráci, které jsou nezbytné k vytvoření nebo posílení centra pro inovativní veřejné zakázky.	Inovační centra pro veřejné zakázky (IPH) Komunita veřejných zadavatelů
Partnerství městské agendy pro inovativní a odpovědné veřejné zakázky	https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/public-procurement
Vzdělávací program – Procure Innovation EU	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/communities/procure-innovation-eu
Pokyny k inovativnímu zadávání veřejných zakázek	https://ec.europa.eu/docsroom/documents/45975
Postupy a nástroje veřejných zakázek na podporu inovací	https://ec.europa.eu/docsroom/documents/47179
Stručný průvodce od odborníků z praxe o inovačním partnerství	https://ec.europa.eu/docsroom/documents/47178
Studie o hodnotě inovačního partnerství	https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49655 https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49656 https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49657
Evropská pomoc pro inovativní veřejné zakázky – EAFIP	https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda/innovation-procurement/eafip
Evropské ceny za inovativní veřejné zakázky	https://eic.ec.europa.eu/eic-prizes/european-innovation-procurement-awards_en
Srovnávací analýza národních investic a politických rámců pro zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací	https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda/innovation-procurement/benchmarking-innovation-procurement-investments-and-policy-frameworks-across-europe_en
Spolufinancování programu Horizont Evropa pro veřejné zadavatele za účelem inovativního zadávání veřejných zakázek + spolufinancování regionálních inovačních údolí za účelem podpory a realizace inovativního zadávání veřejných zakázek na regionální/místní úrovni	https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-politika/nová-evropská-inovační-agenda/inovační-veřejné-zakázky/financování-programem-horizont-evropa-pec-a-ppi_en

Program EIC pro inovativní veřejné zakázky	https://eic.ec.europa.eu/eic-funding-opportunities/bas/eic-innovation-procurement-programme_en
Propojení veřejných zadavatelů s inovačními ekosystémy prostřednictvím zprostředkovatelů inovačních zakázek (Innobrokers)	https://innovation-procurement.org/innobrokers/
Ustanovení o zadávání veřejných zakázek v oblasti umělé inteligence	https://public-buyers-community.ec.europa.eu/communities/procurement-ai/resources/eu-model-contractual-ai-clauses-pilot-procurements-ai
„TAIEX REGIO PEER2PEER“ (studijní návštěvy, mise odborníků, workshopy)	https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/region-peer-2-peer/taix-regio-peer-2-peer_en
Pilotní projekt – Pomoc na míru a specificky zaměřená pomoc členským státům ke zlepšení administrativní kapacity PP	Slovensko: https://web.archive.oecd.org/temp/sections/public-procurement-country-projects/responsible-procurement-slovak-republic/index.htm Bulharsko: https://www.oecd.org/en/publications/public-procurement-training-for-bulgaria_75403761-en.html
Studie o sdílení osvědčených postupů v oblasti veřejných zakázek v celé EU za účelem zlepšení čerpání evropských strukturálních a investičních fondů (ESI)	https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/studies/2016/stock-taking-of-administrative-capacity-systems-and-practices-across-the-eu-to-ensure-the-compliance-and-quality-of-public-procurement-involving-european-structural-and-investment-esi-funds_en Elektronická knihovna osvědčených postupů v oblasti veřejných zakázek: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/public-procurement/e-library_en
Školení o veřejných zakázkách (směrnice z roku 2014 a strategické zadávání veřejných zakázek)	https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/training_en
Podpora strategického zadávání veřejných zakázek při realizaci projektů financovaných z fondů soudržnosti EU	https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/improving-investment/public-procurement_en
Index pro hodnocení zadavatelů podle jejich výkonnosti („Trip advisor“)	https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/7th-report-on-economic-social-and-territorial-cohesion#:~:text=The%20Commission%20published%20on%209,for%20cohesion%20policy%20after%20202020 https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/working-papers/2017/assessing-the-quality-of-government-at-the-regional-level-using-public-procurement-data
Aktualizace kontrolních seznamů auditorů pro chyby ve veřejných zakázkách na základě změn zavedených novými směnicemi o veřejných zakázkách a aktualizace pokynů k finančním opravám.	https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/guidance/GL_corrections_pp_irregularities_annex_EN.pdf
Studie hodnotící současnou výkonnost členských států v oblasti PP a minulé iniciativy a úsilí v oblasti budování kapacit	https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/studies/2016/stock-taking-of-administrative-capacity-systems-and-practices-across-the-eu-to-ensure-the-compliance-and-quality-of-public-procurement-involving-european-structural-and-investment-esi-funds_en
Aktualizace praktických pokynů k zamezení nejčastějších chyb s přihlédnutím k novým směnicím EU o zadávání veřejných zakázek.	https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guidelines/2018/public-procurement-guidance-for-practitioners-2018
Nové finanční produkt pro snížení rizika inovační nákup	https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/new-financial-products-derisk-innovation-procurement-2024-07-03_en

Odkazuje na oddíl 4.1.2 Efektivita

Tabulka 93: Význam vybraných aspektů postupů zadávání veřejných zakázek (možné více odpovědí)

	Zadavatelé		Hospodářské subjekty	
	2008	2019	2008	2019–2024
Transparentnost	57	82	56	57
Spravedlnost	55	78	56 %	55
Účinnost	41	77	45	45
Srozumitelnost	—	72	—	55
Důraz na kvalitu	36	63	56	53
Důraz na cenu	35	59	70	38
Riziko stížností	32	51	25	24
Čas	28	61	57	38
Počet nabídek	18	54	50	35
Náklady	14	25	40	31
Zahraniční nabídky	4	10	39	26

Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 64.

Tabulka 94: Medián počtu osobodnů strávených na jednom veřejném zadávacím řízení nad prahovými hodnotami EU, 2008–2024

	Průměr 2008–2010			Průměr 2019–2024		
	CA dny	EO dny	Celkem dny	CA dny	EO dny	Celkem dní
Otevřít	21	15	107	22	12	64
Omezený	28	19	130	28	20	88
Vyjednáno	22	20	116	25	13	71
Rámcové smlouvy – všechna výběrová řízení	16	14	70	18	10	49
Celkem	22	16	108	20	11	57

Zdroj: na základě Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 59.

Tabulka 95: Hodnocení míry zátěže jednotlivých fází veřejného zadávání zakázek

Fáze	Zadavatelé		Fáze	Hospodářské subjekty	
	Jednorázové	Rámcové smlouvy – fáze 1		Jednorázová	Rámcové smlouvy – fáze 1
Před udělením	53	54	Předběžný návrh	41	48
Přidělení	29	33	Návrh	43	37
Po udělení	19	13	Po návrhu	17	15
Celkem (n)	175	96	Celkem (n)	435	403

Zdroj: Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 55.

Tabulka 96: Náklady na veřejné zakázky nad prahovými hodnotami EU [EUR], 2008–2024

	Průměr 2008–2010				Průměr 2019–2024			
	CA Náklady	Náklady EO	Celko vé nákla dy	V %	Náklady CA	Náklady EO	Celko vé nákla dy	V %
Otevřeno	6 400	4 400	34 600	1,3	8 100	10 900	46 400	1,4
Omezený	11 200	7 600	52 200	0,5	11 400	8 800	37 800	0,7
Vyjednané	7 200	4 900	32 700	1,1	10 900	9 100	42 900	2,9
Rámcové smlouvy – všechny výzvy	6 700	4 000	30 300	2	3 500	12 100	40 800	0,6
Celkem	6 900	4 700	34 600	1,4	6 000	11 400	43 200	0,9

Zdroj: na základě Ecorys (2025), *Analýza nákladů a přínosů...*, s. 60.

Tabulka 97: Průměrné transakční náklady u veřejných zakázek EU v poměru k hodnotě zakázky – Dánsko [%]

	Zadavatel	Vítězný uchazeč
Průměrný podíl transakčních nákladů ve vztahu k hodnotě zakázky	2,6	2
Střední hodnota transakčních nákladů	1	0
Maximální pozorování	19	16
Minimální pozorování	0,01	0,01
Počet pozorování	163	188

Zdroj: Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2019), *Transaktions...*, s. 13

Tabulka 98: Transakční náklady podle typu zadávacího řízení – Norsko

Typ zakázky	Využití zdrojů na jeden nákup	Počet zadávacích řízení	Podíl na hodnotě zakázky
Pod národní prahovou hodnotou, nezveřejněno	~92 000 NOK (~9 100 EUR) ⁴²⁰	12 200–13 400	~12
Nad národní prahovou hodnotou, pod prahovými hodnotami EU	146 000–253 000 NOK (14 450–25 000 EUR)	~3 000	2–13
Nad prahovými hodnotami EU	156 000–367 000 NOK (15 400–36 300 EUR)	~4 900	0,2–0,5

Zdroj: Oslo Economics (2023) *Offentlige anskaffelser i 2022*, na základě tabulky 3-5, s. 23.

Odhad nákladů na tříleté podávání zpráv

Tento odhad vychází z rozdělení úkolů kalibrovaného pro referenční období 2021–2023 v souladu s požadavky na podávání zpráv stanovenými v „Šabloně zprávy o monitorování zadávání veřejných zakázek“ jako součásti procesu podávání zpráv členskými státy podle směrnic 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU. V základním scénáři se celkové úsilí odhaduje na přibližně 600 hodin, které se rozdělují mezi tři složky takto:

- administrativa (~150 hodin), včetně plánování, řízení projektu, institucionální koordinace, konzultací, zajištění kvality, právních požadavků a předkládání;
- Extrakce dat (~250 hodin), včetně sestavování datových souborů nad a pod prahovými hodnotami, statistik monitorovacího systému, ukazatelů malých a středních podniků a hospodářské soutěže, čištění a sladování dat;
- Analýza a vypracování návrhu (~200 hodin), včetně kvantitativní a kvalitativní analýzy a vypracování zprávy.

⁴²⁰ Průměrný směnný kurz Eurostatu v roce 2022: 10,1026 NOK/EUR (DOI: 10.2908/ert_bil_eur_a)

Doba trvání těchto úkolů slouží jako referenční hodnota v třístupňovém modelu v závislosti na počtu obyvatel členského státu:

- Malý (počet obyvatel ≤ 7 milionů): $0,7 \times$ základní hodnota
- Střední (7–20 milionů): $1,0 \times$ základní hodnota
- Velký (>20 milionů): $1,8 \times$ základní hodnota

Tento odhad lze převést na ekvivalenty plného pracovního úvazku (FTE) podle konvence, že 1 FTE-rok se rovná 1 720 hodinám.

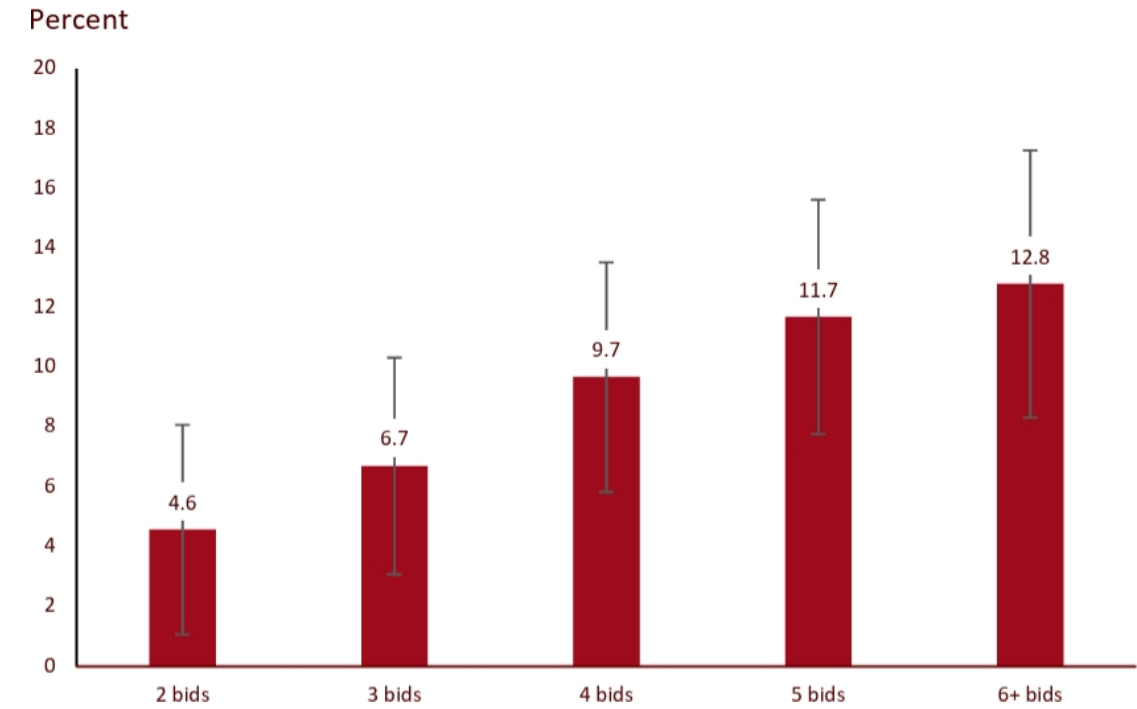
Tabulka 99: Odhadované náklady na tříleté podávání zpráv podle členských států

ČS	Počet obyvatel	Hodiny	FTE
AT	Střední	600	0,35
BE	Malý	420	0,24
BG	Malý	420	0,24
HR	Malý	420	0,24
CY	Malý	420	0,24
CZ	Střední	600	0,35
DE	Velké	1 080	0,63
DK	Střední	600	0,35
EE	Malý	420	0,24
EL	Střední	600	0,35
ES	Velký	1 080	0,63
FI	Střední	600	0,35
FR	Velké	1 080	0,63
HU	Střední	600	0,35
IE	Malý	420	0,24
IT	Velké	1 080	0,63
LT	Malý	420	0,24
LU	Malý	420	0,24
LV	Malý	420	0,24
MT	Malý	420	0,24
NL	Střední	600	0,35
PL	Velké	1 080	0,63
PT	Střední	600	0,35
RO	Střední	600	0,35
SE	Střední	600	0,35
SI	Malý	420	0,24

SK	Malý	420	0,24
----	------	-----	------

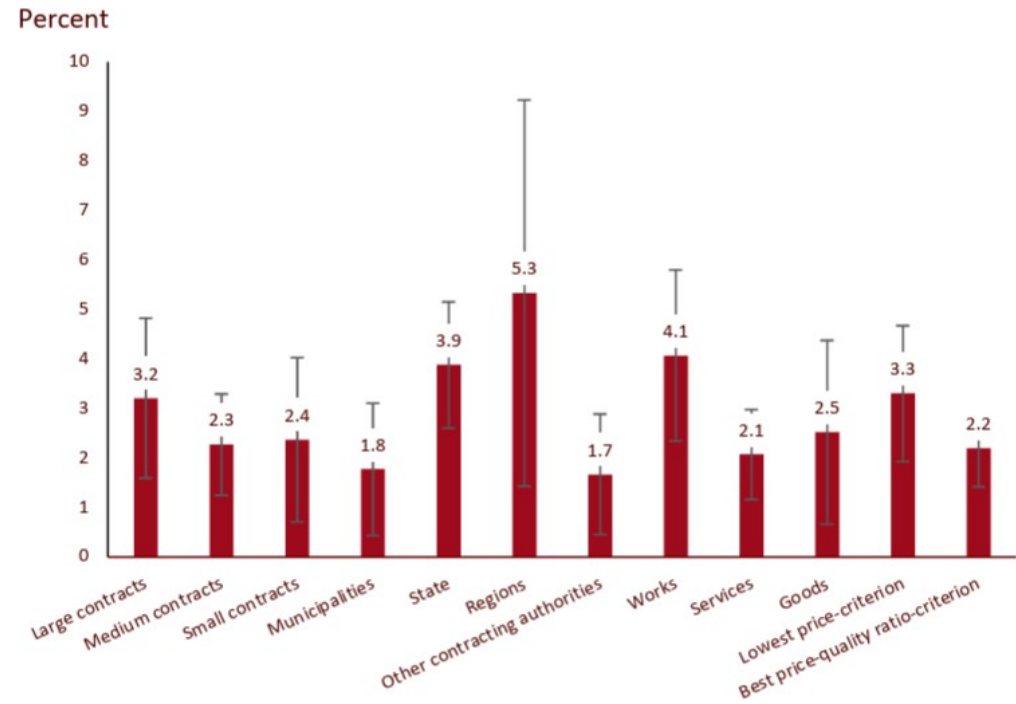
Zdroj: vlastní analýza

Obrázek 97: Snížení ceny ve srovnání s přijetím jedné nabídky [%]

Zdroj: Bek Aagaard, K., & Gregers Linnaa, J. (2024). Dopad konkurence....., str. 11

Obrázek 98: Snížení ceny při jedné další nabídce [%]

Zdroj: Bek Aagaard, K., & Gregers Linnaa, J. (2024). Dopad konkurence....., str. 9

Tabulka 100: Typy nepřímých nákladů – příklady

Identifikovaný problém v pravidlech veřejných zakázek	Praktický příklad	Úroveň překážek vstupu na trh	Dlouhodobé nebo širší společenské dopady	Typ nepřímých nákladů			Úroveň rizika výskytu takových dopadů
				Omezená konkurence	Omezený přístup na trh	Snížené investice / inovace	
Administrativní a právní složitost	Odvětvová legislativa ovlivňující pravidla zadávání veřejných zakázek	+++	Ušlé širší přínosy v důsledku zvýšené složitosti a ztráty pozitivních vedlejších účinků, které může zadávání veřejných zakázek generovat v ekonomice	+++	+++	+	Vysoké riziko s ohledem na zpětnou vazbu zainteresovaných stran, která potvrzuje administrativní zátěž a složitost, jakož i nedostatek soudržnosti zavedený odvětvovými právními předpisy
Příliš normativní nebo restriktivní pravidla	Nadměrné finanční požadavky na malé a střední podniky	+++	Promarněné příležitosti pro růst a tvorbu pracovních míst, zejména na regionální a místní úrovni, protože malé a střední podniky jsou často zakotveny v místních ekonomikách	+++	+++	+	Střední riziko s ohledem na zpětnou vazbu zainteresovaných stran ohledně překážek přístupu malých a středních podniků na trh veřejných zakázek (malé a střední podniky však zvyšují svůj podíl)
Informační asymetrie způsobené jazykových požadavků	Zadávací dokumentace je k dispozici pouze v jazyce zadavatele	++	Nižší rozmanitost dodavatelů – užší základna dodavatelů snižuje odolnost dodavatelských řetězců	++	+++	+	Zanedbatelné riziko vzhledem k nízké úrovni přeshraniční účasti (ale strojové překlady mohou pomoci tento problém překonat)
Slabé pobídky pro před běžné komerčnímu zadávání veřejných zakázek	Nedostatek adekvátních nástrojů pro sdílení rizik pro uchazeče	++	Firmy se mohou zdržet investic do nových řešení kvůli vysokým rizikům a nejistým výnosům z investic; to může vést k ušlým inovacím, čímž se veřejný sektor i širší ekonomika připraví o potenciální dlouhodobé přínosy	+	+	+++	Střední až zanedbatelné riziko vzhledem k nízké míře využívání IPP (ovšem týká se pouze vybraných odvětví, byť velmi důležitých)

Použitá stupnice: + nízké, ++ střední, +++ vysoké; zdroj: vlastní analýza.

Odkazuje na oddíl 4.1.3 Soulad

Tabulka 101: Seznam odvětvových právních aktů s ustanoveními o veřejných zakázkách⁴²¹

Rok	Název
2014	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/55/EU ze dne 16. dubna 2014 o elektronické fakturaci ve veřejných zakázkách Text s významem pro EHP
2014	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 654/2014 ze dne 15. května 2014 o výkonu práv Unie v oblasti uplatňování a prosazování mezinárodních obchodních pravidel a o změně nařízení Rady (ES) č. 3286/94, kterým se stanoví postupy Společenství v oblasti společné obchodní politiky s cílem zajistit výkon práv Společenství podle mezinárodních obchodních pravidel, zejména těch, která byla stanovena pod záštitou Světové obchodní organizace
2014	Nařízení Rady (EU) č. 833/2014 ze dne 31. července 2014 o omezujících opatřeních s ohledem na kroky Ruska destabilizující situaci na Ukrajině
2017	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji proti podvodům poškozujícím finanční zájmy Unie prostřednictvím trestního práva.
2018	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji proti praní peněz prostřednictvím trestního práva
2018	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (přepřacované znění)
2019	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/882 ze dne 17. dubna 2019 o požadavcích na přístupnost produktů a služeb
2019	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/713 ze dne 17. dubna 2019 o boji proti podvodům a padělání bezhotovostních platebních prostředků a nahrazující rámcové rozhodnutí Rady 2001/413/SVV
2019	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU (přepřacované znění)
2021	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ze dne 28. dubna 2021 o zřízení kosmického programu Unie a Agentury Evropské unie pro kosmický program a o zrušení nařízení (EU) č. 912/2010, (EU) č. 1285/2013 a (EU) č. 377/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU

⁴²¹ Tabulka nezahrnuje právní akty upravující veřejné zakázky přijaté před rokem 2014, právní akty týkající se obrany ani ustanovení upravující zadávání veřejných zakázek orgány EU.

2021	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1187 ze dne 7. července 2021 o zjednodušení opatření pro urychlení realizace transevropské dopravní sítě (TEN-T)
2022	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1031 ze dne 23. června 2022 o přístupu hospodářských subjektů, zboží a služeb ze třetích zemí k trhům a postupům v oblasti veřejných zakázek a koncesí v Unii a o postupech na podporu jednání o přístupu hospodářských subjektů, zboží a služeb Unie k trhům veřejných zakázek a koncesí ve třetích zemích (nástroj pro mezinárodní veřejné zakázky – IPI)
2022	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2041 ze dne 19. října 2022 o přiměřených minimálních mzdách v Evropské unii
2022	Nařízení Rady (EU) 2022/2372 ze dne 24. října 2022 o rámci opatření pro zajištění dodávek krizových lékařských protiopatření v případě ohrožení veřejného zdraví na úrovni Unie
2022	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2371 ze dne 23. listopadu 2022 o závažných přeshraničních ohroženích zdraví a o zrušení rozhodnutí č. 1082/2013/EU
2022	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2381 ze dne 23. listopadu 2022 o zlepšení genderové rovnováhy mezi členy představenstev kótovaných společností a souvisejících opatřeních.
2022	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2555 ze dne 14. prosince 2022 o opatřeních pro vysokou společnou úroveň kybernetické bezpečnosti v celé Unii, o změně nařízení (EU) č. 910/2014 a směrnice (EU) 2018/1972 a o zrušení směrnice (EU) 2016/1148 (směrnice NIS 2)
2022	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/2560 ze dne 14. prosince 2022 o zahraničních subvencích narušujících vnitřní trh
2023	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/588 ze dne 15. března 2023, kterým se zřizuje program Unie pro bezpečnou konektivitu na období 2023–2027
2023	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023 o posílení uplatňování zásady stejné odměny za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty mezi muži a ženami prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování
2023	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1115 ze dne 31. května 2023 o uvádění na trh Unie a vývozu z Unie některých komodit a produktů spojených s odlesňováním a degradací lesů a o zrušení nařízení (EU) č. 995/2010.
2023	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1542 ze dne 12. července 2023 o bateriích a odpadních bateriích, o změně směrnice 2008/98/ES a nařízení (EU) 2019/1020 a o zrušení směrnice 2006/66/ES.
2023	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1781 ze dne 13. září 2023, kterým se stanoví rámec opatření pro posílení

	evropského ekosystému polovodičů a o změně nařízení (EU) 2021/694 (zákon o čipech) (
2023	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1791 ze dne 13. září 2023 o energetické účinnosti a o změně nařízení (EU) 2023/955
2023	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2418 ze dne 18. října 2023 o zřízení nástroje pro posílení evropského obranného průmyslu prostřednictvím společného zadávání veřejných zakázek (EDIRPA)
2023	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/2675 ze dne 22. listopadu 2023 o ochraně Unie a jejích členských států před hospodářským nátlakem ze strany třetích zemí
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1083 ze dne 11. dubna 2024 o vytvoření společného rámce pro mediální služby na vnitřním trhu a o změně směrnice 2010/13/EU (evropský zákon o svobodě médií)
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1157 ze dne 11. dubna 2024 o přepravě odpadů, kterým se mění nařízení (EU) č. 1257/2013 a (EU) 2020/1056 a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 1013/2006
2024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1203 ze dne 11. dubna 2024 o ochraně životního prostředí prostřednictvím trestního práva a nahrazující směrnice 2008/99/ES a 2009/123/ES
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1252 ze dne 11. dubna 2024, kterým se stanoví rámec pro zajištění bezpečných a udržitelných dodávek kritických surovin a kterým se mění nařízení (EU) č. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 a (EU) 2019/1020
2024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1226 ze dne 24. dubna 2024 o definici trestných činů a sankcích za porušení omezujících opatření Unie a o změně směrnice (EU) 2018/1673
2024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1275 ze dne 24. dubna 2024 o energetické náročnosti budov
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1610 ze dne 14. května 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2019/1242, pokud jde o posílení emisních norem pro CO ₂ u nových těžkých užitkových vozidel a začlenění povinností podávat zprávy, kterým se mění nařízení (EU) 2018/858 a kterým se zrušuje nařízení (EU) 2018/956
2024	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1712 ze dne 13. června 2024, kterou se mění směrnice 2011/36/EU o prevenci a potírání obchodování s lidmi a ochraně jeho obětí
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1735 ze dne 13. června 2024 o vytvoření rámce opatření pro posílení evropského ekosystému výroby technologií s nulovými emisemi a o změně nařízení (EU) 2018/1724

2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1747 ze dne 13. června 2024, kterým se mění nařízení (EU) 2019/942 a (EU) 2019/943, pokud jde o zlepšení struktury trhu s elektřinou v Unii.
20	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1760 ze dne 13. června 2024 o náležité péči v oblasti udržitelnosti podniků a o změně směrnice (EU) 2019/1937 a nařízení (EU) 2023/2859.
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1781 ze dne 13. června 2024, kterým se stanoví rámec pro stanovení požadavků na ekodesign udržitelnosti výrobků, kterým se mění směrnice (EU) 2020/1828 a nařízení (EU) 2023/1542 a kterým se zrušuje směrnice 2009/125/ES
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2747 ze dne 9. října 2024, kterým se stanoví rámec opatření souvisejících s nouzovým stavem na vnitřním trhu a odolností vnitřního trhu a kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 2679/98 (zákon o nouzovém stavu a odolnosti vnitřního trhu)
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2803 ze dne 23. října 2024 o provádění jednotného evropského nebe (přepracované znění)
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/2847 ze dne 23. října 2024 o horizontálních požadavcích na kybernetickou bezpečnost pro výrobky s digitálními prvky a o změně nařízení (EU) č. 168/2013 a (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2020/1828 (zákon o kybernetické odolnosti)
2024	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/3110 ze dne 27. listopadu 2024, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 305/2011
2025	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/40 ze dne 19. prosince 2024 o obalech a obalových odpadech, kterým se mění nařízení (EU) 2019/1020 a směrnice (EU) 2019/904 a kterým se zrušuje směrnice 94/62/ES
2025	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2025/327 ze dne 11. února 2025 o evropském prostoru pro zdravotní údaje, kterým se mění směrnice 2011/24/EU a nařízení (EU) 2024/2847

Zdroj: Vlastní analýza

Příloha VII Judikatura ESD

Přehled judikatury Evropského soudního dvora týkající se směrnic 2014/23/EU, 2014/24/EU a 2014/25/EU (k březnu 2025).

Klíčová rozhodnutí Evropského soudního dvora

V období od roku 2016 do března 2025 obdržel Evropský soudní dvůr (ESD) 107⁴²² žádostí o předběžné rozhodnutí týkající se směrnic a 2 podněty na zahájení řízení o nesplnění povinnosti ze strany Komise. K tomu se přidaly dva případy, kdy bylo napadeno rozhodnutí Komise podle čl. 34 směrnice 2014/25/EU. Drtivá většina těchto případů se týkala směrnice 2014/24/EU. Nejčastěji řešenou otázkou byly důvody pro vyloučení (7 případů), následovaly: interní spolupráce mezi zadavateli, zásady zadávání veřejných zakázek a obecné zásady SFEU, subdodávky a spoléhání se na kapacity jiných subjektů a změny zakázek (6 případů); koncese (5 případů); specifická vyloučení pro zakázky na služby, technické specifikace a výběrová kritéria (4 případy); omezené řízení a řízení s vyjednáváním bez zveřejnění, samočistící mechanismus a maximální délka období vyloučení (3 případy); veřejné zakázky a zakázky na stavební práce, vyhrazené zakázky, důvěrnost, subjekty ze třetích zemí, rámcové dohody, kritéria pro zadání zakázky a neobvykle nízké nabídky (2 případy). V jednom případě se Soudní dvůr zabýval otázkami týkajícími se subjektů veřejného práva, zásadních bezpečnostních zájmů, hospodářských subjektů, centrálních nákupních orgánů, evropského jednotného zadávacího dokumentu (ESPD), podmínek plnění zakázek, vymáhání a poštovních služeb.

Je důležité poznamenat, že tento přehled zdůrazňuje nejvýznamnější a nejvlivnější případy v referenčním období a nepředstavuje vyčerpávající seznam všech rozhodnutí ESD o veřejných zakázkách.

Níže uvedené shrnutí má za cíl poskytnout přehled nejčastěji řešených témat v judikatuře Evropského soudního dvora (ESD) v oblasti veřejných zakázek rozdělených podle směrnic⁴²³.

Tabulka 102: Přehled judikatury Evropského soudního dvora týkající se směrnice 2014/23/EU o koncesích

Článek 38 směrnice 2014/23/EU – Výběr a kvalitativní hodnocení uchazečů	
C-375/17	Čl. 49 SFEU a 56 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním předpisům, jako jsou předpisy v původním řízení, které pro koncesi na provozování loterie stanoví model jediného koncesionáře, na rozdíl od jiných her, tipovacích her a sázek, na které se vztahuje model více koncesionářů, za předpokladu, že vnitrostátní soud prokáže, že vnitrostátní předpisy skutečně sledují důsledným a systematickým způsobem cíle, na které se dotčený členský stát odvolává (bod 53).

⁴²² Zahrnuje stažené žádosti. Společné případy jsou považovány za jeden případ.

⁴²³ Tato tabulka byla vytvořena pouze pro informační účely a nemusí nutně odrážet oficiální stanovisko Komise nebo výklad judikatury ESD. Judikatura založená na směrnicích o veřejných zakázkách z období před rokem 2014 (např. směrnice 2004/18/ES) a na primárním právu (zejména článcích 49 a 56 SFEU) může být v některých případech relevantní pro výklad směrnic z roku 2014, a proto je také uvedena v tomto dokumentu, pokud byla tato judikatura vydána po vstupu směrnic z roku 2014 v platnost.

	Články 49 a 56 SFEU a zásady nediskriminace, transparentnosti a proporcionality musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním předpisům a příslušným prováděcím aktům, které stanoví koncesi na provozování loterie, vysokou základní hodnotu zakázky, pokud je tato hodnota formulována jasným, přesným a jednoznačným způsobem a je objektivně odůvodněna (bod 64). Články 49 a 56 SFEU rovněž nebrání ustanovení obsaženému ve vzorové koncesní smlouvě týkající se výběrového řízení, které stanoví odebrání koncese na provozování loterie (i) za jakýkoli druh trestného činu, za který je stanovena obžaloba a který vzhledem ke své povaze, závažnosti, způsobem spáchání a souvislosti s činností, pro kterou byla koncese udělena, má zadavatel za to, že koncesionář nesplňuje požadavky na spolehlivost, profesionalitu a morální kvality, ii) nebo pokud koncesionář poruší pravidla týkající se prevence neoprávněného, protiprávního a skrytého hazardu, a zejména pokud koncesionář sám nebo společnost jím ovládaná nebo s ním spojená, bez ohledu na místo jejího sídla, uvádí na trh jiné hry srovnatelné s loterií, aniž by disponovala nezbytnou licenci, za předpokladu, že tyto klauzule jsou odůvodněné a prokazatelně přiměřené sledovanému cíli a jsou v souladu se zásadou transparentnosti, což má posoudit vnitrostátní soud s ohledem na pokyny uvedené v tomto rozsudku (bod 85).
C-472/19	Článek 38 odst. 9 směrnice 2014/23 musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která neumožňuje hospodářskému subjektu, který byl pravomocně odsouzen za jeden z trestných činů uvedených v čl. 38 odst. 4 této směrnice a kterému je z tohoto důvodu automaticky zakázáno účastnit se řízení o zadání koncese, aby prokázal, že přijal opatření k zajištění souladu, která mohou prokázat jeho obnovenou spolehlivost (bod 25). Posouzení přiměřenosti opatření přijatých hospodářským subjektem za účelem zajištění souladu s právními předpisy může být svěřeno soudním orgánům, pokud vnitrostátní předpisy přijaté za tímto účelem splňují všechny požadavky stanovené v čl. 38 odst. 9 uvedené směrnice a pokud je příslušný postup slučitelný s lhůtami stanovenými v postupu zadávání koncesí. Vnitrostátní právní předpisy, které mohou soudním orgánům umožnit zbavit osobu automatického zákazu účasti v řízeních o zadávání koncesí v důsledku trestního odsouzení, zrušit takový zákaz nebo vymazat zmínku o odsouzení z rejstříku trestů, za předpokladu, že takové soudní řízení účinně splňuje podmínky stanovené tímto systémem a sleduje jeho cíle, a zejména umožňuje, pokud se hospodářský subjekt chce zúčastnit řízení o zadávání koncesí, včas zrušit zákaz, který se na něj vztahuje, a to pouze na základě opatření k zajištění souladu, která tento subjekt uplatňuje a která posuzuje příslušný soudní orgán v souladu s požadavky stanovenými v tomto ustanovení (bod 38).
C-486/21	Operace svěřená hospodářskému subjektu, jehož finanční příspěvek je přidělen na nákup elektrických vozidel za účelem poskytování služeb pronájmu a při které příjmy tohoto hospodářského subjektu budou pocházet hlavně z poplatků placených uživateli této služby, je „koncesí na služby“, protože tyto charakteristiky znamenají, že hospodářský subjekt nese odpovědnost za rizika související s touto koncesí. Příspěvek zadavatele ve formě odpuštění parkovacích poplatků a úhrady nákladů na pravidelnou údržbu parkovacích míst nemůže eliminovat provozní riziko pro hospodářský subjekt. Pokud jde o prahovou hodnotu pro použitelnost směrnice 2014/23/EU, zadavatel musí odhadnout „celkový obrát koncesionáře dosažený během celé doby trvání smlouvy“. Zadavatel však může alternativně také zaujmout stanovisko, že tato prahová hodnota je dosažena, pokud investice a náklady, které má nést koncesionář, jasně překračují tuto prahovou hodnotu použitelnosti. Článek 38 odst. 1 směrnice 2014/23 ve spojení s bodem 7 písm. b) přílohy V a důvodem 4 této směrnice a s článkem 4 a bodem III.1.1 přílohy XXI prováděcího nařízení 2015/1986, je třeba vykládat v tom smyslu, že zadavatel může jako kritéria pro výběr a kvalitativní hodnocení uchazečů požadovat, aby byli hospodářští subjekty zapsáni v obchodním rejstříku nebo v profesním rejstříku, pokud se se hospodářský subjekt může opřít o zápis v podobném rejstříku v členském státě, ve kterém je usazen (bod 92). Bylo by však nepřiměřené, zejména

	vyžadují, aby všichni členové dočasného obchodního sdružení byli způsobilí k výkonu profesní činnosti v rámci koncese (odst. 101).
Článek 43 směrnice 2014/23/EU – Změna smluv během jejich platnosti	
Spojené věci C-721/19 a C-722/19	Čl. 49 SFEU a 56 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním předpisům, jako jsou předpisy v původním řízení, které pro koncese na provozování loterie stanoví model jediného koncesionáře, na rozdíl od jiných her, tipovacích her a sázek, na které se vztahuje model více koncesionářů, za předpokladu, že vnitrostátní soud prokáže, že vnitrostátní předpisy skutečně sledují důsledným a systematickým způsobem cíle, na které se dotčený členský stát odvolává (bod 53). Články 49 a 56 SFEU a zásady nediskriminace, transparentnosti a proporcionality musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátním předpisům a příslušným prováděcím aktům, které stanoví pro koncesi na provozování loterie vysokou základní hodnotu zakázky, pokud je tato hodnota formulována jasným, přesným a jednoznačným způsobem a je objektivně odůvodněna (bod 64). Články 49 a 56 SFEU rovněž nebrání ustanovení obsaženému ve vzorové koncesní smlouvě týkající se výběrového řízení, které stanoví odebrání koncese na provozování loterie (i) za jakýkoli druh trestného činu, za který je stanovena obžaloba a který vzhledem ke své povaze, závažnosti, způsobem spáchání a souvislosti s činností, pro kterou byla koncese udělena, má zadavatel za to, že koncesionář nespĺňuje požadavky na spolehlivost, profesionalitu a morální kvality, ii) nebo pokud koncesionář poruší pravidla týkající se prevence neoprávněného, protiprávního a skrytého hazardu, a zejména pokud koncesionář sám nebo společnost jím ovládaná nebo s ním spojená, bez ohledu na místo jejího sídla, uvádí na trh jiné hry srovnatelné s loterií, aniž by disponovala nezbytnou licenci, za předpokladu, že tyto klauzule jsou odůvodněné a prokazatelně přiměřené sledovanému cíli a jsou v souladu se zásadou transparentnosti, což má posoudit vnitrostátní soud s ohledem na pokyny uvedené v tomto rozsudku (bod 85).
C-683/22	Rozsudek obsahuje několik důležitých upřesnění týkajících se přípustnosti změn smluv podle směrnice 2014/23 (viz zejména body 64, 68, 72, 98 a 99 rozsudku): Nesplnění smluvních povinností koncesionářem nelze samo o sobě považovat za okolnost, kterou by pečlivý zadavatel nemohl předvídat pro účely čl. 43 odst. 1 písm. c) směrnice 2014/23. Nesplnění smluvních povinností koncesionářem proto nemůže odůvodnit změnu koncese během jejího trvání bez otevření soutěže. Převody akcií koncesionáře, ať už na nové akcionáře nebo na stávající akcionáře, nevedou k nahrazení původního koncesionáře novým koncesionářem, jak předpokládá čl. 43 odst. 1 písm. d) pododstavec 1 směrnice 2014/23, ale pouze ke změnám ve složení nebo rozložení akcií tohoto koncesionáře. Nové povinnosti uložené koncesionáři, jako je platba finanční kompenzace nebo posílení bezpečnostních standardů koncesované dálniční sítě, nespĺdají pod domněnku stanovenou v čl. 43 odst. 4 písm. b) směrnice, podle níž změny, které mění ekonomickou rovnováhu koncese ve prospěch koncesionáře, musí být vždy považovány za podstatné. Pokud by změna neměla být předmětem nového zadávacího řízení, protože spadá do jedné ze situací stanovených v čl. 43 odst. 1 a 2 směrnice 2014/23, je zřejmé, že jediným ustanovením, které ukládá zadavateli povinnost ověřit spolehlivost koncesionáře, je čl. 43 odst. 1 písm. d) bod ii) prvního pododstavce směrnice. Podle tohoto ustanovení musí nový koncesionář spĺňovat původně stanovená kritéria pro kvalitativní výběr, pokud nahrazuje původního koncesionáře v důsledku úplného nebo částečného nástupnictví do postavení původního koncesionáře po restrukturalizaci společnosti, včetně převzetí, fúze, akvizice nebo insolvence.

C-526/17	Platné právní předpisy EU jsou ty, které jsou v platnosti ke dni změny koncesní smlouvy, a skutečnost, že původní koncesní smlouva byla uzavřena před přijetím pravidel EU v této věci, proto nemá žádný význam (bod 60). Změna data ukončení koncese poskytuje koncesionáři významnou dodatečnou dobu na její provozování a vzhledem k tomu, že tento koncesionář získává odměnu za provozování této dálnice, značně zvyšuje jeho odměnu (bod 75). Toto prodloužení původní doby trvání této koncese o 18 let a 2 měsíce proto představuje podstatnou změnu podmínek stávající koncese (bod 76). Taková změna porušuje povinnost rovného zacházení stanovenou v článku 2 směrnice 2004/18 a povinnost zveřejnit oznámení o zakázce stanovenou v článku 58 této směrnice (bod 77). Argumenty založené na nutnosti zachovat ekonomickou rovnováhu původní koncesní smlouvy mezi stranami, pokud se vztahují na koncesi jako celek, nelze přijmout jako odůvodnění takové změny (bod 78).
----------	--

Tabulka 103: Přehled judikatury Evropského soudního dvora týkající se směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek

Článek 2 směrnice 2014/24/EU – Definice	
C-28/23	Soubor dohod zavazujících členský stát vůči hospodářskému subjektu, který zahrnuje dohodu o poskytnutí grantu a závazek k nákupu, představuje „veřejnou zakázku na stavební práce“ ve smyslu čl. 1 odst. 2 písm. b) směrnice 2004/18, pokud vytváří vzájemné závazky mezi členským státem a hospodářským subjektem, jako je závazek postavit fotbalový stadion v souladu s podmínkami stanovenými členským státem a jednostranná opce ve prospěch tohoto hospodářského subjektu odpovídající závazku členského státu tento stadion koupit, a poskytuje témuž hospodářskému subjektu státní podporu, kterou Komise uznala za slučitelnou s vnitřním trhem.
C-606/17	Pojem „smlouva o peněžním prospěchu“ zahrnuje rozhodnutí, kterým zadavatel přímo přidělí konkrétnímu hospodářskému subjektu účelové financování na výrobu produktů, které má tento hospodářský subjekt bezplatně dodávat různým orgánům, které jsou osvobozeny od platby jakékoli protihodnoty dodavateli (s výjimkou platby pevné částky za dopravní náklady) (bod 32). Článek 1 odst. 2 písm. a) a článek 2 směrnice 2004/18 je třeba vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátním předpisům, které tím, že zacházejí se soukromými „klasifikovanými“ nemocnicemi jako s veřejnými nemocnicemi z důvodu jejich začlenění do systému vnitrostátního veřejného zdravotního plánování, který se řídí zvláštními dohodami odlišnými od běžných akreditačních vztahů s jinými soukromými subjekty účastnicími se systému poskytování zdravotních služeb, vylučují je z působnosti vnitrostátních a unijních pravidel pro veřejné zakázky, přičemž zároveň dostávají veřejné prostředky určené konkrétně na výrobu a dodávku těchto produktů (bod 43).
Spojené věci C-155/19 a C-156/19	Článek 2 odst. 1 bod 4 písm. a) směrnice 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že subjekt, jemuž byly svěřeny úkoly veřejného charakteru, které jsou vyčerpávajícím způsobem vymezeny vnitrostátním právem, lze považovat za subjekt založený za konkrétním účelem uspokojování potřeb ve veřejném zájmu, který nemá průmyslový ani obchodní charakter ve smyslu tohoto ustanovení, i když nebyl zřízen jako orgán veřejné moci, nýbrž jako sdružení podléhající soukromému právu, a některé jeho činnosti, pro které má schopnost samofinancování, nemají veřejnou povahu. Druhá část alternativy uvedené v čl. 2 odst. 1 bodě 4 písm. c) směrnice 2014/24 musí být vykládána v tom smyslu, že pokud má národní sportovní federace podle vnitrostátního práva autonomii v oblasti řízení, lze tuto federaci považovat za podléhající dohledu veřejného orgánu v oblasti řízení pouze tehdy, pokud z celkové analýzy pravomocí, které má tento orgán ve vztahu k této federaci, vyplývá, že existuje aktivní kontrola řízení, která v praxi zpochybňuje tuto autonomii do té míry, že umožňuje tomuto orgánu ovlivňovat rozhodnutí federace veřejných zakázkách. Okolnost, že různé vnitrostátní sportovní federace

	vykonávat vliv na činnost dotyčného orgánu veřejné moci na základě své většinové účasti v hlavních poradních a kolegiálních orgánech tohoto orgánu je relevantní pouze tehdy, pokud lze prokázat, že každá federace, posuzovaná jednotlivě, je schopna vykonávat významný vliv na veřejný dohled, který nad ní tento orgán vykonává, s tím výsledkem, že by tento dohled byl vyvážen a taková národní sportovní federace by tak znovu získala kontrolu nad svým řízením, a to bez ohledu na vliv ostatních národních sportovních federací v podobné situaci.
Článek 10 směrnice 2014/24/EU – Zvláštní výjimky pro zakázky na služby	
Spojené věci C-213/21 a C-214/21	Článek 10 písm. h) směrnice 2014/24/EU nebrání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví, že služby záchranné dopravy mohou být na základě smlouvy zadávány na preferenčním základě pouze dobrovolnickým organizacím, a nikoli sociálním družstvům, která mohou svým členům nabízet slevy související s jejich činností.
C-264/18	Služby rozhodčího řízení a smířčího řízení, na které se vztahuje čl. 10 písm. c), nejsou srovnatelné s jinými službami, které spadají do působnosti směrnice 2014/24. Z toho vyplývá, že zákonodárce EU mohl při výkonu své diskreční pravomoci vyloučit služby, na které se vztahuje čl. 10 písm. c) směrnice 2014/24, z její působnosti, aniž by porušil zásadu rovného zacházení (bod 33). Právní služby, které jsou i jen příležitostně spojeny s výkonem veřejné moci, nejsou z důvodu svých objektivních charakteristik srovnatelné se službami, které spadají do působnosti směrnice 2014/24. S ohledem na tento objektivní rozdíl mohl zákonodárce EU při výkonu své diskreční pravomoci rovněž vyloučit tyto služby z působnosti směrnice 2014/24, aniž by porušil zásadu rovného zacházení (bod 40).
C-465/17	Pojem „prevence nebezpečí“ zahrnuje jak kolektivní, tak individuální rizika. Do pojmu „prevence nebezpečí“ spadá jak péče o pacienty v nouzové situaci v záchranném vozidle poskytovaná záchranářem/zdravotníkem, tak i přeprava kvalifikovanou záchrannou službou (odst. 36). Výjimka se vztahuje pouze na určité záchranné služby poskytované neziskovými organizacemi nebo sdruženími, které nesmí přesahovat rámec toho, co je nezbytně nutné (odstavce 43 a 51): Kvalifikovaná záchranná služba spadající pod kód CPV 85143000-3, pokud je (1) prováděna personálem řádně vyškoleným v první pomoci a (2) poskytována pacientovi, jehož zdravotní stav je během přepravy ohrožen zhoršením (bod 51). Článek 10 písm. h) směrnice 2014/24 brání tomu, aby sdružení veřejné pomoci uznaná vnitrostátním právem jako sdružení civilní ochrany a obrany byla považována za „neziskové organizace nebo sdružení“ ve smyslu tohoto ustanovení, pokud podle vnitrostátního práva uznání statusu sdružení poskytujícího veřejnou pomoc není podmíněno tím, že sdružení nemá za cíl dosahovat zisku, a za druhé, že organizace nebo sdružení, jejichž účelem je plnit sociální úkoly, které nemají komerční účel a které reinvestují veškeré zisky za účelem dosažení cíle této organizace nebo sdružení, představují „neziskové organizace nebo sdružení“ ve smyslu tohoto ustanovení (bod 61).
C-260/17	Článek 10 písm. g) směrnice 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že pojem „pracovní smlouvy“ zahrnuje pracovní smlouvy, jako jsou smlouvy, které jsou předmětem sporu v původním řízení, tj. pracovní smlouvy na dobu určitou, které jsou uzavírány s osobami vybranými na základě objektivních kritérií, jako je délka nezaměstnanosti, předchozí zkušenosti a počet nezletilých dětí, které mají v péči (bod 33). Ustanovení směrnice 2014/24, články 49 a 56 SFEU, zásady rovného zacházení, transparentnosti a proporcionality a články 16 a 52 Listiny se nevztahují na rozhodnutí orgánu veřejné moci využít pracovní smlouvy, jako jsou ty, které jsou předmětem sporu v původním řízení, k plnění určitých úkolů spadajících do jeho povinnosti ve veřejném zájmu (bod 40).
Článek 12 směrnice 2014/24/EU – Veřejné zakázky mezi subjekty veřejného sektoru	

Spojené věci C-383/21 a C-384/21	V řízeních mezi právníckými osobami podléhajícími veřejnému právu, pokud dotčený členský stát nepředvedl tuto směrnici do vnitrostátního práva ve stanovené lhůtě, mají čl. 12 odst. 3 a čl. 12 odst. 4 směrnice 2014/24 přímý účinek. Aby bylo možné považovat zadavatele za subjekt, který vykonává společnou kontrolu nad právníckou osobou, musí mít tento zadavatel člena, který jej zastupuje v rozhodovacích orgánech této právnícké osoby, přičemž tento člen může zastupovat i jiné zadavatele. Pro účely stanovení, že zadavatel společně s jinými zadavateli vykonává nad zadávající právníckou osobou kontrolu podobnou té, kterou vykonávají nad svými vlastními útvary, není požadavek stanovený v čl. 12 odst. 3 směrnice 2014/24, aby byl zadavatel zastoupen v rozhodovacích orgánech kontrolované právnícké osoby, není splněn pouze na základě toho, že zástupce jiného zadavatele, který je rovněž členem představenstva prvního zadavatele, zasedá v představenstvu této právnícké osoby. Článek 12 odst. 4 směrnice 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že veřejná zakázka, kterou je zadávající orgán pověřen plněním úkolů veřejné služby, které jsou součástí spolupráce mezi jinými zadávajícími orgány, není vyloučena z působnosti této směrnice, pokud při plnění těchto úkolů zadávající orgán, jemuž byly tyto úkoly svěřeny, nesleduje cíle, které sdílí s ostatními zadávajícími orgány, ale pouze přispívá k dosažení cílů, které mají společně pouze tyto ostatní zadávající orgány.
C-719/20	Pokud byla veřejná zakázka zadána bez výběrového řízení veřejné kapitálové společnosti, může převzetí této společnosti jiným hospodářským subjektem vést k tomu, že dodavatel již nebude moci být v praxi považován za rovnocenného s interními útvary zadavatele, a tudíž k tomu, že plnění dané veřejné zakázky již nebude moci pokračovat bez výběrového řízení, protože zadavatel již nemůže být považován za subjekt využívající vlastní zdroje (body 37 a 38). Jelikož veřejná zakázka, která je předmětem řízení v původním řízení, byla původně zadána internímu subjektu bez výběrového řízení, nemůže změna dodavatele spadat do působnosti čl. 72 směrnice 2014/24 (bod 43). Směrnice 2014/24 musí být vykládána v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě nebo praxi, podle níž plnění veřejné zakázky, která byla původně zadána bez výběrového řízení internímu subjektu, nad nímž zadavatel vykonával společně podobnou kontrolu, jakou vykonává nad svými vlastními útvary, automaticky pokračuje hospodářský subjekt, který tento subjekt získal na základě výběrového řízení, pokud tento zadavatel nemá nad tímto subjektem takovou kontrolu a nevlastní žádné podíly na jeho kapitálu (ani nepřímo).
C-429/19	Nelze hovořit o spolupráci mezi zadavateli, pokud zadavatel, který je odpovědný za úkol ve veřejném zájmu na svém území, sám neplní celý tento úkol, ale pověří jiný zadavatel, který je na něm nezávislý a je rovněž odpovědný za tento úkol ve veřejném zájmu na svém území, aby provedl jednu z požadovaných činností za úplatu (bod 39). Samotná skutečnost, že obě strany dohody jsou samy veřejnými orgány, jako taková nevylučuje použití pravidel pro zadávání veřejných zakázek (bod 31). Vypracování dohody o spolupráci předpokládá, že subjekty veřejného sektoru, které mají v úmyslu takovou dohodu uzavřít, společně stanoví své potřeby a řešení, která mají být přijata (bod 33). Rozvoj spolupráce mezi subjekty veřejného sektoru má ze své podstaty kolaborativní rozměr, který není přítomen v postupu zadávání veřejných zakázek spadajícím do působnosti pravidel stanovených směrnicí 2014/24 (bod 32). Existence spolupráce mezi subjekty veřejného sektoru je založena na strategii, která je společná pro partnery této spolupráce, a vyžaduje, aby zadavatelé spojili své úsilí s cílem poskytovat veřejné služby (bod 34).

C-796/18	Veřejná zakázka ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 5 směrnice 2014/24, která splňuje podmínky stanovené v čl. 12 odst. 4 písm. a) až c) směrnice 2014/24, si zachovává svou právní povahu „veřejné zakázky“, i když se na ni tato pravidla nevztahují (bod 35). Dohoda, která i) stanoví, že jeden zadavatel převede software bezplatně na jiného zadavatele, a ii) souvisí s dohodou o spolupráci, podle níž je každá strana této dohody povinna bezplatně poskytnout druhé straně veškeré další vývojové úpravy softwaru, které může vytvořit, představuje „veřejnou zakázku“ ve smyslu čl. 2 odst. 1 bodu 5 uvedené směrnice, pokud z podmínek těchto dohod a z platných vnitrostátních pravidel jasně vyplývá, že software bude v zásadě podléhat úpravám (bod 53). Spolupráce mezi zadavateli může spadat mimo působnost pravidel pro zadávání veřejných zakázek stanovených v této směrnici, pokud se tato spolupráce týká činností souvisejících s veřejnými službami, které mají být poskytovány, i jednotlivě, každým partnerem spolupráce, za předpokladu, že tyto související činnosti přispívají k účinnému poskytování těchto veřejných služeb (bod 62). Spolupráce mezi zadavateli nesmí mít v souladu se zásadou rovného zacházení za následek, že soukromý podnik bude ve srovnání se svými konkurenty zvýhodněn (bod 76).
Spojené věci C-89/19 a C-91/19	Článek 12 odst. 3 směrnice 2014/24 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které podmiňuje uzavření interní transakce, označované také jako „interní smlouva“, nemožností použít postup veřejné zakázky a v každém případě prokázáním výhod, které pro společnost jako celek konkrétně vyplývají z použití interní transakce (bod 42). Článek 12 odst. 3 směrnice 2014/24 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které brání zadavateli nabýt podíl v subjektu, jehož akcionáři jsou jiní zadavatelé, pokud tento podíl nemůže zaručit kontrolu nebo právo veta a pokud tento zadavatel má v úmyslu později nabýt společnou kontrolu a v důsledku toho možnost přímo zadávat zakázky tomuto subjektu, jehož základní kapitál je ve vlastnictví několika zadavatelů (bod 47).
C-285/18	Článek 12 odst. 1 směrnice 2014/24 musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž členský stát stanoví, že uzavření interní transakce podléhá mimo jiné podmínce, že veřejné zakázky nezajišťují kvalitu poskytovaných služeb, jejich dostupnost nebo kontinuitu, za předpokladu, že volba ve prospěch jednoho konkrétního způsobu poskytování služeb, učiněná ve fázi předcházející veřejné zakázce, náležitě zohledňuje zásady rovného zacházení, nediskriminace, vzájemného uznávání, proporcionality a transparentnosti (bod 50). Podmínky, které členské státy stanoví pro uzavírání interních transakcí, musí být zveřejněny prostřednictvím přesných a jasných pravidel hmotného práva upravujícího veřejné zakázky, která musí být dostatečně přístupná, přesná a předvídatelná ve svém uplatňování, aby se předešlo jakémukoli riziku svévolnosti (bod 57). Uzavření interní transakce, která splňuje podmínky stanovené v čl. 12 odst. 1 písm. a) až c) směrnice 2014/24, není jako takové slučitelné s právem EU (bod 64), protože členské státy nebo zadavatelé musí mimo jiné náležitě zohlednit zásady rovného zacházení, nediskriminace, vzájemného uznávání, proporcionality a transparentnosti (bod 61).
Článek 15 směrnice 2014/24/EU – obrana a bezpečnost	
C-601/21	Pokud jde o výjimky založené na zásadních bezpečnostních zájmech podle čl. 15 odst. 2 a 3 směrnice 2014/24, Soudní dvůr odkázal na věc C-187/16 Komise v. Rakousko (Státní tiskárna) a konstatoval, že ačkoli tyto výjimky poskytují členským státům volnost při určování úrovně ochrany jejich zásadních bezpečnostních zájmů, členský stát, který chce tyto výjimky využít, musí prokázat, že ochranu těchto zájmů nemohla být dosažena v rámci zadávacího řízení, jak je stanoveno

	směrnicí (body 77 a 82). Právní status společnosti odpovědné na vnitrostátní úrovni za tisk úředních dokumentů nezbavuje dotčený členský stát, s výhradou použitelnosti čl. 12 směrnice 2014/24, povinnosti prokázat, že jeho cíle nemohly být dosaženy v rámci soutěžního výběrového řízení (bod 84). Soudní dvůr dospěl k závěru, že Polsko neprokázalo, že u většiny úředních dokumentů nebylo možné odůvodnění, na které se v souvislosti s těmito dokumenty odvolávalo, tj. bezpečnost dodávek a ochrana bezpečnosti dokumentů/informací, zajistit méně omezujícími prostředky, jako jsou výběrová kritéria, technické specifikace, проверка národní bezpečnosti a smluvní závazky (body 85–96). Polsko tedy v případě zakázek týkajících se těchto dokumentů nesplnilo své povinnosti podle směrnice 2014/24. Soud však shledal, že osobní dokumenty příslušníků ozbrojených sil a jejich průkazy totožnosti, jakož i služební průkazy policistů, pohraniční stráže, agentů státní bezpečnosti atd. mají přímou a úzkou souvislost s cílem ochrany národní bezpečnosti, což může odůvodňovat dodatečné požadavky na zachování důvěrnosti (viz bod 107).
Článek 18 – Zásady zadávání veřejných zakázek Zásady vyplývající ze smluv	
C-737/22	Zásady rovného zacházení a transparentnosti stanovené v čl. 18 odst. 1 směrnice 2014/24 nebrání tomu, aby v rámci postupu zadávání veřejné zakázky rozdělené na části byl uchazeč, který předložil druhou nejvýhodnější nabídku z hlediska hospodářského, v souladu s podmínkami stanovenými v zadávací dokumentaci za podmínky, že uchazeč souhlasí s dodáním zboží a poskytnutím služeb souvisejících s touto částí za stejnou cenu, jakou nabídl uchazeč, který předložil ekonomicky nejvýhodnější nabídku a kterému byla proto zadána jiná, větší část této zakázky. Takový postup ve skutečnosti neobsahuje žádný prvek vyjednávání.
C-769/21	Rozhodnutí o zrušení výzvy k podání nabídek musí být přijato v souladu s pravidly práva EU, zejména s obecnými zásadami práva EU, jako jsou zásady rovného zacházení, transparentnosti a proporcionality, na které odkazuje také čl. 18 odst. 1 směrnice 2014/24. Zásada proporcionality musí být vykládána tak, že brání vnitrostátní právní úpravě, která vyžaduje, aby zadavatel ukončil veřejné zakázky v případě, že v případě odstoupení uchazeče, který byl původně vybrán jako uchazeč, který podal ekonomicky nejvýhodnější nabídku, uchazeč, který podal druhou ekonomicky nejvýhodnější nabídku, tvoří s původně vybraným uchazečem jediný hospodářský subjekt.
C-309/18	Zásady právní jistoty, rovného zacházení a transparentnosti musí být vykládány v tom smyslu, že nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž neuvedení mzdových nákladů samostatně ve finanční nabídce předložené v rámci řízení o zadání veřejné zakázky na služby vede k vyloučení této nabídky bez možnosti doplnit nebo změnit zadávací dokumentaci, a to i v případě, že povinnost uvést tyto náklady odděleně nebyla stanovena v zadávací dokumentaci, pokud je tato podmínka a možnost vyloučení jasně stanoveny vnitrostátními právními předpisy o zadávání veřejných zakázek, na které se v této zadávací dokumentaci výslovně odkazuje. Pokud však ustanovení zadávacího řízení neumožňují uchazečům uvést tyto náklady ve svých finančních nabídkách, musí být zásady transparentnosti a proporcionality vykládány tak, že nebrání tomu, aby uchazeči mohli napravit svou situaci a splnit povinnosti vyplývající z příslušných vnitrostátních právních předpisů ve lhůtě stanovené zadavatelem (bod 32).
C-699/17	Předmětná zakázka nedosahuje prahové hodnoty EU, a proto je posuzována s ohledem na články 49 a 56 SFEU a zásady rovného zacházení a nediskriminace a povinnost transparentnosti. Skutečnost, že smlouva vyplývá z uplatnění kolektivní smlouvy, sama o sobě nevede k vyloučení této smlouvy z působnosti pravidel platných pro veřejné zakázky (bod 57).

	Uplatnění jednoho z práv na kolektivní vyjednávání nemůže zadavateli umožnit vyhnout se jeho povinnosti dodržovat základní pravidla Smlouvy (bod 60).
Spojené věci C-523/16 a C-536/16	Právo EU, zejména čl. 51 směrnice 2004/18 (nyní: čl. 59[4] směrnice 2014/24), zásady týkající se zadávání veřejných zakázek, včetně zásad rovného zacházení a transparentnosti uvedených v článku 10 směrnice 2004/17 a článku 2 směrnice 2004/18, a zásada proporcionality musí být vykládány tak, že v zásadě nebrání vnitrostátní právní předpisy, které zavádějí mechanismus pomoci při sestavování dokumentace, podle něhož může zadavatel v rámci postupu zadávání veřejné zakázky vyzvat každého uchazeče, jehož nabídka vykazuje závažné nesrovnalosti ve smyslu uvedeného nařízení, aby svou nabídku opravil, a to za podmínky zaplacení finanční pokuty, pokud je výše této pokuty v souladu se zásadou proporcionality, což má posoudit předkládající soud (bod 65). Tato ustanovení a zásady však musí být vykládány v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním předpisům, které zavádějí mechanismus pomoci při sestavování dokumentace, na jehož základě může zadavatel požadovat, aby uchazeč po zaplacení finanční pokuty napravit nedostatek dokumentu, který podle výslovných ustanovení zadávací dokumentace musí vést k vyloučení tohoto uchazeče, nebo aby odstranil nesrovnalosti, které mají vliv na jeho nabídku, a to takovým způsobem, že jakékoli opravy nebo změny by znamenaly novou nabídku (bod 65).
Článek 19 směrnice 2014/24/EU – Hospodářské subjekty	
C-219/19	Vnitrostátní právní předpisy nemohou bránit neziskovým subjektům v účasti na zadávacím řízení o zadání veřejné zakázky na inženýrské a architektonické služby, i když jsou tyto subjekty podle vnitrostátního práva oprávněny nabízet služby, které jsou předmětem dané zakázky.
Článek 20 směrnice 2014/24/EU – Vyhrazené zakázky	
C-598/19	Pokud se členské státy rozhodnou vyhradit právo účastnit se veřejných zakázek určitým účastníkům, mají určitou volnost při provádění podmínek stanovených v článku 20 směrnice 2014/24 (odst. 24). Pokud jde o cíl článku 20 směrnice 2014/24, zákonodárce EU chtěl prostřednictvím zaměstnání a povolání podpořit integraci osob se zdravotním postižením nebo znevýhodněných osob do společnosti (bod 26). V oblasti sociální politiky mají členské státy širokou volnost při definování opatření, která mohou vést k dosažení daného cíle sociální a zaměstnanecké politiky (bod 27). Za předpokladu, že jsou dodržována základní pravidla SFEU, zejména zásada rovného zacházení a zásada proporcionality, nejsou podmínky, které stanoví, vyčerpávající a členské státy mohou v případě potřeby stanovit další kritéria, která musí subjekty uvedené v tomto ustanovení splnit, aby se mohly účastnit vyhrazených veřejných zakázek.
Článek 21 směrnice 2014/24/EU – Důvěrnost	
C-54/21	Vnitrostátní právní předpisy členských států nemohou ukládat povinnost zveřejňovat nebo sdělovat ostatním uchazečům informace, které uchazeči sdělili zadavateli. Zadavatelé si zejména mohou zvolit, které informace zveřejní a které nikoli, s výjimkou informací, které spadají pod obchodní tajemství a které musí zůstat důvěrné. Aby mohl zadavatel rozhodnout, zda odmítne uchazeči, jehož přípustná nabídka byla zamítnuta, přístup k informacím, které ostatní uchazeči předložili a které se týkají i) jejich příslušných zkušeností a referencí s nimi souvisejících, ii) totožnosti a odborné kvalifikaci osob, které navrhli k plnění zakázky, nebo subdodavatelů, a iii) návrhu projektů, které mají být realizovány v rámci veřejné zakázky, a způsobu plnění této zakázky, posoudit, zda mají tyto informace obchodní hodnotu mimo rámec dané veřejné zakázky, přičemž jejich zveřejnění by mohlo ohrozit oprávněné obchodní zájmy nebo spravedlivou soutěž. Zadavatel může navíc odmítnout přístup k těmto informacím, pokud by jejich zveřejnění, i když nemají takovou obchodní hodnotu, bránilo vymáhání práva nebo bylo v rozporu

	veřejnému zájmu. V každém případě musí být podstatný kontext těchto informací přístupný všem uchazečům (bod 85). Zadavatel může mezi kritéria pro zadání zakázky zahrnout „návrh projektu“ a „popis způsobu plnění zakázky“, pokud jsou tato kritéria doplněna údaji, které zadavateli umožňují konkrétní a objektivní posouzení předložených nabídek (bod 96). V případě nezveřejnění informací, které byly nesprávně klasifikovány jako důvěrné v řízení proti rozhodnutí o zadání veřejné zakázky, není zadavatel povinen přijmout nové rozhodnutí o zadání zakázky, pokud vnitrostátní právo stanoví opatření k podání nové žaloby proti již vydanému rozhodnutí o zadání zakázky nebo opatření, která obnovují právo na účinný opravný prostředek (bod 108).
C-927/19	Pokud jde o ochranu důvěrnosti informací předaných zadavateli hospodářským subjektem, zadavatel, který obdržel žádost o zveřejnění informací považovaných za důvěrné obsažených v nabídce konkurenta, jemuž byla zakázka zadána, není povinen tyto informace zveřejnit, pokud by jejich předání vedlo k porušení pravidel práva EU týkajících se ochrany důvěrných informací, a to ani v případě, že žádost hospodářského subjektu byla podána v rámci správního přezkumu, který tento subjekt podal ohledně zákonnosti posouzení nabídky konkurenta zadavatelem (bod 137). Zadavatel však nemůže být vázán pouhým tvrzením hospodářského subjektu, že předávané informace jsou důvěrné, protože tento hospodářský subjekt musí prokázat, že informace, proti jejichž zveřejnění namítá, jsou skutečně důvěrné (bod 117). Pokud zadavatel odmítne tyto informace zveřejnit nebo pokud při odmítnutí jejich zveřejnění zamítne žádost o správní přezkum podanou hospodářským subjektem týkající se zákonnosti posouzení nabídky dotčeného konkurenta, je zadavatel povinen vyvážit právo žadatele na řádnou správu s právem jeho konkurenta na ochranu jeho důvěrných informací, aby rozhodnutí o odmítnutí nebo zamítnutí bylo podloženo odůvodněním a aby právo neúspěšného uchazeče na účinný opravný prostředek nebylo zbaveno účinku (bod 137). Pokud jde o rozsah povinností příslušného vnitrostátního soudu v soudním řízení proti rozhodnutí zadavatele, kterým zamítl žádost o přístup k informacím zaslaným úspěšným uchazečem, nebo v rámci odvolání proti rozhodnutí zadavatele, kterým zamítl správní opravný prostředek podaný proti takovému zamítavému rozhodnutí, je tento soud povinen zvážit právo žadatele na účinný opravný prostředek proti právu jeho konkurenta na ochranu jeho důvěrných informací a tajemství. Za tímto účelem musí tento soud, který musí nutně disponovat důvěrnými informacemi a obchodními tajemstvími, aby mohl učinit informované rozhodnutí o sdělitelnosti těchto informací, přezkoumat všechny relevantní skutkové a právní okolnosti a posoudit přiměřenost odůvodnění rozhodnutí, kterým zadavatel odmítl sdělit důvěrné informace, nebo rozhodnutí, kterým zamítl správní opravný prostředek podaný proti předchozímu zamítavému rozhodnutí. Musí také být schopen zrušit rozhodnutí o odmítnutí nebo rozhodnutí o zamítnutí správního přezkumu, jsou-li protiprávní, a případně vrátit věc zadavateli, nebo dokonce sám přijmout nové rozhodnutí, pokud to vnitrostátní právo umožňuje (bod 137). Pokud jde o rozsah pravomocí vnitrostátního soudu, který projednává spory mezi hospodářským subjektem vyloučeným z přidělení zakázky a zadavatelem, může tento soud odchýlit se od posouzení zadavatele ohledně zákonnosti jednání hospodářského subjektu, kterému byla zakázka přidělena, a vyvodit z tohoto posouzení ve svém rozhodnutí všechny nezbytné závěry. Tento soud tedy může podle okolností rozhodnout ve věci samé nebo věc za tímto účelem postoupit příslušnému zadavateli nebo vnitrostátnímu soudu. Na druhé straně může takový soud v souladu se zásadou ekvivalence z vlastního podnětu vznést námitku týkající se nesprávného posouzení ze strany zadavatele, pouze pokud to vnitrostátní právo umožňuje (bod 148).

Článek 25 směrnice 2014/24/EU – Podmínky týkající se GPA a dalších mezinárodních dohod	
C-266/22	Soud odkazuje na věc C-652/22 (Kolin İnşaat). V daném případě neexistovalo žádné ustanovení práva EU, které by vyžadovalo přijetí nebo vyloučení hospodářských subjektů ze třetí země, která neuzavřela s Evropskou unií mezinárodní dohodu zaručující rovný a vzájemný přístup k veřejným zakázkám, z postupů zadávání veřejných zakázek. Vzhledem k tomu, že neexistuje pravomoc odvozená od EU ani akt EU, který by mohl být proveden, je členským státům zakázáno přijímat právní předpisy v oblasti společné obchodní politiky. Proto nelze použít vnitrostátní právní předpisy, které jsou předmětem řízení v původním řízení a které vyžadují, aby zadavatel vyloučil tyto hospodářské subjekty. Je na zadavateli, aby za okolností uvedených v předchozím odstavci tohoto rozsudku rozhodl, zda je vhodné konsorcium připustit nebo vyloučit (bod 64). Článek 3 odst. 1 písm. e) SFEU, který svěřuje EU výlučnou pravomoc v oblasti společné obchodní politiky, ve spojení s článkem 2 odst. 1 SFEU, musí být vykládán v tom smyslu, že brání tomu, aby v případě neexistence právního aktu EU, který vyžaduje nebo zakazuje přístup k veřejným zakázkám hospodářským subjektům ze třetí země, která neuzavřela mezinárodní dohodu uvedenou v čl. 25 směrnice 2014/24, zadavateli členského státu bránilo vyloučit hospodářský subjekt z takové třetí země na základě právního předpisu, který tento členský stát přijal, aniž by k tomu byl oprávněn Evropskou unií, přičemž v tomto ohledu je irrelevantní, že tento právní předpis vstoupil v platnost po zveřejnění oznámení o zakázce (bod 67).
Článek 28 směrnice 2014/24/EU – Omezené řízení	
C-697/17	První věta čl. 28 odst. 2 směrnice 2014/24 musí být vykládána tak, že pokud jde o požadavek, aby právní a věcná totožnost hospodářského subjektu podávajícího nabídku odpovídala totožnosti předem vybraného subjektu, a v kontextu omezeného řízení o zadání veřejné zakázky tak, že nebrání předem vybranému uchazeči, který se zavázal převzít jiného předem vybraného uchazeče na základě dohody o fúzi uzavřené mezi fází předběžného výběru a fází podávání nabídek, ale dokončené po fázi podávání nabídek, aby podal nabídku (bod 54).
Článek 32 směrnice 2014/24/EU – Použití postupu zkráceného bez předchozího zveřejnění	
C-376/21	Zadavatel může použít postupem s vyjednáváním bez předchozího zveřejnění podle čl. 32 odst. 2 písm. a) směrnice 2014/24, jsou-li splněny tři kumulativní podmínky (pokud v otevřeném nebo omezeném řízení nebyla podána žádná nabídka nebo žádná vhodná nabídka, za předpokladu, že původní podmínky zakázky nejsou podstatně změněny a že na žádost Komise je jí zaslána zpráva) (bod 59). Aby bylo možné prokázat, že předmětná zakázka nebyla navržena s úmyslem vyloučit ji z působnosti směrnice 2014/24 nebo uměle omezit hospodářskou soutěž, jak vyžaduje čl. 18 odst. 1 této směrnice, musí zadavatel prokázat, že cena, na které se dohodl s úspěšným uchazečem, odpovídá tržní ceně a nepřesahuje odhadovanou hodnotu zakázky. Zadavatel tím splňuje zásadu, že důkazní břemeno ohledně skutečné existence výjimečných okolností odůvodňujících odchylku podle čl. 32 uvedené směrnice nese osoba, která se na tuto odchylku odvolává (bod 69). Tím, že zadavatel prokáže, že cena zakázky uzavřené na konci postupu sjednávaného bez předchozího zveřejnění odpovídá tržní ceně, prokáže, že co nejlépe využil veřejné prostředky (bod 70).
C-578/23	I když znění čl. 31 odst. 1 písm. b) směrnice 2004/18 (nyní: čl. 32 odst. 2 písm. b) bod ii) směrnice 2014/24) výslovně nevyžaduje, aby situace výlučnosti nebyla přičitatelná zadavateli, je zadavatel povinen učinit vše, co lze od něj rozumně očekávat, aby se vyhnul použití jednání bez předchozího zveřejnění. Zadavatel proto musí

	nejprve prokázat, že jsou splněny dvě kumulativní podmínky podle čl. 31(1)(b) směrnice 2004/18 (existence technických/uměleckých důvodů nebo důvodů souvisejících s ochranou výlučných práv spojených s předmětem zakázky + skutečnost, že tyto důvody činí naprosto nezbytným zadat zakázku konkrétnímu hospodářskému subjektu) a za druhé, že existence technických nebo uměleckých důvodů nebo důvodů souvisejících s ochranou výlučných práv spojených s předmětem zakázky není přičitatelná jemu.
Článek 33 směrnice 2014/24/EU – Rámcové dohody	
Spojené věci C-274/21 a C-275/21	Zadavatel již nemůže pro účely zadání nové zakázky vycházet z rámcové dohody, u níž bylo dosaženo množství a/nebo maximální hodnoty stavebních prací, dodávek nebo služeb stanovených v této dohodě, ledaže by zadání této zakázky neznamenalo podstatnou změnu této rámcové dohody, jak je stanoveno v čl. 72 odst. 1 písm. e) směrnice 2014/24 (bod 68).
C-23/20	Ve zprávě o zakázce musí být uvedeno odhadované množství a/nebo odhadovaná hodnota, jakož i maximální množství a/nebo maximální hodnota dodávek v rámci rámcové dohody a skutečnost, že tato dohoda přestane platit, jakmile bude tento limit dosažen (bod 74). Uvedení odhadovaného množství a/nebo odhadované hodnoty, jakož i maximálního množství a/nebo maximální hodnoty dodávek v rámci rámcové smlouvy zadavatelem má pro uchazeče značný význam, protože na základě tohoto odhadu bude moci posoudit svou schopnost plnit povinnosti vyplývající z této rámcové smlouvy (bod 63). Pokud by maximální odhadovaná hodnota nebo množství, na které se taková dohoda vztahuje, nebyly uvedeny nebo pokud by tento údaj nebyl právně závazný, mohl by zadavatel tento maximální počet kusů ignorovat. V důsledku toho by úspěšný uchazeč mohl být smluvně odpovědný za neplnění rámcové dohody, pokud by nedodal množství požadované zadavatelem, i když by tato množství překračovala maximální množství uvedené v oznámení o zakázce (bod 64).
Článek 42 směrnice 2014/24/EU – Technické specifikace	
C-424/23	Seznam metod pro formulování technických specifikací v čl. 42 odst. 3 směrnice 2014/24 je vyčerpávající. Podle čl. 42 odst. 4 však mohou zadavatelé výjimečně odkazovat na konkrétní značku nebo zdroj, konkrétní postup nebo jiný konkrétní prvek uvedený v první větě čl. 42 odst. 4, pokud je to odůvodněno (i) předmětem zakázky nebo (ii) pokud není možné dostatečně přesný a srozumitelný popis předmětu zakázky podle čl. 42 odst. 3. V druhém případě musí být odkaz doplněn slovy „nebo ekvivalentní“. Požadavek na konkrétní materiály musí být klasifikován jako odkaz na „typ“ nebo „konkrétní výrobu“, který má za následek zvýhodnění nebo vyloučení určitých podniků nebo určitých výrobků ve smyslu první věty čl. 42 odst. 4. Takový požadavek může zejména nevyhnutelně vyplývat z předmětu zakázky, pokud je založen na estetických požadavcích zadavatele nebo na potřebě, aby dílo ladilo s okolním prostředím, nebo pokud je s ohledem na požadavky na výkon nebo funkčnost formulované podle čl. 42 odst. 3 písm. a) použití výrobků z tohoto materiálu nevyhnutelné. V takových situacích není představitelná žádná alternativa založená na jiném technickém řešení. Pokud použití materiálu nevyplývá nevyhnutelně z předmětu zakázky, zadavatel nesmí bez doplnění slov „nebo ekvivalentní“ požadovat použití konkrétního materiálu. Jsou-li určité podniky nebo určité výrobky vyloučeny na základě technické specifikace, která je neslučitelná s pravidly stanovenými v čl. 42 odst. 3 a 4, porušuje toto vyloučení nutně povinnost stanovenou v čl. 42 odst. 2 zajistit, aby technické specifikace umožňovaly rovný přístup k zadávacímu řízení a nepřiměřeně neomezovaly hospodářskou soutěž.
C-513/23	Dotčené ustanovení: Povinnost doplnit slova „nebo rovnocenné“, pokud jsou technické specifikace formulovány odkazem na normy, včetně národních norem

	transponujících evropské normy, platí i v případě, že normy EU transponované vnitrostátními normami byly zveřejněny v Úředním věstníku. Vnitrostátní právní předpis, který výslovně vyžaduje doplnění slov „nebo rovnocenné“, není v rozporu s čl. 42 odst. 3 písm. b) směrnice 2014/24.
C-413/17	Články 18 a 42 směrnice 2014/24 je třeba vykládat tak, že nezavazují zadavatele, aby při stanovení technických specifikací v rámci zadávacího řízení týkajícího se pořízení zdravotnických potřeb v zásadě upřednostňoval buď význam jednotlivých vlastností zdravotnických potřeb, nebo význam výsledku jejich fungování, ale vyžadují, aby technické specifikace jako celek byly v souladu se zásadami rovného zacházení a proporcionality. Je na vnitrostátním soudu, aby posoudil, zda v rámci sporu, který projednává, jsou dotčené technické specifikace v souladu s těmito požadavky (bod 45).
Článek 57 směrnice 2014/24/EU – Důvody pro vyloučení	
C-66/22	Členské státy musí provést dobrovolné důvody pro vyloučení stanovené v čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24/EU. Členské státy mohou rozhodnout, že zadavatelé budou tyto důvody pro vyloučení uplatňovat jako povinnost nebo jako možnost. Taková povinnost nebo alespoň možnost musí být dána také zadávajícím subjektům podle čl. 80 směrnice 2014/25/EU. Rozhodnutí zadavatele o spolehlivosti hospodářského subjektu, přijaté na základě důvodu pro vyloučení stanoveného v čl. 57 odst. 4 písm. d) směrnice 2014/24/EU, musí uvádět důvody, na nichž je založeno. Vnitrostátní právní předpisy nemohou svěřit pouze vnitrostátnímu orgánu pro hospodářskou soutěž pravomoc rozhodovat o vyloučení hospodářských subjektů z postupů při zadávání zakázek z důvodu porušení pravidel hospodářské soutěže.
C-682/21	Článek 18 odst. 1 a článek 57 odst. 4 písm. g) směrnice 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátním předpisům nebo postupům, podle nichž v případě, že zadavatel předčasně ukončí veřejnou zakázku zadávanou skupině hospodářských subjektů z důvodu závažných nebo přetrvávajících nedostatků, které vedly k nesplnění podstatné požadavky v souvislosti s touto zakázkou, každý člen této skupiny je automaticky zapsán na seznam nespolehlivých dodavatelů, čímž je v zásadě dočasně vyloučen z účasti v nových veřejných zakázkách. Automatické zařazení mezi nespolehlivé dodavatele je proto nepřijatelné. Každý člen skupiny, který je de iure odpovědný za řádné plnění veřejné zakázky, musí mít předtím, než je jeho jméno zapsáno na seznam nespolehlivých dodavatelů, možnost prokázat, že nedostatky, které vedly k předčasnému ukončení zakázky, nesouvisely s jeho individuálním jednáním. Pokud se na základě konkrétního a individuálního posouzení jednání dotčeného subjektu s přihlédnutím ke všem relevantním okolnostem ukáže, že tento subjekt nebyl příčinou nedostatků a nemohlo se od něj rozumně vyžadovat, aby učinil více, než učinil, aby tyto nedostatky napravil, brání směrnice 2014/24 tomu, aby byl tento subjekt zapsán na seznam nespolehlivých dodavatelů (bod 50).
C-416/21	Písmeno d) prvního pododstavce čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24 se vztahuje na případy, kdy hospodářské subjekty uzavírají jakékoli dohody narušující hospodářskou soutěž, a nelze jej omezit pouze na dohody mezi podniky uvedené v článku 101 SFEU. Ačkoli existenci dohody ve smyslu článku 101 SFEU je třeba považovat za volitelný důvod pro vyloučení stanovený v čl. 57 odst. 4 písm. d) směrnice 2014/24, zůstává skutečností, že tento důvod má širší působnost, která zahrnuje i hospodářské subjekty, které uzavřely dohody narušující hospodářskou soutěž, které nespádají pod čl. 57 odst. 4 směrnice 2014/24, faktem zůstává, že toto ustanovení má širší působnost, která se vztahuje i na hospodářské subjekty, které uzavřely dohody narušující hospodářskou soutěž, které nespádají pod čl. 101 SFEU. Samotná skutečnost, že taková dohoda mezi dvěma hospodářskými subjekty nespadá pod tento článek, tedy nebrání tomu, aby se na ni vztahoval tento volitelný důvod pro vyloučení (bod 48). Článek 57 odst. 4 písm. d) směrnice 2014/24 však nutně předpokládá, že existuje společný záměr alespoň dvou různých hospodářských subjektů (bod 49). Nelze se domnívat, že dva hospodářské subjekty, které v podstatě přijímají svá rozhodnutí prostřednictvím stejné fyzické osoby, mohou mezi sebou uzavírat „dohody“, pokud se nezdá, že by existovaly dva samostatné záměry, které by se mohly sblížit (bod 50).

	Článek 57 odst. 4 směrnice 2014/24 vyčerpávajícím způsobem uvádí volitelné důvody pro vyloučení, které mohou odůvodnit vyloučení hospodářského subjektu z účasti v zadávacím řízení z důvodů založených na objektivních faktorech týkajících se jeho odborných kvalit, střetu zájmů nebo narušení hospodářské soutěže, které by vzniklo v důsledku jeho účasti na přípravě tohoto řízení (bod 54). Článek 57 odst. 4 však nebrání tomu, aby zásada rovného zacházení stanovená v čl. 36 odst. 1 směrnice 2014/25 bránila zadání dané zakázky hospodářským subjektům, které tvoří hospodářský celek a jejichž nabídky, i když byly podány odděleně, nejsou ani autonomní, ani nezávislé (bod 57).
C-927/19	Pokud jde o volitelné důvody pro vyloučení ze všech postupů zadávání veřejných zakázek, Soudní dvůr rozhodl, že vyloučení nelze uložit všem členům skupiny hospodářských subjektů, pokud se hospodářský subjekt, který je členem této skupiny, dopustil zkresení při poskytování informací požadovaných pro ověření neexistence důvodů pro vyloučení skupiny nebo pro ověření, zda splňuje výběrová kritéria, aniž by si jeho partneři byli tohoto zkresení vědomi (bod 158).
C-395/18	Článek 57 odst. 4 písm. a) směrnice 2014/24 nebrání vnitrostátní právní úpravě, podle níž má zadavatel možnost, nebo dokonce povinnost, vyloučit hospodářský subjekt, který podal nabídku, z účasti v řízení o zadání zakázky, pokud je důvod pro vyloučení uvedený v tomto ustanovení zjištěn u jednoho z subdodavatelů uvedených v nabídce tohoto subjektu. Toto ustanovení ve spojení s čl. 57 odst. 6 uvedené směrnice a zásadou proporcionality však brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví automatický charakter takového vyloučení (bod 55).
C-267/18	Článek 57 odst. 4 písm. g) směrnice 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že subdodávka části prací v rámci předchozí veřejné zakázky, o které rozhodl hospodářský subjekt bez souhlasu zadavatele a která vedla k předčasnému ukončení této zakázky, představuje významný nebo trvalý nedostatek při plnění podstatné požadavky této veřejné zakázky ve smyslu uvedeného ustanovení a může proto odůvodnit vyloučení tohoto hospodářského subjektu z účasti v následujícím zadávacím řízení, pokud zadavatel, který organizuje toto následné zadávací řízení, po provedení vlastního posouzení integrity a spolehlivosti hospodářského subjektu dotčeného předčasným ukončením předchozí veřejné zakázky dospěje k závěru, že takové zadání subdodávky znamená porušení vztahu důvěry s daným hospodářským subjektem. Před rozhodnutím o takovém vyloučení však musí zadavatel v souladu s čl. 57 odst. 6 uvedené směrnice ve spojení s jejím důvodem 102 poskytnout tomuto hospodářskému subjektu příležitost, aby uvedl nápravná opatření, která přijal v návaznosti na předčasné ukončení předchozí veřejné zakázky (bod 38).
C-41/18	Vnitrostátní ustanovení, podle kterého podání žaloby proti rozhodnutí zadavatele o předčasném ukončení veřejné zakázky z důvodu závažných nedostatků při jejím plnění brání zadavateli, který vyhláší nové výběrové řízení, aby ve fázi výběru uchazečů posoudil spolehlivost hospodářského subjektu, kterého se toto předčasné ukončení týká, je v rozporu s čl. 57 odst. 4 písm. c) a g) směrnice 2014/24 (bod 42). Spolehlivost úspěšného uchazeče je v postupech zadávání veřejných zakázek zásadní. Je na zadavateli, aby posoudil, zda by měl být hospodářský subjekt vyloučen z postupu zadávání veřejných zakázek. Znění čl. 57 odst. 4 a odůvodnění 101 směrnice 2014/24 vyplývá, že je to zadavatelé, a nikoli vnitrostátní soudy, kdo má rozhodnout o tom, zda má být hospodářský subjekt vyloučen z postupu při zadávání veřejných zakázek (bod 28). Možnost, kterou má každý zadavatel vyloučit uchazeče z postupu zadávání veřejných zakázek, má zejména umožnit zadavateli posoudit integritu a spolehlivost každého z uchazečů (bod 29). Zadavatelé musí mít možnost vyloučit hospodářský subjekt „kdykoli v průběhu postupu“, a nikoli pouze poté, co soud vynesl rozsudek (bod 31).

	Jakýkoli automatismus by byl v rozporu se zásadou proporcionality, která vyžaduje, aby zadavatel zohlednil méně závažnou povahu spáchaných nesrovnalostí.
C-387/19	Hospodářské subjekty mohou předložit důkazy o přijatých nápravných opatřeních jak z vlastního podnětu, tak z podnětu zadavatele, a to jak v okamžiku podání žádosti o účast nebo nabídky, tak v pozdější fázi řízení (bod 28). Členské státy mohou stanovit, že důkazy o nápravných opatřeních musí být předloženy dobrovolně dotčeným hospodářským subjektem při podání žádosti o účast nebo nabídky, stejně jako mohou stanovit, že tyto důkazy mohou být předloženy poté, co byl tento hospodářský subjekt formálně vyzván zadavatelem v pozdější fázi řízení (bod 30).
Článek 58 směrnice 2014/24/EU – Výběrová kritéria	
C-332/20	Založení společného podniku zadavatelem a soukromým hospodářským subjektem jako takové nespadá do působnosti pravidel práva EU týkajících se veřejných zakázek nebo koncesí na služby. Vzhledem k tomu je nutné zajistit, aby kapitálová transakce ve skutečnosti neskrývala zadání zakázek, které by mohly být považovány za „veřejné zakázky“ nebo „koncese“, soukromému partnerovi. Kromě toho skutečnost, že soukromý subjekt a zadavatel spolupracují v rámci subjektu se smíšeným kapitálem, nemůže ospravedlnit nedodržení těchto pravidel při zadávání takové zakázky tomuto soukromému subjektu nebo subjektu se smíšeným kapitálem (bod 53). Článek 58 směrnice 2014/24 a článek 38 směrnice 2014/23 umožňují zadavateli vyloučit hospodářský subjekt z řízení, jehož cílem je jednak založit poloveřejnou společnost a jednak této společnosti zadat zakázku na služby, pokud je toto vyloučení odůvodněno skutečností, že na základě nepřímé účasti tohoto zadavatele v tomto hospodářském subjektu by byla maximální účast tohoto zadavatele v této společnosti, jak je stanovena v zadávací dokumentaci, v praxi překročena, pokud by tento zadavatel vybral tento hospodářský subjekt jako svého partnera, a to v rozsahu, v jakém tato nadměrná účast zvyšuje finanční nejistotu, kterou nese tento zadavatel (body 93 a 98).
C-195/21	Článek 58 odst. 1 a 4 směrnice 2014/24 nebrání tomu, aby zadavatel mohl v rámci výběrových kritérií týkajících se technických a odborných schopností hospodářských subjektů stanovit přísnější požadavky než minimální požadavky stanovené vnitrostátními právními předpisy, pokud jsou tyto požadavky přiměřené k zajištění toho, aby uchazeč nebo zájemce měl technické a odborné způsobilosti k plnění zakázky, která má být zadána, pokud souvisejí s předmětem zakázky a jsou k němu přiměřené.
C-927/19	Pokud jde o kritéria pro výběr hospodářských subjektů, Soudní dvůr uvádí, že povinnost prokázat, že dosahují určitého průměrného ročního obrátu v oblasti, na kterou se vztahuje daná veřejná zakázka, představuje výběrové kritérium týkající se ekonomické a finanční způsobilosti hospodářských subjektů ve smyslu čl. 58 odst. 3 směrnice 2014/24 (bod 72). Pokud zadavatel požaduje, aby hospodářské subjekty dosáhly určitého minimálního obrátu v oblasti, na kterou se vztahuje daná veřejná zakázka, může hospodářský subjekt za účelem prokázání své hospodářské a finanční způsobilosti vycházet z příjmů dočasného sdružení podniků, jehož byl členem, pouze pokud v rámci konkrétní veřejné zakázky skutečně přispěl k výkonu činnosti tohoto sdružení, která je analogická s činností, která je předmětem veřejné zakázky, pro kterou se tento subjekt snaží prokázat svou hospodářskou a finanční způsobilost (bod 82). Pokud jde o technické požadavky obsažené ve výzvě k podání nabídek, Soudní dvůr se domnívá, že směrnice 2014/24 nebrání tomu, aby byly technické požadavky chápány jak jako výběrová kritéria týkající se technické a odborné způsobilosti, tak jako technické specifikace a/nebo jako podmínky pro plnění zakázky (bod 84).
Článek 59 směrnice 2014/24/EU – Evropský jednotný dokument pro zadávání veřejných zakázek (ESPD)	
C-631/21	Společný podnik, ať už dočasný nebo trvalý, musí zadavateli předložit pouze svůj vlastní ESPD, pokud má v úmyslu účastnit se na individuálním základě

	veřejné zakázky. Předložení ESPD za každého ze svých společných partnerů je vyžadováno pouze v případě, že společný podnik usoudí, že k plnění zakázky potřebuje využít vlastní zdroje společných partnerů.
Článek 63 směrnice 2014/24/EU – Spoléhání se na kapacity jiných subjektů	
C-642/20	Tím, že vyžaduje, aby podnik, který je zástupcem skupiny hospodářských subjektů, poskytoval „většinu“ služeb ve vztahu ke všem členům skupiny, tj. poskytoval většinu všech služeb, na které se vztahuje zakázka, stanoví italský zákon o veřejných zakázkách přísnější podmínku, než jaká je stanovena ve směrnici 2014/24, která pouze opravňuje zadavatele, aby v oznámení o zakázce stanovil, že určité kritické úkoly musí být plněny přímo účastníkem skupiny hospodářských subjektů (bod 37). Pravidlo, které vyžaduje, aby zástupce skupiny hospodářských subjektů přímo vykonával většinu úkolů, jde nad rámec toho, co povoluje směrnice 2014/24 (bod 40). Záměrem zákonodárného orgánu EU je v souladu s cíli stanovenými v odůvodňujících ustanoveních 1 a 2 směrnice 2014/24 omezit to, co lze uložit jednotlivému provozovateli skupiny, a to na základě kvalitativního přístupu s cílem usnadnit účast skupin, jako jsou dočasná sdružení malých a středních podniků, v řízeních o zadávání veřejných zakázek (bod 42).
C-210/20	Dotčené ustanovení: článek 63 směrnice 2014/24/EU ve spojení s čl. 57 odst. 4(h) a s ohledem na zásadu proporcionality musí být vykládán v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž musí zadavatel automaticky vyloučit uchazeče z veřejného zakázkového řízení v případě, že pomocný podnik, na jehož kapacity se uchazeč hodlá spolehnout, učinil nepravdivé prohlášení o existenci pravomocných trestních odsouzení, aniž by mohl požadovat nebo alespoň v takovém případě umožnit, aby uchazeč tento subjekt nahradil (bod 45). Členské státy mohou sice stanovit povinnost zadavatele požadovat, aby hospodářský subjekt provedl takovou náhradu, nemohou však naopak zbavit zadavatele možnosti požadovat takovou náhradu z vlastního podnětu. Členské státy mohou tuto možnost nahradit pouze povinností zadavatele provést takovou náhradu (bod 33). Ještě předtím, než zadavatel požaduje, aby uchazeč nahradil subjekt, jehož kapacity hodlá využít, z důvodu, že se nachází v jedné ze situací uvedených v čl. 57 odst. 1 a 4 směrnice 2014/24, předpokládá článek 63, že zadavatel dá tomuto uchazeči a/nebo tomuto subjektu možnost předložit mu nápravná opatření, která případně přijal za účelem odstranění zjištěné nesrovnalosti, a tím prokázat, že jej lze opět považovat za spolehlivý subjekt (bod 36).
C-27/15	Článek 63 odst. 1 a 2 směrnice 2014/24 stanoví, že zadavatel může požadovat, aby subjekt, na který se spoléhá při splnění podmínek stanovených pro hospodářskou a finanční způsobilost, nesl společnou odpovědnost (čl. 63 odst. 1 třetí pododstavec směrnice 2014/24) nebo požadovat, aby u určitých druhů zakázek byly některé kritické úkoly prováděny přímo uchazečem (článek 63 odst. 2 uvedené směrnice). Uvedená ustanovení tedy nestanoví konkrétní omezení možnosti částečného spoléhání se na kapacity třetích podniků a v každém případě by taková omezení měla být výslovně uvedena ve výzvě k podání nabídek týkající se dané zakázky, což v případě hlavního řízení není (bod 33). Zásadu rovného zacházení a povinnost transparentnosti je třeba vykládat v tom smyslu, že brání vyloučení hospodářského subjektu z postupu při zadávání veřejné zakázky z důvodu, že nesplnil povinnost, která nevyplývá výslovně z dokumentů týkajících se tohoto postupu ani z platných vnitrostátních právních předpisů, ale z výkladu těchto právních předpisů a dokumentů a ze začlenění ustanovení do těchto dokumentů vnitrostátními orgány nebo správními soudy (bod 51).
C-403/21	Zadavatel má možnost stanovit jako výběrová kritéria povinnosti podle zvláštních právních předpisů vztahujících se k činnostem, které mohou být vyžadovány v rámci plnění veřejné zakázky a které nemají významný význam.

	Zadavatel může rovněž při výkonu této široké diskreční pravomoci dojít k závěru, že není nutné zahrnout tyto povinnosti mezi výběrová kritéria. Pokud se hospodářský subjekt chce opřít o kapacity jiných subjektů, postačí, aby zadavateli prokázal, že bude mít k dispozici nezbytné zdroje, například předložením závazku těchto subjektů v tomto smyslu. Subdodávky představují pouze jeden z prostředků, jimiž se hospodářský subjekt může opřít o kapacity jiných subjektů, a zadavatel je proto nemůže od hospodářského subjektu vyžadovat.
Článek 67 směrnice 2014/24/EU – Kritéria pro zadání zakázky	
C-546/16	Směrnice 2014/24 by měla být vykládána tak, že nebrání vnitrostátním právním předpisům, jako jsou ty, které jsou předmětem sporu v původním řízení, které umožňují zadavatelům stanovit v dokumentaci upravující otevřené zadávací řízení minimální požadavky, pokud jde o technické hodnocení, tak, že nabídky, které na konci tohoto hodnocení nedosáhnou předem stanovené minimální bodové hranice, jsou vyloučeny z následného hodnocení založeného jak na technických kritériích, tak na ceně (bod 39). Článek 67 směrnice 2014/24 nevylučuje možnost, aby ve fázi zadávání zakázky byly v první fázi vyloučeny předložené nabídky, které nedosahují předem stanovené minimální bodové hranice v technickém hodnocení. V tomto ohledu se jeví, že nabídka, která nedosahuje této hranice, v zásadě neodpovídá potřebám zadavatele a nesmí být zohledněna při určování ekonomicky nejvýhodnější nabídky. Zadavatel tedy v takovém případě není povinen posoudit, zda cena takové nabídky je nižší než ceny nabídek, které nebyly vyloučeny, dosahují této hranice a odpovídají tak potřebám zadavatele (bod 32). V této souvislosti je rovněž třeba upřesnit, že pokud je zakázka zadána po technickém hodnocení, zadavatel bude muset nutně zohlednit cenu nabídek, které z technického hlediska dosahují minimální prahové hodnoty (bod 33). Článek 66 směrnice 2014/24 je třeba vykládat tak, že nebrání vnitrostátním právním předpisům, které umožňují zadavatelům stanovit v dokumentaci upravující otevřené zadávací řízení minimální požadavky, pokud jde o technické hodnocení, tak, aby nabídky, které na konci tohoto hodnocení nedosáhnou předem stanovené minimální bodové hranice, byly vyloučeny z následného hodnocení založeného jak na technických kritériích, tak na ceně (bod 39). I když po technickém hodnocení zbývá zadavateli k posouzení pouze jedna nabídka, není tento orgán v žádném případě povinen tuto nabídku přijmout. Za těchto okolností, pokud zadavatel dospěje k závěru, že zadávací řízení se s ohledem na specifika a předmět dané zakázky vyznačuje nedostatkem účinné soutěže, může toto řízení ukončit a v případě potřeby zahájit nové řízení s odlišnými kritérii pro zadání zakázky (bod 41). Skutečnost, že směrnice 2014/24 stanoví možnost určitých postupů, jako jsou postupy uvedené v čl. 29 odst. 6, čl. 30 odst. 4 a čl. 31 odst. 5, provádět v postupných fázích, neumožňuje dospět k závěru, že dvoufázové hodnocení nabídek ve fázi zadávání zakázky by bylo nepřipustné v případě otevřeného řízení, jako je řízení v původním řízení (bod 35).
Článek 69 směrnice 2014/24/EU – Neobvykle nízké nabídky	
C-669/20	V tomto rozsudku Soudní dvůr vykládá příslušná ustanovení směrnice 2009/81, zdůrazňuje však, že tento výklad lze přenést na ustanovení směrnice 2014/24, pokud jsou tato ustanovení v podstatě totožná s ustanoveními směrnice 2009/81 (bod 31). Zadavatel je povinen (1) identifikovat podezřelé nabídky, (2) umožnit dotčeným uchazečům prokázat jejich pravost tím, že je požádá o poskytnutí podrobností, které považuje za vhodné, (3) posoudit opodstatněnost informací poskytnutých dotčenými osobami a (4) rozhodnout o přijetí nebo zamítnutí těchto nabídek. Pouze za předpokladu, že spolehlivost nabídky je a priori

	pochybná, jsou povinnosti vyplývající z těchto článků uloženy zadavateli (bod 36). Srovnání s jinými konkurenčními nabídkami nemůže být jediným kritériem, které zadavatel použije k identifikaci podezřelých nabídek (bod 37). Nepoužitelnost kritéria stanoveného vnitrostátním právem pro účely posouzení neobvykle nízké povahy nabídky nezbavuje zadavatele povinnosti identifikovat podezřelé nabídky a v případě jejich existence provést přezkum inter partes (bod 39). Pokud zadavatel nezahájil řízení za účelem ověření, zda nabídka může být abnormálně nízká, může být jeho posouzení předmětem soudního přezkumu (bod 48).
C-367/19	Skutečnost, že zadání zakázky by mohlo mít pro uchazeče ekonomickou hodnotu v tom smyslu, že by mu otevřelo přístup na nový trh nebo mu umožnilo získat reference, je příliš nejistá, a proto nestačí k tomu, aby byla zakázka charakterizována jako „zakázka za peněžní úplatu“ (bod 28). Jelikož nabídka v ceně 0,00 EUR může být klasifikována jako neobvykle nízká nabídka ve smyslu čl. 69 směrnice 2014/24, musí zadavatel, pokud mu je taková nabídka předložena, postupovat podle postupu stanoveného v tomto ustanovení a požádat uchazeče o vysvětlení výše nabídky. Z logiky čl. 69 směrnice 2014/24 vyplývá, že nabídka nemůže být automaticky zamítnuta pouze z důvodu, že navrhovaná cena je 0,00 EUR (bod 31).
Článek 70 směrnice 2014/24/EU – Podmínky plnění zakázek	
C-295/20	Povinnost získat souhlas s přepravou odpadů z jednoho členského státu do jiného se netýká ani způsobilosti k výkonu profesní činnosti ve smyslu čl. 58 odst. 1 písm. a) směrnice 2014/24 (bod 45), ani hospodářské a finanční situace hospodářského subjektu ve smyslu čl. 58 odst. 1 písm. b) směrnice (bod 46). Stejně tak nespadá do pojmu „technická a odborná způsobilost uchazeče nebo zájemce“ ve smyslu čl. 58 odst. 1 první pododstavce písm. c) směrnice 2014/24/EU (bod 49). Takový souhlas představuje podmínku pro plnění smlouvy (bod 52). Uchazeč může počkat až do zadání zakázky, než předloží důkaz o splnění podmínek plnění zakázky (bod 62). Článek 70 směrnice 2014/24 ve spojení s čl. 18 odst. 1 je třeba vykládat v tom smyslu, že brání odmítnutí nabídky pouze z toho důvodu, že uchazeč v okamžiku podání nabídky nepředložil důkaz o tom, že splňuje podmínku plnění dané zakázky (bod 63).
Spojené věci C-496/18 a C-497/18	Článek 83 směrnice 2014/24 a článek 99 směrnice 2014/25, které jsou formulovány identicky, nelze vykládat tak, že ukládají členským státům povinnost zavést mechanismus přezkumu z podnětu orgánu ve veřejném zájmu, jako je mechanismus, který je předmětem sporu v původním řízení, nebo že jim v zavedení takového mechanismu brání (bod 77). Článek 83 odst. 1 a 2 směrnice 2014/24 a článek 99 odst. 1 a 2 směrnice 2014/25, které ukládají členským státům povinnost zajistit, aby uplatňování pravidel pro zadávání veřejných zakázek bylo kontrolováno jedním nebo více orgány, subjekty nebo strukturami, obsahují minimální požadavky (body 81 a 82). Tato ustanovení proto členským státům nezakazují stanovit právo zahájit řízení z úřední moci vnitrostátním orgánem přezkumu (body 83 a 84). Na druhé straně, jsou-li takové pravomoci z úřední moci stanoveny, spadají do působnosti práva EU, pokud veřejné zakázky, které jsou předmětem takového přezkumu, spadají do věcné působnosti směrnic o zadávání veřejných zakázek (bod 85). Tento postup musí být proto v souladu s právem EU, včetně obecných zásad práva EU, jako je zásada právní jistoty (bod 86).
Článek 71 směrnice 2014/24/EU – Subdodávky	
C-402/18	Zásady svobody usazování a volného poskytování služeb (články 49 a 56 SFEU), článek 25 směrnice 2004/18 (nyní: článek 71 směrnice 2014/24) a zásada proporcionality brání vnitrostátním předpisům, podle nichž lze zadat subdodávku nejvýše na 30 %

	celkové hodnoty zakázky a úspěšný uchazeč musí na subdodávané služby uplatňovat stejné jednotkové ceny, jaké jsou stanoveny v rozhodnutí o zadání zakázky, s maximální slevou 20 %.
C-63/18	Směrnici 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátní právní úpravě, která omezuje na 30 % podíl zakázky, který může uchazeč zadat subdodavatelům.
Článek 72 směrnice 2014/24/EU – Změna smluv během jejich platnosti	
Spojené věci C-441/22 a C-443/22	Dotčené ustanovení: Pro účely klasifikace změny smlouvy jako „podstatné“ ve smyslu čl. 72 odst. 1 písm. e) a čl. 72 odst. 4 směrnice 2014/24, nemusí strany smlouvy mít k této změně písemnou dohodu, protože společný záměr provést danou změnu lze vyvodit mimo jiné i z jiných písemných důkazů těchto stran. Výklad, podle kterého je zjištění podstatné změny podmíněno existencí písemné dohody, by totiž usnadnil obcházení pravidel týkajících se změny stávajících smluv. Běžné povětrnostní podmínky nebo zákaz provádět práce po určitou dobu vyplývající z platných vnitrostátních právních předpisů je třeba považovat za něco, co by pečlivý zadavatel mohl předvídat při přípravě postupu zadávání veřejné zakázky.
C-719/20	Shrnutí závěrů viz „Vnitřní a vertikální spolupráce“ výše.
C-461/20	Příslušná ustanovení: Nástupnictví může zahrnovat převzetí veškerého nebo pouze části majetku původního dodavatele novým dodavatelem, a může proto zahrnovat pouze převod veřejné zakázky nebo rámcové dohody, které tvoří majetek původního dodavatele (odst. 23). Takové nástupnictví podléhá podmínce, že nový dodavatel splňuje původně stanovená kvalitativní výběrová kritéria (odst. 25). Hospodářský subjekt, který po úpadku původního dodavatele, který vedl k jeho likvidaci, převzal pouze práva a povinnosti původního dodavatele vyplývající z rámcové dohody uzavřené s zadavatelem, musí být považován za nástupce části tohoto původního dodavatele po restrukturalizaci společnosti ve smyslu čl. 72 odst. 1 písm. d) bodu ii) směrnice 2014/24 (bod 38).
Článek 77 směrnice 2014/24/EU – Vyhrazené zakázky na určité služby	
C-436/20	Služby, které jsou obvykle poskytovány za úplatu, představují hospodářskou činnost, protože podstatnou charakteristikou úplaty je skutečnost, že představuje finanční protihodnotu za danou službu, aniž by však musela být zaplacená příjemcem této služby (bod 60). Služby poskytované za úplatu, které nespádají do výkonu veřejné moci, jsou poskytovány ve veřejném zájmu a bez ziskového motivu a jsou v konkurenci se službami poskytovanými subjekty, které sledují ziskový motiv, lze považovat za hospodářské činnosti (bod 63). Články 76 a 77 směrnice 2014/24 nebrání vnitrostátním právním předpisům, které vyhrazuji soukromým neziskovým organizacím právo uzavírat na základě výběrového řízení smlouvy, na jejichž základě tyto organizace poskytují sociální služby v podobě osobní asistence za úhradu nákladů, které jim vzniknou, bez ohledu na odhadovanou hodnotu těchto služeb, a to i v případě, že tyto organizace nesplňují požadavky stanovené v článku 77, za předpokladu, že právní a smluvní rámec, v němž tyto organizace působí, účinně přispívá k sociálnímu účelu a cílům solidarity a rozpočtové účinnosti, na nichž jsou tyto právní předpisy založeny, a že právní a smluvní rámec, v němž tyto organizace působí, účinně př 77, za předpokladu, že jednak právní a smluvní rámec, v němž je činnost těchto organizací vykonávána, účinně přispívá k sociálnímu účelu a cílům solidarity a rozpočtové účinnosti, na nichž jsou tyto právní předpisy založeny, a jednak je dodržována zásada transparentnosti, jak je stanoveno zejména v článku 75 uvedené směrnice (bod 102). Kritérium, které vyžaduje, aby od okamžiku podání svých nabídek byli uchazeči na území místa, kterého se poskytované sociální služby týkají, je zjevně nepřiměřené k dosažení cíle zajistit blízkost

	a dostupnosti sociálních služeb, které jsou předmětem smluvní dohody o činnosti (body 107 a 109). Proto nemůže být sídlo hospodářského subjektu v lokalitě, kde mají být služby poskytovány, výběrovým kritériem.
--	---

Tabulka 104: Přehled judikatury Evropského soudního dvora týkající se směrnice 2014/25/EU o zadávání veřejných zakázek subjekty působícími v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb (veřejné služby).

Článek 13 směrnice 2014/25/EU – Poštovní služby	
C-521/18	K tomu, aby bylo možné prokázat existenci souvislosti mezi touto zakázkou a činností spadající do oblasti poštovních služeb ve smyslu čl. 13 odst. 1 směrnice 2014/25, nestačí, že služby, které jsou předmětem této zakázky, pozitivně přispívají k činnosti zadavatele a zvyšují jeho ziskovost (bod 42). Proto je vhodné považovat za činnosti související s poskytováním poštovních služeb ve smyslu tohoto ustanovení všechny činnosti, které skutečně slouží k výkonu činnosti spadající do odvětví poštovních služeb tím, že umožňují tento výkon řádně provádět s ohledem na běžné podmínky, za nichž se provádí, s vyloučením činností prováděných pro jiné účely než výkon dané odvětvové činnosti (bod 43). Článek 13 odst. 1 směrnice 2014/25 je třeba vykládat tak, že se vztahuje na činnosti spočívající v poskytování služeb údržby, recepce a kontroly přístupu do prostor poskytovatelů poštovních služeb, pokud jsou tyto činnosti spojeny s činností spadající do poštovního odvětví v tom smyslu, že tyto činnosti skutečně slouží k výkonu této činnosti tím, že umožňují její řádný výkon s ohledem na běžné podmínky, za nichž je vykonávána (bod 52).
Článek 43 směrnice 2014/25/EU – Podmínky týkající se GPA a jiných mezinárodních dohod	
C-652/22	Pouze EU má pravomoc přijmout obecně platný právní akt týkající se přístupu k veřejným zakázkám v rámci EU pro hospodářské subjekty ze třetí země, která neuzavřela s Evropskou unií mezinárodní dohodu zaručující rovný a vzájemný přístup k veřejným zakázkám, a to buď zavedením systému zaručeného přístupu k těmto zakázkám pro tyto hospodářské subjekty, nebo systému, který je z těchto zakázek vylučuje nebo stanoví úpravu výsledku vyplývajícího ze srovnání jejich nabídek s nabídkami předloženými jinými hospodářskými subjekty (bod 61). V případě, že Evropská unie nepřijala žádné právní předpisy, je na zadavateli, aby posoudil, zda by tyto hospodářské subjekty měly být připuštěny k řízení o zadávání veřejných zakázek, a pokud se rozhodne je připustit, zda by měla být stanovena úprava výsledku vyplývajícího ze srovnání nabídek předložených těmito subjekty s nabídkami předloženými jinými subjekty (bod 63). Vzhledem k tomu, že tyto hospodářské subjekty nemají právo na nezhoršující se zacházení podle článku 43 směrnice 2014/25, může zadavatel v zadávací dokumentaci stanovit pravidla zacházení, která mají odrážet objektivní rozdíl mezi právní situací těchto subjektů na jedné straně a hospodářských subjektů z Evropské unie a třetích zemí, které uzavřely dohodu s Evropskou unií ve smyslu článku 43 uvedené směrnice, na straně druhé (bod 64). Žaloba podaná jedním z těchto subjektů, která se týká porušení požadavků, jako je transparentnost nebo proporcionalita, ze strany zadavatele, může být posouzena pouze s ohledem na vnitrostátní právo, a nikoli na právo Unie (bod 66).
Článek 57 směrnice 2014/25/EU – Zadávání veřejných zakázek za účasti zadavatelů z různých členských států	
C-480/22	Kritérium spojitosti přijaté zákonodárcem EU v čl. 57 odst. 3 směrnice 2014/25 má územní povahu, což navíc odpovídá obecnému pravidlu,

	které v podstatě vyplývá z čl. 57 odst. 1 druhého pododstavce uvedené směrnice, podle něhož má každý zadavatel dodržovat pravidla platná v členském státě, v němž je usazen (bod 28). Pokud se centrální nákupní orgán a zadavatel nacházejí v různých členských státech, je třeba mít za to, že se jedná o zadání přeshraniční zakázky prostřednictvím centrálního nákupního orgánu (bod 29). Skutečnost, že regionální orgán nebo orgán veřejného práva vykonávající kontrolu nad zadavatelem patří k určitému členskému státu, nepředstavuje relevantní kritérium propojující takový subjekt s tímto členským státem podle čl. 57 odst. 3 směrnice 2024/25. Kolizní norma čl. 57 odst. 3 směrnice 2024/25 neurčuje pouze hmotné právo použitelné na přeshraniční zakázky a centrální nákupní orgány, ale také právo týkající se přezkumných řízení, k nimž mohou tyto zakázky a činnosti vést.
Článek 60 směrnice 2014/25/EU – Technické specifikace	
Článek 62 směrnice 2014/25/EU – Zkušební protokoly, certifikace a jiné důkazní prostředky	
Spojené věci C-68/21 a C-84/21	Články 60 a 62 je třeba vykládat v tom smyslu, že s ohledem na definici pojmu „výrobce“ v čl. 3 bodě 27 směrnice 2007/46 brání tomu, aby zadavatel v rámci výběrového řízení na dodávku náhradních dílů pro autobusy určené pro veřejnou dopravu přijal jako důkaz rovnocennosti součástí, na které se vztahují regulační akty uvedené v příloze IV směrnice 2007/46 a které navrhuje uchazeč, prohlášení o rovnocennosti vydané tímto uchazečem, pokud tento uchazeč nemůže být považován za výrobce těchto součástí.
Článek 80 směrnice 2014/25/EU – Použití kritérií pro vyloučení a výběr stanovených ve směrnici 2014/24/EU	
C-124/17	Článek 80 směrnice 2014/25 ve spojení s čl. 57 odst. 6 směrnice 2014/24, musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání ustanovení vnitrostátního práva, které vyžaduje, aby hospodářský subjekt, který chce prokázat svou spolehlivost navzdory existenci relevantního důvodu pro vyloučení, objasnil skutečnosti a okolnosti týkající se trestného činu nebo pochybení komplexním způsobem tím, že bude aktivně spolupracovat nejen s vyšetřovacím orgánem, ale také s zadavatelem, v kontextu jeho specifické role, aby mu poskytl důkaz o obnovení své spolehlivosti, pokud je tato spolupráce omezena na opatření nezbytně nutná pro toto posouzení (bod 33). V této souvislosti je třeba poznamenat, že zadavatel musí mít možnost požádat hospodářský subjekt, který byl shledán odpovědným za porušení práva hospodářské soutěže, aby předložil rozhodnutí orgánu pro ochranu hospodářské soutěže, které se ho týká. Skutečnost, že předložení takového dokumentu by mohlo usnadnit podání žaloby o občanskoprávní odpovědnosti ze strany zadavatele proti tomuto hospodářskému subjektu, není důvodem k zpochybnění tohoto závěru. Je třeba mít na paměti, že mezi opatření, která musí hospodářský subjekt přijmout, aby prokázal svou spolehlivost, patří předložení důkazu, že uhradil nebo se zavázal uhradit náhradu škody způsobené trestným činem nebo protiprávním jednáním, kterého se dopustil (bod 30). Článek 57 odst. 7 směrnice 2014/24 je třeba vykládat v tom smyslu, že pokud se hospodářský subjekt dopustil jednání, které spadá pod důvod pro vyloučení uvedený v čl. 57 odst. 4 písm. d) a které bylo potrestáno příslušným orgánem, maximální doba vyloučení se počítá ode dne rozhodnutí tohoto orgánu (bod 42).
Článek 89 směrnice 2014/25/EU – Změna smluv během jejich platnosti	
C-263/19	Vnitrostátní právní předpisy, které v rámci přezkumného řízení zahájeného z úřední moci dozorovým orgánem umožňují připsat porušení předpisů a uložit pokutu nejen zadavateli, ale také úspěšnému uchazeči o

	, pokud při změně veřejné zakázky v průběhu jejího plnění došlo k protiprávnímu neuplatnění pravidel pro zadávání veřejných zakázek. Pokud však vnitrostátní právní předpisy stanoví přezkumné řízení, musí být toto řízení v souladu s právem Unie, včetně obecných zásad tohoto práva, pokud daná veřejná zakázka sama o sobě spadá do věcné působnosti směrnic o zadávání veřejných zakázek, a to buď od počátku, nebo po její protiprávní změně (bod 67).
--	--

Příloha VIII Bibliografie

- Altaee (2025), Hodnocení směrnic EU o zadávání veřejných zakázek – Studie o relevanci a EU přidané hodnotu, červenec 2025
- Caranta, R. (2025), Soulad ve směrnicích EU o veřejných zakázkách. Studie o vnitřním souladu mezi cíli, zásadami a ustanoveními směrnic EU o veřejných zakázkách a koncesích, Univerzita v Turíně, 2025, (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/3304248>)
- Da Rosa, I., Tátrai, T., Tresó, D. (2025), Hodnocení transparentnosti a integrity, 2014
Veřejné veřejných ,
(<https://data.europa.eu/doi/10.2873/9217244>)
- Ecorys (2025), Analýza nákladů a přínosů kvality a účinnosti postupů zadávání veřejných zakázek, závěrečná zpráva, DG GROW, Rotterdam, 2025 (*publikace v přípravě*)
- Janssen, W. A. (2025), Soulad právních předpisů o veřejných zakázkách v Evropské unii. Studie pro Evropskou komisi o vnějším souladu mezi směrnicemi o veřejných zakázkách a jinými legislativními nástroji upravujícími veřejné zakázky, Univerzita v Utrechtu a Univerzita v Groningenu (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/7419429>)
- OECD (2025a), *Government at a Glance 2025*, OECD Publishing, Paříž, <https://doi.org/10.1787/0efd0bcd-en>
- OECD (2025b), Podpora strategických a ekologických veřejných zakázek ve Francii: profesionalizace funkce státních zakázek, OECD Public Governance Reviews, OECD Publishing, Paříž, <https://doi.org/10.1787/70da2048-en>.
- Titl, V., & Schotanus, F. (2025), Onderzoek naar een nationale dataspace voor overheidsopdrachten, Utrecht University, February 2025 (<https://research-portal.uu.nl/en/publications/onderzoek-naar-een-nationale-dataspace-voor-overheidsopdrachten>).
- Světová banka (2025), *Evropská unie: Hospodářská soutěž ve veřejných zakázkách*, © Světová banka (publikace v přípravě)
- Bek Aagaard, K., & Gregers Linaa, J. (2024), *Dopad hospodářské soutěže na veřejné zakázky na veřejné* . 2023, 1–23.
(<https://kfst.dk/media/bmgjy3w/the-impact-of-competition-for-public-contracts-on-public-finances.pdf>)
- ECA (2023), *Zvláštní zpráva 28/2023: Veřejné zakázky v EU – Menší konkurence při zadávání zakázek na stavební práce, dodávky zboží a služby v 10*

roky do roku 2021, Evropský účetní dvůr, Lucemburk, prosinec 2023

(<https://www.eca.europa.eu/en/publications?ref=SR-2023-28>)

- Oslo Economics (2023), *Offentlige anskaffelser i 2022, Utarbeidet på oppdrag pro Nærings- og fiskeridepartementet*, 17. srpna 2023 (<https://osloeconomics.no/wp-content/uploads/2023/11/OE-rapport-2023-51.-Rapport-til-anskaffelsesutvalget.-Offentlige-anskaffelser-i-2022.pdf>)
- Celotti, P. et al (2021), *Analýza potřeb malých a středních podniků v oblasti veřejných zakázek: Závěrečná zpráva*, Evropská komise, DG GROW, Brusel, únor 2021 (https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/analysis-smes-needs-public-procurement_en#details).
- Prometeia (2021). *Studie o měření přeshraniční penetrace na trhu veřejných zakázek v EU, Závěrečná zpráva*, Evropská komise, DG GROW, Brusel, Prometeia SpA, BIP Business Integration Partners – Spa, Economics for Policy a knowledge Center of Nova School of Business and Economics Lisabon, Publikace Úřad, 20. března 2021 (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c7fcd46a-b84d-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-en#>).
- OECD (2021), *Government at a Glance 2021*, OECD Publishing, Paříž, (<https://doi.org/10.1787/1c258f55-en>).
- EK (2020). *Zpráva o průzkumu ESPD*, Evropská komise, Lucemburk 2020 (<https://data.europa.eu/doi/10.2873/697154>)
- de Bas, P. et al. (2019), *Analýza účasti malých a středních podniků na veřejných zakázkách a opatření na její podporu*, Generální ředitelství pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky, Brusel, říjen 2019, Brusel, říjen 2019, (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/->
- Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (2019), *Transaktions - omkostninger ved EU-udbud* (<https://kfst.dk/media/54393/20190425-transaktionsomkostninger-ved-eu-udbud.pdf>)
- VVE (2017). *Měření dopadu přeshraniční penetrace ve veřejných zakázkách*, Evropská komise, Generální ředitelství pro vnitřní trh a služby, VVE, London Economics, JIIP, Úřad pro publikace, únor 2017, (<https://op.europa.eu/en/publication-detail/->
- Pracovní dokument útvarů Komise, Posouzení dopadů, SEC/2011/1585 v konečném znění (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52011SC1585>)
- Pracovní dokument útvarů Komise, hodnotící zpráva, Dopad a účinnost právních předpisů EU v oblasti zadávání veřejných zakázek, SEC(2011) 853 v konečném znění, Brusel 27.6.2011 (Část 1:

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15468/attachments/1/translations>

;

<https://ec.europa.eu/docsroom/documents/15469/attachments/1/translations>)

.

Část 2: